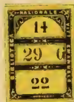
BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
29 G
22

FLAMINII PARISII
EPISCOPI BITONTINI
DE CONFIDENTIA BENEFICIALI
PROHIBITA

TRACTATVS

In quo plene explicantur Constitutiones Pij Quarti, & Pij Quinti Sum. Pont. ad hoc editæ.

Indice primo Quæstionum, altero deinde sententiarum, ac verborum copiosißimo adiecto.

AD PETRVM ALDOBRANDINVM
S.R.E. CARDINALEM AMPLISSIMVM.

Cum Priuilegio, & Superiorum Permissu.

ROMÆ, Ex Typographia Gulielmi Facciotti. M. D. XCV.
Ad instantiam Ioannis Angeli Ruffinelli.

FLAMINII PARISII
EPISCOPI BITONTINI
DE CONFIDENTIA BENEFICIALI
PROHIBITA
TRACTATVS

Indice primo Quaestionum, altero deinde ... copiosissimo adiecto.

AD PETRVM ALDOBRANDINVM
S.R.E. CARDINALEM AMPLISSIMVM.

Cum Priuilegio, & Superiorum Permissu.

ROMAE, Ex Typographia ... Facciotti. M. D. XCV.

PETRO ALDOBRANDINO S. R. E. CARDINALI AMPLISSIMO.

FLAMINIVS PARISIVS Episcopus Bitontinus. S.P.D.

ECVNDO de Resignatione Beneficiorum volumine, (quod nuper CLEMENTIS VIII. P.O.M. Patrui tui nomine insignitum a me in lucem emissum est) cum de Simoniacis Confidentijs Tractatum pollicitus fuissem, illum idem clausit annus, qui meę iuris Pontificij interpretationi in publico Romanorum Gymnasio finem imposuit. Et tunc quidem statim Typographo tradidi, qui, me ab Vrbe absente, rem in longum distulit. Nunc autem cum typis excusus, hominum manibus, atque omnium oculis esset subijciendus, alicuius (vt moris est) Principis Viri auspicio indigebat: Quem dum inuestigo, perexiguam expertus sum difficultatem. Mihi enim, Cardinalis Amplissime, prę cęteris oblatus es, tum quia multis abhinc annis, non solum tui, sed etiam PETRI Aldobrandini, optimi quidem, ac diuini humanique iuris peritissimi viri, genitoris tui, obseruantissimus extiti, tum quia omnia quę ex meis studijs, laboribusque promanare possunt, S. D. N. CLEMENTI VIII. Patruo tuo P. O. M. (a quo ad Episcopatus apicem assumptus fui) me debuisse, ac debere fateor; eoque magis, cum ipsum aliorum eruditissimum, innumerisq. prӕditum virtutibus sacrę Rotę Auditorem, deinde Datarium, postea S.R.E. Cardinalem, summum deniq. Pęnitentiarium, electum fuisse; Aliorum prudentissimum quamplurimos pro Christiana Republica labores subijsse, inter quos celeberrimam illam vtilissimamque Polonicam legationem; Aliorum denique sanctissimum, ac vigilantissimum, summis sacri Cardinalium Collegij consensu, concordia, plausuque, Vrbis, immo Orbis totius exultatione ad Petri Cathedram assumptum: Nunc autem illa sedentem incredibilem erga Deum pietatem, quam quotidianis sacrificijs, assiduis orationibus,

continuis ieiunijs, pijſque lacrymis apparuiſſe, atque apparere nil dubium eſt; Ardentem erga Orthodoxam fidem zelum, quem cunctos, hæretica prauitate detentorum ad Catholicæ Matris Eccleſiæ gremium reuocatio, Turcarumque furorem ac tyrannidem, miſsis in Pannoniam auxiliaribus exercitibus, reprimendi ſtudium docet; erga populos benignitatem, quam pax, & Iuſtitia demonſtrant; erga pauperes charitatem, quam frumentorum abundantiſsima annona indicat; erga doctos denique ac benemeritos viros liberalitatem, quam non niſi dignis Cathedralium, beneficiorumque collationes oſtendunt; ſemper exercuiſſe, atque in dies exercere, omnes penitus vno ore fateantur. His ergo quidem excitatus, tuis etiam maximis virtutibus, vitæ morumque integritate, ac mira in rebus agendis prudentia impulſus (cum non tam ingenti grauiſſimorum negotiorum mole, quod pleriſque contingit, opprimare) hoc meum qualecumq. munus acceptum, vt æqui boniqúe facias etiam atque etiam rogo, vt, tua humanitate fretus, cætera quæ mihi ſunt præ manibus, opera, ſimili ope exhibere valeam. Quod ſi tua iam vndequaque fulgentia ſydera meas ſtellulas, vel exiguo dignabuntur intuitu, ſic fortaſſe efficiam, vt, illis repercuſſa luce, non parum decoris, ſplendoriſque meis laboribus augeatur. Vale.

Die XXVIII. Octobris. M. D. XCV.

INDEX QVAESTIONVM HVIVS TRACTATVS.

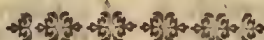

48 Do-

FLAMINII PARISII I. C. CONSENTINI ET IN ALMO VRBIS GYMNASIO IVRIS PONTIFICII PRIMARII INTERPRETIS.

DE CONFIDENTIIS BENEFICIALIBVS.

Summarium primæ Quæstionis.

1 Confidentia aliquando accipitur pro audacia.
2 Audacia accedit vitio.
3 Audacia sumitur in malā partē.
4 Audaria coercetur per leges.
5 Audacia appellatur temeritar.
6 Confidentia aliquando arripitur pro fiduria.
7 Confidentia in fide posita est.
8 Confidentia deducitur ex verbo Confido.
9 Fidentia quid significet.
10 Confidentia generalis diffinitio.
11 Ianus Parrhasius quomodo antea vocabatur.
12 Spes quid est.
13 Spei bona, quando speratur beneficium.
14 Ordinate est sperandum.
15 Differentia inter Fiduriam, & Confidentiam.
16 Verbum Fiduria positum in l. 3. C. ad. l. Iul. de vi pub. accipitur improprie.
17 Fiduria aliquando rapitur pro auctoritate.
18 Sperans illicitum inordinate sperat.
19 Confidentia beneficialis duplex, illicita, & licita.
20 Confidentia beneficialis licita quæ.
21 Dignus iuste potest sperare, & consequi beneficium.
22 Episcopatus an possit licita appeti.
23 Confidentia beneficialis illicita quæ.
24 Illicita confidentia beneficialis duplex.
25 Confidentia inordinata quæ.
26 Indigni non possunt sperare benef. & n. 33.
27 Confidentia illicita non Simoniara quæ.
28 Episropus potest licite conferre consanguineus, & amicis.
29 Quis potius tenetur subuenire suis, quam aliis.
30 Resignatio in fauorem consanguineorum lirita
31 Episropus licite potest beneficia conferre familiaribus suis dignis.
32 Dignus debet esse, cui confertur benefirium.
33 Digni licite sperant benefiria.
34 Clericis seruire Ecclesiis ob spem habendi dignitates.
35 Clerici spe maioris commodi sunt inuitandi ad seruiendum Ecclesiis.
36 Ordinatus spe secundaria consequendi beneficia non pecrat.
37 Acredens ad ecclesias vt consequatur distributiones quotidianas quando perret.
38 Non perrat seruiens prælato cum spe secundaria consequendi beneficia.
39 Quod prinripaliter agitur, semper attenditur.
40 Virtuti pauri studens sine vlla spe.
41 Præmio, & pæna omnis bona respublica sustinetur.
42 Ex mutuo liret secundario sperare.
43 Cessat simonia, vbi non adest pactum.
44 Constitutiones Pij 4. & Pij 5. de Confidentijs non loquuntur de Confidentia non simoniara.
45 Confidentia est sperıes Simoniæ. & n. 156.
46 Diffinitio confidentiæ, per Nauar. confutata.
47 Diffinitio defectiua quæ non conuertitur.
48 Diffinitio confidentiæ per Mascard. reiecta.
49 Diffinitio confidentiæ
50 Diffinitio bona quæ.
51 Genus requiritur in bona diffinitione.
52 Verbum Spes generale.
53 Spes quid sit.
54 Dans, vel promittens collatori committit Simoniam, & confidentiam.
45 Beneficia debent dari gratis, & simpliciter.
56 Simonia, & ronfidentia quomodo committitur inter præsentatum, & præsentantem.
57 Simonia & confidentia inter eligentem, & electum.
58 Confidentia inter resignantem, & resignatarium.
59 Resignatio debet fieri simpliciter.
60 Pactum prohibetur in beneficialibus.
61 Promittens retrocedere beneficium sibi resignatum committit confidentiam.
62 Promittens fructus benefi. committit confidentiam.
63 Pactum quid sit.
64 Modus prohibetur in beneficialibus.
95 Conuentio tarita est quidam modus.
66 Taciti, & expressi eadem virtus.
67 Conditio prohibetur in beneficialibus.
68 Dictio Omnino quid.
69 Paria sunt dare collatori, vel alteri.
70 Confidentia est similis fiduciariæ venditioni.
71 Mancipatio, seu venditio fiduciaria quæ.
72 Cur vocatur fiduciaria mancipatio.
73 Pactum redimendi simile fiduciariæ venditioni.
74 Fiduriaria venditio, & pactum retrouendendi, idem.
75 Fiduciaria hereditas, quæ.
76 Fiduciaria, & Fidei commissaria, idem.

77 *Fideicommissarius vocatur fiduciarius heres.*
78 *Fiduciaria possessio, qua.*
79 *Fiduciaria opera, quando.*
80 *Fideicommissaria libertas, qua.*
81 *Fiduciarius pater, qui.*
82 *Fiducia quando depositum.*
83 *Confidentiæ crimen depositum.*
84 *Depositum quid.*
85 *Depositum simile mandato.*
86 *Mandatum quid.*
87 *Depositum, & mandatum Iudicia fiduciæ.*
88 *Confidentia habet similitudinem cum crimine alienationis in fraudem Fisci, & creditorum.*
89 *Alienatio in fraudem dolosa, & nulla.*
90 *Contractus simulati, qui.*
91 *Contractus simulati, legibus odiosi.*
92 *Contractus simulati probantur coniecturis.*
93 *Verba, & sensus c. per tuas el 3. de simon.*
94 *Fructus veniunt consequutiue ad beneficium.*
95 *Fructus acquiruntur Beneficiario.*
96 *Beneficiario per oblationem competit omne ius.*
97 *Pactum super fructibus beneficij redolet simoniam.*
98 *Titulus patrimonij, vel beneficij requiritur, vt quis possit ordinari.*
99 *Episcopus ordinans absque titulo tenetur ex suo.*
100 *Ex precibus non inducitur simonia.*
101 *Verbum Promissio denotat pactum.*
102 *Ordinatus super aliqua Ecclesia, potest petere sustentationem ex illa.*
103 *Ordines quando capiantur per subreptionem.*
104 *Ordinans absque titulo quando non est in culpa.*
105 *Pœna antiquorũ canonũ aduersus ordinatos absq; titulo.*
106 *Suspensus, si ministret, efficitur irregularis.*
107 *Concilium Tridentinum quam pœnam innouet contra ordinatos absque titulo.*
108 *Papa solus in ordine dispensat.*
109 *Papa, cum sibi non reseruat dispensationem, videtur illam Episcopis concedere.*
110 *Verbum impersonale positum in canone refertur od Episcopos.*
111 *Confidentia differt à simonia.*
112 *Quid est simonia.*
113 *Vendentes & ementes Deus eijcit.*
114 *Quod gratis accepistis gratis date.*
115 *Simonia in spiritualibus, vel illis annexis.*
116 *Simonia pro ordinibus.*
117 *Simonia pro baptismo.*
118 *Simonia pro sacramento pœnitentiæ.*
119 *Simonia pro sacra communione.*
120 *Simonia pro sacramentis.*
121 *Simonia pro dedicandis ecclesiis.*
122 *Simonia pro ecclesiis consequendis.*
123 *Simonia pro honoribus ecclesiasticis.*
124 *Simonia pro consecratione ecclesiarum.*
125 *Simonia pro consequendo ministerio Ecclesiastico.*
126 *Simonia pro quacunque re sacra.*
127 *Simonia pro ingressu monasterij.*
128 *Simonia pro sepeliendis mortuis.*
129 *Simonia pro fidelitate præstanda.*
130 *Simonia pro benedictionibus nubentium.*
131 *Simonia pro absolutione excommunicationis.*
132 *Simonia pro Vicariatu.*
133 *Simonia pro benedictione Abbatum.*
134 *Simonia pro tegendo peccatorem.*
135 *Simonia pro annexis spiritualibus.*
136 *Ius patronatus annexus spiritualibus.*
137 *Simonia realis vnde dicatur.*
138 *Conuentionalis simonia quæ, vnde dicatur.*
139 *Simonia realis diffinitiones.*
140 *Simoniæ conuentionalis diffinitio.*
141 *Simonia conuentionalis duplex.*
142 *Conuentionalis simonia, quando transeat in realem.*
143 *Differentia inter simoniam realem, & conuentionalem.*
144 *Realis simoniacus est excommunicatus. & n. 151.*
145 *Regula de triennali non defendit simoniacum realem.*
146 *Simoniacus realis non potest agere spolio.*
147 *Simonia realis, & conuentionalis inhabilitat in futurũ.*
148 *Simonia conuentionalis frequentior.*
149 *Promissiones facilius fiunt, quam dationes.*
150 *Differentia inter confidentiam, & simoniam realem.*
152 *Confidentiarius est excommunicatus ipso iure.*
153 *Collatio simoniaca nulla.*
154 *Actus confidentialis nullus.*
155 *Simoniacus odiosus canonibus.*
156 *Confidentia in quo differat à simonia conuentionali.*
157 *Simonia conuentionalis annullat actum.*
158 *Conuentionalis simonia an annullet in futurum.*
159 *Actus per confidentiam est nullus ipso iure.*
160 *Delictum reputatur grauius ratione frequentiæ.*
161 *Simonia non punitur vti debet.*
162 *De Iure canonico in atrocissimis delictis non reperitur imposita pœna condigna.*
163 *Furtum quando sit plus homicidio.*
164 *Ex maioritate pœnæ maius delictum arguitur.*
165 *Argumentum affirmatiue quando valeat.*
166 *Simonia mentalis consistit in animo.*
167 *Diffinitio simoniæ mentalis.*
168 *Mens soli Deo est cognita.*
169 *Deus nouit præsentia, præterita, & futura.*
170 *Deus omnium secretorum cognitor.*
171 *Omnia nuda sunt oculis Dei.*
172 *Animus hominis inuisibilis.*
173 *Animus directe probari non potest.*
174 *Animus probatur coniecturis.*
175 *Modi, ex quibus probatur animus.*

QVAESTIO PRIMA
ARGVMENTVM.

Confidentiæ verbum quid importet, quotuplex sit, quomodo diffiniatur, an sit vere & proprie simoniacum, in quibus differat à simonia reali, in iure Pontificio num de eo fiat mentio.

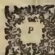

Rimo, Quæro quid sit Confidentia? Præfari oportet, verbũ Confidentiam aliquãdo
1 accipi pro † audacia cum improbitate coniuncta. Teren. in Andr. O ingentem confidentiã. Pacuuius in Atalãta: Grandẽ, & atrocẽ coercẽ cõfidẽtiã. Virg. Georg. lib. 1. Nam quis te iuuenum confi-

cõfidentiſſimè noſtras Iuſſit adire domos.
2 & hanc † eſſe vitij, colligitur ex Archi-
diac.in c.1.prope fin.de elect. li.6.Iacob.
Spieg.in lex.in verbo Cõfidẽtia. quia au
3 dacia † ſumitur in malã parrẽ.l. ſi quis in
tantam, C. vnde vi.l. ſi quis non dicã ra-
pere, C. de Epiſ. & Cleric. c. eum qui de
præben. in 6.Conſtan. Roger. de ſumm.
bon.in verbo de fortitudine nu.2.Bolog.
de lege,iure, & æquitate c.8.n.16 & ideo
4 † punitur per leges.c.factæ ſunt diſt.4.l.ſi
quis decurio, & l.omnes,C.de decurion.
lib.10. Fortun. Garz.de vlt.fin.iur.ciuil.
5 & Canon nu.76. & appellatur † temeri-
tas. Luc. de Pen.d. l. ſi quis decurio, col.
1. & d. l. omnes, col. 3. & in Rubr. de le-
gation. col. 4. verſ. nono. & de hac non
6 erit noſtra tractatio. Aliquando pro †
fiducia, vt ex Virgilio, & alijs bonis au-
ctoribus deducit, Iunianus Maius in ſuo
vocab.in verbo Confidentia. quibus ad-
dendus eſt Cicero lib.3.Tuſcul. & de hac
nos loquimur, quæ,vt vocabuli alluſio
7 † oſtendit,tota in fide poſita eſt, vt dicit
Mandoſ. conſ. 61. nu. 2. & deducitur à
8 verbo † Confido,quod id ſignificat.Virg.
lib.1. & afflictis melius confidere rebus.
Cicero ad Attic. Cõfido rem vt volumus
eſſe.& l.1.ad eundem epiſt.8. Arcę noſtræ
confidito. & lib. 8. epiſt. 9. ille cauſę ſuæ
confidet. Idem Cicero 6. in Verrem: Ego
mei officij rationẽ confido omnibus pro-
baram. & Orat. 7. Cauſæ confidet & pro
Cluentio: Magnopere cauſę confidere,
& pro Milone. Cui ſe nunquam pro-
fecto tradidiſſet, niſi cauſæ ſuæ confide-
ret. Idem 4.Tuſcul. Quem te opto eſſe,&
9 cõfido futurũ.& ibidem: Fidentia, † id eſt
firma animi cõfiſio, Plaut. in Aſin. Scapu-
larum confidentia, virtute armorum fre-
ti.& hæc in genere ita poteſt definiri: Cõ
10 fidẽtia † eſt certa ſpes de re aliqua, quod
ita fuit, eſt, vel erit. ita Nauar. Man. c.23.
ſub. n. 109. verſ. tum quia confidentia.
quod etiam ſcriptum reliquit eruditiſſi-
mus, celeberrimus, & omni laude digniſ
11 ſimus † Ioannes Paulus Pariſius Conſen-
tinus, poſtea dictus A. Ianus Parrhaſius
in quibuſdã ſuis notis ad Epiſt. Cicer. ad
Att.lib.2.& ſic cõtinet tempus pręteritũ,
præſens, & futurũ, vt ſit generalis cõpre-
hẽdens oẽs ſpecies, iuxta not. in l.omnis
12 diffinitio,ff. de reg.iur. nam ſpes † eſt ex-
tenſio appetitus in appetibile. D. Thom.
2.ſent.diſt.26.q.1.art.1.Quę teſte Nauar.
13 eod.loco interdum ſonat † in bonã par-
tẽ,quoties ſperatur,quod eſt licitũ,& ho
neſtũ ſecundũ ius, & conſuetudinem,vt
colligitur ex Archid.in c. poteſt de pæni
ten.diſt. 2. latè Guliel. Rouill. de Iuſt. &
Iniuſt. cap. 3. & de eo, qui ſperat in Do-
mino, habetur in Pſalm. 10. In Domino
confido, &c. & Pſalm. 60. Spes mea tur-
ris fortitudinis à facie inimici. & habe-
tur per S.Paulum ad Romanos,c.8.Beat.
Hieronym. in 3. part.epiſtol. tract. 9. re-
gul. 228. & admonet Lucius Papa I. in
epiſtola quam ſcripſit ad Galliæ, atque
Hiſpaniæ Epiſcopos, quæ eſt impreſſa
in tom. 1. Epiſt. Decret. par.1. fol. 129.
Et hæc eſt bona, licita, & permiſſa,quia
14 ordinare † ſperatur, & dicitur propriè fi-
ducia, vt tradit Archid.in c.1.n.7. de ele
15 ct.lib. 6. vbi ſcriptum reliquit, Fiduciã †
in rebus bonis,confidentiam in malis ac-
cipi: ſequitur Lucas de Pen. in l. genera
li,col.vlt. de Decurionibus, vbi declarat
16 † l.3. C.ad l. Iul. de vi pub. impropriè ibi
17 capi Fiduciam, & ſubdit aliquando † ſta
re pro auctoritate, c.petimus, 12. q. 1. &
alias, vt in auth.quomodo nat. effic.ſui,
§. ſi vero.

Quandoque in malam partem, quoties
18 quis inordinatè ſperat quod eſt † illicitũ,
prohibitum, aut inhoneſtum, & indeco-
rum,adnot.in c.cum ad noſtram de elect.
c.per laicos.16.q.7. habetur in Pſal.113.
Qui confidunt in eis, Redoan.de Simon.
cap.17.n.14.& hæc eſt illicita. Ex quibus
19 colligimus, confidentiam † beneficialem
duplicem eſſe, licitam, & illicitam, & e-
tiam colligitur ex Conſtitutione 109.
Pij IIII. in verſ.iccirco, ibi,in huiuſ-
modi confidentiam iure prohibitam,&c.
Et ex deciſ. R. P. D. Seraphini 90. in-
cip. Fuit concluſum lib. 1. in manuſcr.
Nauar. in dict. Man. cap. 23. ſub num.
109.

20 Licita erit,quando † quis ordinatè cõ
fidit conferendum ſibi beneficium, aut
fratri ſuo, ſeu alio conſanguineo, vel
alteri, dignis tamen, vt explicat Nauar.
loc. cit. iuxta tex. in cap. ſi officia, diſt.
60.cap. in ſingulis, diſt. 77. cap. conſu-
luit,64. diſt. cap. ſunt nonnulli, 1. q. 1. c.
& ſi quæſtiones de Simon. Gloſ.in c.ſtatu
tum, §. inſuper, de reſcr. & ideo dignus
21 iuſte † poteſt ſperare, & conſequi benefi
22 cium, Caiet. 2.2.q.185. art.3. & † Epiſco
patum, Gloſ. Prępoſ. & alij doc. in c. qui

Episcopatū desiderat, & c.sunt Ecclesia,
8.q.1. Hug. in c. per laicos, 16.q.7. quem
refert, & sequitur Redoan. de simon. c.
8. nu.2. latè D.Thom.2.2.quæst.185. vbi
egregiè distinguit: cuius distinctio * cō-
muniter est recepta, vt per Gig. de resi-
d. Episc. cap. 1. col. 1. & 2.
23 Illicita, quando quis † inordinate cō-
fidit, quod collator, aut alius conferat,
vel renunciet beneficium sibi, aut alteri
indigno, & contra modum, & formam, vt
latius inferius explicabitur, Io.Selu. de
benef. p. 1. quæst. 7. Diu. Thom. 4. dist.
25. quæst. 2. & 2.2. q. 62. artic. 7. late Rē-
doan. de sim. dict. cap. 7. a num. 20. vsque
ad fin. Doct. in c. cum in cunctis de elect.
Nauar. consi. 15. n. 3. & 4. de simon.
24 Rursus hæc confidentia † beneficialis
illicita duplex est, vt optime animaduer
tit Nauarr. loc. cit. Quædam illicita,
non simoniaca, quoties quis inordina-
25 te confidit, quod scilicet † collator cō-
ferat beneficium ob parentelam, vel a-
miciriam, aut seruitia, indigno, sine ta-
men pretij pacti, modi, vel conditio-
nis interuentu, ita Nauarr. d. cap. 23.
num. 109. Isti enim, cum sint indigni,
26 inordinate † sperant, iux. not. in cap.
cum in cunctis, de elect. & per conse-
27 quens huiusmodi † confidentia dicetur
illicita, Io. Selu. de benef. p. 1. q. 7. Diu.
Thom. in 4. sent. dist. 25. quæst. 2. not. in
cap. in scripturis 8. quæst. 1. in cap. per vo-
stras de iur. pat. Hug. in cap. per laicos,
16. quæst. 7. Glos. in cap. sunt nonnulli 1.
quæst. 1. Glos. in cap. hoc ad nos, dist. 59.
late Redoan. de sim. cap. 7. col. 2. & 4.
quia, quamuis possit Episcopus, vel al-
ter habens facultatem conferendi lici-
28 te conferre † consanguineis, & amicis,
Abb. communiter receptus in cap. dile-
ctos, num. 2. de præb. dicens potius teneri
29 subuenire † suis, quam extraneis, c. non
satis, distin. 86. ex rationibus Anchar.
consi. 338. & volunt. D. Thom. 2.2. quæst.
100. artic. 5. Siluestrin. in verbo Simo-
nia, quæst. 16. & in verbo Renunciatio,
q. 6. Archiep. Florentin. in sua Summ.
par. 2. tit. 1. cap. 5. §. 11. Caccialup. de
30 pens. quæst. 19. & de resignatione † in fa-
uorem consanguineorum dixi de resig.
benef. lib. 14. quæst. 7. num. 20. tamen hoc
intelligitur dummodo sint digni, vt idē
Abb. loc. cit. explicat. Ant. de Butr. in
cap. tuam, col. 2. de ætat. & qualit. &

communiter sequuntur Doctores. Ita
31 etiam, licet collator possit conferre † fa-
miliaribus suis, Glos. recepta in cap. cū
esset, de simon. vbi * omnes Doct. tamē
id etiam procedit, si sint digni, vt est
communis omnium Doct. sententia, ex
not. in d. cap. cum in cunctis, de elect.
nam hoc est principale requisitum in
32 conferendis † beneficijs. Rebuff. in prax.
benef. tit. requisita ad collat. num. 23.
cum seq. & in tit. form. Vicar. num. 87.
& 144. quod latius explicaui in tract.
de resig. benef. lib. 4. quæst. prima,
num. 5. cum seq. & nunc addo Nauarr.
cons. 15. num. 3. & 4. de simon. & cons.
21. num. 1. eod. tit. Et sic indignis non
33 solum non possunt † beneficia conferri,
sed nec ipsi possunt ea sperare, quia
inordinate id facerent. Digni tamen
licitè sperant beneficia, & dignitates.
nam Vrban. Papa in cap. si officia, dist.
59. & Cælestin. in cap. quid proderit,
34 dist. 61. determinarunt, † licere cleri-
cis seruire Deo in ecclesijs, ob spem a-
scendendi ad dignitates illarum. immo
Gelasius in cap. consulere, dist. 74. di-
xit, eos ad hunc ascensum spe maioris
35 † commodi compellendos, & in dictis
locis, Glos. & Doct. Glos. etiam in cap.
hoc ad nos, dist. 59. & alia iura ad hoc ci-
tat Redoan. de simon. cap. 7. col. 1. vbi
refert alios Doctores hanc conclusio-
nem firmantes, & remouet contraria.
sequitur Nauarr. cons. 9. num. 4. de
simon. & digni possunt ordinari, &
36 seruire Ecclesijs, principaliter † vt
Deo seruiant, secundario vt benefi-
cia, & dignitates consequantur, dicto
cap. si officia. & cap. quid proderit, cap.
non est, 1. quæst. 1. cap. per laicos. 16.
quæst. 7. cap. quam pio. 1. quæst. 2.
cap. & si quæstiones, de simonia, Glos.
in cap. consuluit, distinct. 34. Redo-
an. de simon. dicto cap. 7. num. 32. 33.
& 37. cum sequ. & est communis, &
recepta Doct. sententia, quæ etiam pro-
cedit in eo, qui accedit ad ecclesiam,
37 vt † præsens sit matutino, missis, & a-
lijs horis canonicis, principaliter: vt
seruiat Deo, & secundario propter
distributiones quotidianas lucrandas:
Gloss. communiter recepta in cap. 1. de
cleric. non resid. lib. 6. quam sequun-
tur ibi doctores * omnes, Abb. Anan.
Felin. in cap. tuam, de simon. Abb. in
cap.

cap. ex parte primo de offic. deleg. Card.
Zabarell. in clemen. prima. not. 6. de cele
brat. miss. Præposit. in summ. 1. quæstio. 3.
colum. 3. Ioan. Mai. in 4. senten. distin. 25.
Nauarr. consilio. 50. num. 5. de simon. &
in eo qui Prælato inseruit principaliter
38 propter † victum, & salarium, aut aliũ re-
spectum, & secũdario, & minus principa-
liter ob spem obtinendi ab eo, vel eo me
diante aliquod beneficium. namque nõ
peccare scribit Glos. communiter * rece-
pta in c. cũ esset, de simo. Adrian. quolib.
9. art. 2. Decius in cap. ad nostram num.
5. de præb. Feli. in cap. non dubium num.
2. de senten. excommu. Ias. in l. si quis nec
causam ff. si certum pet. Couarr. late lib.
primo variarum resolut. cap. 20. num. 3. &
4. Nauatr. in man. cap. 23. sub nume. 100.
vers. quinto, & d. cons. 9. num. 4. & d. cons.
50. nu. 5. nam id quod principaliter agi-
39 tur † semper attenditur, & spectatur, Bal.
in l. reos colum. 5. de accus. Ias. in l. si quis
nec causam col. 11. vers. vndecimo adde
ff. si certum pet. Cefal. consi. 141. num. 3.
40 volum. 1. pauci enim sunt, qui † virtuti stu
deant sine vlla spe consequendi aliquid,
iuxta illud Iuuenalis: quis virtutẽ ample
ctitur vllam, præmia si tollas. Hinc dice-
bat Martial. Sint Mæcenates, nõ deerũt
Flacce Marones. & ideo præmio, & pœna,
41 omnis bona † respublica sustinetur, Plat.
dialog. 5. de republic. Cicero 1. de Orat.
Arist. lib. 4. Ethic. cap. 3. Lactan. lib. 5. cap.
10. Salust. de bello Iugurt. in princip. &
ideo nõ peccat qui principaliter mutuat
42 pecuniam, † vt iuuet consanguineũ, ami-
cum, & proximũ, quamuis minus princi
paliter, & secũdario ab eis ex hoc speret
Glos. in cap. consuluit de vsuris, & est cõ
munis * opinio teste Nauarr. in man. c. 17
nu. 209. Riccar. in 4. distin. art. 15. quæst.
5. late Redoan. de simon. ca. 8. per totum
D. Thom. 2. 2. quæst. 78. art. 1. ad tertium,
& ibi late Caietan. Sot. de iustit. & iur.
lib. sexto. quæst. 1. art. 2. Zabarell. Anan.
& Abb. in cap. consuluit de vsur. idem Za
barell. in clem. prima. eodem tit. Feli. in
cap. ad audientiam el secondo. num. 10.
de rescrip. Bal. in rub. C. de vsur. col. pri-
ma. Ias. in l. ex hoc iure nu. 65. ff. de iust.
& iur. Io. Mai. in 4. senten. quæst. 29. vers.
secundo arguitur, Glo. in c. si feneraberis 14. q. 3. late Nauarr. cons. 51. de simo.
Et huiusmodi confidentia quamuis sit
illicita, vt ex deductis probatũ est, & fir-
mant omnes Docto. * cõmuniter, non ta-
43 men est simoniaca, † quia in ea non adest
pactum, modus, siue conditio, seu vendi-
tio, iuxta Glos. in summ. 1. quæst. 1. Theo-
logi omnes in 4. dist. 25. D. Tho. 2. 2. quæ-
stio. 100. art. primo. late Nauarr. in man.
cap. 23. num. 100. & dicetur infra late: &
ideo de ea nõ erit noster tractatus, cum
44 constitut. Pij iiij. & Pij v. de illa † non lo-
quantur, Nauar. cons. 33. nu. 4. de simon.
& consi. 36. eod. tit.

Quædã vero est confidentia beneficia-
lis illicita simoniaca, quæ hodie est prohi
bita, & punibilis, & de hac nos loquimur
45 & † hæc est species simoniæ, Caputaqu.
decis. 202. num. 5. par. 1. & decis. 314. nu. 3.
par. 2. Nauart. in man. c. 23. sub num. 109.
& latius infra dicetur.

Quæ confidentia illicita, & simoniaca
46 † ita diffinitur per Nauar. d. man. cap. 23.
num. 109. vers. tum quia, est illa qua quis
confidit quod collator cõferet beneficiũ
mediante pretio, pacto, modo, vel condi
tione expressa, vel tacita, indigno, vel di
gno. Sed huiusmodi diffinitio potest sub
uerti, quia non cõprehẽdit casum renun
ciationis beneficij per confidentiam fa-
ctam, iuxta ea quæ dixi de resig. benefic.
lib. 14. q. vlt. prope finem, & habetur in
decis. aureis casuum consc. lib. 2. ca. 96.
nu. 55. & 56. loquitur enim dumtaxat de
conferente cum confidentia & nõ de re-
47 signante, & ideo cum non † conuertatur
cum suo diffinito, neque comprehendat
omnes species, erit defectiua, Decius &
Cagnol. in l. omnis diffinitio, ff. de reg. iu.
eo magis cum non habeat genus.

Aliam diffinitionẽ refert Mascard. de
probat. concl. 1306. num. 2. Confidentia
48 † beneficialis est ea, qua quis confidit
qđ alter acceptans beneficiũ sibi postea
vel alteri conferat: nã inquit, ipse confi
dit in amico, familiari, seu cõsanguineo
vel ex pacto, vel ex alia quauis causa, &
occasione. Quæ etiã diffinitio mihi non
probatur tanquam defectiua & minime
comprehẽdẽs omnes casus. nã loquitur
dumtaxat de acceptante beneficium ea
mente, vt renunciet postea N. & tamen
committitur confidentia etiam per illũ
qui habet beneficium, & illud renunciat
postea ea mente vel conditione, vt patet
in casibus comprehensis in constit. Pij V.
& infra dicetur, ideo diffinitio est defe-
ctiua. Docto. in d. l. omnis diffinitio.

Tertio modo vidi illã diffiniri in Curia per quosdam peritissimos: Confidentia est conuentio tacita, vel expressa de renunciando beneficium ad fauorem alterius. sed hæc etiam eodem morbo laborat, quia non comprehendit omnes casus.

49 Ego autem illam ita describerẽ:† Confidentia est spes quædam, quod collator conferat, Patronus præsentet, eligens eligat, aut quis accipiat vel renuntiet beneficium pacto, modo, vel cõditione expres-
50 sa, vel tacita sibi aut alteri. & hæc cũ † habeat genus, differentias, contineat qualitatem rei diffinitę ac omnes casus, & conuertatur cum suo diffinito, erit bona diffinitio, Doct. in d. l. omnis diffinitio, Bar. in l. 1. §. dolum, ff. de dolo, & in l. 1. ff. de test. Ber. in rub. de constit. nu. 76. Alciat. lib. 6. Paradox. c. 9. pono in prin. speciẽ loco
* generis. nam bona diffinitio ex *cõmuni
51 opinione † debet habere genus, & hoc
52 † verbum esse generale nemo negabit, Guliel. Rouill. de iust. & iniust. c. 5. Luc. de Pen. in l. 1. col. 2. C. qui ætat. vel pro-
53 fess. se excus. cum sit † rerum futurarum expectatio, Archid. in c. potest num. 3. de pæn. dist. 2. Dico, Quod Collator, vt sub hac diffinitione comprehendatur ea cõfidentia, quæ inter conferentem, & eum cui fuit collatum beneficium committitur, vt colligitur ex d. constit. Pij V. in §. Itidem si ordinarius, & ibi latissime referã omnes casus particulares. sicuti enim
54 committitur † simonia, quoties aliquid datur, vel promittitur collatori pro collatione benef. c. querelam, c. si diligenti, c. veniens, & ibi dd. de simo. c. de iur. pat. c. super eo de transact. c. ex parte 2. de offic. deleg. c. vlt. de pacto, Innoc. in c. cum vniuersorum de rer. permut. Gemin. cõs. 225. primo dub. Host. in c. ad audientiam 2. nu. 3. Bal nu. 6. & alij de rescr. Redoan. de simon. par. 2. c. 10. nu. 9. Coras. de be-
* nef. par. 1. c. 8. nu. 12. & est communis *opinio, vt dixi de resig. benef. li. 14. q. 3. col. 1. Ita & conf. Nauar. in man. c. 23. sub nu. 110. vers. not. 7. & cons. 20. de simon. Maiol. de regul. li. 5. c. 45. sub nu. 5. Mascard. de probat. conclus. 1306. nam benef. de-
55 bent † dari simpliciter, & gratis, & absque pactione, conditione, & modo, Redoan. de simon. par. 2. c. 10. in princ. Rebuff. cõs. 143. Couarr. lib. 1. var. resol. c. 5. Oldrad. cons. 324. Io. Caraf. de simon. ment. num. 62. cum seq. Nauar. cons. 14. de simo. Dico, Patronus &c. vt comprehendatur cõfidentia quæ committitur inter patronũ & præsentatum, de qua etiam loquitur constit. Pij V. in eodem §. Itidem, in vers. & pariter si a patrono, & quemadmodum
56 committitur simonia inter † præsentantem, & præsentatum intercedente pacto vel venditione, Roch. de Cur. de iur. pat. in verbo & vtile in 5. q. nu. 9. cum sequẽ. Abb. & Felin. in c. veniens 1. de testibus, idem Abb. in c. quanto de iudi. Redoan. de simo. par. 3. c. 14. nu. 1. & communiter alij. ita & confid. Nauar. in man. d. c. 23. sub nu. 110. vers. not. 7. & cons. 24. de simon. Maiol. de irregul. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. Mascard. de probat. casu. 1306. col. an-
57 tepen. Dico Eligens, † vt includat confidentiam, quæ solet cõmitti inter eligentem & electum, vt dicitur in eod. §. Itidẽ in finalibus verbis, inter quos etiam cadit simonia, vt scribũt Anan. in c. de hoc de simon. Redoan. d. tract. par. 3. c. 14. nu. 4. 6. & 7. Gammar. in extrauag. Iul. II. de simo. elect. Pap. Dico, Aut quis accipiat, vt comprehendatur confidentia quæ potest committi in receptione beneficiorũ cũ pacto cessionis, vel retrocessionis, aut alias, vt dicam infra q. 27. in interpretatione §. Quare nos volentes & §. Itidem, q. 28. Dico, Vel renunciet, vt cõprehendatur confidentia quæ committitur in-
58 ter † resignantem & resignatarium, quæ est frequentior, vt infra, & explicant Nauar. cons. 48. nu. 3. de sim. Caputaq. decis. 301. par. prima vbi refert decisionem fa-
* ctam in vna *Augustan. de an. 1551. nam
59 resignatio debet libere, pure, & † simpliciter fieri, vt dixi late de resig. benef. lib. 1. q. 1. & lib. 14. q. etiam prima.

Dico, Pacto, modo, & conditione, quia ad hæc tria potest reduci omnis cõfiden-
60 tia. pactum. n. † prohibetur in beneficialibus, c. quam pio. vbi dd. *omnes de sim. Gl. Hostien. Abb. Dec. & alij in c. ex parte 1. de off. delega. Oldrad. cons. 224. sub nu. 5. cum alijs, vt per Couarr. lib. 1. var. resol. c. 5. Summist. in verbo sim. & exemplificatur in proposito nostro quoties quis accipit beneficium per resignationem, collationem, aut aliter, & promittit
61 † illud retrocedere vel resignare certis temporibus conuentis, vt habetur in d. const. Pij V. in §. Quare nos volentes. vel
62 promittat † fructus, aut pensionem, vt in

i ead. constit. in S. Itidem dicitur, aut aliquis resignet, vt grauia delicta committat, & propterea conuenta restitutione benef. post habitam absolutionem, & dispensationem, vt habetur in S. postremo eiusdem constit. & alijs modis, vt in discursu materiæ dicetur, cum pactum sit
63 duorũ vel † pluriũ cõsensus, l. 1. ff. de pac.
64 Itaque quoq; † modus prohibetur in collatione, resignatione, electione, & præsentatione beneficij, c. cum quidem de pact. Gl. & dd. in c. cum vniuersorum de rerum permut. Staphil. de lit. grat. titu. de var. mod. vacat. nu. 16. Gemin. in c. ordinarij. S. in cõferendis nu. 3. de off. ord. lib. 6. & potest exemplificari in † conuen
65 tione tacita de qua loquitur Pius V. in
66 d. constit. in S. Itidem, nam eadem † est ratio taciti & expressi, l. cũ quid, ff. si cer. pet. & late tradidi in explicatione d. S. Itidem q.
67 Pariformiter † a maiori prohibetur conditio in spiritualibus, Gl. communiter recepta in c. ex parte 1. de off. deleg. vbi exponit verbum omnino, † positum in illo
68 tex. 1. absque aliqua cond. Crau. consi. 222. nu. 2. Redoan. de sim. par. 2. c. 10. nu. 6. & communiter dd. & dixi de resig. benef. in præfat. lib. 14. & dicitur in d. S. Itidem, d. const. Pij V. vbi ponuntur exempla; & latius infra patebit.

Sibi, aut alteri, nam in d. constit. Pij V.
69 hæc parificantur, quod promissio fiat † collatori, resignanti, eligenti, patrono, vel alijs, vt dicitur in S. Quare nos volentes, ibi, eidem dimittenti vel alteri, & in S. Itidem, ibi, pensionẽ illi vel illis, & in S. ad probandum, ibi, per se vel alium, & in S. si recipiens, ibi, vel eius parentes, & in S. denique, ibi, per se vel alium, & in explicatione vniuscuiusque S. tradidimus rationem & comprobauimus.
70 Et similis est hæc confidentia † fiduciariæ mancipationi, vel venditioni, cũ etiam ibi restituendi fides interponatur, vt tradit Boet. in 4. commentar. Topicorum. Bud. in pandec. fol. 99. nam manci-
71 patio seu vẽditio † fiduciaria est, quoties ea lege mancipatur, vt mancipanti aliquando remancipet, veluti inquit Boet. loco cit. si quis tempus dubium timens, amico potentiori fundum mãcipet, redituro cum tempus illud dubium præterierit, & idcirco vocatur fiduciaria mã-
72 cipatio, † quod restituendi fides interponitur, Cicero pro Flacco, pecuniam feneraticiã a te sumpsit adolescẽs, ob eamq. fundum tibi fiduciarium dedit, id est fiduciaria mancipatione, quo contractu hodie multi vtuntur, qui vectigalia certæ summæ in fundis & possessionibus comparant, & fundos mancipari sibi iubent tamdiu fruendos quo ad vectigalia, & pensiones redimantur, alij vt fraudent hunc & illum. Et huiusmodi fiduciariam
73 † mancipationem vel venditionem hodie vocamus venditionem factam sub redimendi redhibendique lege, vt tradit Bud. loc. cita. & sequuntur Tiraqu. de retract. conuẽtion. in præfat. num. 37. Mascard. de probat. concl. 1142. in primo. pa
74 ctum igitur de retrouendendo † a Romanis veteribus fiduciaria venditio appellabatur per interpositionem fidei facta, Cic. in 3. de Nat. Deor. Liuius lib. 5. belli Macedonic. vbi hæc verba scribit, optimum ratus Nabidi eam Lacedæmoniorum tyranno velut fiduciariam dare, vt victori sibi restitueret, si quid aduersi accidisset, ipse haberet, Boet. in 4. commen. Topicor. Connan. lib. 4. comment. Iur. Ciuil. tit. de distract. pign. c. 17. sub nu. 8.
75 Et ideo dicitur † fiduciaria hæreditas, quoties fides restituendi interponitur, vel fidei hæredum committitur, & quasi custodienda hæreditas datur ad tempus, vt eam postea alijs restituant, & communiter vocatur fideicommissaria, † l. certi
76 conditio ff. si cert. pet. Alber. in dictionario in verbo fiduciaria hæreditas, & a
77 Iaboleno fideicommissarius † vocatur fiduciarius hæres, l. Seius, ff. ad Trebell. Connan. lib. 7. comment. Iur. Ciu. c. 4. sub nu. 1. Marza. de fideicom. in prin. Bellon. in tit. de fideicom. hæred. in prin. nu. 3. & 7. Zach. in repet. S. cum ita num. 97. ff. ad
78 Trebell. Et fiduciaria possessio † quæ non est vera, iusta & absoluta, sed fiduciaria & veluti depositaria, & vt tradit Bud. in dic. comm. fol. 91. est illa, quam sub manu Regia possidere vocant, quasi sub fide data de restitutione.
79 Ac fiduciaria † opera, quoties aliquis locum alterius tenet vel exercet, Cesar de bel. ciu. lib. 1. neque ignorare quid sit offi. legati. qui fiduciariam operam obtineret, & vocat fiduciariam operam, quia redeunte superiore cedere eũ oportebat.
80 Et fideicommissaria † libertas, quæ cõmissa est à testatore fidei hæredis, l. fidei-

com-

commissaria la 3. ff. de fideicom.hæredit.
quam in hoc proposito declarat Conna.
lib.10.com.Iur.ciu.c.6. de hær.instit.nu.4.
81 Ac fiduciariure† Pater in ius dicitur is,
qui filiũ imaginaria vẽditione mãcipat,
vt ille eum manumittat, Alciat.lib.3.pa-
rerg.iur.ca.26. vbi multa ad propositum
deducit.
82 Fiducia enim, quæ † in hoc crimine &
in supra relatis casibus interuenit, depo-
situm appellatur Tiraq. d. præfa.de retr.
conuent.nu.38. vbi in fi. id probat ex ar-
gumento a connexione titulorũ, & adest
auctoritas Pauli I.C. lib.3.sent.titu.9.&
in tit.digest.de deposito. & de lege com-
missaria hoc expresse in vltimis locis di
citur ac colligitur ex Cicer.lib.3. offi. &
pro Aulo Cæcin.l.1.§.qui pro socio.ff.de
83 his qui not.infam.& ita hoc crimen † ap
pellat Pius V. in citata constit. & Pius
IV. expressius d.constit.ibi. *huic aliena be-
neficia custodiendi modo ne assuescerent* .. nam de-
84 positum est quod custodiendum † alicui
datum est, l.j.ff.depos.dictum ex eo quod
ponitur, & præpositio De auget positũ,
vt ostendat totum eius fideicommissum
quod ad custodiam rei pertinet, subdit
Connan.lib.7.comment.Iur.ciui.tit. de
depos. c. 4. sub nu.1. hoc est non solum
apud amicum rem nostram ponimus, sed
deponimus, & dimittim' a nobis vt apud
eum collocemus, & curam eius atque cu
stodiam a nobis ad illum tranferimus, &
in ea conseruanda operæ & industriæ no
stræ precariã eius fidẽ supponimus, l.in
commodato.§.sicut.ff.de cõmo. vbi Bar.
idem Bar.in l.j.ff. de precar.Bal.& Pau.
de Cast.in l.1. C.commod. Abb. in c.vlt.
col.2.de precar. Dec.in l. mutuũ damus
nu.9.ff.si cert.pet.Corn.cons.39.num.2.
vol.1.& cons.241.nu.1.vol.3. Card. Pa-
ris.cons.107.nu.75.vol.3.& ob id deposi
85 tum † simile est mandato. nam vt hic res
nostras alienæ fidei tradimus conseruã-
das, sic in illo negotiorũ nostrorum ad-
86 ministrationẽ, † & curationem alijs man
damus, & committimus.l.1.ff.de proc. &
87 l.1.ff.mand.& propter ambo iudicia † fi-
duciæ esse dicuntur, vt pluribus explicat
Connan.loc.cit. & colligitur ex Alciat.
lib.3.parerg.iur. c.26. & habet magnam
similitudinẽ in pluribus casibus hoc cri-
88 men alienationi † in fraudem Fisci, &
Creditorum, vt dicitur in const. Pij V.in
§.multi, de qua alienatione late loquun-
tur dd.in l.post cõtractum ff. de don. vbi
89 scribunt esse † dolosam, & propterea nul
lam. Ang.& Salic.in l. si quis posthac, C.
de bonis proscr.Pau.de Cast.cons.58.Vi
sis, nu.4.lib.2. late Dec.cons.235. & alijs
contractibus simulatis, in quibus quis
90 † simulat vẽdere, vel donare, aut aliquid
facere, cum contrarium tamen gerat in
animo, & secrete paciscatur, Anch.cons.
227.num.3. Afflic.in c.1. in princ. nu. 11.
de feud.dat.in vim l. commis. Nat.cons.
628.num.19.lib.4.late Cepoll.in tracta.
de simul.contract. D.D. omnes post Bar.
in d.l.post contractum, vbi Pic.col.2. Al-
ciat.in prin.& Io.Annib.Bar. in l. credi-
tor.§.vlt.ff.qui pot.in pign.hab. Bald. in
l.creditoris in fi.C.de pignor. Bar. cons.
65.lib.1. cum alijs adductis per Menoch.
in tract.de præsump.lib.3. præsump.122.
91 per totam, & huiusmodi contractus † le-
gibus sunt valde odiosi, & ab illis impro
bantur, & annullantur, vt late per Ce-
poll.in tractat.de simulat.contr.in princ.
Bar.& alij omnes in d.l.post contractum
ff.de dona.Bar.in auth.incestas.C.de in-
cest.Bal.in l.iubemus.§.sane.col.2.C.de
sacrosan.Eccl.latissime Menoch. de præ
sump.li.3.de præsump.122. & d.præsum.
92 123.& ad detegendam † illam simulatio-
nem sicuti in hoc crimine admittuntur
coniecturæ, Bar.& alij omnes in d.l.post
contractum, Anchar.cons.251.nu.5.Ro-
man.cons.367.nu.15.Alex. cons.54. nu.
19. lib.7. Cefal. cons.325.num.53.lib.3.
Alcia.resp.125.nu.8.Natt.cons.549.nu.
3.4.& 9.Afflic.decis.40.num.17. Gozad.
cons.94.nu.55.Card.Paris.cons.53.nu.
12.& cons.54.nu.71.vol.1. Neuiz. cons.
8.nu.52.Crau.cons.100.nu.6. Grat.cõs.
81.nu.42.vol.1. Tiraq. de retr. lignag.§.
1.gl.14.nu.58.Ioan. de Amic. cons.107.
in prin.& faciunt quæ late cumulat Ma-
scar.de proba.concl.815.& concl.1142.
& Decius d. cons.235. Menoch.loc.cit.

Nec omittẽdũ esse censeo, quod alias,
cum omnes tex.in tit.de simonia positos
diligenter considerarẽ, deueni ad c. per
tuas el 3. quẽ textum loqui de confiden-
tia beneficiali, (de qua nos) omnes qui il
lum legent affirmabũt, & propterea eius
93 verba referre † placuit. Innoc. III. c.37.
*Per tuas nobis literas intimasti, quod cum D. Lator
præsentium vellet in subdiaconum ordinari, & certũ
titulum non haberet, quendam presbyterum exorauit,
vt ipsum ad Ecclesiæ suæ titulum præsentaret. quod cũ
ille facere recusaret, ipse illi firmiter repromisit, quod*
nun-

nunquam, si præsentaret eundem, in Ecclesia sua aliquã peteret portionem: & sic ad præsentationem eius extitit ordinatus; nec se in hoc illicitum egisse aliquid intellexit. & infra: Nos inquisitioni tuæ taliter respondemus, quod, nisi cum eo fuerit misericorditer dispensatum, nec ad superiores ascendere, nec in suscepto debet ordine ministrare. Confidẽtia ex hoc textu colligitur. nam iste D. volens ad subdiaconatus ordinẽ ordinari, obtinuit titulũ beneficij à quodã presbytero, ei promittẽdo aliquos fructus ex illa ecclesia, seu titulo nequãquã petiturus, & cũ diceret illicitũ non fecisse, Papa redarguit illũ, & vult vt nõ possit in eo ordine suscepto ministrare, nec ad superiores ascẽdere: nã fuit interposita fides super eo qđ à sacris canonibus prohibetur, cũ fructus
94 veniãt consequutiue † ad beneficiũ. Put. decis. 374. n. 9. lib. 1. cũ depẽdeant ex eo. Oldrad. cõs. 118. Put. decis. 564. n. 3. lib. 2.
95 & acquirãtur † intitulato, Gl. in c. res, 12. q. 1. & in c. relatũ lo 2. de testam. vbi Abb. n. 8. Siluest. in verb. Clericus 4. §. 8. cõis opinio vt per Couarr. in c. 1. de testam. & quia fuit datũ illud beneficiũ D. vt posset ordinari in fraudẽ sacrorũ Canonũ, & sic ad hũc effectum duntaxat, vnde ex hoc sequitur confidentia: vt considerat Pius V. in d. constitutione. §. quare nos volẽtes, Nauarr. in Man. c. 23. sub n. 109. & 110. Maiol. de Irregul. lib. 5. c. 45. in fi. Mascard. de probat. concl. 1306. & alij omnes. beneficia enim debent dari absolute, vt, cui dantur, competat omne ius,
96 & † omnimoda administratio, quæ ei requiritur ex coll. c. 1. de regul. lib. 6. Lap. alleg. 8. Cald. cons. 9. de Iur. pat. Rot. decis. 15. de prę̃b. & dixi de resig. benef. lib. 7. q. 1. num. 102. Et ideo pactio super di-
97 spositione † illius iuris, ac administrationis, & fructuum redolet simoniam, & confidẽtiam prohibitam, Io. Monach. in c. licet, de Iur. pat. lib 6. Calder. in c. mandatum, n. 4. de rescript. Gl. in c. cũ vniuersorum, de rerũ permut. Oldrad. cons. 324. sub nu. 5. Card. Paris. in c. venerabilis, n. 43. de excep. Zabarell. in c. cum dilecti, num. 2. de præb. Bonif. de Vitallin. in clem. vnica, num. 1. de rerum permut. Et quare fuit cõmissa cõfidentia, aperit tex. nã iste cupiebat in subdiaconum ordina-
98 ri, quod † non poterat consequi sine titulo, vel patrimonij, vel beneficij, c. sanctorum, dist. 70. iuncta gl. in cap. Episcopus, verbo subsidium, de pręb. & tex. in c. tuis eod. tit. in 6. & ibi Gl. in verbo de patri-

monialibus, & Abb. nu. 3. Nauarr. cons. 14. & cons. 15. de temp. ordin. & est * communis opinio recepta in * praxi, vt dixi de resig. benef. lib. 2. quæst. 6. num. 6. vbi adduxi cap. 2. sess. 21. de ref. Concil. Trid. id innouans, & cum neutrum haberet, superior nolebat eum ordina-
99 re, ne ex suo † postea teneretur, iuxta cap. Episcopus, de præben. vbi Ant. de Butr. Abb. Decius, & alij omnes. Diuus Thomas, & D. Bonauent. in 4. sent. dist. 24. Nauarr. conf. 14. de tempor. ord. Burgas. de irregul. par. 1. quæst. 5. num. 24. Ideo, vt fraudaret ordinantem, immo potius animam suam, rogauit amicum, vt eum pręsentaret ad Ecclesiæ suę titulum, ad hoc, vt posset sub eo titulo suscipere dictum ordinem subdiaconatus, &, cum nollet amicus assentire, ne amitteret reditus illius Ecclesiæ, ipse ei promisit, quod, si dictam præsentationem faceret, nunquam peteret portionem in ea Ecclesia, cum eam optaret habere non causa redituum, sed ad effectum consequendi ordines. ex quo constat, quod non stetit in finibus nudarum precum, vt considerat ibi Hostien. num. 1. in verbo exorauit. Io. Andr. in eodem
100 nu. 1. & verbo, ex quo nulla † incurreretur simonia, cap. tua nos. §. 1. cum ibi not. de simon. Fel. in cap. cum essent, eod. tit. Sarn. de trien. q. 12. col. 4. Crauett. cons. 122. num. 9. Nauar. cons. 50. num. 2. de simõ. & resoluit * bis Rota de anno 1537. vt dixi de resig. benef. lib. 14. quæst. 7. num. 14. sed vltra preces emissas processit ad pactum, vt Hostien. Io Andr. locis citatis. Ant. de Butr. num. 7. Abb. prope fi. considerant, & colligitur expresse
101 ex tex. ibi firmiter † repromisit, l. 1. vbi omnes, ff. de pact. Geminian. in cap. Ordinarij. §. in conferendis, num. 3. de off. ord. lib. 6. Gloss. in cap. ex parte 1. de off. ord. Bisignet. decis. 6. de renunc. Quod pactum continebat rem prohibitam. nam potest intitulatus, & ordina-
102 tus in aliqua Ecclesia † petere de prouentibus illius sustentationem, Hostien. in d. c. per tuas, nu. 2. verbo portionem, Io. And. nu. 3. Io. de Anan. col. 1. vers. nota, quod non solũ: vbi videtur intelligere illũ tex. quod fuerit sup fructibus cuiusdã Ecclesiæ cõstitutũ beneficiũ, vt posset ordinari, Abb. n. 2. in 2. not. Boer. cõs. 29. n. 7. & vltra huiusmodi pactum illicitum, & confiden-

103 confidentiale † per subreptionem voluit
ordinem adipisci, arg. cap. quando, dist.
24. c. cum dilecti. §. nos vero de elect. &
considerauit Hostien. dic.c.per tuas, sub
n.3.vers.cum quia per, decipiendo ordi-
natorem, cum diceret habere titulum suf
ficientem ad victum, cum esset supposi-
104 tus, & fictitius, & ordinans † in nulla cul
pa est, vt egregiè considerat Dec. in cap.
Episcopus, n.13. de præb. Nauar. cons.14.
nu.3. de temp. ordin. Et optima ratione
inquit tex. in eod. c. per tuas, quod est su
spensus à suscepto, & inhabilis ad susci-
piendos. nam hanc pœnam imponunt an
105 tiqui Canones aduersus ordinatos † si-
ne beneficio, vel patrimonio, c. neminē,
& cap. sanctorum, dist.70. vt efficiatur †
106 irregularis, si ministret in eo. Abb. in c.
cum contingat de ętat. & qualit. idem
Abb. in c. veniens pri. not. de fil. presbyt.
Burgas de irreg. tit. de dispens. 1. q. 5. nu.
24. Maiol. in eod. tract. lib. 4. c. 5. in princ.
107 licet † hodie Concilium Trid. c. 1. sess. 21.
de reform. non innouet dictam pœnam,
sed illam, quæ ponitur in d. c. Episcopus
de præb. vt censuit sacra * Congregatio
Concilij, vt dixi de resig. benef. lib. 2. q.
6. nu. 18. cum seq. Et, dum textus in eod.
cap. per tuas dicit, nisi cum eo fuerit mi-
sericorditer dispensatum, Innoc. intelli-
git per Papam, quam interpretationem
sequuntur Io. And. in fi. nu. 3. Hostien. nu.
2. vers. nos inquisitioni, & alij, ex illa
communi * conclusione, quod in ordine
108 † solus Papa dispensat, cap. ergo. 1. q. 1. c.
pen. de simon. vbi Innoc. & alij Abb. in c.
de simoniacæ, nu. 4. vers. distingue eo. tit.
sed cōtraria opinio mihi probatur, quod
Episcopi possint dispensare, quam ibi fir
mat Abb. nu. 6. tum, quia, quoties Papa si
109 bi non reseruat † facultatem dispensan-
di, videtur Episcopis illam concedere, c.
nuper, de sent. exc. cap. à nobis in fi. eo. tit.
Abb. in c. at si clerici, §. de adulterijs, col.
3. de Iud. & in c. in quibusdam de pæn. tū
etiam lex puniens delictum, & apponens
postea verbum impersonale, nisi fuerit
110 dispensatum, vel posse dispēsari, † refer-
tur etiam ad Episcopos, Gl. est in d. c. in
quibusdam de pæn. & in c. quisquis de e-
lect. & in cap. excommunicamus, §. sane
de hæret. Archid. in cap. nulli, dist. 38. Gl.
in cap. vlt. de apost. & in c. virginum, 27.
q. 1. Gl. in Summ. dist. 50. & in cap. miror
ead. dist. cū alijs, vt per Fel. d. §. de adult.

num. 1. vers. fallit 2. in fi. & cōtrarium tol-
lit Abb. loc. cit. sed dubitari contigit, an
crimen confidentiæ sit proprie, & vere si
moniacum, & in quo differat confiden-
tia à simonia? communis * omnium opi-
111 nio † est, valde differre hoc crimen à cri
mine simonię. quod vt recte intelligatur,
scire oportet, simoniam hoc modo à do-
ctoribus communiter * diffiniri: Est vo-
112 luntas † studiosa emendi, vel vendendi
spirituale, vel spirituali annexum, Gl. in
sum. 1. q. 1. dd. in rub. extra de simō. Theo
log. in 4. sent. dist. 25. Abb. in c. nemo de
sim. latissime Redoanus de simonia p. 1.
c. 2. Nauar. in Man. c. 23. sub n. 100. vbi di
cit communem diffinitionem, vt etiā tra-
didi ego de resig. benef. lib. 14. q. 3. nu. 3.
113 nā vēdentes, † & ementes tēplo Deus eli
minat, vt D. Greg. homil. 39. tradit, c. ven
dentes, & ementes, 1. q. 3. nam dicit Do-
114 minus, Quod gratis accepistis, gratis da-
te, c. quicquid inuisibilis, 1. q. 1. & ideo si
monia committitur per dationem, & pro
missionem pro consequendis spirituali-
115 bus, † vel illis annexis. c. 1. 1. q. 1. Riccard.
in 4. sent. dist. 25. art. 2. Hostien. in Sum. in
tit. de sim. Abb. in c. extirpandæ, §. qui ve
ro, col. pen. de pręb. D. Thom. 2. 2. q. 100.
116 & exemplificatur, quoties † datur pro or
dinibus recipiendis, c. 2. c. quisquis, c. san
ctorum, c. qui studet, c. quicunque, c. gra-
tiam, c. eos, c. placuit, c. fertur, c. statui-
mus 4. c. ordinationes, & c. de ordinatio
nibus. 1. q. 1. c. 1. & c. ex tuæ, de sim. pro †
117 baptismo, c. etiam corde, c. non nocet, &
118 c. emendari, 1. q. 1. pro † sacramento pœ-
nitentiæ, c. remissionem, 1. q. 1. c. nemo
119 presbyterorum, de sim. pro sacra † com-
munione, c. nullus Episcopus 1. q. 1. pro
chrismate, c. dictum est, 1. q. 1. c. ea quæ,
c. ad nostram, & c. in tantum, de sim. & pro
120 cæteris † sacramentis, c. ex catholica, &
c. si etiam Deus, c. nec foris, c. sacramen-
ta, c. nonne, c. dedit baptismum, & c. cor
poralia, 1. q. 1. c. cum in ecclesiæ, de sim.
121 pro † dedicandis basilicis, c. statuimus, 1.
q. 1. & consecratione ecclesiarum, c. pla-
cuit, 1. q. 2. c. cum sit Romana, de sim. pro
altaribus, c. altare. 1. q. 3. pro ecclesijs
122 consequendis, c. presbyter, 1. q. 1. c. que-
relam, de sim. pro beneficijs habendis, c.
cito, 1. q. 1. c. si quis præbendam 1. q. 3. c.
cum essent, & c. in tātum de sim. pro alijs
123 † honoribus ecclesiasticis, cap. cum om-
nis, 1. q. 1. pro Episcopatu, c. reperiūtur,
c. nullus

124 cap. nullus itaque 1. quæst. 1. & † conse-
cratione ipsorum, cap. qui pecunias, &
cap. non nocet, cap. si quis Episcopus. 1.
125 q. 1. cap. sicut de sim. & pro † exercendo
quocumque ministerio ecclesiastico, c.
quam pio 1. q. 1. cap. ad nostram de sim.
pro decimis, cap. altare 1. q. 3. pro oleo
sancto, cap. si quis 1. q. 3. pro quacunque
126 † re sacra, cap. si quis constiterit, 1. quæst.
127 1. pro ingressu † monasterij, cap. nullus,
Abbas 1. q. 2. cap. non satis de sim. non
obstante quacumque consuetudine cap.
128 veniens eo. tit. pro sepeliẽdis † mortuis.
cap. cum in ecclesiæ de sim. & exequijs ip
sorum, cap. ad Apostolicum de simon. pro
129 homagio, & † fidelitate præstanda c. ex di
130 ligenti, de sim. pro benedictionibus † nu-
bentiũ, c. suã, & c. cum in ecclesiæ, de sim.
131 pro † absolutione excõmunicati, c. ad au
132 res de sim. pro Vicariatu, † & alia admi-
133 nistratione. c. consulere de sim. pro † be-
nedictione Abbatũ, & admissione Cleri-
corum, c. sicut de sim. pro recõciliatione
134 nõ pœnitentis, † & tegendo peccatorẽ, c.
nemo presbyterorum, eo. tit. & pro alijs
135 annexis † spiritualibus consequendis, c.
vendentes 1. q. 3. Archidia. in c. 1. q. 1. Io.
Andr. & Abb. in cap. consulere de simon.
Ant. de Butr. & Abb. in cap. quanto de
Iud. Ricard. in 4. distinct. 25. artic. 3.
versic. respondeo, vbi distinguit huius-
modi annexa spiritualibus, vt late per
Redoan. de simon. par. 1. cap. 27. num.
136 3. vt Ius † patronatus dicto cap. venden-
tes dd. omnes in dicto c. quanto Roch.
de Curt. de Iur. patr. §. Ius, num. 1. D.
Thom. 2. 2. quæst. 100. §. ad quartum.
Et huiusmodi simonia vel est realis, vel
137 † conuentionalis. dicitur Realis ab a-
ctu, scilicet à rei traditione, quia in dan-
do rem, & recipiendo consistit. Con-
138 uentionalis à † conuentione, quia pro-
mittitur, Sarn. de trien. quæst. 12. num.
3. Redoanus de simon. par. 4. cap. 1. in
principio, & Archidiac. in cap. quicun-
139 que 1. quæst. 1. diffinit realem †, vt sit
spiritualium acceptio, vel collatio non
gratuita. sed, quia non fit mentio de an-
nexis spiritualibus, in quibus, vt supra
dictum est, committitur sim. ideo alio mo
do diffiniunt Card. & Abb. in c. nemo de
sim. vt sit crimen propter quodcumque
gestum, vel commissum circa spiritualia,
vel illis annexa, quo ad aliquod tempo-
rale emolumentum pro spirituali non
gratuito acceptatur, vel communica-
tur, & ibi Io. Anan. Fel. in rubr. de sim.
numero 1. Boer. de potest. leg. à lat. q.
prima, Io. Selu. de benef. par. 1. quæst.
7. vel melius & clarius dicas, secundum
Nauarr. in Man. cap. 23. num. 105. vt
realis sit simonia, conuenta expresse, vel
tacite, ex vtraque parte completa, sal-
tem quo ad aliquam partem promisso-
rum vtriusque partis, Cassad. decis. 5. de
constit. & decis. 1. de sim. Nauarr. cons.
40. & cons. 42. num. 1. & cons. 13, num. 2.
de sim. & verba diffinitionis declarat Na
uarr. dicto num. 105. Conuentionalem
140 † vero diffinit Archid. loco cit. vt sit spi-
ritualium, vel annexorum, præcedente
pacto promissionis, conditionis, modi,
seruitij, pretij, aut cuiuslibet tempora-
litatis receptio, aut donatio, vel secun-
dum Abb. d. c. nemo, promissio de dan-
do aliquid temporale pro spirituali, vel
ei annexo, Geminian. in cap. quam pio,
1. q. 2. late Redoan. de sim par. 2. cap. 1.
colum. 1. & 2. vel clarius secundum Na-
uarr. dicto cap. 23. num. 103. Conuen-
tionalis est simonia conuenta expresse,
vel tacite, non dum tamen ab vtraque
parte exequuta, Sarn. d. quæst. 12. Card.
Paris. cons. 29. & 30. vol. 4. & de hac simo
nia conuentionali loquuntur, c. cum pri
dem, c. pactiones de pact. cap. super eo de
transact. cap. cum essent, de sim. teste Cas
sad. decis. 5 de constit. & voluit Redoan.
d. tract. par. 1. c. 2. nu. 13. & par. 2. cap. 1. n.
141 5. Et est duplex, quædam † ex neutra
parte exequuta, & hæc proprie dicitur
conuentionalis, cum stetur in terminis
nudæ promissionis, & conuentionis, &
nulla sequuta sit traditio rei, & tem-
poralis dationis, cap. vlt. de pact. c. quam
pio 1. quæst. 2. cap. tua nos de sim. cap.
vnic. vt ecclesi. benef. sine diminuti cõ-
fer. Archidiac. in c. quicunque 1. quæst. 1.
Abb. in cap. veniens de sim. Fel. in cap.
tua nos eod. tit. Quædam ex vna tan-
142 tum parte exequuta, † quæ transit in rea
lem, secundum aliquos, si complemen-
tum fiat ex parte illius, qui promisit
spirituale. nam tunc sufficit id ad con-
stituendam simoniam realem, secus
autem est in implemento promitten-
tis temporale. nam non efficit, vt si-
monia desinat esse conuentionalis,
& fiat realis: ita Caiet. secunda se-
cundæ, quæst. 100. artic. 6. ad sextum
&in

& in Sum. in verbo Simonia, Sot. lib. de Iust. & iur. quæst. 8. art. 1. sed secundum receptionem, quam stylus obtinuit, contrarium est tenendum, iudicando, & consulendo, vt nunquam efficiatur realis, nisi ab vtraque parte mandetur exequutioni, & compleatur, vt late defend. Nauarr. d. nu. 103. vers. dixi ab vtraque parte, ex rationibus per ipsum deductis, scilicet interuenienti, & sequuta traditione rei spiritualis, & annexæ, eo quod datur per ea c. veniens, cap. de hoc de simō. Gemin. in dicto cap. quam pio, & hanc dicit veram simoniam Fel. in c. tua nos in gloss. vlt. de simon. Redoan. de sim. par. 2. cap. 3. num. 4. in fine, & sufficit, quod ex vna parte sit completa in totum, ex altera in parte, Nauarr. cons. 40. nu. 1. de sim. vt, quia ex vna parte fuerint dati ordines, aut beneficia, ex alia autē non tota pecunia conuenta, sed pars, nam nemo dicet hanc non esse realem, c. presbyter, c. quisquis, c. sanctorum, c. reperiuntur, & c. nullus itaque, 1. q. 1.

143 Et differētia † est inter vtranque, nam Realis habet annexam excommunicatio
144 nem, † & priuationē ipso iure extrauag. Pauli 2. cum detestabile, in tit. de sim vt voluit Rot. teste Cassad. decis. 5. de constit. ex rationibus ibi positis, Nauarr. cons. 42. de sim. & alias pluries resoluit
* Rota, teste Sarn. de Trien. quæst. 12. nu.
145 3. Caputaq. decis. 238. par. 3. Item † realis simoniacus triennalis defendi nō po-
* test, vt fuit resolutum in * vna Lunen. Sarzanen. corā Martino Spinosa, teste Sarn.
146 loco cit. & non potest agere spolio, † vt
* fuit etiam * resolutum in vna Taurinen. Abbatissatus corā Cassad. de anno 1514. teste eodem decis. 1. de simon. Ripa in l. naturaliter, §. nihil commune, ff. de acq. poss. num. 91. Rub. n. 198.

147 Vterque † tamen & realis, & conuentionalis est inhabilis ad obtinendum de
* cetero beneficia, vt fuit * resolutū in vna Cæsaraugust. confidentiæ, coram Guidobono, 20. Martij 1551. teste Caputaq. decis. 238. par. 3. & in alia S. Andreæ Canonicatus, & præb. coram Put. teste Peregr. decis. 83. manuscrip. Conuentiona
148 lis autem simonia est † frequentior reali, Sarn. d. q. 12. num. 3. vers. sed quod ista regula Redoan. de sim. par. 2. cap. 1. nu.
149 16. cum promissiones facilius † fiant, quā dationes, vt docet experientia, quia plura dicuntur, quam perficiuntur, l. Titia, ff. de verb. oblig. l. sciendum. ff. de ædil. edict. His præmissis, si quæris, an confidentia differat à simonia reali? Cōcludendum est, magnam esse differentiā:
150 cum realis simonia † committatur actualiter per dationem, & receptionem rei, Archid. communiter receptus in cap. quicunque, 1. q. 1. Sarn. de Trien. quæst. 12. Confidentia vero per promissionem, & sic interpositionem fidei, cum tota in fide sit posita, Mand. cons. 61. & latè supra explicauimus, & ideo confidentia, de qua nos loquimur, non comprehenditur in diffinitione simoniæ realis supra relata, vt ex lectura colligitur. ergo differunt inter se, l. omnis diffinitio, ff. de reg. iur. vbi Dec. & Cagn. quod etiam ostendit deriuatio vocabulorum. nam realis dicitur ab actu, vt supra dictum est, & confidentia à fide, vt in principio scripsimus, licet quo ad pœnam parificentur. nam, sicuti simoniacus realis ipso iure †
151 excommunicatur, & priuatur, vt late per Card. Paris. cons. 29. num. 12. cum seq. & cons. 30. vol. 4. Nauarr. cons. 42. de sim. & dixi de resig. benef. lib. 14. quæst. 2. ita
152 & † confidentiarius iure nouissimo constitutionibus Pij IIII. & Pij V. & sicuti est nulla ipso iure collatio, & resignatio,
153 vbi † interuenit simonia realis, Nauarr. in cap. si quando except. 4. in fin. de rescr. Ferrett. cons. 95. nu. 14. Boer. decis. 117. col. 3. Fel. in c. simoniace, in 3. concl. de sim. Redoan. de sim. par. 2. cap. 10. nu. 35. & par. 4. c. 11. col. 3. Ita pariformiter est
154 nulla collatio, electio, præsentatio, † resignatio, intercedente hoc vitio confidētiæ, vt expresse dicitur in prædictis constitutionibus, & dixi de relig. benef. lib. 14. quæst. vlt. col. vlt. & vterque fit inha-
* bilis ad obtinenda, vt fuit resolutum * in vna Cæsaraugustan. de anno 1551. 20. Martij, coram Guidobono, teste Caputaq. decis. 238. par. 3. &, sicuti simonia-
155 cus † realis est valde odiosus sacris Canonibus, vt habetur 1. q. 1. per totum, c. præsentium, 7. q. 1. D. Thom. in 4. dist. 25. art. 2. Durand. de mod. congreg. gener. Conc. rub. 33. num. 1. Iacobatius de Conc. lib. 4. art. 4. num. 74. Stephan. Caieta. in cap. ad limina. §. 5. num. 221. 30. quæst. 1. Ant. Rosell. in c. quidam Episcopus, nu. 1. 2. q. 1. Conr. Brun. de seditios. cap. 2. nu. 11. ita & confidentiarius, vt colligitur

ligitur ex proœmio Const. Pij IV.& Pij V.Bart.in l.cũ hi, in princ. ff. de transact. Crauett.cons.22.n.8.& cons.246.n.6.Si vero quæris,an Confi.differat a simonia conuẽtionali?dicendũ est,hoc crimẽ cõ-
156 fidentię † esse speciem simoniæ cõuentionalis,vt p Caputaq.decis.201.n.2.p.1.& decis.238.in princ.p.3. Nauarr.in Mã.c. 23.sub n.110.vers.secundo,quod & colligitur ex princ.Const.Pij.4. vbi nõ vocat confidentiã absolute Simoniam, sed certã simoniacæ prauitatis speciẽ, illis verbis,Sane dudũ,cum certã simoniacæ prauitatis speciẽ, q̃ beneficiorũ confidẽtiã vocãt.& pptereà in multis æquiparãtur.
157 nã,sicuti collatio,resignatio,† pñtatio, & electio p simoniãCõuentionalẽ est nulla,Barbat.in c.cũ vniuersorũ,de rer.permut.& in c.2,de rescr. Fel.in c.insinuatũ de Sim.& habetur in extrau.Martini V. incip.Mulę editæ in Conc.general.Cõstantien. cuius verba referũtur a Redoano de Sim.d. p. 2.c.10.n 33. quam loqui de Simonia conuentionali probant Crescent.decis.man. 163. Rebuff. in prax. tit. de Sim, resig. nam 9. & 10. Redoan. vbi supra num.40.& dixi de resig.benef. lib. 14.q.2.n.9. Ita, & intercedente confidentia, vt supra tetigimus. & quemadmodum. Simoniacus conuentionalis est
158 inhabilis † ad obtinendum in futurum beneficia, iuxta resolutionẽm alias factã * per Rotam, teste Puteo decis.80.lib.2.& Caputaq.d.dec.201.p.1.& 238.p.3.peior tamen est hæc conuentionalis simonia confidentiæ beneficialis, alia conuentionali beneficiali, qua palam emitur, vel venditur beneficium, vt considerat Nauarr.d.c.23.sub n.no.vers.secũdo,quod. & ratio est,quia per illã nõ annullantur acta ipso iure, nec incurritur aliqua excomunicatio antequã ab vtraq.parte impleatur.Nauar.cons.40.&42.de Sim.per hanc autem confidentiam sic, quia eo ip-
159 so quod † quis accipit benef.in cõfidẽtiã prædictã,anteq̃ impleat, quod promisit, ipso iure est excõmunicatus,& ipso iure collatio ei facta est nulla, & tenetur ad restitutionẽ oĩum fructuum,quos percepit. & ratio, cur maior pœna imponitur, est, quia plurium frequentabatur cõfidẽ-
160 tia antea Pium 4. & ratione † frequentiæ delictum reputatur grauius, Imol. in clem p.de sepult.Gemin.in c.p. de vit. & honest.clericorũ.li.6.Ioan.Andr. in add. ad Specul.in tit.de fide instrum.§.porro, cum aliis,vt per Franc.Squillacen.de fide Cathol. c.5.in fi. & ideo conqueritur Bart.in l.p.ff.ad.l.Iul.de amb. n.p.quòd Pontifices illius temporis procliues ad promulgandas nouas constitutiones, aliquas non ediderint,& fecerint contra si-
161 moniacos,qui subdit,non † puniri vti debet, & tradit Redoan. de sim. p.4.c.8. n. 20.& de Iure Can.secundum Panormit. relatum a Decio in cap. at si clerici, nu.
162 155.de Iud.in † atrocissimis delictis non reperitur imposita pœna condigna,& pa-
163 ri ratione furtum ob maiorem † frequẽtiam in aliquibus locis punitur plusquam homicidium, vt late prosequitur Dec. cons. 65.nu. 4.& per totum.& in c. at si clerici n.60.cum seq.de Iud.in quibus locis concludit,tunc furtum ob grauiorem pœnam esse mai' delictum, & ita refert Lucæ fuisse * iudicatum in causa magni ponderis,licet Bartholom.Soc.in eadem facti cõtingentia contrarium voluerit cons. 157.lib.primo. quẽ sequitur Ber.in eodem cap.at si clerici,num. 96.& mouetur Decius ex illa * communi con-
164 clusione,quod ex maioritate † pœnæ maius delictum arguitur, Gl. 2.in cap. meliore proposito, 27.q.1. Bart.in l.Iulia in princ.ff. de accus.& in l.non solum, §.si mãdato.ff.de iniurijs,Bal.in l.nemo.in fi. C.de Sum.Tri.&fide Cath.Calder.cons. primo,de accus. Barbat. cons. 48. lib. 2. communis opinio, de qua attestantur Socin.d. cons. 157.num. 5. Clar. lib.5. recept. sent.§.primo vers.sunt etiam, & probatur in cap. felicis, §. illud, de pœn. li.6.in §. quia vero, Auth. vt fratru fil. c. quęsitum in fi. de his quæ fiunt a mai. par. cap.cum alijs, vt per Calder. cons. allegato,licet quandoque ista consequẽtia non sit vera ob rationes particulares, vt maior pœna imponatur, quàm delicti natura postularet, Gl. in cap.admonere, in verbo existentes, 33. quæst. 2. Glo. in cap. decenter, dist. 89. & in cap. cito turpem, in verbo, durior, 1. quæst. 1. Abb. in cap. perpendimus, col. 2. de sent. excomm. Dec. d. cons. 65. num. 5. vers. & licet. Et, redeundo vnde digressi fuimus, omnis confidentiarius est simoniacus conuentionalis, cum confid. sit species huius simoniæ, sicuti dicimus, Om-
165 nis † homo est animal: non autem e contra, omnis conuentionalis simonia est

B confiden-

confidentia, & potest puniri pœnis positis in prædictis extrauagātibus, l. si quid earum, §. interemptum, ff. de leg. 3. l. si is quis ducenta, § vtrum, ff. de reb. dub. & patet ex pluribus exemplis, & casibus positis in dicta Constit. Pij V. §. multi, & in §. Quare nos volentes, & §. Itidem, ac §. Postremo, in quibus cessat requisitum Simoniæ etiam conuentionalis, vt per Archid. Gemin. & alios 1. quæst. 1. in Sum. Abb. in cap. nemo, de Sim. Nauarr. in Man. cap. 23. sub num. 103. Caiet. 2. 2. quæst. 100. Sot. lib. 9. de Iust. & iur. quęst. 8. & alij omnes. ex his enim confidentiarios, simoniacos reales, & conuentionales poteris cognoscere. De simonia autem mentali, non est necesse differere, cum ea sit communis omnibus prędictis,
166 nam consistit in † animo, & intentione praua, in beneficialibus, & eis annexis. Gl. in Sum. 1. quæst. 1. Abb. in cap. consulere, & cap. nemo de Sim. idem Abb. in c. per inquisitionem de elect. Gl. in c. reperiuntur 1. q. 1. Fel. in cap. tua nos de sim. Caccialup. de pension. quæst. 19. Redoan. de Sim. par. 1. cap. 2. num. 13. & illam
167 diffinit † Nauarr. in Man. cap. 23. n. 102. Simonia mentalis est mente tantū conceptа citra oēm cōuentionē expressam vel tacitam, ad exemplum vsuræ mentalis, Mai. in 4. dist. 25. q. 1. Adrian. in quolib. 9. D. Tho. 22. q. 100. ad 6. & exēpla refert Redoa. de Sim. p. 1. c. 5. per totum, & c. 6. 7. & 8. cum multis seq. vbi late hanc ma-
168 teriā prosequitur. & cum in mente † consistat, soli Deo est cognita. Clem. exiui de paradiso, de verb. sig. l. 2. ff. de interrog. act. Gl. in §. aliq. instit. de action. Angel. cons. 93. & cons. 160. & cons. 236. & 271 Bolognin. cons. 6. in princ. qui nouit
169 prǫsentia, prǫterita, † & futura. c. fundamenta, §. proinde, de elect. lib. 6. & secre-
170 torum † omnium est cognitor, & Iudex,
171 c. erubescant in fi. dist. 32. omniaq; † nuda, & aperta sunt oculis eius. c. Deus omnipotens, 2. q. 1. c. presbyter, 1. 2. q. 5. c. 1. 26. q. 5. Dec. in c. nouit, in 1. not. de Iud. animus autem hominis dicitur inuisibi-
172 lis, † vt tradit Ant. Rosell. in rep. c. manifesta, n. 169. 2. q. 1. & ideo communis * est
173 opinio, † animū directe probari nō posse, cum illius solus Deus sit scrutator, vt patet ex allegatis per Manr. cons. 24. n. 4. li. 1. Barbat. cons. 42. n. 14. vol. 1. Blāc. de Indic. nu. 57. Corn. cons. 81. n. 16. vol. 1. Si-
174 gnorol. cons. 63. nu. 3. & propterea † sufficere coniecturas, Soc. cons. 28. num. 14. vol. 1. Corn. cōs. 45. in princ. vol. 4. Silua
175 cons. 7. num. 21. & modos † deducit Mascard. de probat. concl. 94. per totam.

Secundæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentiæ origo illicita, & reprobata.*
2 *Fideicommissorum origo illicita.*
3 *Deportatis non potest relinqui.*
4 *Quæ personæ non sunt capaces legatorum.*
5 *Fideicommissa nunc præstanda.*
6 *Fideicommissa debent constare.*
7 *Confidentia cur dicta.*
8 *Fides est seruanda.*
9 *Fides quid est.*
10 *Fides num seruanda, quando resultat illicitum.*
11 *Ex fide quando quis possit constringi.*
12 *Confidentiarij cogebantur restituere beneficia.*
13 *In supremis tribunalibus reddebatur ius super confidentiis.*

QVAESTIO SECVNDA

ARGVMENTVM.

QVAE fuerit origo confidentiæ beneficialis.

SEcundo, Quæro, quæ fuerit origo Confidentiæ beneficialis, licita, vel illicita, & ex qua causa? Respōdeo, ori-
1 ginem † esse illicitam, & reprobatam, quia fuit reperta à volentibus canones fraudare, vt late colligitur ex constitut.
* 87. Pij V. in princ. & in §. multi, & * communiter est receptum. & illam actum illicitum appellat Caputaq. decis. 314. n. 3. par. 2. hac etiam ratione origo fideicō-
2 missorum dicitur illicita, † & reprobata, vt scribit Ias. communiter receptus in l. 1. n. 7. ff. de leg. 1. quia traxit principium à volentibus legem circumuenire. nam incapaces, quibus non poterat legari,
3 vel relinqui, vt † deportati, l. 1. C. de hæred. instit. damnati in metallum, & spurij testatoris, & aliæ personæ † similes, quas enumerat Glos. in §. legari Inst. etiam de hered. instit. hoc medio consequebantur legata, & relicta, quia testatores instituebant hæredem aliquem amicum, de cuius fide confidebant, eius fidei committentes

vt illam hæreditatem postea tali incapa
ci restitueret: & huiusmodi fideicommis
sa relicta capaci, vel incapaci, quia cõ-
sistebant in sola fide, & pudore grauati
antiquo tempore erant infirma, cum
non possent exigi, & nulla dabatur a-
ctio, neque officium Iudicis, fauore ta-
men vltimarum voluntatum, ne volun
tas defunctorum deciperetur, fuit po-
5 stea statutum, † esse implenda, vt dici-
tur in §. primo, Instit. de fideicom. hæ-
red. l. 2. §. post deinde de origin. iur. sed
capaci l. vlt. vbi Gloss. & Bart. ff. de his
quib. vt indig. Glos. & doct. in l. vlt. C.
eod. ad not. in l. 1. ff. de leg. 1. & dum-
6 modo † de hoc constet, l. coheredi, §.
cum filiæ, ff. de vulg. & pupill. l. ex tri-
bus, ff. de inoff. test. Abb. cons. 31. num.
9. Rolan. à Valle, cons. 59. num. 5. vol.
3. Bursat. cons. 97. num. 1. vol. 1. Dec.
cons. 336. in fin. Crauett. cons. 180. in
fin. Socin. Iun. cons. 185. num. 2. lib. 2.
Ad exemplum igitur fideicommissorum
fuit repetita confidentia, vt canones
fraudarentur, &, sicuti ea relicta fidei-
commissa appellata sunt, quia nullo
vinculo iuris, sed tantum pudore eorũ,
qui rogabantur, continebantur, §. pri.
vers. & ideo, de fideicomm. hæredit. ita
7 hæc appellata † confidentia, quia tota
in fide illius, qui recipiebat beneficiũ,
vel illud habebat, posita erat. Nauar.
in Manual. cap. 23. sub num. 109. Ma-
scard. de probat. conclus. 1306. num.
8 2. moti ex illo vulgari, quod † fides est
9 seruanda, cum sit fundamentum † iusti-
tiæ, i. dictorum conuentorumque con-
stantia & veritas, vt dicit Tullius 1. Of-
fic. quem ad hoc refert Luc. de Pen. in
l. quoties col. 1, C. de ponderat. & auri
illator. lib. 10. Fortunat. Garz. de vlt.
fin. iur. ciuil. & Canon. nu. 148. Pauin.
de Visit. 2. part. quæst. 2. num. 25. Io. a
Capistr. in Spec. conscient. num. 8. &
graue est illam fallere, l. 1. C. de const.
pecun. in princ. §. hoc similiter, Auth. vt
licet de ceter. Nicol. Moroni de tregu.
& pac. quæst. 17. nu. 1. & quæst. 102. nu.
2. Bell. de re milit. tit. 3. num. 4. dummo-
10 do ex fidei obseruantia non resultet il-
licitum, cap. si ad peccatum, 22. quæst.
4. & per totum. nam tunc potius est fides
rescindenda, quam soluenda, cap. in mo
dis, ead. causa, & quæst. & regulariter, vbi
fides nõ est solennis, & obligatoria, quis

11 nõ potest † constringi ad illam seruandã
l. Iurisgentium, §. si cum nulla, & §. igi-
tur, & §. quinimmo, ff. de pact. ad not. in
l. 1. ff. de const. pecun. & in l. 1. ff. depo-
sit. Iar. Lucas de Pen. in dic. lib. 1. C. de
ponderat. lib. 10. col. 2. Et ideo qui re-
cipiebat, aut retinebat beneficium in
confidentiam, à principio non poterat
constringi ad fidem seruandam, postea
patrum nostrorũ temporibus praua con-
12 suetudine † seu potius corruptela patiẽ-
ter cœpit tolerari. Io. Petr. Bim. cons. 19.
num. 5. Et deinde cœpit ius reddi pro
13 fide seruanda in supremis tribunalibus,
Card. Sanct. Cruc. decis. 18. in manuscr.
Nauar. in Manual. c. 23. sub nu. 111. Ga-
briel. cons. 184. num. 6. lib. 2.

Tertiæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia non probibetur iure diuino.*
2 *Simonia quæ versatur circa mere spiritualia pro hibetur iure diuino.*
3 *Simonia, vendere gratiã Spiritus sancti.*
4 *Simonia habuit originem à Simone Mago.*
5 *Simon magus fuit primus hæreticus.*
6 *Simonia, vendere sacramenta.*
7 *Simonia, de iure diuino, vendere ordinationem.*
8 *Simonia, de iure diuino, venditio ecclesiæ.*
9 *Simonia quia prohibita, quæ.*
10 *Confidentia simoniaca, quia probibita.*
11 *Papæ omnia permissa.*
12 *Papa habet plenitudinem potestatis.*
13 *Papa est Vicarius Dei.*
14 *Papa non potest dispensare super simonia, quia Simonia.*
15 *Papa potest dispensare super simonia, quia probibita.*
16 *Papa non potest dispensare super iure diuino.*
17 *Ius diuinum immutabile.*
18 *Deus solus potest tollere ius diuinum.*
19 *Inferior non potest destruere legem superioris.*
20 *Papa seruus Dei.*
21 *Papa debet se conformare iudicio diuino.*
22 *Papa tenetur defendere legẽ diuinam, vsque ad sanguinem.*
23 *Quando Papæ non obediendum.*
24 *Papa ex magna causa potest recedere à iure diuino.*
25 *Papa potest dispensare super iure positiuo.*
26 *Papa potest dispensare super confidentia.*
27 *Papa in beneficialibus habet liberam potestatem.*
28 *Papa potest tollere constitutiones Conciliares de fide nõ tractantes.*

QVÆSTIO TERTIA.

ARGVMENTVM.

Confidentia an sit prohibita de Iure diuino, & an super ea Papa possit dispensare.

TErtio, quæro, An confidentia beneficialis simoniaca, de qua nos loquimur, sit prohibita de iure diuino, Communis * o-
1 pinio † est negatiua, vt tenet Nauarr. in Manual.c.23.sub num.111.vers.11.quod lo. Petr.Rima cons. 29. num. 6. & ratio
2 est, quia iure diuino † solum prohibetur illa simonia, quæ circa emptionem, & venditionem mere spiritualium versatur, siue ea spiritualia a Deo sint data, & instituta, siue ab Ecclesiastica potestate diuinitus tamen accepta, Diu. Thom. 22. quæst. 100. Hostiens. Caietan. Siluestr. Angelic. Armill. & alij Summistæ. Redoan. de Simon. p. 1.c.2. col. 2. qua-
3 lis est venditio † gratiæ Spirituas sancti.c. qui studet, & c. sicut eunuchus. 1. q. 1. quam emere intendebat Simon ille,
4 a quo originem, & nomen habuit † Simonia.c.recurrat, 32. quæst. 4. cap. quod interrogasti, dist. 27. cap. saluator cap. quæst.3. Act. Apostol.cap. 8, optime in c. 8. optime in cap. quidam 24. quæst. 3. sicut pro certo, de simon. Archid.in c.studet 1. q.1. & in cap. eos num. 2.ead.cau-
5 sa, & quæstione.& hunc primum † hæreticum fuisse tradit Euseb. Cæsarien. lib. 2.Histor.Ecclesiast.cap.1. & cap. 13. Redoan. de simon. cap. 1, num. 6. Io. Andr. in dic. cap. sicut pro certo, de simon. Abb. in cap. qui extirpandę, §. qui vero, num. 53. de præben. Felin. in cap. cum
6 essent, de simon. & venditio † sacramentorum, dic.cap. qui studet, & cap.sicut eunuchus, 1. quæst. 1.c.non satis. c. consuluit, de simon. cap. baptizandis, & ibi Archid. cap.quidquid, c. placuit, c. emendari, cum seq. 1. quæst.1. Felin.in c.in tantum vers. vlt. nota de simon. glos. in cap. veniens, de transact.latissime Redoan. in dic.tract. de simon, cap.6.& 7. Ac vendi-
7 tio † ordinationis, cap. presbyter, 1. q. 1. c.cum ordinaretur ead. caus. & quæstione, c. sacerdotes ead. caus. & q. cap.tantis 81. dist.late Gemin.in cap.vult. 1.q.1. Archid.in c. requisitis 1.q. 7. Abb. in c. cum ecclesię, in fine de simon. latissime Redoan. in eod. tract. de simon. cap. 8.
8 per totū. Ac etiā venditio † Ecclesiæ, vel altaris executio, c.altare, 1.q.3. Abb. ĩ c. cū tua, de simō. Caccialup. de pens.q. 19.

Simonia autem, quæ versatur circa spiritualia, per constitutionem Ecclesiæ, aut canonum, non dicitur simonia, quia simonia, & sic prohibita de iure diuino,
9 sed quia prohibita.nā † per ius positiuū, scilicet per Pontificiū, Canones, Concilia, Cōstitutiones, visū est illā prohiberi, qualis est ea, quę cōmittitur in beneficio rū collatione, renūciatione, & præsentatione, quoties cōditio, pacta, modus illicitus interuenit. glos.in c.ex parte 1, de off. deleg. vbi DD.oēs, & cōmuniter de communi Nauarr.in suo Manual.c. 23. sub n. 100.vers.ex qua diffinitione, Redoā.dict. tract.de simon. p.1.c.2.n.9. & hæc est fre-
10 quentior. Vnde, cū cōfidentia † in his versetur, quæ sunt spiritualia, ex cōst.Ecclesiæ, & canonū, nequaquā poterit dici esse prohibitam de iure diuino. & hanc cō clusionem omnes firmant absque cōtradictione. Et effectus erit maximus, quia,
11 quāuis Papæ omnia † sunt permissa, Specul.in tit.de dispens.§. nunc ostendendū, vers.89, Abb.in c. Magne, de vot.Bellam. cons.28.col.3.Dec. cons. 112. col.3.cum
12 ei plenitudo potestatis sit † data.c.qui se scit.2.q.6.c.quicunque 24. q. 1. Io. cap. vlt.c. significasti de elect. c. quodcun-
13 que 24. q. 1. nam † est Vic. Dei in terris, Bal.in l. vlt. C. de sent. rescin. non poss. Dec.in cap.primo super, glos. in verb. ab
14 omnibus de const. Non tamen potest dispensasse super simonia, † quia simonia, & sic super ea, quæ prohibetur de iure diuino, sed super ea dumtaxat, quę est in-
15 troducta per Ecclesiam, † & Ecclesiæ prę latos, & sic super ea, quæ dicitur simonia, quia prohibita, Diu. Thom.in 4. quolib. q.4.Specul.in tit. de dispē. §.nunc, Caccialup. de pens.q.19.Felin. in c.ad audiē tiam el.2, de rescr. Cassad. decis. 2. de simon.communis * opinio, vt patet ex adductis per Redoan. de simon. cap. 21. & omnes fere scribentes dicunt, generali-
16 ter Papam non posse dispensare † super iure diuino, cap. qui omnipotentem, 11. quæst.3. Ant. de Butr. in cap. super eo, de vsur. Diu. Thom. in 4. quolibet, quęst. 14. Petr. Paludan. in tract. de Ecclesiast. potest. art. 5. Turrecrem. in Summ. in 3.lib.cap.54.& 57.Innoc.& Henric.Boic. in c.cum ad monasteriū, de stat.reg.Abb. in c.non est voti, de vot.Henric. Boic. in

cap. ex parte el 2. col. 1. & 2. de rescr. Bellam. conf. 28. per totum, maxime col. 4. Dec. in cap. ne innitaris col. 2. de constit. Gemin. conf. 96. col. 5. 10. Andr. in cap. 2. de dispensat. Petr. de Palud. in 4. dist. 41. D. Thom. in 4. dist. 27. quæst. 4. & probatur expresse in cap. literas, de rest. spoliat. quem optime ad hoc ponderat D. meus Cardinalis Parisius conf. 68. num.
17 39. cum seq. vol. 4. ius enim † Diuinum est immutabile, §. sed naturalia Inst. de iur. nat. gent. & ciuil. cap. vlt. §. is itaq; dist. 5. Gemin. & Præpos. in c. sicut dist. 14. Abb. in cap. significasti, col. vlt. de elect. solus enim conditor legis poterit
18 tale suum † diuinum præceptum tollere, & super eo dispensare. quod minime facere potest Papa eius Vicarius, & infe-
19 rior, qui nō † potest mutare, nec destruere legem superioris, cap. cum inferior. de maior. & obed. c. inferior, dist. 21. clem. ne Romani, §. 1. de elect. nec statutum superioris tollere. Innoc. Abb. & alij * cōmuniter in cap. quæ in ecclesiarum col. 4. vers. 2. limitarem, de constit. seruus e-
20 nim, vt est Papa, iuxta tradita † in procem. Decretal. in princ. non poterit ordinationem Domini tollere. l. nam etsi magistratus, ff. de arbitr. C. ille à quo, §. tempestiuū, ff. ad Trebell. cap. 1. dist. 10. l. rescripta, vbi Glos. & Doct. de precib. imperat. offer. & ideo iudicium Summi
21 Pontificis debet esse cōforme † Iudicio, & statuto Diuino, cap. vt nostrum, vt Eccles. benef. Abb. in cap. de mulcta col. 3. vers. vnde obstat de præben. quam legē diuinam tenetur ipse Papa, vsque ad ani-
22 mam †, & sanguinem defendere. c. sunt quidam, 25. quæst. 1. Abb in cap. literas, in 5. not. de rest. spoliat. & contrarium
23 facienti † non erit parendum. cap. Iulianus, & cap. qui resistit 11. q. 3. Bellam. dict. conf. 28. late Felin. in cap. si quando, col. 1. 2. & 3. de rescr. Imol. in c. vlt. n. 7. de Transact. Præposit. in c. quę cōtra,
24 in princ. dist. 8. nisi ex † magna causa id faciat, vt per Innoc. in cap. vlt. de consuet. Archid. in cap. sunt quidam, dist. 25. Io. Andr. in cap. per venerabilem, qui fil. sint legit. Felin. in cap. quæ in ecclesiarū, nu. 30. de constit. Turrecremat. in summ. Eccles. lib. 2. cap. 107. Præposit. in cap. 1. dist. 15. Dec. in cap. 1. col. 2. & 3. & in c. translato de const. Socin. sen. conf. 13. & 28. lib. 1. Barbat. conf. 1. col. 18. & conf. 22. col. 10. vol. 1. Dec. conf. 112. Angel. in verbo Dispensatio, §. 3. late plures, & infinitos adducit Card. Paris. dict. conf. 68. à num. 110. vsque ad num. 177. vol. 4. Et sic Papa, licet non possit dispensare super iure diuino, potest tamen dispen-
25 sare super iure † positiuo, D. Thom. communiter receptus locis citatis, & per con
26 sequens super simonia, † & confidentia, quæ committitur in beneficialibus. plures Doctores citat Redoan. de simon. c. 21. col. 2. Cassad. decis. 2. de simon. in qui
27 bus habet liberam † potestatē. Dec. conf 141. circa fin. & Papa non solum potest tollere quæ prędecessores statuerūt, sed
28 etiam constitutiones † Conciliares de fide non disponentes, Glos. in cap. vbi periculum, in verb. Concilium de elect. lib. 6. Hostien. in Summ. de disp. §. 1. Theologi omnes *, vt per Felin. in cap. 1. nu. 31. & 32. de Constit. Glos. in c. sunt quidam dist. 25. & est tex. in cap. innotuit, de elect. & plene tradit Card. Paris. dict. cōs. 68. à n. 397. vsque ad n. 408. vol. 4.

Summarium quartæ Quæstionis.

1 *Confidentia prohibita est iure communi.*
2 *Origo confidentiæ illicita.*
3 *Fideicommissorum origo, illicita.*
4 *Origo spectanda.*
5 *Origo mutari non potest.*
6 *Simonia iure communi prohibetur.*
7 *Simonia inter grauiora crimina ponitur.*
8 *Simonia capitale crimen.*
9 *Confidentia crimen simoniæ.*
10 *Prohibito genere, videtur prohibita quælibet species.*
11 *Idem iudicium de genere, & specie.*
12 *In prohibitione venit omne illud, per quod deuenitur ad ipsum.*
13 *Confidentia, pernicies, & corruptela.*
14 *Confidentia actus illicitus.*

QVÆSTIO QVARTA

ARGVMENTVM.

CONFIDENTIA num sit prohibita iure communi.

QVarto, Quæro, An confidentia, de qua nos loquimur, sit prohibita de iure communi? Communis opinio est
1 affirmatiua †, quam reperio tenuisse Nauarr. in suo Manual. cap. 23. num. 109. & 111. R.P.D. Seraphinum Rotæ Romanæ

 dignis-

dignissimum Decanum, decis.90. incip. Fuit conclusum, lib.1.in manuscr. Quod iustificatur, tum attenta eius origine,
2 quæ fuit illicita † & reproba, quia eam traxit a volentibus legem fraudare, vt diximus supra quæst. 2. ad exemplum †
3 fideicommissorum, Ias. in l. , num.7.ff. de leg.1. nam inprimis ad iudicandum, de
4 aliqua re † origo spectatur. lib. 3. C. ad Macedon. l. si procurator. primo respons. ff. mand. C. clam possidere, ff. de acquirẽ. possess. vbi Ias. in 6. not. Marian. Socin. sen. in cap. veniens, sub num.52. de accu sat. Rub. Alex. in l. penult. §. ad crimẽn, num.280. ff. de public. iudic. Bart. in l.3. §. qui habet, ff. de tut. & in l.1. §. qui remo-
5 uet, ff. de postulan. nam mutari † non potest. l. assumptio in princ. ff. ad municip. l. ius autem agnationis, ff. de pact. l. iura sanguinis, ff. de regul. iur. Cephal. cons. 133. num.23. vol.1.
6 Tum etiam, quia simonia, iure † com muni prohibetur, vt habetur in tit. de si-
7 mon. extr. & ibi Doctores omnes, † & inter grauiora crimina ponitur, cap. vlt. ad fin. de purg. Canon. immo alia ad compa rationem istius quasi pro nihilo reputan tur, cap. vlt. 1. q.7. cap. per tuas, el 1. de simon. & homicidio comparatur, cap. in-
8 quisitionis, de accusat. & capitale † crimen appellat D. Gregor. in cap. qui studet, 1. q.1. Diaz in prax. criminal. cap.85. in princ. Abb. in cap. sicut de simon. Roland. cons. 31. num. 12. lib.3. & tamen cõ-
9 fidentia est crimen † simoniæ, vt in termi nis scribit Caputaq. decis. 202. n.5. p.1. & alibi idem Caputaq. decis. 201. num.1. p. 1. dicit, quod receptio beneficiorum in confidentiam est simonia conuentionalis. quod etiam scribit decis. 238. par.3. Sed confidentia est species simoniæ, vt probatur ex constitutione 109. Pij IIII. incipien. Romanam, in §. sane, ibi, *cum cer tam simoniacae prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam uocant*, &c. quod etiam scribit Mascard. de probat. conclus. 1306.
10 num.1. & tamen prohibito genere † vide tur prohibita quælibet species sui gene-
11 ris, cum idem fiat † iudicium de genere, & specie, cap. delibetatione, §. prohibemus, vbi glos. Petr. de Anchar. Franc. & alij Doctores de offic. leg. lib. 6. Din. in reg. cũ quid vna via, de reg. iur. lib. 6. Ber. de potest. Leg. a lat. n. 71. & eadem ad-
12 sit † ratio, l. si quid earum, §. inter emptũ, ff. de leg. 3. cap. excommunicamus, de hæret. l. si is qui ducẽta, §. verum, de reb. dub. Sarmient. lib. 3. select. interpret. c. 2. num. 13. & regulare est, vt, prohibito vno, simpliciter censeatur prohibitum
13 omne illud, per quod † deuenitur ad illud, c. tuæ, de procur. l. oratio, ff. de spons. l.2. ff. de iurisd. omn. iud. Felin. in c. cum ex officij in 4. col. de præscript. Hinc dicit Mascard. dict. conclus. 1306. num. 1. quod simonia, & confidentia plurimum inter se cognata, & coniũcta sunt, & sub eodem num. 1. idem Mascard. appellat confidentiam flagitium, & Pius V. dicta
14 const. 87. eam appellat † perniciem, & corruptelã, in princ. ibi, *ad tollẽdũ fiduciariæ mãcipationis beneficiorũ Ecclesiasticorũ corruptelã*, & in §. veruntamen, ibi, *quæ ad purgandã hac pernicie Ecclesiã*. qđ videtur cõfirmare Sixtus V. in cõst. 66. incip. Pastoralis, §. cũ autem, ibi, *nos ad hanc corruptelam ex Regno illo, &c.* & ibi, *ac propterea tam perniciosum confidentiæ vitium, &c.* ac actum illicitum appellat Caputaq. decis. 314. num. 3. par. 2. Cum
15 ergo † confidentia sit actus illicitus, vitiũ corruptela crimen, sequitur esse prohibitam, arg. l. sancimus, C. de pœnis, l. aliud est fraus, ff. de verb. signif. & tex. in c. per suas 3. de simon. expresse loquitur de confidentia, & illam improbat. vt late diximus supra quæst. 1.

Quintæ quæstionis Summarium.

1 Origo confidentiæ mala.
2 Origo semper spectanda.
3 Confidentia actus illicitus.
4 Illicita coercenda.
5 Republicæ interest, ne delicta remaneant impunita.
6 Confidentia species simoniæ.
7 Simonia semper fuit punibilis.
8 De specie iudicatur ut de genere.
9 Confidentia ante Pium 4. non erat punibilis.
10 Confidentia ante Pium 4. tolerabatur.
11 Super confidentia ius reddebatur.
12 Auditorium Rotæ abstinuit a iudicio confidentiæ.
13 Origo mala non semper punitur.
14 Non omne illicitum est punibile.
15 Consuetudo excusat à pœna.
16 Pœna simoniæ vitatur stante consuetudine.
17 Consuetudo etiam in delictis attendenda.
18 Statuta recipiunt interpretationem à consuetudine.
19 Rescripta recipiunt interpretationem à consuetudine.
20 Contractus regulantur secundum consuetudinem.
21 Consuetudo optima legum interpres.
22 Consuetudo non residendi excusat à culpa.
23 Cõsuetudo, vt electus administret ante confirmationem, excusat à priuatione beneficij.

Consue.

14 *Consuetudo retinendi plura incompatibilia excusat à poena.*
15 *In his, quæ sunt de se mala, consuetudo excusat.*
16 *Iuramentum, quando debeat obseruari, non obstante consuetudine.*
17 *Consuetudo contra Ius diuinum, quando valeat.*
18 *Consuetudo mala non excusat à peccato.*
19 *Peccata, quanto diuturniora, tanto grauiora.*
20 *Consuetudo non excusat à restitutione.*
21 *Quando aliquod est dubium, an sit peccatum, consuetudo tunc excusat à peccato.*
22 *Consuetudo irrationabilis est corruptela.*
23 *Simonia non potest permitti consuetudine.*
24 *Consuetudo depræstandis vsuris improbatur.*
25 *Consuetudo præstans materiam delinquendi mala.*
26 *Consuetudo perniciosa quæ.*
27 *Consuetudo nutritiua peccati turpis.*
28 *Consuetudo ipsa eadem legis mala.*
29 *Consuetudo, quæ extirpanda.*
40 *Confidentiarij ante Pium 4. non subijciebantur pœnis simoniæ conuentionalis.*
41 *Prohibitum iure humano potest fieri impunè tolerantia superiorum.*
42 *Scientia Papæ tollit omnem pœnam simoniæ.*
43 *Tolerantia tollit pœnam.*
44 *Crimen ambitus tolerantia principis sæcularis non punitur.*
45 *Consuetudo potest induci absque scientia principis.*
46 *Consuetudo fortius procedit cum scientia superioris.*
47 *Faciens aliquid permittente lege, pœnam non meretur.*
48 *Consuetudo, & priuilegium æquiparantur.*
49 *Licitum quod approbatur à consuetudine.*

QVÆSTIO QVINTA.

ARGVMENTVM.

Num confidentia ante Pium IIII. improbaretur, & esset punibilis, & an consuetudo excusaret a pœna, culpa, & peccato.

QVINTO quæro, An confidentia ante editas Cōstitutiones Pij IV. & Pij V. esset punibilis? Pro affirmatiua
1 facit, † quia origo fuit mala, vt dictū est q.2. ergo punibilis, cum inprimis in vna
2 quaq. re † origo spectetur. l.3. C. ad Macedon. l. clam possidere. ff. de acquiren. possess. l. si procurator 1. respons. ff. mand.
3 Secundo, quia reputabatur † actus illicitus. Caputaq. decis. 314. nu.3. p.2. & ta
4 men illicita † coerceri debēt. l. in fraud. ff. de milit. test. & obuiari. l. cum hi, §. si cū his, ff. de transact. l. magis, §. si pupillus, ff. de reb. eod. l. quæstiones, in fi. C. de fideicom. & nunquam censetur permissa, l. 1. ff. de milit. test. Menoch. de arbitr. Iudic. q.7. nu.77. & Reipublicæ interest, ne deli
5 cta remaneāt impunita, l. ita vulneratus, ff. ad leg. Aquil. vbi Bal. dicebat, publicæ disciplinæ fauorem dictare, ac suadere, vt delicta puniantur, l. licitatio, §. quod illicite. ff. de publ. & vectigal. l. Capitaliū, ff. de pœnis, C. vt famæ, de sent. excō. Iodocus in prax. crimin. in proœm. nu.9.
6 vbi alia adducit. Tertio, q̄a † est species simoniæ. Caputaq. decis. 201. nu. t. p.1. & decis. 238. p.3. & colligitur ex Card. Sāct. Cruc. decis. 18. in manuscr. Sed simonia etiam ante editas dictas Constitutiones
7 erat † punibilis. Cassad. decis. 5. de const. & decis. 2. de simon. & probatur in toto ti
8 tu. extr. de simon. ergo † confidentia, quę est species, arg. c. deliberatione, §. prohibemus, vbi Doct. oēs de off. legat. lib.6.

His tamen non obstantibus, in contra
9 rium se habet veritas, nanque ante † constitutionem Pij IV. & Pij V. non solum confidentia non puniebatur aliqua pœna, sed praua cōsuetudine, seu potius cor
10 ruptela à principibus † Ecclesiasticis toleratā fuisse in omni genere personarum omnibus est compertum, vt colligitur ex dicta Cōstitutione Pij IV. 109. super hoc edita. Card. Sanct. Cruc. decis. decis. 18. in manuscr. Io. Petr. Bim. cons.29. nu.5. Oradin. decis. 82. lib.2. in manuscr. & magna erat turba in Curia illorum, qui beneficia retinebant in confidentiā, & etiā S.R.E. Cardinales hoc vitio erant implicati, & vt plurimum officiales, & præsertim Scriptores Apostolici, vt tradit Oradin. dict. decis. 82. lib.2. Et ita hæc praua consuetudo fuit recepta, vt inceperit
11 paulatim ius in supremis tribunalibus pro fide prestanda reddi, & compelli nō reddentes beneficia in custodiam, & cōfidentiam recepta, vt attestatur Cardinalis Sanct. Cruc. dict. decis. 18. tradit Nauarr. in Manual. c.23. sub n.111. vers. 11. quod &c. Gabriel. cons. 184. nu.6. vers.3.
12 lib.2. Ab hac tamen labe † factum Auditorium Rotæ semper se abstinuit, & vti rei absurdæ semper confidētijs obstauit, & nunquam pro eis iudicare voluit, cum interim penes aliorum Iudicum tribunalia male feriati homines perfugium inuenirēt, vt attestatur Card. Sanct. Cruc. olim Rotæ Auditor meritiss. d. decis. 18. & sic Rota habuit pro absurdo canonizare confidentias, quare vel mādabat, cum casus occurreret, partes concordare, vt tradit idem Card. Sanct. Cruc. decis. 144. vel remittebat ad Auditorem Cameræ, vt tradit idem Cardinalis Sanct. Cruc. decis. 15. in manuscr. & audiui à pluribus.

Non

Non obstant contraria,nã ad primum
respondetur,non omnia,quæ habent ori
13 ginem † malã, esse punibilia. exemplum
in fideicommisso,vt per Ias. in l.1. col.2.
ff.de leg.1.
Ad secundum etiam respondetur,non
14 valere consequentiam. est illicitum † er
go punibile,vt patet in c.denique.dist.4.
cap.si quod, 33.q.2. l.item vulneratus,§.
vlt. ff.ad leg. Aquil. & optime explicat
Constant. Roger. de legis potentia,§.5.
num.3.
Ad tertium respondetur,vel confiden
tiam esse speciem simoniæ non prohibi-
tæ, vel melius consuetudinem receptam
Romæ,& extra excusasse committentes
confidentiã ante Pium IV.& Pium V.nã
* communiter * receptum est,consuetudi-
15 nem † excusare à pœna , ad not. in c.vlt.
consuetud. Bart.in l.quid si fugitiuus, §.
apud Labeonem, ff. de ædilic.edic.Glos.
in cap.denique, 4.dist.Nauarr. cons. 13.
num.2. de vsur. & cons. 42. nu. 10. & 11.
de sent. excommun. maxime in his, quæ
sunt iuris positiui.Glos.in cap.cum vene
rabilis, vbi Abb. de consuet. cum alijs,
vt per Ias. in l.de quibus num.8. ff. de le-
gib. Roman. sing.19.Card.cons.132.col.
2.Petr.de Anchar.cons.46.& cons.271.
Alex.cons.107.col.penul.lib.2.in termi-
16 nis Abb.† loquens de simonia in cap. in
Ecclesiæ, num. 1. de simon. & communi-
ter.
Hinc dicit Felin. in cap. ad petitionẽ,
circa finem, de cõsuet. consuetudinem
17 †etiam in delictis esse attendendam,& in
pœnis esse seruandam, tradit latè idem
Felin. in c. inter cætera, col.5. de rescr.
& in cap. inquisitionis,col.5.de accusat.
Crauett.cons.135.num.6.& cons.201.n.
11.Hinc statuta recipiunt interpretatio-
18 nem à cõsuetudine,† late Gabriel.com.
opin. de consuet. conclus. 1. num. 44. &
19 † rescripta Grat.cons.153. num.44.lib.2.
20 Tiraq. de Nobilit. cap. 10. nu.9. ac † con
tractus omnes, l.quod si nolit, §.quia as-
sidua, ff. de ædilic. edic. l.semper in stipu
lationibus, ff.de regul.iur. Io Andr.in re
gula quod facit, circa fin. de reg. iuris,
lib.6. Abb.cons.74.ad fin.lib.1.Alex.cõs.
107.col.penult. lib.2. Ias.cons.20.col.pe
nult. lib.1. Ias. cons.17. lib.1. Imol. in c.
potuit locari, Bart.in l.nemo,col.1.ad fin.
ff.de duob. reis, & feuda. Loffred. cons.
1.num.118.Card.Paris.cons.15.col.2.&
cons. 21. col.6. vol. 1. Angel. cons. 184.
col.1. Alex.cons.124. col.2. lib.5. ac om
nis dispositio, Innoc. in cap.olim,de ver.
sign.Abb.in c.certificari, de sepult.Dec.
in l. semper in stipulationibus, nu.12. ff.
de reg.iur.Ruin.cons.160. col.3.lib.1.nã
21 cõsuetudo est † optima legum interpres,
ad not. in l.de quibus,ff.de legib.& ideo,
vt dixi, excusat à pœna.
22 Hinc consuetudo † non residendi ex-
cusat à culpa, & à pœna, Zabarell.cons.
122. incipien. Presbyter,col.2.
Hinc consuetudo, vt electus admini-
23 stret ante confirmationem, † excusat à
pœna priuationis beneficii, Petr.de An-
char. cons. 51. incipien.Consuetudo,ad
fin.cum alijs, vt per Alex. cons. 107. in-
cip. Pro inuestigatione,lib. 2.
24 Hinc cõsuetudo retinendi † plura be-
neficia incompatibilia excusat a pœna,
cap.1.de consuet.lib.6. & ibi Glos.& alij.
Card. Paris.quem refert, & sequitur Pe-
tr. Duc. tract. fallen. reg. 71. ampliat. 5.
Lambertin.tract.de iur.patron.par.1.lib.
2.art.15. quæst. 7. princip.num.5 cõmu-
nis opinio, teste Nauarr. in Manual.cap.
25.num.125. late Hoied. de incompati.
benef.par.2.cap.11.
Etiam si sit mala consuetudo, & etiam
25 si simus in his,quæ sunt de se † mala, Ro-
man.cons.466. vbi loquitur de consuetu
26 dine de non obseruando † iuramentum,
Bal.in l.obseruare, §. proficisci, circa fi-
nem, de off. procons. Corn. cons.28. lib.
3. Aretin. cons.11. Abb. & alij, quos re-
fert Rocch. de Curt.in repet. cap. vlt. in
princ.col.vlt. de consuetud. & ibi hoc e-
tiam ampliat num.33.etiam in consuetu
27 dine contra † ius diuinum, Abb. in c.cum
venerabilis, de consuetud.
Dubium tamen est, an huiusmodi con
suetudo recipiendi beneficia in confidẽ-
28 tiam † excusaret eos à peccato, sicuti ex-
cusabat à pœna temporali? Communis
* opinio est negatiua, quæ colligitur ex
Abb.communiter recepto in dicto c.vlt.
num.2. de consuetud. dum scribit. cõsue
tudinem non excusare in peccatis, quæ
ad Deum, sed fortius accusare: quia, quã
29 to † peccata sunt diuturniora, tãto sunt
grauiora, cap.flagitia, 32.quæst.7. Glos.
in cap.denique, dist.4. Nauarr. cons. 13.
30 nu.2. de vsur. & ibi etiam dicit non † ex-
cusare à restitutione, vbi allegat Glos.in
cap.Fraternitas, 12.q.2. D.Thom. 2.2.q.

61. art. 4. & in terminis nostris hoc tenet Gabriel. conf. 184. nu. 7. lib. 2.

Limita, nisi fuisset dubium, an † esset peccatum, vel ne. nam tunc consuetudo paulatim tolleret obligationem legis, quæ sublata excusaret à peccato. Abb. in cap. cum venerabilis, de consuet. idē Abb. post Io. Andr. in cap. at si Clerici, col. 10. de iudic. Cæpoll. in tract. de simul. contract. col. 4. late Rocch. dict. repet. c. vlt. sect. 1. num. 2. vbi hoc confirmat ex pluribus exemplis, & faciunt, quæ scribit Bal. in prelud. feud. col. 3. & cons. 318. lib. 2. Huiusmodi autem consuetudo tamquam irrationabilis, absurda, & mali exempli, erat tollenda, quia, vt exorditur Pius IV. in dict. const. 108. erat po-
32 tius † corruptela, iuxta ea, quæ scribit Glos. in cap. non putamus, de cōsuetud. in 6. & not. in dic. cap. vlt. extr. eod. tit.
33 & ideo non valet consuetudo † permittens simoniam, cap. non satis, & cap. seq. cap. Iacobus, & cap. veniens, de simon. Rocch. de Curt. dict. repet. c. vlt. in princ. num. 18.

34 Hinc etiam non valet † consuetudo de prestandis, seu soluendis vsuris, cap. quia in omnibus, de vsuris, Bal. in tit. de pac. Constant. in 9. col. & in l. humanum, C. de legib. Bart. in l. si finita, §. Iulianus, col. penult. ff. de damn. infect. Io. Anan. in cap. salubriter, col. 8. de vsur. & regu-
35 lare est, vt consuetudo † præstans materiam delinquendi non valeat, l. conueni, re, ff. de pact. dotalib. cap. ex parte de consuetud. cap. nos consuetudinem, dist. 12. Calderin. conf. 1. de regul. Bellam. in cap. Romana, in princ. col. 4. post medium, & col. 6. de for. compet. lib. 6. Crauett. conf. 314. col. 5. vers. non obstat. tertium argumentum, quia dicitur corru-
36 ptela † perniciosa, cap. mala, dist. 8. Crauett. dict. conf. num. 5. & ideo consuetu-
37 do † nutritiua peccati dicitur turpis, & irrationabilis, vt post alios Card. Paris. cons. 27. num. 46. vol. 1. & quando est in
38 fraudem † legis, Dec. in cap. 2. num. 39. de probat. Bal. in l. de quibus, num. 33. C. de legib. Menoch. de arbitr. Iud. cas. 82. col. 1. Et tritum est in iure, consuetudinem
39 † irrationabilem esse extirpandam, cap. quanto, & cap. cum venerabilis, de consuetud. cap. mala consuetudo, dist. 8. late Petr. Rauenn. de stat. col. vlt. Optima igitur ratione Pius IV. per dictam suam Constitutionem sustulit hanc consuetudinem, siue corruptelam, & contra confidentiarios induxit pœnas.

Ex quibus infertur, quod committen
40 tes † confidentiā ante Pium IV. non subijciebantur pœnis temporalibus, & corporalibus, impositis contra simoniacos conuentionales, vt colligitur ex Nauar. in Manual. cap. 23. sub num. 111. vers. 1 r. & ita respondit Io. Petr. Rima, conf. 29. num. 6. & 7. & communiter * est receptū. & ratio est, quia confidentia est prohibi-
41 ta iure humano, & per † consequens tolerantia superiorum potuit fieri impunis arg. not. in cap. primo de constit. lib. 6. scientia enim Papæ tollit omnem pœ-
42 nam † simoniæ, Gig. de pens. q. 4. & † to-
43 lerantia, * communis opinio teste Felin. relat. in Apostill. Abb. in c. extirpandæ, §.
44 qui vero n. 53. de præben sicuti crimen † ambitus in curia Principis sæcularis, Clar. lib. 5. recept. sentent. §. simonia, vers. item quæro, numquid. & tamen in huiusmodi cōsuetudine, vt omnes sciūt, interuenit scientia, et tolerantia Summi Pontificis, vt testatur Pius IIII. in alle-
45 gata const. & si † consuetudo potest induci absque scientia Principis, Alex. conf. 6. num. 4. lib. 1. Corn. conf. 155. num. 7. lib. 2. Abb. conf. 7. lib. 2. Gemin. in cap. frustra, dist. 8. communis opinio, teste Barbat. in cap. vlt. num. 71. de consuet. eo ma
46 gis stante scientia, † & tolerantia, Oldrad. conf. 237. num. 3. & conf. 224. num. 7. Michael Gra. 8. lib. comun. opin. in verb. Consuetudo, q. 8. Duen. tract. fallēt. regul. 141.

47 Et, sicuti, qui aliquid † facit mediante priuilegio, pœnam non meretur, l. Gracchus, cum ibi not. C. ad leg. Iul. de adult. ita & mediante cōsuetudine, cum
48 consuetudo, & priuilegium † æquiparentur, not. in c. cum contingat, de for. compet. l. domini prædiorum, C. de agricol. & censit. lib. xj. Bal. in l. 3. vers. sexto nota, C. de naut. fenor. & in l. nec exceptio, C. de probat. & sic, quod fit mediante consuetudine, licitum † videtur, Innoc. in c. 2. col. prima, de fid. instrum. Abb. in cap. cum M. Ferrarien. in prima col. de const. Bal. in add. ad Specul. in tit. consuetud. in princ.

SVM-

Sextæ Quæstionis Summarium.

1 QVare confidentia antiquo tempore tolerabatur.
2 Fideicommissa sunt posita in fide.
3 Graue, fidem fallere.
4 Pacta seruare, est Iuris naturalis.
5 Fides, Iuramentum iustitiæ.
6 Fides proxima iuramento.
7 Princeps debet seruare quod promittit.
8 Ex fidei oritur naturalis obligatio.
9 Iuramentum in litem defertur ob fidem non seruatam.
10 Actio ad interesse datur ob fidem non seruatam.
11 Deceptus agit de dolo.

QVÆSTIO SEXTA

ARGVMENTVM.

Cur tolerabatur Confidentia.

SExto, Quæro, Quare confidentia beneficialis retroactis tēporibus tolerabatur, & super ea reddebatur ius? Existimo, hoc euenisse, tum ex vtilitate,
1 quæ † resultabat pluribus curialibus ex hoc, quorū fauore id fuit praua consuetudine, seu potius corruptela toleratū; tum etiam, quia, quemadmodum antiquis temporibus, ante quam fidei commissa essent permissa, graue admodum reputabatur, ea non reddere, seu resti-
2 tuere, cum † in fide, & pudore eorum, qui rogabantur, essent posita, §.1. de fidei cōmiss. heredit. ita, cum confidentia tota in fide illius, qui recepit, vel habet beneficium, consistat, Nauarr. in Manual. cap. 23. sub num. 109. graue etiam
3 erat, † eam fidem fallere, l. 1. ff. de const. pecun. cap. primo de del. & per consequens hac forsan ratione fuit per mul-
4 tos annos tolerata. pacta † enim seruare, est iuris naturæ, L. 1. vbi Bal. ff. de pact. l.
5 2. vbi Bal. ff. de seruit. nam fides † est fundamentum Iustitiæ, Luc. de Pen. in L. quoties, C. de pond. aur. lib. xj. Cassan. in Catal. glo. mund. in 5. part. in 13. considera. ideó censetur proxima iuramen-
6 to, † eiusque naturam sapit, Afflic. decis. 389. Bertrand. cons. 26. num. 50. lib. primo. Crauett. cons. 13. num. 11. Nicol. Moron. in tract. de fid. treg. & pac. q. 16.
7 & 17. idque etiam an Principe † procedere scribunt Dec. in c. primo, col. prima, de probat. post alios, quos citat Socin. iun. cons. 76. num. 16. lib. primo. & cons. 78. num. 3. eod. lib. primo. Alex. cons. 1. num. 11. lib. 2. Anchar. cons. 2. num. 3. & cons. 66. Ruin. cons. 123. num. 4. lib. 3. Calcan. cons. 51. col. penult. Grat. cons. 147. col. 1. lib. 2. Rip. respons. 13. tit. de diuers. rescripr. Hinc fidei præstatio pa-
8 rit † naturalem obligationem, cap. primo, de summ. Trinit. & fid. Cathol. Bal. cons. 114. super primo, lib. 5.
9 Hinc ob fidem non † seruatam defertur iuramentum in litem, late Plot. in l. si quando, num. 679. Guid. Pap. cons. 31. Ias. cons. cons. 91. lib. 3. Et datur a-
10 ctio † ad interesse, Dec. in l. pactum, nu. 10. C. de pact. late Menoch. cons. 92. n. 21. & 61. lib. primo, vide Bal. cons. 194. lib. 3. Aufrer. decis. Tholos. 258. Et deceptus † sub confidentia agit de dolo, Crauett. cons. 192. num. 15.

Septimæ Quæstionis Summarium.

1 PIus 4. primus omnium prohibuit confidentias.
2 Verba extrauagantis Pij 4. prohibentis confidentias.
3 Experientia rerum magistra.
4 Delicta non debent remanere impunita.
5 Verba constitutionis Pij V. super confidentijs.
6 Constitutio Pij V. de confid. est ampliatiua ad Constitutionem Pij 4.
7 Natura dictionis Etiam, vt augeat.
8 Constitutio quæ.
9 Canon quid.
10 Decretum quid.
11 Decretalis quæ.
12 Dogma.
13 Mandatum, Interdictum, Sanctio.
14 Constitutio etiam dicitur Canon.
15 Sententia lata contra constitutionem, nulla.
16 Sententiæ contra legem, nulla.
17 Constitutio indubitata, quæ.
18 Lex interpretans legem antiquam intelligenda secundum terminos legis interpretatæ.
19 Constitutio Pij V. super confidentijs quare.
20 Diuisio constitutionis Pij V. super confidentijs.
21 Error notabilis Nauarr.
22 Cardinalis Lancellottus laudatus.
23 In diuisione quæ partes debent comprehendi.
24 Diuisio quid facit.
25 Diuisa melius intelliguntur.
26 Confirmatio ex certa scientia, cum refertur tenor.
27 Voluntas errixa ex quibus ostendatur.
28 Quoties aliquid refertur, ignorantia non præsumitur.
29 Iudex est exequutor iuris.

Iudex

30 *Iudex debet esse bonus, non autem melior lege.*
31 *Iudex debet delinquentes coercere.*
32 *Interesse publicum versatur in delictis puniendis.*
33 *Iudex non debet dare veniam remittendo pœnam.*
34 *Boni perduntur, si ignoscatur malis.*
35 *Nequiores fiunt homines propter spem veniæ.*
36 *Misericordia illicita quæ.*
37 *Misericordia iusta virtus.*
38 *Temperamentum in puniendis delictis.*
39 *Extrema vitiosa.*
40 *Medium optimum ex duobus contrarijs.*
41 *Quæ misericordia est necessaria in Principe.*
42 *Causa in primis spectanda.*
43 *In delictis iudex debet rimare causam.*
44 *Confidentia habet locum in omnibus beneficijs.*
45 *Omnes personæ comprehenduntur sub bullis de confidentijs.*
46 *Confidentia habet locum, siue collatio fiat per Papam, siue per Ordinarium.*
47 *Qui omne dicit, nihil excludit.*
48 *Idem ius, vbi eadem ratio.*
49 *Confidentia in vacatione per obitum, & per resignationem.*
50 *Vacatio per obitum, & per resignationem, parificantur.*
51 *Scelus quomodocumque commissum vindicandum.*
52 *Coniectura, & præsumptio, an differant.*
53 *Præsumptiones pro veritate, donec aliud appareat.*
54 *Coniecturis quando egemus.*
55 *Testes singulares admittuntur in confidentia.*
56 *Testis singularis non probat.*
57 *Mille testes singulares non plus probant, quam vnus.*
58 *Papa non potest statuere, vt stetur dicto vnius testis in omni caussa. fallit num. 62.*
59 *De iure diuino requiruntur duo testes.*
60 *Papa non potest tollere ius diuinum.*
61 *Papa non potest dispensare aduersus ius diuinum.*
63 *Papa potest eximere aliquem clericum ab horis canonicis.*
64 *Præcepta moralia in parte possunt recipere mutationem.*
65 *Vna coniectura confidentiæ nõ sufficit ad condemnatũ.*
66 *Nauarr. error.*
67 *Arbitrium iudicis non cadit, vbi habemus regulas certas.*
68 *Simoniam probat quilibet testis.*
69 *Quilibet potest accusare in simonia.*
70 *Seruus, & Meretrix potest accusare in simonia.*
71 *Crimen simoniæ graue.*
72 *Simonia occulte solet committi.*
73 *Quando veritas aliter haberi non potest, testes minus idonei admittuntur.*
74 *Clausula generalis refertur ad omnia.*
75 *Priuatio beneficij pro criminibus grauibus.*
76 *Ex magnitudine pœnæ colligitur atrocitas delicti.*
77 *Ab excommunicatione reseruata nullus absoluere potest.*
78 *Fructus benef. super quibus confidentia commissa est, reseruantur Cameræ.*
79 *Beneficia recepta in confidentiam sunt reseruata Sedi Apostolicæ.*
80 *Ordinarij non possunt conferre beneficia data in confidentiam.*
81 *Solus Papa confert reseruata.*
82 *Clausula Quouis modo an comprehendat reseruationẽ ex confidentia.*
83 *Clausula Quouis modo interpretatur de modis similibus.*
84 *Clausula Quouis modo an comprehendat reseruationem.*
85 *Verborum vniuersalium magnus effectus.*
86 *Beneficia ob crimen hæresis sunt reseruata.*
87 *Verba debent aliquid operari.*
88 *Ordinarij an possint cognoscere causas confidentiales.*
89 *Confidentia annullat actum.*
90 *Differentia inter conuentionalem simoniacam, & confidentialem.*
91 *Const. Bonif. 8. de vna dieta vbi habetur.*
92 *Dieta quomodo computetur.*
93 *Commissio causæ vltra dietam absque derogatione est nulla.*
94 *Prædecessoris appellatione qui veniat.*
95 *Decretum de duabus dietis vbi habetur.*
96 *Concilio generali non censetur derogatum, nisi expresse dicatur.*
97 *Factum à pluribus, est maioris auctoritatis.*
98 *Constitutioni Conciliari non derogatur de facili.*
99 *Episcopi non possunt derogare constitutiones Conciliares.*
100 *Dieta quomodo accipiatur.*
101 *Effectus clausulæ Non obstantib.*
102 *Ius nouum derogat iuri antiquo.*
103 *Clausula Non obstantib. in iure nouo quando non sit necessaria.*
104 *Rescripta contra legem nulla.*
105 *Clausula, Quorum tenores, quid operetur.*
106 *Pœna, quam comminatur Papa, non habet locum aduersus contradicentes.*

QVAESTIO SEPTIMA

ARGVMENTVM.

Tenor constitutionum Pij IIII. & Pij V. contra confidentiarios, & notabilia ex eis.

SEptimo, Quæro, An habeamus aliquas leges specialiter prohibentes confidentias? Respondeo affirmatiue.
1 namque fel. Record. Pius eius † nominis
Quartus fuit primus, qui specialiter per
Const. incipien. Romanum, in Bullario
in ordine 109. eas prohibuit, & huius
2 extrauagãtis hæc sunt verba. † Hæc cõst.
Pij IIII. fuit edita anno V. Pontif. in odium duorum Cardinalium tenentium beneficia in confidentiam, cum quibus Pontifex simultates exercebat, vt notissimum est his, qui in Curia eo tempore erant, & ideo in proœmio etiam Cardinales nominat, & dicit eos admonuisse, & monitioni suæ non paruisse, ex immoderata erga suos indulgentia, & propterea decernit, omnia beneficia taliter recepta vacare, cum omnibus collationibus,

bus, & prouisionibus sequutis, prohibēs id sub censuris fieri, & quod præsumptionibus probetur.

3 Sed, quia, vt experiētia docuit, † quæ est rerum magistra, †. §. sed hodie, Inst. de satisd. cap. quam sit, de elec. in 6. Card. Paris. in rub. ff. solut. mat. num. 6. ob difficultates probandi huiusmodi confidentiā improbi homines beneficia ante hanc constitutionem ita recepta retinebant, & alia accipiebant, contempta prohibitione, & iudices remissiores erant, ita, vt
4 delictum† remaneret impunitum, contra ea, quæ habentur in l. ita vulneratus, ff. ad leg. Aquil. Ideo S. mem. Pius V. aliam contra confidentiarios edidit Constitutionem. incip. Intolerabilis, in Bull. in
5 ordine 87. ann. 4. cuius verba etiam† hic ponere placuit: Intolerabilis, &c. &, vt ex eius lectura patet in calce huius
6 voluminis. hæc bulla † est ampliatiua ad bullam Pij IV. vt colligitur in §. Veruntamen propter, & in §. Quare nos volentes periculosam, & in §. Sed ne quisquā, ibi, Vtque hoc malū grauioris censuræ stimulo vsquequaque prohibeatur: &.
7 quia ponitur dictio †Etiam, cuius natura est, vt augeat, l. etiam, ff. solut. mat. Roland. cons. 77. n. 17. lib. 4.

8 Et appellatur Constitutio. nam†constitutio proprie dicitur, quod Princeps statuit, cap. constitutio, distinct. secunda, §. quod Princeps, Inst. de iur. nat. gent. & ciuil. l. ff. de const. Princip. Abb. super rub. de consti. & ibi Dec. Felin. Bosch. Codech. num. 30. Ant. Burg. num. 61. Rimin. iun. nu. 4. Aldobran. in dict. §. sed quod Principi, num. 23. & communiter Doctores. nam in iure Canonico, vt scriptum reliquit Io. Calderin. in proœm. decret. num. 71. plura sunt nomina fere idem significantia, scilicet, Canon, Constitutio, Decretum, Decretalis, Epistola, Dogma, Mandatum, In-
9 terdictum, Sanctio. Canon †, est, quod in Concilio generali, vel prouinciali
10 promulgatur. Decretum, † quod Papa decreuit de fratrum consilio. Decreta-
11 lis † epistola, cum Papa respondet ad cōsultationem alterius. Constitutio, pro-
12 prio motu edita. Dogma, † cōsistit indo-
13 ctrina fidei. Mandatum, † circa mores. Interdictum, cum pœna non adijcitur. Sanctio, cum adiectione pœnæ. Et etiam
14 Constitutio † dicitur Canon. Anton. de Burg. in Rub. de const. num. 69. Et Constitutio est generalis, sicut Lex. l. 3. cap. de legibus. Riminal. iun in cap. 1. num. 98. de const. & ideo sententia lata con-
15 tra † constitutionem publicatam, est ip-
16 so iure nulla, sicuti lata contra legem † scriptam, Bal. in l. 2. C. quand. prouoc. non est necess. Ant. de Butr. in cap. primo, & cap. cum inter, de re iudic. Abb. in cap. pastoralis, de fid. instrum. & communiter Doctores.

17 Et dicitur indubitata, † tum quia reperitur inter alias Constit. Summorum Pont. ca. quoniam progenitorum, 20. q. 1. ad not. in auth. ad hæc. C. de fid. instr. & in l. Celsus, ff. de prob. tum etiam
* quia vsu est recepta, et quotidie* practicatur, ad not. per Bart. in gl. vlt. super extrauag. qui sint rebelles, Roman. consil. 250.

Et est intelligenda hæc Constitutio iuxta terminos Constitutionis Pij. 4. quam Pius V. innouat, & ampliat, ac interpretatur, vt trad. Nauarr. cons. 36. n. 2. de simon. & regulare est, vt lex inter-
18 pretans † legem antiquam sit intelligenda secundum terminos legis interpretatæ, Auth. Constitutio hæc interp. §. primo. coll. 6. & faciunt, quæ tradunt doct. in auth. si quis in aliquo. C. de edend. Bar. in l. pessimum genus, ff. de recep. l. affe toto, ff. de hered. instit. Paris. in ca. cum venerabilis, col. 23. in medio, de excep. & cons. 7. num. 3. vol. 3. & cons. 103. num. 2. vol. primo, subdit Naua. loc. cir. num. 3. quod Constitutio hæc Pij V. nō
19 † manauit ad declarandum quæ sit confidentia illicita, sed ad inducendum modos probandi eam per indicia, & præsumptiones. Ideo hanc Constitutionem Pij V. pro pleniori intelligentia diuidam in
20 nouem partes. In prima † refert tenorem Constitutionis Pij 4. hoc crimen punientis. in secunda tenorem Constitutionis, quam idem promulgauit in principio Pōtificatus, reseruando sibi, & Sedi Apostolicę cognitionem harum causarum. in tertia causas committendi confidentias. in quarta casus confidentiales. in quinta coniecturas. in sexta qualitates testium. in septima pœnas. in octaua relaxationem dictæ reseruationis causarum. in nona, & vltima, remotionem obstaculorum. 2. ibi, verumtamen. 3. ibi, multi. 4. ibi, quare. 5. ibi, ad probandum, 6. ibi testes.

testes. septima, ibi, sed ne quisquam. 8. ibi, nos enim. 9. ibi, nõ obstantibus. Quatuor tamen sunt partes principales, quæ tota die practicantur. in prima ponit quatuor casus confidentiales, à versic. Quare nos volentes, vsque ad versic. Ad probãdum. quos casus explicamus q.27.28.29. & 30. In secunda complectitur quatuor coniecturas, quibus concurrentibus con fidentia commissa conuincitur, á versiculo, Ad probandum, vsque ad versiculum Testes. & has coniecturas, siue præsumptiones interpretamur quęst.31.& quęst.
21 32.33.& 34. vnde † hallucinatur Nauarr. in Man. c.23. sub n.110. vers. not. 7. quod in hac Constitutione ponãtur octo coniecturæ ad præsumendam Simoniacam cõfidentiam in foro exteriori: & sic confundit casus confidentiales cũ coniecturis: quod est contra mentem Pij V. vt ex verbis quisque colligere potest, & aduertit
* Rota in illa Consentin.* prætensę confidentiæ, 4. Februarij 1591. coram R.P.D. Orano. & de hoc errore Nauar. me admonuit, sunt octo anni, Illustriss. & Reuerendiss. Scipio Card. Lãcellottus, doctrina, experientia, & prudentia nulli inferior: & hoc latius explicauimus quæstionibus citatis. In 3. in versic. Testes, disponitur circa personas testium: de quibus etiam dicendũ particulari loco. In quarta vero disponitur, & agitur de pœnis inobedientibus, & contrafacientibus infligendis, in versiculo Sed ne quisquam, vsque ad versic. Quocirca.

22

Et in his quatuor continentur partes substantiales, quæ debent comprehendi
23 † in diuisione, Alex. in l. 1. n.47. ff. de acq. poss. Dec. in c. Pastoralis, in fi. de rescr. Gomes. in §. actionum. nu. 1. Inst. de act. In superiori tantũ, quæ est plenior, continẽtur omnes species rei diuisæ, quod monet in diuisionibus Alberic. in l. ita stipulatus, ff. de verb. oblig. Iacob. de Aren. in §. sequẽs, Instit. de act. Euerard. in loco à suff.
24 par. enum. † Ias. in rub. ff. de vulg. & pupil. Rip. in l. 1. ff. si certũ pet. vt animũ dicẽtis incitet, & mentẽ audiẽtis pręparet, ac memoriã corroboret, gl. in §. igitur, in proœ. Inst. Ias. in fine rub. Inst. de act. Crauett. in princ. tract. de antiq. temp. Rebuff. in l. r. n.54. C. de sent. quæ pro eo. Cagnol. in l. si emancipati, n.3. C. de collat. Diuisa. n.
25 & distincta melius † intelliguntur. l. 1. in princ. iuncta gl. ff. de dol. excepti. §. sed nõ vsque, Instit. de legat. Bal. in tract. de successionib intest. n. 1. Abb. cõs. 96. col. 1. ad fi. lib. 1. Menoch. de arbit. iud. q. 1. num. 12.

Et pro maiori intelligentia aliqua notabilia sunt colligenda ex hac Cõstitur. Primo, notandum est, quod Constitutio Pij 4. quam in princip. refert, & fortiori vinculo innouat, & confirmat Pius V. hic, est illa, quam nos supra retulimus, & reperitur in Bullario, sub num. 109. Constitutionum prædicti Pij 4. edita ab ipso anno 5. Pontificatus, ad prohibendum, & extirpandum hoc crimen. & cum Pius V. hic referat tenorem illius Constitu-
26 tionis, videtur † confirmare ex certa sciẽtia, Abb. in cap. pen. in principio, de cõfir. vtil. vel inutil. idem Abbas in c. examinata, eodem titulo, per illum textum, & cons. 62. illud de iure, colum. 3. lib. 2. Roman. cons. 327. & cons. 336. Alex. quæ refert, & sequitur Decius in cap. 1. nu. 47. de confirm. vtil. vel inutil. & per eam
27 voluntas † enixa ostenditur, Alex. cons. 125. colum. vlt. in fin. lib. 2. Corn. cons. 189. colum. 3. lib. 4. Angel. in l. 2. ff. si quis in ius voc. non ier. Card. Zabarell. cons. 44. Bart. in l. priuilegia, C. de sacr. sanct. Eccles. ita, vt nulla ignorantia
28 † eorum, quæ ibi habentur, allegari valeat, cap. Pastoralis, §. præterea, de off. deleg. vbi Gloss. in verbo scierit. Ruin. consil. 196. volum. primo, Card. Paris. consilio 3. num. 43. volum. 4. Francis. de March. decis. Delphin. 927. numero 5. & sequen. parte secunda, & decis. 527.

Secundo noto, ibi, siquidem, quod idẽ Pius V. reseruauit sibi, & successoribus suis omnes causas confidentiales, & hoc per aliam suam Constit. quã edidit anno 2. & habetur in Bullario in ordine 52. & ratio ponitur hic, quia Iudices in expediendis, & decidendis erant remis-
29 siores. Iudex enim † cum sit custos, & executor iuris, l. nam prætorium ius, ff. de Iust. & iure, l. 2. §. parum est iura condere, ff. eo. cap. Iudicantem, 30. quæst. 5. c. 1. de sent. & re iudic. c. cum Io. de fide instr. non debet esse clementior lege, l. cũ fratre, C. de his quib. vt indig. Marsil. sing. 182. Port. Imolẽ. cons. 50. n. 8. vbi alios allegat. & cons. 134. n. 14. requiritur autẽ, vt
30 Iudex sit † bonus, non autẽ melior ipsa lege. l. societate, §. arbitrorum, & ibi Bart. & Alberic. ff. pro soc. cap. Quintauallis, vbi

Arer. de Iur. iur. l. rem non nouam, C. de Iudic. & ideo debet delinquentes coer-
31 cere pœnis † inflictis à Iure, l. sancimus, cum ibi nor. C. de pœn. l. 3. in fi. C. de Episcopali audiẽtia, l. quicunq. C. de seru.
32 fug. quod interesse publicum † existimatur. l. ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. vbi Bal. dicebat, publicæ disciplinæ fauorem dictare, ac suadere, vt delicta puniantur. l. licitatio, §. quod illicite, ff. de publ. & vectig. l. capitalium, ff. de pœnis, c. vt fame, de sent. excom. Soc. sen. in c. veniens, nu. 257. de accusat.

Hinc iure ciuili etiam constitutũ est, iudicem non debere concedere veniã re-
33 mittendo † pœnam debitam. l. si appariter. in fi. C. de cohortali. lib. 12. nã igno-
34 scendo malis, † necessario perduntur boni: vt cõsiderabat Salust. de bello Iugurt. & facit tex. in cap. est iniusta, 23. quæst. 4. & qui sunt nequam, fiunt, propter
35 spem † veniæ, nequiores. d cap. vt fame, de sent. excom. Hinc huiusmodi mise-
36 ricordia dicitur † illicita, cum sit vitium oppositum Iustitiæ, rationi non subiecta, Luc. de Pen. in l. duos, col. prima, C. de suscept. & arca. lib. 10. D. Augustinus, lib. 9. de Ciuit. Dei, cap. 5. & faciunt l. si hominem, ff. de pos. l. eleganter, §. idem Labeo, ff. de dol. cap. 2. in fi. de maledict. cap. si quis Diaconus, dist. 50. Quamuis iusta misericordia sit licita, & commendetur, & debet esse pe-
37 nes omnes, † cum sit virtus, vt meminit Cicero in oratione pro Ligario, Nulla de virtutibus tuis plurimis, nec gratior, nec admirabilior misericordia est. Menoch. de arbit. Iud. quæst. 8. lib. 1. num. 39. & Diu. Augustinus in cap. quem pænitet, de pænit. distinct. prima, Opus misericordiæ est peccanti peccata dimittere, sed oportet, vt iustus misereatur iuste. Calderin. in cap. postulasti, num. 15. de pœnit. & remiss. non remittit Deus dedecus culpæ, sine decore iustitiæ, cap. Baptism. de consecr. distinct. 4. & misceatur lenitas cum seueritate, & fiat quoddam ex vtroque
38 † temperamentum, vt neque multa asperitate exulcerentur subditi, neque nimia benignitate soluantur, cap. disciplina, & cap. omnis qui, distinct. 45. l. respiciendum, ff. de pœn. & habetur Eccles. 7. & in Psalmo 84. ex-
39 trema enim sunt † vitiosa, & ex duo-
40 bus contrarijs fit medium † optimum, Paul. de Castr. per illum text. in l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. nam, qui nimis emungit, sanguinem elicit, cap. denique, distinct. 4. cap. nisi cum pridem, §. propter, de renunc. cap. hinc etiam, §. albuginem, dist. 49. &,
41 hanc esse necessariam in Principe †, ex pluribus exemplis antiquorum tradit Io. Redin. de Maiest. princ. in verbo, Ad Clementiam pronum.

III. not. in versiculo Multi, causas admittendi huiusmodi crimen confidentiæ, quas omnes explicaui q. 9. & in vna-
42 quaque re causa in † primis erit spectanda, Corn. consf. 161. num. 17. lib. 2, Soc. Iunior consf. 73. num. 30. volum. 1. cum alijs, quæ citaui de resig. benef. lib. 5.
43 quæst. 1. in principio, & præsertim in † maleficijs, Bar. in l. aut facta, §. causa, ff. de pœn. per illum textum. quod eo magis procedit in beneficialibus, nam beneficia desiderantur.

IIII. not. in vers. Quare nos volentes, quatuor casus confidentiales, quos constituit Pius V. & iudicat confidentiales, & illos late explicauimus quæst. 27. cum sequentib.

V. not. ex eisdem verbis, & sequen-
44 tibus, confidentiam habere locum † in omnibus beneficijs, & dignitatibus, ac monasterijs, & ecclesijs. nam specialiter exprimit hoc. vnde nullum remanet dubium, vt etiam late diximus q. 15. & procedit etiam in Consistorialibus solitis in Consistorio prouideri, cum ibidem loquatur de Ecclesijs Cathedralibus, & Metropolitanis, & in §. nos enim, de alijs consistorialibus. habet etiam locum in monialibus, vt late probauimus q. 18.
45 VI. not. comprehendi † omnes, & singulas personas Ecclesiasticas, & Laicas, etiam patronatus habentes, etiam constitutos in dignitate, etiam Abbates, Episcopos, Archiepos, Primates, Cardiles, vt in eadẽ §. Quare, & in alijs sequentibus, ac clare in §. Quo circa, & tradit idem Pius V. Constit. 53. 158. & expresse voluit Pius IV. dicta Constit. 109. & diximus quæst. 19. 20. cum seq.

VII. not. habere locum † confidentiã, siue collatio fiat á Papa, siue ab Ordinario, vt patet illis verbis, *Quacunque auctoritate*. &, qui omne dicit, † nihil excludit.

l. Iu-

l. Iulianus, in principio, ff. de leg. 3. l. pediculis, §. Labeo, ff. de aur. & arg. leg. l. à Procuratore, C. Mand. cap. si Romanorum. distinct. 19. Dec. cons. 29. colum. 2. Natta cons. 478. num. 2. late Crauett. cons. 294. numero primo, & ita similia verba ipse interpretatus sum de resig. benef. lib. 12. quæst. 13. & fundamentum illud est, quoniam adest eadem ratio, iuxta tradita per Nauarr. cons. 11.
48 num. 2. de Simon. ideo idem ius † statuendum. l. illud, ff. ad l. Aquil. l. à Titio, ff. de verb. oblig.

VIII. not. quod confidentia habet
49 † locum tam in vacatione beneficij, quæ fit per obitum, quam in illa, quę fit per resignationem, vt in eodem §. Quare nos volentes, exprimitur, de resignatione, & in §. sequenti, incip. Itidem, exprimitur de collatione, & alibi pluries in verbis sequentibus. nam viget
50 eadem ratio, & vacatio † per obitum, & per resignationem parum differat, ad trad. per doctores, in cap. susceptum, de rescript. lib. 6. & in clemen. 1. de procurat. quomodocunque enim commis-
51 sum sit scelus, erit vindicandum. l. sancimus, C. de pœnis, l. capitalium, ff. eo. infitiari tamen non potest, quin frequentius versetur in resignationibus.

IX. in versiculo ad probandum, nota quatuor coniecturas, & præsumptiones legitimas ad probandum plene confidentiarum abusum, quas nos explicauimus quæst. 31. cum sequentib.

52 Et, licet plerique † distinguant coniecturam à præsumptione, Roman. in l. 1. num. 7. C. de testam. mil. receptior * tamen sententia est, vt confundantur, & coniectura significet præsumptionem, ac è contra. Soc. Senior in l. cum auus, num. 70. ff. de cond. & demonstr. Gloss. in l. verum, ff. de donat. inter vir. & vxor. Mantica de coniecturis vltim. volunt. lib. primo, tit. primo, numero 3. Hæ igitur coniecturæ, & præsumptio-
53 nes accipiuntur pro veritate †, donec aliud appareat, l. penult. ff. de probat. Alciat. consilio 52. numero 6. lib. 5. ad not. in l. diuus, ff. de in integr. restitu. & l. vltima, C. de probat. & illis egemus,
54 cum non constat † vere de crimine, & pactione, Gloss. & Bal. in l. cum citra, C. de Iur. doc. Felin. in cap. si autem, numero 3. de rescript. egregiè Angelus cons. 191. ad finem, Alexand. consil. 52. num. 20. vol. 4. Ruin. cons. 36. num. 9. volum. 1.

55 X. not. in versiculo Testes, quod † testes singulares recipiuntur, quod etiam not. Nauarr. in Man. cap. 23. sub nu. 110. versiculo nono, & hoc est contra †
56 regulam Iuris ciuilis, & Canonici, cap. nihilominus, & ibi Gloss. 3. quæst. 9. cap. tam literis, vbi Gloss. de testib. cap. cum dilecti, de elect. cap. licet causam, vbi Abb. de probatio. cap. bonæ, & cap. 1. de elect. & ideo non plus probant mille te-
57 stes † singulares, quam vnus, Bal. in l. iusiur. colum. 2. C. de testib. Alex. cons. 18. col. vlt. vol. 4. & cons. 20. & 71. vol. eo. Card. Paris. cõs. 57. col. 2. vol. 1. Soc. Iun. cons. 90. num. 8. vol. 2. Fel. in cap. licet ex quadam col. 3. de testib. Et ratio, quod hoc Papa voluerit in hoc crimine, fuit atrocitas eius, & quia solet occultè perpetrari, iuxta quę pluries diximus. Et Papa, qui non potest generaliter statuere, vt ste-
58 tur dicto † vnius testis in omni causa, cap.
59 indicas, 3. q. 9. nam de Iure diuino † est, vt duo testes sufficiant, cap. in omni, de testib. cap. cum esses, & cap. relatum, de
60 testam. quod ius † non potest tollere, cap. Iulianus, & cap. qui resistit, 11. quæst. 3. cap. vt nostrũ, vt Eccl. benef. Turrecrem. in Sum. de pot. Pap. lib. 3. cap. 54. & 57. Abb. in cap. non est voti, de voto, Angel. in versic. Papa in princ. Henr. Boich. in cap. ex parte, el secundo, col. 2. de
61 off. delega. neq. aduersus illud † dispensare, cap. qui omnipotentem, 11. quæst. 3. cap. sunt quidam, 25. q. 1. Abb. in cap. super eo, de vsur. Præpos. in cap. sicut, dist. 14. D. Thom. in 4. collib. quæst. 14. Petr. Palud. in tractatu de Eccl. pot. art. 5. Gemin. cons. 96. col. 5. & communiter * alij dd. vt late per Paris. cons. 68. volum. 4. per totum.

Potest tamen in certis casibus statue-
62 re, vt stetur dicto vnius testis, † etiã in preiudicium alterius, vt per Speculatorem de testibus, §. restat, de numero, Roman. singul. 714. Felin. in cap. Constitutus, num. 16. vers. nec dicas, de rescr. & in cap. vlt. num. 7. vers. non posset, de mai. & obed. vbi comprobat, pos-
63 se statuere, vt aliquis clericus † non obligetur ad horas Canonicas, vt Iuramentum in aliquo casu non liget, vt dic

Dominico quis exerceat artem suam,
64 nam præcepta moralia †, licet non recipiant mutationem in toto, illam tamen possunt recipere in partem, & in casu particulari, Richar. in 4. dist. 38. Sanctus Thom. 2. 2. quæst. 88. art. 10. & plures citat Henr. Boich. in cap. 1. num. 2. de Consti. Angel. in verbo Papa, S. primo, Rosell. in verbo Papa, & alij, vt per Paris. dict. consi. 68. nu. 120. cum sequen. vol. 4.

XI. not. ex eodem versic. Testes, ibi, Pluresque, quod non sufficit vna ex quatuor coniecturis positis in dicta Consti-
65 tutione, vt ex ea eliciatur plena † probatio ad effectum deueniendi ad condemnationem: quod etiam notat Nauart. dicto cap. 23. sub num. 110. versiculo not. 8. & dicam infra. Nauarr. autem
66 † errat in eo, quod confundit casus confidentiales cum coniecturis, & dicit quod prima, & octaua sunt leues: nam Pius V. loquitur, vt vna istarum quatuor coniecturarum non sufficiat,
* cum receptum sit ab omnibus, vnum ex quatuor primis casibus sufficere, vt dicam infra. nec de facili propterea concederem arbitrium Iudicis, quod dicit
67 librandum Nauarr. cum habeamus † regulas certas, cap. de causis de offic. deleg. nisi illum saluemus circa circumstantias, l. 1. ff. de Iur. delib.

Xij. noto in versiculo Ceterum, quod testes criminosi, & ceteri omnes, qui ad perhibendum testimonium in crimine simoniæ respiciuntur, admittuntur in crimine confidentiæ. & regulare est, vt si-
68 moniam probet † quilibet testis, cap. licet heli, vbi Gloss. Anan. & alij omnes, de Sim. Gl. in cap. cum primo de accusat. Redoan. de Sim. par. 4. cap. 5. num. 7. Nauarr. in Man. cap. 23. sub num. 110. & qui-
69 libet † possit accusare in hoc crimine, c.
70 3. de Sim. etiam seruus † dominum, & meretrix alios, c. tanta, vbi Fel. de Sim.
71 & ratio est †, vel eius immanitas, cap. per tuas, & cap. vlt. 1. q. vlt. cum alijs, quæ citaui de resig. benef. lib. 14. q. 8. col. 1. vel
72 quia est de his, quæ solent † occulte committi, Redoan. d. tract. p. 4. cap. 6. col. 3. &
* 4. & communiter receptum est, vt, quan-
73 do veritas aliter † haberi nõ possit, testes minus idonei faciant fidem, c. veniens, el secundo, in fin. de testibus, & ibi Glos. vlt. cap. cum dilecti, de elect. Lap. alleg. 94. col. 1. Io. Andreas in addit. ad Specul. in tit. de teste, S. 1. versic. quid si olim. Abb. in cap. cum in tua, num. 7. de sponsal. Roman. cons. 76. colum. 2. Marsil. singul. 73. & in l. diuus, volum. 2. ff. de quæstion. & late hanc conclusionem prosequutus sum infra. Et, quod hi testes admittantur in hoc crimine, intelligitur tam ad probandum coniecturasquatuor, quam etiam ad probandum quatuor casus in eadem Constitutione positos. nam Pius Quintus vtitur verbo generali, *Ad prædicta omnia admittantur*,
74 clausula † enim generalis in fine posita refertur ad omnia præcedentia, l. talis scriptura, in fi. ff. de leg. 1. l. 3. S. pen. ff. de lib. & posthum. Bursat. cons. 460. num. 57. volum. 4.

Xiij. not. in versiculo Sed ne quisquam priuationem beneficiorum omnium, & singulorum obtentorum, & inhabilitatem ad obtinenda, aduersus con-
75 fidentiarios, † quæ pœna non solet infligi, nisi pro criminibus grauibus, cap. tuę de pæn. cap. inuentum, 16. quæstio. 7. Gloss. in cap. vlt. in verbo Supplicauit, 1. quæst. 5. Glossa vltima, in cap. 1. de capellis monachi lib. 6. Gloss. 1. in cap. sicut, el 2. de Iur. iur. Gloss. in cap. ad Apostolicæ, in verb. grauissima pœna, de re Iudic. lib. 6. Abb. per illum textum in cap. vt fame, de sent. excomm. & in cap. quod in dubijs, per illum textum de pœna, & ideo ex hoc possumus sumere argumentum, confidentiam esse de grauioribus criminibus, cum ex ma-
76 gnitudine † pœnæ colligatur atrocitas criminis, cap. non afferamus stateras, 24. quæst. 1. DD. omnes, in cap. at si clerici, de Iud. faciunt quæ scribit Aret. in cap. cum prim. Manconella, numero 27. de accusat. & ex huiusmodi pœna poteris notare differentiam inter Simoniam, & Confidentiam, vt per Cardinal. Paris. consilio vigesimonono, volum. 4.

77 Xiv. not ex eodem versic. † Excommunicationem Papæ reseruatam, in qua nullos absoluere potest, nisi in mortis articulo.

Xv. not. ex eod. versic. Etiam, quod fructus beneficiorum, per huiusmodi cõfidentiam collatorum, & pensionũ confidẽtiarijs cõstitutarũ reseruantur Cameræ Apostolicæ à die collationis, & constitutionis.

78 tutionis. † quod Nauarr. in d. Man. cap.
23. ſub num. 110. verſ. quinto, not. nouũ
caſum, dicit menti tenendum, ad conſu
lendum eis, qui in hac re peccarunt, &
dicetur infra.

Xvj. not. amplam & nouam reſerua-
tionem, qua omnia beneficia collata. &
recepta in confidentiam illiciram, & ſi-
79 moniacam ſunt † reſeruata Sedis Apo-
ſtolicæ diſpoſitioni. quod etiam aduer-
tit Nauar. d. Man. cap. 23. ſub num. 110.
verſ. 3. not. & id Pius iiij. voluit in dicta
Conſtitut. 109. ſupra relata, & in princi-
pio refert Pius V. & ipſe ſcripſi de reſig.
benef. lib. 2. q 16. num. 28. in qua quæſt.
alia beneficia reſeruata retuli. ex quo ſe
quitur, quod Ordinarij collatores non
poſſunt ſe intromittere in conferendis
80 † his beneficijs, Biſignet. deciſ. 4. de re-
nunc. Caſſad. deciſ. 8. num. 9. de prębẽd.
Caputaq. deciſ. 45. par. 1. Bellam. deciſ.
549. & probatur in cap. nomen, 2. quæſt.
1. cap. dudum, & cap. multum ſtupeo, 3.
quæſt. 6. cap vt noſtrum, de appell. cap.
ſi eo tempore, de elect. lib. 6. Sed ſolus
81 Papa, † Rota deciſ. 30. de pręb. in nouis,
& deciſ. 1. de rerum permut. & deciſ. 3.
de off. deleg. eod. lib. Archidiac. in cap.
* cum in tua, de cenſ. & communiter * alij
doctores.

Ex quo infert Nauarr. loc. cit. quod hæc confidentia ſpecies ſimoniæ confidẽtialis etiam ex vna tantum parte cõpleta, peior eſt ſimonia reali, ex vtraq; parte executa: quia illa non aufet poteſtatem Ordinario conferendi, nec reſeruat illam Papæ, hæc autem vtrunque facit.

Et hoc procedit non ſolum in beneficijs, in quibus commiſſa eſt confidentia, ſed etiam in alijs, quæ obtinebat confidentiarius, vt in dicto §. ſed nec quiſquã dicitur, ibi, & beneficijs obtentis: quæ pariter ſub dicta reſeruatione comprehendi volumus. Ergo reſeruatio ſe extendit etiam ad obtenta, arg. l. ancillæ, C. de furt.

Sed dubium eſt, an dicta beneficia reſeruata ob hoc crimen ſint impetranda à Sũmo Pontifice, cum expreſſione, quòd vacant ob dictum crimen, vel ſufficiat clauſula apponi ſolita in literis, Alio quouis modo, vt in ea comprehendatur huiuſmodi reſeruatio? Pariſ. conſ. 138. nu. 11. & ſeq. vol. 4. Mandoſ. in reg.
de Infir. quæſt. 17. num. 8. verſ. mihi vera
82 videtur, tenent, huiuſmodi † clauſulam
non comprehendere reſeruationem nõ
facta aliqua mentione reſeruationis, &
mouẽtur, quoniam verba illa, Alio quo-
83 uis modo, interpretantur de modis † ſi-
* milibus, cap. Sedes, & ibi * omnes de re-
ſcrip. ergo non ſupplet defectus reſer-
uationis. ſed contraria opinio mihi pro
batur, quod ex dicta clauſula veniant
beneficia vacantia ex confidentia, vt
in terminis firmat Nauar. in Man. c. 23.
ſub num. 110. verſiculo tertio not. ſub fi-
* ne, quoniam communis * eſt opinio, prę
84 dictam clauſulam † comprehendere re-
ſeruationem, Rot. deciſ. 12. de præb. in
antiquior. per Biſignet. Sarn. de ſuſ. nõ
reſig. quæſt. 34. in principio, vbi dicit,
hoc eſſe vulgatum. Pelegrin. deciſ. 262.
lib. 2. & deciſ. 342. lib. 3. in recoll. manu-
ſcr. & de cõmuni atteſtatus ſum in tract.
de reſig. benef. lib. 8. quæſt. 7. num. 131.
vbi firmaui hanc ſententiam, quia ver-
85 ba ſunt † vniuerſalia, & apta compre-
hendere omnem vacationem maiorem,
expreſſa Gloſſ. in clem. vlt. de ſent. ex-
com. in verbo quouis, & in clem. nę Ro-
mani, §. 1. de elect. Cot. deciſ. 277. Mœ-
dan. deciſ. 107. in manuſcr. Gemin. cõſ.
79. Card. conſ. 30. Caſſ. deciſ. 5. de pręb.
& quia, quando Papa vult vltra reſerua-
tionem ſimplicem, vt exprimatur vaca-
tio, & huiuſmodi reſeruatio id exprimit,
vt patet in Conſtitutione eiuſdem Pij
V. 29. incip. cum ex Apoſtolatus, vbi re-
86 ſeruata beneficia vacantia ob crimen †
hæreſis, & in §. declarantes, mandat im-
petrationem eſſe faciendam hoc expreſ-
ſe, & ſtatuit, vt non veniat ex clauſulis
generalibus, idemque in vacantibus ob
non publicationem, vt ſcripſi de reſign.
benef. lib. 11. & ad argumentum in con-
trarium adductum poteſt reſponderi, ex
87 eo, vt verba † aliquid operentur, c. Ab-
bates, de verb. ſignif. cap. ſi Papa, de pri-
uil. lib. 6. Sarn. de veriſimil. not. quæſt. 3.
verſiculo ſed prædictis. Et hæc conclu-
ſio eo magis procedit, ſi addatur in ſup-
plicatione, vt ſolet fieri, quomodocun-
que reſeruatum exiſtat. nam tunc cape-
ret omnem reſeruationem, Pariſ. d. conſ.
138. Mandoſ. loc. cit. num. 8.

Xvij. not. in verſiculo, Nos enim re-
laxationem reſeruationis cauſarum cõ-
88 fidentiarum † præter pendentes indeci-

sas tunc temporis, & præter mouendas rationes ecclesiarum, & monasteriorũ, quorum dispositio in Consistorio fieri consueuit, aut debet, & contra Episcopos, & alios superiores Prælatos, & ideo postea mandatur Ordinarijs omnibus, vt procedant, & secure animaduertant, & in exceptuatis inquirant, inquisitionesque factas, signatas ad Papam transf. mittant. quod quomodo hodie procedat, dicam infra suo loco.

Xviij. not. nullitatem actus. & dicit Nauarr. d. Man. cap. 23. sub num. 110. vers.
89 quarto, † quod non solum collationes per huiusmodi confidentiam factæ, & resignationes sunt nullæ, sed etiam omnes Accessus, Regressus, Pensiones, & alia quæcunque reseruata confidentiarijs, & alijs ratione prædicta, & versiculo secun
90 do, dicit, quod simonia † conuentionalis confidentiæ, est peior alia conuentionali beneficiali, qua palam emitur, vel venditur beneficium, quoniam per illã non annullantur acta, nec inducitur cẽsura, antequam ab vtraque parte impleatur, idem Nauar. dict. cap. 23. sub n. 103. per hanc autem sic, quoniam, simul ac quis accipit beneficium in confidentiam, antequam impleat, quod promisit, ipso iure est excommunicatus, & ipso iure collatio ei facta est nulla, & tenetur ad restitutionem omnium fructuum, quos percepit.

Xix. not. quod Papa pro maiore firmitate huius Constitutionis in versiculo, Non obstantibus, reuocat, & tollit, ac reuocata esse decernit omnia, quæ contra tenorem huius Constitutionis existunt: & primo tollit Constitutionẽ Bo-
91 nifacij Papę VIII. de vna † dieta, quę habetur in cap. Statutum, §. cum vero eiusdem ciuitatis, ibi; nullus autem eorum vltra vnam dietam, à fine suæ diœcesis valeat conueniri, de rescr. lib. 6. & ibi Glos. magna, in verbo Vnam, Gemin. Anchar. Io. Monach. Franc. & alij omnes tradentes rationem, Rot. dec. 34. de rescrip. in antiq. vbi refert, quod Rota communiter tenet, vt dieta cõputetur
92 † à fine diœcesis domicilij, Abb. in cap. nonnulli, num. 3. de rescr. & huiusmodi derogatio est in tãtum necessaria, quod sine ea rescriptum esset nullum, ac etiam
93 processus, & non posset † partium cõsensu validari. Abb. in cap. olim, col. 2. vers. in 2. quæstione, de except. Card. Zabarel. cons. 72. omnis autẽ charitatis in primo dubio, & plures Gloss. ad hoc allegat Felin. d. cap. olim, nu. 3. Card. Paris. cons. 51. num. 39. & 40. vol. 4. Mandos. in prax. commissionum, commiss. 28. vers. De. Et dicit hic Pius V. Bonifacij viij. prædecessoris nostri, scilicet mediati, non autem immediati, ad not. per Gemin. in c. præsenti, num. 1. & cap. quondam, n. etiã 1. de præb. lib. 6. nam plures fuerunt Põ-
94 tifices inter vtrumque. appellatione † enim prędecessoris, venit non solum immediatus, qui proxime defunctus est, sed quilibet mediatus, cap. 1. post princ. de homic. lib. 6. Ias. in l. si quis filium, §. vlt. col. 1. ff. de acq. hered. Dec. & Cagn. in l. qui per successionem, ff. de reg. iur. qui ante eum decessit. l. obseruare, ff. de offic. proconf. cap. decessorum statuta, 25. q. 2. c. ad audientiam. de præscrip. c. statutũ de præb. lib. 6.

95 Secũdo tollit decretum † Concilij generalis de duabus dietis, quod est Generale Concilium Lateranen. editum ab Innocentio iij. vt habetur in cap. nonnulli, de rescr. vbi post traditam rationẽ dicitur, Statuimus, ne quis vltra duas dietas extra suam diœcesim per litteras Apostolicas, ad Iudicium trahi possit, & habetur in cap. ex parte de for. compet. & vtrobique doctores, Staphyleus super signat. fol. 161. vers. Item in, secundum primam impressionem. & requiritur huiusmodi derogatio, cum absque ea processus sit nullus, vt post Io. Andr. Abb. tradunt latissimẽ Barbat. & Fel. nu. 28. & 29. dicto cap. nonnulli, Card. alleg. cons. 72.
96 & regulare est, vt Concilio generali † non censeatur derogatum, nisi expresse dicatur, & non sufficiat generalis derogatio, Non obstantib. Archid. in cap. 1. in fine de Consti. lib. 6. Bal. in l. humanũ, C. de legibus. Io. Anan. in c. cum in diœcesi, col. vlt. de vsur. Oldrad. conf. 320. col. 1. post medium, & conf. 328. col. etiã 1. Capr. conf. 157. Iac. Aluarot. in cap. 1. post princ. in tit. Constitutiones feud. Roman. cons. 436. quod indultum col. 4. & idem Rom. in l. si vero, §. de viro, ff. sol. matr. in 23. Fallentia, quia Constitutiones ibi editæ videntur maiori auctorita-
97 te † roboratæ propter plurimorum iudicium, & consensum, ibi interuenientiũ, cap. si, & per plures dist. 20. cap. per hoc, §. ve-

§. verum, de hæret.lib.6.vbi Gemin.not. cap.nouimus,de verb.signif.cap.in cano nicis,dist.19. l.1. ff.de off.præt.Petrus de
98 Anchar.cons.35. col.2. & ideo † Constitutioni Conciliari non ita de facile derogatur,vt late prosequitur Dec.in cap. 1. in prima lect.num.8. de Iud. & propterea solus Summus Pontifex ei derogat,
99 & Episcopi non † possunt, Gl.communiter recepta in cap. cum dilecti, in verbo ętate,& ibi Abb. & alij, de elect. neque alij etiam legati à Latere, cap. dilectus, el 1.vbi Abb. in primo not. & cap. dilecto,vbi Abbas in 4.tit.de præb.cum alijs, vt per Dec.in cap.at si Clerici,§.de adulterijs,nu.65.de Iudic.
100 Et, quomodo † accipiatur dieta, late explicat Gloss. in d.cap.nonnulli, verbo Vltra, de rescr.vbi Abb.num.3.dicit, dispositionem illius cap. de duabus esse restrictā ad vnam, per d. cap. statutum, de elect.lib.6. & de istis dictis vide Carauit. in tit.243. num.5.Mandol.reg.de verisim.quæst.4.

Tertio, tollit alias Apostolicas constitutiones, & ordinationes huic nostræ Constitutioni in aliquo contrarias, & hunc effectum operare dictam clausulā
101 positam in lege tradunt Butr.in cap.1.de rescr. Bar. in l.si quis, in principio, ff. de leg.3. Abb.in cap.cum instantia, de cens. Gemin. in cap. vnico, de exces.præl.lib. 6. Cald.cons.7. de rescri. & regulare est, vt per promulgationem iuris noui videa
102 tur † derogatum iuri antiquo, cap. 1. de const.lib.6. vbi omnes dd. notant, & volunt, non esse necessariam in l. posteriori clausulam Non obstantibus, & pręser
103 tim fauore † reipublicæ, Bat. in extrauag. ad reprimendum in verbo Non obstan. in 1.col.Fel.in cap.nonnulli,nu.15. de constit. quod secus est in rescriptis.
104 nam sunt † nulla, si de lege specialiter, vel saltem per verba æquipollentia non faciat mentionem, cap. eam te, de ætat. & qualit.cap.vlt. de rescrip. in 6. c. pen. de capp.Monac.cap.1.de exces. præl. in 6. Salic. in l.hac consultissima, §.pen. & l. sancimus, C.de Iudic. Pet.de Anchar. cons.255.col.3.Oldrad.cons.147. Card. cons.53. Calder.cons.2. de priuileg. Feder.de Sen.cons.47.

Quartò, tollit indulta concessa Episcopis, & Cardinalibus, & alijs, quod nō possint excommunicari, interdici, & suspendi, aut ad iudicium trahi, nisi de illis fiat expressa mentio, & sic Papa videtur ea habere pro specificatis. vnde perinde erit, ac si de omnibus esset specifica facta mentio: vt eleganter voluit Bal. in cap. super literis, col. 6. versic. Quid si Papa, de rescr. arg. l. qui iure militari, ff. de mil. test. sequitur Felin. dicto cap. nonnulli, sub num.6. vers.similiter, Soc. sen. cons 266.lib. 2. Ideo huiusmodi indultis communiter vel diuisim non obstantibus prædictæ personæ subijciuntur huic Constitutioni.

105 Quinto, per clausulam, † Quotum tenores, quam postea subiungit, videtur derogare, & tollere etiam priuilegia, & indulta, clausulam derogatoriam habētia ad futura priuilegia, siue indulta, nisi de ipsis de verbo ad verbum fiat expressa, indiuidua, & specialis mentio, secundum stylum * Curiæ, teste Butr. cons. 2. Io. Andr.in cap.vnic.de excess.prçl.Fel. in dicto cap.nonnulli, sub nu.6. de rescr. Crau.cons.126. num.7.Rip.in cap. 1.nu. 55. de rescr. Mandos.reg.19.quæst.19.n. 13.vbi attestantur de communi, & rationem ponit Feder. de Sen. cons. 47. licet contrarium voluerint Card. cons. 136. Calder.cons.11. de priuil. Paul.de Cast. cons. 278. lib. 1. Caputaq. decis. 121. part. 1.

106 XX. & vlt.not. in versic.nulli, quod † ibi Papa comminatur pœnam non parentibus, contradicentibus huic Constitutioni, & hanc pœnam intellige inflictā aduersus eos, qui sine iusta & rationabili causa contradicere audeant, vt probant illa verba sequentia, Infringere, vel ei ausu temerario contraire. & ita interpretatur Staphyl. in tract. delicti grat. tit. de vi, & effectu clausularum. Clausula, nulli omnino, & faciunt not. in c. in præsentia, de probat.

Octaua Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia; crimen simoniæ.*
2 *Confidentia est simonia conuentionalis.*
3 *Simonia prohibita est.*
4 *Crimina omnia respectu simoniaci pro nihilo reputantur.*
5 *Simon Magus dedit nomen Simoniæ.*
6 *Prohibito genere, prohibetur species.*
7 *Beneficia debent conferri idoneis.*

Idoneus

8 *Idoneus ad beneficia, qui dicitur,*
9 *Beneficia non debent dari per successionem.*
10 *Beneficia plura incompatibilia vni personę dari non debent.*
11 *Laicus non potest habere beneficia.*
12 *Laicus incapax spiritualium.*
13 *Criminosus non potest habere beneficia.*
14 *Fœmina non potest habere beneficia.*
15 *Illegitimus non potest habere beneficia.*
16 *Minor incapax beneficiorum.*
17 *Princeps debet obuiare fraudibus.*
18 *Scandalis obuiandum.*
19 *Ratio Constitutionis Pij iiij. de confidentijs.*
20 *Suspicione etiam simoniæ debet quis carere.*
21 *Simonia, pestis.*
22 *Simonia, accedit hæresi.*
23 *Simonia, crimen capitale.*
24 *Simonia, maximum vitium.*
25 *Super simonia non dispensatur.*
26 *Simonia, vitium detestabile.*
27 *Simonia, crimen grauius cæteris.*
28 *Simoniaci fures.*
29 *Simoniaci latrones.*
30 *Simoniaci idolatrę.*
31 *Simoniaci ab omnibus respuendi.*
32 *Simoniaci difficile saluantur.*
33 *Simoniacus comparatur homicidæ.*
34 *Simoniacus comparatur fornicatori.*

QVÆSTIO OCTAVA

ARGVMENTVM.

EX quibus causis confidentia fuerit prohibita.

OCtauo, Quæro, qua ratione confidentia beneficialis fuit prohibita per Pium iiij. & Pium v.? Respondeo, ex duplici ratione: Primo, quia confiden-
1 tia † est crimen simoniæ. Caputaq. decis.
2 202. nu. 5. par. 1. & dicitur simonia † conuentionalis. idem Caputaq. decis. 201. num. 1. ead. par. 1. & colligitur ex Constitutione Pij iiij. in princ. ibi, *Sane, licet dudum cum certam simoniacæ prauitatis speciē, quam*
* *beneficiorum confidentiam vocant,* & * communiter per omnes traditur. sed simonia
3 † prohibita est, cap. eos, 1. quæst. 1. & ibi Gloss. & Doct. cap. emendari, cap. quicquid inuisibilis, cap. qui studet, 1. q. 1. im-
4 mo cœtera crimina † respectu huius qua si pro nihilo reputantur, cap. vlt. 1. quæst.
* Abb. in rubr. huius tit. & alij * omnes, vt per Redoan. in tract. de Simon. par. 1. c. 1. num. 26. vbi num. 9. dicit, Simonem
5 magum dedisse † nomen, & denominationem huic sceleri, ac labi simoniacę, in nouo Testamento, cum primus tentauerit emere gratiam Spiritus sancti à B. Petro Principe Apostolorum, post mortem D. N. Iesu Christi Saluatoris nostri, cap. Saluator, 1. quæst. 3. Act. Apost. cap. 8. Abb. in cap. extirpandæ, §. qui vero, col. penul. nu. 53. de præben. Gloss. in Summ. 1. quæst. 1. Host. in Summ. tit. de Simon. ergo & confidentia debet esse prohibita.
6 nam, prohibito † genere, videtur etiam species contenta sub eo prohibita. Roman. in auth. similiter col. 78. C. ad leg. Falci. Corn. cons. 330. ad fin. lib. 1. Ias. in l. 2. in princ. col. 6. ff. de vulg. & pupill.

Secundo, quia inter ea, quæ de sacrorum beneficiorum administratione, & distributione sacris Concilijs, & Canonibus sancita sunt, tria potissimũ antiquos patres præ oculis habuisse compertum
7 est: Primum, † vt beneficia Ecclesiastica personis idoneis, ætate, vita, & doctrina, conferantur. cap. cum in cunctis, vbi omnes DD. de elect. cap. quanto, dist. 24. cap. ex tenore, & cap. non est, de tempor. ordin. cap. 22. Concil. Carthaginen. 3. c. 5. sess. 23. Concil. Trid. Rebuff. in prax. benefic. tit. requis. ad collat. nu. 23. cum seq. & in tit. form. Vicar. num. 87. & num. 144. Ant. de Butr. in cap. constitutus, nu.
8 2. de concess. præben. nam † idoneus dicitur præditus maturitate ætatis, morum grauitate, & literarũ scientia, Card. Paris. cons. 40. num. 13. vol. 4. Rebuff. de pacif. possess. num. 172. Alfons. Hoied. de incomp. benef. par. 1. cap. 23. num. 130. dixi in tract. de resig. benef. lib. 4. quæst. 1. col. 2. Secundum, vt hæreditaria suc-
9 cessio procul à beneficijs † arceatur, c. ex transmissa, cap. extirpandas, de fil. presbyt. cap. 1. de præben. vbi latè scripsi, c. consuluit, de iur. patron. cap. ad hæc, de decim. cap. Apostolica, 8. quæst. 1.

Tertium, ne plura beneficia, maximé
10 vero incompatibilia vni † personæ regēda committantur, cap. quia in tantum, cap. ad hæc, cap. cum non ignores, cap. referente, cap. de multa, de præben. cap. nemo deinceps, de elect. lib. 6. cum alijs, quæ latè, & abunde scripsi in tract. de resign. benef. lib. 3 quæst. 1. Ad eludenda tā sancta, & necessaria decreta impij homines propter improbas cupiditates cōmenti sunt hanc imposturam, quam Confidentiam vocant, qua fraudē sacris Canonibus facientes consequebantur beneficia, & vt beneficiorũ fructus cederēt

commo-

commodo, & vtilitati eorum, qui ad hu-
iusmodi beneficia sunt inhabiles, vel e-
tiam vt ea tamquam hęreditaria ad quos
cunque successores transeant, aut plura
beneficia incompatibilia penes vnũ sint:
& plerunque tali via laicus possidebat be
11 neficia contra † omnes Canones, c. cum
adeo, de rescript. cap. ex literis, de tran-
sact. cap. ex literis, de instit. cap. Ecclesia
sanctæ Mariæ, de constit. Abb. in cap. ma
iores, de præben. Archid. in cap. si quis
hoc gesserit, 1. q. 3. Nauarr. cons. 1. de
præben. Io. Sclu. de benef. par. 2. quæst.
23. num. 14. Rebuff. de pacif. poss. n. 324.
12 cum sit incapax † spiritualium, cap. si quis
deinceps, 16. quæst. 7. cap. Messana, cap.
sacrosancta, de elect. cap. causam, quæ
de pręscript. Card. in clement. si iusta, in
2. quæst. de præben. ac etiam criminosus
13 † cõtra Canones expressos, vt per Felin.
in cap. postulasti, col. 4. de rescr. Card.
cons. 20. de pręb. Io. Selu. de benef. par.
3. quæst. 11. num. 157. Menoch. in tract.
de arbitr. iudi. cas. 202. num. 37. & com-
muniter DD. cũ alijs, quæ late scripsi de
14 resig. benef. lib. 4. quæst. 3. & fœmina, † vt
quotidie in Regno Franciç fit, cõtra etiã
omnia iura, Innoc. & alij in cap. cum no-
stris, de concess. pręben. Rebuff. de pacif.
poss. num. 312. Alfons. Hoied. de incom-
pat. benef. par. 1. cap. vlt. num. 73. Ac Il-
15 legitimus, † contra ea, quæ habentur in
16 cap. 15. sess. 25. de reform. & Minor, †
contra ea, quę habentur in cap. 6. sess. 23.
de reform. Ideo ad tollendum hunc abu-
sum felic. recordationis Pius eius nomi-
nis iiij. Constitutionem edidit, qua con-
fidentias prohibuit, &, quantum in se
fuit, funditus sustulit. sed. cum sanctæ
memor Pius V. Pontifex Maximus, eius
immediatè successor existimaret per ex-
perientiam non satis per dictam Consti-
tutionẽ prædecessoris sui prouisum fuis-
se huic malo, alteram edidit ampliorem,
vt omnes comprehenderet casus. Prin-
17 ceps † enim debet fraudibus, & malitia
subditorum obuiare. l. cum hi, §. si cum
lis, ff. de transact. l. si legatarius, C. de le-
gat. l. quæstiones in fin. C. de fideicom.
Rainer. de Forliu. in l. omnes populi, sub
num. 8. ff. de iust. & iur. August. in addit.
ad Angel. de malef. in verb. fama publi-
18 ca, sub nu. 118. in fin. ac † scandalis, Gloss.
in cap. si forte, dist. 63. & faciunt, quæ cõ-
gerit Roman. cons. 332. num. 16. Felin. in
cap. 2. col. 1. & 2. de pręscript. Io. à Ca-
pistr. in cap. manifesta, num. 43. de pœnit.
& remiss. Iacobat. de Concil. lib. 9. art. 12.
num. 114. & eo. lib. art. 3. num. 28. Redoã.
de Simon. cap. 3. num. 16. & plura huius
generis scripsi de resign. benef. lib. 5. q. 3.
à num. 153. vsque ad num. 172. Ideo Pius
19 iiij. in † sua Constitutione in princ. dicit:
*Simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum cõ-
fidentiam vocant.* Et ibi: *Hanc illicitam beneficien-
tiæ exercendæ, &c.* Et ibi: *Huic aliena beneficia
custodiendi modo ne assuescerent.* Et Pius V. e-
tiam in principio suæ Constitutionis: *Ab
improbis conatibus grauiore sanctione.* Et ibi: *Ad
tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ec-
clesiasticorum corruptelam.* Et ibi: *Propter im-
probas multorum cupiditates, &c.* Et ibi: *Cum fre
quentibus plurium querelis, &c.* Et ibi: *Vitium cõ-
fidentiæ.* Et in §. *Quare nos volentes periculosam
talium audaciam noui iuris subsidio cohibere.* Et in
§. *Sed ne quisquam,* ibi: *In crimine perseueret.* Et
ibi: *Vsque hoc malum, &c.* Ac alibi.
20 Accedit, quia † oportet carere non
solum vitio simoniæ, sed suspicione, Gl.
in cap. nos, de sim. Redoan. de sim. par. 4.
21 cap. 10. nu. 19. Simonia enim † est pestis,
Host. in cap. tanta, nu. 1. de sim. Et ratio-
nem reddit Gammar. in extrauag. Iul. 2.
de Simon. elect. Pap. num. 40. Prauitas
pestifera, Hostien. in cap. in tantum, nu.
22 1. de sim. † Accedit hæresi, Host. in c. qm.
num. 4. eo. tit. Archidiac. in cap. ferrur,
num. 12. 1. quæst. 1. & ibi Card. Alex. nu.
1. Abb. in cap. cum venissent, num. 7. de
Iudic. Caraf. de sim. num. 41. Iacobac. de
23 Conc. lib. 4. cap. 4. num. 74. Crimen † ca-
pitale, Redoan. de sim. par. . . cap. 5. num.
24 2. & par. 4. cap. 3. num. 16. & † maximum,
Redoan. eo. tract. par. 4. cap. 8. nu. 10. Et
25 † indispensabile, Idem Redoan. par. 4. c.
15. num. 2. Crimen detestabile, Præpos.
in cap. ex multis, num. 1. quæst. 3. Vitium
26 † detestabile, Steph. Caietanus, in cap.
ad limina. §. 5. num. 221. 30. quæst. 1. Gra
27 uius † cęteris, Ant. Rosell. in cap. quidam
Episcopus, num. 1. 2. q. 1. Gaspar. de Pe-
rus. de reseru. benef. nu. 28. Et ideo Simo
niaci dicũtur detestabiliores omni pecca
tore, Redoan. de sim. par. 4. cap. 12. num.
28 14. Appellantur † Fures, Turrecrem. in
cap. ordinationes, nu. 18. & cap. statui-
29 mus num. 3. 1. q. 1. † Latrones, Durand. de
mod. cong. gen. Conc. rub. 20. num. 5.
30 † Idolatræ, Iacob. d. lib. 4. art. 4. nu. 58. &
multis alijs malis nominibus, Præpos. in
cap.

cap. quos constiterit, num. 3. 1. quæst. 1. & auctoritates deducit Conr. Brun. de se-
31 ditios. cap. 2. num. 2. Et sunt † ab omnibus respuendi. Archid. in cap. patet, n. 1. 2. quæst. 1. & sunt ęternaliter damnati, Redoan. de Sim. par. 4. cap. 10. nu. 16. Dif-
32 ficile saluantur †, Turrecrem. in cap. ex
33 multis, nu. 21. q. 3. & comparantur † Homicidę, Host. in cap. accepimus, nu. 11.
34 de purgat. canon. Notorio † fornicatori, Host. in cap. licet, num. 11. de Sim. Ideo scribit D. Gregorius lib. 11. Epist. 46. Propter hoc contigit, vt Ecclesiasticorum ordinum á plurimis sanctitas caderet.

Nonæ Quæstionis Summarium.

1 *Causa, ex quibus committitur confidentia.*
2 *Priuati ipso iure non possunt retinere beneficia.*
3 *Priuatis nullum ius remanet.*
4 *Priuati non possunt resignare.*
5 *Simoniacus non potest resignare.*
6 *Per contractum matrimonij vacat beneficium.*
7 *Intrusi non possunt retinere beneficium.*
8 *Intrusi nullum ius habent.*
9 *Prima tonsura requiritur ad beneficia. & num. 14.*
10 *Litera beneficiorum nulla, nisi exprimantur, quæ debent exprimi.*
11 *Non publicantes sunt priuati.*
12 *Priuatus tenetur in foro conscientiæ dimittere beneficium.*
13 *Multis modis beneficium alterius potest impetrari.*
15 *In beneficijs curatis requiritur ordo sacer.*
16 *Dignitates requirunt ordinem sacrum.*
17 *Canonicatus quem ordinem requirant.*
18 *Residentia vtilis.*
19 *Graues pœnæ contra non residentes.*
20 *Certis temporibus in Vrbe fit præceptum de residendo.*
21 *Simplicia beneficia non requirunt residentiam.*
22 *Qui teneantur ad habitum, & tonsuram.*
23 *Causæ, ex quibus non defertur á Clericis habitus.*
24 *Habens beneficium non potest effici miles.*
25 *Per militiam renunciatur beneficium.*
26 *Clericorum arma sunt orationes.*
27 *Clericus nullo modo potest interuenire in bello.*
28 *Homicidium omni iure prohibetur.*
29 *Clerici per homicidium efficiuntur irregulares.*
30 *Per homicidium amittitur beneficium.*
31 *Habentes beneficia non possunt esse procuratores, & aduocati.*
32 *Clerici non debent se immiscere negocijs sęcularibus.*
33 *Rubrica habens orationem perfectam potest allegari ad decisionem causarum.*
34 *Negocia sęcularia quę.*
35 *Clerici non possunt habere officia Ciuitatis.*
36 *Clerici debent versari in vita contemplatiua.*
37 *Clerici non possunt vices Principis gerere.*
38 *Clerici debent arceri á iudicio.*
39 *Clerici efficiuntur irregulares, si ex patrocinio prgstito sequatur mors.*
40 *Clerici non debent versari in offensionem proximi.*
41 *Clericus potest effici irregularis, tam si interueniat in Iudicio pro actore, quam pro reo.*
42 *Plura sunt crimina, quæ reddunt beneficiatum indignum.*
43 *Homicidium reddit indignum beneficio.*
44 *Beneficia indigni possunt á quocunque impetrari.*
45 *In casibus, in quibus quis venit priuandus, potest resignare.*
46 *Resignans beneficium, vt delinquat, committit confidentiam.*
47 *Resignans, vt fructus ministrentur incapacibus, committit confidentiam.*
48 *Beneficiarij tenentur dicere officium.*
49 *Non dicens officium peccat mortaliter.*
50 *Clericus omittens dicere officium, tenetur restituere fructus.*
51 *Commodum non datur sine onere.*
52 *Laici non debent fructibus Ecclesię frui.*
53 *Fœminæ, & criminosi non debent habere fructus beneficij.*
54 *Palliata resignatio, quæ.*
55 *Dictio Præsertim includit casus non expressos.*
56 *Pro pensione soluitur annata.*
57 *Annata, quæ.*
58 *Annata cur fuit instituta.*
59 *Aaron habebat decimam decimarum.*
60 *Ex quibus rationibus substineatur annata.*
61 *Annatę vsus an sit antiquissimus.*
62 *Concilium Viennense, quo tempore fuit celebratum.*
63 *Error Platinę in annatarum institutione.*
64 *Incapaces ad beneficia, qui.*
65 *Magna multitudo beneficiorum non potest retineri.*
66 *Incompatibilia beneficia non poßunt haberi.*
67 *More laici non poßunt habere beneficia.*
68 *Patroni percipientes fructus beneficij, ex conuentione committunt confidentiam.*
69 *Causa in primis est consideranda.*
70 *Finis in institutione primus.*
71 *Causa facti in delictis attenditur.*
72 *Dictio, Alia, implicat similia.*
73 *Dictio, Item, stat continuatiue, & repetit similia.*
74 *Dictio, Eiusmodi, idem operatur.*
75 *Exempla non restringunt regulam.*
76 *Ratio comprehendit omnes casus, & non expressos.*
77 *Expressio in lege, quando dicatur facta exemplariter.*

QVÆSTIO NONA

ARGVMENTVM.

Rationes; ex quibus possunt moueri homines ad committendas confidentias.

Nono, Quæro, qua ratione committatur Confidentia, & quam vtilitatem Confidentiarij ex illa accipiant?
1 Responde, † causas poni in Constitutione

tione Pij V. 87. in §. multum, his verbis: *Multi enim ipsa beneficia iure retinere nequeūt; alij, ne cogantur ad sacros ordines, ad residentiam, ad incedendum in habitu clericali, vt ad bellum proficiscantur, vt inimicos occidant; alij, vt alieno nomine lites agant, aut defendant; alij, propter crimina incapaces; quidam, vt purgato delicto, vel absolutione consequuta illa repetant*. Eadem in alios disponunt, & in plerisque fructus ipsorum aut eis ministrantur, aut quibus ipsi statuunt sæpe laicis, & inhabilibus plerique, vel senes, vel infirmi, vt beneficia in domibus suis perpetruenr, illa renunciarunt, & renunciant in alios, qui vel profanam familiam cedentium de fructibus Ecclesiasticis alant, vel illa etiamnū infantibus, aut nascituris asseruent, facto interdum circuitu retrocessionis, cum reseruatione fructuum, & aliarum rerum, aut accessu, præsertim ab illis, qui præstandorum iurium Cameræ Apostolicæ sunt immunes; alij aut incapaces, aut alijs beneficijs Ecclesiasticis onusti, aut Ecclesiastico ordini sese mancipare refugientes, aut mere Laici beneficia Ecclesiastica alijs conferenda procurenr, vt de illis postmodum ad libitum suum disponatur, fructus etiam percipientes illorū. Ad hæc plerique ordinarij, & alij collatores, ac etiam patroni Laici curant deponenda beneficia, vt fructus, seu pensiones capiant eorundem, alijsue faciant ministrari. Alia item per multa eiuscemodi admittuntur, quibus immaculata rerum diuinarū puritas impie violatur, disciplinę Ecclesiasticæ neruus dirumpitum, & imminens patratur exitium animarum.

Ex quibus verbis viginti circiter colliguntur rationes, ex quibus solet committi confidentia: quarum

Prima erit, quando Clerici non possunt iure retinere beneficia. nam tunc libenter illa dimittunt conuentione præmissa percipiendi fructus, pensionem, vel disponēdi de ipsis beneficijs ad libitum. hanc dicit Confidentiam Pius V. cum resignans confidat resignatario in huiusmodi perceptione, vel dispositione. & rationes pono in primo, & secundo casu confidētiali, & in prima coniectura, §. ad probandū. Et hæc conclusio poterit exēplificari in priuatis ipso iure, qui iure arcentur à beneficijs, & non † possunt illa
2 retinere. Rot. decis. 5. de re iudic. in antiquior. per Bisignet. Felin. in cap. in nostra, num. 37. de rescr. Boer. decis. 205. num. 8. Rebuff. cons. 64. num. 4. Gabriel. cons. 196. num. 11. lib. 1. Nauarr. cons. 1. de rescr. in princ. Card. Paris. cons. 15. n. 13. & cons. 29. num. 14. vol. 4. cum nullū
3 ius † eis remaneat. * communis opinio, teste Tiraquell. in l. si vnquam, verb. reuertatur, num. 446. cum seq. C. de reuocan.
4 donat. Et Ideo prædicti non † possunt resignare in fauorem. Ant. de Butr. cons. 43. Prob. in addit. ad Io. Monac. in cap. præsenti, num. 16. & num. 24. de offic. deleg. lib 6. & * cōmuniter alij, vt dixi in tract. de resign. benef. lib. 3. quæst. 1. num. 21.
5 & de Simoniaco † tradunt Rebuff. cons. 64. num. 4. Franc. de March. quæst. 497. num. 13. Paris. cons. 30. num. 15. vol. 4. & dixi lib. 14. de resign. benef. quæst. 1.

Secundo, potest exemplificari in eo, qui vult contrahere matrimonium, iuxta communem * conclusionem, pro qua per Iul. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vt, q. 73.
6 per contractum † enim matrimonij vacat beneficium, Card. Paris. cons. 40. nu. 30. volum. 4. Caputaq. decis. 215. num. 2. p. 1. Nauarr. cons. 3. de renun. communis * opinio, vt dixi lib. 1. de resign. benef. q. 1. num. 11.

Tertio, potest exemplificari in intrusis, qui iure beneficia retinere non pos-
7 sunt, † Innoc. & Abb. in cap. nisi eum pridem, de renunc. Card. Paris. cons. 47. nu.
8 32. volum. 4. cum nullum † ius habeant, Boer. decis. 205. num. 6. & est communis * opinio, secundum quam pluries fuit * resolutum, vt dixi de resign. benef. lib. 3. q. 1. nu. 41. 42. & seq.

Quarto, potest exemplificari in non habentibus primam tonsuram requisitā
9 † ad beneficia, cap. cum adeo, & ibi Abb. & Doct. nu. 3. de rescript. cap. ex literis, de transact. Abb. in c. maiores, de præb. Nauarr. cons. 1. eod. tit. & * communiter alij, vt dixi lib. 4. de resign. benef. quęst. 2, num. 1 cum seq.

Quinto, potest exemplificari in impetrantibus, aut expediētibus literas Apostolicas beneficiorum subreptitie, vel obreptitie, cum multa debeant in supplicationibus narrari, & exprimi, alias literę
10 nullæ † sunt, vt late dixi de resign. benef. lib. 10. quæst. 2. & 3.

Sexto, potest exemplificari in non publicantibus suas resignationes, vt dispo-

nit

11 nit † Constitutio Gregorij xiij. quam de-
claraui de resign. benef. lib. xj. vbi scripsi,
hanc esse * communem, & receptam sen-
tentiam * omnium Doctorum, & secun-
dum illam plures fuisse pronunciatum.
His enim casibus, & similibus, cum vi-
deat beneficiatus non posse iure retine-
12 re beneficium, † & teneri in foro consciē
tiæ illud dimittere, Abb. in cap. extirpan
dæ, §. vero, col. 8. de præben. Ruin. cons.
4. num. 11. lib. 5. communis, teste Al-
phons. Hoied. de incomp. benef. par. 1. c.
13 13. nu. 61. & interim † imminere pericu-
lum, quod aliquis illud impetret, Ant. de
Butr. cons. 43. Rot. decis. 5. de re iudic.
per Bisignet. Sarn. de anna. quæst. 42. col.
3. Boer. decis. 205. num. 8. Gemin. cons.
105. colum. 2. cogitat disponere de eo,
deponendo illud, vt cōsequatur fructus,
vel vt recipiens ad nutū ipsius dimittat.
& hac ratione posset adduci ad commit-
tendam cōfidentiam, vt dicam late infra
in primo, & secundo casu confidentiali.

Secunda causa est, ne cogantur benę
ficiarij sacros ordines recipere. nam quę
dam sunt beneficia, ad quæ obtinenda
14 non † sufficit prima tonsura, vt de omni-
bus regulariter scribunt * omnes Docto-
res, Archid. in cap. si quis hoc gesserit,
1. quæst. 3. Præposit. in cap. placuit, dist.
31. Io. Selu. in tract. de benef. 2. p. q. 23.
cap. 6. sess. 23. Conc. Trident. de reform.
Sed requiruntur ordines sacri, vel vt sit
in ea ætate, in qua infra annum ad illos
promoueri possit, vt de beneficijs curatis
15 † dicitur in cap. licet canon. de elect. lib.
6. Cassad. decis. 27. super regul. Cancell.
& decis. 4. num. 4. Soc. Oldrad. cons. 202.
Boer. decis. 205. num. 8. Nauarr. cons. 1.
16 de præben. de dignitatibus † Ecclesiasti-
cis habetur in cap. 12. sess. 24. de reform.
17 in cap. cum in cunctis, de elect. de † cano-
nicatibus in eod. cap. 12. Conc. §. nemi-
nem, & de quibusdam cappellanijs tra-
dunt Doctores supra citati. Quoties e-
nim aliquis habuit aliquod ex prædictis
beneficijs, illudque tenuit per sex, vel o-
cto menses, & iam finiatur tempus, quo
tenetur dictos ordines sacros suscipere,
quos ex aliqua causa suscipere non vult,
cogitat de disponendo de suo beneficio,
aut alias alteri confidendo, circa fructus,
pensionem, & titulum, iuxta ea, quæ ha-
bentur in primo, & secundo casu confi-
dentiali huius Constitutionis, vbi late di-
xi, ac notaui, esse hanc confidentiam, &
deduxi rationes, quas hic breuitatis cau
sa non curabo repetere.

Tertia caussa committendi confiden-
tiam, ne beneficiarij cogantur ad residē-
tiam. nam, quamuis residentia vtilis, &
18 valde necessaria † sit ad restituendam col
lapsam admodum Ecclesiasticam disci-
plinam, deprauatosq. in clero, & populo
Christiano mores, vt censuit Sacrū Cōc.
Trident. cap. 1. de reform. sess. 6. & late
comprobaui in tract. de residen. benef. ta-
men, vt experientia docuit, plures sunt,
qui illam fugiunt, & varijs de causis, &
prætextibus volunt in vrbe permanere,
19 vel alibi, & ideo imponūtur † graues pœ-
næ contra non residentes. Hostien. in c.
peruenit, num. 4. de appell. & in Summ.
in tit. de cleric. non residen. num. 3. & 5.
Siluestr. in Summ. in verb. residentia, nu.
5. Rebuff. in prax. in tit. de mod. amitt. be
nef. num. 50. & habetur in cap. si qui vero,
& cap. si quis, 7. quæst. 1. cap. qualiter, de
Cleric. non residen. §. & illud, Auth. quo
mo. opor. Episc. & §. interdicimus, Aut.
de sanctiss. Episc. cap. 1. §. si quis, sess. 6.
de reform. Conc. Trident. & cap. 1. §. ea-
dem, sess. 23. de reform. ac in Constit. 17.
Pij iv. incip. De salute gregis. Et Illu-
20 strifs. Cardinalis Vicarius, † de mandato
Sanctissimi D.N. solet de mense Februa-
rij, & de mense Septembris mandare om
nibus, vt infra quindecim dies accedant
ad suas Ecclesias, & beneficia, sub grauis
simis pœnis. Ne igitur aliquis cogatur
ad suum beneficium accedere causa resi-
dendi, posset illud deponere in aliquem
causa percipiendi fructus, vel disponen-
di de titulo, & hac ratione posset quis in-
duci ad committendum huiusmodi sce-
lus, confidendo de amico, vel consangui
neo. & hæc conclusio potest exemplifica-
ri in omnibus beneficijs, præter simpli-
cia, quæ de consuetudine non requirūt
21 † residentiam. Innoc. in cap. cum ex tuæ,
de cleric. nō residen. Archid. in dict. cap.
peruenit, num. 4. 7. quæst. 1. Abb. in cap.
super inordinata, nu. 5. de præben. Dec.
in cap. de monacis, §. ad hæc. num. 6. de
præben. Gig. de pens. quæst. 31. & omnes
casus exemplificaui lib. 1. de resig. benef.
quæst. 10.

Quarta causa est, ne beneficiarius co-
gatur ad incedendum in habitu, & tonsu
22 ra Clericali. nam † omnes in sacris ordi-

nibus cõstituti, vel beneficia qualiacũq; habentes, tenentur deferre habitum clericalem, vt dicitur in cap. 6. sess. 14. de reform. & habetur late in clement. multorum, de vita, & honest. clerici & in cap. 6. sess. 23. Conc. Trid. de reform. multi
23 autem, † vel in contemptum religionis, vel paruipendentes propriam dignitatẽ, & honorem, vel vt sint expeditiores, aut ob tenuitatẽ beneficij, vel vt deferant laicales vestes, pedes in diuersis ponentes, vnum in diuinis, alterũ in carnalibus, vt egregie considerat Conc. dict. c. 6. sess. 14. ægreferunt deferre dictũ habitum clericalem: & ideo, ne cogatur, possent induci ad cõmittendum confidentiam, confidendo de amico, & propterea resignando beneficium, vt non teneantur deferre habitum, & consequatur ex pactione fructus, vel sint securi ex eadẽ pactione posse habere illud beneficium quandocunq; voluerint. hęc enim est confidentia: & ratio nes posui, dum explicaui casus confidentiales hui⁹ Cõstitutionis, & coniecturas.

Quinta causa est, vt beneficiarij possint ad bellum proficisci. nã habens beneficiũ
24 † non potest effici miles, Gloss. in c. vlt. de Cler. non residen. Gig. de pens. q. 55. n. 2.
25 alias videtur illud tacitè † renunciare, vt est communis * opinio; de qua testatur Clar. lib. recept. sententi. §. vlt. q. 73. vers. Item clericus. & dixi lib. primo, de resign. benef quæst. 1. num. 22. Cum ergo aliquis existens in minoribus ordinibus habeat beneficium, & velit ad bellum proficisci, ne amittat illud, posset confidere de amico circa fructus, vel titulum ipsius beneficij. quo casu esset commissa confidẽtia, vt colligitur ex primo, & secundo casu cõfidentiali posito in hac Constitutione, & ex coniecturis in §. ad probandum.
26 clericorum † enim arma sunt orationes, & lachrymæ, c. conuenior, & c. nonnulla, & c. vlt. 23. q. 8. c. porro, vbi Gloss. 16. q. 4. Luc. de Pen. in rubr. C. vt armorum vsus, circa medium lib. 11. Menoch. de arbitr. Iudic. cas. 394. num. 32. & quod nullo
27 modo possit clericus interuenire † in bello, scribit Abb. post alios in cap. sententiam, num. 16. Ne Cleric. vel Monach.

Sexta causa est, vt beneficiarij possint inimicos occidere. nam omnibus prohi-
28 bitum † est homicidium iure diuino, iure ciuili, & iure Pontificio, vt habetur in tit. ff. ad leg. Corn. de sicar. & extr. de homicid. ac in 6. & in Clement. & magis clericis, qui, vltra pœnam ordinariam impositam à legibus, & Canonibus,
29 efficiuntur † irregulares, vt non possint promoueri, neque promoti ministrare, & vt non possint habere beneficia, neque obtenta retinere, vt colligitur ex cap. 21. Exod. in cap. 22. & cap. 28. 1. Paralip. & cap. 7. 2. Reg. c. 7. sess. 24. de reform. Cõc. Trident. not. in clem. 1. de homic. Diaz. prax. Canon. cap. 56. Maiol. de irregul. lib. 5. c. 48. volens ergo beneficiarius aliquem occidere, ne ex eo delicto amittat
30 beneficiũ, † Anan. & Fel. ac alij * omnes in c. inquisitionis, de accus. Rot. dec. vlt. v t lit. pend. in nou. Butr. cons. 43. Gemin. cons. 105. col. 2. recurrit ad fraudẽ, vt illud deponat, cõfidẽdo de amico, ad hoc, vt possit de fructib⁹, vel de tit. disponere quẽcunq; voluerit. quę est cõfidẽtia ꝓhibita in 1. & 2. casu cõfidentiali huius Constitutionis, & ibi late attuli rationem.

VII. causa, vt alieno nõe lites agant, & defendãt. nã cõstituti in sacris ordinib⁹, vel habẽtes beneficia Ecclesiastica nõ pos
31 sunt † esse sollicitatores, procuratores, & aduocati in iudicijs, c. 1. 2. & 3. de postul. c. 1. & 2. ne clerici, vel monac. c. placuit, 16. q. 1. c. sicut, 2. q. 7. c. te quidẽ, §. ex his omnibus 11. q. 1. §. Deo amabiles, & §. aliud, Auth. de sanctis Episc. c. monaci. 16. q. 1. c. sunt autẽ, 3. q. 7. Doctores * omnes, & ibi Abb. in rubr. ne cleric. vel monac. idẽ Abb. in c. sententiam, n. 15. eod. tit. Redoan. de spol. §. de veniendo, n. 48. clerici
32 enim negotijs sęcularibus immiscere † se non debẽt, vt dicit dicta rubr. Ne clerici, vel monaci sæcularibus negotijs se immisceant. quę cũ habeat rationẽ perfectã;
33 poterit † allegari ad decisionem causarũ.
34 & negotia sæcularia † possunt dici tribus modis, vt dicit Innoc. in c. 1. illo eod. tit. & Io. Andr. sequtur in rubr. Gloss. in Sũm. 21. q. 3. primo quilibet actus rerũ sæcularium, iuxta terminos dicti c. 1. 2. Iudiciũ de rebus sæcularibus, 3. Negotium inter sæculares homines, vel large, & strictè, secundũ Abb. in dic. rubr. large, quodlibet negotiũ proueniens ex carnali concupiscẽtia nõ subiecta fræno rationis: strictè, negotiũ pertinens ad rẽpublicã mũdanã, & sęculares homines, c. fornicari, dist. 88. l. placet, C. de Episc. & cleric. c. reprehensibile, 23. q. 8. Innoc. in c. dilecta, in fin. de

D excess.

35 excess.prçlat. vbi, qđ clerici † nō possunt
officia ciuitatis habere: nā debēt attēde-
re circa rēpublicā spiritualē, & laici cir-
ca sæcularē, arg. cap. duo sunt genera, 12.
quæst. 1. cap conuenior, 23. quæst. 8. cap.
solitę, de maiorit. & obedient. cap. duo
36 sunt, dist. 96. & clerici † debent versari
circa vitam contemplatiuam, & non ha-
bere curam de rebus mundanis, nisi qua-
tenus necessaria sunt ad corporalem vi-
tam, c. si quis obiecerit, 1. q. 1. & ideo neq;
37 possunt † Principis vices gerere, vt in Cō-
cil. Tolet. iiij. canō. 30. habet c. sæpe Prin
cipes, 23. q. 8. Abb. in c. clericis. §. 1. ne cle
rici, vel monaci, Diaz. In prax. crim. c. 56.
late Maiol. lib. 2. de irreg. c. 6. neq; pcura
38 tores, † & aduocati, Innoc. & Abb. in c. sa
cerdotibus, ne cleric. vel monac. Innoc.
in c. 1. de oblig. ad ratio. Maiol. de irreg.
lib. 2. c. 5. sub n. 13. & n. 14. Diaz dič. c. 56.
* & ideo cōmuniter * receptum est, offici ir
regulares, si ex patrocinio pręstito sequa
39 tur † mors, vel mutilatio, late Abb. in c.
sententiam, num. 15. ne cler. vel monac.
Nauarr. cons. 5. n. 2. in fin. eod. tit. Specul.
in tit. de dispens. §. iuxta, latissime Maiol.
de irregul. lib. 2. cap. 9. Ideo habens be-
neficia, volens aduocati, vel procurato-
ris munus in iudicio sæculari exercere,
40 ad defensionem, vel offensionem, † cum
hoc ex ratione beneficij sit prohibitum,
Abb. in c. 1. in fin. ne cleric. vel monac. re-
currit ad fraudem, cōfidendo amico, vel
consanguineo, ei dictum beneficium re-
signando, pactione præmissa, percipien-
di fructus, vel disponendi quādocunque,
& quomodocunq; de titulo. hæc enim est
confidentia, vt colligitur ex §. Quare nos
volentes, & §. itidem. ac §. ad probandū,
& ibi rationem deduxi, & comprobaui:
& dicit, vt lites agant, vel defendāt, quia
non solum quis potest effici irregularis,
41 si fuerit aduocatus, † vel procurator in
causa sanguinis pro actore contra reum,
vt late per Specul. de dispens. §. iuxta, &
supra diximus, sed etiam si fuerit aduo-
nocatus, vel procurator rei, vt illum defē
dat, vt dicit Gloss. in c. aliquantos, vbi Ar-
chid. dist. 51. Specul. in dict. §. iuxta, vers.
item litigiosus, & vers. facto autē si quis,
& in tit. de aduocat. §. obijcitur, Hostiēs.
in c. 1. de postul. ob pœnā talionis, Abb.
in d. c. sententiā, Nauarr. in Manual. c. 27.
n. 217. quē ad hoc refert, & sequitur Ma-
iol. d. lib. 2. de irregul. cap. 9. num. 2.

VIII. causa est, Quando beneficiarij
propter crimina per eos perpetrata sunt
incapaces, nam plura sunt crimina, quæ
42 reddunt † indignos obtinentes, illosque
priuant, Felin. in cap. postulasti, colum.
4. de rescript. Calder. cons. 20. de præ-
bend. Io. Selu. de benef. par. 3. quæst.
11. num. 157. cum alijs adductis à me lib.
4. de resign. benef. q. 3. col. 2. Rebuff. in
43 prax. tit. de mod. amitt. benef. vt quia †
commisit homicidium, Abb. & alij in cap.
2. de rescr. Rebuff. de pacif. possess. num.
258. Clar. §. homicidiū, vel alia crimina,
quæ retuli dict. lib. 4. de resign. benef. q. 3.
à n. 8. vsq; ad finem, & quæ longa serie re
fert Lambertin. de iur. patron. in 1. par-
te, 2. lib. quæst. 9. princip. per omnes ar-
ticulos illius quæstionis. Hi enim, cum
44 amittant beneficia, & † ea possint à quo-
cunq; impetrari, Gemin. cons. 105. col. 2.
Gammar. de auct. Leg. à lat. lib. 10. n. 331.
Boer. decis. 205. col. penult. & vlt. recur-
runt ad fraudem, confidendo amico, vel
consanguineo, illisq, resignādo ea, ad ef
fectū percipiendi fructus, vel disponen-
di de titulo quandocunq; & quocunque,
quod est confidētia. vt dicitur in §. Quare
nos volentes, & in §. Itidē, & in §. Ad pro
bandum, & ibi tradidimus rationē. Idq;
posset euenire in delictis, quæ priuant ip
so iure, si ea crimina sint occulta: in alijs
vero, in quibus criminosi veniūt priuādi,
45 & † declarandi priuati, indistinctè, cū hi
possint resignare, Ant. de Butr. cons. 43. n.
2. & 3 Guliel. cons. 146. n. 11. & 12. lib. 1.
Put. decis. 223. lib. 2. Crescent. decis. 227.
lib. 1. in manuscr. Sarn. de annal. q. 42. n.
* 2. & communiter * alij, vt late dixi, & cō-
probaui lib. 3. de resign. benef. quæst. 16.
col. 1. 2. cum seq.

IX. causa est connexa cū præcedenti,
46 Quando beneficiarij propter crimina †
perpetrata non possunt iuste dicta bene-
ficia retinere, vel cogitant de perpetran
dis criminibus, resignant, vt, purgato de-
licto, habitaq; absolutione, illa beneficia
repetant. in hoc enim cadit confidentia:
quia quis confidit de amico, vel consan-
guineo, resignando in sui fauorem, prę-
missa hac conuentione, de qua si constet,
nulla cadit dubitatio, esse commissam
confidentiam; si autem nō constat, etiam
lex præsumit eam, vt dicitur expresse in
§. Postremo, in cuius interpretatione tra
didi rationem, & dixi esse materiam ni-
mis

mis frequentē, & tractatā egregie à Bart. in l. post contractum, colum. 1. & 2. ff. de donat. Dec. late cōns. 235. in primo dub. latiss. Mascard. de probat. conclus. 835. & Menoch. de præsump. præsumpt. 134. per totam.

XI. causa subsequitur, quando beneficiarij resignant beneficia, vt habeant fructus ipsorum, vel vt ministrētur dicti fru-
47 ctus, quibus ipsi voluerint, † & multoties laicis, & inhabilibus. nā hæc est confidētia, vt dicitur in §. nos volētes, & in §. ad probandum, & ibi multa adduximus. Ad comprobationē posset exemplificari hæc cōclusio in eo, qui habet beneficiū, & nō
48 vult dicere † officiū, vt tenetur, c. quod à te, c. diuersis fallacijs, de cleric. coniug. c. vlt. dist. 92. Nauar. de hor. can. c. 7. Abb. in c. 1. n. 5. de celebr. miss. Siluestr. in verb.
49 hora, sub pœna peccati mortalis, Turrecrem. in §. 1. dist. 91. art. 5. Paludan. in 4. dist. 15 q. 5. & alij, vt retuli de resign. be-
50 nef. lib. 1. q. 9. col. 1. & 2. & † restitutionis fructuum, Conc. Lateran. sub Leone X. sess. 9. §. Statuimus, Pius V. in Constit. quam refert Nauarr. in Man. c. 25. n. 122. & ideo illud resignat amico, præmissa conuentione percipiendi fructus, vt ha-
51 beat commodum sine † onere, quod iniustum est, Nauar. de hor. can. c. 7. n. 28. & in Man. c. 25. n. 122. Secundo, posset exēplificari in eo, qui nō vult in habitu clericali incedere, cap. 6. sess. 14. de reform. vel nolit residere, aut ordines sacros suscipere, vt supra dictū est. Nam hæc esset confidentia, habere fructus ex pacto absque licentia Papæ, vt dicitur in §. Quare nos volentes, in §. Itidem, & in §. ad probandum, & ibi late diximus ita pari ratione paciscere, vt dicti fructus dentur alteri, vt hic dicitur, & in prædictis §§. explicatur, eo maxime laicis, qui non pos-
52 sunt, & † non debent fructibus Ecclesiæ frui, Archid. Gemin. & Præposit. in c. placuit, dist. 32. & in cap. si quis hoc gesserit, 1. q. 3. Io. Selu. de benef. p. 2. q. 23. Alphōs. Hoied. de incompat. benef. p. 1. c. vlt. nu. 71. Lambertin. de iur. patron. lib. 2. in 1. p. q. 7. art. 7. & communiter * omnes volūt,
53 vel inhabilibus, vt sunt fœminæ, † infantes, criminosi, & alij, qui fructus beneficiorū Ecclesiasticorū non debēt habere, vt late prosequitur Lambertin. de iur. patron. in 1. p. 2. lib. q. 9. per omnes articulos, & colligitur ex his, quæ dixi lib. 4. de resign. benef. q. 5. & 9. ac lib. 3. q. 1. & sequent.

XI. causa est Senectus, & infirmitas, vt dr in vers. plerique. Nā multi Beneficiarij, cum sint senes, vel infirmi, cogitantes de morte, & qđ propterea beneficia per eos obtēta vacatura sint, recurrūt ad fraudē, resignādo illa in fauorē amici, vel consanguinei, præmissa cōuentione, vt vel de fructibus ipsorū beneficiorū alant profanā familiā ipsorū cedentiū, vel illa asseruent infantibus, aut nascituris, quibus, cū fuerint habiles ad beneficia Ecclesiastica, ipsa resignent. hæc est Confidentia, vt etiam colligitur in §. Quare nos volentes, & in §. Itidem, & ibi late dixi. nam isti cedentes confidunt de amico, quod hoc debeat facere. & id valde scandalosum est, vt de beneficijs ita disponatur, & quodammodo per successionem dentur, c. 1. cum ibi not. de præben.

XII. causa est, quoties quis vult reseruare pensionem in suo beneficio pro Titio, & cum non possit absq; causa reseruari dicta pensio ei, resignat id beneficiū, vt sibi retrocedat, reseruata ex causa resignationis dicta pensione. nam hæc est confidentia, vt dicitur in §. Quare nos volentes, in §. Itidē, & in §. ad hęc: cum resi-
54 gnatio non fuerit vera, sed † palliata, & simulata ad hunc effectū, vt fuit resolutum * in vna Reatiñ pensionis corā R. P. D. Pāphilio de anno 1588. xj. Martij, & late explicaui in dicto §. ad hæc.

XIII. causa, quoties qs vult reseruare Titio fructus, aut regressū, vel accessū, & ppterea resignat in sui fauorē, vt ipse Titius retrocedat, reseruatis dictis fructibus, aut regressu, vel accessu. nā hæc est cōfidētia, vt dicitur in §. ad hæc, & ibi late explicaui, & tenui id procedere, tā si fuerit resignatio, vel cessio in fauorē exemptorum à iuribus Cameræ, & Cancellariæ, quam in fauorem non exemptorum, vt probat
55 dictio † Præsertim, posita hic: cuius natura est, includere etiā casus nō expssos. Gl. in c. ad abolendū, de fil. presbyt. & in l. illud, ff. ad leg. Aquil. Infitiari nō pōt, quin magis præsumatur in his exeptis à iurib⁹ Cameræ, & Cācellariæ ob nō solutionē annatarū, vt late explicaui in §. ad hęc. nā ꝓ quolibet beneficio excedente sūmā 24. du-
56 cat. & ꝓ pēsione † eā excedēte dictā sūmā soluitur annata in expeditione literarū,
57 id est medietas † redditutuum vnius anni, vt

 tradunt

tradunt Gig.de pens.q.36.Corras.p.4. de
benef.c.4.n.53.Mãdos.de ann.cas.q.377.
* n.167.Nauarr.cõs.5.de Simon.& * tota-
58 die practicatur,† fuit instituta pro susten-
tatione Sũmi Pontificis,& Sedis Aposto
licæ,Barth.Belencin.de charit.subsid.q.
16 vers.& idem, Sarn.in præfat.regul.de
val.n.6.Gãmar.de auct.Legat.à lat.lib.7.
59 n.416.Sicut Aaron † sũmus Sacerdos ha-
bebat decimã decimarũ, quæ alijs Sacer
dotibus dabatur,Mãdos.vbi supra.& has
60 annatas † pluribus rationibus defendit
Campeg.Annat.inst.& defens.col.2.& 3.
61 à n.5.vsq; ad fin.& eius vsus est† antiquis
simus,cũ illã receperit Conciliũ Viẽnen.
62 quod habitum † fuit anno 1311.teste Io.
Andr.in clem.1.de censib.& de ea mẽtio-
nẽ faciat Hostien.& Io.And.in c.inter cę
63 tera,de off.ordin.ideo nõ est verũ,†quod
refert Platina in vita Bonifacij ix. fuisse
institutã à Ioãne xxij. & ampliatã à Boni
facio ix. nã antea erat,vt late probat Gã
mat.in extrauag.Iulij ij. de Simon.elect.
Pap.n.253.& 254.cũ de illa faciãt mẽtio-
nẽ Hostiẽs.& Io.Andr. qui pręcessere tẽ-
pore Io. xxij. teste Cãpeg.dic.tract. n.1.
XIV. Causa committendi Confiden-
tiã, quoties aliqui incapaces beneficio-
64 rum, † vt quia sunt criminosi, Fel.in c.ex
parte,n.5.de rescr.Menoch.de arbitr.Iu
dic.cas.202.n.37.& alij relati à me lib.4.
de resign.benef.quæst.3.col.2.3.& 4.aut
onusti beneficijs Ecclesiasticis, vt quia
65 habent magnam multitudinem † bene-
ficiorum, cap. de multa, de præben. cap.
quia in tantum,eod.tit.c.dudum.2.de e-
lect.vbi Doctores, Lambertin.de iur.pa-
tron.part.2.lib.quæst.7.art.15. & ma-
66 ximè si inter se sint † incompatibilia, c.4.
sess.7.de reform. Conc. Trident. extra-
uag.execrabilis Io. xxij. in tit.de prębẽ.
Duen.reg.71.Capr.regul.90. & dixi late
lib.1.de resign.benef.q.1.& lib.3.q.etiã
1.à nu.50.vsque ad fin. aut refugientes
se mancipari Ecclesiastico ordini, iuxta
ea, quæ dicta sunt supra, aut mere Laici,
67 qui etiam beneficia † habere nõ possunt,
c.cum adeo, & ibi Abb. & Dec. nu. 3. de
rescr.Nauarr.cons.1.de præben.procu-
rant beneficia conferenda alijs, cum ip-
si,propter incapacitatem, aut incompa-
tibilitatẽ, aut defectum ordinis, habere
non possent. in hoc enim, vt dicit Pius
V.duobus modis prędicti possunt cõmit-
tere confidentiã,vel quia paciscantur de
percipiendis fructibus ipsorum,vel de il-
lis beneficijs disponendis ad libitũ ipso-
rũ.Hæc enim est confidentia,vt dicã in S.
Quare nos volẽtes, etsi nõ cõstat de con-
uentione ex perceptione fructuũ, vel di-
spositione tituli, colligitur valida conie-
ctura cõfidẽtiæ,vt dicitur in S. denique si
qs. Quod etiã posset hodie exẽplificari
in eo,qđ nũc cõsultissimè seruat S. D.N.
Clemẽs viij.qui nõ vult cõcedere alia be
neficia obtinẽti quatuor titulos,vel quin
q. nã vidẽs aulicus,aut alter nõ posse im-
petrare pro se beneficiũ,illud impetrat p
amico,familiari,vel consanguineo,ad ef
fectũ, vt possit fructus illi' percipere, vel
postea in aliud tẽpus illud habere pro se,
vel pro alio. nã hęc esset confidẽtia,& ex
hoc colligeretur,vt dicã in S.denique.
Xv.causa cõmittendi cõfidentiã ponit
in vers.Adhæc. Qñ ordinarij, & alij col-
68 latores habẽtes facultatẽ cõferẽdi, † aut
patroni nolũt beneficia,quę vacãt,& spe
ctãt ad eorũ dispositionẽ,collationẽ, seu
præsentationẽ,vere cõferre,& libere prę
sentare,vt tenẽtur, sed curant illa depo-
nẽda,sit ea cõferũt,vel pręsentãt, hac ra
tione,hac cõdicione,vt fructus, seu pẽsio
nes capiãt eorũdẽ ipsi ordinarij,collato-
res,& patroni, vel alijs faciãt ministrari.
nã hæc est cõfidẽtia,vt dicitur in S. Itidẽ,
in cui' interpretatione tradidi rationes.
Hę sunt causę,quę in hac Cõstitutione
ponuntur,ex quibus potest, & solet cõmit
ti cõfidẽtia.& prędictæ causę valde cõfe-
rũt ad intelligẽdos casus cõfidẽtiales po
sitos in eadẽ Constit.in S.Quare nos volẽ
tes,in S.Itidẽ,in S.Adhæc, & in S. Postre-
mo,& ad pcipiẽdas coniecturas,& præsũ
ptiones, ex quibus cõmittitur cõfidẽtia,
& ad intelligẽdum coniectutas quatuor
positas in eadẽ Cõstit.in S.ad probãdum.
Ideo Iudex in hac materia iudicatur' de
69 bet in primis causã cõmittendæ,† seu cõ-
missę cõfidẽtiæ considerare,iuxta ea,quę
scribit Corn.cons.116.n.17.lib 2. Socin.
iun.cons.73.n.30.vol.1.Cephal.cons.80.
n.13.vol.1.nã finis fini quãuis sit postre-
70 mus,†in pposito,ac in institutione est pri
mus,vt tradidit Claud.Cãtiũcul.in tract.
de off.iudic.lib.1.c.2.n.1.& ideo sẽper in
71 spici debet cã † facti, l.verũ, ff. de furt. &
ibi Glos.late,l.cũ tale,S.vlt.ff.de condic.
& demonstr.Glos.in l.legata inutiliter,ff.
de adimẽd.legat.Glos.in c. intelligẽtia,
in verb.ex causis,de verb.signif. & in c.&
u Chri-

si Christus, §. quędam, de iur.iuran.

Et vltra prædictas caussas expressas, & explicatas committendi confidentiam, adsunt & aliæ, vt probant illa verba vltima eiusdē. S. Multi, ibi, *Alia item per multa eiusce modi admittuntur, &c.* Dictio enim
72 † *Alia* implicat similia, Gloss. & Doctores in cap. Sedes, de rescr. & in clement. pri. eod. tit. Bal. in l. conuenticulam, colum. 5. C. de Episc. & Cleric. Bart. in l. sed & reprobari, ff. de excusat. tutor. Felin. in cap. cum non ab homine, de Iudic. & in cap. veniens, in fin. de Simon. Alex. cōs.
73 149. lib. 2. & etiam dictio *Item* stat † continuatiue, & repetit similia. Gloss. Instit. de rer. diuis. §. item lapilli, Bal. in tract. de statut. in verb. cognoscere, num. 2. Alberic. in eod. tract. de statut. quæst. 70. n. 24. cum sequen. Anton. Bard. de temp.
74 vtil. & cont. cap. 19. num. 4. & dictio † *Eiusce modi* hoc idem facit, Clement. Cōstitutionem, de elect. cap. 1. de sequestr. poss. Clement. Romani, §. nos itaque, de iur. iuran. cap. 1. §. huiusmodi statuto, de sepult. cap. 1. de magistr. Bal. cons. 480. nu.
75 2. lib. 5. & est ratio, quia exempla non † restringūnt regulam, l. regula, §. vlt. ff. de iur. & fact. ignorant. Et hoc procedit, quoties in alijs causis adest eadem ratio violandi puritatem immaculatam rerum diuinarum, aut disrumpendi neruum Ecclesiasticę disciplinæ, & patrandi tam imminens exitium animarum, vt patet ibi, *quibus immaculata rerum diuinarum puritas impie violatur, disciplinæ Ecclesiasticæ neruus disrumpitur, & imminens patratur exitium animarum.*
76 Ratio enim dicitur † comprehendere omnes casus etiam non expressos in lege, & Constitutione. l. his solis, C. de reuocan. donat Card. Paris. cons. 83. num. 21. volum. 3. Dec. cons. 284. col. 2. & tunc vi-
77 detur exempla riter, & non restrictiue † facta mentio de expressis, & nominatis casibus. Tiraqu. in l. si vnquam, in verb. liberis, num. 37. & de vtroque retract. tit. de retract. lignag. §. 20. num. 2. & 3. Bal. in l. 1. in 1. lectura, num. 1. ff. de iust & iur. Et, quæ sint prædictæ causæ non expressę, poteris multos casus colligere ex his, quæ dicam in §. quare nos volentes, & §. itidem, ac §. ad probandos, alios poteris considerare, argumentando à simili, & à verisimilitudine, ac coniecturis. nam quis est, qui possit malitiam hominum præfinitis casibus explicare? Et vnam habes in cap. per tuas, el 3. de Simō. vt late dixi supra q. 1.

Decimæ Quæstionis Summarium.

1 *Constitutiones Pij iiij. & Pij v. super confidentijs, illicitas tantum comprehendunt.*
2 *Ex proœmio colligitur intentio.*
3 *Dictio, Huiusmodi restringit sequentia.*
4 *Pœna debet commensurari delicto.*
5 *Vbi non est delictum, non est pœna.*
6 *Intentio Pij iiij. & Pij v. non fuit inducere nouam prohibitionem confidentiæ.*
7 *Leges humanæ non ligant vltra finem legislatoris.*
8 *Actus agentium non operatur vltra intentionem.*

QVÆSTIO DECIMA

ARGVMENTVM.

Extrauagan. Pij iiij. & Pii v. quas confidentias prohibeat.

Decimo, Quæro, contra quam Confidentiam emanarunt Constitutiones Pij iiij. & Pij v. de hac re editrę: Cōmunis opinio est, dictas extrauagantes emanasse contra Confidentiam benefi-
1 cialem illicitam, † & simoniacā, vt in terminis scriptum reliquit Nauarr. in Manual. cap. 23. sub num. 109. vers. quod autem extrauagantes, idem Nauarr. cons. 26. num. 1. & cons. 27. num. 1. de Simon. Idque primo colligitur ex proœmio dictarum Constitutionum, in Constitutione Pij iiij. *Sane, licet dudum cum certam simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum Confidentiam vocant, &c.* in Constitutione Pij V. *ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorum corruptelam, &c.* Quæ verba aperte sonant contra illicitam, & simo-
2 niacam confidentiam: & tamen ex † proœmio colligitur intentio disponentis, l. vlt. ff. de hæred. instit. Bart. in l. cum ij, §. eam transactionem, num. 1. ff. de transact.

Secundo, ex dispositiua dictarum Cōstitutionum, quæ, vt ex lectura patet, principaliter loquitur de Confidentia, qua quis accipit in custodiam beneficiū tertij, cum pacto, modo, condicione, vt cedat alteri, vel fructus, &c. & dum in sequentibus verbis nominatur Confi-
3 dentia, adducitur dictio *Huiusmodi*, † quæ restringitur ad prædicta. l. huiusmodi, ff. de leg. 1.

Tertio, omissis alijs multis ponderationibus, quæ possunt fieri in verbis dicta rum Constitutionum, probatur ex pœnis impositis per dictas extrauagantes, quæ sunt atroces, ergo videntur tantum impo sitæ contra confidentiam illicitam, & si-
4 moniacam. nam pœna † debet commensurari delicto, cap. non afferamus, dist. 34. Deuteronom. cap. 25. Iuxta mensuram delicti erit plagarũ modus. auth. omnes peregrini, C. commun. de success. Me noch. de arbitr. Iudic. cas. 166. nu. 1.

Ex quo infertur, quod pœnæ huiusmodi impositæ per dictas extrauagantes nõ habent locum contra omnem confidentiam. nam posset esse bona, vt dictum est
5 quæst. 1. &, vbi non est delictum, † non est pœna. l. aliud est fraus, ff. de verb. signif. l. sancimus, C. de pœnis, Crauett. cõs. 311. num. 2. neque contra confidentiam omnem illicitam, vt deducit Nauarr. loc. cit. sed tantum contra confidentiam beneficialem illicitam, & simoniacam. nã tunc vendicant sibi locum huius modi pœnæ:
* & ita ab * omnibus tenetur, & obseruatur: quicquid dicat Mascard. de probat. conclus. 1306. num. 35.

Ex hac autem conclusione deducitur, quod inteptio prædictorum Pontificum, scilicet, Pij iiij. & Pij V. non fuit indu-
6 cere aliquam † prohibitionẽ nouam cõfidentiæ beneficiariæ, vt tradit Nauarr. loco allegato. Sed Pius iiij. intendit tollere corruptelam, & abusum recipiendi beneficia in confidentiam, & hoc mediãtibus pœnis. quod & Pius V. etiam inten dit, inducendo modos probandi eas. Et
* communiter * est receptum, leges huma-
7 nas non ligare vltra finẽ à † legislatore intentum. Nauarr. conf. 7. nu. 2. de con-
8 stit. & conf. 1. num. 4. vt lit. pend. quia † actus agentium non operatur vltra intentionem eorum. l. in agris, ff. de acquir. rer. domin. cap. vlt. de præben.

Vndecimæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia vbique est prohibita.*
2 *Constitutio est lex generalis.*
3 *Constitutio omnes ligat.*
4 *Lex generaliter loquens ita est intelligenda.*
5 *Locutio generalis nihil reliquit intactum.*
6 *Publicatio facta Romæ sufficit, vt constitutio vbique liget.*
7 *Roma est patria communis.*
8 *Regulæ Cancellariæ ligant extra Curiam.*
9 *Publicatio Romæ vbi fiat.*
10 *Cum publicatio fit in pluribus locis, maior certitudo habetur.*
11 *Constitutio ligat omnem creaturam.*
12 *Papæ omnis creatura subiecta est.*
13 *Papa est pater omnium.*
14 *Papa solus habet plenitudinem potestatis.*
15 *Papa est caput vniuersalis Ecclesiæ.*
16 *Papa est Vicarius Christi.*
17 *De necessitate salutis quisque subest Papæ.*
18 *In Regno Franciæ constitutiones contra confidẽtiarios non fuerunt receptæ.*
19 *Lex vsu non recepta non ligat.*
20 *Non peccat contraueniens legi non receptæ.*
21 *Vsus contrarius tollit legem.*
22 *Ecclesia Orientalis non recepit Canones de continentia Clericorum.*
23 *Galli non recipiunt Constitutiones bursales Papæ.*
24 *Confessio non accepta non nocet.*
25 *Lex quando non dicatur obseruata.*
26 *Rex Galliæ permittit confidentias.*
27 *Sententia lata contra legem est nulla.*
28 *Sententia lata contra legem non receptam est valida.*
29 *Sixtus Quintus prohibuit confidentias etiam in Gallia.*
30 *Verba ex Constitutione Sixti V. super hac re.*
31 *Sixtus V. qua ratione moderetur pœnam in dicta Constitutione.*
32 *Regis Franciæ factum, & mors prodigiosa.*

QVAESTIO VNDECIMA.

ARGVMENTVM.

AN in omni loco Confidentia sit prohibita, & quid in Francia.

VNdecimo Quæro, An Confidentia sit vbique prohibita? Communis
1 * opinio est affirmatiua, vt sit † prohibita non solum in curia, sed etiam extra, tam in Italia, quam vltra montes. nam prohibitio committendi Confidentias emanauit per Constitutiones, scilicet, Pij iiij. & Pij v. iuxta ea, quæ scribit Abb. & post eum Dec. num. 8. in rubr. de const. & ita
* * communiter appellantur, & allegãtur.
2 Cõstitutio † autem est lex generalis, cap. constitutio, dist. 2. habetur in rubr. de cõ stit. in principio. Sarn. in procem. regul. quæst. 2. num. 9. Riminal. iun. in cap. 1. n.
3 98. de const. ideo vbique, & † omnes liga bit, cap. 1. & ibi Ant. de Butr. Abb. & alij
4 de const. Ad quod † facit generalitas dictarum Constitutionum. l. 1. §. quod autem, ff. de alea. l. in fraudem, in fin. & ibi Bal. ff. de testam. milit. Socin. in l. 2. §. ex his, in principio, ff. de verb. oblig. Crauet. cons.

5 conf.91. nu. 4. locutio † enim generalis nihil relinquit intactum. Bald. conf.205. lib.1. Crauett. conf.133. nu. 5.

6 Amplia primo, vt † sola publicatio facta Romæ sufficiat ad hoc, vt liget extra curiam. Io. Monac. in regul. in generali, de regul. iur. in 6. Io. Andr. super data 6. Henric. Boic. in cap. 2. de const. Paul. Eleaz. in proœm. Clemēt. Sarn. in proœm. regul. Cancell. quæst. 2. col. 13 vbi etiam dicit ita obseruari, vt in curia publicētur omnes Constitutiones perpetuæ, & ligēt per totum orbem, & fit in vsu, Decis. Tholos. 444. in 2. dubio, & ideo alia publicatio faciēda in alijs locis non requiritur, Imol. in proœm. Clement. vbi dant rationem, quia Papa habet pedes plumbeos, & est quasi immobilis, dans cuncta moueri,

7 & quia Roma † est patria communis. Dec. in c. 1. col. 5. de præben. Fulgos. conf. 62. col. 2. Felin. in c. vlt. in 14. col. in glos. vlt. de for. cōp. Innoc. in c. exposuit, de dilat. Bal. in l. 1. §. ait prætor, ff. de postul. Abb. In c. dura, de crimin. fals.

Ita regulæ Cancellariæ, licet dumtaxat publicentur Romæ in Cancellaria,

8 ligant tamen † omnes etiam extra curiā, vt tenuit Rota In pluribus causis, teste Sarn. in dict. proœm. regul. quæst. 2. col. 11. Pauin. in prælud. extrauag. Felin. in c. 2. de rescript. Mil. in verb. lex, §. 2. Dec. in l. 1. col. vlt. ff. si cert. petat. Barbat. cōs. 57. col. 2. lib. 1. Decis. Tholos. 444. Bertan. conf. 287. num. 21. & conf. 292. nu. 8. lib. 1. Cassan. conf. 50. colum. 5. Rip. in cap. 2. de rescrip. & * communiter Doctores.

Idque comprobatur, quia stylus com-

9 munis † sic est, vt publicatio fiat Romæ ad valuas Basilicarū Lateranen. & Principis Apostolorum, & in acie Campi Floræ, vt attestatur Sarn. loc. cit. & tota die fieri videmus, & tamen stylus obseruandus est vt lex.

10 Verum, si publicatio fiat etiam † alibi, ex abundanti clausula maior certitudo habebitur. Alex. cōs. 51. n. 5. lib. 6. late idē Alex. conf. 181. nu. 12. lib. 6. Cepoll. cōs. 13. cum alijs, vt per Card. Paris. conf. 17. num. 5. volum. 4. Cephal. conf. 720. num. 7. cum sequen. lib. 5. Rolan. à Valle conf. 8. num. 25. lib. 3. Bursat. conf. 200. num. 105. lib. 2.

Amplia secundo, vt liget omnes personas Ecclesiasticas quātumuis in maxima dignitate cōstitutas, vt late dicet infra.

Amplia tertio, vt omnes etiam sæculares sub dictis Constitutionibus comprehendantur. nam proprium est Con-

11 stitutionis, † ligare omnem creaturam. c. Canonum statuta, vbi omnes Doctores hoc notant de const. Ideo, vt refert ibi Felin. num. 5. dicit Innoc. qui quotidie ad hoc allegatur, quod conditori Cano-

12 nis, & Vicario creatoris † omnis creatura subiecta est, facit quod habetur Io. x. cap. nihil, de baptism. Archiep. Florent. in 2. part. 3. part. suæ Summæ sub rubric. de stat. Summi Pontificis, Bal. in c. 1. col. 1. qui feud. dare poss. Innoc. in cap. super

13 his, colum. 1. de vot. Papa enim † est pater omnium, & cum omni Ordinario cōcurrit. Bal. in cap. 1. colum. 1. quis dicatur Dux, vel Marchio, facit tex. in cap.

14 quando, de translat. prælat. & solus † Papa habet plenitudinem potestatis, c. decreto, 2. quæst. 6. cap. ad honorē, de auct. & vsu pallij. Bal. in l. rescripta, colum. 2. C. de prec. imperat. offeren. Host. in cap. quanto, de translat. prælat. Abb. in cap. proposuit, col. 3. de concess. præben. & est

15 caput † vniuersalis Ecclesiæ. Diu. Thom. in 2. part. quæst. 8. art. 1. & 4. senten. artic. 15. vbi hoc probat rationibus, & est Vica-

16 rius † Christi, non solum in quantū Christus fuit Ecclesiæ prælatus, sed etiam in quantum fuit totius Iudeæ, & orbis dominus, Io. Scot. in tract. de perfect. statuum, quæst. 9. Felin. dict. cap. 1. num. 7. & 9. cum sequen. de const. & ideo de neces-

17 sitate salutis reputatur subesse † Romano Pōtifici, vt probat D. Thom. relatus à Felin. d. cap. 1. num. 10.

Limita primo, huiusmodi constitutiones editas super confidentijs non ligare, vbi vsu non fuerunt receptæ, & execu-

18 tioni demandatæ: vt euenit † in Regno Galliæ, prout scriptum reliquit Petr. Greg. Syntag. Iuris lib. 17. cap. 17. numer. 30.

Et ratio est, quia lex, & constitutio Principis non recepta, nec moribus vi-

19 ctium approbata, † non ligat, si non fuerit obseruata, sciente & tolerante Principe. Gloss. singularis in cap. 1. in verb. Frangere, de treug. & pac. & in Summ. 24. q. 1. Alex. conf. 6. lib. 1. & conf. 131. & 139. lib. 3. & absque metu incursus pœnæ potest ei contrauenire, Bar. in l. vlt. §. sed cum antiquitas, C. de curat. furios. Socin. sen.

in l.si filius,num.7.ff.de lib.& posth.Dec. conf.469.num.8.Riminal.conf.13.nu.27. lib.2. Card.Parif.conf.104. num. 69.vol. 1.& conf. 105.num.8. volum.4. Cephal. conf. 136. num. 18. cum sequen. lib. 1.&
20 etiam† absque incursu peccati mortalis, cap.quisquis, cap.præcipitur,14.quæst.1. late Felin.in cap.1. nu.7. de treug.& pac. nec ad hoc requiritur consuetudo præscripta per decem annos, sed sufficit sim-
21 pliciter † vsus contrarius, cap. cum, de cleric. coniug. §. 1. dist. 4. quia superior videtur eam legem tacitè tollere, ex quo scit contrarium obseruari, & patitur, Aretin. conf. 11. procedendum col. penult. Roman. conf. 312. quod primum, in fin. Gloss. in cap. de libellis, dist. 20. vbi Ecclesia Orientalis non recepit Canones †
22 de continentia Clericorum, & propter hoc non incidit in hæresim, nec peccauit mortaliter, cap.denique, in fin. dist.4. late Aufrer. in repet.cap.1.not.10.de offic. ordin. Rebuff. super concordant.rubr.de collat. §.præfatiq; ordinarij, in verb.post præsentium acceptationem, dicēs, quod
23 Galli Constitutiones bursales † Papæ nō receperunt, ex his, quæ scribit Guliel.de Benedic.in repetit.c. Rainutius, in verb. & vxorem, num.233. cum sequen. de testam. Ita confessio nō acceptata non no-
24 cet, quia potest † per partem tamquam erronea reuocari, l.1.& 2. C. quando licet ab emptione disced. Cin. in .l.1. q.6. C. de confess. Salicet. in l. generaliter, q. etiam 6. C. de non numer. pecun. Felin.in cap.si cautio, colum.5.vers.fortius, de fid.instrum. Alex.conf.90. col.4.lib.1. Et regulare est, vt lex noua non acquirat vires, quoties successiue fiūt plures actus contra eam, sciente conditore, aut successore, & non contradicente, quia non
25 dicitur moribus † vtentium recepta, & superior videtur acquiescere illi contrauētioni, seu inobseruantiæ, ad not. in l. de quibus, ff. de legib. Glos. in dict. cap. 1. de treug.& pac.quam omnes allegant ad hoc, & ibi Abb. & alij Doctores, Imol.in cap.cum olim in 2.not.de Cleric.coniug. Io. Andr. in addit. ad Specul. in rubr. de clandest. desponf.Oldrad.conf.259.Anchar.conf.278. Roman.conf.312. quoad primum, ad fin. Bal. in l.rem non nouam, in fine, C.de Iudic. Cephal.conf.129.nu. 19.lib.1. Sed post publicationem dictarū Constitutionum in Gallia infinitę prope modum fuerunt commissæ confidentiæ, & prædictæ Constitutiones nūquam fuerunt acceptatæ, & vsu receptæ, ergo ad not. per Io.Anan.in c. Ioannes, in fin.de Cleric. coniug. Felin.in dict.cap. 1.n.10. de treug.& pac.& infinitæ etiam fuerunt latæ sententiæ, quibus cogebantur confidentiarij restituere beneficia, accepta sub fide ea restituendi, & hoc nedum à Iudicibus inferioribus, sed etiam à supre-
26 mis, & etiam ab ipso † Rege. nam ita iudicasse Henricum II. die 29. Aprilis 1558. attestatur Petr. Gregor. Syntag. iur. lib. 17. cap.17. sub num.30.in fin.& huiusmodi sententiæ possunt sustineri, præsupponendo dictas Constitutiones non fuisse vsu receptas in eo Regno. nam, quamuis sententia lata contra extrauagantem pu
27 blicatam † sit nulla, tamquam lata contra legem scriptam, Bal.in l.2. C. quan. prouoc. non est necess. Butr. in cap.1.& in c. cum inter, de re iudic. Abb.in cap. Pastoralis, de fid. instrum. late Paulin. in proœm. posito in interpretatione extrauag. com. tamen si extrauagans non fuit vsu
28 recepta, † sententia lata contra illam extrauagantem valet, Petr. de Anchar. in Clement. 1. de reb. Ecclef. non alien. Alex. in l.cū prolatis, ad fin. ff. de re iudic. Felin.in cap. 1.col.4.vers.per istā glossam dixit Petr.de Anchar.& col.6. vers.intellige, idem Felin.in c.1. de re iudic. Sarn. in proœm.regul. q.2.col.15. faciunt, quæ scribit Card.Zabarell.conf.132. col.3.& quæ late adducit Felin. dic.cap.1. col.4. 5. 6. 7. cum seq.de treug.& pac.& * cōmuniter Doctores.

Hoc tamen nimis præiudiciale, & scandalosum esse considerās felic.record. Six
29 tus † V. per suam Constitutionem 66.incip. Pastoralis officij, datum Romæ anno 1587. statuit, Constitutiones Pij iiij. & Pij V. circa confidentias beneficiales editas etiam in Regno Galliæ esse exequendas, & mandat quibuscunque ordinarijs sub interminatione diuini Iudicij, aduersus tales animaduertant: cuius con-
30 stitutionis exemplum est in fine voluminis.
31 Moderat tamē pœnas, vt facilius † executioni demandetur. Primo, nam secundum Constitutionem Pij iiij. & Pij v. beneficia vacantia ob confidentiam sunt reseruata Sedi Apostolicæ. Sixtus tamen voluit beneficia vacantia ob confidentiam

tiam in Regno Galliæ posse conferri ab Ordinarijs collatoribus, perinde ac si reseruata minimè essent. qui si neglexerint dicta beneficia, vt præfertur, vacantia cōferre, collatio, & prouisio ad proximos superiores, vt patet in S. beneficia.

Secundo, in constit. Pij iiij. & Pij V. disponitur, quod fructus male percepti ob confidentiam spectent ad Cameram Apostolicam. Sixtus vero in dict. const. in S. Fructus, concedit, vt huiusmodi fructus male percepti ob confidentiam possint applicari ab ordinarijs in vsum, & reparationem Ecclesiarum, in quibus confidentia fuit commissa: & hoc forsan ex eo, quia Galli non recipiunt Constitutiones bursales Papæ, vt dicit Rebuff. in Concord. Rubr. de Collator. §. præfatiq. Ordinarij.

Tertio, in dictis Constitutionibus Pij iiij. & Pij V. absolutio á censuris, pœnis, & irregularitatibus propter crimen confidentiæ spectat ad Sedem Apostolicam. Sixtus vero concedit, & dat facultatem Nuntio ibi existenti, & Legato Auinioneñ. absoluendi, vt patet in S. absolutionem. sed nec etiam huiusmodi Constitutio (vt audiui) fuit in dicto Regno debitę executioni demandata, ob temporum iniuriam, &, quod celeriter eradicari, & extirpari oportuerat, in dies magis serpere, & propagare noscitur, in maximū animarum periculum, ac scandalum plurimorum, namq; paulopost Constitutionem sequuta fuerunt bella ciuilia, & ma-

32 gna, & Henricus † iij. Rex, Aloysium Lotharingum Cardinalem Guisum suis satellitibus confodiendū tradidit, & Catolū Card. Borboniū, & Lugdunen. Archiepiscopum in carcerem conijci iussit, ob quod fuit à felic. record. Sixto V. citatus ad dicendum, cur non deberet declarari excommunicatus, postremo die termini sibi statuti, cum magna & Gallorū, & totius Orbis admiratione, in proprijs castris, inter armatos, & satellites, ab inermi, ac ignoto quodam fratre Iacobo Clemente nuncupato, nondum agente vigesimum quintum annum, patria Senoneñ. ordinis Prædicatorum, nihil tale cogitans, paruo gladio, ad id dedita opera paulo ante elaborato, subter vmbilicum vulneratus, ac miserrime interfectus est, kalendis Augusti 1589. post cuius mortē acerrime armis contenditur de Regno.

Quæstionis Duodecimæ Summarium.

1 *AN committentes confidentiam ante Pium iiij. subijciantur pœnis Constitutionis eiusdem Pij, & num. 7.*

2 *Lex futura respicit.*

3 *Verba subiunctiui temporis quid importent.*

4 *Verbum vacauisse præteriti temporis.*

5 *Lex puniens quod est contra ius diuinum respicit præterita.*

6 *Dispositio simpliciter prolata respicit præsentia & præterita.*

8 *constitutio Pij iiij. non comprehendit confidentiam perfectam ante promulgationem ipsius Constitutionis.*

9 *Confidentia iure humano est illicita.*

10 *Permissione superioris pœna vitantur.*

11 *Constitutio non potest respicere præterita decisa.*

12 *Quod legitime fit, pœnam non meretur.*

13 *Quoties actus non est consummatus, lex prohibitoria superueniens illum annullat.*

14 *Ante captam possessionē actus non est perfectus.*

QVAESTIO DVODECIMA.

ARGVMENTVM.

Confidentiarij ante Pium IIII. quibus hodie subijciantur pœnis.

Decimosecundo, Quæro, an, qui cōmiserunt confidentiam ante editam Bullam Pij iiij. comprehendantur hac Constitutione, & subijciantur illis pœnis.

1 Negatiuam † opinionem indistinctè, quod præteritæ confidentię non comprehendantur, tenuit Nauarr. in Man. cap. 23. sub num. 109. & sub num. 114. & in facti contingentia nouissime respondit Io. Petrus Rima, cons. 29. num. 5. cum seq. & reperio, quod secundum hanc sententiā consuluit idem Nauarr. cons. 18. n. 4. §. 5. de Simon.

2 Et probatur ex eo, quia † lex regulariter futura respicit, & non præterita, c. vlt. de Constit. Bal. & Salic. in l. leges, & Constitutiones. C. de legib. Bart. in l. omnes populi, num. 39. ff. de iustit. & iur. Hostien. in Sum. in tit. de constit. §. quando constitutio, in fin. & * communiter Doct. vt habetur in dicto c. vlt. de constit. quod etiam procedit, si ratio constitutionis antecesserit constitutionem, quia per hoc prohibitio ipsius Constitutionis non trahitur

hitur retro ad tempus antecedēs, sed ad futurum. Bal. & Salic. in l. testium, C. de testib. per illum tex. optime Felin. in d. cap. vlt. ante num. 1. vers. & ampliatur, de constit. & etiam si loqueretur per verba
3 † subiunctiui modi, quæ possent importare præteritum & futurum. nam in proposito importabūt duntaxat futurum. Abb. in dicto cap. vlt. in 4. not. Fel. num. 1. Bal. in d. l. leges, col. 4. C. de legib. Gl. in l. cū tale, §. vlt. in verb. dixerunt, in fin. ff. de cond. & demonstr. Gloss. 2. in cap. ad hoc, de rescr. idq. etiā vendicat sibi locum, si Constitutio sit antiquis iuris declaratoria, si habet verbum promulgatorium noui Iuris, vel est lex noua respectu pœnæ (vt sunt prædictæ Constitutiones contra confidentias) Gloss. in cap. vnico, de cler. non resid. in 6. & ibi Gemin. & alij, Fel. * in dicto cap. vlt. num. 1. & omnes * alij se quuntur.

Affirmatiuam opinionem videtur tenere Mascard. de probat. cōcl. 1306. sub num. 35.

Quæ primo probatur in Constitutione Pij iiij. quæ videtur loqui expresse de præteritis confidentijs, dum dicit, non fuisse paritum à Cardinalibus monitionibus per ipsum factis, & ideo disponit, vt ipso iure vacent beneficia in Confidentiam recepta, ibi, ipso iure á die receptionis vacauisse, & vacare, ac fructuū
4 &c. verbum enim Vacauisse † est præteriti temporis, & lex potest etiam præterita respicere. l. leges, la secunda, C. de legib. l. vlt. de legib. Barr. in d. l. omnes populi, nu. 40. & tunc absque dubio ea comprehendit. cap. vlt. de constit. clem. 2. in fin. de iudic.
5 Secundo probatur, quia, † quoties lex emanat ad irritandum aliquod, quod fit contra ius diuinum, vel naturale, tunc extenditur etiam ad præterita. Doct. in cap. cum ita, de vsur. Card. Paris. in addit. ad Bart. in d. l. omnes populi, sub n. 39. in verb. an etiam præcedentia.
6 Tertio, quia dispositio simpliciter † prolata concernit præsentia, & præterita, cap. ad audientiam, el secundo, de eccl. ædif. clem. vlt. de rescrip. Card. in clem. 1. in 4. opp. de cens. cum alijs, vt per Felin. in dicto cap. vlt. num. 16. de constit.
7 Pro resolutione † huius quæstionis existimo duos casus esse constituendos;

Quorum primus erit, quando confidentia erat consummata, & perfecta ante
8 † Constitutionē Pij iiij. nec extabant reliquiæ. nam hoc casu vera est prior sen- * tentia, & communiter * recepta, vt tales confidentiarij non comprehendātur sub dicta Constitutione Pij iiij. neque ligentur illis pœnis, & ita in facti contingētia * fuit resolutum * in Rota, die 17. Decembris 1568. coram Oradino, scilicet, constitutionem hanc non includere resignationem de beneficio recepto in confidētiam factam ante publicatam dictā Constitutionem, simpliciter, & absque vlla reseruatione pensionum, & regressus, ac fructuum. & in his terminis loquitur Nauarr. d. cap. 23. sub num. 111. vers. vndecimo, & ratio est ea, quam supra retulimus, quia Constitutio regulariter dat formam futuris duntaxat negotijs, d. c. vlt. de constit. & quomodo confidentiarij ante dictas constitutiones posssūt subijci illis pœnis, cum ante prędictas bullas publice reddebatur ius in omnibus tribunalibus Curiæ contra non reddentes beneficia in custodiam, & confidentiam accepta, Card. S. Cruc. decis. 18. & 144.

Accedit, quia confidentia iure tantū
9 humano † est illicita, ergo tolerantia Papæ potuit fieri impunibilis, arg. c. primo de constit. lib. 6. Immo etiā si iure diuino esset prohibita, adhuc idē esset, quia pœnæ iure humano sunt statutæ, & sic
10 dicta permissione pœnæ nullitatis † titulorum, & aliæ, potuerunt tolli. l. qui cōdemnare, ff. de reg. iur. Not. in l. leges, C. de legib.

Comprobatur, quia constitutio non potest porrigi ad præterita iam decisa, &
11 finita, etiamsi expresse contrarium † caueretur. l. causas, C. de transact. l. pen. in fin. C. de sacrosanct. Eccles. l. vlt. vbi Bart. C. sent. resc. non poss. Gnid. de Zuzar. in l. leges, C. de legib. optime Bar. in d. l. omnes populi, num. 40. vers. distingue, ff. de iust. & iur. Card. in clem. dudum, §. nos etenim, in 7. quæst. de sepult. Abb. in cap. non debet, de consang. & affin. Bart. in l. prima, §. vlt. ff. ad Tertull. Angel. cons. 53. incip. quæst. proposita, * in vlt. col. & * communiter Doct. vt per Felin. in dicto cap. vlt. num. 2. de constit. ergo eo magis, cū id nō dicitur expresse, vt in casu nostro late per Felin. loc. cit.

Et

Et huiusmodi conclusio ampliatur, etiamsi illa confidentia fuerit realis: in his enim terminis loquitur Nauarr. d. c. 23. sub nu. 11. vers. 11.

Ex quo primo infertur, quod resignationes, collationes, & pensionum impositiones tactæ ante Constitutionem Pij iiij. sunt validæ, & hi non tenentur ad ea beneficia relinquenda. ita Nauarr. loco proxime citato.

Secundo infert idem Nauarr. hos nō teneri ad restitutionem fructuum perceptorum ea ratione, quia, † quod legitime fit, & lege permittente, pœnam non meretur, l. Gracchus, C. ad l. Iul. de adult.

Tertio infertur, neque alijs pœnis, vt dictum est.

Secundus est casus, quando confidentia tempore Constitutionis Pij iiij. non erat consummata & perfecta, & quia, qui receperunt, vt asseruarent incapacibus, adhuc non resignarant in fauorem dictorum incapacium effectorum capacium. nam hoc casu concludendum, veram esse posteriorem sententiam, scilicet comprehendi sub dicta Constitutione, Pij iiij. quod colligitur apertissime in §. quare, & in §. idcirco, ac alibi. & hoc firmauit Rot. præfata die 17. Decembris, 1568. coram Oradino, & voluit hanc Cōstitutionē Pij iiij. cōprehendere tres casus. Primus est, qui vertitur circa confidentias de futuro. Secundus est circa confidentias, quæ tunc aderant, quia recipientes beneficia in confidentiam, adhuc ea retinebāt. Tertius est de his, qui receperunt in confidentiam, & resignauerūt, sed aliquod sibi reseruauerunt, vt puta regressus, pensiones, vel fructus; & ratio est, quia, quoties actus nōn est per-
13 fectus, † & consūmatus, lex superueniens prohibitoria illum annullat, & impedit, Gl. & idem Abb. in clem. 2. in verb. in posterum, de ætat. & qualit. & ibi Card. col. 5. Bald. in l. si ita scriptum, §. vlt. ff. de leg. 2. Ant. de Butr. Imol. & alij, quos citat. Felin. in c. vlt. n. 11. de Constit. vbi infert ad plures notabiles casus.

Ex quo primo infertur, quod, si commissa fuit confidentia ante Constitutionem Pij iiij. verum non fuit capta possessio, vtique Constitutio superueniens annullabit, & impediet, cum confidentia nō
14 sit consummata, quia † non est capta possessio, cap. cum in cunctis, §. cum, de elect. l. metū, §. sed quod præter, ff. quod metu cau. Bart. in l. si is qui recip. num. 3. ff. ex quibus causis mai. Vnde secus esset, si fuisset capta possessio etiam per paucos dies antè, & ita * vidi pronunciari, cum hic casus accidisset in vna Salamantin. p. R. P. D. Alexandrū Catalanū, Iudicē cōfidentiarum: nam ibi fuerat capta possessio per sex dies ante Constitutionem Pij IIII.

Decimætertiæ Quæstionis Summarium.

1 Ex puniens delicta, fauorabilis.
2 Lex respiciens vtilitatem publicam, fauorabilis.
3 Statutum permittens impune occidi bannitos, dicitur fauorabile.
4 Lex obuians fraudibus, fauorabilis.
5 Lex tollens fraudes, dicitur conformis Iuri naturali.
6 Ex proœmio colligitur mens legislatoris.
7 Statutum annullans testamentum non insinuatum, dicitur fauorabile.
8 Dispositio requirens, vt Instrumentum rogetur per Notarium arcbiuistam, dicitur fauorabilis.
9 In fauorabilibus lata interpretatio.
10 Constitutiones de confidentijs sunt odiosa.
11 Lex odiosa facta in odium alicuius.
12 Senatusconf. Macedonianum odiosum.
13 In confidentijs multa singularia.
14 Odiosum quid.
15 Annullatio actus, pœna.
16 Dispositio odiosa restringenda.
17 Lex ad arcendum dolum, odiosa.
18 Dispositio partim fauorabilis, & partim odiosa, censetur odiosa. & num. 26.
19 Quod principaliter agitur, inspiciendum. & num. 23.
20 Lex omnis respicit vtilitatem publicam.
21 Leges qua ratione fiant.
22 Lex Canonica respicit salutem animæ.
24 Statutum, quod masculi excludant fœminas, fauorabile.
25 Dispositio potentius influit in propinqua.

QVÆSTIO DECIMATERTIA

ARGVMENTVM.

Extrauagantes prohibentes confidentias nō sint odiosæ, & stricte intelligendæ.

Decimotertio, Quæro, An huiusmodi Constitutiones Pij iiij. & Pij v. super Confidentijs censeantur odiosæ, vel fauorabiles?

Quod sint fauorabiles, probatur primo, quia in eis agitur de puniendis deli-
1 ctis, & coercendis illicitis, † qua ratione debent

debent dici fauorabiles. Bar. in l. quemadmodum, C. de agric. & censit. lib. xj. Roman. cons. 105. colum. vlt. Felin. in cap. translato, col. vlt. vers. aliud est notandum, de const. Dec. in l. factum suum, §. in pœnalibus, in 4. fallen. ff. de regul. iur. & cons. 65. col. 2. Alex. in l. cũ quidã, ante fin. ff. de lib. & posth. & communiter
* * Doctores sequuntur.

Secundo, quia prædictæ Constitutio-
2 nes † respiciunt vtilitatẽ publicam, & animarum salutem, ne homines peccatis inuoluantur, qua ratione attenta, debent censeri fauorabiles, Bart. & alij in l. 2. C. quãdo licet vnicuique sin. iud. se vẽdic. Idem Bart. in l. omnes populi, num. 23. ff. de iust. & iur. Dec. in c. Ecclesiæ S. Mariæ col. 3. in fin. vers. & materia fauorabilis, de const. Caputaq. decis. 15. num. 8. p. 2. eadem ratione statutum permittens im-
3 pune occidi bannitos dicitur † fauorabile, quia ob vtilitatem, & bonum commune factum est, Alberic. de Rosat. in tract. stat. in par. 4. quæst. 20. Nell. tract. bannit. in 1. parte, secũdi temporis in princ. Dec. cons. 133. col. penult. in fin.

4 Tertio, quia dictæ † Constitutiones respiciunt, & obuiant fraudibus, & reprimunt lites, quã ratione debent dici fauorabiles, Fel. in cap. de quarta, colum. 5. in fin. de præscr. vbi scribit, dispositionẽ factam ad obuiandum fraudibus dici fauorabilem. sequitur Caputaq. decis. 15. num. 7. par. 2. Crauett. cons. 118. num. 11. Dec. cõs. 5. ad fin. & cons. 196. col. 1. faciunt notata in princ. Inst. de Vsucap. Sarn. de ann. q. 4. num. 4. quæst. 19. nu. 2. immo, hoc attento, cum tollant fraudes,
5 & ipsius suspicionem, dicuntur † conformes iuri naturali, secundum quod fraus est prohibita. Bal. in auth. Ingressi, col. 6. vers. Item quod dixi, C. de sacrosanct. Eccles.

Quarto, quia emanarunt principaliter ad reprimendos ambientes beneficia, & volentes in illis intrare per malas artes, & per fallacias, & falsitates, & illusiones, vt ex proœmio expresse colligi-
6 tur, ex † quo solet mens legislatoris colligi. l. vlt. ff. de hæred. instit. Roman cõs. 436. Ideo debent dici fauorabiles, vt in simili scribit Bal. in c. 1. §. si quis per se, si de feud. fuer. controuers. int. dom. & agn. in vsib. feud facit quod scribit Socin. sen. cons. 97. lib. 1.

Quinto, quia annullant resignationes confidentiales, & declarant esse nullius momenti, & roboris, ergo debent dici
7 fauorabiles. nam statutum † annullans testamentum non insinuatum dicitur fauorabile. Calder. in disp. incip. Bononiens. stat. cauetur. Alex. cons. 119. col. 3. vers. & subdit lib. 6. & col. vlt. Bart. in l. 1. num. 30. C. de summ. Trinit. & fid.
* Cath. & ideo fuit * resolutũ in Rota, die 1. Iuni 1551. in vna Romana obseruationis cõtractus eorũ Card. S. Crucis, quod
8 dispositio, per quam disponitur, vt † instrumẽtum rogetur per notarium Archiuistã, sit fauorabilis, teste Caputaq. decis. 15. par. 2.

9 Et, cum sint † fauorabiles, interpretatio larga fieri potest. l. 1. §. pecuniam, ff. de calumniat. l. sed & Iulianus, in princ. & §. Mutui datio, ff. ad Macedon. c. quãto, de priuileg. cap. si ciuitas, de sent. excom. lib. 6 Dec. cons. 297. col. 2. & cons. 301. col 2. not. in regul. odia, de reg. iur. lib. 6.

His tamen non obstantibus, contrariã
10 opinionem in puncto iuris existimo † esse veriorem, vt prædictæ Constitutiones sint odiosæ. quam etiam sententiam cõsulendo firmauit excellens D. Nauarra. vt patet in cons. 2. in tit. de const. Idem Nauarr. cons. 26. de Simon. & ita audio
* tenere * Rotam: & probatur.

Primo, quia lex facta in odium aliquo-
11 rum, vel alicuius rei censetur † odiosa, & restringenda. l. qui exceptionem, ff. de
12 condit. indeb. vbi dicitur, † Sen. cons. Macedon. quod inducit exceptionem ꝑ filijs familias ad arcendum dolum fœneratorum, & votum captandæ mortis alienæ, iuxta l. 1. ff. ad Maced. esse odiosum, & restringendum, Calder. cons. 14. sub tit. de verb. signif. Alex. cons. 128. post princ. lib. 1. Io. Anan. cons. 69. Dec. cons. 258. in cas. num. 9. Curt. Iun. cons. 5. & 7.
* & communiter * Doctores. sed huiusmodi constitutiones sunt tales. nam fuerũt latæ ad excludendum, & arcendum dolos, & fraudes, ac vota captandæ mortis alienæ, quæ inducebantur per confidentias beneficiales illicitas, & constat præfatas Constitutiones fuisse factas principaliter in odium Simoniæ, & simoniacorum, & ad exterminandum illam, & illos ab Ecclesia, vt ex proœmio ipsorũ apertissime liquet, arg. l. vlt. ff. de hæred. instit.

Secundo, quia huiusmodi constitutiones in pluribus disponunt præter & contra ius cōmune, † vt in discursum materię late dicetur, & patet, quia inducunt pœnas atroces, & nouas probationes, & prę sumptiones contra regulas iuris communis, puta per testes singulares, & alios inhabiles, & quod intentio etiam unius intendentis confidentiam sufficiat: qua ratione debent † dici odiosę. l. Ius singulare, l. quod vero contra, ff. de legib. c. cum dilectus, de consuet. c. 1. & 2. de fil. presb. lib. 6. cap. quod dilectio, de consanguin. & affin. Bal. in l. non fine, C. de bon. quæ lib. Abb. conf. 1. colum. 2. circa fin. lib. 1. & conf. 117. colum. 2. lib. 2. Corn. conf. 89. col. 3. lib. 3. Archid. in cap. hoc, 17. q. 2.

13

14

Tertio, quia dictæ Constitutiones, vltra annullationem actus, quæ pœna † dici potest, l. Senatus, ff. de contrahen. empt. Glos. in c. decet, de immunit. Eccles. lib. 6. Abb. in c. 2. nu. 5. de const. Bal. in l. non dubium, colum. 2. de leg. 1. condēnant ad damna, interesse fructus, pœnam pecuniariam, inducit inhabilitatem & infamiam, quare pœnalis dispositio censebitur, † & restringenda, cap. pœnæ, de pœnit. dist. 1. cap. in pœnis, de regul. iur. lib. 6. l. interpretatione, ff. de pœn. cap. Statutum, §. quod cum sit pœnale, de elect. lib. 6. l. factum cuique, §. in pœnalibus, ff. de regul. iur. ex quibus dicit Nauarr. dict. cons. 2. n. 4. has Constitutiones non solum esse pœnales, sed pœnalissimas.

15

16

17 Quarto, quia lex disponens † aliquid ad arcendum, & euitandum dolum, & malitiā, censetur odiosa, Bal. * communiter receptus in l. penul. n. 5. C. de pact.

18 Quinto, comprobatur, quia dispositio, † quæ partim est fauorabilis, & partim odiosa, debet reputari odiosa, si principaliter facta est in odium, licet minus principaliter respiciat fauorem alicuius. Doctores in l. quæritur, ff. de stat. homin. Gemin. & Franc. in cap. sciant cuncti, de elect. lib. 6. Sed præfatæ Constitutiones principaliter emanarunt propter odium, vt ex procemio appatet: ergo odiosæ. nam non ideo lex deber dici fauorabilis, quod secundario, & minus principaliter inducant vtilitatem publicam, vel priuatam: sed, quando fiunt immediate, & principaliter ad illam inducendam. cum ergo prædictæ Constitutiones immediate, & principaliter sint factæ ad tollendas fraudes, & crimen odio dignissimum, & inducant pœnas grauissimas, & multa exorbitantia à iure communi proprer odium confidentiæ pestilentis beneficialis, censeri debent odiosæ, & restringendæ, iuxta not. in l. cum quæritur, ff. de stat. hom. min. quamuis per † consequentiam respiciant vtilitatem publicam, & priuatam, quæ consistit in obseruandis legibus diuinis, & humanis, Bart. in l. quemadmodum, C. de agric. & cens. lib. 11.

19

Ex quibus contraria de facili tolluntur. nam primum non est verum, cum in lege imponente pœnam, si consideretur principaliter odium alicuius, vel cuiusdam rei, dicitur odiosa, l. exceptionem, ff. de cond. indeb. Mandos. de annal. q. 3. col. 2.

Ad secundum, optime respondet Nauarr. dict. cons. 2. n. 5. de const. non sufficere, ad hoc, vt lex sit fauorabilis, quod quomodocumque respiciat vtilitatem publicam, quia sequeretur, omnem legem, etiam Macedonianam, esse fauorabilem, quia omnis lex aliquo modo † respicit vtilitatem publicam, vt colligitur ex definitione legis, §. erit autem, dist. 4. dum ait, communi ciuium vtilitate fieri. Hinc dicit Fortun. Garz. de vltim. fin. in princ. omnes † leges etiam ciuiles fieri ad quærendam fœlicitatem æternam, quæ est omnium vtilitatum publicarum, & priuatarum maxima, & suprema: quo attento nulla lex etiam sæcularis dici posset odiosa, quod est falsum: &, cum leges Canonicæ factæ sint ad finem † quærendi felicitatem æternam, Nauarr. in cap. inter verba, 11. quæst. 3. conclus. 5. & in cap. cum minister, 23. q. 5. n. 29. sequeretur, nullam legem Canonicam esse odiosam, quod est falsum. nam nulla lex quantumuis iusta est adeo pœnalis, & exorbitans à iure communi, quæ non sit facta aliquo modo ob vtilitatem publicam.

20

21

22

Accedit, quia tunc lex dicitur fauorabilis, quando respicit vtilitatem publicam, cum illam respicit immediate, & principaliter, † & non quando secundario, & in quadam consequentia, vt in casu nostro: cum regulare

23

E sit

sit in vna quaque materia esse attendendum, quod principaliter agitur, & non quod secundario. l. si quis nec causam, ff. si cert. petar.

24 Hinc statutum, † quod masculi fœminas excludant, quia in fauorem masculorum principaliter, & pro conseruandis bonis in familia emanauit, dicitur fauorabile, attenta hac ratione principali, Cyn. in l. pri. C. de adult. Angel. cons. 58. num. 4. Anchar. cons. 112. num. 6. Crauett. cons. 118. num. 10. Curt. Iun. cons. 87. num. 5. Socin. Iun. cons. 10. num. 3. lib. 4. Ber. cons. 14. num. 9. lib. 2. Maxol. cons. 8. num. 34. Doc. in l. venia, colum. 3. ff. de in ius vocan. Semper enim attenditur, quod principaliter. nam dispositio po-

25 tentius influit in immediata, † & propinqua, quam in remota, l. lecta, ff. si cert. pet. Hinc est, quod Constitutio, quæ partim est fauorabilis, & partim odiosa, debet reputari odiosa, si

26 principaliter † facta est in in odium, licet minus principaliter respiciat fauorem alicuius. Gemin. & Franc. in cap. sciant cuncti, de elect. lib. 6. l. 1. in in princ. ff. de auct. tutor. l. vlt. §. fructus, ff. quod in fraud. credit. l. nauis, ff. ad leg. Rhod. de iudic.

Ad tertium patet responsio ex supradictis, & ex his quæ diximus in quarto fundamento huius opinionis firmatæ.

Ad quartum etiam fuit responsum: vnde non est opus rursus replicata responsione.

Ad quintum etiam fuit responsum: & faciunt, quæ dixi in tertio fundamento huius sententiæ.

Quare ex his concludendum erit, Constitutiones has Pij iiij. & Pij v. super Confidentijs beneficialibus esse odiosas, & per cōsequēs restrin gen das, & strictam in eis esse faciēdam interpretatio nem.

Decimaquartæ Quæstionis Summarium.

1 *Constitutiones contra confidentiarios obligant in foro conscientiæ.*
2 *Leges humanæ obligant in foro conscientiæ.*
3 *Præscriptio procedit etiam in foro conscientiæ.*
4 *Ius accrescendi habet locum etiam in foro conscientiæ.*
5 *Papa prohibet confidentias.*
6 *Leges considerantes peccatum, obligant in foro conscientiæ.*
7 *Expressum quod colligitur ex vi verborum.*
8 *Credens Papam non posse condere legem, est hæreticus.*
9 *Coniecturæ confidentiæ, an obligent in foro conscientiæ.*
10 *Vbi adest peccatum, quis obligatur in foro conscientiæ.*
11 *Forum conscientiæ, nititur veritati.*
12 *Forum conscientiæ nemini parcit.*
13 *Conscientia, idem, quod Iustitia.*
14 *Conscientia, est scientia cordis.*
15 *Forum conscientiæ, appellatur boni, & æqui.*
16 *Forum conscientiæ regulatur secundum ius, & rationem naturalem.*
17 *Conscientia, soli Deo patet.*
18 *De omnibus confitenti creditur.*
19 *Lex fundata in præsumptione, in foro conscientiæ non obligat, si veritas est in contrarium.*
20 *In foro conscientiæ fictiones non attenduntur.*
21 *Forum conscientiæ non alligatur apicibus iuris.*
22 *In foro conscientiæ non est locus litibus.*
23 *Conscientia non ligat, quos natura non obligat.*
24 *Conscientia ad terminos iuris naturalis, & gentium reducitur.*
25 *Quoties aliquid fuit factum, sed non principaliter, in foro conscientiæ non obligat.*
26 *Non valet argumentum de foro exteriori, ad interiorem.*
27 *Ex mutuo quando oriatur confidentia.*
28 *Solutio pro expensis, quando sit confidentia.*
29 *Datio pro cessione iuris, super beneficio litigioso non est Simonia.*
30 *Causa principalis, quæ sit.*
31 *Pœnæ impositæ contra confidentiarios non debentur in foro conscientiæ.*
32 *Pœna quando imponatur in foro conscientiæ.*
33 *Fur in foro conscientiæ non tenetur ad pœnam furti.*
34 *Forum conscientiæ validat actum, in quo est prætermissa forma.*
35 *Habenter titulum inualidum, quando sint tuti in foro conscientiæ.*

Quæ-

QVAESTIO DECIMAQVARTA.

ARGVMENTVM.

POena imposita per Pium iiij. & Pium v. contra Confidentiarios, an debeatur in foro conscientiæ.

DEcimoquarto, Quæro, An Cõstitutiones Pij iiij. & Pij v. super hac materia editæ obligent, & ligent in foro
1 conscientiæ? Affirmatiue est † respondendum.

Primo, quia non solum leges diuinæ, sed etiã humanę iustę, tã sęculares, quam
2 Ecclesię obligant † in foro conscientię. D. Tho. 1. 2. q. 69. art. 5. Abb. Ant. de Butr. Anan. & cõiter in c. 1. de Constit. Gl. 1. in c. quæ in Ecclesiarum. vbi Bal. eo. tit. Feder. de Senis, cons. 21. Petrus de Anchar. cõs. 14. Bal. in auth. ingress. col. 4. C. de sacr. sãc. Eccl. Alex. cõs. 28. col. 4. lib. 1. Archid. Florẽt. in Sum. p. 1. tit. 18. c. 1. col. 2. Andr. de Isern. in c. 1. §. 1. ad tit. de pac. iurã. firm. Abb. in prooemio Rex pacificus, col. 2. & * cõiter DD. vt per Nauarr. in Man. c. 23. n. 48. latiss. Alf. à Castr. de pot. leg. pœn. lib. 1. c. 4. & c. 13. ad Roman. & ex alijs, vt p Aff. loc. cit. Et ideo iura, quę loquentur de pręscriptione, cũ bona fide, etiã in fo-
3 ro † cõscientię procedunt. Innoc. in c. cura, de Iur. pat. Abb. in c. vigilant, col. 2. de præscrip. & alijs, vt per Deciũ in d. c. 1. n.
4 63. de cõnstit. & ius † accrescẽdi, de quo in l. 1. §. si ex fundo, ff. de hęred. inst. etiam habet locũ in foro cõsciẽtiæ Abb. in c. 1. de testam. Petr. de Anchar. & Imol. in c. 1. eo. tit. Sed huiusmodi Cõst. sunt iustæ, cũ occurrant fraudibus, & prohibeãt illicitũ, vt dictũ est supra. Ergo. idq; eo magis, cũ habeãt verba pręceptiua. D. Tho. 2. 2. q. 186. art. 9. Caiet. 1. 2. q. 69. art. 4. & sint
5 latæ à supremo † Principe Ecclesiastico, Petr. de Anch. in c. constitutus, de appell. Abb. in c. cũ causam, col. 4. de testib.

Secundo, quia deprehenditur ex verbis ipsarũ Constitutionũ, cũ imponatur
6 pœna excõmunicationis, & † cõsideretur peccatũ, ideo vidẽtur satis habuisse intẽtionẽ obligandi etiã in foro conscientiæ, iux. ea, quę scribit Dec. d. c. 1. n. 62. de cõst. Nauar. d. c. 23. n. 49. & satis expressũ dici tur, quod ex vi verborũ † colligitur. Bar. in l. vxorẽ, §. agri plagam, ff. de leg. 3. Cepbal. cõs. 133. n. 8. & 135. n. 2. lib. 1.

Et hanc opinionẽ in terminis videtur firmare Mascard. de probat. cas. 1306. vol.
8. vlt. Hinc dicimus, † trãsgrediẽs legẽ Canonicã peccat, & si crederet Papã nõ potuisse eã facere, esset hęretic⁹, c. nulli fas, dist. 19. Gloss. in c. generali, de elect. in 6. Card. in clem. 1. in q. 9. de ętat. & qual. Archid. in c. violatores, 25. q. 2. Gem. in c. 2. in antepen. col. de cõst. lib. 6. & in c. nomine dñi, dist. 23. Io. Anan. in c. 1. de maled. cũ alijs, vt per Fel. in cap. per tuas, n. 7. de Sim. D. Thom. 2. 2. q. 44. per totum, & in 4. sent. dist. 15. q. 3. art. 1.

Dubium tamen est, an modi, ex quibus voluit Pius v. probari confidentiã, sicut
9 obligant † in foro exteriori, obligent in foro interiori, & sic conscientię? Nauarr. in Man. c. 23. sub n. 109. vers. 5. videtur firmare negatiuã opinionẽ. Mascard. autẽ d. casu 1306. col. vlt. affirmatiuã, & reprehendit Nauarr. Quid dicendum?

Ego distinguo, quod aut in casibus, in quibus intrant pręsumptiones, & coniecturæ consideratæ a Pio v. in d. Constit. vt præsumatur cõfidẽtia, adest veritas, quia verę fuit cõmissa, & hoc casu vera est po-
10 sterior sententia. nã, cũ adsit reuera † peccatũ, modi considerati per Piũ v. obligãt etiã in foro consciẽtiæ, vt põt colligi ex his, quæ dicũtur p Bear. Ant. 3. par. tit. 3. c. 1. §. 5. Io. Mai. in 2. dist. 24. q. 18. Beat. August. lib. 10. de Trinit. S. Tho. 1. 2. q. 74. Magist. sent. in 2. dist. 24. Caiet. in Summ. in
11 verbo delectatio. forum enim † consciẽtiæ nititur veritati. cap. à nobis, el secundo, & c. inquisitioni, de sent. excõ. Bal. in auth. ingressi, col. 8. C. de sacr. sanct. Eccl. Abb. in c. Rainaldus, col. 3. de testam. &
12 nemini † parcit, Fel. in c. sicut dignum, in 4. col. de homic. nec in eo est locus miseri-
13 cordię, cũ sit idẽ † consciẽtia, quod iustitia. Bal. & Præpos. in c. 1. col. 1. quę sint Regal. Rip. in Rub. ex. de iud. col. 18. & cõsciẽ-
14 tia † est sciẽ cordis. Bal. in c. vigilãti, col. 2. de pręscrip. & de eo non põt occultari, c. cũ æterni, de re iudic. Card. Paris. in c. vigilãti, n. 15. de pręscr. Capoll. de simulat.
15 cõtr. n. 242. & ideo forũ cõsciẽtię † appellatur forũ boni, & æqui, & tribunal veritatis, Bal. in l. 1. col. 3. C. de confess. regu-
16 latũ secũdũ rationẽ † naturalẽ. Riminal. iunior in c. quæ in Ecclesiarum, n. 101. de cõst. & sic ius naturale & gentiũ, Ant. de Burg. in cap. Canonum statuta, n 243. de
17 constit. ac † soli Deo patet. nam alijs est absconditum, cap. in ciuitate, de vsur. Fortun. Garz. de vltimo fine iur. Can. &

ciu. num.63. Parif.d.cap.vigilanti, n.15. Simanc. de capt. Instit.tit.9. nu.248. Felin. in cap. audiuimus, de Simon. & in dic.cap.ficut dignum in fine, de homicid. Non mirum ergo, si in foro conscientiæ
18 statur dicto asserentis, & de omnibus † confitenti creditur, cap. significasti, de homicid. Gloss. in cap. placuit, de pœnit. distinct. 6. Gloss. in clem. 1. de Patroch. Oldrad. conf. 183. col.3. Alex. in l. si sic le gatum, col. 2. ff. de leg. 1.

Aut vero in prædictis casibus veritas est in contrarium, & tunc vera est prior sententia Nauarr. vt non obligent, quā videtur firmare idem Nauarr. conf. 51. de Sim. & quam probo, quia lex fundata in præsumptione, vt est prædicta Constitutio Pij V. in foro conscientiæ non obli-
19 gat, † si veritas est in contrarium, Innoc. in cap. quia plerique, de immunit. Eccles. Innoc. Io. Andr. & Abb. in cap. is qui, de spōs. Petrus de Anchar. in reg. Possessor, col.13. de reg. iur. in 6. Bal. in l. cum quis, colum.8. C. de iuris, & facti ignor. qui refert, ita fuisse Bononiæ disputando conclusum, cum alijs, vt per Dec. in d.cap.1. num.67. de constit. Iason. in rub. ff. de acquir. hæred. & in l. etsi inutiliter, col. 2. C. de fideicom. Felin. in cap. sicut dignū, in fin. de homicid. Niconit. in cap. quoniam contra, nnm.697. par. 1. de probat. quia in dicto foro, nec præsumptiones,
20 nec † fictiones attenduntur, Sarn. de non iudic. iux. for. suppl. quæst. 14. n.5. & diximus supra. nam forum conscientiç non
21 est alligatum apicibus iuris, † nec strepitui iudiciorum. Archid. cap. scriptum. 6. q.3. Dec. in cap. cum dilecto, de confir. vtil. vel inutil. Sarn. d.q.14. num. 13. nec
22 locus † litibus. Rebuff. in cap. postulastis, num.312. de cler. excom. ministr. & ratio
23 est, quia conscientia non ligat, † quos natura non obligat. Bal. in l. 1. in fine, C. de vect. & commiss. cum conscientia ad ter-
24 minos iuris naturalis, † & gentiū reducatur. Abb. in c.1. in fin. de restit. in integr.

Ex quibus infertur, ad conclusionē, val de vtilē, & necessariā in foro consciētiæ, non esse cōfidentiā, quoties aliquid fuit
25 factū, sed † nō principaliter, vt respondit Nauar. conf.23. n.2. de Sim. vbi loqtur de præsentante aliquē ad beneficiū, pro con sequendo aliquod beneficiū ab eo, vel aliud ius spirituale, sed hęc non fuit causa principalis, & cōcludit in foro exteriori
26 † confidentiæ præsumptionē resultare, in foro autē interiori nequaquam, arg. c. sicut, de Sim. & quod dicit D. Thom. 2.2. q. 100. art.3. Idē Nauar. in Man. c.23. n.100. in 4. not. Idemq. videtur firmare idē Nauar. cōf.51. de Sim. vbi vult, in foro inte-
27 riori nullū oriri confidentiæ † crimen ex mutuo facto à resignatario resignante, principaliter ad augendā amicitiā, secūdario ad facilitandū consensum, ex his, quæ scribit D. Tho. 2.2. q.78. art.2. & ibi Caiet. Sot. de iust. & iur. lib.6. q.1. art.2. & idē Nauar. cōf.72. n.1. vers.2. tit. de Sim. consuluit, in foro cōscientię non esse cōfidētiā, solutionem quandā factam principaliter nō pro beneficio, sed pro certis
28 † expensis, arg. c. humanæ aures, 22. q.15. c. tua, de sponsal. hoc etiā scripserat cōf. 71. præced. n.4. arg. l. illicitas, §. veritas, ff. de off. præs. & cons. 69. eo. tit. de Sim. scribit idē Nauar. dationē pecunię pro cessio
29 ne † iuris super beneficio litigioso nō esse simoniam in foro interiori, non habuit mentē emendi ius spirituale, sed recuperandi impensas, quas fecit, vel redimendi vexationē, & nulla indigere absolutio-
30 ne. Et quæ sit † causa principalis, docet Nauarr. conf.9. nu.3. de Simon.
31 Rursus dubitatur, an pœnæ impositę † per d. Constit. Pij iv. & Pij v. debeātur in foro cōsciētiæ? Negatiua respōdetur. nā * cōis conclusio est, pœnā, quę imponitur
32 à lege pro † delicto, nō deberi in foro cōsciētiæ. Gl. in c. fraternitatis, 12. q.2. Dec. * in c.1. n.72. de constit. vbi attestatur de * cōi. Hinc fur in foro conscientiæ nō te-
33 netur † ad pœnam furti. Bal. in l. post decisionem, in fi. C. de fut. Anchar. conf. 46. Alex. conf. 109. colum.3. lib.5.

Et hic nō omittā, quod forū cōsciētiæ ligat, & validat actū, in quo est prætermis
34 sa forma † tradita, vel nō seruata, dūmodo dol' nō interuenerit, Innoc. in c. quia propter, de elect. Io. Andr. & Abb. in c. is qui. de spōs. Abb. in c.1. de cōstit. vbi Fel. & Dec. n.28. in 1. lect. & 2. lect. nu.19. Gemin. in c.1. per illum tex. de sponsal. in 6. Anchar. in c. beneficiū, in 7. q. de regular. Iaf. in l. si nō fortē, in princ. n.4. ff. de cōd. indeb. Gig. de pens. q.34. n.9. quod nota p eo, qui nōn publicauit resignationem, iux. Gregorianā. nō emisit professionē fidei, nō fuit approbatus ab examinatorib' electis in Synodo diœcesana, habuit beneficiū per electionē, non seruata formæ

tradita à iure, vel p pſentationē patroni elapſo tēpore, aut per collationē non habētis facultatē, vel habētis, & nō volētis conferre propter excommunicationem, ſuſpenſionem, aut aliam cauſam. nam iſti
35 omnes videntur tuti † in foro conſciētiæ. Abb. in cap. 1. de in integr. reſtit. ad fin. Anchar. in reg. 1. de reg. iur. q. 7. in princ. col. 34. Tiraq. in tract. de leg. connub. Gl. 2. n. 20. Boer. deciſ. 1. nu. 15. cum alijs allegatis per Couarr. in c. cum eſſet. nu. 5. de teſt. & in reg. peccatum §. 3. nu. 9. Domin. Sot. lib. 4. de iuſt. & iur. q. 8. art. 3. & plura exempla huius notabilis concluſionis affert Niconit. in c. quoniam contra, par. 1. nu. 682. de probat.

Decimæquintæ Quæſtionis Summarium.

1 *Super omnibus beneficijs committitur confidentia.*
2 *Monaſterium quod.*
3 *Cathedralis Eccleſia dicitur Epiſcopalis.*
4 *Cathedralis Eccleſia cur vocatur.*
5 *Epiſcopus qua ratione recipit Cathedraticum.*
6 *Metropolitana Eccleſia, dicitur Archiepiſcopalis.*
7 *Nomine Cathedralis, an veniat Metropolitana.*
8 *Beneficia appellantur pluribus modis.*

QVÆSTIO DECIMAQVINTA
ARGVMENTVM.

Confidentia ſuper quibus beneficijs committatur.

Decimoquinto, Quæro, ſuper quibus beneficijs cadat Cōfidentia? Cōmuniter * ab omnibus tenetur, poſſe cōmitti
1 confidentiam † ſuper omnibus, cuiuſcunq. dignitatis, & qualitatis ſint. quod ſatis expreſſe colligitur ex dicta Conſtitutione 108. Pij iv. ibi, *Idcirco omnes, & ſingulas Eccleſias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monaſteria etiam Conſiſtorialia, Prioratus, Præpoſituras, dignitates etiam maiores, & principales, etiam Conuentuales, Perſonatus, adminiſtrationes, & officia, cæteraque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſecularia, & quorumuis ordinum regularia, etiam de iure patronatus, etiam laicorum, & nobilium, & illuſtrium, etiam ex fundatione, & dotatione exiſtentia, &c.* Ex quibus verbis patet, comprehendi omnia beneficia, etiam regularia, omnes dignitates, etiā principales, & conuentuales, ſimplices, vel curatas, comprehendi etiam Abbatias, dum
2 dicit, † Monaſteria etiam Cōſiſtoralia, Rebuff. ſuper concord. de mandat. Apoſt. §. Statuimus, verbo Monaſteria, &, quod eſt plus, Epiſcopatum, vt colligitur ex illis verbis, & alias Cathedrales, nā Cathe
3 dralis † Eccleſia dicitur Epiſcopalis, quæ
4 ob honorem Cathedræ Epiſcopalis † ſic vocatur, quia ibi Cathedra Epiſcopalis, & ſedes ſita eſt, Archid. in cap. Statutum, col. 1. de reſcr. lib. 6. Hoſtien. & alij in c. ne pro defectu, de elect. & quia eius ratio
5 ne Epiſcopus † recipit Cathedraticum, c. conquerēte, de off. Ordin. c. Paſtoralis, de donat. c. placuit, 10. q. 3. Rebuff. in cōcord. Rub. de collat. §. 1. ſuper verbo Statuimus, & etiam Archiepiſcopatum, vt patet ex verbo Metropolitanas, quia Ec
6 cleſia † Metropolitana dicitur Archiepiſcopalis. l. vn. & ibi Gl. & dd. C. de metrop. Ber. lib. 1. t. c. vt litigantes, de off. ordin. lib. 6. cap. referente, de præben. c. t. diſt.
7 21. & nomine Cathedralis, † quādo aliud non exprimitur, continetur Metropolitana, c. quamuis, c. de præb. lib. 6. Io. Monach. in cap. vnic. col. 1. de rerum perm. lib. 6. Idq. etiam colligitur ex Conſtit. Pij v. 87. tum in prooemio, dum dicit, Eccleſiæ, Monaſteria, cæteraq. beneficia Eccleſiaſtica, &c. tum etiam in diſpoſitiua, ibi, Eccleſias, Monaſteria, & beneficia ſic recepta, &c. Et hæc concluſio ſtylo * cōprobatur. nā videmus quotidie in Vrbe iudicia ſuper quibuſcunque beneficijs, & anno elapſo fuit plenè diſputatum ſuper prætenſa confidentia cōmiſſa in reſignatione cuiuſdam Archiepiſcopatus, & tradit Nauarr. conſ. 70. tit. de Sim. circa Simoniam cōmiſſam in reſignatione cuiuſdam officij in manibus Abbatis, vti de alio prouideretur.
8 Et alia quocunque nomine † nuncupētur, ſiue beneficium, ſiue officium, ſiue poſſeſſio, ſiue præſtimoniū, ſiue præceptoria. cap. poſſeſſiones 16. q. 1. c. ad audientiā, de reſcr. c. conquerenti, de cler. nō reſid. Goff. & Compoſtell. in c. poſtulaſti, de reſcr. & in c. quamuis, el primo, de præb. in 6. Io. Cald. in c. in noſtram, col. 9. de reſcr. Anchar. in c. 1. col. 2. de reg. iur. in 6. cum alijs, vt per Barbat. in clem. cauſā, §. quod ſi forſan, ſub nu. 3. de elect.

Ab hac autem concluſione generali excipitur Papatus, & Cardinalatus: nam hæ dignitates non ſolent renunciari, vt late ſcripſi lib. 2. quæſt. 1. & ideo, &c.

Decimæsextæ Quæstionis Summarium

1 Dispositio intelligitur de re perpetua.
2 Manualia non sunt beneficia perpetua.
3 Beneficia sui natura sunt perpetua.
4 Vbi verba non competunt, neque dispositio.
5 In generali dispositione non continentur regularia.
6 Regularia non comprehenduntur in reseruatione beneficiorum.
7 Regularia non comprehenduntur sub regula de annali.
8 Regularia non comprehenduntur sub regula de triennali.
9 Superior potest ad nutum reuocare tenentes beneficia manualia.
10 Pœnam non meretur, quod à lege permittitur.
11 Confidentia committitur etiam in manualibus regularibus.
12 In manualibus committitur simonia.
13 Confidentia, est crimen simoniæ.
14 Confidentia, quare prohibita.
15 Idem ius, vbi eadem ratio.
16 Monasteria, sunt beneficia regularia.
17 Prioratus, sunt beneficia regularia.
18 Præpositura, beneficia regularia.
19 Beneficia conuentualia, dantur religiosis.
20 Regularia omnia manualia, de iure communi.
21 In claris nullum dubium.
22 Puniuntur confidentiæ ob bonum publicum.
23 Constitutio de publican. comprehendit regularia.
24 Hodie regularia sunt perpetua.
25 De beneficijs manualibus iudicatur, vt de perpetuis.
26 Est perpetuum, quod est in potentia.
27 Perpetuum, quod est concessum ad beneplacitum superioris.
28 Perpetuum, quod est concessum sine præfinitione temporis.
29 Esse, vel fieri posse, paria sunt.
30 Superior non potest reuocare manualia sine caussa.
31 Regularia veniunt sub nomine beneficij.
32 Regularia vacant per obitum, & per renunciationem.
33 In reseruatione quare non comprehenduntur regularia.
34 Collatio debet esse absque pactione.
35 Prælatus regularis non potest conferre beneficia manualia sub condicione.
36 Prælatus regularis non potest recipere pecuniam pro collatione.
37 Cogens renunciare officium cum pacto ei conferendi simile, committit simoniam.
38 Renunciatio debet esse libera.
39 Pro spirituali, non debet dari neque temporale, neque spirituale.

QVAESTIO DECIMASEXTA

ARGVMENTVM.

IN Manualibus regularibus num cadat confidentia?

DEcimosexto, Quæro, an Confidentia committatur in beneficijs manualibus regularibus? Pro negatiua, quam multi Doctores tenebant, cum hic casus accideret, infrascripta possunt adduci argumenta.

1 Primo, dispositio aliquid † prohibens, vel permittens in beneficijs, intelligitur loqui de perpetuis, cap. præcepta, dist. 55. cum alijs, vt per Calder. consi. 26. de præb. Cassad. decis. 4. nu. 2. eo. tit. sed beneficia regularia, & manualia non sunt
2 perpetua, sed ad nutum amouibilia, † & reuocabilia, cap. cum ad monasterium, §. tales, de stat. monach. clem. 1. §. ad hæc, eo. tit. Clem. vnica, §. præmissa, de suppl. præl. neglig. Mil. in rep. in verbo beneficia regularia, Selu. de benef. par. 3. quæst. 21. num. 2. Mandos. in reg. 3. reseruat. q. 10. num. 5.

3 Secundo, quia beneficia sui natura † sunt perpetua, cap. satis, per versum distinct. 56. Glos. in cap. Pastoralis, 7. quæst. 1. c. vnic. de Cappell. monac. lib. 6. Card. cons. 87. Lap. alleg. 9. Card. Paris. cons. 119. num. 16. volum. 4. Sed hæc nō sunt talia, vt supra dictum est, ergo Constitutiones Pij iiij. & Pij v. loquentes de beneficijs non habent locum in his manualibus, & ita videtur firmare Nauarr. consi. 43. num. 16. de Simon. vbi concludit, nō committi confidentiam in quibusdā personatibus prouinciæ Tarraconen. attento quod non sunt perpetua, & vbi ver-
4 ba non competunt, clarum est neque † dispositionem competere, l. hos accusare, §. omnibus, ff. de accusat. l. si seruum, §. non dixit prætor, ff. de acq. hered. l. 4. §. toties, ff. de damn. infect.

Tertio, quia in generali dispositione non continentur regularia, & manualia,
5 † nisi exprimantur, vt tradunt Achill. decis. de benef. in manuscr. Rebuff. de pacif. poss. num. 273. & patet in reseruatio-
6 ne † beneficiorum, vbi non comprehenduntur, Aeneas de Falconib. de reseru. 3. quæst. princip. num. 29. versic. beneficia regularia, Card. Paris. cons. 44. vol. 4. Io. Selu. de benef. par. 3. quæst. 68. & 69.
7 neque etiam † comprehenduntur sub regula de annal. vt fuit * resolutum die 23. Ian. 1549. in vna Albiganen. Cappell. teste Mandos. reg. 3. reser. quæst. 11. nu. 5.
8 neque in regula † de triennali, Mocdan. decis. 169. in man. alias 340. & dixi de resign. benef. lib. 11. q. 3. n. 83. & 85. Ergo in his Constitutionibus Pij iiij, & Pij

& Pij Quinti, non comprehendentur manualia.

Quarto, accedit ratio admodum (secundum aliquos) vrgens, quia, si potest
9 Prælatus, & superior ad nutum † reuocare, & alijs conferre prædicta beneficia manualia, Glos. & DD. in clem. regulares, verbo reuocare, de suppl. præl. neglig. Io. Selu. de benef. par. 3. quæst. 21. n. 2. ideo poterit etiam in confidentiam eã cõferre, cum hoc sit ei à iure permissum,
10 & pœnam nõ † meretur, quod à lege permittitur, l. Gracchus, C. ad l. Iul. de adult.

His tamen non obstantibus, contraria opinio mihi probatur, vt confidentia
11 committatur † etiam in manualibus regularibus.

Et moueor primo, quia in istis manualibus committitur Simonia, vt probant
12 plura † iura posita in tit. ex. de Sim. scilicet, cap. veniens, cap. dilectus, cap. de regularibus, cap. quoniam, cap. licet heli, & cap. ne Dei, & ibi Glos. & DD. omnes
* * volunt, & tradit Nauarr. cons. 71. in eo. tit. de Simon. Ergo, & pariformiter confidentia, cum confidentia sit crimen Si-
13 moniæ, † Caputaq. decis. 202. numer. 5. parte 1.

14 Secundo, quia ratio, quare † confidentia est prohibita, & tam grauiter punita, scilicet ne beneficia Ecclesiastica indignis concedantur, ne dentur per hæreditariam successionem, & ne plura vni dentur, vt late scripsi supra, militat in his manualibus, vt omnibus notum est. Ideo
15 idem ius † statuendum erit, vulg. l. illud, ff. ad l. Aquil. l. à Titio, ff. de verb. oblig.

Tertio, quia expresse id exprimitur, si recte aduertatur in Constitutione Pij iv. in §. idcirco, ibi, ac monasteria, &c. & ibi, Prioratus, Præposituras, dignitates etiam maiores, & principales, etiam conuentuales, & officia, &c. & ibi, secularia, & quorumuis ordinum regularia, &c. Dũ
16 ergo dicit, Monasteria, videtur † loqui de regularibus, Io. Selu. de benef. par. 1. q. 2. n. 56. Hoied. de incomp. benef. par. 1. cap. 5. num. 2. Caputaq. decis. 225. par. 2.
17 Dum etiam exprimit, prioratus, † videtur etiam comprehendere regulares, Oldrad. cons. 281. Card. in clem. Dudum, §. Statuimus, sub num. 5. de sepult. Mãdos. reg. 3. refer. quæst. 8. num. 4. Dum quoq;
18 nominat Præposituras, † videtur pariformiter comprehendere regulares, not. in cap. dudum, el primo de elect. Selu. dicta quæst. 2. num. 75. idque eo magis, cum di-
19 cat Conuentuales, & officia, hoc † enim conuenit religiosis, not. in cap. Monasteria, 18. quæst. 2. cap. Monasteria, de vir. & honest. cler. clem. 1. iniuncta, gloss. 2. de elect. Rauin. de pot. Cap. Sed. vac. par. 1. quæst. 10. num. 20. Corrad. Brun. de sedit. cap. 7. num. 5. Et omne dubium tollunt verba sequentia, & quorumuis ordinum regularia, ex quibus videtur omnia beneficia regularia comprehendi in hac Constitutione super confidentijs edita, vt in illis quoque committatur confidentia, & tamen regularia de iure commu-
20 ni sunt † omnia manualia, Simonett. decis. 29. lib. 1. & decis. 42. lib 2 in recollect. manuscr. Cassad. decis. 4. de præb. & decis. 12. num. 9. eo. tit. Bellamer. decis. 203. & dixi de resign. benef. lib. 10. q. 2. num. 39. &, cum dispositio sit aperta, nul-
21 lum † remanet dubium, l. ancillæ, C. de furt. l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. quod comprobant verba generalia posita in Constitutione Pij V.

22 Quarto, & vltimo cõprobatur, † quia, cum Constitutiones huiusmodi Pij iiij. & Pij V. emanauerint ob bonum publicũ, & ad tollendas fraudes committi solitas in beneficialibus, sub illis optima ratione debent comprehendi manualia, sicuti
23 in † Constitutione Gregorij xiij. de publicañ. lata ad tollendum fraudes continentur, vt fuit * resolutum in Rota, 28. Ian. 1583. in vna Aquilaneñ. Prioratus, coram Cantucio, vt scripsi de resign. benef. lib. 11. quæst. 3. num. 84. & in reg. de Infir. Rebuff. in ead. reg. quæst. 5. in fi. Et secundum hanc opinionem existimo esse iudicandum, & ita videtur tenere Nauarr. cons. 70. de Sim.

Non obstant contraria, nam ad primũ respondetur, vel quod hodie regularia
24 † beneficia sint perpetua, vt vult Gammar. in tract. de auct. Leg. à lat. lib. 4. nu. 13. in fi. & num. 14. 15. & 16. & dixi dict. lib. 11. quæst. 3. de resig. benef. vel quod iudicentur de eis, vt de perpetuis benefi-
25 cijs, † tum considerato, quod Prælatus forsan non amouebit eos, vt in specie tradit Rebuff. in tract. de nominat. quæst. 9. sub num. 27. Bonif. de Vital. in clem. 1. §. in quibus, num. 3. de suppl. prælat. neglig. Gammar. loc. cit. quod videtur suffi-

sufficere, arg.cap.vlt. de rescr. lib.6. l.suf
ficit,ff.de condic.indeb. dixi de resig. be-
nef. lib.2.quæst.11.num.5. Ideo dicit Io.
26 Sel.de benef. par.1. quæst.2. nu.63. † esse
perpetuum, quod est in potentia, & dici-
27 tur esse perpetuum,quod † est concessum
ad beneplacitum Superioris,Gl.in clem.
2. de rescr. Petrin. Bell.de re milit. tit.7.
28 num. 8. & etiam quod est concessum † si-
ne præfinitione temporis,Nicol.Moron.
de treug.& pac. quæst.32. num.3. & esse,
29 † vel fieri posse,paria sunt, idem quæst.
121.num.143. tum quia vel hodie Supe-
rior non potest illa reuocare, vt per Gã-
mar. in cap.licet,num.84.de rer.permut.
30 lib.6. vel † saltem id non potest facere si
ne caussa iusta,& rationabili, Io. Andr.
de præb. cum singularib.super Glos.in c.
ad Monasterium, in verbo oportuerit, &
glos. seq. de stat.Monach.lib.6.& in cap.
insinuante, super 3.Glos.eo.tit. Idem Io.
Andr. in nou. in c. nisi, super verbo pro-
uenientibus,de præb.Milius in repert.in
verbo beneficium manuale, si Abbas. Et
ideo beneficia nedum sæcularia,sed etiã
31 regularia † veniunt sub nomine benefi-
cij, Gloss. in clem.2. de Ind. & ibi Card.
quæst. 5. num. 15. Imol. num.3. Fel. in c.
postulasti, num.4. in fi. de rescr. & com-
32 muniter alij. Et ideo Regularia † vacãt
per obitum, & per renunciationem, vt
dixi lib.2. de resign. benef. quæst. 11. vbi
etiam probaui posse resignare: ex qua e-
tiam responsione patet responsum ad se-
cundum Argumentum.

Ad tertium respondeo, speciale esse
33 in † reseruatione, vt non comprehendã-
tur manualia, ne Papa videatur alteri
præiudicare, vt tradunt Calder.cons.26.
de præb. Cassad. decis.4. eo. tit. & egre-
gie hoc explicauit Gammar. decis.1. in-
cip. Marcus Antonius, in recoll. manu-
scr.quod vero dicitur de regula de anna
li,& triennali, habet aliam rationem, vt
per Moedan. decis. 169. alias 340. in
manuscr.

Non obstat quartum, quia respondetur,
alind esse reuocare manualia, quod
potest fieri ex dispositione Iuris commu-
nis, eo modo, vt supra dictũ est; & aliud,
34 conferre in confidentiam,quod omni Iu
re prohibitũ est. nã collatio † debet esse
libera, & absque vlla pactione,condicio
ne,& modo, cap.quam pio, cap. ordina-
tiones, cum multis alijs, 1.quæst.1. c.cum
pridem, de pact. DD. omnes, in cap. ex
parte, t.de offic.deleg.Oldrad.cons.324.
sub num.5.& dixi lib.14.de resign.benef.
in principio.

Concludẽdum est igitur, in beneficijs
regularibus committi etiam confiden-
tiam,cum habentes conferre debeant li-
bere id facere.

Et ideo concludo, non posse prælatum
35 † regularem, cuiuscunque ordinis sit, &
condicionis, conferre beneficium regu-
lare vacans Titio condicione tacita, vel
expressa, vt infra tantum tempus illud re
linquat, vel illud resignet Meuio.nã hęc
esset confidentia, eoque magis, si posset
considerari aliquis ex casibus positis in
S.multi, in Constitut. Pij V.

Neque posse dictum prælatum confer-
re cum condicione, vt omnes, vel pars
fructuum detur Caio, vel Seio, aut an-
nua pensio. nam hæc esset confidentia,
vt dicitur in S. Itidem, in dicta Constitu-
tione Pij V. & ibi late explicaui, nisi fie-
ret auctoritate Papæ. Minus posse præ-
36 dictum Superiorem † recipere pecuniam
pro collatione. nam committeret Simo-
niam, cap. quoniam, cap. ex insinuatio-
ne, cap. de regularibus, de Sim. & tradit
Nauarr. cons. 71. de Sim. vbi probat ex
pluribus Simoniam committi ex pecu-
nia data pro ingressu monasterij. Et e-
37 tiam iste Prælatus † incurrit Simoniam,
si cogit presbyterum regularem renun-
ciare officium in Ecclesia sui monasterij
Canonice prouisum, cum pacto et confe
rendi aliud simile officium, quam primũ
vacauerit, vt respondit Nauarr. cons.70.
tit. de Sim. quia renunc. non fuit libera,
38 † vt debet esse, Rot.decis.6. num.2. de re
nunc. in antiquior. Io. Monach.in cap.li
cet, num.5. de rerum permut.lib.6. Imol.
in cap. cum inter, num.5. de elec. Paris.in
cap.venerabilis, num.45. de except. Za-
barell. in cap.cum dilectu, num.2. de præb.
sed facta cum condicione, de danda re-
compensa sufficienti, vt late dixi de re-
sign.benef. lib.14. quæst. 1. cum seq. pro
39 spirituali enim non † debet dari, neque
temporale, neque spirituale, Theolog.
omnes * in 4. sent. distinct.25. D. Thom.
secunda Secundæ, quæst. 100. in Man. c.
23. sub num.100.

Sum-

Decimaseptimæ Quæstionis Summarium.

1 *Dispositio facta ob bonum publicum comprehendit præceptorias.*
2 *Præceptoriæ comprehenduntur in Constitutione de publican.*
3 *Præceptoriæ sunt beneficia Ecclesiastica.*
4 *Beneficium Ecclesiasticum, quomodo cognoscatur.*
5 *Collatio beneficii, an possit competere laico.*
6 *Religiosus, qui dicatur.*
7 *Beneficium non potest conferri, nisi clerico.*
8 *Mandatum de prouidendo clericum, quomodo intelligatur.*
9 *Fratres Hierosolymitani dicuntur persona religiosa.*
10 *Beneficium est perpetuum.*
11 *Perpetuum, quod dicatur.*
12 *Beneficium datur propter diuinum officium.*
13 *Præceptoriæ conceduntur simpliciter.*
14 *Simonia quando committitur.*
15 *Confidentia, species simoniæ.*

DECIMASEPTIMA QVAESTIO

ARGVMENTVM.

IN præceptorijs cadit ne Confidentia.

DEcimoseptimo, Quæro, an Confidentia punibilis per dictas Constitutiones possit committi in præceptorijs, quæ dantur fratribus sancti Io. Hierosolymitani?

Affirmatiua opinio mihi videtur verior.

Primo, quia Pius iiij. in dicta Constitutione in §. Idcirco, exprimit omnia beneficia sæcularia, & etiam regularia, cum hac qualitate, quorumuis ordinum.

1 Secundo, quia dispositio, † quæ emanauit ob bonum publicum, & ad tollẽdas fraudes, comprehendit huiusmodi præceptorias, vt fuit * resolutũ in Rota in vna Segobieñ præstimonij, 16. Iunij 1589. coram R.P.D. Mantica, in qua fuit conclusum, dictas præceptorias contineri in
2 Constitutione Gregorij † xiij. de public. & dixi lib. xj. de resig. benef. quæst. 3. prope finem. sed Confidentia est prohibita ad tollendas fraudes, & ob bonum publicum, vt scripsi supra. ergo.
3 Tertio, quia huiusmodi † præceptoriæ dicũtur beneficia Ecclesiastica, vt refert consuluisse Barbat. in clem causã, §. quod si forsan, num. 27. cum seq. de elect. &
4 mouetur, quia † esse beneficium Ecclesiasticum cognoscitur.

Primo, quia conferens est persona Ecclesiastica, nã ad laicum non potest hoc
5 competere, † nisi ex speciali priuilegio Papæ, cap. dilectus, de pręben. cap. vlt. de concess. pręb. in Sum. 16. quæst. 7. in fi. Bal. in l. rescripta, C. de precib. Imper. off. sed ius conferendi huiusmodi præceptorias secũdum Barbat. spectat ad Magnũ Ma-
6 gistrum, qui dicitur Religiosus, † & Deo deuotus, ob votum emissum, ex quo non potest retrocedere ab illo statu, Gloss. in cap. duo sunt genera, 12. quæst. 1. c. vt lex continentiæ, 27. quæst. 1. cap. nulla ratione, dist. 93.

Secundo, cognoscitur beneficium Ecclesiasticum, quia non potest conferri nisi personæ Ecclesiasticæ, & sic clerico, &
7 personæ † religiosæ, cap. cum adeo, de re scr. cap. ex literis, de trãsact. Clem. quia contingit, §. vt autem, de religiosis domib. Dec. in dicto cap. cum adeo, & alij, & laico nequaquam possit concedi beneficium, cap. Saluator, de concess. præb. dixi late de resig. benef. lib. 4. Et ideo, cùm
8 mandatur † prouideri clerico, intelligitur de beneficio, vel officio Ecclesiastico, cap. quam sæpe, de præb. in 6. cap. vlt. eo. tit. & lib. Clem. vt hi qui in secundo respon. de ætat. & qualit. cap. si quis Episcopus. 1. quæst. 3. sed huiusmodi pręceptoriæ non dantur nisi fratribus Hierosolymitanis, qui dicuntur † personæ religiosæ ob vota, vt per Abb. in rub. de regul. Idem Abb. in cap. Ecclesia S. Mariç, de constit. Soc. cons. 13. num. 36. lib. 1. Card. in Clem. cum ex eo, de sent. excomm.
9 Tertio, dignoscitur beneficium † Ecclesiasticum ex eo, quod sit perpetuum, & duret ad vitam eius, cui confertur, (si non velit propria voluntate illud dimittere) cap. præcepta, dist. 55. cap. Sanctorum, dist. 70. cap. veniens, de fil. presb. c. pen. de cler. ægrot. Sed huiusmodi præceptoriæ non cõceduntur temporaliter,
10 sed simpliciter, ergo † dicũtur perpetuç, l. sufficit, ff. de cond. indeb. l. Iuris peritos, in principio, ff. de exc. tut. Glos. in clem. & si principalis, de rescr.

Quarto, dignoscitur beneficium Ecclesiasticum ex annexione spiritualita-
11 tis. nam propter diuinum officium † datur beneficium, cap. vlt. de rescr. in 6. cap. cum

cum secundum Apostolum, de præb. sed hoc verificatur in istis præceptorijs, cum conferantur dictis fratribus Hierosolymitanis, propter certam obedientiam in dicendis horis, ad quam tenentur respectu ordinis, & professionis, ergo, &c.

Quarto, cōprobatur hęc opinio, quia huiusmodi pręceptorię conceduntur pu
13 re, & simpliciter, † & sine conditione, & modo, ac commodo temporali, vt tradit Barbat. in dict. c. causam, §. si forsan, sub num. 30. versiculo quinto, & ita debent
14 dari, † alioquin secundum ipsum committitur Simonia, cap quam pio, c. Sanctorum, 1. quæst. 1. cap. si quis dator, cap. Saluator, 1. quęst. 3. cap. consulere, de Simon. Si enim in his cadit Simonia, er-
15 go & confidentia, † quę est species Simonię, Caputaq. decis. 201. & 202. par. 1.

Decimaoctauæ Quæstionis Summarium.

1 Qvalibet dispositio intelligitur loqui de re perpetua.
2 Beneficia sæcularia dantur in perpetuum.
3 Alleganti incumbit onus probandi.
4 Collatores inferiores Papa non possunt conferre ad tempus.
5 Papa potest quocumque modo voluerit conferre beneficia.
6 Papa habet plenitudinem potestatis.
7 Papa est Vicarius Dei in terris.
8 Papa potest in vno Episcopatu ponere duos Episcopos.
9 Papa potest vni concedere duos Episcopatus.
10 Confidentia est Simonia, quia prohibita.
11 Auctoritas Papæ, tollit vitium confidentiæ.
12 Manualia possunt reuocari.
13 Differentia inter manualia sæcularia, & regularia, contra num. 19.
14 Confidentia cadit in manualibus sæcularibus.
15 Geminata verba, operantur multum.
16 Manualia sunt etiam beneficia.
17 Officia, vel sunt perpetua, vel temporalia.
18 Manualia comprehenduntur in dispositionibus, editis ob publicam vtilitatem.
20 Aequiparatorum eadem dispositio.
21 Vbi eadem ratio, ibi idem ius.
22 Perpetua, quę sunt concessa ad beneplacitum superioris.
23 Simonia etiam in officijs temporalibus.
24 In personalibus Prouincia Tarraconen. an committitur confidentia.
25 Pactio in spiritualibus prohibetur.

QVAESTIO DECIMAOCTAVA

ARGVMENTVM.

IN manualibus sæcularibus, an cadat Confidentia.

DEcimooctauo, Quæro, an Confidētia committatur in manualibus sęcularibus?

Pro negatiua, Primo facit, quod in istis videntur cessare verba Constitutio-
1 num, quæ loquuntur de beneficijs † perpetuis, cap. pręcepta, dist. 55. cum alijs, vt per Caldet. cons. 26. de præb. Cassad. decis. 4. num 2. eo. tit.
2 Secundo, quia beneficia sæcularia † dantur in perpetuum, Lap. alleg. 9. Card. Paris. cons. 119. num. 16. vol. 4. & ita in dubio videntur concessa, ita, vt dicens
3 † contrarium teneatur id probare, cap. si constiterit, & ibi omnes DD. in primo not. de accusat. immò Episcopi, & alij
4 collatores, etiam Cardinales, † non possunt conferre ad tempus. nam hoc dumtaxat Romano, & vniuersali Ecclesię Pōtifici licet, qui potest in perpetuum, & ad tempus, & sub condicione, ac vt ma-
5 gis voluerit dare † beneficia, c. si gratiose, de rescr. lib. 6. iuncta Gl. & Gl. in c. Pastoralis, 7. quęst. 1. Gloss. in cap. 1. verbo perpetuis, de cappell. Monach. lib. 6. Abb. in dict. cap. si constiterit, in primo not. Anan. in vlt. Fel. num. 1. Card. Zabarel. cons. 57. incip. Proposita quęstio; Fel. etiam in cap. vlt. num. 6. de Iud. Io. Selua de benef. par. 3. quęst. 8. nu. 30. Nauarr. cons. 43. nu. 17. de Sim. ex eo, quod
6 in beneficialibus habeat † plenitudinem potestatis, cap. 2. de pręb. in 6. clem. 1. in fi. vt lit. pend. cap. 1. & 2. dist. 21. cap. in illis, dist. 80. & sit Vicarius Dei in terris;
7 † Host. in cap. quanto, de translat. pręlat. Bal. in l. vlt. C. de sent. quę resc. non poss. & ideo in vno Episcopatu potest ponere
8 duos Episcopos, cap. nos autem, 7. quęst. 1. cap. quoniam de off. ord. & vni conce-
9 dere † duos Episcopatus, vt sit Episcopus vtriusque, cap. relatio, 21. quęst. 1. Quoties ergo Papa confert beneficia ad tempus, illaque sic conferendo de perpetuis efficiendo temporalia, Card. d. cons. 57. Cassad. decis. 4. & decis. 12. de pręb. non
11 videtur, quod possit in dictis manualibus committi confidentia, quę cessat in Papa,

cum

10 cum confidentia † sit Simonia, quia pro-
hibita, solo iure humano reprobata, &
* punita, iux. Gl. * communem in cap. ex
parte, 1. de off. deleg. in qua eius aucto-
11 ritas, & scientia eximit ab omnibus † pœ
nis, Abb. in cap. extirpandæ, §. qui vero,
sub fine, de præb. Fel. in cap. de cætero,
in fi. de re iud. D. Thom. 2. 2. quæst. 100.
art. 1. cum seq. Caiet. in 2. Tom. tract. 9.
q. 1. Nauarr. in Man. cap. 23. n. 108. vers.
Quod auctoritas.
12 Ergo in istis † Manualibus cessat con-
fidentia, & quia possunt reuocari, Gam-
mar. de potest. Leg. à lat. lib. 4. num. 13.
13 & 14. & 15. vbi facit differentiam inter †
manualia regularia, & manualia sæcula-
ria, & Simonett. decis. 29. lib. 1. & decis.
29. lib. 2. & decis. 42. lib. 2. dicit, Quod
manualitas in regularibus est de iure cō-
muni, in sęcularibus vero secus.

His tamen non obstantibus, contrariā
opinionem existimo veriorem, vt possit
14 considerari † confidentia punibilis in istis
manualibus sæcularibus.

Et hoc Primo, ex Constitutione Pij
iiij. quæ in §. Idcirco, vult includere om
nia genera beneficiorum sæcularium, &
regularium, & loquitur per verba gemi-
nata, & prægnantia, ac admodum gene-
15 ralia, apta comprehendere † etiam hu-
iusmodi, arg. l. 1. §. quid autem, ff. de ale-
at. l. in fraudē, ff. de testam. mil. vbi Bal.
idem Bal. cons. 205. lib. 1. eoque magis,
16 cum etiam † hæc manualia sint beneficia,
Bonif. de Vitalin. in Clemen. 1. §. in qui-
bus, nu. 3. de suppl. prælat. neglig. & Pius
iiij. exprimit etiam officia, quæ vel sunt
17 perpetua, † vel temporalia, iuxta ea, quę
ponit Rebuff. in prax. tit. sęculare bene-
ficium, Ideo dicta manualia includi pro
comperto habeo.

18 Secundo, quia manualia † continentur
in dispositionibus editis ob publicā vti-
litatem, iuxta decis. Rot. 28. Ian. 1583.
* in * Aquilan. Prioratus coram Cātucio,
vt scripsi de resignatione benefi. lib. 11.
quæst. 3. Rebuff. in prax. in interpret. reg.
de infir. quæst. 5. in fi. Sed cōfidentia pro-
hibetur ob publicam vtilitatem. Ergo.

Tertio, quia, si regularia manualia
comprehendūtur sub Constitutione Pij
iiij. & Pij v. vt deduxi supra quæst. 16. &
17. ex verbis expressis ipsarum Constitu-
tionum, ergo & manualia sæcularia, quę
19 inter se quantum ad hoc † parificantur,
Abb. Anan. Fel. in dicto cap. si constite-
* rit, in primo not. de accusat, & alij * om-
nes, vt per Card. Zabar. dicto cons. 57. &
20 æquiparatorum eadem † est iuris dispo-
sitio, l. vlt. ff. de accept. & tritum sit, can-
21 dem † iuris dispositionem cōpetere, vbi
adest eadem ratio l. illud. ff. ad l. Aquil.
l. a Titio, ff. de verb. oblig.

Non obstant contraria, nam ad primū
respondetur, posse dici perpetua, ad hue
22 effectum, quia sunt † concessa ad bene-
placitum Superioris, Gloss. in clem. 2. de
rescr. vel melius respōdetur, includi ma-
nualia sub illis verbis, vt supra conclu-
sum est.

Ad secundum respondetur, verissimū
esse, quod dantur per Papam dumtaxat
dicta beneficia sæcularia manualia, verū
nos non dicimus cum illo committi con-
fidentiam, cum hoc non possit fieri per su
pradicta, sed posse ex illa prouisione Pa-
pæ committi cum alio, vt ille, cui datur
beneficium, promittat mediatori, aut al-
teri illud relinquere ad nutum ipsius, vel
ei dare, & soluere pensionem, aut fructus,
nam nemo negabit hanc non esse veram
confidentiam, vt dicitur expresse in dict.
Constitutione Pij V. in §. Quare nos vo-
lentes, & in §. Itidem, & hoc modo potest
in dictis beneficijs perpetrari hoc scelus,
& crimen cōfidentiæ punibilis, & in hac
parte videtur conformis Iuri communi,
quo committitur Simonia etiam in offi-
23 cijs, & gradibus, qui solent dari ad tem-
pus, ad not. in cap. veniens, cap. dilectus,
cap. quoniam, cap. de regularibus, cum
seq. de Sim. Nauarr. cons. 71. eo. tit. de
Sim. & est communis, & recepta docto-
rum sententia.

Vnde concludendum est, etiam in his,
committi confidentiam.

Ex hac conclusione potest inferri ad
decis. quæstionis positæ per Nauarr. cōs.
43. de Sim. vbi late disputat, & num. 20.
24 concludit, Institutionem † personatuum,
seu beneficiorum personalium Prouin-
ciæ Tarraconeñ. factā pręmisso pacto, cū
aliquo beneficiario, vt ille renunciet be-
neficium, ad effectum vt detur Instituto-
ri, & quod ipse Institutor nominabit cū
ad personatum, esse simoniacam: & hoc,
quamuis dicta beneficia personalia non
sint perpetua, sed temporalia, & de con-
suetudine approbata à Concilio Prouin
ciali Tarraconeñ. de Inst. cap. 6. consue-

ta cri-

ta erigi a fidelibus, vt patet ex tenore Cō stitutionis relatæ à Nauarr. dicto cons. in principio, & mouetur Nauarr. quia pactio super beneficijs perpetuis, vel tem-
25 poralibus, † nec iure communi, nec speciali probatur, immo ab omni iure improbatur, cap. quam pio, cap. ordinationes, 1. quæst. 1. cap. tua, de Sim. cap. vlt. de pact. & faciunt, quæ scribit idem Nauar. cons. 44. de Sim.

Decimanonæ Quæstionis Summarium.

1 *Pœnæ contra confidentiarios comprehendunt omnes personas.*
2 *Eadem pœna, vbi adest eadem ratio.*
3 *Constitutio Pij iiij. contra confidentiarios, est vsu recepta.*

QVÆSTIO DECIMANONA.

ARGVMENTVM.

QVÆ personæ puniantur per bullas confidentiales.

DEcimonono, Quæro, an pœnæ contra confidentiarios statutæ comprehendant omnes, & quascūque personas,
1 etiam † in dignitate constitutas? Com-
* munis sententia, & * praxis est affirmatiua, vt includantur tam laici, quam clerici, tam clerici sæculares, quam regulares, & etiam Canonici, Archidiaconi, Archipresbyteri, Cantores, Thesaurarij, Decani, Præpositi, Priores, Abbates, Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchæ, & Cardinales, & officiales Curiæ, idque expresse probatur in Constitutione Pij iiij. in multis locis, & præsertim in Procœmio, ibi, *Sane licet dudum, cum certam Simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant etiam in Rom. Cur. atq. adeo in Sacrum venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Collegium, quasi per cuniculos irrepsisse, ac nonnullos ex ipsis fratribus nimia quadam facilitate, seu potius importunis amicorum, familiariumque precibus adductos, beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi recepisse, & frequenter recipere intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ exercendæ, seu amicitiæ colendæ viam, à tanto saltem Collegio prorsus eliminare cupientes, eosdem fratres in Consistorio nostro secreto non semel admonuerimus, huic aliena beneficia custodiendi modo ne assuescerent, ne ve illa hoc pacto reciperent, vtque sic recepta dimitterent: nihilominus nuper ad aures nostras peruenit, eorum aliquos monitionis nostræ, immo potius sui met oblitos, ea, quæ custodienda receperant, beneficia, non dum tamen dimisisse, & insuper illos, & nonnullos alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Cameræ Apostolicæ Clericos, &c.* & in dispositiua, ibi, *per eiusdem Rom. Ecclesiæ etiam Episcopos, Cardinales, & quoscumq. alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam eiusdem Cameræ Clericos, &c.* & etiam probatur in Constitutione Pij V. in procemio, ibi, *cæteraq. beneficia Ecclesiastica in cōfidentiā à quibuscumque etiam S. R. E. Cardinalibus, &c.* & in dispositiua, §. *ad hęc si Clericus prędictę Cameræ, aut Cardinalis, aut alius. &c.*

Et ratio huius conclusionis est, quia in omnibus his personis viget ratio prohibitionis, & omnes idem delictum com-
2 mittunt, ideo ea pœna † teneri debent, l. Sancimus, C. de pœn. & vt patet ex dictis verbis positis in Const. Pij iiij. & omnes, qui erant in Vrbe eo tempore, referunt, quod plures Cardinales detinebāt beneficia in Confidentiam, quos pluries admonuit Pius iiij. & tandem cōtra eos promulgauit prædictam extrauagantem, immo in odium duorum Cardinaliū audiui dictam Constitutionem emanasse,
3 quæ † fuit, & est vsu recepta, * tum quia
* fuit tunc executioni mādata, tum etiam ob superuenientem extrauagantem Pij V. quæ innouauit, confirmauit, & ampliauit eam, vt suo loco dicetur.

Vigesimæ Quæstionis Summarium.

1 *Lex generalis, generaliter est intelligenda.*
2 *Generalitas operatur etiam in odiosis.*
3 *Vbi comprehenduntur Cardinales. eo magis alij.*
4 *Argumentum à maioritate rationis fortissimum.*
5 *Argumentum à maiori procedit etiam in materia odiosa.*
6 *Argumentum à maiori procedit etiam in correctorijs.*
7 *Ratio legis disponit sicuti facit lex.*
8 *Lex lata ob fraudem comprehendit omnes personas.*
9 *Constitutio lata fauore animarum, ligat omnes.*
10 *Minor, in his, quę spectant ad salutem animæ, non excusatur.*
11 *Non delinquens, non est puniendus.*
12 *Minores carent consensu.*
13 *Quælibet dispositio censetur loqui in terminis habilibus.*
14 *Minores ex æquitate restituuntur.*
15 *Lex, in quantum loquitur, intelligenda.*
16 *In pœnalibus stricta interpretatio.*
17 *Lex pro his, quæ frequentius accidunt.*

18 Non

18 *Non habens 25. an. dicitur minor.*
19 *Minor 25. an. & maior 14. comprehenditur sub pœnis latis contra confidentiarios.*
20 *Maior 14. an. delinquendo punitur.*
21 *Maior 14. an. in beneficialibus habetur pro maiori.*
22 *Minor 14. an. absque dispensatione non potest habere beneficia.*
23 *Verba geminata ponuntur ad tollendum dubium.*
24 *Doli capaces minores, quando dicantur.*
25 *Dolus est delictum.*
26 *Delictum puniendum.*
27 *Minor non excusatur à publicatione.*
28 *Si pro minoribus committatur confidentia, an ipsi teneantur.*
29 *Consentiens quando dicatur à principio committere.*
30 *Ratificatio delicti punibilis.*
31 *Ratificatio fit verbo, & facto.*
32 *Homo potest plus iuris in alium transferre, quam ipse habeat.*
33 *Clausula in fine posita refertur ad omnia.*
34 *Vitium criminis transit ad quem res.*
35 *Simonia afficit ne dum ignorantes, sed inuitos.*
36 *Ignorantia non excusat, vbi adest decretum irritans.*
37 *Si Pater retinet bullas, filius ignorans non excusatur à pœna, cap. licet canon.*
38 *Actus quilibet ex agentis intentione bonus, vel malus iudicatur.*
39 *Intentio semper præsumitur bona.*
40 *Innocentes ex delicto aliorum non puniuntur.*
41 *Filius an teneatur credere Patri, dicenti commisisse confidentiam super beneficio.*
42 *Quis tenetur credere parentibus.*
43 *In his quæ pertinent ad conscientiam, quis debet esse credulus.*
44 *Nullus amat filium, plusquam pater.*
45 *Pater non præsumitur malum capere consilium pro filio.*
46 *Pater præsumitur consulere animæ filij.*
47 *Pater præsumitur habere curam existimationis filij.*

QVÆSTIO VIGESIMA.

ARGVMENTVM.

MINORES num comprehendantur sub pœnis impositis contra confidentiarios, & quibus, & quando.

VIgesimo, Quæro, an minores committentes, aut recipientes beneficia in confidentiam, comprehendantur sub Constitutionibus Pij Quarti, & Pij Quinti, illisque pœnis ligentur?

Pro affirmatiua primo adducitur, quia huiusmodi Constitutiones loquuntur generaliter de omnibus personis, vt ex tenore, & ex lectura ipsarum con-
1 stat, ergo generaliter † debent intelligi, l. 1. §. & generaliter, ff. de leg. præst. l. 1. §. Quod autem, ff. de aleat. l. in fraudem, in fi. & ibi Bal. ff. de testam. mil. etiam si in vno casu adsit maior ratio, quam in alio, Soc. sen. in l. 2. §. ex his, ff. de verb. oblig. late Crauett. cons. 92. num. 4.

2 Et hoc, siue dicamus † Constitutiones esse fauorabiles, siue odiosas, Ang. vt per Dec. cons. 5. ad fi. Crau. cons. 118. num. 14. & cons. 308. num. 3. D. D. in c. vt circa, de elec. & in reg. odia. de reg. iur. lib. 6.

Secundo comprobatur, quia ibi exprimitur de Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, cęterisq. Prælatis, vt comprehendatur, & ligetur illis pœnis. Ergo eo
3 magis † alij debent ligari, arg. eorũ, quæ scribunt Put. decis. 195. lib. 1. Ptolemæus decis. 194. Moedan. decis. 141. in recoll. manuscr. Gemin. in c. 1. de Scismat. Fel. in rub. de mai. & obed. nam in alijs maior ratio adest, Sarn. in reg. de public. q. 12.
4 & argumentũ à maioritate † rationis fortissimum est. l. quãto magis, ff. de iur. iur. auth. multo magis, C. de sacr. sanc. Ec-
5 cles. & procedit ex receptiori, etiam † in materia odiosa, & stricta. l. qui indignus, ff. de Senat. l. cui pacto, ff. de Sēt. expert. l. relegatum, §. potest, ff. de interd. & releg. l. nec in ea, vbi Bar. ff. de adult. c. illorũ. de sent. excom. Bal. in l. quod vere, col.
6 2. ff. de legib. & in † materia correctoria, Imol. in l. si vero, ff. de viro, col. 5. ff. sol. mat. Curt. sen. cons. 34. col. 5. Dec. cons. 333. col. 3. in principio, Crau. cons. 326. sub num. 10.

Tertio, accedunt verba posita in dicta Constitutione Pij iiij. ibi, seu quosuis alios: & ibi, & alios, & ibi, & alijs prædictis, & ibi, Vniuersis, & singulis. & in d. Constitutione Pij V. ibi, vt si quis, &c. & in §. Sed ne quisquam, omnes, & singulos, &c. quæ sunt apta comprehendere etiam prędictos, iuxta late tradita à me de resign. benef. lib. 12. quæst. 4. col. 1. & 2. Ex quibus etiam verbis colligimus, rationem hanc fuisse, vt omnes cõprehenderētur, vt patet ex illo §. Sed ne quisquã vana fiducia fretus. quæ ratio cũ compre-
7 hendat † hunc casum, satis dicitur disponere in eo. l. his solis, C. de reuoc. donat. Bald. in cap. dilectus filius, col. 1. de rescr. Dec. cons. 284. col. 2. & cum competant verba, & itidem ratio, non erit vltra ambigendum. l. ancillæ, C. de furt. Corn. cons. 13. col. 1. lib. 2.

Quarto confirmatur hæc sententia, quia, vbi agitur de vitanda fraude, con-
8 ſtitutio,& lex † comprehēdit omnes perſonas, cap. ſciant cuncti, vbi DD. omnes de elect. lib. 6. cap. 1. de ſciſmat. eo. lib.
* cōmunis * opinio, de qua atteſtatus ſum poſt Caputaq. de reſign. benef. lib. 11. quæſt. 4. num. 8. Sed hic agitur de vitanda fraude, vt colligitur ex proœmio Conſtitutionis Pij iiij. & Pij v. ergo minores comprehenduntur.

Quinto ſuadetur, quia Cōſtitutio pro-
9 mulgata fauore † animarum ligat omnes etiā minores, iuxta ea, quæ ſcribit Gl. in c. Statutū, de pręb. lib. 6. Bart. Belenzin. de charit. ſubſid. q. 66. & regulare eſt, vt mi-
10 nor, in his, quę ſpectāt ad † ſalutē animæ, non excuſetur, Marian. ſen. in c. ex littera rū, n. 8. de apoſtat. Turrecrem. in c. Symbolū, de conſecr. diſt. 4. quos sū ſequutus de reſig. ben. lib. 3. q. 7. n. 15. Quod autem prohibitio confidentię reſpiciat ſalutem animæ, expreſſe in Conſtitutione Pij v. continetur.

Pro negatiua vero opinione, quod minores non comprehendātur in dictis Conſtit. Pij iiij. & Pij v. & nec ligentur ipſarum pœnis,
11 Primo adducitur, quia, qui † non delinquit, non eſt puniēdus. l. Sancimus, C. de pœn. Bal. in l. decuriones, C. de infamib. Iaſ. in l. ſed etſi, nu. 6. C. de inoff. teſtam. Bombin. conſ. 8. num. 18. Sed minores recipientes beneficia in confidentiam nō
12 videntur delinquere, † cum careant conſenſu. l. 1. cum ſeq. ff. de minor. Card. Ant. de Butr. Io. Andr. & alij, in c. ex ratione, de ætate, & qual. Ferret. conſ. 282. num. 1.
13 Secūdo, quia † quælibet diſpoſitio cenſetur loqui in terminis habilibus. l. qui teſtamento, ff. de teſtam. Sed termini habiles non ponunt, vt minores comprehendantur, qui neſciunt quid faciant, & ideo lex, æquitate mota, voluit eſſe
14 † reſtituendos. Bal. in l. vltima, C. ex quibus caus. reſt. in integr. non ſit neceſ. Chiſanen. deciſ. 149. in manuſcr. Natt. conſ. 16. & 17. lib. primo, Imol. in Clem. 1. de reſtit. in integr. & communiter DD.

Tertio comprobatur, quia, dum Pius Quintus in dicta Conſtitutione loquitur de minoribus, in §. multi, diſponit contra illos, qui aſſeruant beneficia infantibus ſeu naſcituris, ergo non comprehendit hos minores, cum,
15 ſi voluiſſet, † expreſſiſſet, cap. ad audientiam, de decim. ad not. in l. 1. C. de caduc. tollen.

Quarto, quia ſumus in pœnalibus, in quibus facienda eſt ſtricta interpre-
16 tatio, vt † non cenſeatur dictum, niſi id quod eſt ſcriptum, ad not. in reg. odia, de reg. iur. lib. 6. Roman. late in l. ſi vero, §. de viro, ff. ſolut. matrim.

Quinto, quia de raro hic caſus eueniet, vt minor huiuſmodi ſcelus perpetret,
17 & vulgare eſt, legem † eſſe promulgatam pro his, quæ frequentius accidunt. l. nam ad ea, ff. de legib.

Quid dicendum?

Pro reſolutione huius Quæſtionis aliquos caſus conſtituam.

Primus erit in maiori 14. an. minore
18 autem 25. qui etiam minor dicitur, c. in præſentia, de probat. §. nunc admonendi, Inſtit. quib. alien. licet, vel non, dixi de reſign. benef. lib. 3. quæſt. 7. nu.
* 1. & in hoc caſu * communis, & recepta
* omnium concluſio etiam in * praxi firmata eſt, hunc maiorem 14. an. & minorem 25. committentem confidentiam,
19 vel † recipientem beneficia in confidentiam, comprehendi ſub dictis Conſtitutionibus, & ipſarum pœnis ligari, nam in tali ætate cenſetur habere capacitatem ſufficientem, ex qua poterit crimi-
20 na diſcernere, & contraueniendo † puniri abſque excuſatione, l. pupillum, ff. de reg. iur. l. infans, ff. ad l. Corn. de ſicar. late Igneus, in l. 1. §. impubes, num. 5. ff. ad Sylleian. Plax. lib. 1. delictorum, cap. 32. & in eadem ætate in be-
21 neficialibus † habetur pro maiori, vt dicit textus, in cap. vlt. de iud. lib. 6. vt poſſit legitimam perſonam in iudicio exercere, alioſque actus facere, etiam abſque curatore, & ibi Gl. in verbo debebit, Gemin. Anchar. & Franc. Crau. conſ. 90. in primo dubio, Gigas reſpon. 14. num. 3. Ferret. conſ. 282. communis
* * opinio, vt dixi d. lib. 3. de reſig. benef. q. 7. n. 6. & cum comprehendantur ſub dictis Conſtitutionibus Cardinales, ergo & ipſi, vt ſupra fuit deductum.

Secundus caſus erit in minore 14. an. (præſupponendo, quod ex diſpenſatione Papæ poſſit habere beneficium Eccleſiaſticum,

22 ſticum, iuxta ea, quæ ſcripſi † de reſig. benef. lib. 4. q. 9. cum ex decreto Concilij Trid. cap. 6. ſeſſ. 23. de reform. minoribus 14. non dentur beneficia) nam ſi iſte poſt diſpenſationem recipiat in confidentiam vnum, aut plura beneficia, videtur comprehendi ſub dictis Conſtitutionis, & verbis ipſarum prægnantibus,
23 & geminatis † poſitis ad includendū omnes perſonas, vt tollatur omne dubium, l. baliſta, ff. ad Treb. Bal. in l. cū ſcimus, C. de agric. & cenſ. lib. 11. Crau. conſ. 201. n. 42. & conſ. 226. nn. 6. Cephal. conſ. 135. nu. 12. lib. 1. Roland. à Vall. conſ. 15. num. 41. lib. 1.

Et pro fundamēto præſuppono, quod huiuſmodi diſpenſatio non ſolet concedi, niſi pauci menſes deficiant, (& hoc
24 etiam de raro) quo † caſu videntur abſq. dubio doli capaces, DD. in l. pupillum, ff. de reg. iur. Plax. lib. 1. delictorum, cap. 32. Clar. lib. 5. recept. ſent. §. vlt. quæſt. 60. colum. 1. & per conſequens videtur doloſe, & fraudulenter prædicta beneficia in confidentiam recipere, ſed dolus
25 eſt † delictum. l. 1. §. nunc tractemus, verſ. plane, ff. de tutor. & curat. diſtr. l. ſi ex cauſa, §. nunc videmus, ff. de iureiur. Gloſſ. in l. prima, in principio, & ibi Bald. de fideiuſſ. tut. Iaſ. in l. ex ea parte, §. vlt. nnm. vlt. ff. de verb. oblig. Delictum
26 † venit puniendum, l. Sancimus, C. de pœn. Cephal. conſ. 76. lib. primo, Pariſ. in Rub. ff. de op. no. nunt. numero 72. Ergo.

Quod comprobatnr, quia, ſi iſte minor nō publicauerit reſignationem beneficij
27 * † ſibi factam, incidit in pœnas, vt fuit * reſolutum in vna Fulginateñ. prioratus, coram Puteo, 9. Aprilis 1543. vt atteſtatur idem Puteus, deciſ. 453. lib. primo, Thom. de Tan. deciſ. 54. manuſcr. & in alia Compoſtellañ. coram Reomano, teſte Achil. de Graff. deciſ. 10. in tit. de reſtit. in integ. & late comprobaui de reſign. benef. lib. 11. quæſt. 4. num. 43. cum ſeq. Et pro hac ſententia faciunt omnes rationes allegatæ in poſteriori ſententia.
28 Tertius caſus erit, † quando alij receperunt beneficia in confidentiā, vt infantibus, aut naſeituris aſſeruent, iuxta terminos Cōſtit. Pij v. in §. multi, & duo ſunt capita conſtituenda, primum, quando dicti minores peruenerunt ad ętatem legitimā, & prædicta beneficia, quæ aſſeruabantur pro ipſis, fuerunt eis reſignata ab his, qui ea ad hunc effectum receperunt in confidentiam, illis hoc ſcientibus, vt quia eis fuit dictum, & explicatum omne negotium, & hoc caſu dicendum eſt comprehendi ſub Conſtitutione Pij V. illiuſque pœnis, vt colligitur expreſſe ex §. multi, iuncto §. Sed ne quiſpiam. & ratio Conſtitutionis hābet locum in tali caſu abſque dubio, ergo & diſpoſitio. l. illud, ff. ad l. Aquil. l. à Titio, de verb. oblig.

Accedit propterea alia ratio, quia, cōſentiendo tunc, vt conſtat, per receptionem beneficij aſſeruati in confidentiam videtur approbare omnem tractatum,
29 ita, vt † à principio videatur committere, vt probat Gl. in l. 1. §. deieciſſe, in verbo ratum habueio, ff. de iniur. Salicer. in l. non ideo minus, num. 31. C. de ac-
30 cuſat. pœna enim infertur ex eo, † quod quis delictum commiſſum ratificat, com-
* munis * opinio, teſte Bal. in l. obſeruare, §. proficiſci, nu. 9. ff. de off. proconſ. Auguſtin. ad Ang. de malef. verſ. & Sempronium, num. 36. & iſte non ſolum ratificat verbo, vel ſolo conſenſu, ſed etiam fa-
31 cto, † recipiendo beneficium aſſeruatum pro eo, quod videtur omne dubium tollere. Gloſſ. in clem. 1. de pœn. Plax. lib. 1. delictorum, c. 18. Curt. Sen. conſ. 21. nu.
* 6. & communiter * alij.

Et dicitur tunc confidentiam committere, vnde ex multis capitibus videtur, vt comprehendatur. Secundum caput huius tertij caſus, quia poſtquam peruenerunt dicti minores ad legitimam ætatem, receperunt, mediante reſignatione, prædicta beneficia, vſque ad illud tempus aſſeruata pro eis, ignoranter tamen, vt quia de hoc nullam habuerunt ſcientiam, & tali capite, ſi loquimur de pœnis poſitis in dictis Cōſtitutionibus reſpicientibus nullitatem actus, teneo comprehendi, & per conſequens nihil eis fuiſſe tranſlatum per dictas reſignationes. quod expreſſe poteſt probari ex verbis ipſarum. nam dicit Pius Quartus? Ac interdum, vt beneficia ipſa tempore procedenti in aliquorum, tunc forſan de iure inhabilium, vel incapacium, vel nondum ad huc natorum fauorem, cedantur, ſeu reſignentur, &c.

Et Pius V. etiam num Infantibus, aut nascituris asseruentur, & postea annullantur quæcumque collationes, & dispositiones de dictis beneficijs, cum interuentu confidentiæ, statuendo, vt sint inualidæ, nullius roboris, vel momenti, nec cuiquam suffragari. ergo manifeste colligitur, circa hunc effectum comprehendi hos minores. namque si annullantur ipso iure, prouisiones beneficiorum factæ, ad hoc, vt referuentur beneficia recepta in confidentiam incapacibus, & non natis, sequitur, quod illi, qui tempore commissæ confidentiæ erant incapaces, & non nati, si postea nascantur, & fiant habiles mediantibus resignationibus illorum, qui sunt priuati ipso iure, nullum ius possunt acquirere. nam resignans non po-
32 test plus iuris † transferre in alium, quam ipse habeat, & ideo priuatur ipso iure, non potest resignare. late has conclusiones comprobaui de resign. benef. lib. 3. quæst. 1.

Comprobo, quia, si irritantur tales prouisiones receptæ, vt incapacibus beneficia asseruentur, ergo multo magis debent annullari translationes factæ, in executionem confidentiæ commissæ. nam propter vnum quodque, & illud magis. Et quod annullatio actus posita in S. Sed ne quisquam dictæ Constitutionis Pij Quinti referatur ad omnes causas positas in S. multi, communiter * est receptum, ex traditis ex clau-
33 sula in † fine posita, vt referatur ad omnia præcedentia, cap. inquisitionis, in fine, de appell. l. talis scriptura, §. vltimo, ff. de leg. 1. l. 3. S. filius, ff. de lib. & posth. Fel. in cap. causam, quæ, col. 3. de rescr. Aret. cons. 115. Quod procedit etiam in materia odiosa. l. 1. C. de lib. præt. Baldus in l. quisquis, C. si certũ petatur, Afflict. decis. 108. nu. 15. & seq. Eoq. magis, cum eadem vigeat ratio in omnibus. Abb. in c. 2. requiris, de appell. & in c. Ecclesia vestra, el 2. de elect. Anchar. cons. 65. col. 2. Crau. cons. 70. nu. 10. Socin. Iun. cons. 158. num. 49. vol. 2. Eoque magis, cum vtatur verbis id denotantibus, de præterito, præsenti, & futu-
34 ro tempore. Et ratio est euidens †, vt transeat odium, & vitium criminis, ad quos transit res. Abb. in c. ex insinuatione, nu. 6. de Sim.

Accedat præterea, S. Quare nos volentes, dictæ Constitutionis Pij V. vbi iudicantur renunciationes confidentiales ex sola dimittentis intentione, quod tollit omne dubium.

Nec consideratio, quam vidi facere in quadã causa Salamãtin. satisfacit, quod Constitutiones, dum loquuntur de infantibus, disponunt contra eos, qui committunt confidentiã, vt minoribus asseruẽt, & quod non comprehendant, neque priuent postea retinentes talia beneficiã iã recepta in confidentiam, nam contrariũ probatur ex verbis, vt supra deduxi, & ex ratione.

Minus obstat ipsorum ignorantia. nam
35 Simonia afficit nedum ignorantes, † sed etiam inuitos. cap. præsentium, 1. quæst. 5. Et regulare est, & communiter * receptum, vt ignorantia non excuset, vbi
36 adest decretũ irritans. † Barbat. in clem. 1. nu. 15. de elect. Card. cons. 33. Cassad. decis. 12. nu. 5. in reg. Cancell. Butr. late cons. 43. & faciunt alia, quæ adduxi de resig. benef. lib. 11. quæst. 4. nu. 43. Hinc fi-
37 lius ignorans † non excusatur à pœna. cap. licet Canon. si pater retinuit bullas. Rebuff. in prax. in tit. de non promouen. nu. 54. dixi de resig. benef. lib 11. q. 4. num. 46.

Si vero loquimur de alijs pœnis positis in dictis Constitutionibus, scilicet inhabilitate, & priuatione obtentorum, & obtinendorum, & excõmunicatione, crederem talem ignorantem excusari a prædictis pœnis, & sub illis non ligari ratione ignorantiæ, iux. ea, quæ tradit Nauar. in Man. cap. 23. nu. 44.

Et ratio est, quia in nullo deliquerũt, præsupposita huiusmodi ignorantia. Bart. & DD. in l. genero, ff. de infamib.
38 Et actus quilibet † ex agentis intentione bonus vel malus iudicatur. D. Thom. p. 2. q. 18. art. 9. in concl. Ant. de Butr. in cap. cum ex officij, de præscr. Fel. in cap. auditis, eo. tit. sed intentio præsupponi-
39 tur † bona. Bal. in tract. de Scismat. in principio. Ergo.

Accedit, quia intentio Pij V. fuit, vt recipientes beneficia pro infantibus, sint priuati omnibus beneficijs obtentis, & obtinendis, cum sint proprie, & veri confidentiarij, non autem quod infantes, & nascituri ignorantes dictam confidẽtiam, inhabiles sint ad alia beneficia.

nam

nam hoc esset contra iuris Diuini, & naturalis principia, vt lex puniret Innocen-
40 tes † ex delicto aliorum, Nauarr. in cap. fraternitas, 12. q. 2.

Sed hic contigit dubitare, si Pater, qui
41 commisit confidentiam pro filio, † hoc ei reuelet, an filius teneatur ei credere? Præpos. in cap. quicunque, 1. quæst. 5. proponit hanc quæstionem, & refert primo opinionem illorum, qui voluerunt, quod sit securus omnino, si non habet conscientiam læsam, arg. l. filium, ff. de his, qui sunt sui, vel alien. iur. si vero secus, ædificat ad gehennam, cap. vlt. de præsumpt. cap. literas, de restit. spol. si statim non dimittat. In dubio autem dicit Præposit. num. 1. quod contra filium præsumitur, quod simulet non credere, &, quia non est verisimile, quod Pater falsum dicat, arg. c. afferre, de præsumpt. Et quia
42 quis † tenetur credere parentibus, cap. iud. qui mat. accus. poss. Accedit, quia in his, quæ pertinent ad conscientiam, quis
43 † debet esse credulus. Hostien. in cap. officij, de pœnit. Et faciunt not. in c. per tuas, 2. de Sim.

44 Comprobatur, quia † nullus amat filiũ plusquam Pater, Bald. in cap. per tuas, de probat. Ias. in l. pactum, colum. vltima, C. de collat. Port. cons. 6. nu. 64. & cons. 150. num. 6. Soc. Iun. cons. 134. num. 43. volum. 3. & cons. 59. num. 4 & vlt. Grau. cons. 1. num. 2. Tiraq. in præfat. l. si vnquam, num. 9. cum seq. C. de reuocan. donat. Card. Paris. cons. 106. nu. 43. vol.
45 1. & non præsumitur malum capere † cõsilium pro eo. Bombin. late cons. 18. nu. 22. sed bonum. Alex. cons. 33. num. 4. vo-
46 lum. 4. Et consulere † animæ ipsius. Soc. Iun. cons. 8. nu. 34. vol. 2. Port. cons. 116.
47 num. 16. ac † existimationi. Soc. Iun. cõs. 99. num. 10. & cons. 102. num. 27. volum. primo.

Vigesimaprima Quæst. Summarium.

1 IGnorantes probibitionẽ confidentiæ, nõ excusantur.
2 Ignorantia iuris æquiparatur dolo.
3 Ignorantes ius dicuntur esse in lata culpa.
4 Sacerdotes scire debent Constitutiones Pontificias.
5 Non excusatur, qui ignorat, quod communiter omnes sciunt.
6 Ignorantia crassa non excusat.
7 Leges præsumuntur peruenisse ad notitiam ipsorum, quibus spectant.
8 Ignorantia non præsumitur in his, quæ quis tenetur inuestigare.
9 Error iuris non excusat.
10 Error iuris dicitur iniustus.
11 Ignorantia facti excusat.
12 Ex errore iuris non datur restitutio.
13 Ignorantes excusantur à pœna publicationis.
14 Rustici non restituuntur aduersus iuris ignorantiam.
15 Decretum irritans, ligat etiam ignorantes.
16 Nulla difficultas, vbi verba sunt clara.
17 Ignorantes prohibitionem confidentiæ, non incidunt in excommunicationem.
18 Ignorãtia excusat ab excommunicatione, etiam in facto illicito.
19 Dans ignoranter pro gratia, excusatur à pœnis Constit. Gregorij xiij. de datis, &c.
20 Excommunicatio requirit contemptum.
21 Ignorans non contemnit.
22 Contemnere, quid.
23 Ignorans non habet animum delinquendi.
24 Statutum addens pœnam in facto non damnato à iure, non ligat ignorantes.
25 Decretum irritans non ligat ignorantes respectu pœnæ.
26 Excusatur à pœna ignorans qualitatem.
27 Respectu pœnæ, Constitutio non extenditur ad præterita.
28 Ignorans non consentit.
29 Committentes confidentiam per ignorantiam, puniuntur pœnis impositis in Constitutione Pij Quarti, & Pij Quinti.
30 Ignorantia in facto illicito, non est probabilis.
31 Existentes in lata culpa, non excusantur à peccato mortali.
32 Transgressio legis humanæ, obligat ad peccatum mortale.
33 In foro conscientiæ ignorans excusatur à pœnis inflictis contra confidentiarios.
34 Renunciatio facta ei, cui asseruabatur beneficiũ in confidentia, nulla.
35 Priuatus ipso iure non potest renunciare.
36 Res transit cum vitio in odium criminis.
37 Simoniacus, non est restituendus.
38 Habens beneficium ex Simonia commissa per alium, habet titulum coloratum.
39 Confidentiarius est priuatus ipso iure.
40 Priuatus ipso iure non habet titulum.
41 Priuatus ipso iure non restituitur.
42 Resignatio per Simoniam ignoranter, nulla ipso iure.
43 Non est excommunicatus, qui consequitur beneficium per confidentiam, commissam eo ignorante.
44 Ignorantes recipientes beneficia asseruata eis, non priuantur obtentis, & obtinendis.
45 Quis non punitur ex delicto alterius.
46 Simonia realis à pari procedit cum confidentia.
47 Simoniace promotus, quid amittat.
48 Ignorantes restituuntur in integrum.
49 Vitium sequitur rem.
50 Committens confidentiam ignoranter tenetur restituere fructus.
51 Priuatus non facit fructus suos.
52 Habens scientiam de confidentia commissa in suo beneficio debet statim renunciare.

53 *Priuati ipſo iure tenentur dimittere beneficia.*
54 *Superueniens ſcientia quando faciat incidere in delictum.*
55 *Epiſcopus an poſſit diſpenſare cum ſimoniaco ignorante.*
56 *Epiſcopus poteſt in omnibus criminibus diſpenſare.*
57 *Epiſcoporum ampla poteſtas.*
58 *Epiſcopus non poteſt ſe intromittere in reſeruatis.*
59 *Epiſcopus non poteſt diſpenſare, vbi canon imponit pœnam ipſo iure.*
60 *Epiſcopus non poteſt diſpenſare poſt ſententiam latam à ſe.*
61 *Purgatio non admittitur, vbi pœna eſt impoſita ipſo iure.*
62 *Epiſcopus non poteſt diſpenſare, niſi in caſibus expreſſis.*
63 *Scientia probatur coniectura.*
64 *Ex coniunctione ſanguinis, probatur ſcientia.*
65 *Ex cohabitatione præſumitur ſcientia.*
66 *Vicinus præſumitur ſcire facta vicini.*
67 *Habens notitiam facti, præſumitur habere ipſius rei.*
68 *Scientia vnius partis negotii, arguit ſcientiam totius.*
69 *Pater ſolet communicare filio.*
70 *Scientia præſumitur ex eo, quod ſolet communiter fieri.*
71 *Filius præſumitur ſcire teſtamentum patris.*
72 *Coniecturæ an concludant pluſquam teſtes ſingulares.*
73 *In confidentiis commiſſa per patrem, non præſumitur ſcientia filij.*
74 *Ignorantia ſemper præſumitur.*
75 *Delictum excludendum.*
76 *Quiſque præſumitur bonus.*
77 *Factum ſemper trahitur ad bonum.*
78 *Cum agitur de pœna inferenda, non ſufficit præſumpta ſcientia.*
79 *Cum agitur de alterius præiudicio, non ſufficit ſcientia præſumpta.*
80 *In præiudicialibus conſanguineus non præſumitur ſcire facta conſanguinei.*
81 *Præſumpta ſcientia non habet locum in actibus, quę ſolent fieri clam.*
82 *Neque in actibus factis tempore infantiæ.*
83 *Scientia probanda eſt plene, cum agitur de inferenda pœna.*

QVAESTIO VIGESIMAPRIMA

ARGVMENTVM.

POena contra confidentiarios, an ligent ignorantes.

VIgeſimoprimo, Quæro, an ignorãtes comprehendantur ſub Conſtitutione Pij V. Dupliciter poteſt hæc quæſtio intelligi. Primo de committentibus confidentiam ignoranter, quia neſciebant illam eſſe prohibitam. Secundo, de recipientibus beneficium in confidentiam commiſſam ab alio, eis ignorantibus hoc.

Circa primum caput, communis concluſio eſt affirmatiua, vt ignorãtes huiuſ-
modi Conſtitutionem, & prohibitionem
1 † ex hoc non excuſentur, ſed eo non ob-
2 ſtante ligentur. nam ignorantia iuris †
procedens ex lata culpa non excuſat delinquentem, cum æquiparetur dolo, l. magna negligentia, ff. de verb. ſignif. l. quod Nerua, ff. de poſſ. Bart. in l. prima, ff. ſi quis teſtam. lib. ius eſſe fuerit, ita Abbas, Ant. de Butr. Io. Andr. Imol. Felin. Dec. num. 23. & alij omnes in cap. 2. de conſtit. Sed prædicti ignorantes dicuntur eſſe in lata culpa, quia omnes Curia-
3 les, & alij ſciunt prædictas † prohibitiones. l. late, ff. de verb. ſignif. & omnes Sa-
4 cerdotes, & Clerici † ſcire debent. Felin. in dict. cap. 2. col. 2. ſub num. 3. verſ. circa primam. Nauarr. optime in conſ. 8. nu. 2. de pœn. & remiſſ. & ideo non excuſatur ille, qui ignorat id, quod communi-
5 ter † omnes ſciunt, cap. vlt. qui matrim. accuſ. poſſunt, l. ſed & ſi pupillus, §. præſcribere, ff. de Iuſt. cap. paratus, 33. q. 1. Din. in reg. ignorantia, nu. 4. de reg. iur. lib. 6. Roman. conſ. 440. num. 11. Marſil. in l. qui ignorans, num. 24. & in l. qui falſam, num. 94. ff. ad l. Cornel. de falſ. late Iaſ. in l. error, num. 22. C. de iur. & fact.
6 ignorant. nam eſſet † ignorantia craſſa nimis, & ſupina. l. nec ſupina, ff. de iur. & facti ignorant. Bart. in l. ſi cui, §. eiſdẽ, num. 2. ff. de accuſat. optime Marſil. in d. l. qui ignorans, num. 23. cum ſequẽtibus.
7 Statuta, enim † & Conſtitutiones Pontificiæ præſumuntur perueniſſe ad notitiã eorum, ad quos hoc ſpectabat. Bal. in l. leges ſacratiſſimæ, nu. 2. C. de legib. Bart. in l. omnes populi, num. 67. ff. de iuſt. & iur. Card. Pariſ. conſ. 49. num. 37. vol. 1. Guid. Pap. in tract. de præſumpt. col. vlt. num. 127. late Siluestr. in verb. ignorantia. Et regulare eſt, vt non præſumatur
8 ignorantia de his, quæ quis † tenetur inueſtigare. Gloſ. & Doc. in cap. innotuit, de elect. & in cap. ad falſariorum, de falſ. Grat. conſ. 12. num. 39. lib. 2. Et commu-
9 niter receptum eſt, vt error † iuris non excuſet. Balb. in tract. præſcript. tit. pro donat. num. 2. Iaſ. in l. ſi ante, nu. 7. ff. ſol. matr. Imol. in l. iuſto, nu. 5. ff. de reſcrip.
10 Corn. conſ. 148. lib. 3. nam dicitur † iniu-
ſtus. l. numquam, ff. de vſucap. Et igno-
11 rantia † facti, non iuris excuſat. c. ignorantia, de reg. iur. in 6. l. non fatetur, ff. de confeſ. Dec. in l. ſi is id quod, num. 32. ff. de iurid. om. Iud. & ex errore iuris nõ

dari

12 dari † restitutionem * omnes volũt Doct. Bart. in l. diuus, n. 2. ff. de re iudic. Alex. consf. 165. num. 10. lib. 6. cum alijs, vt per Sfort. Odd. de restit. in integrum, quæst. 8. art. 82. num. 39. cum seq. vbi multa deducit, & late id probaui de resign. benef. lib. 11. quæst. 13. num. 85. cum multis seq. vbi volui, ignorantes non excusari à pœ
13 na † publicationis, & nu. 93. scripsi, quod
14 nec rustici restituantur aduersus iuris † ignorantiam. Bart. in l. 1. num. 6. C. vnde vi. Alex. in l. venia, nu. 3. C. de in ius voc. Menoch. de recuper. poss. rem. quæst. nu. 21. & 22.

Et hæc cõclusio respectu pœnæ annullationis actus non habet dubium, tum ex prædictis, tum præterea, quia in dictis constitutionibus Pij iiij. & Pij v. adest
15 decretum irritans, quod ligat etiã † ignorantes, ex * * receptiore sententia, cap. 1. de concess. præb. cap. dudum, eo. tit. in 6. cap. si eo tempore, de elect. eo. lib. 6. Clem. 1. de concess. præb. vbi Card. Zabarell. in 6. not. Oldr. cons. 319. Butr. consf. 43. Card. consf. 43. de * communi attestatus sum lib. 5. de resignat. benef. q. 6. num. 220.

Accedat, quod Pius V. annullat omnes, & quascumque concessiones, & receptiones factas per confidentiam. Ergo, ex verbis generalibus, & prægnantibus, ac decreto irritanti videtur comprehendere etiam ignorantes. & per consequẽs collatio facta ignoranti, aut electio, præsentatio, vel resignatio facta in eius fauorem, est nulla, & ipso iure, vt dicitur in eadem constitutione. & in hoc nullam difficultatem existimo esse faciendam, cũ
16 verba sint † clara, l. ancillæ, C. de furt.

De alijs vero pœnis positis in dicta Constitutione Pij V. an comprehendãt, & ligent hos ignorantes, quia vidi plures dubitare, particulariter & breuiter censui examinare. Et primo, quid de excommunicatione. An ignorantes dictam constitutionem, & prohibitionem, & committentes confidentiam incidant
17 † in excommunicationem positam ibidẽ. & videtur negatiuè tenendum, vt in similibus terminis tenuit Nauarr. in Man. c. 27. num. 274. conf. 54. num. 4. vers. quinto, de sen. excom. dum voluit, ignoran-
18 tiam excusare † ab excommunicatione imposita à Canone, vel Papa, etiam pro facto de se illicito, & allegat alios Doc. & idem Nauarr. conf. 52. nu. 4. vers. contrarium, eodem tit. de sent. excom. respõdit, dantem aliquid pro gratia, vel iustitia in Romana Curia, excusari ab excõmunicatione prolata per Gregoriũ xiij.
19 fel. rec. in sua Constitutione de datis †, & promissis, vbi innouat Bonif. viij. extrauag. 2. de sent. excom. quod etiam voluerat idem Nauarr. conf. 47. 48. & 51. illo eo. tit. & faciunt etiam quæ probat idẽ Nauarr. cons. 42. eo. tit. de sent. excom.
20 Excommunicatio enim † requirit contẽptum. Petr. de Anchar. in cap. 2. de const. lib. 6. Fel. in dict. cap. 2. num. 6. vers. contrarium. Archid. in cap. nullus, dist.
21 55. sed ignorans non † contemnit, Cald. conf. 11. de verb. signif. Felin. in cap. 1. n. 7. de maior. & obed. Butr. in cap. si celebrat, col. 4. de cler. excom. ministr. cum
22 contemnere, † sit voluntarie contradicere. Archid. in cap. quicumque, dist. 56. Felin. in cap. cum quidam, num. 7. de iur. iur. Ergo non incidit in excommunicationem, & de hoc videtur tex. in dicto c. 2. de Const. lib. 6. & ibi omnes * Doct. & faciunt, quæ in simili casu deduxi de resignat. benef. lib. 5. quæst. 6. num. 206. Secundo, dubitari cõtigit, quid de alijs pœnis impositis in dicta Constitutione, scilicet de priuatione beneficiorum obtentorum, & obtinendorum, an hi ignorantes comprehendantur. & pro negatiua, quod non ligentur dictis pœnis, facit doctr. Io. Andr. in cap. 2. pen. col. de con-
23 stit. lib. 6. dum voluit pœnam † constitutionum non ligare ignorãtem, cum non habeat animum delinquendi, quamuis det operam rei illicitæ, & ibi Gemin. sequitur Felin. dict. cap. 2. num. 6. in fi. vbi refert hanc partem alias sustinuisse, & cõ
24 probatur, † quia statutum addẽs pœnam in facto damnato de iure communi non ligat ignorantem. Ant. de Butr. in d. cap. 2. colum. 4.
25 Accedat, quia † decretũ irritans, quod ligat ignorantes, eos non ligat respectu pœnæ, cap. si beneficia, & ibi Archid. in 2. not. de præb. lib. 6. Barb. in Clem. 1. nu. 25. de elect. communis * opinio, vt dixi de resignat. benef. lib. 5. quæst. 6. nu. 221. præterea dans operam facto damnato, &
26 ignorãs † qualitatem excusatur à pœna, cap. si quis cum matre, & cap. si quis cum duabus, & cap. quidam fornicatus, 33. quæst. 4. & constitutio, quæ alias extenditur

17 ditur ad præterita, respectu pœnæ non † extenditur, cap. nullus, dist. 50. cap. quoniam, dist. 47. Et quia non potest concurrere consensus etiam interpretatiuus, vt obligetur ad pœnam, Innoc. in cap. in
28 nostra, de iniu. cum ignorans † non consentiat. cap. cum olim, de re iudic.

Et quia non adest tali casu huiusmodi consensus, ideo & ita videtur firmare Nauarr. in Man. dicto cap. 27. n. 274.

Sed, his non obstantibus, affirmatiua opinio mihi probatur, vt illis pœnis, sci-
29 licet priuatione † beneficiorum obtentorum, & obtinendorum priuentur committentes cōfidentiam per ignorantiam prohibitionum, & dictarum constitutionum. quam opinionem in indiuiduo videtur firmare Bart. post Cin. in l. 1. col. 8. vers. 2. Quæro, C de summ. Trin. Abb. in c. à nobis, & ibi Soc. sen. de sent. excom. col. pen. Petr. de Anchar. in cap. 1. quæst. 12. de constit. Imol. & alij * omnes in d. c. 2. de constit. vbi Dec. num. 35. dicit hāc opinionem esse veriorem in iure, & allegant plures rationes, & ea videtur maxime concludere, quia ignorantia huiusmodi non est probabilis, cum attentaue-
30 rit † factum damnatum, l. vulgaris, §. si quis, ff. de furt. l. scientiam, §. qui cum aliter, ff. ad l. Aquil. & debuerat ante cogitare, iuxta id, quod signanter considerat Sum. Pont. in cap. vlt. de homicid. in 6. alia enim daretur causa committendi confidentias, & deludendi præfatas constitutiones, & ideo prædicta via non erit aperienda: & ad contraria possumus de facili respondere. Et primo ad doctrinā Io. Andr. quæ loquitur de ignorātia probabili, vt potest videri. & in casu nostro nequaquam poterit dici. ita Dec. in d. c. 2. nu. 35. sed potius crassa, Gloss. in l. municipali, ff. de decret. ab ordin. facien. Abb. cons. 35. in fi. lib. 1. Dec. in cap. ad hæc enim, 33. de postul. prælat. Nec obstat doctrina Ant. de Butrio, nam, vltra quod non est recepta, contrarium est verius, vt dicit Dec. dicto cap. 2. numero 35.

Nec obstat, quod dicitur de decreto irritanti, cum illa conclusio non procedat in factis damnatis, & illicitis. Minus obstant cap. si quis cum matre, & cap si quis cum duabus, allegati à Fel. quia illa iura nihil dicunt de ignorantia. quod animaduertit Dec. d. cap. 2. nu. 35. vers. moderni. Nec etiam obstat, quod dicetur fuit, quod ratione pœnæ ignorantia excusat à Constitutione, quæ trahitur ad præterita. nam tunc ignorantia est multū probabilis; cum nihil potuerit imputari. Nec etiam obstat defectus consensus, vt non possit obligari. nam, ex quo dat operam rei illicitæ, reputatur consentire, etiam in eo, quod sequitur præter eius intentionem. Doct. in cap. vlt. de homicid. lib. 6.

Nec præterea excusantur dicti ignorantes, cum sint in lata culpa, à peccato
31 mortali, vt videtur cōcludere † Nauarr. cons. 50. num. 4. de sent. excom. vbi vult, Ignorantem excusari ab excommunicatione, non autem à peccato. Idem Nauarr. in Man. cap. 23. num. 45. cum seq. cū
32 † trāsgressio legis humanę obliget ad id, Caiet. 2. 2. quæst. 186. art. 9. col. 4. Henr. Bot. de Synod. par. 3. art. 1. nu. 270.
33 In foro autem conscientiæ † credimus ignorantem excusari à pœnis, vt consuluit Nauarr. de extrauag. Greg. xiij. de datis, & promiss. cons. 51. de sent. excom. Idem Man. cap. 27. nu. 274. cum seq.

Circa secundum caput de recipientibus beneficia in cōfidentiam commissam ab alio eis ignorantibus, quod potest primo exemplificari, quando beneficia asseruabantur pro quibusdā incapacibus, quibus effectis habilibus, fuerūt eis dicta beneficia resignata ab his, qui habuerant in confidentiam. Secundo, quando pater, frater, vel alius consanguineus commisit confidentiam, procurando, vt beneficiū conferatur ei, aut resignetur, promittendo fructus, vel dispositionem beneficij, quando resignans voluerit, faciendi sunt tres casus. Primus, an hi ignorantes ligentur pœna annullationis actus, vt resi-
34 gnatio, vel collatio † sit nulla, & in hoc * recepta, & practicata * sententia est affirmatiua, actum fuisse, & esse nullum, primo ex decreto irritanti posito in dictis Constitutionibus, quod ligat etiam penitus ignorantes quo ad nullitatem actus, Cassador. decis. 3. num. 1. & decis. 12. super reg. Cancell. Card. in Clem. 1. in 18. quæst. & Barbat. nu. 25. & omnes * alij, vt supra dixi.

Secundo, ex Constitutione Pij V. in §. multi, vbi consideratur huiusmodi casus, & dicit esse resignationem confidentialem etiam ex sola dimittentis inten-

tione, quam præsupponimus hoc casu.
Tertio, quia, postquam prædictæ Constitutiones dixerunt cōfidentiam esse accipere beneficia, illaque asseruare pro inhabilibus, vel alijs, vt patet in Constitutione Pij iiij. in §. interdum, & in Constitutione Pij V. in §. plerisque, in odium delicti, annullant quascumque collationes, & dispositiones de dictis beneficijs, cum interuentu confidentiæ, & volunt esse nullas, & inualidas, nulliusque roboris, vel momenti, nec cuiquam suffragari, & loquuntur per verba futuri temporis, ideo ex resignatione nihil potuerunt acquirere.
Quarto, comprobatur, quia illi confidentiarij, à quibus beneficia habuerunt, vel per collationem, ob dictum crimen, erant priuati collatione, vel per resignationem, & etiam erant priuati ipso iure,
* ob hoc. & communis * est conclusio. priuatum ipso iure non posse resignare, & re
35 signando † nihil transferre, vt latè scripsi de resignat. benef. lib. 3. q. 1. & in odium criminis ad quoscumque transit res, tran
36 sit cum † vitio, Abb. in cap. ex insinuatione, nu. 6. de Simon. & ideo alias fuit re-
* solutum in Simonia, in * vna Firmana Parochialium, 10. Decembris 1538. coram Aquen. quod, si resignans habuit pecuniam pro resignatione, quamuis id ignorauerit resignatarius, quod nihilominus
37 ipse resignatarius † nō acquirat, nec etiā titulum coloratum, & ideo, si spolietur, non erit restituendus, vt attestatur Sarn. de trien. quæst. 12. col. 5. ex dictis Innoc. in cap. cum vniuersorum, de rerum permut. Rot. decis. 7. de renunc. in antiq. ad quod etiam vide Doct. Innoc. Card. Burr. Abb. & alios, in cap. nisi cum pridē, de renunc. Redoan. de Sim. par. 4. c. 12. Rebuff. de pacif. poss. num. 44. vbi quærunt, an habens beneficium per Simoniā commissam ab alio habeat titulum coloratum, & gaudeat reg. de triennalis: &
38 concludunt † affirmatiue. quod ego in confidentiario ignoranter non admitterem, sed tenerem contrarium, cum per dictas Constitutiones, inducendo vt su-
39 pra, sit priuatus † ipso iure. Collect. in cap. in quibus, col. 1. de pœn. Abb. & alij in cap. accepta, de rest. spol. Fel. in cap. 1. col. 13. de constit. & priuatus ipso iure
40 nullum habet † titulum, vt est communis,
* * vt late probaui de resignat. benef. dict. quæst. 1. lib. 3. num. 54. 55. cum sequen.
41 & nō † restituatur si fuerit spoliatus, Rot. decis. 3. de rest. spol. in nou. Rip. in l. naturaliter, §. nihil commune, nu. 92. ff. de acquir. poss. Moedan. decis. 15. cum alijs citatis per Menoch. de recup. poss. rem. primo, num. 330. Et huiusmodi actus erit nullus ipso iure, vt colligitur ex præfatis Constitutionibus Pij iiij. & Pij v. ita
42 collatio, præsentatio, vel resignatio † per Simoniam etiam ignoranter est nulla ipso iure. Abb. in cap. pen. col. 1. de elec. Sarn. de trien. quæst. 12. Couar. reg. peccatum, §. 8. num. 7. 2. par. quāuis Nauar. cons. 60. num. 5. teneat contrariū ex pluribus argumentis.
Secundus casus, an hi ignorantes ligentur sententia excōmunicationis im-
43 posita per dictas † Constitutiones. Negatiue dicendum erit, ex his, quæ tradit Nauarr. in Man. cap. 27. num. 274. cum seq. & cons. 42. 47. 52. & 54. de sent. excomm. & dixi supra. nam hoc non habet
* dubium, & Doct. * communiter concordant, &c. & in Simoniaco hoc expresse tener Nauarr. cōs. 60. nu. 2. 2. vers. pro contraria, de Simon.
Tertius casus, an recipientes benef. per confidentiam commissam ab alio eis ignorantibus, ligētur alijs pœnis positis
44 in dictis Constitutionibus, scilicet † priuatione obtentorum, & obtinendorum. Et existimo negatiuam opinionem esse
* * veriorem, & * * receptiorem, & colligitur ex Nauarr. cons. 65. 66. num. 3. num. 1. & cons. 8. de Simon. Et primo, facit, quia esset contra ius naturale, ac diuinum, vt quis ex delicto cōmisso ab † alio, eo ignorante puniatur obtentis, & obtinendis, vt late probat Nauarr. in c. fraternitas, 12. quæst. 2. Secundo, quia Constitutiones Pontificiæ, quæ obligāt post tempus ibi præfixum, & post promulgationē, minime obligant ignorantes, vt defendit Nauar. in Man. cap. 23. num. 44. & diximus supra. Ergo.
Tertio, quia decretum irritans non ligat ignorantes respectu pœnæ impositæ in illa lege. Gemin. in cap. si Apostoli-
* ca, col. pen. de præb. in 6. communis * opin. vt per Gabriel. de Clausul. concl. 3. num. 8.
Quarto, comprobatur ex eo, quod statuitur in Simonia reali, quę quantum ad priuationem ipso iure, & priuationē obtentorum,

46 tentorum, & obtinendorum,† à pari procedit cum confidentia. Extrauag. cum deteſtabile, de Sim. Caſſad. deciſ. 5. de conſtit. & deciſ. 1. de Sim. nam ſimonia-
47 niace † prouiſus, ſeu promotus, eo tamē ignorante eſt inhabilis ad illud beneficium. & ſuſpenſus quoad illum ordinem, ſuper quo interuenit Simonia eo ignorante, non autem priuatur obtentis, & obtinendis, neque ſuſpenditur ab alijs ordinibus rite receptis, Innoc. in cap. de Sim. in principio de Sim. & ibi Hoſt. in verſ. in alijs autem ordinibus, Io. Andr. in verſ. in alijs. Anchar. ſub num. 2. Butr. verſ. in alijs, Abb. ſub num 7. Felin. ſub nu. 4. verſ. alia autem, idem Abb. in cap. per tuas. el ſecundo, num. 6. eo. tit. Redoan. in tract. de Simon. par. 4. cap. 16. à nu. 11. vſque ad finem, & communiter * alij omnes idem volunt.

Nec cōtrarium voluit Pius V. in dicta Conſtitutione, dum conſiderat confidentiam pro naſcituris, & inhabilibus. nam verba, & mens eo tendunt, vt recipientes pro inhabilibus beneficia in confidentiā priuentur omnibus ſuis beneficijs, & inhabiles ſint ad alia obtinenda, quia dicū tur confidentiarij, non vero quod incapaces ſunt, ignorantes dictam confidentiam ſint inhabiles ad obtinenda alia beneficia. nam id eſſet contra iuris diuini, & naturalis rationem, ac contra omnia iura. & cum hic caſus eueniſſet, ita vidi conſultum per excellentiſſimos I. V. D. plurium Ciuitatum Italiæ, & Hiſpaniæ, vt hoc annumeretur inter alia priuilegia ignorantiæ facti, quæ etiam tribuit
48 † iuſtam cauſam reſtitutionis in integrū. Bart. in l. 1. §. ſi quis, ff. de itin. act. priuat. Fulgoſ. in l. ſi ſic, ff. quemadmodum ſeru. amittatur. Alex. conſ. 169. nu. 10. lib. 2. Loffred. conſ. 16. nu. 10. Cuman. conſ. 47. num. 4. Barbat. conſ. 9. num. 3 & 4 lib. 1. Gozad. conſ. 56. num. 10. communis vt atteſtantur Alex. conſ. 51. num. 10. lib. 5. & conſ. 77. num. 6. lib. 6. Grat. conſ. 91. num. 53. lib. 1. Ruin. conſ. 26. nu. 19. & 32. lib. 2. Et alia ratio viget in beneficio, ſuper quo cōmiſſa fuit confidentia, vt illo priuetur, quamuis eo ignorante id factum fuerit, cum vitium ſequitur
49 † rem. Abb. in cap. ex inſinuatione, n. 6. de Sim. & alia in alijs, in quibus nullum vitium conſideratur.

Quartus caſus examinandus, an hi recipientes ignoranter beneficia per confidentiam ignoranter commiſſam ab alio teneatur reſtituere fructus perceptos ex illis beneficijs? Omiſſis, quæ poſſent ad-
50 duci, affirmatiua opinio eſt verior, † quā in accipienre beneficium per Simoniam commiſſam ab alio eo ignorāte tenet D. Thom. 2. 2. quæſt. 100. art. 6. ad tertium, & alij relāti in primo caſu huius ſecundi capitis. & illam deduco, tum ex verbis dictæ Conſtitutionis Pij V. in §. Sed nec quiſquam, ibi, nec non fructibus, intelligendo, vt referatur ad nullitatem actus, quæ nullitas habet locum non obſtante huiuſmodi ignorantia, tum etiam ex ratione, quia, cum ſit priuatus eo beneficio ipſo iure, vt ſupra in dicto primo caſu
51 comprobaui, non poteſt fructus † ſuos facere, vt per Caputaq. deciſ. 111. par. 2. late per Tiraq. in l. ſi vnquam, in verbo reuocatur, nu. 446. C. de reuoc. donat. Nec obſtat, quod in Simonia contrarium voluerit Nauarr. conſ. 60. nu. 5. verſ. tertio, quod auctoritas, de Sim. Nam idem Nauarr. conſ. 61. n. 7. eo. tit. videtur recedere ab eo, quod antea ſcripſerit.

Sed dubium eſt, quid debeant facere huiuſmodi recipientes beneficia per confidentiam commiſſam ab alijs eis ignorantibus, cum habuerint ſciētiam de hoc. * omnes * Doct. volunt, ſuperueniente ſciē-
52 tia † debere ſtatim dimittere illa beneficia. D. Thom. 2. 2. quæſt. 100. art. 6. ad 3. Abb. in cap. pen. in 1. & 2. not. per illum tex. de elect. & in cap. nobis. 1. not. de Iur. patron. Præpoſit. in cap. quocumque, num. 1. 1. quæſt. 5. cum alijs, vt per Sarn. dict. quæſt. 12. de trienn. num. 8, vbi refert hanc concluſionem approbaſ- * ſe * Rotam in vna Meſſaneñ. Cappell. de menſe Maij 1566. coram Vortio, Nauar. conſ. 11. num. 1. & conſ. 15. nu. 6. & conſ. 21. num 5. & conſ. 60. num. 3. & 61. num. 1. & 65. num. 2. & conſ. 73. in tit. de Sim. * & * communiter alij omnes id volunt, &
53 regulare eſt, vt priuati † ipſo iure teneantur dimittere beneficium. Abb. in cap. extirpandæ, §. vero, col. 8. verſ. ex his, de præben. Ruin. in conſ. 4. num. 11. lib. 5. communis opin. teſte Alphon. Hoied. de incompat. benef. par. 1. cap. 13. num. 61. dixi de reſignat. benef. lib. 3. quæſt. 1. nu. 58. quod ſubtiliter poteſt deduci ex dicta Conſtitutione Pij V. §. Sed ne quiſquam, ibi, intercedente hoc confidentiæ

vitio

vitio receperunt, ac retinent, nisi statim ad se reuersi, & resipiscentes celeri dimissione sibi prospexerint, &c. inspecta enim ratione horum verborũ, colligitur, quod ignorantes post habitam scientiam confidentiæ commissæ in beneficio quod obtinent debent prouidere cum celeri dimissione illius beneficij, ne incipiant ligati illis pœnis, vt in his terminis voluit Nauarr. in Sum. cap. 23. sub num. 100. in fin. vers. noto 10. Hinc est, quod in delictis
54 superueniens scientia sufficit † ad incursum pœnæ, nisi statim delictum illud purgetur. l. sed & si lege, §. de eo autem, ff. de petit. hered. Anchar. in cap. si beneficia, num. 2. vers. 30. 3. not. de præb. in 6. Roman. cons. 329. nu. 5. Salicet. in l. qui contra, sub num. 1. C. de incest. nupt. & in l. 1. C. de fals. monet. Bellam. decis. 555. Crauett. cons. 237. col. pen. & in terminis de Simonia videtur tex. cũ ibi not. in c. ex insinuatione, de Sim. vbi Gl. Abb. num. 7. & alij.

Rursus dubium est, de quo sæpius fui interrogatus, an cum hoc recipiente beneficium per cõfidentiam commissam ab alio eo ignorante possit Episcopus dispẽ-
55 sare? Pro affirmatiua † ponderatur tex. in c. pen. de elect. vbi inquit Gregorius IX. quod reprobata electione propter simoniam commissam electo ignorante, & ratum non habente, Episcopus cum eo super prælatione, ad quã fuerat electus, illa vice non potest dispensare, subdit, quamuis circa eum, qui ignoranter recepit simplex beneficium per Simoniacã prauitatem, post liberam resignationem Episcopi dispensatio toleretur, & ibi Glos. communiter recepta in verbo illa vice Episcopum in tali Simonia non posse dispensare in dignitatibus, posse autem in simplicibus beneficijs. Abb. Ant. de Butr. Zabar. Imol. & alij omnes Card. Alexan. in c. 1. n. 11. 1. q. 5. Innoc. in c. nobis, de Sim. & in facti cõtingentia respondit Nauarr. cons. 61. n. 5. de Simon.

Secundo comprobatur, quia Episco-
56 pus potest † in omnibus criminibus dispensare, nisi contrarium reperiretur expressum, & tenuerunt Collect. Tancred. Goffred. Host. Innoc. Io. Andreas, & Io. de Lignano in cap. at si clerici, §. de adulterijs, & ibi refert Abb. num. 4. de iudic. Archid. in cap. licet canon, de elect. lib. 6. & est * magis communis opinio, vt attestatur Glos. in dicto §. de adulterijs, & in
57 c. minor, dist. 50. cum latissima sit † potestas Episcoporum, c. 1. de off. ord. lib. 6.

Sed mihi contraria sententia probatur, vt tali casu Episcopus non possit dispensare, & moueor ex eo, quod Pius V. circa huiusmodi causas tollit iurisdictionem Ordinarijs, vt dicam suo loco, & imponit pœnam ipso iure, ac sibi reseruauit absolutionem ab excommunicatione, ex
58 ipso expresse colligitur, Episcopum † nõ posse amplius se intromittere, vt colligitur ex dictis per Io. Andr. in cap. 1. de sup pl. præl. negl. & ibi Gemin. in 4. col. Card. in clem. 2. de vita & honestat. cleric. & * communis est conclusio, vt Episcopus
59 non possit dispensare, † vbi Canon imponit pœnam ipso iure. Archid. in cap. licet canon, de elect. lib. 6. Sequitur Felin. in dict. cap. at si clerici, §. de adulterijs,
60 num. 4. de iudic. vbi dicit, † quod, sicut Episcopus nõ potest dispensare post sententiam à se latam super pœna, cap. idoneo, 2. quæst. 7. l. diui fratres, ff. de pœn. Ita fortiori ratione, cum lex imponit pœnam ipso iure, quia tunc trahit secũ exe-
61 cutionem, vt non admittatur † purgatio Canonica, etiam vbi alias admitteretur, Gloss. in Clem. ne in agro, §. primo, in verbo ipso facto, de stat. monach. quam allegat Bal. in auth. habita, C. ne fil. pro patr. ex quo argumento potest tolli, quod in contrarium allegabatur, d. cap. pen. de elect. lib. 6.

Non obstat secundũ, quia multi Doct. dant regulam negatiuam, vt Episcopus
62 non possit dispensare, nisi † in casibus à iure expressis, vt per Abb. d. §. de adulterijs, num. 4. & ibi late hanc opinionem comprobaui, & esto, quod id sit verum, non habebit locum in casu nostro, cum videatur Pius V. eis tollere hanc potestatem per dictam Constitutionem.

Quæro, iuxta terminos quæstionis precedentis, Pater commisit confidentiam, vt beneficium asseruaretur pro filio tunc minori, vel alias detur filio eidem, an sequuta postea renunciatione in fauorem ipsius filij effecti maioris, facta ab eo, qui recepit, vt asseruaret, præsumatur scientia ipsius filij ad effectum, vt possit puniri in foro exteriori, vt confidentiarius verus, & priuari etiam obtentis, & declarari inhabilis ad obtinenda alia, vel ignorantia, vt priuetur dumtaxat eo benefi-

cio,

cio, super quo commissa fuit huiusmodi confidentia.

Quod præsumatur scientia, primo fa-
63 cit, quia scientia † probatur coniecturis, Abbas cons. 81. in fin. lib. 1. Bal. cós. 392. num. 1. lib. 1. Alex. cons. 187. num. 3. lib. 2. Corn. cons. 85. num. 12. lib. 3. Riminal. sen. cons. 461. num. 5. lib. 3. Card. Paris. cons. 91. num. 47. vol. 2. & cons. 57. n. 15. cum seq. vol. 4. Crauet. cons. 193. num. 6. Natt. cons. 231. num. 1. & 2. lib. 1. Panci rol. cons. 130. num. 9. Butr. decis. 121. lib. 2. Borg. decis. 36. num. 27. communis opinio teste Soc. iun. cons. 116. nu. 42. vol. 1. & hic plures extant coniecturæ, ex qui bus colligitur huiusmodi sciétia filij, prima coniunctio maxima sanguinis omnes
64 alias superans † inter patrem, & filium, cap. contradicimus, §. auctoritate, 35. q. 3. Gloss. in cap. super eo, el secundo, de te stibus. Tiraq in tract. de iure primogen.
* q. 40. num. 29. & communiter * est receptum ratione sanguinis presumi sciētiā. l. octaui, C. vnde cognati, l. si vicinis, C. de nupt. l. consensu, §. supra plagijs, C. de repud. Anchar. cons. 170. colum. vlt. Bal. cons. 295. col. 1. lib. 2. Crauett. cons. 26. num. 3. Corn. cons. 85. num. 12. lib. 3. Secunda cohabitatio patris & filij, in eadem domo; ex qua cohabitatione om-
65 nes volunt † præsumendam sciētiā. Bal. in l. quicumque, num. 2. ff. locat. & cons. 392. col. 2. lib. 1. Abb. cons. 19. lib. 2. Aret. cons. 290. col. 4. Anchar. d. cons. 170. col. vlt. Bellam. cons. 46. nu. 17. late Decian. cons. 10. num. 85. 86. cum sequen. lib. 1. & cons. 24. nu. 46. eo. lib. 1. latissime Boccius cons. 47. nu. 24. cum seq. Ruin. cons. 50. num. 17. lib. 1. Roland. à Vall. cons. 52. num. 13. lib. 1. & cons. 90. nu. 25. lib.
66 2. nam si † vicinus præsumitur scire facta vicini, Alex. cons. 23. col. 2. lib. 5. Soc. sen. reg. 210. fall. 6. Crauett. de antiq. temp. par. 4. §. materia, num. 62. & cons.
* 148. num. 5. & * communiter alij omnes, ergo eo magis cohabitantes, qui cum præsumantur habere notitiam facti, præ-
67 sumuntur etiam habere † sciētiam ipsius rei, & qualitatum. Ias. in l. qui Romç, §. duo fratres, num. 108. ff. de verb. oblig. Ruin. cons. 14. num. 6. lib. 3. Paris. cons. 52. num. 21. vol. 4. Coras. in l. admonendi, num. 200. ff. de iureiuran. & scientia
68 † vnius partis negotij arguit sciētiam totius. l. non est ferendus, vbi Bart. ff. de transact. Abb. cons. 18. nu. 3. Soc. sen. reg. 176. Sfort. Odd. de restit. in integr. q. 8. num. 70. Tertia ex eo, quod communiter
69 accidit. nam, quod facit Pater, solet † communicare filio. Soc. sen. cons. 31. incip. prosequendo, in 4. colum. vers. vnde quamuis pater, vol. 1. Barbat. cons. 10. col. 1. lib. 2. cum alijs, vt per Felin. in c. 1. col. 2. de Magist. Alciat. in l. in suis, n. 10. ff. de lib. & post. nam in simili, ab eo,
* quod potest * communiter fieri, præsumi-
70 tur scientia scripturæ, † probato quod fuerit penes illum. l. non est ferendus, ff. de transact. Dec. cons. 328. col. 3. Card. Paris. cons. 100. nu. 87. volum. 1. Crauet. cons. 193. num. 7. Quarta, & vltima erit coniectura, quia, si filius præsumitur scire negotia patris, & in particulare testamentum paternum, præsupposito quod
71 fuerit domi, tempore quo fuit † conditū, Bal. cons. 392. num. 5. lib. 1. & cons. 296. lib. 2. Abb. cons. 19. col. 2. lib. 2. Paul. de Castr. cons. 94. col. 2. lib. 2. Aret. cons. 15. ad fin. ita & eius rei, quæ tendit ad eius vtilitatem, vt videntur fere dicere in proposito nostro, Roman. cons. 290. Soc. sen. cons. 264. num. 9. lib. 2. Dec. cons. 136. n. 12. Roland. à Vall. cós. 52. lib. 1. Mascard. de probat. conclus. 1293. num. 18. & hæ coniecturæ videntur magis concludere, quam si hoc constaret per testes singula-
72 res, qui id † probarent. Butr. decis. 121. lib. 2. & plus quam si constaret per famā, quæ etiam sufficeret, cap. vlt. dist. 16. Ias. in l. is potest, num. 73. ff. de acquir. poss. Alex. cons. 177. num. 8. lib. 2. Paris. cons. 72. num. 26. volum. 2. Cephal. cons. 314. num. 28. lib. 3. & * omnes alij.

His tamen non obstantibus, contrariam opinionem in facti contingentia fir
73 maui, vt non † præsumatur scientia filij in confidentia commissa per patrem.

Primo ex regula vulgari, & commu-
* ni, * vt ignorātia semper presumi debeat,
74 donec † contrarium non probatur. l. si tutor petitus, vbi Not. Bal. C. de peric. tut. c. præsumitur, de reg. iur. in 6. l. verius, & ibi Glos. ff. de probat. Bart. in l. is potest, num. 18. ff. de acquir. hered. Roman. cons. 54. post num. 3. Soc. sen. reg. 175. Paris. cons. 65. in fi. vol. 3. Rot. decis. 6. de iure patr. in nouis. Bellamer. decis. 562. eoque maxime in casu quæstionis
75 nostræ, vt delictum † excludatur, arg. l. merito, ff. pro soc. late Marsil. cós. 2. col. 1. Crauett.

Crauet. conf. 18. col. vlt. Alciat. de præsumpt. 3. reg. præsumpt. prima, cum quisque † præsumatur bonus. c. vnico, de scrutin. in ordin. fac. Barbat. conf. 77. in prin. lib. 4. Socin. sen. consil. 82. in princ. lib. 2. Et ideo regulare est, vt factum, quod

76

77 potest trahi ad bonum, † & malum, ad illicitum, & licitum, trahatur, & interpretetur bonum, & licitum. Alex. conf. 125. col. 4. in fine lib. 4. Soc. inn. conf. 83. col. 1. lib. 2. Io. Andr. in c. nauiganti, de vsur.

* * communis opinio, vt late per Gabriell. de malef. conclus. 2, col. 1. & seq. Cephal. conf. 75. nu. 7. lib. 1. & hoc in materia simoniæ scribit Ferret. conf. 375. lib. 2. & in materia confidentiæ Caputaq. decis. 202. num. 5. par. 1. qua propter debemus præsumere pro non delicto, quod scilicet ignorauerit.

Secundo, quia non sufficit præsumpta scientia (de qua in quęstione nostra) cum

78 agitur de † pœna inferenda. Rot. decis. 21. de dol. & contum. in antiq. Felin. in c. quoniam frequenter §. porro, col. antepen. vt lit. non contest. Ruin. conf. 66. nu. 18. lib. 3. Ripa respon. 17. nu. 6. vsque ad fin. tit. de rescr. Sarn. de ann. q. 48. in fine. Crescent. decis. 193. in manuscriptis. Cephal. conf. 720. nu. 17. lib. 5. Cassad. decis. 2. nu. 4. de pœn. & commu

* niter * alij Doct. Ergo cum Constitutiones Pij iiij. & Pij v. imponant pœnas grauissimas, concludendum est, huiusmodi scientiam non suffragari ad prædictum effectum.

79 Tertio, quia neque sufficit scientia † præsumpta, cum agitur de alterius præiudicio, & post alios late deducit Simon de Præt. conf. 199. nu. 36. Ber. conf. 68. nu. 86. lib. 1. Bald. in c. cum contingat, nu. 6. de rescr. Butr. decis. 149. lib. 1. Paris. conf. 23. nu. 24. vol. 1. Crauet. conf. 193. nu. 8. Cassad. decis. 2. nu. 4. de pœn. Butr. decis. 6. de publ. in manuscriptis. Moedan. decis. 160. & 196. etiam in manuscriptis.

Ideo scribit Natt. conf. 162. num. 4. in fin. quod consanguineus, & vicinus non

80 præsumitur scire facta † consanguinei, & vicini in præiudicialibus, scilicet in successionibus in ius alterius. nam tunc cessat, quod dicit Bal. per illum tex. in l. de tutela. C. de in integr. restit. Balb. de præscript. par. 4. q. 29. num. 8. Beninten. decis. 69. nu. 5. & decis. 21. num. 7. At hic agitur de magno præiudicio alterius. Ergo.

Quarto, quia neque habet locum præsumpta scientia in actibus, qui solent

81 fieri clam † Abb. consil. 25. numero 15. sicuti neque in actibus momentaneis. Castr. in l. prima. numero 21. ff. si cert. petat. neque in actibus factis tempore,

82 quo † quis erat infans. Cephal. consil. 720. num. 4.

Ex quibus patet responsum ad allegata in contrarium.

Quinto, ex dicto Nauarr. consil. 65. num. 3. versi. 4. de simon. vbi negat scientiam filij in hac materia simoniæ ex facto patris, scilicet solutione cuiusdam tritici. nec obstat constitutio Pij V. cũ, non probata scientia, simus extra casum dictæ constitutionis.

Et eo magis procederet hæc conclusio, si constaret de bona fama, & vita filij, & si probarentur aliquæ aliæ circumstantiæ. Et actor admittitur ad probandum huiusmodi scientiam, quæ, cum hic tra-

83 ctetur de inferenda † pœna, esset probanda plene. Cephal. d. consil. 720. col. 2. cum omnibus qualitatibus, gloss. in c. concertatione de appellationibus in 6. Alex. conf. 114. num. 4. lib. 1. Aret. consil. 68. num. 2. in fin. Bald. conf. 41. num. 5. lib. 1. Ruin. consil. 1. per totum. & pręcipue in 4. lib. 5. Natt. consil. 456. num. 18. lib. 2.

Infitiati tamẽ minime potest, ex hoc filium esse valde indiciatum. In foro conscientiæ autem inspicienda veritas, ad effectum, vt excusetur, vel ne, & pariter ad effectum excommunicationis.

Vigesimæ secundæ Quæstionis Summarium.

1 *MEDIATOR simoniæ est simoniacus.*
2 *Mediator delicti dicitur delictum committere.*
3 *Statutum de committente delictum comprehendit mediatorem.*
4 *Mediator in contractibus vsurarijs tenetur ad restitutionem.*
5 *Agentes, & consentientes pari pœna puniuntur.*
6 *Mediatores pœna infamiæ notantur.*
7 *Mediator confidentiæ incidit in excommunicationem.*

8 *Mediator, ad hoc, vt quis dicatur, non requiritur munus.*
9 *Mediator confidentiæ committit confidentiam.*
10 *Mediator confidentiæ non priuatur obtentis, & obtinendis.*
11 *Pœna habet locum in casibus expressis.*
12 *Pœna imposita contra facientem non comprehendit consentientem.*
13 *Pœna contra dantem licentiam malefaciendi non extenditur ad vtentem illam.*
14 *Pœna contra contrahentem non comprehendit consulentem.*
15 *Dans intercessori, vt procuret sibi beneficium, quomodo puniatur.*
16 *Excommunicantur dantes aliquid pro gratia.*
17 *Auaritia est probibita omni lege.*

QVAESTIO VIGESIMASECVNDA.

ARGVMENTVM.

Qva pœna puniatur Mediator simoniæ, & confidentiæ.

Vigesimosecundo, Quæro, an Mediator confidentiæ includatur sub pœnis appositis per Pium Quartum, & Pium Quintum in eorum Constitutionibus contra Confidentiarios? Duo capita censeo esse constituenda. Quorum primum erit circa excommunicationem. Secundum circa inhabilitatem in beneficijs obtentis, & obtinendis. Quo ad primum omissis superfluis, conclusiue procedendo, concludo, mediatorem confidentiæ incidere in excommunicationem, idque ex eo, quia mediatores
1 simoniæ sunt † simoniaci, & in excommunicationem incurrũt. c. si quis Episcopus, 1. q. 1. vbi imponit pœnam aduersus Episcopos ordinantes per pecuniã, subdit, si quis vero mediator tã turpibus, & nefandis datis, vel acceptis extiterit, & ipse siquidẽ Clericus fuerit, proprio gradu decidat, si vero laicus, aut monachus anathematizetur. & ibi gl. & alij c. vlt. 1. q. 3. extrauag. 2. Pauli 2. incip. Cum detestabile, in tit. de sim. in extra. commu. in §. statuentes præterea, quod vniuersi, & singuli etiam præmissis dignitatibus præditi, qui quomodolibet dando, vel recipiendo simoniam commiserint, aut quod illa fiat, mediatores extiterint, seu procurauerint, sententiam excommunicationis incurrant, a qua nisi a Romano Pontifice pro tempore existente non possint absolui, præterquam in mortis articulo constituti. Et hoc expresse volunt Io. Carafa de simon. nu. 96. Redoan. de sim. p. 4. c. 10. num. 37. cum seq. Nauarr. in Man. c. 23. sub num. 106. vers. ad quintum. Idem Nauarr. cons. 59. tit. de sim. Et ratio est, quia mediator
2 criminis dicitur ipsum delictum † committere. c. mediatores, & ibi Geminian. Franc. & alij in principio de testibus, lib. 6. inducẽtes ad statutum de committen-
3 te delictum, vt † includatur mediator, ad not. in cap. 1. de off. deleg. cap. sicut dignum, de homic. c. nuper, & c. quantæ præsumptionis, de sent. excom. Beneuen. in trac. de proxenetis, p. 3. nu. 36. & ideo proxeneta, seu mediator in contractibus vsurarijs potest dici vsurarius,
4 & mortaliter peccat, † ac in subsidium tenetur ad restitutionem, Gl. in l. sciente, ff. de parricid. Bar. in l. 1. §. incidit. ff. ad Turpil. Franc. d. c. mediatores, sub nu. 2. in princ. col. 2. D. Antonin. in Sum. p. 2. tit. de vsur. num. 15. & seq. & par. 3. cap. 6. num. 8. Caiet. in Summa verbo vsura mentalis, Roman. sing. 385. Marsil. sing. 181. Ioan. Bapt. Lup. de vsur. in comment. 3. in primo not. nu. 26. & tri-
5 tum est, † vt agentes, & consentientes pari pœna puniantur. cap. notum, 2. q. 1. cap. facientes, dist. 86. cap. 1. de off. deleg. vbi glos. in verbo pari, Dec. & com-
* muniter * alij omnes. Hinc isti mediato-
6 res pœna † infamiæ notãtur, c. si quis prębendas, prima q. 3. vbi glos. dicit, huiusmodi pœnam esse perpetuam, & glos. in c. si quis Episcopus, verbo mediator, 1. q. 1. & ob id non recipiuntur ad testimonium. c. veniens, de testib. cap. primo eod. tit. lib. 6. vbi excipiuntur casus. Redoan. in eod. tract. de simon. par. 2. cap. 26. num. 21. Qua ergo ratione mediatores simoniæ incidunt in excommunicationem, eadem etiam mediatores
7 confidentiæ debent incidere † in huiusmodi excommunicationẽ, arg. l. illud. ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. Et notandum est, quod, ad hoc, vt quis
8 dicatur mediator † simoniæ, seu confidentiæ, non requiritur, quod ipse ob eam aliquid percipiat, sed satis est, vt mediator fuerit, vt illa fiat, vt expresse probatur in d. extrauag. 2. de sim. & in specie tradit Nauarr. cons. 59. vers. respondetur 1. tit. de sim. Ex quibus deducitur concl.

satis

satis aperta, quod mediator confiden-
9 tiæ † committit confidentiam, & hoc in indiuiduo affirmant Maiol. de Irregular. lib. 5. cap. 45. verſ. ſupradictis omnibus, Maſcard. de probat. concl. 1306. num. 32. & incidit in excommunicationem, vt ſupra ex pluribus oſtendi.

Quo ad ſecundum, circa inhabilitatem in beneficijs obtentis, & obtinen-
10 dis, † crederem, mediatorem confidentiæ, non affici hac pœna. quod videtur ſentire Nauar. conſ. 59. verſ. tertio. tit. de Sim. dum reſpondit, mediatorem ſimoniæ non incidere in aliam pœnam inflictam contra ſimoniacos, quam excommunicationis, & expreſſius in verſ. quarto fine, dum dicit, non indigere diſpenſatione circa obtenta, & obtinenda. Et ratio eſt. quia huiuſmodi pœnæ proprie ſunt inflictæ aduerſus vere confidentiarios, dantes, aut recipientes beneficia in confidentiam, quales non videntur proprie conſentientes tantum, & conſu-
* lentes, & ſic mediatores. Gloſſ.* ſingularis, in clement. prima. de conſang. & affinit. & regulare eſt, vt pœna habeat locum in caſibus tantum ex-
11 preſſis † leg. pen. ff. de pœnit. cap. pœnæ, de pœnit. diſt. prima. & non debet extendi de vno caſu ad alium. Gloſ. in clem. prima de ſepult. & impoſita con-
12 tra † facientem, non comprehendit conſentientem, & auxilium dantem. Caiet. in Sum. in verbo, excommunicatio. Tabien. in eod. verbo in 5. caſu. Hinc pœ-
13 na † contra dantem licentiam malefaciendi, non extenditur ad vtentem illa, cap. quicunque, de ſent. excomm. lib. 6. & contra contrahentes non compre-
14 hendit † conſulentes. clem. prima. de cõſang. & aff. & lata in ſepelientes excõmunicatum non comprehendit conſulentes. clem. prima de ſepult. & ideo in cap. felicis, de pœn. lib. 6. in clem. ſi quis ſuadente, de pœn. & in l. ſi quis id, quod, ff. de iur. om. Iud. Et in multis capitulis Bullæ in Cæna Domini exprimuntur conſulentes mandantes, vt per Nauarr. in Manual. cap. 27. num. ſi cum ſequent. & ſic ſecundum propriam ſignificationem verborum prædictæ Conſtitutionis Pij iiij. & Pij V. non loquuntur quo ad huiuſmodi pœnas de mediatoribus, ideo hac pœna non debent affici, & hac ratione reſpondit Nauarr. d. conſ. 59. verſ. 4. in fin. de Simon. mediatorem Simoniæ non teneri pœnis appoſitis per Pium V. in Conſtitutione 5. incip. Cum primum, anno primo, in §. & vt Simoniace, quia attenta propria ſignificatione verborum loquitur de Simoniacis.

Hanc autem concluſionem limitarem non procedere, quoties mediator confidentiæ de fructibus beneficij aliquid perceperit. namque hic caſus ſatis expreſſus eſt in d. Conſtitutione, Pij V. in §. Denique ſi quis pro conceſſione alicui facta, quacunque auctoritate de beneficio Eccleſiaſtico per ſe, vel alium, ſeu alios intercceſſerit, vel alias in negotio conceſſionis ſeſe immiſcuerit quoquomodo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus poſſeſſoris, ac etiam ſimplicis donationis titulo perceperit, ſeu de illo poſtmodum ad voluntatem interceſſoris fuerit diſpoſitum quandocunque. Verba enim ſunt aperta, & clare probant hanc limitationem. & in his terminis loquuntur Maiol. & Maſcard. locis citatis. Et ratio eſt, quia tali caſu non ſolum eſt mediator, ſed etiam dicitur principaliter facere, & committere delictum confidentiæ, ideo teneri ad reſtitutionem, reſpondit Nauarr. conſil. 30. num. 4. de Simon. Et non ſolum mediator Simoniæ committit eam, & excommunicatur, ſed etiam dans mediatori, ſeu interceſ-
15 ſori, vt procuret ſibi collationem beneficij. Innoc. in cap. tuam, de ætat. & qualit. quæ ibi Anton. de Butr. Abb. & Bellam. ſequuntur idem Innoc. in cap. tanta, de Simon. & ibi Felin. & communiter alij dicentes, quod paria ſunt dare collatori, & dare tertio, vt moueat collatorem ad conferendum, niſi daretur illi quod deceret pro labore, quem ſuſcipit in ſemel, vel frequenter adeundo collatorem, & redeundo ab eo, vel in compenſationem alicuius intereſſe conſiderabilis damni, vel lucri ceſſantis ipſius mediatoris, vel niſi daret principaliter ad ineundam amicitiam, ſecundario vero, vt poſtea per illa moueretur ad monendum collatorem, vt conferat ei, vt nora-

 bili-

biliter scribit Nauarr. in Man. cap. 23.
sub num. 106. vers. Ad quintum, vbi ex-
cusat dantes munera familiari Papæ,
principaliter ad ineundam amicitiam
cum illo, & secundario vt impetret ei
à Papa aliquod beneficium, cum se oc-
casio obtulerit. Et ideo in pœnam ex-
communicationis, ac priuationis om-
16 nium beneficiorum, † & officiorum, ac
infamiæ incurrunt dantes, vel promit-
tentes Curialibus pro gratia, vel iusti-
tia obtinentes, vt statuit Bonifacius
VIII. in cap. 1. de sent. excom. quam
Extrauagantem innouauit fel. rec. Gre-
gorius XIII. per suam Constitutio-
nem 28. incip. Ab ipso Pontificatus,
ann. 3. & fuit necessarium hoc facere,
quia Clemens V. reuocauit dictam Ex-
trauagantem Bonif. Palud. in 4. dist.
18. quæst. 3. colum. penul. Angel. ver-
bo Excommunicatio 5. cas. 25. Siluest.
verbo Excommunicatio 7. cas. 46. Ca-
iet. cas. 81. Et fundatur optima ratio-
17 ne, vt tollatur † auaritia prohibita om-
ni lege, D. Paul. 2. ad Timoth. rela-
tus in cap. quia radix, de pœnit. dist.
2. & in §. 1. auth. vt iudic. sine quoque
suffr. coll. 6. & ne iustitia vendatur,
quod est etiam prohibitũ lege diuina,
iuxta illud Matthæi 10. Gratis accepi-
stis, & gratis date, relatum in cap. gra-
tia, 1. quæst. 1. & habetur in cap. qui
studet, cap. reperiuntur, cap. sunt non-
nulli, ead. caus. & quæst. B. August. in
cap. vendentis, 1. quæst. 3. cap. non so-
lum, ead. caus. & 9. cap. qui recte, &
cap. non licet, 11. quæst. 3. & casus om-
nes, & singulos dictæ Extrauagantis ha-
bes in vnum collectos per Nauarr. in
comment. ipsius in octauo notabili, &
in sequentibus notabilibus declarant
omnia exactissime, qui in 17. not. in X.
illatione, nu. 35. vers. pro contraria te-
net dationem & receptionem Xeniorum,
& munerum, quæ circa Festum Natalis
Domini dantur in Curia Officialibus;
non comprehendi in prædicta Constitu-
tione, quia ab antiquo tempore sunt
licitæ, & huiusmodi consuetudo
non est contraria iuri natu-
rali, vel diuino.

Vigesimatertiæ Quæstionis Summarium.

VIGESIMATERTIA QVAESTIO

ARGVMENTVM.

Constitutiones Pij iiij. & Pij V. num comprehendant transferentes pensionem in Confidentiam.

Vigesimotertio, Quæro, an transferentes pensiones per confidetiam comprehendantur in Constitutionibus Pij iiij. & Pij v. editis super Confidentijs, vt illis pœnis ligentur.

Pro affirmatiua primo facit, quia pen-
1 sio † est beneficium, vt firmauit Andr. Barbat. in cap. ad audientiam. 2. de rescript. ex illo tex. & ex ratione, quia suc-
2 cedit loco † beneficij. Gig. de pens. quæst.
3 36. & ideo, sicuti de beneficio † facienda est mentio in impetratione, ita de pensione. Bar. in cap. super literis, num. 72. de
* rescr. & * communiter Doct. Ergo, quemadmodum cōmittentes confidentiam super beneficijs tenetur illis pœnis, de quibus in dictis Constitutionibus, ita & committentes confidentiam super pensionibus.

Secundo, quia in dictis Constitutionibus decernitur esse nullas pensiones, accessus, & regressus, quæ imponuntur super beneficijs, quæ resignantur, vel conferuntur per confidentiam beneficialem damnatam. ex quibus verbis clare colligitur, fieri mentionem de pensione, etsi illæ sunt nullæ, ergo & aliæ rranslatæ per confidentiam. nam non solum eadem viget ratio, sed maior, arg. auth. multo magis. C. de sacrosanct. Eccles.

Tertio, comprobatur, quia causa pen-
4 sionis dicitur res † Ecclesiastica, & ideo non potest coram Iudice sæculari agitari. Gig. de pens. quæst. 99. num. 3. neque
5 potest extingui † anticipatis solutionibus, nisi cum consensu Papæ, Gam. de auth. Leg. à lat. tit. de pens. num. 633. Gig. de pens. quæst. 87. Nauarr. in Man. c. 23. nnm. 3. & cons. 63. num. 1. tit. de Sim. &
* communiter * Doct. Cnm ergo habeat in se quid spirituale, sequitur, qnod rationes consideratæ per dictas Constitutiones habent locum in transactione pensionis, vt obuietur fraudibus.

6 Quarto, quia pensio † pendet à beneficio. Card. in clem. 1. §. eadem, de suppl. prælat. neglig. Caccial. de pens. q. 2. Gig. de pens. quæst. 1. nu. 9. qua ratione idem iudicium fit de ea. ideo, sicuti de benefi-
7 cio tollitur decima Papalis, ita de † pensione. Bellencin. tract. de charit. subsid. quæst. 75. Caccialup. de pens. quæst. 17. Gig. eo. tract. quæst. 59. &, sicuti de bene
8 ficio soluitut charitatiuum, ita † de pensione, Bellencin. d. tract. quæst. 37. Gig. de pens. quæst. 38. per totam, & sicuti de beneficio excedente summam 24. duc.
9 soluitur annata, ita de pensione † excedente 24. Gig. de pens. quæst. 26. & est no
10 tissimum in Curia. & sicut illegitime † natus non est capax beneficij Ecclesiastici sine dispensatione, cap. literas, de fil.
11 presb. cap. 1. eo. tit. lib. 6. ita pariter † sine dispensatione non erit capax pēsionis. Gig. de pens. quæst. 16. & sicuti bene
12 ficia ingressi religionem vacant † sequuta professione, ita & pensiones, commu-
* nis, * vt per Gig. de pens. quæst. 57. & per contractum matrimonij, idem Gig. quæst. 54.

Quinto, quia, vbi agitur de obuiando fraudibus, & coercendis illicitis, latissi-
13 ma fit † interpretatio. Caputaqu. decis. 211. lib. 1. in mannscriptis. & secundū hāc opinionem bon. mem. R. P. D. Alexander Catalanus, iudex confidentiarum, mihi retulit Iudicasse Pium V. die 17. Aprilis 1570.

His tamen non obstantibus, contraria opinio mihi probatur, vt transferentes
14 pensiones † per confidentiam non comprehendātur sub dictis Constitutionibus Pij iiij. & Pij v. secundum quam sententiam consuluit bis egregius Doctor Nauarr. cons. 2. num. 6. vers. an autē, de constit. & cons. 16. de Simon. & cons. 46. de præb. nnm. 1. vers. tertio, refert defendis se, vt hic casus non comprehēdatur, &c. & ab hac opinione existimo non esse recedendum in iudicando, & consulendo,
* illam firmauit Rot. * die 5. Iunij 1591. in vna Brixiens. prętensæ confidentię coram R. P. D. Pegna Auditore Rotæ integerrimo. & hanc etiam opinionem ego tenui, de resign. benef. lib. 6. quæst. 4. nu. 53. & probatur primo, quia, vbi verba non conneniunt, neque conuenit † dispositio, l. 4. §. quoties, ff. de damn. infect. & ibi Bart. hoc notauit. cap. indemnitatibus, §. pen. de elect. lib. 6. ad not. in l. quicumque, C. de sern. fug. sed verba di

ctarum Constitutionum non conueniunt
transferentibus pensiones per confiden-
tias, cum nullum verbum ibi ponatur de
translatione pensionis. Ergo, &c.
16 Secundo, Constitutio † odiosa non ex
tenditur, sed potius restringitur. cap. o-
dia. & ibi late Din. de reg. iur. lib. 6. Bar.
Rom. & alij in l. si vero, §. de viro, ff. sol.
matrim. Idem Bart. & alij in l. si constãte,
in quæst. 9. princ. ff. solut. matrim. Card.
Paris. cons. 16. num. 17. volum. 3. sed hu-
iusmodi Constitutiones super confiden-
tijs sunt odiosæ, vt late conclusum est su
pra. ideo erunt restringendæ in casibus,
in quibus loquuntur expresse. regulare
enim est, vt pœnæ non imponantur nisi
17 in casibus à iure † expressis. cap. is qui, de
sent. excom. lib. 6. l. & si quis, §. diuus, ff.
de religios. Card. Paris. in rub. ff. sol. ma-
trim. num. 21.
Tertio, probatur ex rubricis dictarũ
Constitutionum, ex quibus arguitur in-
18 tentio † statuentium, not. in l. 1. ff. si cert.
per. nam rubr. Constitutionis Pij iiij. est
cõcepta contra quoscumque, Ecclesias,
& beneficia Ecclesiastica quæcumque in
confidentiam retinentes, seu recipiẽtes,
altera Pij V. est concepta de confidentijs
19 beneficialibus; sed † pensio ex commu-
* ni,* & recepta Doctorum sententia non
est beneficium. Abb. in d. c. ad audien-
tiam. 2. de rescript. vbi Fel. & alij omnes,
Staphil. de grat. expect. verb. forma no-
na, num. 12. Sarn. in eo. tract. verbo gra-
tias, num. 92. de communi Alf. Hoieda de
incompat. benef. in præf. num. 3. & par. 2.
cap. 7. num. 4. dixi lib. 2. de resign. benef.
20 quæst. 15. num. 21. & ob id reg. † de infir-
mis non comprehendit transferentes pẽ
siones in articulo mortis, vt fuit decisum
* in* Rot. teste Sarn. de inf. resign. quæst.
16. col. 2. Gammar. de auctorit. Leg. à
lat. tit. de pens. num. 644. ob hanc etiam
21 causam † pensionarius non tenetur ad a-
liquam residentiam. Archid. in c. quam-
uis, el primo, num. 2. de præb. lib. 6. Card.
in cap. vlt. quæst. 11. de Cler. non resid.
Gig. de pens. quæst. 51. num. 4. & alij om
* nes,* vt dixi lib. 2. dict. quæst. 15. nu. 16.
22 neque ad officium † magnum. Domin.
Sot. lib. 10. de iust. & iur. q. 5. art. 3. hinc
pensio nõ facit incompatibilitatem cum
23 alio † beneficio curato, vel requirente re
sidentiam. Imol. In clem. Gratiæ, nu. 10.
de rescr. Gig. de pens. quæst. 42. & com-
muniter alij, vt per Hoiedam de incomp.
benef. par. 2. c. 7. in princ.
Quarto, quia non solum in rubro, vt di
ctum est, sed etiam in nigro dictarum Cõ
stitutionum semper fit mentio de benefi-
cijs, & elicitur factas fuisse ad tollendam
corruptelam fiduciariæ, siue confidentia
riæ mancipationis beneficiorũ, ideo non
debent cõprehendere transferentes pen
siones, cum verba non conueniant, quia
pensio non est beneficium, vt supra di-
ctum est.
Quinto, quia videntur cessare ratio-
nes dictarum Constitutionum, cum pen-
sio non semper sit quid spirituale, nec spi
24 ritualitati annexum, immo † quid tempo
rale. Gig. de pens. quæst. 7. nu. 2. & q. 16.
25 & quæst. 21. & ideo potest laico † assigna-
ri. Card. in clem. 2. quæst. 9. de offic. ord.
Redoan. de spol. cap. Ecclesiastico, q. 8.
§. ad maiorem, num. 26. Rebuff. de pacif.
possess. num. 151. Card. Palæott. in tract.
de Not. & spur. cap. 58 nu. 4. Caccialup.
* de pens. q. 12. n. 2. & communiter* Doct.
26 vt dixi lib. 2. dict. quæst. 15. & ideo † pen-
sio non potest resignari, neque permuta-
ri cum alio benefilio, vt dixi d. quæst. 15.
lib 2. in princ. Card. Imol. & alij in clem.
vnica, §. eadem, de suppl. præl. neglig. &
ob id potest remitti in totum, vel in par-
tem, simpliciter, absque auctoritate su-
perioris, Card. Alex. in cap. Agatho, 64.
dist. & potest redimi anticipatis solutio-
27 nibus. Gig. de pens. quæst. 86. & † mor-
te pensionarij non vacat. Gig. de pens. q.
12. Et ob id contractibus profanis æqui-
paratur. Sarn. de infir. resign. quæst. 16.
col. 2. Roman. cons. 339. col. 4. hinc est,
* quod Rota* sæpius iudicauit, translatio-
28 nem † pensionis esse rem omnino profa-
nam, vt testatur Gammar. de auctoritat.
Leg. à lat. lib. 6. tit. de pens. num. 633. &
multos deducit Gig. de pens. quæst. 99. &
tetigi de resign. benef. lib. 6. quæst. 4. nu-
mero 52.
Sexto, quia in dictis Constitutionibus
firmantur plures casus, in quibus omni-
bus præcedit, vel subsequitur dispositio
tituli, & in specie, quando annullantur
pensiones, & reseruationes fructuum id
fit, quia in dispositione titulorum, &c. &
sic coniunctim cum titulo sunt reseruatæ.
Nauarr. in Man. cap. 23. nu. 109. cum seq.
Mascard. de probat. concl. 1306. vbi re-
fert 13. casus comprehensos in Constitu

tione Pij V. & in omni casu concurrit dispositio tituli, qui titulus cum sit quid spirituale, & pensio quid mere temporale, merito non potest absque labe simoniæ valere pensio cōfidentialis in dispositione tituli reseruata, quia esset dare temporale pro spirituali. sed quod habens pensionem cum facultate transferendi illam etiam post factam translationem exigat, non videtur hic casus comprehensus dictis Constitutionibus, quia datum est temporale, purum, & simplex, & exigitur, ac recipitur illud idem, quod est purum, & simplex temporale. Gig. cons. 120. per tot. & cum factum istud nihil habeat spiritualitatis, in eo cessat cōfidentia prohibita. faciunt quę scribunt Caccialup. de pens. quæst. 4. & 12. Natt. cons. 290. lib. 2. Aret. cons. 59.

Septimo, ex his, quæ proxime diximus, cum pensio non sempersit res spiritualis, sed temporalis, solos fructus respiciens, unde scribunt Doctores non esse
29 simoniam dare † pecuniam pro redimenda pensione, vt concludit Gig. de pens. quæst. 99. num. 6. nam simonia consistit in spiritualibus, vel eis annexis, & pensio sit quid temporale, qua ratione consuluit Nauarr. cons. 52. num. 2 de Sim. em-
30 ptionem & venditionem pensionis † non inducere ipso iure vllam excommunicationem, quia sola simonia super beneficio, vel ordine commissa inducit ipso iure illam, idem Nauarr. cons. 63. nu. 2 de Sim. vbi etiam scribit, ex eadem ratione
31 non incurrere † excommunicationem redimentem pensionem absque auctoritate Papæ, licet male faciat & peccet. ergo pari ratione non erit confidentia prohibita transferre pensionem sub confidentia.

Octauo, quia dictæ Constitutiones solum (vt etiam dixi in primo fundamento huius opinionis) loquuntur de renunciationibus, electionibus, præsentationibus, & alijs modis prouidendi beneficia Ecclesiastica, statuendo illas esse nullas, cum inde sequutis. sed translatio pensionis non fundatur super vlla mala confidentiali prouisione, & nihil cōmune habet translatio pensionis rite facta cū confidentia mala prouidendi beneficia. ex
32 diuersis enim † non infertur. l. Papinianus, ff. de minor. eo magis, quia translatio fit auctoritate Papæ, ex quo cessat omnis dolus, Abb. cons. 68. n. 3. lib. 1. Paris. cons. 171. num. 16. vol. 4.

Nono, comprobatur hæc opinio, quia non est tanta ratio puniendi transferentem cum confidentia pensionem, quæ est quædam res temporalis, vt dictum est supra, quanta est puniendi conferentem, vel accipientem beneficium cum confidē-
33 tia, cum beneficium sit spirituale. cap. dilecto, de præb. & super spirituale cōmittatur simonia, vt ex eius definitione colligitur.

Ex quibus omnibus concludendum est, translationem pensionis factam sub confidentia non comprehendi in dictis Constitutionibus. Nam, vt inquit Nauarr. cons. 36. in fin. de Simonia, nec per somnium venit in mentem Pij iiij. & Pij V. hoc. Remanet, vt tollamus contraria.

Ad primum argumentum videtur optime satisfactum per ea, quæ scripsimus in tertio fundamento huius opinionis, cum communis conclusio sit, pensionem non esse beneficium, & Barbat. qui contrariū tenuit, communiter est à Doct. reprobatus, vt dixi lib. 2. q. 15. num. 20. & 21. de resign. benef.

Ad secundum argumentum, etiam patet responsum ex his, quę dicta sunt in 6. fundamento huius sententiæ. namque dictæ Constitutiones annullant pensiones reseruatas in actu collationis, electionis, & præsentationis beneficij, intercedente confidentia, & sic de pensionibus disponit, illas considerando coniunctim cum titulo: qui titulus cum sit spiritualis, in eo cadit confidentia, & annullantur omnia sequuta. Vnde aliud erit, quoties pensio consideratur separata à titulo. nā tunc, cum sit res temporalis, si in translatione ipsius cadat confidentia, non erit casus comprehensus sub dictis Constitutionibus, tum quia sumus in diuersis, vulg. l. Papinianus, ff. de minor. nam aliud est, vt dixi, damnare collationem, vel renunciationem beneficialem cum confidentia, & aliud, damnare confidentiam pensionalem, nulla beneficij intercedente collatione, neque renunciatione confidentiali. ita optime Nauarr. d. cons. 26. num. 5. tum etiam quia dispositio in
34 † actu mixto non applicatur simplici. Ang. cons. 248. num. 7. cum seq. tum præterea, quia, vt dicit Nauarr. loco citato,

tato, alia ratio suadet illud, quod non suadet hoc. ratio enim, quare pensiones, accessus, & regressus concessi super beneficijs per damnatam confidentiam collatis, & resignatis, annullantur, est, quia
35 † accessorium sequi debet naturam principalis, cap. accessorium, de reg. iur. lib. 6. & ita pensiones, regressus, & accessus accessorij præfatarum collationum, & resignationum confidentialium non poterant subsistere, illis non subsistentibus. quæ ratio cessat in confidentia translationis pensionis iam rite constitutæ.

Ad tertium respondetur ex his, quæ dicta sunt in sexto fundamento huius opinionis. nec valet consequentia. agitatur causa pensionis coram Iudice Ecclesiastico, ergo est beneficium, ergo est res spiritualis, vt late Gig. de pens. q. 99. nu. 12. in fin.

Ad quartum respondetur, quod pēsio pendet ex beneficio, ergo non valet consequentia. nec obstat, quod soluatur decima de pēsione sicuti de beneficio, quia id est ex eo, quod decima imponitur habito respectu ad fructus beneficij, non autem respectu spiritualitatis, & annata soluitur de pensione eadem ratione. & illegitimus non est capax pensionis in odiū
36 ipsius, sicuti neque † est capax feudi, neque emphytheosis Ecclesiæ, sine dispensatione. cap. naturales, tit. si de feud. fuerit controuersia in vsibus feudorum. Bal. in l. generaliter, §. cum autem, C. de instit. & substit. & ideo per ingressum religionis extinguitur pensio. quia profes-
37 sus † habetur pro mortuo, quo ad mundum. l. Deo nobis, C. de Epis. & cler. c. placuit, 2. quæst. 1. & cessat per contra-
38 ctum matrimonij, quia contrahens † matrimonium desinit esse clericus, & amittit priuilegium clericale in omnibus, prę terquam in duobus, de quibus in cap. 1. de cler. coniug. lib. 6 vt late prosequitur Gig. d. quæst. 99. nu. 13. 14. cum seq.

Vnde argumentum non concludit.

Ad quintum respondetur, illud procedere, quoties materia non est ita pœnalis, vt in casu nostro, iuxta ea, quæ diximus.

Non obstat, quod ita iudicauit Pius V. quia potuit Pius V. moueri ex alio, & ex
39 circūstantijs facti, ex quibus oritur † ius, & variatur. l. si ex plagis, §. in cliuo, ff. ad l. Aquil. l. ea est. vbi Cagn. num. 27. ff. de reg. iur. Bal. cons. 12. lib. 2. Anchar. cōs. 302. Card. Paris. cons. 22. num. 23. vol. pr. Roland. à Vall. cons. 1. n. 1. lib. 1. vt quia pensio coniuncta erat cum titulo, iuxta ea, quæ dicta sunt in 6. fundamento huius opinionis, & quomodocūque sit exē-
40 plis etiam superioris † non est iudicandum. l. nemo, C. de sent. & interlocut. omn. Iud. Card. Paris. cons. 32. num. 30. volum. 2. Perus. in cap. cum speciale, num. 10. de appell. eo magis, cum huiusmodi exemplum non transiuit in consuetudinem, Gloss. in d. l. nemo. Cephal. cons. 140. num. 13. lib. 1. nec sit propriè sententia Papæ, dato quod cōstaret de eo, quod diximus. namque solent Iudices confidentiarum factum alicuius causæ referre Sanctissimo, qui suæ opinioni solet annuere. Ideo huiusmodi auctoritas non erit in consideratione, cum ex rationibus contrarium constet, quibus Iudex de
41 bet † inniti. cap. Iudicantem, 30. quæst. 5. cap. Deus noster, dist. 13. cap. primo, de re iudic. lib. 6. l. rem non nouam, C. de iudic. Pore. Imolen. cons. 91. nu. 6. ac ver-
42 bis † legum, & non exemplis, Sarn. in §. quædam, num. 32. Instit. de action.

Ex his enim colligitur, confidentiam super translatione pensionis commissam non comprehendi sub Constitutionibus Pij iiij. & Pij V. & id potest exemplificari, quoties quis transferret pensionem ea intentione, vel pacto percipiendi terminos pensionis decurrendæ. Dubium tamen est, an hæc sit Simonia inducens excommunicationem, vel aliam censuram.
*43 Communis * responsio † est negatiua, vt consuluit Nauarr. cons. 16. nu. 2. de Sim. & cons. 46. de præb. num. 1. vers. 2. late Gig. de pens. quæst. 99. nam extrauag. 2. de Simon. in communibus, quæ inducit excommunicationem ipso iure incurrendam contra simoniacos, habet locum so-
44 lum † in Simonia commissa in beneficio, & ordine, non autem in Simonia commissa super alijs rebus spiritualibus, vel annexis eis, vt colligitur ibi, & tradit Caiet. in verbo excommunicatio, cap. 72. late Nauarr. in Man. c. 27. num. 106. & cum sit pœnalis, erit restringēda. cap. pœnæ, de pœnit. dist. 1. Hinc alias in Sacra Pœnitentiaria fuit resolutum, committentē
45 Simoniam, † emendo, vel permutando ius patronatus, iuxta not. in cap. de iure, de iur. patr. non incurrere excommuni-

cationem

cationem d. Extrauag. secus autem, si
46 fuisset commissa † in præsentando, vt testatur Nauarr. d. cons. 16. n. 3. in fin. vers. tum quia, de Sim.

Secundo dubitatur, an huiusmodi pactū redoleat Simoniam? Videtur dicendum negatiue, vt patet ex adductis per Gig. de pens. quæst. 99. colum. 2. nam pensio nō est beneficium Ecclesiasticū. Card. in clem. 1. de supp. præl. neglig. neque res Ecclesiæ, sed immo profana, vt iudicauit Rot. teste Gammar. de auctor. Leg. à lat. tit. de pens. num. 634. & dictum est supra, contrarium tamen tenet Nauarr. cons. 46. de præb. quia negari non potest, quin sit ius annexum spiritualitati, multo magis, quam ius patronatus, c. quanto, de iudic.

Tertio dubitatur, an paciscentes ita peccent? Affirmatiue est respondendum, vt videtur sentire Nauarr. d. cons. 16. nu. 7. de Sim. & d. cons. 46. de præb. & ratio
47 est, quia huiusmodi † pactum non est licitum, immo illicitum, late Felin. in cap. 1. num. 15. de re iudic. D. Anton. par. 1. tit. 3. cap. 10. col. 8. Sicuti in simili redimens pensionem absque auctoritate Papæ non incurrit excommunicationem, male tamen facit, & peccat, vt consuluit Nauar. cons. 63. num. 2. de Sim. & hoc est peccatum Simoniæ, vt dicit Nauarr. d. cons. 63. num. 2. & tenetur pænitere eius, quod fecit, non autem quærere absolutionem ab excommunicatione, Nauarr. dict. cons. 63. in fine; limita tamen, nisi id fecisset bona fide, credens id sibi licere probabiliter, & iuste, puta, quia interrogauit viros in hac re doctissimos, an id posset fieri absque vitio Simoniæ; qui responderunt, quod sic, vt consuluit Nauarr. dict. cons. 16. de Sim. nam, qui facit aliquid, quod iure naturali non est illicitum, de quo dubitat, an lege aliqua humana sit prohibitum, & super ea re consuluit viros in eo sufficienter peritos, qui consu-
48 lūt id esse licitum, non peccat † faciendo illud, etiam si vere non esset iustum, & lege aliqua humana vetitum, tex. iunct. Gl. & Abb. in cap. Cappellanus, de fer. n. 6. Nauarr. in Man. cap. 27. num. 284. & nu. 288. late Fel. in cap. 1. nu. 15. vers. limita
* septimo, de re iudic. & est * communis opinio doctorum.

Quarto dubitatur, an huiusmodi translatio facta, cum pacto exigendi pensionē
49 quoad vixerit, sit nulla? Affirmatiue respondit Nauarr. cons. 46. num. 1. vers. tertio de præb. & vers. quarto concludit, auctoritatem Papæ esse omnino necessariā, vt huiusmodi reseruatio, & translatio sit valida. & cons. 45. Idem Nauarr. sub tit. eo de præb. scribit, translationem pensionis esse nullam, factam ab habente facultatem in infirmitate, cum condicione si moriatur, alias secus, coram Canonico Cathedralis Ecclesiæ, tum, quia, inspecta tali conditione, tum etiam quia fuit facta coram Canonico, & debebat fieri coram constituto in dignitate. Canonicus autem non habet dignitatem, sed beneficium simplex, cap. Statutum, de rescr. lib. 6.

Quinto dubitatur, quid in eo, qui habet facultatem transferendi, an possit transferre cum reseruatione illam exigēdi quoad vixerit? Negatiue est veritas, vt respondit Nauarr. d. cons. 46. nu. 2. de præb. aliud est enim potestas transferendi, quam habet quis à Papa, & aliud potestas transferendi cum tali reseruatione, quam ipse non habet.

Vigesimaquartæ Quæst. Summarium.

1 *Reditus beneficiorum fuerunt instituti propter spiritualia.*
2 *Beneficia non debent diuidi.*
3 *Ratio fraudis operatur extensionem legis.*
4 *Translatio fructuum facta in confidentia non comprehenditur in Constitutione Pij IIII. & Pij V.*
5 *Confidentia absque pacto non est punibilis.*
6 *Aduersus coniecturas Pij V. admittitur probatio.*
7 *Confessio non debet diuidi.*
8 *Reseruatio fructuum fit auctoritate Papæ.*
9 *Pœnæ restringendæ.*
10 *Simonia committitur in reseruatione fructuum.*

QVAESTIO VIGESIMAQVARTA

ARGVMENTVM.

IN translatione fructuum facta sub confidentia, non incurritur pœna Constitutionum Pij iiij. & Pij v.

VIgesimo quarto, Quæro, an transferentes (ex facultate concessa à Sūmo Pontifice) fructus in confidentiam comprehendantur sub istis Constitutionibus

nibus Pij iiij. & Pij v. Affirmatiuam opinionem multi tenebant in Vrbe, cum bis hic casus accidisset.

Et Primo, affertur argumentum desumptum ex verbis dictarum Constitutionum, in §. ac quascumque, in Constitutione Pij iiij. Ac quascumque collationes, prouisiones, præfectiones, commendas, reseruationes, &c. in §. Ac etiam in Constitutione Pij V. ibi, nec non reseruationes fructuum. Et in §. Sed ne quisquam, ibi, beneficia, fructus, pensiones, alias vel res intercedente hoc vitio confidentiæ receperunt, &c. Aequiparat enim confidentiam commissam in beneficio, & in fructibus illius. ergo idem iudicium. l. vlt. de accept. l. 1. cum ibi not. ff. de leg. 1.

Secundo, eadem ratio fraudis viget in confidentia commissa super beneficio, quæ super fructibus eius. nam per illam perpetuatur reseruatio, & Ecclesia remanet in vltimo tempore grauata, contra sacros Canones, ex quorum dispositione fuerunt deputati, & instituti reddi-
1 tus † beneficiorum propter spiritualia, & illa tractantes. cap. 2. cap. 3. cum ibi not. de præb. & debeant propterea dari seruientibus, & intitulatis in illis Ecclesijs, & non alijs. cap. cum secundum, de præb. Rebuff. in prax. benef. in tit. de reseruat. gen. Mandos. in tract. signat. gra. titu. fructuum reseruationes. Sarn. de ann. q. 60. dixi late de resign. benef. lib. 6. quæst. prima. Ex quorum etiam regulis bene-
2 ficia † non debent diuidi. cap. vltim. prope fin. 1. q. 3. cap. maioribus, & cap. vacante. cap. cum causam, in fin. de præb. rub. & nig. vt Eccles. benef. sine denunc. confer. cap. piæ mentis, in fine. 16. q. 7. Dec. cons. 341. num. 3. in tertio
3 quæsito, & ratio fraudis † operatur extensionem legis. late Caputaqu. decis. 111. lib. primo in manuscr.

Tertio, accedat ratio simoniæ vigens, quia simonia committitur super fructibus beneficiorum, quoties reseruantur, aut alias disponitur absque consensu, & approbatione Summi Pontificis, vt dixi de resign. benef. lib. 6. quæst. 1. n. 25. vbi allegaui plures text. Felin. cons. 11. Roman. cons. 358. Dec. cons. 41. Oldrad. cons. 224. num. 2. Paris. cons. 143. n. 12. vol. 4. Cranet. cons. 122. Nauar. cons. 8. & 37. de Sim.

His tamen non obstantibus, contrariam opinionem existimo veram, & tenendam in iudicando, & consulendo, vt in trans-
4 latione † fructuum facta in confidentiam non committatur confidentia punibilis per has Constitutiones Pij iiij. & Pij v. & secundum hanc opinionem iudicauit Rota in vna [a] Brixiens. fructuum prætensæ confidentiæ, die 5. Iunij 1591. coram R. P. D. Pegna. nam Archiepiscopus Corcyren. omnes fructus Archipresbyteratus Montis Clari Brixien. diœcesis, demptis quinquaginta pro titulari, habebat reseruatos, cum facultate, in toto, vel in parte, vni, vel pluribus, etiam in mortis articulo, eos transferendi. cuius facultatis vigore de anno 1568. transtulit summam 100. scutorum ad fauorem D. Ludouici Campani sui familiaris, & de anno 1578. transtulit residuum ad fauorem eiusdem. Sed quia Franciscus Fenitius prædicti Archipresbyteratus titularis prætendebat in ea translatione commissam fuisse confidentiam prohibitam per dictas Constitutiones, tum quia post translationem idem Archiepiscopus eosdem fructus exegisset, quod verificabat per quietantias factas ab eius procuratore, tum ex quibusdam eiusdem literis missiuis, quibus videbatur significari, Archiepiscopum, post translationem se gessisse tanquam dominum fructuum, & id non videbatur Campanus negare in suis constitutis, in quibus fatebatur Archiepiscopum post translationem omnes fructus exegisse, tum etiam denique ex quibusdam locationum instrumentis, ex quibus constabat Campanum tanquam procuratorem Archiepiscopi post translationem præfatos fructus tanquam spectantes ad Archiepiscopum, vt illorum reseruatarium, locasse. Introducta causa coram Iudice confidentiarum, qui, vt mihi retulit, volebat pronunciare pro confidentia, Summus autem Pontifex ei ordinauit, vt procederet cum voto R. P. D. Pegnæ, a quo causa communicata in Rota, omnes concorditer, præter dictum Pegnam, tenuerunt, non constare de confidentia.

Et præcipuum argumentum huius conclusionis est, quia Constitutiones Pij iiij. & Pij V. de hac re editæ loquuntur, vt patet in rubro, & nigro, de confidentia commissa in beneficijs, vel in pensionibus, & fructibus ipsorum respectu dispositionis tituli.

tituli. qnod nõ procedit in simplici trăslatione fructuum,vel pensionis,quæ proprie beneficia Ecclesiastica dici non possunt, Sarn. de infir. resig. q. 16. Gig. de pens. q. 28. nu. 10.

Et hanc sententiã poteris comprobare ex omnibus illis argumentis,quæ late adduximus in quæstione præcedenti, ad probandum, non cõmitti in simplici trăslatione pensionis, & hic non repetimus causa breuitatis,ibi enim omnia pertinẽtia ad hanc materiam reperies.

Et in facti specie relata cõfidentia etiã excludebatur secundum sententiam Dominorum de Rota, quia si fuisset simulata translatio, cur a principio non fuit facta de omnibus fructibus, & satis tritum est, non omnem perceptionem fructuum inducere confidentiam,sed illam dumtaxat factam intercedente animo, & con-
5 * uentione hoc faciendi† ab initio,vt* fuit resolutum in illa Cosentin. præter te cõfidentiæ, 4. Februarij 1591. coram R. D. D. Orano, & locatio facta per Campanũ nomine Archiepiscopi habebat causas probabiles, & verisimiles,ne translatio illa a consanguineis Archiepiscopi intelligeretur,ac, vt facilior esset exactio in terris, seu Dominio Venetorum: quæ præsumptiones cum sint satis probabiles cõtrariam confidentiæ suspicionem ex perceptione fructuum, & locatione eliqunt. nam omnes Doct. hoc firmauerunt aduer-
6 sus cõiecturas † positas per Pium v. intrare probationem cõtrariam, cum non sint præsumptiones iuris, & de iure, vt late etiam ego firmani, vt infra dicam.

Ac ad confessionẽ Campani dicebant,
7 † non posse diuidi,cũ sit qualificata. Abb. in c. bone nu. 29. de postul. prælat.

Non obstant argumenta supra pro affirmatiua adducta. nam ad primum respondetur, illa verba ponderata in Constitutionibus Pij iiij. & Pij v. comprehendere reseruationem fructuum, quatenus de illis sit conuentio cum dispositione tituli, Nauarr. in Man. c. 23. sub nu. 109. & sensus illorum verborum est, vt, si fuit cõmissa confidentia in resignatione, & collatione beneficiorũ, pensio, & fructus reseruati existunt nulli, sicuti resignatio, & collatio, & in alio casu, vt sit nulla collatio facta, vel resignatio cum reseruatio-
8 ne fructuũ facta † absque auctoritate Sedis Apostolicæ, vt late dixi de resignat. benef. lib. 14. q. 5. & ita ab omnibus illa verba interpretãtur, & ita interpretatur Rota, & late dixi in quæstione pręcedẽti. Ad secundum respondetur, vigere, & militare in huiusmodi translatione fructuũ facta in confidentiam multa capita fraudis, non tamen possumus ex illis arguere, vt ita transferentes, & translatarij ligentur pœnis dictarum Cõstitutionum, quæ sunt pœnalissimæ, & per consequens intelligẽdæ in casibus, in quibus expres-
9 se disponunt,† & restringendæ ad limites suos, Bart. in l. si constante, in q. 9. princ. ff. sol. matr. Paris. cons. 16. nu. 17. vol. 3.

Ad tertium respondetur, verissimum esse, simoniam committi in reseruatio-
10 ne fructuum facta, seu mauis promissa † propter beneficium consequendum, absque quo id fuerit narratum Papæ, Abb. in c. non satis, nu. 7. & 8. de simon. Dec. in c. ex parte, 1. nu. 15. de off. deleg. Gig. cons. 120. nu. 4. communis * opinio, vt late attestatus sum, & probaui de resig. benef. lib. 14. q. 5. in principio, cum huiusmodi reseruatio non possit fieri nisi a Papa, & de eius consensu, vt late dixi in eodem tractatu de resig. benef. lib. 6. q. 1. In quo casu etiam committeretur confidentia, iuxta terminos, §. itidem Constitutionis Pij v. non tamen ex hoc sequitur, quod idem sit in simplici translatione fructuum, in qna negamus committi simoniam, & concludimus nullam committi confidentiam prohibitam, & punitam ex dictis Constitntionibus.

Cætera vero, quæ hanc materiam tangunt, poteris supplere ex his, quę late fuerunt dicta in præcedenti quæstione.

Vigesimæ quintæ Quæstionis Summarium.

1 *In permutatione beneficij an habeat locum Constitutio Pij iiij. & Pij v. & nu. 6.*
2 *Constitutio pœnalis restringenda.*
3 *Casus qualificatus non comprehenditur sub simplici.*
4 *Permutatio, & resignatio differunt.*
5 *Verba debent in specie capi.*
6 *Verba generalia generaliter sunt intelligenda.*
7 *Confidentia quare prohibita.*
8 *Permutatio vera dicitur resignatio.*
9 *Per permutationem vacat beneficium.*
10 *Ratio disponit vt lex.*
11 *Plus & minus non differunt.*

QVAE-

QVAESTIO VIGESIMAQVINTA.

ARGVMENTVM.

Constitutio Pij iiij.& Pij v.habet locum in permutatione.

Vigesimoquinto, Quæro, an pœnæ impositæ contra confidentiarios per Bullam Pij iiij. & Pij v. habeant locũ
1 in confidentia commissa † in permutatione beneficiorum, vt quia fuit facta permutatio duorum, vel plurium beneficiorum inter duos iuridice, & alter recepta possessione beneficij per permutationem quæsiti, accepit etiam fructus beneficij antiqui collati compermutanti, an sit locus Bullis Pij iiij.& Pij v.de cõfidentijs? Negatiuam opinionem, non esse locum dictis Bullis, tenuit Nauarr. qui ita respondit in facti contigentia cons. 28. tit. de simon. quam opinionẽ primo probat, quia Bulla Pij iv.& Pij v. loquitur de resignationibus beneficiorum, quæ simpliciter fiunt in fauorem aliquorum, & non de illis, quæ fiunt per permutationes iuridicas, quia nulla earum facit mentionẽ de resignatione per permutationem: &, cum non sit eadem ratio in vtroque casu, non erit eadem iuris dispositio.l. illud, ff. ad l. Aquil.

Secundo, Quia prædictæ constitutio-
2 nes † sunt pœnales: ergo restringendæ. reg. odia. de reg. iuris lib. 6.

Tertio, Quia dictæ constitutiones afficiunt tantum confidentias illicitas, & simoniacas. Nauarr. in Man. c. 23. nu. 101. & 110. qualis non fuit facta in prædicta permutatione iuridice facta.

Quarto, Vltra Nauarr. addo, quia in simplici renunciatione maior ratio militat, vt Bullæ prædictæ habeant locum, quam in permutatione, ex eo, quia simpliciter resignantes de facili inuenient, qui beneficia sub hac occulta conditione recipiant, ad effectus cõsideratos per Constitutionem Pij v. & hoc argumentũ deducitur ex Sarn. de public. q. 3. nu. 17.

Quinto, Vlterius, quia sub dispositio-
3 ne de † simplicibus loquente non comprehenditur casus qualificatus, l. 1. ff. de donat. vbi tex. loquens in donatione simplici, non habet locum in donatione sub conditione, c. statutum, de elect. lib. 6. l. quæsitum. §. illud, ff. de leg. 3. resignatio
4 enim per permutationem diuersa est † a resignatione simplici. Bal. in c. 1. num. 1. de vas. decre. ætat. late Sarn. d. q. 3. nu. 11.

Accedit, quia in qualibet dispositio-
5 ne verba in dubio, † in specie capi debẽt, & non in genere. l. hoc legatum. vbi Bart. ff. de leg. 3. sed permutatio habet se, vt genus l. 1. vbi Bart. & alij. ff. si cer. pet.

His tamen non obstantibus, contrariã opinionem affirmatiuam existimo verio-
6 rem, scilicet † Constitutiones Pij iiij. & Pij v. editas contra confidẽtiarios habere locum, ne dum in resignatione simplici, sed etiam in permutatione, & moueor primo ex verbis dictarum Bullarum, multipliciter ea ponderando. Inquit enim Pius iiij. in procemio: *sane, licet dudum cum certam simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiã vocant*, &c. subdit postea in dispositiua *in titulum, commendam, vel administrationẽ, aut aliter in huiusmodi confidentiam*, &c. & illis verbis, *ac quascumque collationes, prouisiones*, &c. & Pius v. dicit in procemio, *ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorum corruptelam*, &c. & postea, *nec valerent ipsorum collationes, seu concessiones*, &c. & demum *omnes, & quascunque prouisiones*, &c. prædicta enim verba sunt satis prægnantia, & generalia, & apta comprehendere resignationem per permutationem. Ideo absq.
7 dubio debent illam † comprehendere. l. 1. §. quod autem, ff. de aleator. l. in fraudem, in fin. & ibi Bal. ff. de testam. milit. idem Bal. cons. 205. lib. 2. Crau. cons. 92. num. 4.

Secundo, Quia rationes fraudis in his Constitutionibus consideratæ, propter quas tollendas emanarunt, militant in
8 permutatione, † vt est illa, vt de illo beneficio disponat ad libitũ resignantis, & alia, vt fructus postea percipiat, ac altera, vt asseruetur pro incapacibus, vt etiã in similibus terminis, scilicet in extrau. de public. considerat late Sarn. de publ. q. 3. nu. 8. & 9. Vnde, cum eædem rationes vigeant, eadem quoque dispositio debet vigere. l. illud, ff. ad l. Aquil. Quod confirmatur ex eo, quod dicit Anania in c. audiuimus, col. 2. vers. & prædicta faciũt, de collus. deteg. dum scribit, quod, etiam si renunciãs ex causa permutationis post renũciationem in possessione remaneat, ex hoc fraus præsumitur. Hinc est, quod textus in c. 2. de renunc. lib. 6. iuncto c. 1. de rer. permut. eodem lib. cum glos. in verbo

verbo fraudē, quæ de simplici resignatione loquuntur, ratione fraudis in permutatione quoque habent locum, vt tradūt Gemin. d. c. 2. post gl. et Franc. col. 2. Imol. et alij omnes.

Tertio, Quia, esto, quod Constitutiones loquātur tantum de resignatione, nihilhominus comprehendunt resignantes ex causa permutationis, quia permu
9 tatio vera, pura, & simplex † resignatio dicitur, Rot. decis. 16. de rer. permut. in antiq. Gem. quem refert, et sequitur Sarn. de publ. d. q. 3. n. 2. et, sicut per resignationem vacat beneficium, ita per
10 † permutationem, c. 1. de rer. permut. li. 6. et, sicut totum negotium resignationis pēdet a volūtate superioris, vt dixi alias, ita negotium permutationis. Io. Monac. in d. c. 1. Rot. d. decis. 16. de rer. permut. in antiq. et sicut in resignatione duæ personæ interueniunt, resignans, et resignatarius, ita & in permutatione. & alia differentia, quæ consideratur in proposito, quod permutatio est duplex, & geminata resignatio, non obstat, quia, quod dicitur de vno actu, idem de pluribus geminatis dicendum est. argum. l. singularia, ff. si certum pet. tradit notabiliter Barbat. in c. 1. col. 8. de lit. contest. Domin. de S. Gemin. in c. qui ad agendum, §. 1. de procur. lib. 6. bar. in l. cum filio, circa fin. ff. de leg. 1. Petr. de Anchar. in c. quamuis, el 1. de præb. lib. 6.

Quarto, id teneri debet ob publicam vtilitatem, vt obuietur in quantum fieri potest fraudibus, ad not. per Ant. de But. in cap. vltimo in 1. fall. de consuet. Anchar. cons. 102. & 304. Gemin. consil. 108. col. 2. Dec. cons. 398. Nam inficiari non potest, quin, vt plures casus considerati per Pium V. in sua Constitutione possint interuenire in permutatione, ideo ratione fraudis huiusmodi casus debent coerceri, & per consequens dictæ Bullæ comprehendent confidentiam illicitam commissam in permutatione.

Non obstant contraria. nam ad primum respondetur, negando Bullas non facere mentionem de resignatione per permutationem, nam contrarium probaui supra in 1. fundamento. &, esto, quod non fiat mentio, non ne ex rationibus fraudis, quæ militāt hoc etiam casu, hoc dicere debemus, vt deduxi in 2. et 3. Ar-
11 gumēto. Ratio enim † disponit, sicut lex, Bal. in c. dilectus filius, col. 1. de rescr. Dec. cons. 284. col. 2. Crauer. cons. 183. col. etiam 2. Paris. cons. 83. nu. 21. vol. 3. & cons. 69. nu. 3. vol. 4. Tiraq. in l. si vnquam, verbo libertis. nu. 37. C. de reuoc. donat. Oldr. cons. 185. thema tale est in fine.

Ad secundum respondetur, esse restringendas, si verba, & ratio aliud non suaderent, l. filium habeo, ff. ad Macedon. Ias. in l. si constante, nu. 70. ff. sol. matrim. Riminal. Iun. in §. 1. Instit. per quas personas ius nob. acqui. nu. 62. sed hoc casu verba, & ratio dictarum Constitutionum aliud volūt, vt supra dictum est. ergo &c.

Ad tertium respondetur, verum esse Constitutiones Pij iv. & Pij. v. afficere duntaxat confidentias illicitas, at nos præsupponimus, in permutatione fuisse talem confidentiam commissam. & dicimus, puniri his pœnis, vt commissa in resignatione simplici.

Ad quartum respondetur, dispositionem loquentem de resignatione comprehendere permutationem, dato quod in vno casu maior sit ratio, quam in alio, l. 1. §. quod autem, ff. de al. lusu, & aleat. in terminis Sarn. de public. q. 3. nu. 3.
12 nam plus † & minus nō differunt specie, l. vult, ff. de fund. instr. Sarn. in c. statutum. nu. 39. de rescr. lib. 6. Accedit, quia præsupponimus fraudem.

Ad quintum iam patet responsum ex supradictis.

Concludendum est igitur, quod, si casus confidentiales considerati a Pio v. interueniant in permutatione, quod pœnę illius Constitutionis habebunt locum.

Casus autem, super quo consuluit Nauarr. forsan non erat punibilis dicta pœna, quia alter compermutans exegit fructus beneficij renunciati, & collati compermutanti antequam compermutans caperet possessionē. quod cōsiderat Pius V. in d. Constitut. 87. §. si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel monast. aut beneficium, & publicatam resignationem, aut cessionem, captamque a successore possessionem sese &c. de quo late dicetur.

Et non omittam, quod sim. est permutatio, qua quis ius ad rem, quod habet quis, per regressum, electionem, & præsentationem, optionem, vel aliam nominationem, permutat cum alio simili iure, vel beneficio alteri quæsito, vel vacāti. c.

1. de rer. permut. lib. 6. & ibi Io. Andr. & Franc. Nauarr. in manut. c. 23. nu. 100. col. 3. vbi etiam dicit, quod simoniaca est renunciatio, si renuncians beneficium minoris valutæ, reddit pecuniam, vel cõstituit pensionem annuam alteri permutanti, adæquando valorem illius. limitatur, nisi id faciat auctoritate superioris. Anchar. cons. 280. Fel. in c. Quia verisimile, nu. 1. de præsumpt.

Vigesimæ sextæ Quæstionis Summarium.

1 *AN absque pacto committatur confidentia, & num. 4.*
2 *Pactum est duorum, &c.*
3 *Studiosa voluntas simoniam inducit.*
5 *Simonia non committitur sine pacto.*
6 *Confidentia est crimen simoniæ.*
7 *Confidentia quid sit.*
8 *Argumentum ab etymologia validum.*
9 *Cessante causa debet cessare pœna.*
10 *Verisimilitudo est attendenda.*
11 *Verisimilitudo cognata naturæ.*
12 *Verisimilitudo habetur pro lege.*
13 *Pœna iuxta mensuram delicti.*
14 *Verba sola dimittentis intentione posita in Cõstitutione Pij v. quomodo interpretantur.*
15 *Sequentia declarant præcedentia.*
16 *A prioribus sumitur declaratio.*
17 *Confidentia non cadit in ignorante.*
18 *Praua intentio vnius non nocet alteri.*
19 *Ex facto vnius alteri præiudicium inferri non potest.*
20 *Argumentum ab absurdo validum.*
21 *Omnis actus ex intentione facientis iudicatur.*
22 *Ex facto vnius ignorans non peccat.*
23 *Ignorans non punitur.*
24 *Ex aliena conscientia quis non iudicatur.*
25 *Non entium nullæ sunt qualitates.*
26 *Pactio non fit sine consensu vtrinsque.*
27 *Lex interpretans aliam intelligenda est iuxta terminos illius.*
28 *Non est confidentia resignatio facta ea mente, quod ille dimittat post beneficium.*
29 *Recipiens beneficium animo illud dimittendi non committit confidentiam.*
30 *Conferens beneficium intentione praua non committit confidentiam.*
31 *Renuncians intentione praua non committit confidentiam.*
32 *Coram ordinarijs renunciantur beneficia simpliciter.*
33 *Eligentes, & præsentantes praua intentione non committunt confidentiam.*
34 *Benefacienti est benefaciendum.*
35 *Mandatum ad renunciandum, cum clausula, & non aliter, non est simoniacum.*
36 *Tractatus de constituenda pensione non inducit confidentiam.*
37 *Promissio generalis facta collatori non inducit confidentiam.*
38 *Verba iactantiæ non obligant.*
39 *Habens intentionem prauam, opere subsecuto est simoniacus mentalis.*
40 *Simoniacus mẽtalis nõ obligatur ad restitutionẽ.*
41 *Beneficium Principis latissime interpretatur.*
42 *Creatus rector non desinit esse scholaris.*
43 *Vsura est prohibita ex vtroque testamento.*
44 *Vsura an sit prohibita de iure ciuili.*
45 *Differentiæ ratio inter simoniacum mentalem, & vsurarium mentalem in restitutione.*
46 *Papa non potest dispensare super iure diuino.*
47 *Vsura concernit animam.*
48 *Simonia inducit peccatum.*
49 *Mutuum in quo consistat.*
50 *Beneficium est beneuola actio.*
51 *Beneficium debet esse perpetuum.*
52 *Deuolutiones quare inuentæ.*
53 *Simoniaci æquiparantur idolatris.*
54 *Simoniæ crimen detestabile.*
55 *Soluens vsuram non peccat.*
56 *Male recipiens tenetur restituere.*

QVAESTIO VIGESIMASEXTA.

ARGVMENTVM.

SIMONIA non committitur absque pacto, & condicione cum pluribus illationibus.

VIgesimosexto Quæro, an absque pacto, modo, seu condicione confidẽ-
1 tia beneficialis sit prohibita, † & punibilis per dictas extrauagantes Pij IV. & Pij V. Pro affirmatiua, quam videtur tenere Mascard. de probat. conclus. 1306. Primo ponderantur verba Constitutionis Pij V. in §. *Quare nos volentes periculosam talium audaciã, &c. vt si quis, &c.* subdit, *etiam sola dimittentis intentione receperit, vt illa, vel illud, &c.* si enim sufficit sola intentio vnius, ergo non re-
2 quiritur pactum, quod † est duorum, plurimumue in idem placitum, & consensus, l. 1. ff. de pactis, neque etiam modus, & condicio, ad not. in l. 5. ff. de verb. oblig. Se-
3 cundo, quia omnis studiosa voluntas † simoniã inducit. c. qui studet, & c. sicut eunuchus, 1. q. 1. Hostiens. in simili casu in c. ex parte, nu. 2. & seq. de offic. deleg.
4 His tamen non obstantibus, † contraria opinio, vt absque pacto, modo, & condicione, pœnæ dictarum Cõstitutionum
* non habeant locum, communiter * est recepta in praxi, & eã tenet Nauarr. in Manual. c. 23. nu. 107. vers. ad decimũ, & nu. 109. & sub nu. 110. idem Nauarr. cons. 27. & col. 30. col. 33. & col. 36. tit. de sim. Virg. Boccac.

Boccac.in comment. Constit. Piceni nu. 60.& 68. Gabriel.cons.172. num.4. cum seq. lib. 2. & ita fuit dictum in vna * Cosentin. prætensæ confidentię coram R.P. D. Orano,4.Februarij 1591.& in alia Brixien. relata q.23.& 24.& in vna Calaguritan. confidentiæ coram R. P. D. Penia 14. Decembris 1592. & postea in eadem coram R.P.D.Pamphilio 25.Iunij 1593. Et probatur, primo, quia absque pacto, modo, seu condicione, simonia punibilis
5 non † contrahitur, Glos. in c. ordinationes,verb. pretij, 1. q. 1. vbi Card. Alex. nu.33.Idem Card.Alex. in c.1. nu.4.1.q. 1. & in c.quicunque nu.1.post alios,ead. caus. & quæst. D.Ant.in Summ.p.2.tit.1. c.5.§.11.Card.Paris.cons.135.nu.17.vol. 4.Dec.in c.ex parte nu.17.de offic.deleg. Caccialup.de pension.q.19.nu.67.& seq. Nauarr.cons.11.vers.ad secundũ, & cons. 38.de simon.cõmunis * opinio, teste Put. decis. 171.nu.9.& 10.lib.2.& probatur in c.artaldus 8.q.3.c.vlt.de sim. & hoc sæpe in Rota fuit resolutum, vt in vna Firman. * Cappellaniæ 7.Maij 1582.corã S.D.N. tunc Rotæ Auditore,& in vna Tullen. parochialis 28. Maij 1593. coram Decano, & in vna Calagurit. 14. Decẽbris 1592. coram R.P.D.Penia. Nam definitio simoniæ est, vt sit volũtas studiosa emendi, vel vendendi spirituale, vel spirituali annexum. Gl.in Summ.1.q.1. D.Thom. 2.2.q. 100.art.1.& non conuenit, vbi non adest pactum, Cassad.decis.2. de simon. Si ergo absque pacto, modo, seu condicione non committitur simonia, ita neque confidentia, quia huiusmodi Cõstitutiones Pij iv. & Pij v. nihil sanxerunt contra confidentiam, quæ ante eos licita erat, sed solum contra illam, quę erat illicita,& simoniaca, Nauarr. cons.26. nu.1. de simon. & in Manual.c.23.sub n.109. vers.quod autẽ.
6 Confidentia enim est crimen † simoniæ conuentionalis. Caputaq. decis.201.nu. 1.& decis. 202. num. 5. p. 1. & decis. 238. par. 3. quæ sine pacto vel tacito, vel expresso induci non potest, ad not. in c. ex parte, de offic.deleg.c.tua nos, de simon. vbi Glos. in verb. pure, & Abb. Redoan. de simon. p. 1. c.2. nu.1. & communiter * alij, vt patet ex supra citatis.
7 Secundo, Quia † confidentia fit, vt nomen sonat, per simultaneam fidem,& consilium,& conuentionem, ac contractum, sed prædicta omnia duorum consensum requirunt, Glos. in l.2. verb. consentire, ff.de action.& oblig.l.1.ff. de pact.& argu
8 mentum † ab etymologia vocabuli validissimum est in iure. Barr. Alex. Ias. & alij omnes, vt per Card. Paris. nu.20. in l. 1. ff. de acquiren. possess.

Tertio, Quia etiam in eadem Constit. Pij v. in §. itidem, fit mentio de pacto, illis verbis, *ea condicione tacita, vel expressa, vt postea &c.* Vnde, cum requirat aliquam conuentionem tacitam, vel expressam, ea ces-
9 sante, † debent cessare pœnæ. Bar. in l.1. §. ait prætor, ff. ne quid in loco publ. Dec. cons.65. in princ. Roman. cons.150. circa finem.

Quarto, Quia non est verisimile, Pium v. voluisse imponere grauissimas pœnas ibi relatas, nisi in casu, quando adest pactum expressum, vel tacitum, ex rationibus infra ponendis in responsione primi
10 argumenti: & tamen † verisimilitudo in qualibet materia est attẽdenda. l. ob carmen, §.vlt. ff. de testib. c. in nostra, eod.tit.
11 Crauet.cons.298.nu.16. cum sit † cognata naturæ. Bal.cons.180. mortuo filio. lib.
12 3. & habeatur † pro lege. Oldrad. cõs. 13. cum quęstio in fin. Crauett.cons.298.nu. 16.& tritum est, pœnas esse cõmensurandas delicto, c.non afferamus, dist.34. Aut omnes peregrini, C.commun. de success. & legitur Deuteron.c.25. Iuxta mensurã
13 † delicti erit plagarũ modus. Marsil.cõs.6. in fin. Menoch.de arbitr.iud.cas.266.n.1.

Quinto, Ex alijs rationibus valde stringentibus ponendis infra in responsione ad primum argumentum. Reliquum est, vt contraria submoueamus. Non obstãt
14 verba ponderata in Bulla Pij v. † *etiam sola dimittentis intentione, &c.* nam Primo respõdetur, illa verba declarari per alia posita in §. sequenti, incipien. itidem, ibi, *ea con-*
15 *dicione tacita, vel expressa, &c.* sequentia † enim declarant pręcedentia. l. si seruus pluriũ, §. vlt. ff. de leg. 1. l. qui filiabus, eod.tit. Socin. Iun. cons.15.nu.17.lib.1.& * communiter est receptum, in vnaquaque ma-
16 teria sumi declarationem a † prioribus. Bal.in l.demum, col.1. in fin. C.de rei vendic. Ias. cons. 115. col.2. circa med.lib.2. & consil. 5. col. 3. in fin. lib. 3. Crauett. cons. 113. nu. 5. vers. decimo.

Secundo, & melius respondetur, illa verba esse intelligenda intentione nota ei, qui beneficiũ recepit, qui, sciens mentem renunciantis, vel concedentis, vide-

tur assentire, non autem de eo, cui intentio nota non fuit, ita egregie huiusmodi verba interpretatur Hieron. Gabriel. d. cons. 172. nu. 3. vers. 2. & hic intellectus multiplici ratione potest comprobari.

Primo, Quia confidentia non cadit in
17 ignorantem mentem eius, † qui confidere intendit. l. quidam cum filia, vbi Doctores ff. de hæred. instit. l. si repetendi, C. de cond. ob caus.

Secundo, Quia absurdissimum esset, secundum Gabriel. dict. cons. 172. num. 4. interpretari Constitutionem, vt sola intentio vnius partis noceat alteri ignoranti, † & habenti bonam intentionem. c. erit
18 autem lex, dist. 4. l. 1. in princ. ff. de alien. iudic. mutan. caus. fact. l. iniquissimum, ff. de iur. & fact. ignor. l. vlt. ad Sillan. nam regula trita* est, ex facto vnius alte-
19 ri ignoranti præiudicium inferri † non posse, regula non debet, ff. de regul. iur. Crauet. cons. 293. nu. 12. & argumentũ
20 ab absurdo † validissimum est in iure. l. nam absurdum, ff. de bon. libert. Clem. 2. de magistr. c. quemadmodũ, de iure iur. c. in genesi, de elect. Mars. cõs. 102. nu. 16.
21 Tertio, Quia actus indifferẽs † ex agentis intentione, bonus, vel malus est iudicandus. D. Thom. p. 2. q. 18. art. 9. conclus. 8. Bal. in tract. scismat. in princ. Butr. in c. cum ex officij de præscript. Felin. in c. auditis, eod. tit. sed recipere beneficiũ est actus indifferens per se, ergo sine agẽtis intẽtione non potest iudicari malus, & per cõsequens ex praua intẽtione dantis non infertur confidentia in recipiẽte.
22 Quarto, Quia ex facto vnius † ignorãs non peccat, D. Thom. p. 2. q. 73. art. 6. in conclus. ergo neque committit confi-
23 dentiam, cum non possit puniri † ignorãs. l. annis, ff. de calumniat. Bart. & Doct. in l. genero, ff. de infamib. Crauet. cons. 201. num. 36.

Quinto, Quia in confidentia licet vterque peccet, tamen magis peccat, qui fidẽ suam obligat alienæ voluntati: idque colligitur ex pœnis positis in dicta Constitutione, quæ diriguntur in eos præcipue, & tamen, qui recipiunt, & retinent beneficia in confidentiam, vt patet in S. sed nẽ
24 quisquam. Sed peccare non † potest quis ex aliena conscientia, D. Thom. dicta quæst. 73. art. 6. sed ex sua. ergo absurdum esset, dicere, quod quis dicatur retinere in confidentiam ex aliena, non autem ex propria conscientia.

Sexto, Quia tertius nõ debet affici pœna ex alieno peccato, nam anima, quæ peccauerit &c. c. illud, 1. q. 2. c. quæsiuit, de his, qui fi. a maior. par. Cap. c. Romana, in fin. de sent. excomm. lib. 6. l. sancimus, C. de pœnis.

Septimo, Qua ratione innotescere potest dimittentis intentio, ignorata etiam ab eo, qui beneficium recepit, ita, vt iudicans possit hanc cessionem iudicare confidentialem, namque Ecclesia non iudicat de occultis; & eius, quod non est, vera probatio afferri non potest, neq. enim confidentia esse potest, nisi recipiens suã obliget fidem, alias sequeretur, quod pro confidentia puniretur hoc factũ, in quo nulla adest confidẽtia, & eius, quod non est, supponeretur probatio, quę in rerum natura esse non potest, quia non entium
25 † nullæ sunt qualitates. l. eius, qui in prouinciam, ff. si cert. pet.

Octauo, Quia, si confidentia est species simoniæ necesse est, vt sit pactio illicita,
26 † quã impossibile est sine consensu vtriusque oriri. l. obligationum substantia, ff. de actio. & oblig. l. illud, ff. de pact. l. nuda, ff. de contrahen. emptio. l. an inutilis, ff. de accept. ideo, si ego vendo Titio librum, & ille putet se commodato recipere, nullus est neque venditionis, neque commodati contractus. Idemque erit, si recipiam cessionem beneficij, ignorans intentionẽ cedentis, quia regulariter peccata metiuntur ex facto, & non ex praua intentione. Nec obstat, quod simonia cõmittatur in beneficio recepto ab N. illo ignorante. c. nobis de sim. namque id procedit, si datur aliquid pro eo, cui beneficium confertur, etiam si ille ignorat. d. c. nobis, Sarn. de trienn. q. 12. Verum, si nemo conferenti, aut renuncianti, aliquid det, vel promittat, tunc sola intentio nõ potest nocere ignorãti, nec ex parte ignorantis potest dici simonia, nec etiam mentalis, ad not. in c. tua nos, de sim. & ita notabiliter declarat Gabriel. dict. cons. 172. num. 7. lib. 2.

Tertio respondet Nauar. cons. 36. nu. 2. de sim. quod Pius v. dum reprobat confidentiam procedentem ex solo animo, & conscietia, loquitur de illicita, de qua Pius iiij. edixit. nam constitutio interpretans aliam intelligenda est secundum
27 terminos † interpretatæ. Sed Constitutio

tio

tio Pij v. fuit facta ad interpretandam illam Pij iv. ergo intelligenda de confidẽtia illicita, & alio modo, vt per Nauarr. loco cit.

Ex prædictis igitur patet, primum argumentum adductum pro contraria sententia non obstare, & per consequens ex sola intentione dimittentis, non solum non committitur confidentia punibilis per dictas Constitutiones, sed nec etiam præsumitur, quamuis Nauarr. in Man. d. c. 23. sub nu. 110. in 6. not. interpretetur ea verba, quod Pius v. non intendit asserere per dicta verba, quod sola talis intentio constituat in foro interiori simoniam, sed quod probatio eius faciat in exteriori illam præsumi, quia, si etiam nõ probetur illam intẽtionem fuisse notam resignatario, non committitur, nec præsumitur confidentia, & ita nunc teneo, & propterea idem Nauarr. in d. cons. 27. nu. 2. de sim. mutauit opinionem, & ibi tenet, quod nec etiam ex hoc præsumitur confidentia, nisi etiam probetur intentio praua recipientis. & ad tollendum hoc dubium bonum esset, vt Summus Pontifex conficeret aliam Constitutionem super hoc, & inter alia hoc declarare, & tollere.

Ad secundum argumentum in contrarium adductum respondetur, quod studiosa voluntas emendi &c. est simonia, si intercedat pactum, alias secus, iuxta cõmunem opinionem supra relatam.

Concludendum igitur est, solam volũtatem resignantis, aut collatoris, vel alterius non inducere confidentiam illicitam, & punibilem per dictas Constitutiones Pij iv. & Pij v. sed esse necessarium pactum, aut conuentionem, modum, seu condicionem expressam, vel tacitam, ex hac conclusione deducendæ erunt aliquę notabiles illationes, quæ in praxi quotidie occurrunt, & de eis pluries vidi dubitari.

Primo infertur non esse confidentialẽ
28 renunciationem factam a resignante † ea mente, quod N. resignatarius ad sui nutum renunciabit alteri cui velit, vel sibi retrocedet beneficium resignatum, vel quod N. resignatarius sinat ipsum resignãtem percipere fructus, si huiusmodi mẽs, & praua intentio resignãtis expresse, vel tacite non fuit nota resignatario, & sic nõ intercessit pactum, vt clare colligitur ex prædictis, & interrogatus respondit in facti contingentia, Nauarr. consil. 30. in princ. de simon. & huiusmodi illatio procedit, etiam si fuerit mandata executioni voluntas praua resignantis, vt quia resignatarius retrocessit beneficium, aut renunciauit personæ, de qua cogitauerat resignans, nam ex quo nullum interuenit pactum, nulla confidentia committitur, ita Nauarr. d. cõs. 30. nu. 2. vbi num. 3. respondit dubio, quod fieri poterat de fructibus.

Secundo infertur, confidentialem resignationẽ non esse iudicandã eã, in qua nullum interuenit pactum, licet resigna-
29 tarius receperit beneficium† resignatum intentione ad resignantis nutum resignare: ita in facti contingentia respondit Nauarr. cons. 27. de simon. vbi ampliat, hoc procedere etiam in foro interiori.

Tertio infertur, non esse confidentiam simoniacam, & punibilem, conferre beneficium, vel procurare, vt alicui cõferatur
30 beneficium, ea intentione, † & spe, quod ille aliquando cedet in fauorẽ ipsius, aut alterius a se nominandi, si nulla conuentio intercesserit. ita Nauarr. in Man. c. 23. sub nu. 109. vers. & eadem ratione, & in facti contingentia interrogatus ita respõdit idem Nauarr. cons. 33. de simon. nam ibi quidam residens Romæ certioratus a fratre suo de vacatione cuiusdam beneficij, vt illud impetraret sibi, illud impetrauit pro dicto suo fratre, & expediuit litteras, quas misit ad fratrem, ad quem etiam scripsit noluisse illud beneficiũ impetrare pro se, sed pro illo, ea spe, quod ipse renunciauerit illud ad fauorem eius, quando esset adeptus substentationẽm decentem, frater in Hispania manens accepit possessionem, quam tres annos continuauit, post quos frater, qui impetrauit, existens Romæ rogauit prædictum fratrem suum, vt resignaret prædictũ beneficium in sui fauorem, & frater manens in Hispania statim misit mãdatum ad resignandũ, & scripsit ei, quod ea mente semper posse dit illud, vt resignaret in sui fauorem. dicit Nauarr. nullam adesse confidentiam punibilem, quia non adest pactum. Nec obstat, quod Pius v. damnet quærentes, & procurantes beneficia, vt &c. quia respondit Nauar. sub num. 5. vers. ad tertium, quod Pius Quintus non damnat omnes, qui procurant alijs beneficia, sed

solum qui procurant, vt de illis postmo-
dum ad libitum suum disponant, fructus
etiam percipientes illorum; quod non fe
cit prædictus.
Quarto infertur, non esse simoniacam
confidentiam punibilem illam, qua quis
31 confidit, quod collator † post renuncia-
tionem liberam conferet beneficium resi
gnatum illi, cui renuncians volet, puta fa
miliari, cõsanguineo, aut amico, vt in spe
cie tradit Nauarr. in Manual. d. c. 23. nu.
109. si nullum pactum, modus, aut con-
dicio intercesserit. & in facti contin-
gentia interrogatus, ita consuluit idem
Nauarr. cons. 36. de simon. quia talis fi-
ducia iure naturali, vel diuino non pro-
hibetur, si aliud non obstat, & nullus con
tractus interuenit, & tali casu, neque si-
monia consideratur, Glos. in c. ordina-
tiones, verb. pretio, 1. q. 1. Card. Paris.
cons. 135. nu. 17. vol. 4. Dec. in c. ex par
* te nu. 17. de off. deleg. & est * communis
opinio. Et id valde notandum est, quia
frequenter accidit extra curiam, nam co
ram ordinatijs beneficia non possunt re-
* nunciari, nisi simpliciter, & est * cõmunis
32 omnium Doctorum sententia, † & patet
in Constitutione Pij v. 58. & alias late
scripsi. Multoties igitur euenit, quod re-
nunciantes coram ordinarijs renunciant
ea intentione, vt illud beneficiũ resigna-
tum simpliciter conferatur consangui-
neo, amico, vel familiari, nullo pacto, vel
cõuentione intercedente, vtiq. hoc casu
nulla confidẽtia punibilis committitur,
vt respondit Nauarr. cons. 36. de simon.
& etiam scribit idem Nauarr. in Summ.
d. c. 23. sub nu. 107. vers. ad decimum di
co, in fine illius versiculi, neque etiam si-
monia? D. Ant. 2. par. tit. 1. c. 5. §. 11.
* communis opinio, * vt supra scripsi, ne-
que etiam simonia mentalis. Card. Alex.
in c. quicunque, el primo 1. q. 1. commu
* nis * opinio teste Nauarr. loco cit. & dixi
lib. 14. q. 6. de resignat. benef. ampl. 2.
* Hinc alias fuit decisum * in Rota non cõ-
mittere simoniam, qui dedit mandatum
ad renunciandum, cum clausula, vt post
admissam renunciationem aliqui amici
rogent collatorem, vt conferat alicui, te-
ste Cassad. decis. 2. de simon.
Quinto infertur, non committere con
fidentiam punibilem per has Constitu-
33 tiones † eligentes, & præsentantes ali-
quem ad beneficia vacantia, ea intentio-
ne, vt electus, seu præsentatus renunciet
consanguineis, amicis, seu familiaribus
ipsorum, si nullum pactum intercesserit,
ita Nauarr. cons. 33. nu. 4. vers. tum quia,
de simon. dicens, esse absurdũ aliter sen-
tire, & ab omni humana societate, & cha
ritate Christiana alienum; nam quisque
sperat, & cõfidit pro fauore recipere gra-
titudinem, & quod ille faciet in gratiam
ipsius aliquod magnum, vel paruum, &
quisque recipit beneficium, & concipit
animum retribuendi, & ostendendi ali-
quam gratitudinem erga benefacientem
sibi: namque iure naturæ constitutũ est,
34 vt † benefacienti benefaciamus. l. si non
sortem, §. libertus, ff. de cond. indeb. S.
Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. l. & si lege, §. con
suluit, ff. de petit. hæred. & hoc idem vi-
detur firmare idem Nauarr. in Manual.
dict. c. 23. nu. 109. & cons. 36. de simon.
Sexto infertur ex mandato dato ad re
nunciandum coram Summo Pontifice
35 adiecta † condicione, vt conferatur illi,
& non alias, non committi confidentiam
simoniacam, & punibilem, quia ita solent
dari mandata secundum stylum a multis
annis obseruatum in curia, ex scientia, &
tolerantia Papæ, vt tradit Cassad. decis.
2. nu. 2. de simon. Boer. in tract. de auct.
Leg. a later. col. antepenul. Redoan. de
simon. 2. p. c. 12. per totum, & c. 13. &,
quia nullum adest pactum inter resignan
tem, & resignatarium.
Septimo infertur, tractatum de consti- *
tuenda pensione absque quo aliud dica-
36 tur, non † inducere confidentiam simo-
niacam, & punibilẽ, quia huiusmodi tra-
ctatus non sunt improbati, si partes vltra
non progrediãtur ad firmam pactionem,
& illam inserant in resignatione; & ideo
ita renunciare, postea non est confiden-
* tia, * communis opinio, teste Io. Petr. Bi-
ma cons. 28. num. 7. & 8. quod procedit
etiam si resignans alias non esset resigna-
turus absque dicta pensione, nam, si po-
stea Summus Pontifex admittat resigna-
tionem, concedatque pensionem, non est
confidentia, Io. Petr. Bim. dict. cons. 28.
nu. 6. & quod huiusmodi tractatus sint li-
citi, tradit late Felin. in c. ad audientiam
2. nu. 3. de rescr. Boer. decis. 205. nu. 1.
stante etiam scientia Papæ. Cassad. decis.
2. de simon.
Octauo infertur, quod impetrantes ali-
qua beneficia, a Sede Apostolica, aut
aliunde

aliunde concepta spe ea renunciandi in fauorem aliorum, vt consequantur aliquam pensionem, aut reseruationem fructuum, dummodo nullo pacto, aut conditione, expresse, vel tacite id fiat, nullam committere confidentiam simoniacam, & punibilem, ita Nauarr. cons. 36. sub nu. 3. vers. Addo. & ratio est, quia hic casus non comprehenditur in dictis Constitutionibus, ergo illis pœnis non erit punibilis, c. legatur 24. q. 2. §. considere mus, Auth. de trient. & semiss. coll. 3.

37 Nono infertur, promissionem † generalem factam a familiari Cardinalis verbis generalibus, secum omnibus, quæ habet, & habiturus est, esse paratum obsequio, & voluntati ipsius, si postea ab ipso Cardinali ei procuretur beneficium, non inducere confidentiam simoniacam, & confidentialē, vt in terminis in facti contingentia respondit Nauarr. cons. 29. tit. de simon. & ratio est, quia verba genera-
38 lia iactantiæ † non obligant. l. vlt. ff. de testam. c. cum venissent, de instit.

Inficiari tamen minime potest, quin collator aut resignans ex ea cogitatione mentis, & praua animi intentione sine aliquo exteriori actu, incidat in eam
39 speciem † simoniæ, quam mentalem vocant, opere tamen subsequuto, idest adepta re, quæ speratur, & sequuto effectu, Abb. in c. nemo, de sim. & in c. tua nos, & c. consulere, eo. tit. Angel. in. ver. sim. 1. vers. pen. cum alijs, vt per Redoan. de sim. par. 1. c. 3. nu. 6. & communiter* ab omnibus ita tenetur. Et, quamuis Io. Maior in 4. sent. dist. 25. q. 1. & Adrian. in quolibet. 9. Dom. Soto lib. 6. de iust. & iur. q. 8. art. 1. tenuerint, simoniacos
40 mentales obligari † ad restitutionē taliter acceptarum, vt coguntur in foro conscientiæ vsurarij mentales, c. consuluit, vbi Gl. Abb. Ant. de Butr. Anan. Card. & alij* omnes cōmuniter de vsur. ibi, Iudicandi sunt male agere, & ad ea, quæ taliter sunt accepta, restituēda in animarū iudicio efficaciter inducendi, Tamē contraria opinio est verior & cōmuniter* recepta ab omnibus Theologis, & Canonistis, vt simoniacus mentalis non obligetur ad restitutionē, vt probatur in c. vlt. de sim. vbi dicitur, quod facultas cōcessa a Papa dispēsandi cum monacis quibusdam, qui per simoniā fuerant adepti locum in Monasterio, extenditur, vt ex ea possint absolui Abbates, cum quia benefi-
41 cium Principis † latissime interpretandū est, c. olim, de verb. significatione, l. beneficium, ff. de const. Princ. tum etiā quia effectus Abbas non desinit esse monacus, vt tradit ibi Abb. qui dicit, ad hoc * communiter allegari illud c. sicuti effectus
42 Rector † non desinit esse scholaris, Bal. in l. nec patronus. C. de oper. nou. nūc. quā dispensationem subdit Summ. Pontifex non esse necessariā in simoniacis mentalibus, illis verbis, & ad resignationes spiritualiū, & temporalium, quæ nullo pacto, sed affectu animi præcedente vtrinq. taliter acquiruntur, in quo casu delinquentibus sufficit per solam pœnitentiam suo satisfacere Creatori, eos pro sim. huiusmodi non teneri. & ibi Gl. Card. Ant. de Butr. Abb. Anan. & alij omnes notāt. D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 6. ad 6. Siluestr. in verb. simonia q. 20. communis* opinio teste Nauarr. in Man. c. 23. num. 103. vers. secundo, ita exponentes vtrinque i. ex parte dantis, & accipiētis, Fel. in tua nos, de simon. cum alijs, vt per Redoan. de sim. par. 1. cap. 3. nu. 15. dixi lib. 14. de resign. benef. q. 6. nu. 14. Nec obstat, quod vsurarius mentalis tenetur restituere: nam plures assignātur rationes differentiæ inter Vsuram, & Simoniam, quo ad hunc effectum. & Primam rationē diuersitatis assignauit Hostien. quia vsu-
43 ra est † prohibita ex vtroque Testamēto. c. quia in omnibus, de vsur. Abb. in rubr. de vsur. & ibi omnes. Io. Capist. de vsur. nu. 56. cōmunis * opinio omnium Theologorum, & Canonistarum teste Couarr. lib. 3. var. resol. c. 1. & probatur Exod. c. 22. iuxta expositionem Diui Ambrosij, & Augustini in c. si quis, & c. seq. 14. q. 4. Deuteronom. c. 23. Leuit. c. 25. Ezech. c. 18. Neem. 5. Esai. 24. Psal. 14. c. quoniam 14. q. 4. & c. si quis obitus, eadem caus. & 9. Luc. 6. Apost. 1. ad Roman. & 2. ad Corinth. ac 4. ad Ephes. & etiam de iure naturali, Bal. in rub. C. de vsur. col. 2. Io. Andr. in mercurialibus, in reg. peccatum, de reg. iur. lib. 6. Io. Capistr. allegat. tract. nu. 53. D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 1. Archiep. Florent. in 2. p. suæ Sum. tit. de vsur. num. 5. Sot. lib. 6. de iust. & iur. art. 1. col. 4. communis* opinio, vt attestatur Couarr. loco cit. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vsura, vers. sciendum, & se-
44 cundum † aliquos etiam de iure ciuili,

Gl. in

Gl. in d.c. quia in omnibus, de vsur. & in
cap. quod dicam, 14. q. 3. Abb. in c. cum
sit, nu. 18. de for. competen. vbi attesta-
* tur * de communi. Imol. in clem. 1. nu. 8.
de vsur. Fortun. Garz. de vlt. fin. iur. il-
lat. 5. Simonia vero nequaquam, Abb.
& alij in c. 1. de sim. & in c. extirpandæ,
§. qui vero nu. 83. de preb. Sed hæc ratio
nunquam mihi placuit, sicuti neque Pa-
45 normit. d. c. vlt. num. 6. de simon. † quia
esset restringere nimis dispositionem il-
lius, c. ad simoniã dumtaxat prohibitam
iure humano, & tamẽ textus generaliter
loquitur, & propterea debet intelligi,
vt procedat etiam in simonia prohibita
de iure diuino, in qua Papa non potest
*46 dispensare ex * receptiori, † Io. Andr.
Card. Ant. de Butr. & alij in c. primo de
simon. Dec cõs. 141. Caccialup. de pens.
q. 19. nu. 17. & 18. Redoan. de sim. p. 1. c.
25. nu. 27. & par. 1. c. 12. nu. 19. & habetur
in c. ex multis, 1. q. 3. sicuti neque in v-
* sura, communis * opin. vt per Couar. d.
lib. 3. var. resol. c. 1. nu. 8. immo proprie il
le tex. videtur loqui de hac simonia, cum
pro statu religionis fuerit datũ tẽporale,
idq. videtur esse de iure diuino, Gl. in c.
ex parte, de offic. deleg. Nauarr. in Man.
c. 27. sub num. 100. Ideo secundam ra-
tionem diuersitatis tradidit Abb. antiq.
in c. consuluit, de vsur. quod simoniacus
mentalis non tenetur restituere, quia
simonia proprie concernit actum exte-
47 riorem, & venditionem, sed vsura † con
cernit animam, iuxta illud Luc. 6. Mutuũ
dantes, nihil inde sperantes. Sed hæc ra-
tio damnatur a Io. Andr. Panorm. d. c. vlt.
n. 6. & ab alijs cõmuniter, quia nõ potest
reddi ratio concludens, quare vsura ma-
gis concernat animam quam simonia, im
48 mo vtraq. inducit †. peccatum mortife-
rum, clem. 1. de vsur. Castr. lib. de heret.
c. vlt. Conrad. de contr. q. 25. 26. & 27.
Gl. in sum. 1. q. 1. Zabarell. in c. ex tuæ, de
sim. & alij omnes. Tertiam reddidit ratio-
nem diuersitatis Io. Andr. quod magis
vulneratur bonum charitatis sperare lu
crum ex mutuo, quam ex beneficio, quia
49 in † mutuo teneris mihi reddere tantun-
dem sub identitate substantiæ, l. 2. §. mu-
tui datio, ff. si cert. pet. & ibi Dec. num. 2.
ac alij, sed in beneficio consequeris be-
neficium sine alia restitutione, & propte
50 rea dicitur † beneuola actio, c. 1. quibus
mod. feud. amitt. in vsib. feud. Io. Selu.
in tract. de benef. p. 1. q. 1. Rebuff. in prax.
benef. in princ. & quia magis quis obli-
gatur ad mutuum, quam ad conceden-
dum beneficium, cum ex mutuo minus
lędatur mutuans, nam consequitur iden-
titatẽ, & conferre sit donare. Gl. & Doct.
in c. cum accessissent, de const. & com-
probat Io. Andr. quia in simonia mens
vtriusque, dantis scilicet & recipientis,
potest esse deprauata, & ideo melior est
condicio possidentis, sed in mutuo tan-
tum est deprauata mens mutuantis, non
mirum ergo si tenetur restituere. Has au-
tem rationes differentiæ iure confutat,
Abb. d. c. vlt. n. 6. vers. sed aduerte, ex eo,
quia non concludunt. nam, quod Benefi-
ciarius non teneatur illud beneficium si
bi collatum restituere, euenit ex natura
51 beneficiorum, quæ debent † esse perpe-
tua, cap. satis peruersum, dist. 56. Gl. r.
in cap. pastoralis 7. q. 1. Card. cons. 57.
Card. Paris. cons. 119. num. 16. vol. 4.
Quod autem beneficium sit donatio, ve-
rum est, respectu effectus considerati, in
d. cap. cum accessissent, & ex collatione
non grauantur, neque recipiunt lęsionem
habentes facultatem cõferendi, sicuti si
donarent bona propria, cum ad collatio
nem teneantur ratione officij, c. ne pro
defectu, cum ibi not. de elect. & hae ratio
52 ne fuerunt inuentæ † deuolutiones cap.
cum nostris, c. literas, de concess. præb.
c. vnico, vt Eccles. benef. c. vlt. de consue.
lib. 6. Gl. & Doct. in cap. cum in cunctis.
§. 1. de election. late Rebuff. in prax. tit.
de deuolutionibus col. 1. & 2. quod au-
tem dicit Io. Andr. quod in simonia sit
deprauata mens vtriusq. & in vsura mẽs
vnius, id potest esse falsum, & oppositum
posset accidere, vt ex exemplis traditis
per Abb. d. c. vlt. num. 6. constat, & vo-
luit Couaru. in reg. peccatum reg. 2. sub
num. 8. fol. 43. & 46. & propterea Quar-
tam rationem diuersitatis assignat Abb.
dict. cap. vlt. num. 7. prope fin. hoc esse
53 inductum † in odium vsurariorum, & fa-
uorem pauperum. Sed hæc ratio neque
concludit, cum simoniaci sint admodum
odiosi sacris canonibus, & hominibus, c.
vlt. in fin. de purgat. canon. cap. vlt. 1.
quæst. 7. cap. per tuas, primo de simon.
Et propterea simoniæ crimen compara-
54 tur † Idolatriæ, c. cito, & c. eos 1. q. 1. &
reputatur crimen detestabile, & atrocissi
mum. Abb. in c. sicut, in princ. de simon.

Sarnen. de trienn. q. 12. nu. 13. Mihi autem probatur ratio diuersitatis, quam tradidit Nauarr. in Manual. c. 23. d. nu. 103. vers. Tum quia, Nam qui per simoniam mentalem accipit ab eo, qui male dat, ob ignorantiam huius prauæ intentionis, nemini tenetur illud beneficium restituere: Recipiens autem vsuram, videtur in culpa, & malè accipit, & ideo tenetur restituere danti, qui in hoc non peccauit, nã
55 vsuram † soluere non est peccatum, c. debitores, de iureiur. Recipere autem sic, & regula est, quod qui male recipit ab eo,
56 qui bene dat, teneatur restituere † danti, c. non sane, cum glos. 14. q. 5.

Vigesimæ septimæ Quæstionis Summarium.

1 Primus casus confidentialis Constitutionis Pij Quinti.
2 Ex simulatione colligitur fraus.
3 Argumentum a præcedentibus, vel sequentibus validum.
4 Fraus ex vicinitate actuum.
5 Confidentia quando in resignatione fit pactum, vt Resignatarius restituat illud benef.
6 Beneficium non potest resignari sub conditione mortis.
7 Beneficia debent pure resignari.
8 Beneficia debent dari absque conditione.
9 Ex retrocessione retrosignatio non præsumitur pura.
10 Promissio facta a resignatario resignanti simoniaca.
11 Fraus ex correspectiuitate.
12 Simonia etiam ex promissione committitur.
13 Monasterium regulare, vel sæculare.
14 Monasterium sine conuentu datur in commandã.
15 Vbi sunt Moniales, dicitur Monasterium.
16 Sunt quædam beneficia, quæ appellantur officia.
17 Renuncians officium, vt superior ei det aliud, committit simoniam.
18 Dictio aliud includit omnia omissa supra.
19 Dictio alia includit diuersa ab expressis.
20 Dictio qualecumque vniuersalis, & nu. 122.
21 Dictio qualiscumque includit masculos & feminas.
22 Qualitas personæ in simonia non excusat.
23 Verbum si quis est admodum generale.
24 Dictio cuiuscumque omnes comprehendit.
25 Dictio cuiuscumque est vniuersalis.
26 Dictio cuiuscumque ponitur ampliatiue.
27 Dispositio legis comprehendit non solum causas, sed etiam personas priuilegiatas.
28 Sequentia intelliguntur secundum præcedentia.
29 Cardinales non includuntur in lege generali.
30 Papa admittit resignationes ad vota resignantiũ.
31 Ius non abdicatur a resignante nisi acquiratur resignatario.
32 Regula de Infirmis habet locum in collatione inferioris.
33 Regula de Infirmis habet locum in renunciationibus factis extra Curiam.
34 Dictio quauis vniuersalis.
35 Dictio quauis ponitur ampliatiue.
36 In lege nullum verbum sine virtute.
37 Coram ordinarijs non potest fieri renunciatio in fauorem.
38 Vbi verba non conueniunt, neque dispositio.
39 Litteræ beneficiales aliquando fiunt in forma gratiosa, quandoque in forma dignum.
40 Ordinarius quid faciat cui diriguntur litteræ in forma dignum.
41 Mens attendenda est.
42 Simonia coram quocumque, & vbique potest committi.
43 Connexorum idem iudicium.
44 Resignatio omnis simplex vel qualificata.
45 Resignatio omnis hodie dicitur simplex.
46 A definitione bonum argumentum.
47 Resignatio in Curia absq. prouisione quomodo fiat.
48 Verba generalia multum conferunt.
49 Intrat dispositio pœnalis, vbi potest cadere fraus.
50 Prohibitum immediate, mediate fieri non potest.
51 De relicto ad pias causas non detrahitur Trebellianica.
52 Prohibitum vna via censetur omni alia.
53 Circuitus sunt vitandi.
54 Fraudibus obuiandum.
55 Ordinarij non possunt conferre beneficia coram eis renunciata suis consanguineis.
56 Constitutio Pij v. 58. prohibet directe, & per circuitum.
57 Exempla faciunt rem melius intelligere.
58 Recipiens beneficium cum pacto retrocedendi cõmittit confidentiam.
59 Circuitus collationum quomodo intelligatur.
60 Vetus intellectus quoties est conformis verbis, & effectui.
61 Pensio sine causa difficilis.
62 Resignatio simulata quæ.
63 Resignans nullum incommodum patitur si statim fiat retrocessio.
64 Ex causa resignationis conceditur pensio.
65 Causa falsa expressa nocet.
66 Causa declarat, quod factum est.
67 Circuitus cum effectu considerandus.
68 Exempla non restringunt regulam.
69 Commune pluribus omnibus competit.
70 Resignans cum pacto, vt regressui non sit locus, confidentiam committit.
71 Regressus quando intrat.
72 Regressus hodie sunt sublati.
73 Regressus ob non solutionem pensionis hodie datur.
74 Aequiparatorum idem ius.
75 Origo spectanda.
76 Confidentia non committitur sine pacto. & num. 124. & nu. 171.
77 Nutu non committitur confidentia.
78 Verba Constitutionis Pij v. etiam sola intentione, &c. quomodo intelligantur.

79 Ex facto vnius alteri praeiudicium inferri non debet.
80 Ignorans non peccat.
81 Resignans cum pacto, vt fructus ei dentur, committit confidentiam.
82 Per resignationem vacat beneficium.
83 Resignans habetur pro mortuo.
84 Resignans amittit omne ius, quod in eo habebat.
85 Resignans non potest se ingerere beneficio resignato.
86 Fructus beneficij resignati spectant ad resignatarium.
87 Resignatio debet fieri libere.
88 Simonia, resignare pacto consequendi fructus.
89 Fraus ex coniecturis.
90 Fraus quomodo probatur.
91 Fructus pertinent domino, vel possessori.
92 Dans fructus collatori committit simoniam.
93 In parte perpetratur delictum, sicuti in toto.
94 Dans aliquid pro praesentatione, vel electione cōmittit simoniam.
95 In minimis non cadit confidentia.
96 Benigna interpretatio recipienda.
97 Constitutio exorbitans restringenda.
98 Fructus vnius anni sufficiunt, vt committatur simonia, si super illis fiat pactum.
99 Committit confidentiā resignans, siue fructus dentur resignanti, siue alijs.
100 In claris nulla difficultas.
101 Resignatarius dans fructus resignanti non committit simoniam.
102 Resignatio debet esse pura.
103 Sequentia declarant praecedentia.
104 Vna pars Constitutionis declarat aliam.
105 In ignorante nulla voluntas potest considerari.
106 Pactum in beneficialibus improbatur.
107 Resignatarius ex resignatione efficitur dominus fructuum.
108 In re sua quisque est moderator, & arbiter.
109 Rebus suis quis potest apponere eam condicionem quam vult.
110 Causa excludit delictum, & praesumptionē ipsius.
111 Causa iusta excusat a dolo.
112 Causa etiam bestialis excusat a delicto.
113 Bona fama excludit delictum.
114 Verbum concedere est generale.
115 Condiciones quaecumque improbantur.
116 Expressum quod colligitur ex vi verborum.
117 Expressum quod sub generalitate continetur.
118 Expressum quod comprehenditur sub ratione.
119 Nullo modo potest resignans se ingerere beneficio resignato post.
120 Non curamus de modo, cum habemus effectum.
121 Verba generalia generaliter sunt intelligenda, etiam in materia odiosa.
123 Praecedentia declarant sequentia.
125 Perceptio fructuum facta a resignante post resignationem inducit praesumptionem confidentiae.
126 Causa excludit delictum.
127 Absque pacto simonia non committitur.
128 Fructus debiti resignanti possunt ei dari a resignatario absque scrupulo.
129 Fructus debentur resignanti vsque ad diem praestiti consensus.
130 Resignans potest exigere fructus, donec resignatarius capiat possessionem.
131 Quod inest, potest in pactum deduci, etiam in spiritualibus.
132 Expressio eorum quae insunt non inducit simoniā.
133 Causa in primis in delictis inspicienda
134 Factum sequens interpretatur ob causam praecedentem.
135 Factum semper praesumitur ob causam necessariā.
136 Factum praesumitur, vt ius disponit.
137 Praesumptio, quod quis faciat, quod ei prodest.
138 Factum non extenditur vltra gesta.
139 Actus agentium non operatur vltra intentionem.
140 Quantitas excedens inducit praesumptionem confidentiae.
141 Datum pro litteris, simonia.
142 Datum pro expensis resignationis simonia.
143 Resignatio debet fieri absque condicione.
144 Promissio reddit actum non liberum.
145 Pactum de soluenda certa pensione, simoniacum.
146 Pensio est quaedam fructuum solutio.
147 Confidentia, promittere pensionem pro collatione, vel praesentatione.
148 Promittere pensionem ob auxilium recipiendum in litigando, simonia.
149 Dictio vel aliquando stat aduersatiue.
150 Dictio vel aliquando stat disiunctiue.
151 Genus latius patet specie.
152 Dictio ex stat exclusiue.
153 Dictio ex denotat causam proximam.
154 Dictio eadem est qualitatum praecedentium repetitiua.
155 Dictio vt supra est repetitiua.
156 Vsusfructus separatur a proprietate.
157 Simonia committitur, siue fuerit datum, siue promissum.
158 Datio & promissio aequiparantur.
159 Assassinium perpetratur ex promissione.
160 Ex proemio valet argumentum.
161 Vna pars legis declarat aliam.
162 Verbum soluantur est generale.
163 Pensio non reseruatur, cum fructus sunt tenues.
164 Simonia pactum de soluendo plus quam Papa ordinauit.
165 Tractatus de persione sunt liciti.
166 Cum consensu Papae pensio debet solui.
167 Papae auctoritas tollit omne vitium.
168 Papae scientia tollit omne scrupulum.
169 Sine Papa pensio non potest imponi.
170 Perceptio fructuum absque auctoritate Papae inducit confidentiam.
171 Resignans beneficium cum pacto, quod euicta lite resignatarius consentiet pensioni, simonia.
172 Cessat confidentia per scientiam Papae.
173 Pactum in permutatione coram ordinario de soluenda pensione, simoniacum.

QVAE-

QVAESTIO VIGESIMASEPTIMA.

ARGVMENTVM.

QVAE pertinent ad primum casum confidentiæ, plenissime explicantur.

VIgesimoseptimo Quæro, qui casus
confidentiales explicentur in Con
stitutione Pij v. 87. incipien. Intolerabi-
lis, hac de re edita? communis * opinio
omnium Doctorum est, quattuor ibi po-
ni casus in §. Quare nos, vsque ad §. ad
probandum, de quibus quam breuissime
erit agendum.

Primus casus confidentiæ beneficialis
1 positus in dicta constitutione est, vt† om-
nes, & quæcunque resignationes, & ces-
siones, siue simplices, siue cum circuitu re
trocessionis, & reseruatione regressus be
neficiorum, etiam ex sola intentione re-
signantium, & cedentium factę, vt illa be-
neficia eidem dimittenti, aut alteri con-
ferantur, vel omnes aut pars fructuum de
tur, aut pensiones soluantur, sint confidē-
tiales, vt probatur illis verbis, *Quare nos volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere, præsentium auctoritate statuimus, vt si quis quæcunque auctoritate Ecclesiam, vel Monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecumque ex resignatione, vel cessione cuiuscumque personæ simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis cū regressu, vel accessu etiam sola dimittentis intentione receperit, aut illa, vel illud etiam in euentum regressus, vel accessus eidem dimittenti, vel alteri postea cōferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alij, vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur ex eisdem, hæc confidentia censeatur.*

Ratio huius conclusionis colligitur ex
§. Multi, vbi referuntur causæ plures, ex
quibus solent dari beneficia custodiēda,
& deponēda in confidentiam, de quibus
dixi supra. Et ex Constit. Pij iiij. §. & in-
super, & ideo huiusmodi resignatio, retro
cessio, & perceptio fructuum, vel reserua-
tio pensionis iudicatur confidentialis, &
fraudulenta, cum non fuerit animo libe-
2 ro; sed simulata, & supposita, † ex quo ge-
neraliter deprehēditur fraus, l. pupillus,
§. sed & si per interpositam, ff. de auct. tu-
tor. l. 2. C. de natural. lib. l. 3. ff. eod. Guid.
Pap. de præsumpt. nu. 47. Crauett. cons.
3 122. nu. 10. & gesta † præcedentia, & se-
quentia dolosa, satis id ostendunt Docto
tesq; l. si quis post hac, C. de bon. præ-
script. Glos. in l. apud Celsum, ff. de dol.
except. Crauett. cons. 143. nu. 9. Menoc.
de arbitr. Iud. cas. 470. nu. 10. & actuum
4 † vicinitas. Bart. in l. post contractum nu.
8. Io. Annib. nu. 163. ff. de donat. Paris.
cons. 143. num. 21. vol. 4. ac frequentia,
Guid. Pap. dict. tract. de præsumpt. num.
47. & 51. & breuitas temporis, Crauett.
cons. 100. nu. 8. Cassan. cons. 33. nu. 15.
Ruin. cons. 130. nu. 2. vol. 1. Afflict. de-
cis. 72. num. 3. & alia prosequitur Dec.
cons. 235. col. 1. & 2. Et hic primus casus
confidentiæ beneficialis multa continet
capita, quorum Primum erit, vt sit confi-
dentia recipere beneficium ex causa resi
5 gnationis, † vt illud ipse resignatarius re-
stituat resignāti, aut alteri, Nauarr. cons.
48. nu. 3. de simon. Hinc in vna * Augu-
stan. coram Guido bono de anno 1553.
fuit resolutum esse confidentiam, si fuit
6 conuentum, vt beneficium resignatum †
restituatur, si resignās ex infirmitate non
moriatur, teste Caputaq. decis. 201. p. 4.
7 & ratio est, quia beneficiorum † resigna-
tio debet esse pura, Rot. decis. 6. nu. 2. de
renunc. in antiquior. Io. Monac. in c. li-
cet, nu. 5. de rer. permut. lib. 6. & absque
vlla † pactione, condicione, & modo, cap.
cum pridem, de pactis, vbi Doctores * om
nes, Oldrad. cons. 324. nu. 5. Card. Pa-
ris. in c. venerabilis, num. 45. de except.
9 Quoties autem fit huiusmodi † retroces-
sio in ipsum resignantem, vel resignatio
in alium voluntate eiusdem resignantis,
resignatio prima non præsumitur pura, vt
debet esse, Doctores in c. ex parte; 1. ff. de
offic. delegat. Riminal. Sen. cons. 91. nu.
1. Crauett. cons. 122. nu. 2. & per conse-
quens confidētialis iuxta ea, quæ scribit
Gig. de pens. q. 4. Calderin. in c. manda
tum nu. 4. de rescr. Redoan. de simon. p.
2. c. 10. Idque est conforme iuri commu-
ni, nam * communiter receptum est resi-
10 gnationem esse simoniacam, † si resignata
rius promisit resignāti cedere, aut alteri,
Doctores * omnes in d. c. cum pridem, de
pact. & fuit bis resolutum in Rota * in vna
Legionen. teste Moedan. decis. 243. ma-
nuscr. de qua re dixi de Resig. benef. lib.
14. q. 7. num. 41. cum sequen. & inficiari
non potest fraudem colligi ex huiusmo-
11 di † retrocessione, & correspectiuitate, vt
fuit resolutum * in vna Gebenen. de an-
no 1534. teste Sarn. decis. 4. lib. 1. Arag.
decis. 12. Moedan. decis. 222. omnes in
recollectis manuscr. Caputaq. decis. 240.
p. 3. & faciūt, quæ ad hoc ponderat Card.
Paris.

Parif. conf. 143. nu.21. vol. 4. & simonia
committitur, non solum ex datione iuris
12 † spiritualis, vel temporalis, sed etiam ex
* promissione, vt refert Bal. fuisse * iudica-
tum Florentiæ in c.1. de testib. lib. 6. vbi
hoc tenent Petr. de Anchar. Gemin. &
Franc. & alij. Roman. sing. 327. cum alijs
adductis per me, de resign. benef. lib. 14.
q. 7. nu. 31.

Et hanc conclusionem Primo intellige in cessione Episcopatus, Archiepiscopatus, vt patet ibi Ecclesia, &c.

Secũdo intellige in cessione Abbatiæ, Prioratus, & Monasterij, vt illud verbum
Monasterium probat, & procedit, siue sit
13 † Monasterium regulare, siue sæculare,
Glos. & Abb. in c. ex transmissa de renũc.
ob generalitatem, Bal. in l. in fraudẽ, ff. de
milit. testam. Crauett. conf. 308. nu. 3. si-
ue habeat conuentum, siue non habeat,
nam videmus, quod quam plurimæ Ab-
batiæ, & Prioratus etiam regulares, con-
cedi tamen solitę in commendam, non ha
14 bent † Conuentum, & nihilominus in im-
petratione ipsarum, seu per obitum, siue
per resignationem, exprimũtur Monaste-
* ria, & ita stylus * communis docet, vt di-
catur, Beatissime Pater, cum Monasteriũ
Sancti Petri, &c. Ordinis Sancti Benedi-
cti, &c. cura, & conuentu carens. Proce-
dit etiam huiusmodi conclusio in cessio-
ne Monasterij Monialium, idest in cessio-
15 ne Abbatissatus, cum hoc etiam † sit pro-
prie Monasterium, Mandos. in præfat. re-
gul. 2. cancell. nu. 6. cum alijs, quæ scripsi
de resign. benef. lib. 2. q. 1. nu. 71. & 74. &
* est communis * opinio, & ex hoc potest
16 dici, comprehendi beneficia, quæ † appel
lantur officia c. de multa, de præben. c. 2.
& c. cum ad Monasterium. §. prior de stat.
Monac. Clement. 2. de simon. Hinc respõ
dit Nauarr. conf. 70. tit. de simon. fuisse
17 commissam simoniam † per renunciatio-
nem Presbyteri regularis de quodam of-
ficio, cum pacto, vt Abbas illum remune-
raret, & de alio officio ei prouideret ex
rationibus, quas ibi adducit.

Tertio intellige in resignatione quorumcumque beneficiorum simpliciũ, vel requirentium residentiam, aut curatorũ, ac habentium dignitatem etiam primam post Pontificalem, vt illa verba, *aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecumque* ostendunt. Di
18 ctio enim *aliud* † includit omnia omissa
in præcedentibus verbis, vt nihil rema-
neat, vt notat Bald. in l. conuenticulam,
col. 5. C. de Episc. & Cleric. Doct. post
Glos. in auth. ex testamento, C. de col-
lat. & in l. si fugitiui C. de furt. & in c. se-
des, de rescr. Card. Parif. conf. 79. num.
19 21. vol. 3. & sic diuersa † ab expressis, vt la
te probat per multa Socin. Sen. consil.
300. col. 4. vers. 3. principaliter vol. 2.
Card. Parif. conf. 92. nu. 5. vol. 1. Et di-
ctio qualecumque est vniuersalis, & om-
20 nia genera † beneficiorum, ac qualitates
includit, & nihil intactum reliquit, Albe-
ric. de Rosat. in l. metum §. animaduertẽ-
dum, ff. quod met. caus. Bal. in l. cum virũ
C. de fideicom. egregie, Bart. in l. quæ om
nia §. plane ff. de procurat. & in c. 1. qual.
olim feud. poter. alien. & comprehendit
21 masculos, † & fœminas, Doctores in l.
quicumque C. de seru. fugit. & in l. ait
diuus, ff. de iur. fisc. Bart. in l. habeat vnus-
quisque, C. de summ. Trinit. Ias. in l. fide-
iussor §. prætor ait, ff. qui satisd. cogant.
faciunt not. in c. Romanorum dist. 19. &
in c. solitę de maiorit. & obedient. Parif.
dict. conf. 92. nu. 6. vol. 1.

Quarto intellige, hanc conclusionem
procedere in quibuscũque personis etiã
existentibus in dignitate resignantibus,
vel cedentibus in fauorem cuiuscunque
personæ etiam constitutę in simili, vel ma
iori dignitate, vt committant confiden-
tiam, & incidant in pœnis huius consti-
tutionis, si resignatarius retrocedat be-
neficium resignatum resignanti, aut alte-
ri resignet modo expresso, nam qualitas
22 personæ non excusat, † vt colligitur ex il
lis verbis, *si quis*, &c. & ibi *cuiuscumque*, &c.
23 dictio enim † si quis est admodum genera
lis, Bart. in l. 1. num. 2. ff. de verb. signif.
Car. Zabarell. in clement. 1. q. 3. nu. 9. de
elect. Curt. iun. conf. 35. Dec. conf. 453.
24 nu. 7. & dictio cuiuscumque † omnes com
prehendit, Parif. conf. 1. num. 100. vol. 3.
Alber. in l. metum §. animaduertendum,
25 ff. quod met. caus. nam † est admodum vni
uersalis, c. Romanorum dist. 19. c. solitę,
de maiorit. & obedien. & videtur posita
26 † ampliatiue, Glos. in clement. si de bene
ficio, verb. cuiuscumque, de præben. & in
clem. 1. de iudic. & in clemen. 2. de vit. &
honest. cleric. Mãdos. in regul. 1. cancell.
q. 6. num. 6.

Accedit, quia regulare est, vt disposi-
tio legis comprehendat, non solum cau-
sas, sed etiam † personas priuilegiatas,
Bal.

Bal.in l. in fraudem,§.si quis,ff.de testam. milit.Dec.cons.120. nu.1.col.2.& cons. 131.col.3.& alibi, vt refert Mandos. de infir. resign.q. 2. num. 3.

Amplia vt sub his verbis comprehendātur etiam Episcopi,Archiepiscopi,Patriarchæ,& Cardinales, namque hi exprimuntur in Constitutione Pij IV. super beneficialibus confidentijs edita,quam refert,innouat,& ampliat Pius V. in hac Cōstitutione. Ideo dum primū determinat casum confidentialem,videtur includere etiam Cardinales S.R.E. vt intelligatur

28 † hic §.secundū præcedentia, l.si seruus plurium,§.vlt.ff.de legat. 1. l. qui filiabus eod. tit. Bal. in l.domum col. 1. C. de rei vend.Ias.cons.215.col.2.circa med.lib.2. & cons.5.col.3.in fin.lib.3.Socin.iun.cōs. 15.nu.17.lib.1.& optimum fuit exprimere,nam inter Doctores fuit admodum cōtrouersum, an Cardinales includerētur

29 in dispositione † legis generalis Archid. 30.Andr.& Gemin.in c.nemo de elect.li. 6.Oldrad. cons.221. Barbat. late in tract. Card.p.1.q.7.Ias.cons.117.col.3. lib.1.&

* communior* opinio sit negatiua,Ber.in c. 1.n.41.de rescr.Paris.cōs.141.nu.8.vol.4.

Quinto intellige hanc conclusionem procedere in accipiente beneficium ex causa resignationis quacumque auctoritate, vt illa verba, si quis quacunque auctoritate,ostendunt; quæ verba videntur includere,non solum illū,qui accepit beneficium ex causa resignationis, vel cessionis a Summo Pontifice, quod non habet dubium, nam solet ex * stylo vulgari,

* & omnibus noto Papa admittere resignationes ad vota resignantiū † & eorum sup-

30 plicationem, Mandos. de signat. per fiat q.7. nu.3.Cass.decis.10. in fin. de concess. præben.& hac ratione facilius fit fraus, cum resignans non præstet consensum,nisi Summus Pontifex admittat resignatio-

31 nem in fauorem resignatarij, & † ius non abdicetur a resignante,nisi acquiratur resignatario,vt ex omnium doctorum * sen-

* tentia comprobaui in tract.de resign.benef.lib.1.q.3.& lib.8.q.7. nu.61.Sed etiā accipientē de manu Legati,Episcopi,aut alterius ordinarij, Ita etiam similia verba posita in regula Cancellarię de infirm. resign.ibi ac ipsum beneficiū, quauis auctoritate conferat, &c. comprehendunt

32 collationem factam per Papam, † Legatum,Episcopū,& alios ordinarios,vt Rebuff.in prax.glos.12.super regul.de infir. nu.3.considerat,ac etiam Mandos. super ead.reg. q.16.in fi.& ex illis verbis dicūt

* communiter* scribentes regulā Cancel-

33 lariæ de infir. habere locum † etiam in renunciationibus factis extra Curiā, Cass. decis.31. super reg. Satn. d.reg.q.26. Simonet.decis.63.& 64.manuscr. & ita fuit

* * pluries resolutū in Rota in vna Barchinonen.Cappellaniç,& in alia Parmen.beneficij,lunæ 19. Ianuarij 1587. coram R. P. D. Gipsio retuli de resign. benef. lib.

34 12.q.5. Accedit quia dictio † quauis est admodū vniuersalis, vt patet ex his, quæ scribit Ias.in l. quædam, §. nihil interest nu.3.ff.de eden.Aret.& idem Ias.in l.Gallus,§.etiā si parēte n.17.ff. de lib.& posth.

35 & videtur posita † ampliatiue, vt omnem collationem cōprehendat,Rom.cons.31. Felin.in tract. quando litter. Apost. noc. patr.in 4.ampliat.faciunt notat.per Glo. in clem.si de benefic.de præb. Mandos.in reg.1.canc. q.6. nu.6. Alioquin sequeretur hæc verba esse superflua, quod in constitutione Summi Pontificis non est dicē-

36 dum † neque de minimo verbo, vt sit sine virtute, & effectu, §. quibus in princ. ibi superuacuis in 1.Constit. Codicis,Bal.super rubr.de cōtrahen. emption. Dec.cōs. 47.nu.2. Card. Paris.cons.3. nu.86.vol.4. Curt.iun.cōs.85.n.4. Sed si quis obijciat

37 † coram ordinarijs nō posse fieri resignationem in fauorem,sed dumtaxat simpliciter,vt scripsi de resign.benef. lib.5.q.6.

* nu.188.& alibi, nam hæc est * communis omnium Doctorum sententia,& per consequens pactum consideratū per Pium V. non posse interuenire, vnde cum verba

38 dispositionis non cōueniant,neque † etiā dispositio l.4.§.totiens.ff. de dam. infect. l. his accusare,ff.de accusat. Respondeo, intelligendo dupliciter, primo, quoties resignatio fit in Curia, coram Papa in fauorem alicuius,pro quo resignatario ex-

39 pediuntur litteræ prouisionis † ipsius resignationis non in forma gratiosa,cū non sit præsēs in Curia,vel nolit se subijcere rigoroso examini, quod fit in Curia, in domo Illustrissimi Cardinalis Vicarij S. D.N. sed in forma dignum nouissima directa ordinario,vt si pręuio examine illū repererit dignum cōferat,quo casu ordi-

40 narius illū † examinat,& postea cōfert de mandato Papę beneficium resignatum in Curia, vt scripsi de resig.benef.lib.8.q.7.

I nu.188.

num. 188. absque dubio conclusio nostra verificatur in prædicto exemplo, ac verba prædicta.

Secundo intelligerem, quoties quis vult resignare coram ordinario, & ante resignationem paciscitur cum amico ipsius ordinarij, vt procuret sibi conferri ab ipso ordinario beneficium in suis manibus resignandum, aut in genere primū vacaturum, quod ad sui instantiam, & requisitionem retrocedat ad fauorē ipsius resignantis, vel alterius; hanc enim esse confidentiam, nemo dubitabit, tum ex prædictis verbis, quauis auctoritate, &c.
41 tum ex mente, quæ in primis † admodum attendenda est, l. scire oportet, §. aliud autem, ff. de excusat. tutor. Dec. consil. 227. & 344. & hoc potest verificari in legato a latere, ac misso, in Archiepiscopo, Episcopo, Vicario, & alijs inferioribus. Idque præterea comprobatur, nam simonia potest committi coram quocumque in quibuscumque beneficijs non habita
42 aliqua distinctione, † dummodo pactum sit illicitum, & comprehensum sub deniftione ipsius simoniæ, Doctores in c. cum pridem de pact. & in c. ex parte 1. de offi. deleg. in c. 1. & tot. tit. de simon. ita pariter dicendum est in confidentia propter
43 connexitatem, † ad not. in c. translato de const. in c. quanto de iud. & identitatem rationis, l. illud, ff. ad leg. Aquil. l. a Titio ff. de verb. obligat.

Sexto intelligerem hanc conclusionē, in quacunque resignatione, scilicet tam
44 pura simplici, quam † qualificata in fauorem alterius, & cum reseruationibus, nā ad hęc duo capita refertur omnis resignatio, Rebuff. in praxi de resign. expr. num. 2. Couarr. pract. q. c. 36. sub nu. 9. Roffiniac. de benef. c. 14. nu. 3. cum alijs adductis a me de resignat. benef. lib. 1. q. 2. nu. 1. cum seq. vbi late declaraui, & ho-
45 die vtraque dicitur simplex resignatio † attento, quod vnus supplicat pro admissione resignationis, & alter pro collatione beneficij resignati vacātis ex dicta admissione, vt dixi de resign. benef. lib. 8. q. 7. nu. 39. ad quod habuit respectum Pius v. prædictis verbis volens includere omnem resignationē iuxta stylum, ex resignatione, seu cessione simpliciter, &c. ratio etiam dictat hoc modo esse interpretanda prædicta verba, cum conueniat omni generi resignationis diffinitio confidentiæ, & mens huius Constitutionis Pij v. vt omnibus ad sensum patet, & re-
46 gulare est argumentum † deducere a definitione, & a mente, vt de primo tradunt Dec. Cagnol. & alij omnes in l. omnis definitio, ff. de regul. iur. de secundo adsunt vulgaria iura, & præsertim quæ superius citauimus l. illud, ff. ad leg. Aquil. l. cum pater, §. dulcissimis, vbi Bart. & alij Doctores, ff. de legat. 2. & vt praxis obtinuit, nullum cadit dubium, cadere confidentiam, & simoniam in resignatione, quæ fit in fauorem cum reseruationibus, vel absque in Romana Curia. Maius dubium cadit in ea resignatione, quæ fit sim-
47 pliciter † absque prouisione in Romana Curia, vt quia arctatus dimittere beneficium, vel alias petit a Papa admitti resignationem, quam facit de tali beneficio, Papa signat supplicationem, in qua alter non supplicat pro prouisione, vt solet fieri, sed ipse tātum pro admissione resignationis, vt scripsi, & posui formam de resign. benef. lib. 8. q. 7. nu. 103. an in hac habeat locum dispositio huius §. pro negatiua facit, quia non cōueniunt hoc casu verba dispositionis, cum nullus in eadem supplicatione supplicet pro prouisione, sed Papa conferat cuicunque velit, & sic cesset fraus, ergo, &c. l. 4. §. toties, ff. de damn. infect.

Hoc non obstante affirmatiua opinio
48 est tenenda, tum ponderando verba † generalia huius §. l. 1. §. generaliter, ff. de leg. præstan. Bald. in l. in fraudem, ff. de milit. testam. tum etiā, quia potest fraus interuenire hoc modo, vt quis ante quā det R. P. D. Datario supplicationem admissionis, resignationis absque prouisione, vel tunc certiorem faciat amicum familiarem, aut consanguineum de hoc, ad effectum, vt per aliam supplicationem petat illud beneficium taliter resignatū, qui ob gratitudinem, aut alia causa promittat ei, vel fructus, vel renunciare illud sibi, aut alteri nutu ipsius, proculdubio hæc est confidentia simoniaca, nam conuenit definitio, & ratio. Ideo hoc casu etiam verificātur verba supradicta huius constitutionis, & intrabit dispositio
49 prohibitiua, † & pœnalis, not. c. indemnitatibus, §. penul. de elect. libro 6. Bart. in l. ita autem, in princip. ff. de administrat. tutor. ex quo satis patet responsum ad contrarium supra adductum.

Et hoc

Et hoc nota, quia alias vidi dubitari.

Septimo intellige hanc conclusionem procedere in resignatione, cum circuitu retrocessionis, vt patet ibi, simpliciter,
50 aut cum circuitu retrocessionis, nã † prohibitum fieri immediate, mediate fieri nõ debet, l. auia §. Titio, ff. de condit. & demonstr. quem tex. ad hoc allegat Iaf. in l. 2. in princ. col. 6. vers. & tenendo istam partem, ff. de vulgar. & pupil. Hinc dixit Roman. in repet. auth. similiter col. 78. C. ad leg. falcid. quod sicut de legato imme-
51 diate facto † ad pias causas non detrahitur Trebellianica, ita ne quo de legato facto alicui priuato, qui postea fit rogatus piæ causæ restituere, refert Crauet. cons. 330. ad fin. & cons. 137. nu. primo. Hinc receptum est, prohibitum vna via cense-
52 ri prohibitum † omni alia, cap. cum quid vna via de regul. iur. lib. 6. c. hæc imago 34. q. 5. c. detestanda de concess. præb. lib. 6. l. vlt. si mancip. ita vend. ne prost. cap. vnico §. 1. de cleric. coniug. lib. 6. cap. tuæ, de procur. & plura exempla deducit Din. dict. regul. & Glos. in verbo, cum quid. Accedit ad comprobationem,
53 quia circuitus † sunt vitandi, l. dominus testamenti ff. de cond. & demonstr. l. 1. in princ. C. commun. deleg. clem. auditor de rescr. c. tua de ord. cognat. & per consequens; cum adsit eadem ratio vtroque casu, idem ius statuendum est, l. illud, ff.
54 ad leg. aquili. fraudibus enim † est obuiandum omnino, & radix ex qua venire possunt amputanda, l. cum hi, §. si cum his de dolo, ff. de transact. l. in quæstionis in fin. C. de fideicom. l. si legatarius, C. de leg. Rain. de forliu. in l. omnes populi sub nu. 8. ff. de iust. & iur. etiã per circuitum, Iaf. in l. cum fundus, §. seruum tuum num. 4. & 5. ff. si cert. pet. & in l. stipulationum, §. si is, qui duplum in fin. ff. de verb. oblig. Rolan. cons. 51. nu. 8. lib. 1.

Hinc Constitutio Pij v. 58. incip. Quãta Ecclesiæ, quæ prohibet sub pœnis, ne beneficia renunciata coram ordinarijs
55 ab illis conferantur † eorum consanguineis, aut familiaribus, vel cõsanguineis, aut familiaribus resignantium, includit quoties collatio fieret prædictis per circuitus multiplicatarum in extraneos collationum illis verbis, cæterum præcipimus, atque interdicimus, ne ipsi Episcopi, aut alij collatores de beneficijs, & of-
56 ficijs † resignandis prædictis, aut suis, aut admittentium consanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum audeant prouidere; & id quod notandum dixi lib. 5. de resign. benef. q. vlt. num. 188.

Et hæc conclusio potest pluribus modis exemplificari, quos modos hic referam
57 quam breuissime, † vt dicta verba melius explicentur, §. sed cum magis inst. de grad. Bal. in l. i. in xi. lect. sub num. 7. vers. item per exempl. ff. de iust. & iur. Riminal. iun. in l. imperium nu. 5. ff. de iurisd. omn. iudic.

Primum exemplum est, quoties quis recepit beneficium, non ex manu Titij resignantis, sed Meuij resignatarij, pactio-
58 ne tacita, vel expressa interueniente, † quod illud postea resignabit in fauorem Titij primi resignãtis, aut alterius ad nutum ipsius: nã hæc retrocessio, siue resignatio ad nutũ ipsius erit confidentia, & probatur hic intellectus: nã verba diriguntur resignatario, cum dicat, si quis receperit, dum igitur subdit ex cessione cuiuscumque personæ simpliciter, vel cum circuitu retrocessionis videtur intelligere, siue habuerit a primo resignante, siue a secundo, siue a tertio, esse confidentiam, stante prædicto pacto illud dimittendi, restituẽdi, ac resignandi; namque hoc casu viget eadem ratio, vt supra ostendi, cum prohibitum immediate censeatur prohibitum mediate l. auia, §. Titio, ff. de condit. & demonstr. rursus probatur ex illa alternatiua simpliciter, vel cum circuitu retrocessionis, intelligẽdo simpliciter, quoties ille recepit beneficium a primo resignante, cum prædicto pacto, illud postea ei resignãdi, cum circuitu retrocessionis, quoties ab alio, & sic secundo resignante pacto illud dimittendi in fauorem primi.

Præterea comprobatur hæc intelligẽtia ex dicta constitutione 58. Pij v. vbi ita in-
59 terpretatur circuitus † collationum, vt dixi lib. 5. de resign. benef. q. vlt. nu. 188.
Et hic intellectus est cõformis verbis, ef-
60 fectui, & rerum exitui, † ergo verus, Iaf. cons. 128. col. penult. in princ. lib. 1. Crauett. cons. 294. sub nu. 8. & hunc existimo esse verum sensum horum verborum, & hanc fuisse mentem Pij v.

Secundo potest exemplificari. Quoties volens reseruare pensionem sub beneficio suo pro nepote, aut alio consan-

gnineo, vel amico, cum non possit id con
sequi via ordinaria, nam pensio sine cau-
61 sa semper fuit † difficilis, vt scripsi de re-
sign. benef. lib. 6. q. 2. & hodie impossibi
lis, nam nemini datur de mandato San-
ctissimi D. N. Clementis Octaui; ad effe-
ctum dictę reseruationis; recurrit ad frau
dem, vt illud beneficium resignet in fa-
uorem Petri reseruata pensione pro di-
cto nepote consanguineo, vel familiari,
quod facilius potest obtineri stante resi-
gnatione, vt probaui dicta q. 2. & cum pa-
cto, vt prædictus Petrus eidem resignan-
ti retrocedat dictum beneficium resigna
tum; hæc enim est confidentia, nam
62 non est vera resignatio, † sed simulata ad
effectum, vt reseruaretur pensio, quæ via
ordinaria non posset reseruari, quo facto
beneficiũ statim ei retrocederetur, l. qui
sic soluit, ff. de solut. Moedan. decis. 224.
* in manuscr. & ita fuit resolutum in his *
terminis, ac consideratum circa hãc con
stitutionem in vna Reatin. pensionis ve-
neris 11. Martij 1588. coram R. P. D. Pam
philio Auditore Rotæ, vt vidi annotatũ
ex eius decisione in 2. par. vbi etiam fuit
dictum tali casu non potuisse considerari
dispendium resignantis, ob retrocessio-
63 nem factam † modico temporis interual-
lo, ad not. per Put. decis. 341. & seq. lib.
1. Rebuff. de rescr. general. & spec. num.
23. & huic casui satis applicantur ratio-
nes supra adductæ de prohibito immedia
te, vt sit prohibitum mediate l. auia §. Ti-
tio, ff. de condit. & demonstr. & de pro-
hibito vna via, vt omni etiam censeatur
prohibitum, c. cum quid vna via, de reg.
iur. lib. 6. & de hac cõfidentia loquemur
infra in 3. casu.

Tertio potest exemplificari in eo, qui
vult reseruare pensionem super suo be-
neficio, aut omnes fructus alicui, & cum
non possit id facere via ordinaria, nam vt
dixi, pensio sine causa non conceditur, re
currit ad fraudem, quæ est talis, resignat
illud beneficiũ ei, cui vult reseruare fru-
ctus, aut pensionem, ille postea retroce-
dit idem beneficium eidem resignanti,
reseruata sibi illa quantitate pensionis,
quã a principio volebant imponere, quæ
64 reseruatio a Papa conceditur † stante re-
signatione, & illa vulgari clausula ne ni-
mium dispendiũ, &c. Anchar. cons. 226.
Card. Alex. in c. 2. sub nu. 5. 1. q. 3. Cac-
cialup. de pens. q. 19. Gig. eodem tract.
q. 4. Put. decis. 342. & 343. & 389. lib. 1.
* & * communiter Doctores, vt late dixi
lib. 6. de resign. benef. q. 2. col. 3. Vtique
hæc est confidentia, nam resignatio non
fuit vera, sed simulata, ad hunc effectum
reseruandi prędictam pensionem, vt in si-
mili fuit dictum in dicta * Reatin. pensio-
nis 11. Martij 1588. coram R. P. D. Pam
philio, & causa posita, ne nimium dispen
65 dium, videtur falsa, † quia cõstat propter
celerem retrocessionem nullum dispen-
dium passum fuisse, ad not. per Put. dict.
decis. 341. cum sequen. lib. 1. Gammar.
de auct. legat. a later. tit. de pens. num.
98. & 99. Fel. in cap. ad audientiam, el 2.
nu. 2. vers. exemplifica de rescr. Mandos.
tract. de signat. grat. tit. pens. col. 3. & in
ea nequaquam possit verificari, quæ scri-
bit Caccialup. de pens. q. 1. Card. in cle
ment. 1. §. 1. quęst. 3. & ibi Imol. col. 3. de
suppl. pręlat. neglig. Hoied. de incompat.
benef. p. 1. c. 4. nu. 4. Et hanc esse confi-
dentiam comprobatur ex §. præceden-
te, incip. plerique, vbi exprimuntur causę
ex quibus cõmittitur confidentia, & hæc
inter alias videtur includi, quæ quod fa-
66 ctum † est declarat, l. vetum 2. ff. de furt.
l. cum tale §. vlt. ff. de condit. & demon-
strat. c. intelligentia, vbi Glos. de verb.
signif. Et cum hic circuitus sit cũ aliquo
67 effectu, considerandus † erit Card. in cle
ment. auditor in 14. q. de rescript. Ant.
Mass. de form. obligat. camer. q. penult.
nu. 5. vt consideratur in fideicommissaria
substitutione, §. sed quia, instit. de fidei-
com. toto tit. C. ad Trebell. Alijs modis
poterit doctus exemplificare hanc con-
68 clusionem, † nam exempli gratia positum
extenditur ad omne simile, l. regula §. vlt.
ff. de iur. & fact. ignor. l. scire oportet §.
pen. ff. de excus. tut. Bal. in l. 1. in 1. lect.
sub nu. 1. ff. de inst. & iur. & hoc est, quod
dicimus, quod exempla non restringunt
regulam, l. damni in princ. ff. de dam. in-
fect. Cephal. cons. 533. num. 17. vol. 1.
69 Quod enim est † commune pluribus, om-
nibus illis competit, l. his solis, C. de re-
uocan. donat. l. non solum. §. qui primi-
tiuum, C. de excus. tut. Bal. in d. l. 1. 1.
lect. in princ. ff. de iust. & iur.

Octauo intellige hanc conclusionem
procedere etiam in resignatione cum
reseruatione regressus, vel accessus, vt
patet ibi, *cum regressu, vel accessu*. Quæ ver-
ba ita exemplificantur. Quidam resignat

suum

suum beneficium in fauorem Titij reseruato regressu, aut accessu ad dictum beneficium præmissa conuentione, quod si
70 erit locus regressui, † vel accessui, dictus resignans habens prædictam reseruationem regressus, vel accessus debeat idem beneficiũ eidem Titio, vel alteri renunciare, vt colligitur ex sequẽtibus verbis, *vt illa, vel illud etiam in euentum regressus, vel accessus eidem dimittenti, vel alteri postea conferatur.* Nam hæc absque dubio est confidentia; vt etiam colligitur in §. plerique, & ex Constitutione Pij iv. in §. insuper. Et intrat huiusmodi regressus † cedente resi-
71 gnatario, Mandos. de signat. grat. tit. regressus col. 2. Moedan. decis. 358. sub tit. de renunc. in manuscr. Put. decis. 314. li. 1. vel moriente, vt dixi de resign. benef. lib. 6. q. 5. nu. 22. cum seq. aut acquirente incompatibile, Moedan. decis. 120. in manuscr. vel si fuerit priuatus, vt dixi d. q. 5. nu. 24. his enim casibus posset verificari huiusmodi conclusio, vt quia fuerit cõuentũ de dimittendo beneficiũ in euẽtum regressus, & accessus, & quia huius-
72 modi regressus, & accessus sunt † sublati per Conc. Trid. c. 7. sess. 25. de refor. & per Const. Pij v. 136. incip. Romani Pontificis ex rationibus, quas posui d. dicto libro 6. q. 5. nu. 97. cum seq. Ideo non curabo alia scribere de hoc. Posset etiam hæc conclusio verificari in conuentione facta de non vtendo regressu reseruato
73 in literis ob non solutionem † pensionis, qui etiam hodie datur, Put. decis. 293. lib. 1. Gig. de pens. q. 99. nu. 18. Bursat. cons. 395. nu. 42. vol. 4. de qua materia late dixi lib. 6. de resign. benef. q. 3. per totam.

Nono, Hanc conclusionẽ intellige cõmitti confidentiam hoc casu, siue fuerit promissum a resignatario, quod resignauerit illud beneficium eidem, siue alteri, vt probatur illis verbis *eidem dimittenti, vel alteri postea conferatur.* Quæ verba æquipa-
74 rant hos duos casus † vt idẽ ius sit in vtroque l. vlt. ff. de acceptilat. quod comprobatur, tum quia idem statuitur circa fructus, & pẽsiones non inspecto, quibus soluantur resignanti, vel alteri; tum etiam, quia eadem ratio viget vtroque casu, nã nihil refert, quod vni, vel alteri conferatur, dummodo origo, quæ spectanda † est,
75 l. 3. C. ad maced. sit mala, & pactum simoniacum, ac confidentiale, & hæc conclusio nullam habet difficultatem, & infra illam comprobabo.

Et hanc conclusionem cum illationibus supradictis declara procedere pacto præcedente, nam alias secus, quia sine pa-
76 cto † confidentia non committitur, Nauarr. in Manual. c. 23. sub num. 107. vers. ad decimum. Idem Nauarr. cons. 27. & cons. 30. & cons. 33. & cons. 36. tit. de simon. Virgin. Bocc. in cõment. const. Piceon. num. 60. & 68. Gabriell. consl. 172. nu. 4. & 12. lib. 2. & fuit resolutum in vna * Cusentina prætensæ confidentiæ coram R. P. D. Orano 4. Februarij 1591. & late comprobaui suo loco ponendo rationes. Ideo in §. sequenti incipien. itidem, loquitur Pius v. de confidentia commissa ex condicione tacita, vel expressa. Hinc voluit Nauarr. cons. 27. de sim. non esse confidentiam, si quis recepit beneficium ex resignatione, intentione illud resigna-
77 di nutu † resignantis, si non interuenit pactum, quia, subdit, absque conuentione non committitur.

Qua conclusione stante verba posita in hoc §. circa hanc conclusionem, etiam sola dimittentis intentione, sunt intelli-
78 genda † de intentione nota ei qui beneficium recepit, vt interpretatur, Gabriell. dict. cons. 172. nu. 31. vers. secundo stante verba de cõdicione tacita, vel expressa posita in §. sequen. ex quibus verbis declarantur hæc, l. qui filiabus, ff. de leg. 1. & necessario ita esse interpretanda, posui plures rationes q. 26. col. 3. & licet Mascardus de probationib. concl. 1306. numero 53. intelligat hæc verba, cum alter horum, siue dimittens, aut recipiens, item conferens, eligens, vel præsentans, aut electus, præsentatus, vel cui est collatum beneficium, item cedens, aut recedens, & in summa, vt omnes complectantur vno verbo, siue dans, vel recipiens beneficium alterius, ideo dat, aut recipit, vt postea sibi detur beneficium, vel pensio, aut fructus etiam, si nihil alteri parti sit notum, tamen in contrarium se habet veritas, & communis * opinio etiam in * praxi recepta, ne sequatur absurdum, quod ex facto vnius alteri ignor-
79 ranti † præiudicium afferatur, reg. non debet, de regul. iur. Crauett. cons. 293. cum
80 ignorans non † peccet, D. Thom. 2. 2. q. 73. art. 6. & late ex pluribus rationibus comprobaui suo loco d. q. 26.

Et ad tollendum omne dubium, bonũ esset, vt Summus Pôtifex declararet hoc per aliam constitutionem. Et sanct.mem. Gregorius xiij. mandauit hæc verba deleri,& Congregatio super compilatione septimi Decretalis,idem censuit, & mihi fuit demandatum, vt illam imprimerem absque dictis verbis.

Secundum caput huius §. & primi casus confidentiæ beneficialis est, vt sit confidentia.si fructus beneficij resignãti, aut
81 eorum pars † dentur resignanti illud beneficium,vel alijs,vt probatur ibi,*aut illius fructus,vel eorum pars alij,vel alijs concedantur,&c. confidentia censeatur*, & hoc volunt. Nauarr. in Manual.c.23.sub num.110.& cons.48. nu. 1. de simon. Maiol. de irregular. lib. 5.c.45.col.5. sub nu. 5. Mascard. de probat. conclus. 1306. nu. 19. 20. cum pluribus sequent.Et ratio est,quia per resigna
82 tionem vacat beneficiũ † Lap. alleg. 14. Archid.in c. denique nu. 3.6.q.3. Rot.decis.1. de rescr. in nou. Card. Paris.cons. 76.nu.4. vol.4. cum alijs infinitis allegatis a me, de resign. benef. lib.1.q.4.col.1. & resignãs habeatur pro mortuo, quo ad
83 beneficium † resignatum. Cassad. decis. 16. nu. 2. super regul. cancell. Abb. in c. nisi essent,de præben. Put.decis. 468.lib.
• 2.& communiter* Doctores,nam amittit
84 † omne ius,quod in eo habebat, Rot. decis.6.in fin.de rer.permut.in nou.Cassad. decis.2. nu. 3. eod. tit. Card. Paris.cons. 39. nu. 3. vol.4. sequitur post resignatio-
85 nem non posse † se ingerere beneficio resignato,neq. ex eo habere fructus, Abb. Ant. de Butr. Imol. & alij in c. sollicite, de restit. spoliat. Host. Innoc. in c. quod
* in dubijs de renunc.& communiter* alij, vt deduxi de resign. benef. lib. 1. q. 5. & tradit Rot. decis. 1. de renunc. in nou. Rebuff. cons. 22. nu. 19. Card. Paris. dict. consil. 39. vol. 4. & late plures allegaui,
86 de resign. benef. lib. 1. q. 6. † fructus enim spectant ad resignatarium, & ad eum cui confertur beneficium canonice. Couarr. lib. 1. variar. resol. c. 15. sub nu. 12. ideo si condicione dictos fructus percipiat resignans, merito videtur commissa confidentia, ad not. in l. non dubium C. de legib.
87 nam natura resignationis † est vt sit libera, & pura, Rot. decis. 6. nu. 2. de renunc. in antiquior. Oldrad. cons. 324. nu. 5. Io. Monac. in c. licet num. 5. de rer. permut. lib. 6. cum alijs deductis a me supra,& de resign. benef. lib. 14. q. 1. Quomodo enim potest esse pura, si dentur dicti fructus, & hac ratione censeatur fieri, Doctores in c. ex parte 1. de offic. deleg. cum alijs, vt per Redoan. de simon. p. 2. c. 10. erit ergo confidentialis. Et in hac parte videtur hæc conclusio conformis iuri communi, quo inspecto simonia est resignare pa-
88 cto, condicione, † & modo consequendi fructus post resignationem, vt late probaui de resign. benef. lib. 14. q. 1. & seq. &
* fuit resolutum* pluries in Rota, vt per Moedan. decis. 245. manuscr. & fraus satis videtur cõmissa, vt ex huiusmodi con
89 iectura † apparet, late Bart. in l. post contractum, ff. de donat. Paul. de Castr. cõs. 337. nu. 4. lib. 2. Dec. cons. 235. & cons. 659. Grat. cons. 81. nu. 42. vol. 2. Card. Paris. cons. 97. nu. 17. vol. 3. cum alijs, vt per Mantic. de coniecturis vlt. volunt.
90 lib. 10. tit. 4. num. 9. & modos † probandi fraudem ponit Mascard. de probat. conclus. 815. per totam, cum fructus non den
91 tur domino, neque † possessori, quibus pertinẽt, Bald. in l. si traditio col. vlt. C. de act. empt. Alex. cons. 120. nu. 5. lib. 4. & cons. 73. lib. 2. & per huiusmodi traditionem mutetur natura ipsorum fructuũ, quæ est, vt debeantur domino, c. conquestus de vsuris l. Herênius ff. de euict. Grat. cons. 18. nu. 2. lib. 1. Ruin. cons. 25. nu. 2. & cons. 53. nu. 23. lib. 1. Cephal. cons. 131. num. 14. & cons. 215. nu. 49. & cons. 290. nu. 13. Bursat. cons. 11. num. 7. vol. 1. Bened. Capr. cons. 10. nu. 33. Eadem ratione committitur confidẽtia simonia-
92 ca, & punibilis, si prouisus de beneficio † fructus illius beneficij tradat collatori, præsentatori, & electori, vt dicitur in §. sequenti incip. Itidem si. & in illius interpretatione adduximus rationes, & auctoritates.

Et hanc conclusionem primo intellige, siue omnes fructus dentur resignanti, siue eorum pars; nam vtroque casu committi confidentiam probatur ibi *fructus, vel eorum pars.* Idque ex eo, quia viget eadem
93 ratio, cum in parte quoque delictũ † perpetretur, Glos. in §. gallinarum in verb. qui lucrandi animo, inst. de rer. diuis. ita in §. sequenti incip. itidẽ dicitur de fructibus, vel parte ipsorum, vt si dentur collatori pro collatione, præsentanti pro
94 præsentatione, electori † pro electione, committatur confidentia, & tradit Mascard.

card. de probat. concluf. 1306. num. 7.

Declara tamen, dummodo illa pars fit notabilis alicuius quantitatis, nam alias non committeretur confidentia, ficut ne-
95 que † fimonia, c. & fi quæftiones de fim. tradit egregie Nauarr. in comment. de dat. & promiff. pro iuft. vel gratia nu. 20.
96 & hæc interpretatio eft † recipienda tam quam benigna, not. in c. iuuenis de fpon fal. c. illud de cler. excom. c. 2. de pœnit. dift. 7. l. antiqui, ff. fi pars hæred. pet. eoque magis, cum quo ad pœnas hæc con-
97 ftitutio fit exorbitans, ergo † reftringenda in quantum fieri poteft, Doctores in l. fi vero §. de viro ff. fol. matrim. & in l. fi conftat, ff. fol. matr. & fructus vnius anni
98 fufficiunt, vt committatur confidentia † nec requiritur plurium annorũ, iuxta regulam pofitam in l. boue, §. hoc fermone ff. de verb. fignif. vbi late Tiraquell.

Secundo intellige hanc conclufionem fiue hi fructus dentur refignati, fiue alijs, vt patet ibi, *alij, vel alijs*, quæ verba includunt refignantem abfque dubio, cum id
99 faciens refignans committat † confidentiam, vt etiam probatur in §. fi quis poft ceffam eiufdem Conftitutionis, Gabriel. conf. 172. num. 11. lib. 2. Nauarr. in Manual. c. 23. fub nu. 109. & 110. Maiol. de irregul. lib. 5. c. 45. fub nu. 5. & alij omnes, includunt etiam alios, vt patet ibi
100 *alijs*, vnde † nulla remanet difficultas l. ancillæ C. de furt. l. continuus §. cum ita, ff. de verb. oblig. vnde illud pronomen *alij* neceffario referendum eft ad perfonam refignantis, quę relatio attenta proprietate verborum haberet difficultatẽ, Ideo Mafcard. de probat. dict. conclui. 1306. nu. 4. exiftimat errore typographi ita legi, & effe legendum, prout in originali apparet *illi, vel alijs*, vt id pronomen *illi* referatur ad refignantem, quæ lectio, quamuis alias mihi non probaretur, hodie admodũ placet, quia ex ftricta interpretatione non prohiberetur perceptio fructuum, quam perciperet refignans, quod fenfit doctus Nauarr. conf. 66. nu. 6. tit. de fim. quod cofiliũ eft tranfpofitũ to.
101 2. fol. 801. vbi firmauit † dationẽ fructuũ factam a refignatario refignanti non inducere confidentiam, cum dicat conftitutio *alij, vel aliis*, & fic verba tali cafu non verificentur, quod eft abfurdum, cũ maior ratio militet in eo, quam in alijs, & alijs rationibus hoc comprobat Mafcard. & mouet me etiam, quia in fequenti §. itidem, ita legitur *illi, vel alijs*. verifimile ergo eft ita legendum hic, & hanc fuiffe mentem Pij v. arg. eorum quæ dicunt, Dec. conf. 109. col. 2. Crauett. conf. 234. num. 3. Marf. fing. 1. & ftante hac lectura ceffat, quod dicit Nauarr. dict. conf.

Declara tamen procedere id quod ftatuit Pius v. de alijs, quoties de voluntate ipfius refignantis, & condicione appofita ab eo ante refignationem, vel in ipfo actu refignationis dantur a refignatario fructus illis quod probo: tum quia tunc viget ratio confidentiæ, & fimoniæ, quia
102 refignatio non videtur libera, & † pura, vt debet effe, vt fcripfi de refign. benef. li. 14. q. 1. & 7. tum etiam, quia hoc declaratur in fequenti §. Itidem, vbi confidentia appellatur, quoties datur fructus collatori pro collatione, præfentanti pro prefentatione, & electori pro electione, aut alijs quibus ipfi fignificauerint, & iuf ferint, feu mandauerint; ratio enim quæ militat in his cafibus, viget hic, ideo valida erit argumentum ab illis verbis, ad hæc l. a Titio, vbi Doctores; ff. de verb. oblig. l. illud, ff. ad leg. aquil. eoque ma-
103 gis, cum fequentia † declarent præcedentia, l. qui filiabus, ff. de leg. 1. & vna pars
104 † conftitutionis declaret aliam, l. vtrum, ff. de pet. hæred. not. in l. non eft nouum ff. de legib. Ideo alias refpondi non effe confidentiam, fi refignatarius det fructus omnes, vel partem beneficij refignati alicui non confanguineo, vel amico refignantis, vel ignorante refignante: nam nullum factum, vel voluntas ipfius refi-
105 gnantis tali cafu poteft † cõfiderari, Bart. & Doct. in l. genero ff. de infam. Crauet. conf. 201. nu. 36. Alex. conf. 241. col. 1. lib. 6. & per hanc conftitutionem non eft fublata poteftas refignatarijs, & prouifis de beneficijs difponere de fructibus ipforum beneficiorum, quomodo voluerint, dummodo non appareat id facere in executionem promiffionis pro refignatione, & collatione, † nã id folum prohibetur, & iudicatur confidentia. c. Epifcopus de præben. & ibi Abb. & alij, Zabarell. in c. poftulafti, de refcr. vbi Abb. & Felin. nu. 6. Socin. Sen. conf. 91. lib. 3. Caiet. in 2. 2. q. 185. art. 7. refp. ad 3. communis, teftibus Dec. dict. c. Epifcopus, Couarr. in cap. 1. num. 2. de teftam. ex collatione
106 enim refignatarius iam effectus † eft dominus

minus omnium fructuum, vt late expli-
caui de resign. benef. lib. 1. q. 6. Et rece-
107 ptum. est quod † in re sua quisque est mo
derator & arbiter, l. in re mandata. C.
mandati, l. nemo exterus, C. de iudic. §.
per traditionem, Inst. de rer. diuis. Socin.
cons. 53. nu. 8. lib. 1. & cons. 100. col. 2.
lib. 2. Dec. cons. 419. n. 3. Rolan. cons.
62. n. 13. lib. 1. Crauett. cons. 296. col. 8.
108 nam rebus † suis quisque potest appone-
re eam legem quam vult. c. verum, de con
dit. appos. l. quoties, C. de donat. quæ
sub mod. l. ob res, §. 1. ff. de pact. dotal. c.
de monacis, de præben. c. cum Bertoldus,
de re iudic. l. 1. § si conuenerit, ff. de pos.
l. seruus ea lege, ff. de seru. export. l. legẽ,
C. de pact. auth. excipitur, C. de bon. ma-
tern. Doctores in l. in traditionibus, ff. de
pact. Card. Paris. cons. 72. in princ. vol.
1. & cons. 24. n. 24. vol. 2.
Eadem ratione declara non procede-
re quoties non resignatarius, sed alter
dedit resignanti aliquid pro fructibus,
nam hic casus non includitur in hac con-
stitutione, vt sit commissa confidẽtia per
resignatarium, cum nullum factum ipsius
in hoc consideretur, neque voluntas, eo-
que magis cum appareat, & constet de
causa, scilicet pro venditione fructuum
spectantium ad resignantem, quod est cla-
rum, & ita vidi alias respondi per peritis-
109 simos, nam causa excludit delictũ, † & etiã
præsumptionem ipsius, Barbat. cons. 47.
col. 3. lib. 1. Alex. cons. 167. col. 1. lib. 2.
* Bertan. cons. 84. lib. 2. Hinc dicimus, &
* communiter est receptum in praxi,* etiã
110 in hac materia quod causa † iusta excusat
a dolo, l. igitur, §. 1. ff. de liberal. caus.
Glos. in l. plagij, C. ad legẽ Flaui. de plag.
Felin. in c. cum contingat, col. 3. de rescr.
Alex. cons. 125. col. 3. lib. 4. Dec. cons.
170. n. 2. Grat. cons. 15. col. 3. lib. 1. etiã
111 si sit † bestialis, Aret. & Ias. in l. clam pos-
sidere, §. qui ad nundinas, ff. de acqu. pos-
sess. late Gabriell. d. conclus. 8. n. 2. &
112 maxime inter personas bonæ † famæ &
conditionis c. & si quæstiones, de simon.
vbi Doctores, & dicam suo loco ample, &
ita mihi retulit pronunciasse in facti con
* tingentia * bon. mem. R. P. D. Alexander
Catalanus Iudex cõfidentiarũ, cum quo
coniunctissimam habebam amicitiã. Ter-
tio, nota verbum cõcedantur esse genera
113 le, vim assumens a natura rei, cui † adijci-
tur, Bal. in l. non ambigitur, in fin. ff. de
legib. Bart. in l. vxorem, §. testamento, ff.
de leg. 3. Soc. Sen. cons. 93. n. 4. lib. 1. Ias.
in l. quod principi, n. 4. ff. de const. princ.
Luc. de Pen. in l. vlt. col. vlt. C. de locat.
præd. ciuil. lib. xj. vnde generaliter inter-
pretabitur hic, vt importet concessionem
dictorum fructuũ quomodocũque factã,
Abb. in c. pastoralis, n. 2. de donat. Imol. in
c. 1. col. 1. Comod. Felin. in c. cum venera
bilis, n. 5. de except. Alc. in l. si quis antea,
n. 18. ff. de acquiren. possess. siue per viam
donationis vel simplicis cõcessionis aut
contractus, & alio quocũque modo, Mo
dern. Florent. de compens. q. 27. n. 3. late
Gomes. in §. sic itaque, n. 6. Inst. de action.
Idque eo magis procedit in casu nostro,
quia viget eadem ratio, cum improben-
114 tur quomodocunque huiusmodi † condi-
tiones in resignationibus, vt late dixi de
resign. benef. lib. 14. q. 1. & 7. ergo idem
ius statuendum, l. illud, ff. ad leg. Aquil. &
115 hoc satis expressum dicitur † cum colli-
gatur ex vi verborum, Bart. in l. vxorem,
§. agri plagam, ff. de leg. 3. & in l. fideius-
sor, §. meminisse, ff. de leg. 1. Cefal. cons.
133. multa n. 8. & cons. 135. n. 20. vol. 1.
116 & quod sub † generalitate continetur,
Bart. in l. prætor ait in princ. ff. de nou.
oper. nunciat. Crauett. consil. 163. n. 2.
117 in fin. & quod comprehenditur † sub ra-
tione, Dec. cons. 284. col. 2. & cons. 301.
col. 1. etiam 2. Card. Paris. cons. 83. n. 3. &
cons. 69. n. 3. vol. 4. Crauett. cons. 118.
n. 15.
Quarto intellige hanc conclusionem,
siue huiusmodi fructus percipiat resi-
gnans auctoritate propria, siue de manu
resignatarij aut alterius cuiuscunque, nã
eadem viget ratio omnibus his casibus,
qui etiam comprehenduntur sub genera
litate dictorum verborum, & ideo in §.
sequenti, itidem, æquiparantur prædicti
casus in collatore præsentante & eligen-
* te, vt ibi dicam late. & receptum * est
æquiparatorum eãdem esse disciplinam
l. vlt. ff. de acceptilat. & rationem po-
nunt omnes Doctores in l. 1. ff. de leg. 1. &
118 constat omni casu prohiberi † resignanti
post resignationem ingerere se benefi-
cio resignato, vt late scripsi de resig. be-
* nef. lib. 1. q. 6. & est communis * opinio
omnium Doctorum, & non curamus de
modo perceptionis fructuum, cum appa-
reat perceptionẽ fuisse malam, iniustam,
119 † & prohibitam, l. vlt. C. comm. de Iu-
dic.

dic. l. cum seruus, ff. de verb. oblig. l. vlt. ff. mand. l. mulier, ff. ad Trebell. l. si mater, C. de instit. c. in his de verb. sign. Crauett. cons. 300. sub nu. 2.

Quinto intellige hanc conclusionem procedere in quocunque beneficio, nam
120 verba sunt † generalia, quæ generaliter de quibuscunque beneficijs sunt intelligenda; Bald. in l. in fraudem in fin. ff. de testamen. milit. etiam in materia odiosa, Dec. cons. 5. ad fin. Crauett. cons. 118. nu. 14. & cons. 333. nu. 5. & cons. 308. nu. 9. Socin. Sen. in l. 10. §. ex his in princ. ff. de verb. oblig. & viget in omnibus eadē ratio, ne tam graue scelus perpetretur, Bart. in l. si pluribus, ff. de leg. 2. Doctores in c. vt circa de elect. lib. 6. Paul. de Castr. cons. 187. notandum est, col. pen. post medium lib. 2. Crauett. cons. 70. nu. 27. Idque eo magis, quia tam proxime supra, quā infra, & in sequēti §. ac in proœmio, & alibi exprimit beneficium cum di-
121 ctione qualecunque; quæ † dictio includit omnia genera, & species, Bal. in l. conuenticulam col. 5. C. de episc. & cleric. & in l. fugitiui C. de furt. cum alijs supra adductis, & exprimit de Ecclesia, & Monasterio, vt dixi, & dicam infra, & ex præ-
122 cedentibus declarantur sequentia, † ac econtra, l. si seruus plurium, §. vlt. ff. de leg. 1. l. qui filiabus, ff. eod. tit. l. penult. C. de inst. & substit. Bal. in l. domum col. 5. C. de rei vend. Ias. consil. 215. col. 2. lib. 2. Crauett. cons. 313. nu. 5. vers. 10.

Sexto intellige hanc conclusionem, in quibuscumque personis, nam constitutio exprimit etiam Cardinales.

Limita tamen hanc conclusionem non procedere, quoties non interuenit pactū inter resignantem, & resignatarium ante resignationem, vel in ipsa resignatione,
* nam * communis conclusio est absque pa-
123 cto, modo, & † condicione tacita, vel expressa; non committi confidentiam, vt supra late deduxi, & tradit Nauarr. in manu. c. 23. num. 107. vers. ad decimum, & sub nu. 109. & 110. Idem Nauarr. consil. 27. & cons. 30. & cons. 33. & cons. 36. tit. de simon. Virg. Boccac. in cōment. const. Ricen. num. 60. & 68. Gabriell. cons. 172. nu. 4. & 12. cum seq. vol. 2. & fuit resolu-
* tum in * Rota in vna Cosentin. prætensæ confidentiæ coram R. P. D. Orano 4. Februarij 1591. & ideo perceptio fructuum per resignantem post resignationem indu-
*124 cit præsumptionem † confidentiæ, vt fuit
* resolutum in dicta * Cosentina, quæ pur-
125 gatur, constito de causa, † ex qua fuerunt percepti, Gabriell. dict. cons. 172. nu. 8. vers. 1. lib. 2. & non potest dici confiden-
126 tia vera absque pacto, sicuti neque † dicetur simonia, Glos. in c. ordinationes 1. q. 2. Card. Alex. in c. 1. num. 9. 1. q. 1. Garo. Paris. cons. 135. nu. 17. vol. 4. Nauarr. cons. 11. vers. ad secundum, & 38.
* de simon. & est communis * opinio teste Put. decis. 179. nu. 9. & 10. lib. 2.

Limita secundo hanc conclusionem non procedere, quoties resignatarius da-
127 ret † resignanti fructus ei debitos, nā hoc casu nulla esset commissa confidentia, &
* in simili fuit resolutū * in Rota, teste Car. Sanctæ Crucis decis. 179. in manuscr. & colligitur ex his, quæ scribit Nauarr. lo-
* cis citatis, & cōmuniter * ita practicatur.

Quod potest exemplificari quoties resignans nondum exegisset fructus anni elapsi, nam potest Resignatarius eos fructus promittere, & postea soluere resignāti; vel etiam fructus vsque ad diem præ-
128 stiti † consensus qui debentur resignanti, vt late dixi ex communi de resign. benef. lib. 1. q. 6. vel vsque ad diem captæ pos-
129 sessionis per † resignatariū, secundum opinionem Christophori Roffiniac. tract. de benef. c. 14. num. 26. Rebuff. cons. 186. num. 19. quam sententiam nouissime vidi
* * practicari, hi enim fructus cum non spectent ad resignatarium, Couarr. var. resol. lib. 1. c. 15. sub num. 12. sed ad resignantem dominum illorum, vsque ad id tempus, sequitur posse ex pacto ei per-
130 mitti, & dari, † cum debeantur, Grat. cōs. 18. nu. 7. lib. 1. Ruin. cons. 25. nu. 2. lib. 2. Capr. cons. 10. nu. 33. Cephal. cons. 50. nu. 3. Roman. singul. 538. Anan. cōs. 19. nu. 17. & facit tex. in l. necessario §. si pendente, ff. de peric. & com. rei vend. & l. si dominium C. de pignor. act. l. 1. &
* 2. C. de pign. act. & receptum * est, expres-
131 sionem eorum, quæ a iure insunt, † non inducere simoniam, Glos. 2. in c. ad audientiam de rescript. vbi Abb. & Felin. late col. 1. & 2. nu. 8. Glos. 2. in c. olim el 1. de rest. spoliat. & tradit Nauarr. ponēdo exemplum in manual. cap. 23. sub nu.
* 100. vers. quæ tamen, & tenuit Rot. * vt per Redoan. de simon. p. 2. c. 11. in fin. & in his etiam terminis fuit hoc firmatum in dicta Cosentina 4. Februarij 1591. co-

132 ram R. P. D. Orano. Et ideo † in primis
causa, qua id fiat, erit inspicienda, l.
verum 2. ff. de furt. l. cum tale, §. vlt. ff. de
condit. & demonstr. c. intelligentia, vbi
Glos. in verb. ex causis, de verb. signif. c.
& si Christus, §. quædã, vbi Glos. in verb.
ex causa de iureiur. Glos. in l. legata inu-
tiliter, ff. de adimen. leg. Crauett. consi.
319. nu. 7. & 304. nu. 3. & per consequens
perceptio fructuum facta a resignante in-
terpretabitur ob causam præcedentem
133 proxime † expressam, l. quædam mulier,
ff. de rei vend. l. 2. ff. de acquir. possess. l.
1. circa fin. C. de imposit. Lucrat. lib. 10.
& in executionem illius, l. si pecuniam §.
vlt. ff. de cond. ob caus. Corn. cons. 64.
licet plura, col. vlt. lib. 2. Crauett. consil.
135. nu. 13. Bart. in l. 3. ff. de fund. instr.
Doctores in c. inter dilectos de fid. instr.
Crauett. cons. 284. nu. 6. & etiam ob cau
134 sam † necessariam l. vlt. C. de alien. pup.
præst. vbi Bart. idem Bart. in l. cũ seruus,
ff. de verb. oblig. & in l. 2. ff. de condit. &
demonstr. Alex. cons. 116. ad fin. lib. 2.
Roman. cons. 247. col. 2. Corn. cons. 316.
col. 2. lib. 1. Crau. cons. 106. num. 8. &
149. nu. 12. & 282. nu. 4. & 304. nu. 5. &
135 secundum † ius disponit c. ex litteris de
const. c. sedes de rescr. c. venientes de iu-
reiur. Cald. cons. 11. in fin. in tit. de feud.
Crauett. cons. 186. sub nu. 9. & eo modo
136 † quo ei prosit l. 1. & 2. ff. de solut. Bart.
in l. gerit num. 21. ff. de acquir. heredit.
Socin. Sen. cons. 113. nu. 3. lib. 4. Tira-
quell. de retract. consang. §. 30. Glos. 1.
137 nu. 32. & non † extenditur vltra gesta, l.
1. §. Iulianus, vbi Bart. ff. de itin. act. priu.
l. voluntarie, C. de excus. tutor. Crauet.
138 cons. 292. nu. 1. & vltra † intentionem l.
non omnis, ff. si cert. pet. Bart. per illum
tex. in l. absentes in 2 oppos. C. si cert.
pet. Ias. cons. 321 col. 4. circa med. lib. 3.

Et potest etiam hæc limitatio exempli-
ficari alijs casibus similibus, & in quibus
viget eadem ratio.

Hanc tamen limitationem declara nõ
procedere, si quantitas data non est æqui
ualens, sed maior fructibus, ac debitis re
139 signanti: nam tunc † intrat coniectura cõ
fidentiæ ad nor. in c. cum pridẽ de pact.
& in c. quæsitum de rer. permut. ita deci-
* sum * teste Card. Sanctæ Crucis dict. de-
cis. 169. manuscr. etiam si illa quantitas
maior fuerit data pro expensis factis per
140 resignantem in illo beneficio † conse-
quendo, vt fuit resolutum in Rot. die 19.
Octobris 1543. in vna canonicatus San-
cti Andreæ corã Put. teste eod. decis. 40.
lib. 2. vbi adducit rationes, vel pro ex-
141 pensis faciendis in illa resignatione: † nã
esset simonia. Nauarr. cons. 5. de simon.

Tertium caput huius §. & primi casus
confidentiæ beneficialis est, vt sit confi-
dentia promissio, vel solutio pensionis fa
cta a resignatario resignanti, vel alijs, vt
probatur illis verbis, *vel pensiones soluantur ex eisdem, hæc confidentia censeatur*, & hoc etiam
voluit Nauarr. in manual. c. 23. sub num.
110. & cons. 21. & 22. de simon. & Maiol.
de irregul. lib. 5. c. 45. sub num. 9. col. 5.
Mascard. de probat. conclus. 1306. nu. 7.
& nu. 18. cum seq. & ratio est, quia resi-
gnatio, vt sæpe scripsi, debet esse pura
142 absque † condicione, & pacto, Oldrad.
cons. 324. nu. 5. communiter Doctores
in c. quæsitum de rer. permut. in c. cum pri
dem de pact. ergo promissio, seu solutio
pensionis videtur cõtra naturam resigna-
tionis ad not. per Io. Monac. in c. dilect.
nu. 5. de rer. permut. lib. 6. cum reddat
143 actum † non liberum, & purum, vt esse de-
bet, Rot. decis. 6. nu. 2. de rer. permut. in
antiquior. & etiam videtur confidentia-
lis inspecta codicione, & pacto, late Moe-
dan. decis. 245. manuscr. Nauarr. cons.
27. 30. 33. & 36. tit. de simon. Gabriell.
cons. 172. nu. 4. & 12. lib. 2. & per conse-
quens punibilis per hanc constitutionem
l. 4. §. toties, ff. de damn. infect. Et in hoc
videtur esse hęc constitutio conformis iu
ri communi, quo iudicatur simoniaca re-
144 nunciatio, cum pacto, vt soluatur † certa
pensio, Glos. in c. ex parte de off. deleg.
Abb. in c. non satis nu. 8. de simon. Cald.
cons. 1. de vsur. Paris. cons. 143. nu. 12.
cum seq. vol. 4. dixi de resign. benef. lib.
6. q. 2. nu. 74. & probatur ex his, quæ ha-
bentur dicto c. cum pridem, & per Bald.
Gemin. Anchar. & alios in c. 1. de testib.
lib. 6. & dixi etiam late de resign. benef.
lib. 14. q. 1. & q. 7. Redoan. de simon. p.
2. c. 10. Cõprobatur hæc sententia, quia
si est confidentia recipere fructus pro re-
signatione, vt in capite præcedenti late
deduximus; ergo erit etiam confidentia
recipere pensionem a resignatario: nam
145 pensio nihil aliud est, quam quædã † fru-
ctuum solutio, cũ debeatur ex fructibus,
Roman. cons. 417. nu. 3. Gig. cons. 19. nu.
4. & seq. late dixi de resign. benef. lib. 6.

q. 2.

q. 2. n. 100. cum seq. & ratio quæ militat in fructibus viget in pensione, Sarn. de ann. q. 60. Rebuff. in prax. tit. de rescr. general. dixi de resign. benef. lib. 6. q. 1. col. 2. Accedit præterea quia est confidentia
146 recipere vel promittere † pensionem pro collatione, vel pro præsẽtatione, aut pro electione, vt dicitur in §. Itidem eiusdem constitutionis, & ibi adduxi rationes. eadem ratione erit confidentia huiusmodi solutio, vel promissio pensionis pro resignatione, arg. l. illud, ff. ad leg. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. Hinc respondit Nauarr. cons. 6. n. 3. de simon. esse simoniã
147 promittere † pensionem ob auxilium recipiendum in litigando.

Et hanc cõclusionem intellige eo modo, quo intelligitur conclusio capitis præcedentis: nam quæ diximus circa eã habẽt locum hic, & hoc tum ex eo, quia, vt supra probatum est, eadem est ratio pẽsionis & fructuum, tum etiam quia est materia connexa, & Pius v. loquitur continuatiue, vt colligitur primo ponderando dictionem vel, quæ siue interpretetur, vt
148 ster aduersatiue, † iuxta l. si heredi plures, ff. de cond. inst. quo casu erit sensus, vt sufficiat alteram partem verificari, Corn. cons. 237. col. 4. vers. itaque verba, lib. 4. vt ex promissione & solutione tam fructuum, quam pensionis committatur confidentia in resignatione, & eodem modo ac eisdem qualitatibus, Iacob. Nouell. de iur. protom. §. quod si forte, n. 83. siue in-
149 terpretetur, vt stet † disiunctiue inter genus & speciem, vt in l. quintus, §. plane, ff. de aur. & arg. leg. quo casu resoluitur in dictionem copulatiuam, l. ille aut ille, vbi Doctores, ff. de leg. 3. Bal. cons. 37. n. 9. lib. 5. Et sensus erit, vt ex promissione solutio neque fructuum, & pensionis committatur confidẽtia eisdem modis & formis, & ita accipiẽdo verbum fructus erit loco generis, verbum pensionem loco speciei, cum pensio in materia beneficialis sit pars fructuũ: & ideo in vno beneficio quantitas maior pensionis imponitur, quam in alio, vt late deduxi de resign. be-
150 nef. lib. 6. q. 2. & vulgare est, genus † latius parere specie, l. si quid earum, §. interemptum, ff. de leg. 3. c. excõmunicamus, de hæret. not. in l. si is qui ducenta, §. verum, ff. ad Trebell. ponderantur illæ dictiones
151 ex eisdem, Dictio † ex stat inclusiue, Hostiens. in c. cum in cunctis, super verbo exegerit, de elect. Archidiac. in cap. 1. de restitutio. spoliat. lib. 6. Albericus
152 in dictionario litt. ex. Et † denotat causam proximam l. non dubium, C. de legib. l. 1. C. si seru. ext. Bart. in l. 1. §. ex incendio, ff. de incend. ruin. & naufr. Bal. in l. 1. C. de cond. insert. Corn. cons. 122. col. 5. lib. 2. & cons. 290. col. 1. lib.
153 4. & dictio eadem † est qualitatum præcedentium repetitiua, Grat. cons. 21. n. 26. lib 1. Socin. cons. 150. col. penult. vers. 2. lib. 2. Tiraquell. de vtroque retract. tit. 1. §. 8. Glos. 7. sub n. 24. Glos. in clement. vlt. §. si vero, de vit. & honest. cleric. Archid. in c. penult. ante fin. in verb. eiusdem, de off. ord. lib. 6. cum omni
154 bus qualitatibus, vt dictio † vt supra, l. itẽ quæritur, §. idem Iulianus, ff. locat. Bar. in l. 1. §. deinde, ff. de postul. Dec. cons. 187. n. 10. & cons. 227. n. 3. Card. Paris. cons. 19. n. 68. & cons. 41. n. 65. & cons. 48. n. 14. vol. 2. Crauett. cons. 88. n. 3. Ruin. cons. 183. n. 1. vol. 2. & ponit de ambobus, scilicet de pensione & fructibus, namque potest considerari diuersus casus, cũ id quod dicitur de fructibus a cõmuniter accidentibus referatur ad fructus beneficij resignati illius anni, quod autem dicitur de pensione, potest referri ad promissionem, vel solutionem pro pluribus annis, Laurent. in clement. 1. de supplen. prælat. neglig. & ibi Card. Zabarell. in §. 1. q. 3. & separatur a beneficio pro di-
155 cto tempore, † sicut vsusfructus a proprietate c. vlt. de pignor. c. quicunque, 12. q. 2. c. possessiones, 16. q. 1. Caccialup. de pens. q. 2. Gig. in eod. tract. q. 1. vbi, refert definitiones pensionis.

Ex hoc ergo fundamento supra facto infero primo, confidentiam esse, siue resignanti promittatur, aut soluatur pensio in quantitate magna, siue secus; nam, constitutio hæc in hoc §. dum disponit de fructibus, dicit fructus vel partem, & supra deduxi comprobationes, & vna hic, ero contentus, quia ita committitur delictum in pensione magnæ quantitatis imposita super beneficio pingui, sicut in pẽsione moderata, vel mediocri imposita super beneficio tenui, & vtroque casu actus est illicitus & improbatus a iure, ac simoniacus, Doctores in c. & si quæstiones, de simon. & in c. quæsitum, de rer. perm. & in c. cum pridem, de pactis.

Secundo infero cõmitti confidentiam

siue

siue pensio fuerit promissa, siue fuerit soluta, cum simonia committatur siue fuerit
156 datum † siue promissum, vt dicit Bal. iudicatum fuisse Florentiæ * in c. 1. de testib. in 6. vbi hoc tenent Petr. de Anchar. & Franc. col. 1. Dec. in c. 1. glos. 1. de testib. Roman. singul. 327. & est communis * opinio vt dixi de resign. benef. lib. 14. q. 7. n. 32. nam datio, & promissio in qualibet ma
157 teria æquiparatur † l. vlt. C. ad leg. Aquil. Socin. sen. quem refert, & sequitur Sam. de trienn. q. 12. col. p. vers. sed hoc, & ideo
158 assassinium etiam ex promissione † perpetratur Salicet. in l. non ideo minus, in fin. C. de accus. Gram. vot. 9. col. 1. Gabriell. de malef. conclus. 1. & pro hac illatione faciunt quæ scribit Moedan. decis. 243. in manuscr. & comprobatur quia quamuis verba videantur denotare, & ponderare solutionem, dum dicit pensiones soluantur, tamen rectius considerando videntur etiam includere promissionem inspectis verbis positis in eodē §. supra, dum dicit, si quis beneficium receperit ex causa resignationis, vt illud dimittat, aut fructus cōcedantur, vel pensiones soluantur. & sensus est, siue id promiserit, siue id cum effectu fecerit dimittendo beneficium fructus soluendo ac pensionem, vt ex textura, ordine, ac Intentione, & proœmio col-
159 ligitur, ex quibus valere † argumentum omnes volunt, l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de leg. 2. l. vlt. C. de hered. inst. & ex præcedentibus declaranrur sequentia. l. si seruus plurium, l. qui filiabus. ff. de leg. 1. &
160 vna pars † legis declarat aliam, l. verum ff. de petit. hered. Et hanc secundam illationem intelligo quoties post huiusmodi promissionem fuit subsequuta resignatio hac de causa facta.

Tertio infero committi confidentiam tam si huiusmodi pensio fuerit promissa, & soluta resignanti, quam Resignatario, quia in hoc præsens §. nullam videtur constituere differentiam, dummodo ex eadem causa, vt patet ibi *eidem &c. vel alteri*; & vere eadem viget ratio, cum possit eadem species fraudis committi, ideo idem ius statuēdum erit, l. illud ff. ad leg. Aquil. l. a Titio ff. de verb. oblig. Inspicitur enim causa gesti, l. verum ff. de furt. & ibi glos. late c. intelligentia vbi glos. in verb. ex communis de verb. sign. c. & si Christus §. quædā de iur. iuran. Crauett. cōs. 304. n. 3.

Quarto. Infero comitti confidentiam ex hoc capite in omnibus, & quibuscunque beneficijs, & per omnes, & quascunque personas etiam in dignitate maxima constitutas, & Cardinalatus honore fulgentes: nam id expressim hic cauetur, & ideo nullum remanet dubium, l. illam C. de collat. l. Ancilę C. de furt.

Quinto. Infero committi confidentiā hoc casu, siue fuerit facta solutio vel promissio resignanti per resignatarium siue per alium hac de causa, & respectu nam regula trita * est in iure, vt qui per alium facit per se ipsum facere videatur, & cum vigeat eadē ratio, idem ius statuendū erit,
161 l. illud ff. ad leg. Aquil. & verbum † soluantur positum hic est admodum generale, & aptum comprēdere omnes casus, ad quos ratio, & verba cōstitutionis se extendunt, l. 4. §. totiens ff. de damn. infect. l. illud ff. ad leg. Aquil.

Et hæc cōclusio huius tertij capitis potest exēplificari in eo qui resignat in manibus ordinarij pacto præcedente pēsionis soluendæ sibi vel alijs singulis annis per eum cui confertur beneficium ipsum resignatum tam si pactū factum fuerit ab ordinario ad effectum vt resignet quod procurabit sibi solui pensionē, quam etiā si fuerit factū ab eo, qui sperabat sibi conferri dictum beneficium, & illud enixe procurauit, & etiam in eo, qui resignat coram Papa in fauorem N. cum quo pactus est huiusmodi pēsionem, ea ratione, quia pensio ob tenuitatem fructuum aut
162 qualitatem † beneficij non reseruaretur per Papā, iuxta ea, quæ late scripsi li. 1. q. 2. de resig. benef. & ideo pactum pro facilitāda resignatione quod resignatarius illā soluet est simoniacū. Ita etiā pari ratione confidentia erit, si resignans velit pensionē centū a Resignatario, Papa cassat, & reseruat rantū quinquaginta, si resignatarius promittat soluere integram pensionem cētum in eo quo excedit reseruationem Papę, est confidentia. Eadem ratione
163 pactum de soluendo plus quam Papa † ordinauit, est simonia, Felin. in c. ad audientiam 2. sub nu. 3. col. 3. vers. si autem de re scr. dixi de resigna. benef. lib. 6. q. 2. sub num. 73.

Hanc autem conclusionem cum supradictis quinque illationibus limita procedere quoties huiusmodi pensio fuerit promissa, & postea soluta non subsequuta reseruatione Papæ, alias secus,

nam

nam tractatus de pensione inter resignan
64 tem, † & resignatarium sunt liciti, & permissi, Caccialup. de pens. q. 19. num. 16. * Gig. d. tract. q. 4. & * communiter Doctores, vt retuli dicto lib. 6. q. 2. & pensio
65 licite, & iure est soluenda, si postea † subsequatur Papæ auctoritas, & consensus, Abb. in c. non satis de simon. Dec. in c. ex parte nu. 15. de offic. deleg. Gammar. de auct. leg. a later. tit. de pens. nu. 618. * vbi dicit tentum * fuisse per Rot. nam licite potest quis resignare coram Papa beneficium, & ab illo obtinere impositionẽ annuæ pensionis sibi soluendæ a resignatario, cũ quo hoc prius tractauerat, Abb. Anan. & Felin. in dict. c. non satis de sim. * & * communiter ita practicatur tota die, vt omnibus notum est. Papæ enim aucto
66 ritas † tollit omne vitium simoniæ, prout de iure, & stylo inueterato attestatur Nauarr. in Manual. c. 23. sub num. 107. vers. ad 2. Caput. decis. 316. p. 2. etiam menta lis, Felin. in dict. c. ad audientiam nu. 3. Archiep. Florent. in 2. par. suæ summ. tit. 1. c. 5. Gammar. de auct. leg. a later.
67 dict. tit. de pens. nu. 116. & omne † scrupulum, & suspicionem, Gig. de pens. q. 4. nu. 2. cum seq. Caccialup. eod. tract. q. 19. nu. 1. 2. & 3. Redoan. de simon. par. 2. c. 13. nu. 4. Ideo hoc casu, scilicet subsequuta auctoritate Papæ in constituenda illa pensione, cessat constitutio, nam cessant verba, & ratio, arg. c. cũ cessante de appell. l. adigere S. quamuis de iure patron. & per consequẽs notandum erit hanc constitutionem, dum loquitur de confidentia circa promissionem, vel solutionem pensionis, esse intelligendam de pensione imposita absque cõsensu Papę,
68 sine quo † non potest imponi, vt probaui in interpretatione secundi casus cõfidentiæ beneficialis circa S. itidem, vbi etiam eandem conclusionem firmaui circa pensionem promissam collatori præsentanti, & electori, vt sit cõfidentia, si fuit promissa, vel soluta absque auctoritate Papæ, & in his terminis fuit resolutum in vna Co* sentina * prætensæ cõfidentiæ 4. Februarij 1591. coram R. P. D. Orano, dum fuit firmatum illam perceptionem fructuum
69 post † resignationem inducere confidentiam, quæ fuit facta absque consensu Papæ, alias secus, & trita * est regula, esse per * missa, quę fiunt de consensu principis. cõfidentia igitur erit quoties est promissa pro resignatione absque consensu Papæ, & quoties fuit promissum vltra id, quod Papa reseruauit.

Secundo, limita hanc conclusionem procedere, quoties præcessit pactum inter resignantem, & resignatarium de soluenda pensione prædicta, alias secus, & si
70 * † receptum sit * absque pacto non committi confidentiam, Nauarr. in Manual. c. 23. sub nu. 107. & cons. 27. 30. & 33. & * 36. de simon. & fuit resolutum * in dicta Cosentina, vt supra retuli. Quod quomodo verificetur, & procedat, potest colligi ex his, quæ dixi supra in c. præcedenti de confidentia, circa fructus inter resignantem, & resignatarium.

Sed quid dicendum de eo, qui resignauit beneficium, quod habebat multa bona, & inter alia quædam litigiosa, & hac
71 ratione intercessit † pactum inter resignantem, & resignatarium, quod euicta lite resignatarius solueret certam pensionẽ, vel consentiet assignationi, an sit confidentia? pro affirmatiua respondit Nauar. cons. 11. nu. 1. vers. ad priorem quæstionem de simon. & dixi de resign. benefic. lib. 14. q. 7. nu. 10. & faciunt quæ deducit idem Nauarr. in Manual. cap. 23. sub num 100. cum seq. quia resignatio nõ est libera, & pura, cum adsit pactum, &c.

Limita nisi expresserit hoc Papæ, nã hoc casu cessat confidentia, & nemo inficiabit esse licitum resignare apposito in supplicatione, quod in euentũ subsequutæ victoriæ litis resignatarius soluat pen* sionem, & ita vidi * practicari, per consensum enim Papæ, & scientiam cessat † confidentia, Cassad. decis. 2. de simon. & 5. de constit.

Dubium tamen cadit, quid de permutantibus beneficia cum pacto, quod si vllum illorum beneficiorum reperiretur grauatum pensione aliqua, is cuius erat illud ante permutationem solueret eam pensionem, an facta permutatione auctoritate ordinarij, si appareat alterum illo
72 rum esse grauatum † aliqua pensione, sit simoniaca permutatio? Respondit Nauarr. cons. 4. de simon. affirmatiue, quia huiusmodi pactum fuit medium faciendæ permutationis, ergo simoniacum, arg. c. quam pio 2. q. 1. c. vlt. de pactis.

Vigesima octaua Quæstionis Summarium.

1 Conferens beneficia aliquibus cum pacto disponendi de illis vel fructibus confidentia.
2 Venditio in suppositam personam fraudulenta.
3 Fraus coniecturis elicitur.
4 Collatio beneficij debet fieri libere.
5 Beneficia quare spiritualia.
6 Pro spiritualibus nihil potest dari.
7 Gratis accepistis & gratis date.
8 Pro sacramentis ecclesiæ nihil dandum.
9 Collator paciscens aliquid cum eo cui confert beneficium, committit simoniam.
10 Collator nō est dominus beneficiorum, sed dispensator.
11 Spiritualia continent gratiam.
12 Origo spectanda.
13 Verbum Ordinarius, est admodum generale.
14 Quilibet prælatus habens iurisdictionem, dicitur ordinarius.
15 Plebanus ruralis est ordinarius.
16 Episcopi sunt proprie ordinarij.
17 Abbates dicuntur prælati.
18 Legati à latere omnia possunt.
19 Legati à latere habent maiorem potestatem quam episcopi.
20 Verbum ordinarij, quomodo interpretetur in beneficialibus.
21 Territorium an sit de substantia iurisdictionis.
22 Verbum collator, quos comprehendat.
23 Geminatio multum operatur.
24 Geminatio includit casus speciales.
25 Vbi verba competunt ibi dispositio.
26 Lex generaliter, generaliter est intelligenda.
27 Locutio generalis nihil relinquit intactum.
28 Reipublicæ interest vt delicta puniantur.
29 Ratio legis disponit sicut lex.
30 Lex includit causas & personas priuilegiatas.
31 Cum casus est expressus, nullum cadit dubium.
32 Verbum conferat, est futuri temporis.
33 Dictio ante hac, comprehendit præterita.
34 Dictio in antea idem significat.
35 Testes deponentes ante publicationem testamenti quo modo interpretentur.
36 Lex regulariter respicit futura.
37 Constitutio Pij iiij. de confidentijs, comprehendit præterita.
38 Verbum beneficium est generale.
39 Ex dignitate non mutatur natura beneficij.
40 Dictio qualecumque includit omnia.
41 Ex præcedentibus declarantur sequentia.
42 Beneficium est beneuola actio.
43 Feudum dicitur beneficium.
44 Beneficium debet interpretari late.
45 Verbum beneficium, in dubio capitur pro ecclesiastico.
46 Verba quouis modo, capiunt omnem vacationem.
47 Vbi lex nō distinguit neque nos distinguere debemus.
84 Feudum quando transeat ad extraneos heredes.
49 Conditio suspendit actum.
50 Conditio fit per dictionem si, & cum.
51 Taciti & expressi eadem est virtus.
52 Instrumentum quando habet executionem paratam.
53 Inter tacitum & expressum nulla est differentia.
54 Tacita resignatio beneficij idem operatur quam expressa.
55 Tacita auocatio causæ eiusdem virtutis quod expressa.
56 Tacita renunciatio excludit attentatorum reuocationem.
57 Appellatio extinguitur renunciatione.
58 Expressa conditio quomodo intelligatur.
59 Expressum quod colligitur ex verbis.
60 Tacita conditio qua.
61 Tacite conuentiones aliquando fiunt.
62 Conditio non præsumitur.
63 Tacita conditio colligitur ex coniecturis.
64 Dolus & fraus quomodo probantur.
65 Conditio est difficilis probationis.
66 Quæ sunt difficiles probationis probantur leuioribus.
67 Quæ occulte patrantur quomodo probentur.
68 Plus exprimitur facto quam verbo.
69 Facta loquuntur.
70 Promissio tacita vel expressa pro gratia est illicita.
71 Tacitum tribus modis habetur pro expresso.
72 Substantia rei consideratur.
73 Substantia est principium angulare.
74 Paria sunt non esse, vel esse & non apparere.
75 De incertis non fit iudicium.
76 Probatio debet concludere.
77 Pactum est duorum &c.
78 Stipulatio requirit interrogationem, & responsionem.
79 Intentio praua episcopi non nocet alijs in collatione.
80 Confidentia non cadit in ignorantem.
81 Actus agentis iudicatur ex intentione.
82 Aequiparatorum idem est iudicium.
83 Qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.
84 Origo mala præsumit malum.
85 Verbum arbitrium quomodo intelligatur.
86 Dictio omnis generalis.
87 Verbum dispono generale.
88 Episcopus ex causa potest admittere resignationes.
89 Beneficia resignata coram ordinarijs non possunt conferri familiaribus.
90 Vicarius non potest beneficium conferre Episcopo.
91 Resignatio debet esse pura.
92 Resignatio debet esse libera vt collatio.
93 Delicta puniuntur secundum eorum qualitatem.
94 Delicta non debent perpetrari.
95 Conferens beneficium cum pacto disponendi de fructibus committit confidentiam.
96 Pro collatione non possunt dari fructus beneficij.
97 In collatione nulla conditio potest interuenire.
98 Si collator recipit fructus beneficij, committit simoniam.
99 Fructus beneficij spectant ad beneficiatum.
100 Fructus sunt accessorij dominio.
101 Pro furto rei modicæ datur pœna.
102 De minimis non est curandum.
103 Modica non sunt in consideratione.
104 Res modica non inducit simoniam.
105 Res modica excusat à peccato mortali.
106 Valet argumentum de toto ad partem.
107 Dispositio verificatur in vno anno.
108 Vultus quomodo intelligatur.
109 Verbum libitum quomodo intelligatur.
110 Heres & defunctus vna & eadem persona censetur.

Res

111 *Remittere est donare.*
112 *Dictio siue, est continuatina.*
113 *Dictio siue, est in eadem materia.*
114 *Clausula refertur ad omnia capita.*
115 *Fructus dati collatori absque pacto non faciunt confidentiam.*
116 *Datum ex mera liberalitate non facit simoniam.*
117 *Pro literis collationis beneficij nihil dãdum episcopo.*
118 *Notarius episcopi vnum aureum potest recipere pro literis.*
119 *Promissio facta episcopo de soluendis exspensis simon.*
120 *Episcopi an possint imponere pensiones, & quando, & an nunquam.*
121 *Leges odio habent lites.*
122 *Beneficia debent conferri integra.*
123 *Pronomen illi, est generale.*
124 *Resignatarius habet ius à Papa.*
125 *Verba sunt nuntia cordis.*
126 *Verba sunt testimonia mentis.*
127 *Verba probant quod est expressum.*
128 *Ex verbis colligitur consensus.*
129 *Annuens capite censetur consentire.*
130 *Scriptura nihil inducit nouum.*
131 *Scriptura inducta ad probationem.*
132 *Scriptura loquitur.*
133 *Illicitum, scripto & verbo.*
134 *Verbum iubeo, est praeceptiuum.*
135 *Verbum persoluat, quid significet.*
136 *Cui non competunt verba legis, neque dispositio.*
137 *Ratio legis plus attenditur quam lex.*
138 *Papa est vicarius Christi.*
139 *Papa est pater omnium.*
140 *Papa est sponsus totius ecclesiae.*
141 *Papa est caput ecclesiae.*
142 *Papa est index omnium Christianorum.*
143 *Papa potest tollere simoniam prohibitam.*
144 *Papa potest conferre quomodo vult beneficia.*
145 *Tractatus pensionis habito consensu Papae est licitus.*
146 *Papae auctoritas est maxima.*
147 *Simonia quoties soluitur aliquid vltra auctoritatem Papae.*
148 *Verba generalia non inducunt confidentiam.*
139 *Verba generalia non obligant.*
150 *Verba generalia non disponunt.*
151 *Verba curialiter sunt intelligenda.*
152 *Benefacienti benefaciendum.*
153 *Ingratitudo reprobatur.*
154 *Ingratitudo est vitium inorme.*
155 *Filius ob ingratitudinem potest exheredari.*
156 *Vassallus ob ingratitudinem potest priuari.*
157 *Filius emancipatus ob ingratitudinem reducitur in potestatem.*
158 *Expressio eius quod inest non facit conditionem.*
159 *Constitutio Greg. xiij. de datis non habet locum in verbis generalibus.*
160 *Obligatio antidoralis tacita inest.*
161 *Lex debet esse possibilis.*
162 *Absurdum vitandum.*
163 *Preces non inducunt simoniam.*
164 *Sub extrauaganti Iulij ij. non includantur preces.*
165 *Munera mutant mentem.*
166 *Dictio &, coniungit.*
167 *Aduerbium pariter continuat.*
168 *Dictio id, est qualitatum praecedentium repetitiua.*
169 *Diuisio multum prodest.*
170 *Ius patronatus triplex.*
171 *Ius patronatus libertorum prouenit ex manumissione.*
172 *Aduocati dicuntur patroni causarum.*
173 *Ius patronatus ecclesiae quot.*
174 *Patronus ecclesiae qui dicitur.*
175 *Ius patronatus quale fuit concessum.*
176 *Laici non possunt se intromittere in spiritualibus.*
177 *Patroni laici & ecclesiastici qui.*
178 *Ius patronatus praesumitur laicorum quoties laici sunt dant.*
179 *Ius patronatus quomodo acquiritur.*
180 *Praesentatio quae.*
181 *Ius patronatus potest dari in feudum.*
182 *Ius patronatus potest permutari.*
183 *Ius patronatus potest donari.*
184 *Donatio facta compatrono non requirit consensum episcopi.*
185 *Ius patronatus transit in donationem omnium bonorũ.*
186 *Simonia in spiritualibus.*
187 *In iurepatronatus committitur simonia.*
188 *Simonia committitur etiam in annexis.*
189 *Conditio facta inter patronum & praesentatum inducit confidentiam.*
190 *Praesentatio est praeparatoria institutionis.*
191 *Praesentatio est annexa spirituali.*
192 *Ex priuilegio potest haberi ius praesentandi.*
193 *Procurator non obligat dominum ad penam.*
194 *Mandans censetur facere.*
195 *Mandatum non praesumitur.*
196 *Mandatum est probandum.*
197 *Mandatum quomodo probatur.*
198 *Mandatum praesumitur durare.*
199 *Dominus obligatur ex facto procuratoris in sua praesentia.*
200 *Irregularis non potest praesentare.*
201 *Patronus vergens ad inopiam debet habere alimenta.*
202 *Pactum super pensione factũ à patrono, est cõdẽtiale.*
203 *Obtinens praesentationem cum pacto renunciandi beneficium, committit simoniam.*
204 *Praesentans aliquem cum pacto habendi duos capellanos, est simonia.*
205 *Probatio iurispatronatus est difficilis.*
206 *Iuspatronatus probatur probatione prosumptiua.*
207 *Antiquissima possessio habetur loco tituli.*
208 *Quibus modis probetur iuspatronatus de iure cõmuni.*
209 *In beneficialibus attenditur vltimus status.*
210 *Assertio episcopi, an probet iuspatronatus.*
211 *Hodie ex concilio iuspatronatus debet probari fundatione & dotatione.*
212 *Dictio vel aduersatiua.*
213 *Dictio vel quando resoluitur in copulatiua.*
214 *Probatio instrumentorum authenticã.*
215 *Instrumentum probatio probata.*
216 *Instrumenta debent recognosci, & quomodo.*
217 *Instrumentum debet habere sua requisita.*
218 *Instrumentum non signatum proprio Not. signo non probat.*
219 *Instrumentum defectiuum antiqui probat.*
220 *Instrumentum insertum in priuilegio an probet.*
221 *Instrumentum faciens mentionem de alio non probat.*
222 *Quoties relatio continet rem certam probat.*

223 *Sufficit semiplena in antiquis.*
224 *Antiquum probatur per coniecturas.*
225 *Antiquum probatur per verba enunciatiua.*
226 *Antiquum probatur per famam.*
227 *Antiquum quod dicitur.*
228 *Exemplum Instrumenti sumptum ab codē Not. probat.*
229 *Authentica documenta quæ dicuntur.*
230 *Titulus Fundationis & dotationis quomodo constet.*
231 *Dotans videtur sibi reseruare Iuspatronatus.*
232 *Præsentatio quomodo probatur.*
233 *Præsentatio requiritur pro substantia Institutionis.*
234 *Præsentatio semper præsumitur facta in tempore.*
235 *Tempus antiquissimum quod.*
236 *Tempus cuius non est memoria, dicitur centum annorum.*
237 *Titulus in beneficialibus præsumitur ex diuturno tempore.*
238 *Tempus centum annorum habet vim tituli.*
239 *Per præsentationes 40. ann. non probatur tit. Iurispatr.*
240 *Ex priuilegio non probatur tit. Iurispatr,*
241 *Ecclesia quando dicitur constructa.*
242 *In potentibus viget præsumptio vsurpationis.*
243 *Quæ persona dicitur potens.*
244 *In potentibus Iuspatronatus quomodo probatur.*
245 *Publica fama quando probet dotationem.*
246 *Forma præcise seruanda.*
247 *Ad cautelam semper faciendum est aliquid plus.*
248 *Iudex quando possit remittere.*
249 *Ius præsentandi quomodo acquiritur.*
250 *Confessio Episcopi quando probet Iuspatronatus.*
251 *Episcopus non potest nocere successoribus.*
252 *Testis de communitate non probat Iuspatronatus communitatis.*
253 *Immemorabilis habet vim tituli.*
254 *Immemorabilis quomodo probatur.*
255 *Verbum continuate quid importet.*
256 *Præsentationes effectum sortitæ quando dicantur.*
257 *Presentationes in personis potētibus probādæ scripturis.*
258 *Probatio per testes & per scripturam æquiparantur.*
259 *Præsumptio non admittitur, cum quid requiritur pro forma.*
260 *Ex præsentationibus 150. an. probatur immemorabilis.*
261 *Immemorabilis probatur per scripturas.*
262 *Beneficia electiua quæ.*
263 *In beneficijs electiuis committitur simonia.*
264 *Electio est ius spirituale.*
265 *Committitur confidentia inter eligentem, & electum.*
266 *Aliquid promittere pro voce est simonia.*
267 *Habere ius eligendi est præeminentia.*
268 *Factum procuratoris & domini æquiparatur.*
299 *Electio an possit fieri per procuratorem.*
270 *Per electionem initiatur matrimonium.*
271 *Simonia commissa cum vno ex eligentibus vitiat totam electionem.*
272 *Promittens beneficium pro electione committit simoniam.*
273 *Qualitas requisita à lege verificanda*
274 *Per electionem acquiritur ius.*
275 *Eligentes non possunt eligere cum conditione.*
276 *Eligentes non possunt pacisci vt vnus eligat alium.*
277 *Dignus semper est eligendus.*

QVAESTIO VIGESIMA OCTAVA.

ARGVMENTVM.

QVAE ad secundum casum spectant, latiss. explicantur.

SEcundus casus confidentialis positus
in dicta constitut. Pij Quinti in §. iti-
dem, est, vt omnes collationes factæ ab
ordinario sub condicione tacita, vel ex-
pressa, vt postea in alterum prò arbitrio
1 † collatoris, præsentantis, aut eligentis
de beneficio disponatur, siue vt prouen-
tus fructus omnes, aut partem, illi vel a-
liis quos collator, præsentans, eligens
significauerit verbo, vel in scriptis re-
linquat, aut pensionem soluat, his ver-
bis, Itidem si ordinarius vel alius colla-
tor contulerit ante hac, aut conferat in
futurum beneficium Ecclesiasticum quo-
uis modo vacans, ea conditione tacita,
vel expressa, vt postea in alterum pro ar-
bitrio collatoris, seu alterius cuiuscun-
que contra iuris communis ordinatio-
nem disponatur, siue vt de eo prouisus,
fructus illius vel partem ad vtilitatem
vel libitum conferentis vel decedentis,
aut alterius relinquat, & remittat, seu
pensionem illi vel illis, quem vel quos
idem collator, aut cedens, vel alius, per
se, vel alium scripto, aut verbo iusserit,
seu significauerit, persoluat, & pariter
si a patrono etiam laico, vel alteri præsen
tatori seu electori contigerit, aut con-
tingat id fieri; & Ratio huius cōclusionis
ponitur in §. ad hæc plerique ordinarij,
& alij collatores, ac etiam patroni laici
curant deponenda benef. vt fructus seu
pensiones capiant eorundem, alijsve fa-
ciant ministrare, quasi velit dicere quod
collatio, presentatio non fuerit vera, sed
simulata ad hunc effectum, ideo non mi-
rum si erit confidentialis, sicuti venditio
2 † in suppositam personam censetur frau-
dulenta, Bart. in l. post contractum col.
1. & 3. ff. de donat. & ibi Ioan. Annib. Al-
ciat. & alij omnes, Guid. Pap. de præ-
sumpt. nu. 47. vers. cum alijs, vt per Ma-
scard. de probat. concl. 815. nu. 43. fraus
3 enim † coniecturis deprehenditur, Doct.
omnes in c. 2. de renunc. lib. 6. Glos. in l.
apud celsum, ff. de dol. mal. except. Pa-
ris. cons. 52. nu. 35. vol. 4. Dec. cons. 659.
in princ. Crauet. cons. 101. nu. 3. & cons.
143. nu. 12. & huiusmodi verba ad hunc

effe-

effectum refert Mascard. de probat. conclus. 1306. nu. 8. & hic secūdus casus cōfidētiæ beneficialis multa cōtinet capita, quorum Primum erit, vt conferentes beneficia cum cōdicione tacita, vel expressa dimittendi illa, seu resignandi in fauorem alicuius incidant in pœnas positas per hāc cōstitutionē Pij v. ac etiam recipientes, nam hæc est confidentia expressa, vt dictis verbis apparet manifestissime & tradunt Nauarr. in Man. c. 23. sub nu. 110. vers. noto septimo, Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. Mascard. d. conclus. 1306. col. antepenul. & penul. & in spe-
4 cie nu. 8. Et ratio est, quia † collatio beneficij debet fieri libere, & absque pacto, cōdicione, & modo c. sanctorum 1. q. 1. c. quā pio. 1. q. 2. c. Saluator 1. q. 3. & c. consuluit, vbi Doct. de simon. c. penul. de elect. Doct. in c. 1. vt Ecclesiastica beneficia, Felin. in c. ad audientiā de rescript. Anchar. cons. 274. Florentin. in 2. p. sum.
5 in princ. c. 5. §. 21. cum beneficia † ratione officij, & administrationis sint spiritualia, Glos. in sum. 1. q. 1. Abb. & Fel. in rub. de sim. & in c. nemo, & c. ad nostram eo. tit. de sim. Abb. per illum tex. in 5. not. in c. dilecto de præben. Gl. in c. cum M. vbi
* Doct. * omnes de constit. Doct. in c. quæsitum de rer. permut. late Selu. de benef. par. 1. q. 7. col. 12. vers. istud etiam, Caccialup. de pens. q. 19. Card. Paris. cons. 135. in fine vol. 4. Paul. Rom. in tract. de pens. §. nemo, Redoan. de simon. p. 3. c. 9. Turrecrem. in c. si quis obiecerit nu. 4. 1.
* 6 q. 3. & receptum * sit ab omnibus pro † spiritualibus nihil posse dari iuxta illud, gra
7 tis † accepistis, & gratis date c. presbyter 1. q. 1. c. pen. vbi Doct. de elect. Barbat. in c. 2. de rescr. & in c. cum vniuersorum de rer. permut. Gl. in c. super, de renunc. Abb. in c. nō satis de sim. Gl. in c. ex parte de off. deleg. Abb. in c. ad quæstiones de rer. permut. extrauag. cum detestabile de
8 sim. in extrauag. comm. & de † Sacramentis Ecclesiæ c. non satis, vbi Abb. Anan. Fel. & alij de sim. c. baptizandis, vbi Archid. c. quicquid, c. placuit, c. emēdari cū seq. 1. q. 1. Fel. assignat rationes in c. in tantum vers. vlt. not. de sim. est etiam tex. in c. nullus Episcopus 1. q. 1. cum aliis multis, quæ adducit Redoan. de sim. par. 3. c. 5. 6. & 7.

Et ideo hoc primum caput huius §. erit conforme iuri communi, nam est simonia-
9 quoties collator † paciscitur cum eo, cui
* confert beneficium, Doct. * omnes in c. cum pridem de pact. & habemus tex. expressum c. querelam, c. ex diligenti, c. veniens, de sim. c. de iure patr. c. super eo de transact. c. decimas. 16. q. 5. Abb. in c. non satis de sim. Innoc. in c. vniuersorum. de rer. permut. Archid. in c. dudū in prin. de præb. lib. 6. Gemi. cons. 225. in 1. dubio cum infinitis alijs citatis per Redoan. de
* sim. p. 3. c. 8. & 9. nam conuenit * definitio simoniæ posita per Glos. communiter * recepta 1. q. 1. in sum. a. dd. in rub. de sim. & a Theologis in 4. dist. 25. D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 1. Nauar. in Man. c. 23. nu. 100. per Gemin. in sum. 1. q. 1. per Archid. in c. quęcumque 1. q. 1. idē Archid. in c. Saluator 1. q. 3. Redoa. late de sim. p. 3. c. 1.

Et ratio rationis prima huius conclusionis est, quia ordinarius, & alius colla-
tor, de quibus loquitur præsens §. non est
10 † Dominus, sed dispēsator, Fel. in c. in tantum de sim. Redoan. de sim. p. 3. c. 5. Secun
11 dū quia spiritualia cōtinent gratiā, † quę non potest pacto acquiri, c. 12. ad Rom. c. 3. & 4. Prouerb. Et ideo dicitur Matth. 10. gratis accepistis, & gratis datę, repugnat ergo huiusmodi pactum origini spiritua
12 lium, ergo illicitum, nam † origo in vnaquaque re spectanda erit, l. qui cū maior, ff. de bon. lib. l. 3. §. si quis cum, ff. de min. l. de qua re, ff. de iud. aliç colligerur ex seq.

Et hanc conclusionem primo intellige in quocumque habente facultatem cōferendi, nā dicit tex. si ordinarius, vel alius collator, nomen ordinarius, est admodū
13 generale, † & complectitur omnes habentes ordinariam iurisdictionem, Abb. in c. decernimus nu. 16. super glos. vlt. Dec. su
* per eadem glos. nu. 14. de iud. & alij * omnes Turrecrem. in c. continua nu. 7. 11. q.
* 1. Doct. * omnes in rub. ex. de off. deleg. & in rub. ff. de off. eius cui mād. est iurisd. Gl. & Doct. plene in c. cum ab Ecclesiarū de offic. ord. & quilibet etiā prælatus ha-
14 bens † prælaturā ex electione est ordinarius, & habet iurisdictionē, Inno. Archid. col. 2. & alij citati per Zabarel. in rep. c. vt animarum num. 8. de constit. lib. 6. dicens
15 † etiam plebanum ruralem dici ordinarium, c. si in plebibus dist. 63. Archid. in c. 1. de maior. & obed. Hostien. in sum. tit. de offic. ordin. §. quis possit esse ordinarius, & §. quis possit constituere, & §. Item vniuersitas.

Appellatione igitur ordinarij venient
16 non solum Episcopi, qui proprie † ordinarij sunt, c. omnes basilicæ, & c. seq. 16. q. 7. c. de persona 11. q. 7. c. 1. de offic. ordin. extrauag. Ioan. 22. execrabilis §. ceterũ ordinarios intelligimus sub tit. de præben. Card. in clem. 1. q. 14. in fin. vt lite pend. Mandos. de inhibit. q. 7. num. 2. & maiores ordinarij c. cum Episcopum de off. ord. lib. 6. Sarn. in c. vt animarum nu. 63. de constit. lib. 6. sed etiam quilibet inferior, vt est tex. & Glos. in c. ordinarij de offi. ordin. lib. 6. Archid. in c. vt animarũ, Sarn. nu. 63. Abb. Fel. Aret. Barbat. col. 4. vers. nota, in c. post cessionem, de probat. Bart. in l. more, ff. de iurisd. omn. iudic. Anchar. in clem. & si principalis de rescript. Soc. Sen. cons. 285. col. 2. lib. 2.
17 vt sunt Abbates, † qui proprie etiam dicuntur prælati, & ordinarij, c. nullus Monachus. c. nullam potestatem 18 q. 2. c. ne pro defectu, §. statuimus cũ glos. de elect. c. quanto, vbi Innoc. & Card. de offic. ordin. c. vlt. in princ. eod. tit. lib. 6. Abb. in d. c. decernimus in 2. col. de iud. Archidiaconi, Præpositi, Archipresbyteri, Decani, & alij quocumque nomine, seu prærogatiua vocentur, habentes hanc facultatem conferendi, Marc. Ant. Mar. in d. c. vt animarum num. 72. vers. ex his, Abb. Fel. & Dec. ac alij in d. c. decernimus de Iudic. Mandos. in regul. 26. Cancellariæ q. 6. nu. 5. in specie tradit Pauin. de potest. cap. sed. vac. par. 2. q. 7. nu. 3. Eo maxime, quando materia est proportionabilis inferioribus, vt in casu nostro, Gemin. in d. c. ordinarij de offic. ordin. lib. 6. Sarn. d. c. vt animarum nu. 63. & ibi Marc. Ant. nu. 72. imo hoc casu includentur, non solum inferiores sub verbo ordinarij, sed
18 etiam legati a latere † qui sunt ordinarij, & possunt omnia, quæ possunt Primates, Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi, ac alij ordinarij. c. legatos de off. leg. l. si in aliquam, §. cum plenissimam, vbi Bal. ff. de offic. Procon. Io. Andr. in rub. de off. leg. in gl. 1. & in c. 1. eod. tit. Gammar. de
19 aut. leg. a lat. lib. 2. nu. 2. & 3. & plura † alia Abb. in c. 1. de offic. leg. Specul. de leg. vers. 17. Et in summa hoc verbũ ordinar. positum in præsenti §. capiet omnes, qui
20 suo † iure conferre possunt beneficia, ita enim interpretatur in materia beneficiali huiusmodi verbum Coras. de benef. par. 2. c. 4. nu. 1. ex c. de iudic. bus 2. q. 6. ex glos. in c. ordinarij de offic. ordin. lib. 6. quamuis non habeant ordinariam iurisdictionem, Glos. in clemen. 1. vt lit. pend.
21 quia † non est de substantia territorium, Bal. in l. 1. §. cum vrbem circa medium, ff. de offic. præfect. vrb. Marc. Ant. Marcos. in d. c. vt animarum nu. 72. vers. ex his tamen de constit. lib. 6.
22 Verbum autem collator † quod ponitur postea, si ordinarius, vel alius collator, est etiam admodum generale, hic autem comprehendet eos, qui conferunt, non iure suo, sed de mandato alterius, ac indulto, vt omnes sub his verbis comprehendantur, hæc enim fuit intentio Pij v. vt colligitur ex generalitate ipsorũ verborum, Bald. in l. in fraudem, ff. de milit. testam. Idem Bal. cons. 205. lib. 1. Crau. cons. 133. nu. 5. ac etiam ex geminatione,
23 † quæ multum operatur, Bal. in l. cum scimus, C. de agric. & cens. lib. 10. Castr. in l. balista. ff. ad 1 rebellian. Crau. cons. 201.
24 nu. 42. & inter alia vt † includat casus speciales, Soc. cons. 242. nu. 2. lib. 2. Cephal. cons. 133. num. 115. lib. 1. vt quod omittit natura vnius verbi, includat aliud sequens, Crau. cons. 226. nu. 6. Ideo colligemus, Cardinales etiã legatos a latere, Nuncios, Primates, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, Priores, Archidiaconos, Præpositos, Decanos, Plebanos, Vicarios, & alios similes includi sub hoc §. vt si conferant beneficia cũ conditione expressa, vel tacita dimittendi, seu resignandi in fauorem alicuius illa beneficia, cõmittere confidentiam prohibitam, & incidere in pœnis contentis in dicta Bulla Pij v. nam ita sonant verba, vt supra diximus, & militat ratio prohibitionis, ad not. in l. hos accusare §. omnibus, ff. de accusar. Vbi enim habent lo
25 cum verba, & ratio dispositionis, † habet locum etiam ipsa dispositio, l. si seruum, §. non dixit Prætor, ff. de acquir. hered. l. 4. §. toties, ff. de damn. infect. l. quod cõstitutum, ff. de milit. testam. l. cum pater, §. dulcissimis, vbi Bart. ff. de leg. 2. Silu. cons. 15. nu. 1. & est communis omnium Doct. sententia, & Cardinales, de quibus poterat esse dubium exprimuntur in Constitutione prędicta Pij v. An hic Papa cõprehendatur, dicemus infra, vbi concludimus negatiue.

Secundo hanc conclusionem intellige cuicumque fuerit facta collatio prędicto modo,

modo, vt sit confidentialis, & ipse incedat in pœnam dictæ cõstitutionis Pij v. nam
26 dicta constitutio loquitur † generaliter, ergo generaliter est intelligenda in quo cunque, l. 1. §. quod autem. C. de aleat. l. 1. §. generaliter, ff. de leg. præst. l. in fraudem in fine, vbi Bal. ff. de testamen. milit. Socin. sen. in l. 2. §. ex his in princ. ff. de verb. oblig. loquutio enim generalis ni-
27 hil relinquit † intactum, Bald. cons. 205. lib. 1. & melius cons. 191. eo. lib. Crauet. cons. 92. nu. 4. quod procedere etiam in materia odiosa, & pœnali, tradit Dec. cons. 5. ad fin. Crau. cons. 118. num. 14. & cons. 308. nu. 3. Aret. in l. cum lege, ff. de testam. ob vtilitatem publicam, cum rei-
28 publicæ † intersit, vt delicta puniantur, l. ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. l. capitaliũ, ff. de pœn. c. vt famæ de sent. excom. ex ratione l. 1. C. ad l. Iuliam repet. quam auream appellat Iodic. in prax. crim. in proœmio nu. 9. & ratio constitutionis est itidem generalis, & apta comprehẽdere omnes, & quascumque personas, vt extirpetur hoc atrocissimum crimen, quæ ra-
29 tio disponit † sicut lex in omnibus, in quibus militat, vt dicit Bald. in c. dilectus filius col. 1. de rescrip. Dec. cons. 284. col. 2. Crauett. cons. 183. col. etiam 2. Paris. cons. 83. nu. 21. vol. 3. Tiraq. in l. si vnquã verbo liberis nu. 37. C. de reuoc. donat.
* & est * communiter ab omnibus receptũ. Idque procedit etiam in personis priuilegiatis, & constitutis in dignitate quãtumuis maxima, vt patet ex prædictis, & quia dispositio legis includit non solum cau-
30 sas, sed etiã † personas priuilegiatas, Bal. in d. l. in fraudem, §. si quis, ff. de milit. testam. Dec. cons. 120. num. 1. col. 2. Iate Mandos. de infir. resignan. q. 2 nu. 3. eoq. magis cum hic exprimantur (ad tollendũ omne dubium) Cardinales, & cæteri constituti in dignitate, Ideo nullum remanebit dubium, quominus omnes cõprehen-
31 dantur, † l. ancillæ, C. de furt. l. illam, C. de collat. Corn. cons. 109. lib. 1. Rolan. a Vall. cons. 77. num. 5. lib. 1. Dec. cons. 484. num. 1.

Tertio intellige hanc conclusionem, non solum in collatione facta dicto modo prohibito post hanc constitutionem Pij v. per quemcumque, & cuicumque, quod nullum habet dubium, vt verba expressa id volunt, Soc. iun. cons. 12. num. 2. lib. 2. Cephal. cons. 138. num. 20. vol. 1.
32 nam dicit, aut conferat † quod est futuri temporis, Glos. in clem. 1. de vsuris. Paris. cons. 29. nu. 15. vol. 4. Eoque magis, cum subdat in futurum, quod tollit omne dubium, l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. obligat. Sed etiã in collatione facta ante promulgationem huius constitutionis, vt volunt verba posita in præsenti
33 §. ibi, contulerit ante hac. Dictio enim † antehac refertur ad tempus ante editionem, & publicationem huius constitutionis Pij v. vt est tex. in c. Cappellanus, & ibi Abb. in 2. not. de ferijs, & in c. ex tua de filijs presbyt. c. Michael. eo. tit. Abb. in c. dudum, el 2. col. 9. de elect. Alberic. in dictionario in verbo ante, nam idẽ
34 importat, quod dictio † inantea, quæ etiã idem significat, Bart. in l. 1. §. creditum, nu. 6. ff. si cert. pet. tradit Iacob. Nouell. in tract. de iur. protomis. nu. 37. quod est vtile ad interpretanda dicta testium deponentium cum hac dictione, & ita ea interpretatur Bart. loco cit. & Ang. cons.
35 274. vbi loquitur † de testibus depoonentibus ante publicationẽ testamẽti; Alex. cons. 143. lib. 2. Barbat. cons. 30. col. 6. li. 1. Corn. cons. 261. licet. p. lib. 4. & idem Corn. cons. 324. lit. m. lib. 3. vbi loquitur de testibus deponentibus ante bellum, Alex. cons. 74. lib. 1. Ideo omnes collationes factæ cum dicta conditione dimittendi, & resignandi alicui ante editionẽ, & publicationẽ huius constitutionis sunt itidem confidentiales, & includuntur sub pœnis positis in hac constitutione, vt patet ex supradictis, quibus accedat, quia huiusmodi dictio antehac includit, & iux. l. eum qui ita, §. qui ita stipulatus ante, ff. de verb. oblig. Alberic. in auth. hoc ius. col. 2. C. de procur. Oldr. cons. 49. col. vlt. Et hoc est admodum notandum, nam
36 regulariter lex † respicit futura, & non præterita, c. vlt. de constit. Bal. & Salice. in l. leges & constitutiones, C. de legib. Bar. in l. omnes populi nu. 39. ff. de iust. & iur. Hostien. in summ. in tit. de constit. §.
* quando constitutio in fine, & * communiter Doct. hoc volunt in d. c. vlt.

Idque per Pium v. hoc casu fuit statutum, namque in hac parte, vt supradixi, est conformis iuri communi, comprehendi igitur etiam præterita, cum collatio eo modo facta esset simoniaca, vt suprà deduxi, ratione simili in Constitutione
37 Pij iv. super hac materia † edita cõprehendi-

henditur confidentia antea perpetrata, verum non adhuc cõsumata, & perfecta, vt patet in §. quare, & in §. idcirco, ac alibi, & fuit * resolutum in Rota die 17. Decembris 1568. coram Oradino, & late cõprobaui suo loco.

Quarto intellige hanc conclusionem in quocumque beneficio Ecclesiastico, nam dicitur in tex. generaliter, *beneficium*
38 *Ecclesiasticum*, &c. verbum enim † beneficium positum in litteris, vel in lege continet omne, & qualecumque beneficiũ Ecclesiasticum, quod datur in titulum, vel in cõmendam habẽs ius spirituale, Doct. in c. quamuis, el primo, de præb. lib. 6. vbi Gemin. & alij, Anania quem refert, & sequitur Caccialup. de pens. q. 30. num. 2. & hoc quamuis habeat dignitatem, nam ex
39 dignitate nõ mutatur natura † beneficij, sed additur prærogatiua, vt patet ex traditis per Barb. in clem. causam, §. quod si forsan n. 28. 29. & 30. de elect. Idque etiã apparet ex §. superiori incip. *quare* nos volentes, vbi Summus Pont. ad includenda omnia genera, ac qualitates, & dignitates beneficiorum addidit dictionem qualecumque, quæ prorsus tollit omne dubiũ,
40 & includit † omnia, Bal. in l. conuenriculam col. 5. C. de Epis. & Cler. Card. Paris. cons. 79. nu. 21. vol. 3. Alberic. in l. metũ, §. animaduertendum, ff. quod met. cau. ex quo verbo potest sumi argumentum ad maiorem declarationem huius §. cum sint coniuncti, & ex præcedentibus decla-
41 rentur † sequentia, Bal. in l. domum col. 1. C. de rei vendic. Ias. cons. 215. col. 2. * circa medium lib. 2. & est * communis omnium sententia in l. si seruus plurium, §. vlt. ff. de leg. 1. & subiungitur Ecclesiasticum, vt hæc dumtaxat propter spiritualitatem includantur, nam beneficium accipitur large pro omni eo, quod gratis tribuitur, & definitur hoc casu beneficium
42 † est beneuola actio gaudium tribuens capienti, Bal. cons. 272. col. 1. lib. 2. & cons. 501. col. 1. lib. 1. Doct. in c. indultum, de
43 reg. iur. lib. 6. & isto modo feudum † dicitur beneficium, vt patet in tit. de beneficio fratris, &c. in vsib. feud. & dicimus
44 vulgariter beneficium debere † interpretari late, & vt sit mansurum, & vt iuuet eũ cui tribuitur, c. 1. de commod. c. cum dilecti, de donat. c. decet, de reg. iur. lib. 6. vbi * Din. & alij * omnes, & nemini debere auferri, l. 4. C. si ex testam. c. de his in fin. dist. 37. Crau. cons. 7. nu. 13. & capitur stricte
45 † pro beneficio Ecclesiastico, de quo nos loquimur, c. ex parte, de conceff. præb. c. beneficium de reg. iur. in 6. c. ex multis circa medium 1. q. 3.

Quinto intellige hanc conclusionem procedere, & vendicare sibi locum, quocumque modo vacauerit illud beneficiũ,
46 vt ostendunt verba posita in hoc §. † *quouis modo vacans, &c.* quæ sunt admodum generalia, & apta comprehendere omnes species vacationis, iuxta ea, quæ dicunt Gl. in clem. 1. de iud. & in clem. 1. de vit. & honest. cleric. & in clem. 1. de re iud. & in clem. 1. de iur. patron. & in clem. ne in agro, de stat. monach. & in clem. 1. de sent. excom. & cũ nõ distinguãt, neque nos di-
47 stinguere † debemus, cap. solite, de mai. & obed. & ibi Abb. in vlt. not. Dec. cons. 78. * col. 3. & ideo quamuis communiter * fit receptum feudum non transire ad extraneos hæredes, fallit tamẽ hoc quoties di-
48 ctum fuit in concessione pro se, † & suis hæredibus quibusuis, seu quibuscunque, nã tunc transire scriptum reliquere, Bal. in l. cum virũ col. vlt. C. de fideicom. Alex. in l. si patroni, in princ. col. pen. ff. ad Trebell. Aret. & Ias. in l. gallus §. etiam si a parẽte, ff. de lib. & posth. late Georg. Nat. in tract. de statut. q. 4. nu. 121. & plura similia deducit Gig. de pens. q. 19. col. 1. & 2. faciunt quæ scribunt Alex. cons. 30. col. 1. & 4. lib. 5. Card. Paris. cons. 25. nu. 113. & cons. 68. nu. 29. vol. 1. Nicolaus Festasius de æstim. & coll. c. 7. nu. 51.

Et ratio huius conclusionis supradictæ est, quia omni vacationi militat ratio fraudis, & simoniæ, ideo quocumque modo vacauerit beneficium, & ordinarius, vel alius collator conferat illud cum pacto expresso, vel tacito dimittendi, vel resignandi alicui ad requisitionem, cõmittitur confidentia, & sic siue vacauerit beneficium per obitum, siue per renũciationem, aut priuationẽ, vel alio modo, prout per Doct. in c. susceptum de rescr. lib. 6. Rebuff. in praxi in 3. par. habet locum cõfidentia, cum militent verba, & ratio constitutionis, vt supra ample deductum est.

Sexto intellige hoc casu committi cõfidenciam, siue pactio ordinarij, aut alterius collatoris fuerit expressa, siue tacita, vt verba illa posita in hoc §. *ex condicione tacita, vel expressa, &c.* significant, nam vtraque condicio habet futurum euentum, & mutat

murat naturam collationis, quę debet esse libera, & gratuita, vt dixi supra, nam
49 † suspendit actum, Bart. in l. 1. colum. 1. ff. de condic. & demonstrar. est tex. in §. condiciones, Inst. de verbor. obligat. l. multum, ff. de condit. & demonstrat. l. in facto, l. heres, ff. illo eo. tit. l. cedere diem ff. de verb. signif. Gl. in rub. ff. de cond. & demonstr. Azo in summ. C. eo. in prin. Abb. in rub. ext. Bal. in rub. C. de instit.
50 & substir. fit enim condicio per † dictionem, si, & cum, l. 1. vbi Bart. & l. 3. l. hæres mens, l. qui hæredi, ff. de condit. & demonstr. Bart. in l. 1. ff. de condit. instit. & in l. in illa §. vlt. ff. de verb. oblig. Et ideo reddit simoniacã collationem factam tali condicione, Doct. omnes in c. cum M. de constit. & in c. cum pridem. de pact. & in c. non satis de simon. cum alijs, vt per Card. Paris. cons. 29. col. 2. vol. 4.

51 Et ratio est, quia taciti † & expressi eadem est virtus, potentia, & efficacia, l. cum quid, ff. si cert. pet. vbi Doct. omnes notãt & Ias. in l. Marcellus nu. 47. ff. eo. tit. Ant. de Burgos in c. quæ in Ecclesiarum nu. 67. de constit. vbi notat casum, quo plus operatur tacitum, quam expressum. Et ideo inquit Dec. in d. l. cum quid num. 3. quod si instrumẽtum habet paratam executionẽ ex forma statuti, etiã illud, quod
52 tacite † continetur in instrumento, habebit executionem paratam, Bald. in l. ad probationem la 1. C. de probat. vbi refert pro hac opinione consuluisse, & fuit primum consilium eius, Bal. in l. 1. §. & vt plenius C. de rei vxor. act. Abb. in c. cum olim in vlt. not. de cens. Fel. in c. translato de constit. Alex. in l. iuris gentium, §. quod fere, ff. de pact. ad quod faciunt notata per Glos. in clem. 1. de elect. & in clement. auditor, de rescr. Barbat. in reper. rub. de fid. instrum. nu. 76. Ant. de Burg. in c. cum accessissent num. 287. de constit. vbi dicit nullam esse differentiam inter
53 tacitum, † & expressum. Hinc tacita hypotheca ita operatur, vt expressa, late Nicosant. de pignor. membr. 4. p. 2. princ. nu. 2. cum seq. vsque ad finem, & nu. 88. Paul. de Castr. cons. 384. lib. 2. Alex. cons. 58. lib. 7. Hinc etiam tacita renunciatio be-
54 neficij idem † operatur, quod expressa, clem. gratiæ, vbi omnes de rescr. Doct. in c. de multa, de præb. Card. Paris. cons. 40. nu. 30. vol. 4. Nauarr. cons. 3. de renunc. Curt. Sen. cons. 80. Pręposi. in c. quamuis nn. r. 7. q. 1. & plures ad hoc addnxi, ponendo exempla de resignat. benef. lib. 1. q. 1. col. 3. & 4. ac 5. Hinc etiam tacita
55 auocatio † causæ idem operatur, quod expressa, Bal. in l. solet, §. sicut, ff. de off. procons. Doct. in c. si quem, de procur. lib. 6. Lancellot. de attent. post auoc. caus. cap.
56 10. nn. 12. Hin etiam tacita † renunciatio excludit attentatorum reuocationem, sicut expressa, Lancellott. de attent. limit. 15. nu. 20. Mandos. de inhibit. q. 99. Hinc
57 † appellatio renũciatur renũciatione tacita, & expressa, Lancell. de act. c. 12. nu. 15. & tacita petitio in reuocatione attentatorum sufficit, Idem Lancellot. vbi supra c. 25. nu. 17. & tacita renunciatio nominationis sufficit, Rebuff. de nominat. q. vlt. nu. 18. & 19. ac tacita renunciatio regressus, Card. Paris. cons. 76. nu. 7. vol. 4. & sententiæ, Card. Paris. cons. 5. num. 42. vol. 1. & rei iudicatæ, Corn. cons. 148. nu. 20. vol. 2. cum alijs quæ adduxi d. lib. 1. de resign. benef. q. 1. nu. 3. & 4. cum seq.
58 Et expressam condicionem † in terminis horum verborum intelligerem, quoties fuit deducta, & posita in ipsa collatione, vel in alia scriptura publica, vel priuata, vel coram pluribus, vt colligitur ex his, quæ scribunt Doct. in l. 1. ff. de condit. & demonstr.

Expressum enim dicitur, quod colligi
59 tur † ex verbis, Bar. in l. vxorem §. agri plagam, ff. de leg. 3. & in l. fideiussor §. meminisse, ff. de leg. 1. Cephal. cons. 133. nu. 8. & cons. 135. nu. 20. vol. 1. Card. Paris. cons. 32. nu. 78. vol. 1. & cons. 71. nu. 5. vol.
60 4. Tacitã autem intelligerẽ, quoties † interuenit, verum non fuit deducta, ita palam, & publice in instrumento collationis, vel in alia scriptura, sed intercessit inter conferentem, & eum cui fuit collatũ beneficium tacite, ac secrete, & deprehẽditur ex coniecturis, & signis, ac præcedentibus, vel sequentibus gestis, iuxta ea quæ egregie in hac materia deducit Hieron. Gabriell. cons. 172. nu. 3. vers. secundo, Mascard. de probat. conclus. 1306. nu. 33. & hoc est, quod dicimus, quod fiunt
61 tacitæ † promissiones, & conuentiones l. Labeo, l. item, quia, ff. de pact. ibi conuentiones etiam tacitæ valent, Nauarr. in cõment. de dat. & promiss. pro iust. vel gratia, in 11. not. sub num. 23. Sed circa hæc verba multoties vidi dubitare, quomodo deprehendatur huiusmodi tacita condicio,

cio, ideo in hac parte hæc constitutio esset declaranda, & de duobus alterum facere, vel tollere illud, quod dicitur de tacita condicione, & ponere de condicione tantum, prout intelligitur, & declaratur a iure, vel declarare, quomodo hęc tacita condicio deprehendi debeat, & RR. PP. Auditores Rotæ deputari, ita respóderunt fel. rec. Sixto Quinto volenti, rũc declarare hanc bullam, nam regulariter
62 condicio non præsumitur † si verba non sunt satis clara, Bart. in l. cum mota col. 1. post nu. 2. C. de transact. Abb. cons. 4. nu. 34. Mascard. de probar. conclus. 343. nu. 1. vbi infert num. 2. vsque ad finem ad plures casus frequentes.

Quousque autem hæc Constitutio Pij V. non moderabitur in hac parte huius
63 modi tacita condicio posset collegi † ex coniecturis, & ex sequẽtibus gestis, nam
64 his modis probatur dolus, † & fraus, & alia similia in animo consistentia, l. dolũ cum sim. C. de dol. Ruin. cons. 4 num. 10. vol. 1. & cons. 73. nu. 1. & 9. vol. 2. Card. Paris. cons. 75. nu. 31. vol. 1. & cons. 89. nu. 29. eod. vol. Barbar. cons. 17. nu. 28. vol. 2. Corn. cons. 124. nu. 4. vol. 3. Quæ
65 enim sunt † difficilis probationis, vt hæc est, Bursat. cons. 40. nu. 63. vol. 1. proban-
66 tur † leuioribus probationibus, Menoch. de arbitr. iudic. cas. 116. num. 21. & quæ
67 etiam † occulte patrari solent, Feder. de Sen. cons. 119. Alex. cons. 53. nu. 1. lib. 2. Grat. cons. 61. num. 15. lib. 2. & quoties quis verbo non promittit, sed facto dat, vel deponit, vtique hęc ex cõiecturis deprehenditur esse tacitam condicionem, & per consequens committi simoniam, Nauarr. in d. comment. de dat. & promiss. not. 11. in fin. nu. 23. post Io. Monach. quẽ
68 citat, & est ratio, quia plus † exprimitur facto, quam verbo, l. si tamen §. 1. ff. de ædil. ædict. & plus est appellare facto, quã
69 verbo, c. dilecti, de appell. nam facta † loquuntur, arg. c. cauete, el 2. 2. q. 5. Et ideo promissio expressa, & tacita pro iustitia, vel gratia obtinéda, vt dicit Nauar. loco
70 cit. facit incidere in † pœnas constitutionis incip. Ab ipso Pontificatus, &c. Greg. xiij. innouatis extrauag. Bonif. 8. prima sub tit. de sent. excomm. iam reuocatæ per Clem. v. teste Palud. in 4. dist. 18. q. 3. col. pen. Ang. in verbo excommunicatio 5. cas. 25. Siluestr. in ver. excomm. 7. 46. Caiet. post cas. 81.

71 Illud autem non omittam, quod † tacitũ tribus modis non habetur pro expresso, & non est eiusdem, neque similis potẽtiæ cum expresso, vt tradit egregie Ias. in l. cum quid num. 18. ff. si cert. per. primo, quando omittitur aliquid de substantia, vel forma, tunc enim non haberi pro expresso, probat tex. in l. quicquid astringẽdæ secundum vnum intellectũ, ff. de ver. oblig. l. 3. §. si quis insulam, ff. de eo quod cert. loco, quod habet locum etiam in vltimis voluntatibus, l. iubemus, l. hac con
72 sultissima, C. de testa. regulare enim est, vt † substantia rei in primis remaneat, cuius corruptio essentiam rei perimit. l. vbi ita donatur, de donat. causa morr. l. si quis ante, de acquir. possess. l. cum præcario, de præcar. bonus tex. in l. Iulianus §. si quis rem. ff. de exhiben. Zas. de feud. p. 12. nu. 20. Brun. de mutat. concl. 1. nu. 33. Ac etiam forma l. certa forma, l. prohibitum, C. de iure fisc. lib. 10. l. constitutionibus, ff. ad municip. Bal. in l. comparationes in 3. opp. C. de fid. instr. Doct. * omnes in c. 1. de constit. Dec. cons. 90. num.
73 6. quæ est † principium angulare, Doct. in l. omnes populi, ff. de iust. & iur. & in l. cũctos populos, C. de summ. Trin. & fide Cat. c. cum dilecta de rescr. Bal. cons. 1. col. vlt. lib. 1. Card. Paris. cons. 12. nu. 47. & cons. 15. nu. 23. & cons. 33. nu. 20. vol. 2. Dec. cons. 699. nu. 4. & 5. Rolãd. a Vall. cons. 70. nu. 13. lib. 1.

Secundo tacitum non habetur pro expresso propter nimiam incertitudinem l. quicquid astringendæ secundum alium intellectũ, ff. de verb. obligar. paria enim
74 sunt non † esse, vel esse, & non apparere, l. duo sunt Titij, ff. de testam. tut. l. quoties, ff. qui satisd. cog. vbi Ias. late, l. 2. C.
75 de success. edict. Incerta † quamuis sint vera, non tamen sunt iudicanda, vt per Pauin. de visitat. p. 2. q. 7. nu. 40. Doct. omnes in c. in præsentia, de probar. & in l. vlt. C. ad accus. vbi * communis est opin. proba
76 tionem † debere esse concludentem, ideo consuluit Gabriel. in hac materia intentionem prauam vnius debere esse notam alteri cons. 172. lib. 2.

Tertio, quando tacitum agebatur ex vna parte tantum, nam hoc casu habetur pro omisso, & non potest haberi vllo modo pro expresso, l. si repenti, C. de condic. ob caus. Glos. in d. l. cum quid, ff. si cert. per. & ibi Bart. Ias. num. 18. in fin. & alij

* omnes. Et est ratio, quia hoc casu ces-
77 sat definitio pacti, quæ † est duorum, vel plurium placitum l. 1. ff. de pact. vbi Doct.
78 & definitio stipulationis, quæ requirit † interrogationem, & responsionem l. 5. S. stipulatio, ff. de verb. oblig. & natura ipsius condicionis, quæ fit per dictiones si, & cum l. 1. l. qui hæredi, ff. de cond. & demonstr. Et intentio praua vnius non est nota alteri, vnde intrat, quod in his terminis consuluit Gabriell. conf. 172. lib. 2. Ex hac, & alijs rationibus consuluit Nauar. collationē non esse confidentialē fa-
79 ctā ab Episcopo intētione praua, † quod ille postea de beneficio disponet ad sui nutum, si huiusmodi intentio non fuit nota ei, cui fuit collatum beneficium conf. 30. per totum de simon.

His ergo tribus casibus, siue exemplis possent plures conclusiones, & quæstiones, ac casus terminari, vt non iudicentur collationes confidentiales, vt quia non adest pactio, & sic deficit substantia, & forma iuxta ea, quæ scripsi alias. Et propter nimiam incertitudinem, & quia intentio praua vnius non est nota alteri, late Gabriell. d. conf. 172. lib. 2. quia cōfi-
80 dentia non potest † cadere in ignorante mentem eius, qui confidere intendit, l. quidam, cum filiis, vbi Doct. ff. de hæred.
81 instit. actus enim † bonus, vel malus ex agentis intentione iudicatur, D. Thom. 1. 2. q. 18. art. 9. & in conclus. 8. Ant. de Butr. in c. cum ex officij, de præscr. Fel. in c. auditis eo. tit.

Cætera autem ad hanc materiam pertinentia adduxi alias per nouem illationes.

Septimo intellige, siue condicio apposita in collatione fuit, vt de illo beneficio disponatur ad voluntatem collatoris, siue alterius, vt probant illa verba posita in hoc S. vt postea in alterum pro arbitrio collatoris, aut alterius cuiuscunque contra iuris communis ordinationem disponatur, quæ æquiparant hos duos casus,
82 vt dispositū in vno censeatur † esse dispositum in alio, vt est natura æquiparatorū, l. si quis seruo, C. de furt. l. vt tantum, ff. de seru. corrupt. l. vlt. ff. de acceptil. Gl. in c. si postquam de elect. lib. 6. Corn. cōs. 133. nu. 8. lib. 2. & ratio est, quia nihil re-
83 fert, quod aliquid fiat per vnum, vel † per alium, dummodo illud fit expresse prohibitum, ad effectum, vt incurratur pœnam inflictam S. 1. auth. de monast. Gl. & Bar. in l. 1. ff. de postul. Doct. in cap. nouit. de iud. & faciunt c. non afferamus dist. 34. auth. omnes peregrini, C. communia de succeff. Marsil. cōs. 6. in fine, sufficit enim quod origo fuerit mala, & illicita, ac simoniaca, scilicet ipsa pactio in collatio-
84 ne, nam † origo in primis, & ante omnia spectanda erit l. 3. C. ad Maced. l. si procurator 1. resp. ff. mand. l. clam possidere, ff. de acquir. possess. Mar. Soc. Sen. in c. veniens sub num. 52. de accusat. & sufficiet effectus sequutus, quod in alterum disponatur, siue ergo voluntate collatoris, aut alterius, idem erit, l. vlt. C. com. de iud. l. vlt. ff. mand. l. mulier, ff. ad Trebell. l. si mater, ff. de instit. & substit. c. in his, de verb. signif. Sarn. in S. ex maleficijs nu. 47. instit. de act. Crauett. consil. 300. sub num. 2.

Sed contigit dubitare, quomodo intelligantur hæc verba pro arbitrio collatoris, aut &c. communis intelligentia * recepta est etiam in praxi intelligi pro libera dispositione, vt habetur in l. 1. C. de sacr. sanct. Eccles. verbum enim arbi-
85 trium, † quamuis multipliciter capiatur, vt per Perus. de arbitr. lib. 1. c. 6. hic autem capitur pro dispositione, & nutu l. in re mandata, vbi Glos. C. de mand. Menoch. de arbitr. Iud. q. 1. num. 1. Georg. Natt. in clem. sæpe S. non sic tamen num. 69. de verb. signif. Andr. ab ex. in c. Canonum statuta nu. 391. cum seq. de const. Paris. cons. 38. nu. 69. vol. 3. Vt sensus sit, vt committatur confidentia, si ille, cui cōfertur beneficium promisit collatori de eo disponere ad arbitrium, i. voluntatē, & nutum ipsius, vel alterius cuiuscūque,
86 sub qua dictione † omnes includuntur, tā si sint familiares, seu consanguinei ipsius collatoris, quam si sint amici, vel penitus extranei, iuxta ea, quæ scribit Alberic. in l. metum S. animaduertendum, ff. quod met. caus.

Octauo iuxta ea, quę proxime diximus intellige procedere hanc conclusionem, vt committatur confidentia, quomodocumque ille, cui fuit collatum beneficiū cum huiusmodi cōdicione dimittat, aut resignet illud qualitercumque, aut alias disponat ad voluntatem ipsius collatoris vel alterius, nam ita verbum illud contra communem iuris ordinationem disponatur probat. Et ratio est, quia dictum verbum

87 bum dispono † est admodum generale, & aptum comprehendere omnes, & quoscumque casus, §. disponat auth. de nupt. §. nos omnia, auth. de testam. imperfect. §. cum autem Instit. ex quibus caus. manum. non poss. Alberic. de Rosat. in dictionario in verb. dispositio, Corn. consil. 273. col. 7. in fin. vol. 4. Card. Paris. consil. 33. nu. 57. & 62. vol. 3. generaliter igitur erit intelligendum, ac interpretandum, Bal. in l. in fraudem, ff. de test. mil. est tex. in l. 1. §. & generaliter, ff. de leg. praest. l. 1. §. quod autem, C. de aleae lus. & aleat. Et hoc in terminis conclusionis nostrae potest verificari pluribus modis. Primo, si collator, vel alter velit, vt beneficiatus renunciet beneficium simpliciter coram eodem Collatore, ad effectũ, vt tunc possit de eo rursus disponere, & illud conferre, cui voluerit iuxta suam facultatem, ita Fel. de except. in princ. vt dixi de resign. benef. lib. 8. Secundo si collator, vel alter, cuius arbitrium fuit reseruatum in collatione, vt dictum est, velit vt beneficiatus illud resignet in manibus Summi. Pont. in fauorem alicuius, & sic amici, cõsanguinei, vel familiaris. Tertio, si collator, vel alter velit, vt beneficiatus illud permutet cum alio beneficio exiguo, iuxta ea, quae habentur in c. 2. de renunc. in 6. Quarto, si collator velit, vt illud resignet in fauorem cuiuscumque, ipse beneficiatus voluerit, reseruata tamen pensione pro amico, consanguineo, vel familiari ipsius collatoris. Quinto, si ille, cuius arbitrium collator reseruauit, velit, vt beneficiatus illud resignet in sui fauorem, & iste casus potest euenire, vt hoc vnico exemplo demonstrabo. Praesupponamus beneficium fuisse resignatum simpliciter
88 † in manibus Episcopi, qui admittit renunciationem ex causis positis in constitutione 58. Pij v. incip. Quanta Ecclesię Dei incommoda, quam retuli formaliter & commentatus sum de resign. benef. lib. 5. q. 6. & vt seruet tenorem huiusmodi cõstitutionis prohibentis beneficia renun-
89 ciata coram † ordinarijs conferri familiaribus, vel consanguineis eorumdem ordinariorum, vel resignantium, sub poenis ibi expressis, confert beneficium resignatum Titio, tacita, vel expressa condicione, vt illud postea resignet suo familiari, vel cõsanguineo, aut familiari, vel cõsanguineo resignantis, vtique haec est confidentia, & videtur esse etiam prohibitum in dicta Constitutione 58. Pij v. ibi etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum, &c. & firmaui dic. lib. 5. q. 6. de resign. benef. num. 188.
* Hinc in simili Rota in vna * Calciaten. coram Fabio de ann. 1548. habuit pro probata simonia ex eo quod quis loco sui ea
90 dem die substituerat † generalem Vicarium ad conferendum, qui eadem die ei contulerat ex not. in c. cũ officij de elect. & per Feder. cõs. 258. vt attestatur Achil. de Grass. decis. 340. impressa. Exempla autem siue causae aliorum casuum suprapositorum possent colligi ex §. multis huius constitutionis nostrae Pij v. super confidentijs, vt scilicet beneficia ijs quibus fuerunt collata asseruentur infantibus, vel nascituris existentibus in bello, aut bannitis, & caeteris criminosis, aut incapacibus, aut alias, vt ibi, ex quibus plures conclusiones possunt decidi, & firmari.
* Ex his etiam satis declarantur alia verba ibidem posita contra iuris communis ordinationem, nam vt supra deduxi huiusmodi pactum positum in collatione est simoniacum, dd. in c. cum pridem de pact. & in c. querelam, & c. non satis, de sim. & per consequẽs illicitum. D. Thom.
* 2. 2. q. 100. Theologi * omnes in 4. sent. dist. 25. Glos. in sum. 1. q. 1. dd. omnes in rubr. de simon. & nunc confidentiale per hanc Constitutionẽ. Ideo si sequatur effectus idest adimplementum illius condicionis, vt quia de beneficio fuit dispositum pro arbitrio collatoris renunciando illud, aut alias, hoc videtur factum contra ordinationem iuris communis multis modis, primo, quia mutatur natura collationis, quae debet esse libera, dd. in c. pen. de elect. & in c. 1. vt Eccl. benef. cum alijs deductis supra. Secundo, quia mutatur natura resignationis beneficiorum, quae
91 debet † quoque esse pura, Rot. decis. 6. nu. 2. de renunc. in antiquior. Io. Monac. in c. mandatum, num. 5. de rescr. Redoan.
* de simon. p. 2. 2. c. 10. & omnes * alij, vt probaui de resig. benef. lib. 14. nu. 1. cum seq.
92 & † libera, Oldrad. cons. 324. sub num. 5. Host. in sum. de renunc. §. qualiter, Rot. decis. 5. nu. 2. de renunc. in nou. & decis. 6. nu. 2. eo. tit. in antiq. Tertio, quia committitur simonia, ita execrabiliter prohibita a iure, vt patet in toto tit. de simon. Quarto, quia committitur confidentia, quae

quæ etiam acriter est prohibita.

Quinto, quia perpetrantur delicta, vt late per Mascard. de probat. concl. 1305. col. 1. quæ omnia committuntur contra
93 iuris ordinationē, & ideo puniuntur † secundū eorum qualitatē, c. non afferimus dist. 34. & habetur in c. 25. Deuter. Marsil. cons. 6. in fin. Card. Paris. in l. 1. nu. 124. ff. de oper. nou. nūc. lex enim summo studio
94 nititur, ne delicta † perpetrētur l. 1. C. ad l. iul. repet. l. 2. ff. de orig. iur. c. super litteris de rescr. l. 2. C. si cōtra ius, vel vtil. pub.

Sexto, quia homines illaqueantur, cū huiusmodi constitutio ex * communi liget in foro interiori.

Hisce de causis fit contra iuris ordinationem, & faciunt quæ omnes volunt, in l. non dubium, C. de legib.

Secundum caput huius §. ponentis secundū casum confidētiæ beneficialis est, quoties prouisus ab ordinario, vel alio collatore condicione tacita, vel expressa disponit de omnibus, vel parte fructuum beneficij collati ad vtilitatem, seu libitū ipsius collatoris, vel decedentis, aut alterius, vt patet illis verbis, siue vt de eo prouisus fructus illius, vel partem ad vti-
95 litatem, † vel libitum conferentis, vel decedentis, aut alterius relinquat, vel remittat, & ita volunt Nauarr. in Manual. cap. 23. sub nu. 110. Maiol. de irregul. lib. 5. cap. 45. sub num. 5. Mascard. de probat. concl. 1306. num. 8. & 25. & alij * omnes. Nauarr. etiam cons. 20. nu. 1. de simon. Et hoc caput eandem habet rationē, quod primum proxime procedens, quia nihil
96 dari debet † pro collatione beneficij cap. presbyter 1. q. 1. extrauag. cum detestabile de simon. in extrauag. communi. & optime Concil. Constantien. quod ad hoc refert, Redoan. de sim. p. 3. c. 8. nu. 2. & recte sit a sanctis Patribus, sacris Canonibus, & Oecumenicis Concilijs constitutum collationem beneficij esse faciendā
97 † pure, & absq. vlla condicione, & modo, c. sanctorū, c. presbyter 1. q. 1. c. quā pio, 1. q. 2. c. Saluaror 1. q. 3. Conc. Calcedon. Act. 15. Can. 2. Cōc. Braccaren. 2. Con. Aurelian. 2. Can. 3. Conc. Toletan. 5. Can. 3. & q. c. 6. Conc. Trid. c. 1. sess. 21. de refor:

Et hoc etiam caput est conforme iuri cōmuni, nam simonia est recipere fructus
98 condicione præcedente ab eo, † cui confertur beneficiū, de ipso beneficio, vt probatur in d. c. 1. Conc. Trid. sess. 21. de reform. tradūt dd. in c. 1. vt Eccl. benef. vbi Abb. & alij D. Thom. in 4. sent. relatus a Redoan. d. p. 3. de sim. c. 8. nu. 7. & 8. & tradit idem p. 2. c. 8. & 29. Et in hoc * communiter conuenlunt Doctores, & competit definitio ipsius simon. de qua Gl. in sum. 1. q. 1. Nauarr. in Manual. c. 23. num. 100. ac etiā ratio, ideo, &c. Et in terminis tradit D. Thom. 2. 2. q. 100. ad quartum in fine, Redoan. de simon. p. 2. c. 21. nu. 28.

Et hoc quoque fit contra iuris ordinationē, vt patet ex supradictis. Et quia
99 fructus beneficij † spectant ad beneficiatum l. fructus, l. in fundo, l. ex diuerso, ff. de vsur. Ruin. cons. 25. nu. 2. lib. 2. Nauar. cons. 7. de sent. excom. & non ad alium,
100 nam sunt accessorij † dominij, l. 1. ff. de cond. indeb. l. indebito, cum ibi not. ff. eo. Cephal. cōs. 63. & cōs. 131. nu. 14. & est cōis * omniū Doct. sententia, vt late scripsi in his terminis de resig. benef. li. 1. q. 6.

Et hanc conclusionem primo intellige procedere, siue prouisus relinquat, aut det ordinario collatori totos fructus, vel partem, nam sicuti committitur confidentia per perceptionem omnium fructuum, ita & per perceptionē partis, vt illis verbis probatur fructus illius, vel partem, nā vtroque casu viget eadem ratio, cū in parte quoq. delictum committatur, Gl. in §. gallinarum verb. qui lucrādi animo inst. de rer. diuis. & est communis * opin. teste Tiraq. relato a Clar. lib. 5. recepr. sent. §. furtum, vers. pariter, vbi etiam dicit seruari in praxi * vt pro furto † rei modici va-
101 loris infligatur pœna, Couar. lib. var. res. c. 3. nu. 12. quod est notandum, nam regu-
102 lariter de re minima † non curatur l. scio, ff. de in integr. restit. & modica non sunt
103 † in cōsideratione, c. licet causā, §. quamquam de prob. instit. ad l. falcid. in princ. Card. Paris. cons. 165. nu. 14. 15. & 16. vol. 4. Crauet. cons. 46. nu. 12. Et rem modicā
104 non † inducere simon. probat, c. & si quæstiones de sim. Nauar. in comētar. de dar. & promiss. pro iust. & grat. num. 20. & rem
105 modicā excusare a † peccato mortali scribit D. Thom. 1. 2. q. 88. art. 5. & 6. & 2. 2. q. 59. art. 4. & q. 66. art. 6. c. vnum. §. vlt. dist. 25. Nauar. in Manual. c. 11. nu. 4. Ita enim potest committi cōfidentia ex toto, sicut ex parte, vt patet ad sensum, & cōproba-
106 tur, quia valet argumentum de † toto ad partem, l. quæ de toto, ff. de rei vendic. Crau. cons. 161. sub nu. 17. cōfirmatur ex

c. vlt. 14. q. 6. c. de appellationibus, de appell. vbi dd. concludunt eamdẽ habendã esse rationem de parte, eo magis cum est data pro forma, vt hic iux. cap. primum de baptis. Ideo in §. ad probandum eiusdem constit. æquiparat hos duos casus, & vult, vt probabilis cõiectura sit, si quis post resignationem percipiat omnes, vel partem fructuum, vt late dicam infra, & satis erit, quod ille, cui confertur beneficiũ dederit omnes fructus beneficij collati, vel partem vnius anni, namque hæc verba simpliciter prolata verificantur in
107 vno † anno l. boue §. hoc sermone, ff. de ver. sign. vbi late Tiraq. cõprobat ex simi libus, & adducit rationes & cõcordãtes.

Secundo intellige procedere, tã si huiusmodi fructus omnes, vel pars cesserint in vtilitatem conferentis, quam alterius ad libitum ipsius collatoris, vt illis verbis probatur ad vtilitatẽ, vel libitum cõferentis, &c. & ratio est, quia eadem viget ratio vtroque casu, cum fundetur cõfidẽtia simoniaca in pacto damnato, quod adest vtroque casu, & nihil refert pro cuius vtilitate expendatur pecunia, vt habetur in toto tit. extra de simon. & illud
108 verbum ad vtilitatem † respicit commodum collatoris, quoties pecunia expenditur pro eius commodo, l. quod dicitur §. vlt. & l. seq. ff. de impens. in re dot. fact. l. impensæ, ff. eod. tit. l. si quis hominem §. vlt. ff. ad exiben. Verbum autem libitũ respicit voluntatem, & arbitrium ipsius,
109 vt fructus dentur, cui ipse collator † ordi nauerit ad not. in l. 1. C. de sacr. sanct. Eccles. §. disponat, Auth. de nupt. libitum enim est proprie placitum, l. libertas, ff. de stat. hom. l. non distinguemus §. officio ff. de arb. Et potest exemplificari, quoties collator vult, vt fructus omnes, vel pars beneficij collati dentur hæredibus illius, qui vltimo loco obtinebat illud beneficium, & ita interpretor illud verbum, vel decedentis, nam reg. iuris clara est, vt hæ-
110 res, & defunctus † vna, & eadem persona censeantur, auth. de iur. iur. in princ. Spe cul. in tit. de feud. §. 2. vers. 27. Bal. in l. si seruus fugitiuus, de condit. furt. cũ alijs, vt per Sarn. in §. actiones autem col. 1. & 2. Instit. de act. vel quoties collator voluerit, vt illi fructus dentur alteri, nam di cit constitutio alterius, & cum generaliter loquatur omnes casus, & personas includet, siue sint amici, familiares, & consanguinei collatoris, siue non l. 1. §. & generaliter, ff. de leg. præst. Bal. in l. in fraudem, ff. de mil. test. aut aliter quomodocumque, & facit quod scribit Nauar. cõs. 62. de simon. vbi respondit esse simoniacam solutionem, vel promissionem fructuum factam N. qui procurauit, vt ei illud beneficium conferatur.

Tertio intellige, siue resignans percipiat huiusmodi fructus per se, siue per alios, nam qui per alium facit per seipsum facere videtur vulg. reg. qui per alium, de reg. iur. lib. 6. & expresse hoc specifica tur hic ibi per se, vel alium, & in resignan te in §. ad probandum infra.

Quarto notandum existimo, quod illud verbum relinquat, refertur, quoties iam collator propria auctoritate percepit fructus, vel sinat percipere iux. ea, quæ scribunt Doct. in l. gerit, ff. de acquir. hæred. & in l. vlt. C. de iur. delib.
111 Illud autem verbum remittat, † refertur ad donationem, l. contra §. si filius, ff. de pact. l. 1. ff. de transact. Bart. in l. peculiũ la 1. ff. de pecul. Signorol. cons. 26. col. 2.

Quinto notandum videtur illud verbum prouisus esse generale, & posse verificari, siue vacauerit beneficium per obitum, siue per renunciationem, aut priuationem, vel alias quomodocumque Do * ctores, * omnes in c. susceptũ de rescr. li. 6.

Sexto notandum est, quod tex. vt committatur confidentia, considerat fructus beneficij collati, cum dicat, vt de eo, &c. fructus illius, &c. & in hoc fides sequatur si autem fuerit data pecunia, non autem ex fructibus, committitur simonia, iuxta
* ea, quæ supra adduximus, & tradũt * omnes sub tit. de simon.

Septimo monendi erunt Episcopi, & collatores, ne aliquid percipiant ex collatione beneficiorum, ne incidant in pœnas contra confidentiarios inflictas.

Octauo, notandum, quod hic Pius v. considerat consumationem delicti, vt ille relinquat, vel remittat, amplia idem in promissione, quia illam etiam includit Pius v. & ratio est, quia æquiparantur datio, & promissio Nauarr. in comment. de dat. & promiss. pro grat. vel iust. not. 120. nu.
* 27. & communiter * vt dicemus infra.

Nono intellige, siue fuerunt dati fructus per pactum, siue fuit hoc onus appositum in collatione, nam hæc æquiparantur ad hunc effectum, vt egregie

gie ostendit Nauarr. cons. 20. de simon. Hæc autem omnia declara, dummodo hoc fecerit Episcopus, & collator tacita, vel expressa condicione, vt dicitur in hoc §. expresse, & dicta verba posita in capite proximo debent subintelligi in hoc secundo capite, tum quia dicitur,
112 siue vt, &c. Dictio enim siue† est continuatiua, & augumentat, l. certi condicio in princip. ff. si cert. pet. l. si cum dotem, §. si pater, ff. sol. matr. l. Iulianus, & l. alias ff. de cond. ind. & denotat eundem ordi-
113 nem, & † materiam, l. cum pater, ff. de leg. secundo, l. si ita quis stipuletur, ff. de verbor. obligat. tum etiam quia eadem est ratio huius §. ideo idem censebitur dictum in omnibus capitibus iuxta ea, quæ scribit Bart. in l. in repetendis col. 1. & 2. Cardin. Paris. consil. 38. num. 25. vol. 2. Socin. Sen. cons. 63. num. 26. vol. 3. Corn. cons. 129. col. penult. & vlt. vol. 2. Dec. cons. 190. col. 1. & clausula vna
114 ad omnia capita † refertur, l. filium, ff. quando dies leg. ced. l. talis scriptura in fine, ff. de leg. primo, l. 3. §. penult. C. de lib. & post. Bart. in l. vlt. ff. de reb. dub. Abb. & Dec. in cap. secundo requiris de appell. Dec. cons. 14. num. 4. in fin. Riminal. consil. 375. num. 2. Bursat. consil. 460. num. 57. vol. 4. Accedat præterea, quia pactum, & condicio requiritur, vt confidentia committatur, Nauarr. in Manual. c. 23. num. 107. & num. 109. & sub num. 110. & cons. 27. & cons. 30. & cons. 33. & 36. tit. de sim. Gabriell. cons. 172. num. 4. & 12. cum seq. lib. 2. & fuit resolutum * in vna Cosentin. prætensæ confidentiæ coram R. P. D. Orano 4. Februarij 1591. Igitur si fructus fuerunt dati col-
115 latori † absque pacto, & condicione tacita, vel expressa præcedenti confidentia non committitur, verum oritur præsumptio confidentiæ, vt probatur ex his quæ dicuntur in §. ad probandum. Ergo ad tollendos scrupulos, ac etiam lites, optimum erit, vt etiam ab hoc abstineant collatores. Cætera autem ad hanc materiã pono infra, circa interpretationem §. ad probandum. Vel fuerunt dati fructus, vel pars post adeptum beneficium ex mera
116 liberalitate, tunc enim † nulla committitur simonia, Caiet. in summ. ver. simonia, sed ab hoc esset quoque abstinendum, ne intret præsumptio, & in hac parte posset declarari hæc constitutio: si autem fuit promissa, vel data Episcopo, aut collato-
117 ri pars fructuum pro litteris † collationis beneficij, esse simoniam respondit Nauar. cons. 13. de simon. ex not. ex cap. 1. de simon. & ex his, quæ idem Nauarr. scribit in Manual. cap. 23. num. 103. & 111. & ex his, quæ dicuntur in cap. 14. sess. 24. de reform. Conc. Trident. & ex Congregat. Cõcilij sententia Notarius pro dictis lit-
118 teris dumtaxat vnum aureum † recipere potest, vbi non habet salarium constitutum, iuxta etiam, quæ dicuntur in cap. 1. sess. 21. de refor. & promissionem 25.
119 ducatorum factam in collatione pro † expensis factis ab Episcopo in carcerando eum, qui tenebat beneficium, respondit Nauarr. cons. 72. de simon. esse simoniacam, & præsumi talem.

Tertium caput huius §. ponentis secũdum casum confidentiæ beneficialis, est, vt committatur confidentia, quoties collator, aut cedens iusserit, vel significauerit ei, cui contulit beneficium, vt soluat pensionem sibi, vel alijs, vt probant illa verba, seu pensionem illi, vel illis, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius per se, vel alium scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat, &c. Ex quibus videtur tolli Episcopis facultas constituendi pensiones super beneficijs per eos collatis, nam scribunt DD.
120 Episcopos posse imponere pẽsiones † moderatas, & personis benemeritis, & egenis, c. nisi de præben. Innoc. per ill. tex. in c. de cætero de transact. Oldr. cons. 226. Anr. de Butr. in c. audiuimus de collus. detegen. Petr. de Anchar. cons. 279. Fel. in c. ad audientiam 2. col. 1. vers. 2. conclusio de rescr. Specul. tract. de mod. cõg. Conc. gener. rub. 37. Abb. in c. veniens, de rest. spol. num. 9. Innoc. & Abb. in c. 1. vt Eccles. benef. D. Thom. 2. 2. q. 100. ad quartum in fine. Dec. cons. 141. num. 3. & 339. incip. visa instructione col. 2. Caccialup. de pens. q. 4. 5. 6. 7. Gig. in eo. tract. q. 6. num. 2. Vestr. in prax. Roman. Cur. lib. 3. c. vlt. Host. in d. cap. nisi. Sarn. in reg. de ann. q. 2. & in compend. vtriusque signar. vers. est aduertendum vsque ad fin. Rebuf. de pacif. possess. nu. 103. vers. item Legatus, Nauarr. consil. 22. num. 4. de simon.

Quod optime videtur meo iudicio cõstitutum, tum quia omnis conuentio inter partes erat prohibita, & simoniaca in

pensione, quæ poterat ab Episcopo d. c. nisi de præben. ibi non quidem ex pactio ne partium, & ibi dd. Rebuff. d. tract. de pacif. possess. nu. 104. vers. est tamen differentia, tum quia non simpliciter potest Episcopus imponere pensionem secundũ dd. Sed adhibitis quibusdam modificationibus, vt Pro concordatione litis, & bono pacis d. c. nisi, de præb. Pro pauperibus, & egenis, Innoc. in c. de cætero, de transact. Pro benemeritis, Oldrad. cõs. 226. Pro vsu pio, D. Thom. 2.2. q. 100. §. ad quartum in fine. Pro renunciante ex causa renunciationis loco alimẽtorum, Petr. de Anchar. cons. 279. Redoan. de simon. p. 2. c. 21. col. 3. In princ. in quantitate moderata, Fel. in d. c. ad audientiam, Ad vitam constituentis, Nauarr. cons. 43. num. 9. de simonia, Ad coæquandum fructus in permutatione, Nauarr. cons. 22. num. 4. de simon. Et cum causa Nauarr. cons. 20. num. 2. de simon. omnes * fere Doctores tractantes de huiusmodi materia loquuntur parce, & cum requisitis, & modificationibus, Ideo ad tollendum scrupulos, & difficultates, ac lites, quæ possent oriri, quando sit bene pensio reseruata per Episcopũ, & ex causa sufficienti, bonum fuit eis tollere hanc genericam potestatem, iuxta ea quæ habentur in c. finem litibus de dol. & contum. c. 1. de appell. in 6. l. quidam æstimauerunt, ff. si cert. pet. nam ad hoc præ
121 cipue legum conditores† habuerunt respectum, Dec. cons. 699. num. 15. & ideo introduxerunt vsucapionem, vt instit. in princ. de vsucap. l. 1. ff. de vsucap. vbi dd. Tum præterea, quia huiusmodi potestas quam Doct. dicunt competere Episcopis constituendi pensiones ex non vsu recessit ab aula, antequã fuit promulgata hæc Constitutio Pij v. vt tradit Rebuff. de pacif. possess. num. 105. secundum paruam impressionem, & expressius attestantur quidam moderni in opusculo de pẽsion. num. 3. impresso tom. 15. par. 2. tractatuum, & vere nunquam vidi hoc seruari in * praxi, ideo de ea non est habenda cõsideratio, Soc. Sen. in l. si filius eius nu. 7. ff. de lib. & post. Fel. in c. 1. de treg. & pac. Card. Paris. cons. 104. num. 69. vol. 1. & cons. 105. num. 8. vol. 4. Dec. cons. 469. num. 8. Et hæ tres rationes sunt efficacissimæ, vt ex illis potuerit moueri Pius v. ad declarandam collationem con fidentialem factam ab ordinario cũ conditione soluendi pensionem sibi, vel alijs, cum beneficia debeant conferri integre,
122 † & absque diminutione, vt patet ex rub. ex. vt Eccl benef. sine diminutione conferantur. Et debent Episcopi, & ordinarij ab hoc abstinere ob fraudes, quæ possunt fieri, & ne videantur reddituum partem quasi paciscendo sibi reseruare. & hoc modo loquitur Innoc. 3. in cap. 1. vt Eccles. benef. tradit Campeg. de pension. num. 2. dixi de resign. benef. lib. 6. quæst. 1. num. 3. & ita seruatur in * praxi, & hanc conclusionem firmant Nauarr. in Manual. cap. 23. sub num. 100. Maiol. de irregul. lib. 1. cap. 45. sub num. 5. Mascard. de probat. conclus. 1306. col. pen.

Et hanc conclusionem primo intellige procedere, siue pensio soluatur collatori de beneficio collato, nam hoc non habet dubium, quod sit simonia, vt * communiter omnes Doctores volunt, siue etiam soluatur alijs, nam etiam hæc est confidentia, vt dicitur ibi, illi, vel illis, &c. nam eadem viget ratio hoc casu, cum pactio sit quoque prohibita, vnde idem ius statuendum, l. illud, ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. & cum pronomẽ
123 illis† sit generale, intelligitur in omnibus quacunque dignitate fulgeant, & cuiuscumque gradus, Bal. in l. in fraudem, ff. de milit. test. vt dispositio hæc tam vtilis omnes casus, & personas comprehendat, vt fuit intentio Pij v.

Secundo, hanc conclusionem intellige procedere, siue huiusmodi pensionem iusserit, & significauerit soluendam ipse collator, vel alter quicumque, vt illa verba probant, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius, &c. quæ verba comprehendunt collatorem quemcumque, cedentem loquendo in beneficijs resignatis coram ordinarijs, & collatis per eosdem, vt si pensio soluatur per eum, cui fuit collatum beneficium, quia id iusserit, vel significauerit cedens, idest, qui resignauit illud beneficium, sit confidentia, quandoquidem nullam habeat in hoc potestatem cedens, qui post renunciationem habetur pro mortuo, Cassad. decis. 16. numero 2. super regul. cancell. Abb. in c. nisi essent de præben. Card. Paris. cons. 93. nu. 25. vol. 4. Put. decis. 468. lib. 2. & ante habet ius, quod dumtaxat potest cedere in manibus ordi narij

* narij simpliciter, vt est * communis opi-
nio, vt scripsi lib. 5. de resign. benef. q.6.
Redoan. de simon. par. 2. c. 22. & in ma-
124 nibus Papæ itidem, nam † resignatarius
habet ius a Papa, & non a resignãte, Cas-
sad. decis. 15. sub num. 1. de præb. Man-
dos. reg. 33. de signat. per fiat. q. 7. num.
* 8. & omnes * alij tradunt. Et quemcum-
que alium, in hoc enim comprehenditur
amicus, consanguineus, & familiaris ip-
sius collatoris, vel cedentis, & quicum-
que alius, vt omnes casus comprehendã-
tur, hi non possunt se in his intromittere,
& pacisci de tali materia absque Labe
simoniæ, & confidentiæ, vt probat opti-
me tex. in c. nisi de præben. ibi non ex pa-
ctione partium, &c. & ibi omnes Doct.
Redoan. de simon. par. 2. c. 21. col. 2. &
3. hoc enim redolet simoniam ex pluri-
bus capitibus alias consideratis, & faciũt
notata in c. cum pridem de pact. & quod
ex definitione simoniæ scribit Nauarr. in
Manual. cap. 23. sub num. 100. & multo-
ties in facti contingentia vidi per peri-
tissimos respondi his casibus commissam
esse confidentiam.

Tertio, intellige hanc conclusionem
procedere, siue collator cedens, aut alius
quicunque iusserit, aut significauerit ei
cui confertur beneficium solutionem di-
ctæ pensionis per se, vel per alium, vt pa-
tet illis verbis per se, vel alium, hi enim
duo casus æquiparantur ex vulgatis iu-
ribus, & rationibus supra sæpius addu-
ctis. Et hoc nullum habet dubium.

Quarto, intellige hanc conclusionem
vendicare sibi locum, siue prædicti ius-
serint, & significauerint huiusmodi solu-
tionem pensionis scriptura, vel absque,
vt patet ibi scripto, aut verbo, & sic hi
duo casus æquiparantur, & est ratio, quia
125 verba † sunt nuntia cordis, l. Labeo, in fi-
ne, ff. de supell. leg. Dec. in l. semper in
stipulationibus num. 4. ff. de regul. iur.
Grau. cons. 20. nu. 2. & cons. 290. in fine,
126 & testimonia † mentis nostræ, Bal. in rub.
de probat. Cost. lib. 3. var. ambig. c. 14.
127 & probant, quod quis † expressit, Boer.
decis. prima, num. 8. latissime Tiraq. in l.
si vnquam, verbo liberis nu. 17. C. de re-
uoc. donat. Menoch. de arbitr. iudic. q.
128 7. num. 75. ac denotant consensum † lo-
quentis, dd. in l. 1. §. si quis ita, ff. de
verb. oblig. & præcipue Ias. col. 1. 2. & 3.
129 vbi quod est plus scribit de annuente † ca-
pite, & signis nu. 8. & nu. 12. Et scriptu-
130 ra nihil † inducit noui, Bart. in lege 2. in
princip. col. 1. ff. de vulg. & plures ibi al-
131 legat Alex. col. 2. sed solum † probat l.
cum tes, C. de probat. l. contrahitur, ff.
de pignor. Ant. de Butr. in c. vlt. in princ.
col. 3. de consuet. Angel. Aretin. in §. ex
non scripto col. 1. Instit. de iur. nat. gent.
& ciu. Dec. in rub. de consuetud. num. 3.
& ad hoc inuenta fuit scriptura, scilicet
ad faciliorem probationem d. l. contra-
hitur, & est * communis opinio per Abb.
Fel. Dec. & alios in rub. ex. de constit. vt
habeatur consensus expressus, qui non
132 possit negari, cum scriptura † loquatur,
l. epistolam inter claras, C. de sum. Trin.
& fide Cat. paria sunt ergo aliquid illici-
133 tum committere † scripto vel verbo. DD.
in d. l. 1. §. si quis, ff. de verb. obligat. &
in d. rub. ex. de const.

Quinto, intellige hanc conclusionem
habere locum, siue ille collator cedens,
aut alter iusserit, siue significauerit ei,
cui fuit collatum beneficium, vt soluat
huiusmodi pensionem ad effectum, vt cõ-
mittatur confidentia, vt probatur illis
verbis iusserit, seu significauerit, verbum
134 iusserit † importat necessitatem, & præce
ptum, & ideo refertur ad collatorem, Al-
betic. in l. sæpe audiui, ff. de offic. præsid.
Oldrad. cons. 80. & est tex. in c. qui iusse-
rit 11. q. 3. c. 2. de maior. & obed. clem.
exiui de Paradiso, de verb. signific. Ber-
mon. de publ. concub. verb. teneatur nu.
1. fol. mihi 167. tom. 11. par. 1. tract. Ver-
bum autem significauerit importat decla
rationem voluntatis, & ideo refertur ad
cedentem, & alium, vt sit sensus, quod
isti significauerunt ei cui fuit collatũ be-
neficium, vt soluat pensionem iuxta ea,
quæ habentur in d. l. 1. §. si quis, ff. de
verb. oblig. Vel etiam potest intelligi, vt
verbum iusserit referatur ad condicio-
nem expressam, requisitam ad effectum
incurrendi pœnas aduersus confidentia-
rios inflictas, verbum autem significaue-
rit ad condicionem tacitam, vt singula
singulis referamus, iuxta regulam recti
sermonis.

Sexto, nota Pinum v. hic requirere con
sumationem delicti, secũdum quosdam,
135 nam dicit persoluat, quod † requirit in-
teruentum naturalis solutionis, Bart. in
l. satisfactio, ff. de solut. Alciat. in l. so-
lutionis, ff. de verb. signif. Card. Paris.

conſ. 107. nu. 132. vol. 3. Ego autem ampliaui idem etiam in promiſſione, nã hoc reſpectu videtur loqui Pius v. & include re etiam hũc caſum, vt ex verbis expreſſis probatur, & eſt ratio, quia promiſſio æquiparatur dationi late Nauarr. in comment. de dat. & promiſſ. pro gratia, vel iuſt. not. 12. nu. 27. cum ſeq.

Et hæc omnia ſupradicta declara procedere, quoties id fecit Epiſcopus, cedẽs aut alius tacita, vel expreſſa condicione, iuxta verba illa poſita in princ. huius S. quæ videntur poſita pro toto S. & etiam pro hoc capite, nam hæc eſt materia continuata, & connexa, vt patet ex dictione, ſeu, not. in l. ſi ita, quis ſtipuletur, ff. de verb. oblig. Calder. in rub. de reb. Eccl. non alien. nu. 7. Ant. de Burg. in c. inter cæteros num. 30. de reſcr. & viget etiam eadem ratio, vt latius oſtendi ſupra, in fine 2. capitis. Confidentia enim committitur præcedente pacto, Nauarr. in Manual. c. 23. nu. 107. 109. & 110. & cõſ.
* 27. & 30. tit. de ſim. & eſt * communis opinio, vt late probaui alias quæſtione vigeſima ſexta, & faciunt quæ deducit Gabriell. in his terminis, conſ. 172. lib. 2.

Et vt nihil intactũ remaneat, non omittam, quod id quod dicitur in his tribus præcedentibus capitibus huius S. habet locum in renunciatione, quæ fit corã ordinarijs, & alijs collatoribus ſuperioribus, vel inferioribus, vt verba ſonant, nõ autem in reſignationibus, quæ fiunt corã Summo Pontifice in fauorẽ alicuius, etiã cum aliqua reſeruatione, & hoc Primo,
136 quia cui non cõpetunt † verba legis, neq. cõperit diſpoſitio l. 4. S. toties, ff. de dam. infect. ſed reſignationibus, quæ fiunt coram Papa non competunt verba huius S. cum ſemper loquatur de ordinarijs, & alijs collatoribus, & nunquam exprimit Curiam Romanam, aut manus ſuas, vel ſuorum officialium, vt ſolet facere de * ſtylo, quoties vult hoc exprimere, ergo, &c.

Secũdo quia vbi non habet locũ ratio
137 legis, neque ipſa lex. nam † non plus attenditur quam lex. l. 1. C. quæ ſit long. conſuet. c. conſuetudo diſt. 1. Gemin. in c. vbi periculum num. 1. de elect. lib. 6. l. adigere. S. quamuis de iur. patr. l. cum pater. S. dulciſſimis. ff. de leg. 2. Bal. in c. dilectus filius col. 1. de reſcr. Dec. conſ. 284. col. 2. ſed ratio huius cõſtitutionis vt ex lectu-ra apparet non competit his renunciationibus, ergo, &c.

Tertio, quia ceſſat preſuppoſitũ legis in Papa, qui non præſumitur talia facere cũ
138 ſit Vic. Chriſti, & ſucceſſor B. Petri † principis Apoſtolorum, Turrecrem. in c. ego Ludouicus n. 2. diſt. 63. & Pater omnium,
139 † Turrecrem. in c. abſit num. 1. diſt. 50. &
140 ſponſus † vniuerſalis eccleſię, Turrecre.
141 in c. ſicut alterius n. 3. 7. q. 1. & caput † totius eccleſiæ catholicæ, Turrecrem. in c.
142 1. num. 2. diſt. 12. & Iudex æqualis † omnium Chriſtianorum Turrecrem. in cap. null. num. 1. diſt. 19. & eſto quod id faciat quod paciſcatur de benefic. vel fructibus conferendis nullam cõmittit ſimoniam, nam hæc eſt ſim. & conſid. inducta a iure poſitiuo ex conſtitutione canonica quã Papa ipſe tollere poteſt, & ſufficit eius
143 ſcientia, vt ceſſet † ſim. Hoſtien. in c. 1. ne prælat. vices ſuas. Io. Anan. in c. 1. de
* ſim. vbi Card. Ant. de Butr. & alij * omnes. Fel. in c. ad audientiam col. 2. & 3. de reſcr. & in c. de cetero, col. vlt. de re iud. Dec. conſ. 142. cum alijs, vt per Caſſad. deciſ. 2. n. 4. de ſim. & deciſ. 5. de conſtit. Turrecrem. in c. latorem, num. 1. 1. q. 1. &
* in c. ſi quis pecunia, numer. 4. diſt. 79. & * communiter Doct. Redoan. de Simon. p. 2. c. 10. 11. & 12. cum multis ſequentibus, vbi plures Doct. & caſus notabiles congerit. Ideo poteſt conferre Papa ſimplici-
144 ter, cum cond. modo, pacto † reſeruatione fructuum & penſionis, vt late adduxi de reſign. benefic. lib. 6. q. 1. num. 3. & q. 2. in pluribus locis, Rebuff. in praxi. tit. de reſeruat. gener. Nauarr. dict. cap. 23. ſub num. 107.

Quarto, oſtenditur exemplo claro ad
* rem noſtram, quia * communiter receptum eſt tractatum de ſoluenda penſione inter reſignantem, & reſignatariũ ſequuta reſignatione coram Papa, & reſeruatione dictæ penſionis nullum inducere vi
145 tium † ſimoniæ etiam mentalis, Fel. poſt alios, quos citat in c. ad audientiam, col. 2. nu. 3. de reſcr. & in c. non ſatis in fine de ſim. Archiep. Florent. in 2. par. ſuæ ſum. tit. 1. c. 5. Gammar. de auth. leg. a lat. lib. de penſ. nu. 126. Gig. de penſ. q. 4. nu. 2. Caccialup. eo. tract. q. 19. nu. 1. & 2. cum
* ſeq. vbi atteſtatur * de communi, cum Pa
146 pæ auctoritas tollat † omne ſcrupulum, Gloſ. in c. cum pridem verb. illicitæ pa-
* ctiones de pact. quæ ad hoc * cõmuniter appro-

approbatur teste Caccialup. d.q. 19. nu. 3. & recipitur de stylo, Nauarr. loco cit. dixi de resign. benef. lib. 6. q. 2. num 70.

Quinto ostenditur etiam alio exemplo * communiter recepto, vt tractatus de renunciando beneficiũ, & reseruandis fructibus, aut regressus, non sit simoniacus, sequuta renũciatione coram Papa, Caccialup. d.q. 19. col. 1. & 2. dixi de resign. benef. d.lib. 6. q. 2. nu. 73.

Limita tamen non procedere, quoties inter resignantem, & resignatarium inter cessisset pactum, quod non fuisset expressum in supplicatione, & narratum Papæ, vel de disponendo de beneficio, vel de fructibus soluendis, aut de soluendo pen sionem non reseruaram, vel maiorem pẽsionem, quam Papa reseruauit, aut quid
147 aliud, nam † hæc esset simonia, Maiol. de irregul. lib. 5. c. 45. col. penult. Fel. in c. ad audientiam 2. sub num. 3. col. 3. vers. si autem præcederet de rescr. Gamm. de aut. leg. a lat. tit. de pension. num. 618. Glos. in c. ex parte de offic. deleg. Abb. in c. non satis num. 8. de simon. Calder. cons. 1. de vsur. Card. Paris. cons. 143. nu. 12. cum seq. vol. 4. dixi d. q. 2. lib. 6. de resign. benef. nu. 73. & 74. Redoan. de simon. p. 2. c. 34. nu. 5. nam omnis pactio in his spiritualibus est simonia, Glos. in c. cum pridem de pact. Nauarr. in Man. c. 23. sub nu. 100. cum seq. Et his casibus, & similibus potest hic S. verificari in resignarionibus, quæ fiunt coram Papa in Romana Curia.

Sed cadit dubium, an id quod dicitur in hoc S. circa supradicta tria capita procedat in eo, qui pro obtinenda collatione beneficij ab ordinario, vel renũciatione alicuius beneficij ab amico, promisit generalibus verbis fore gratũ effectibus, & quod semper posset disponere de persona sua, & omnibus suis bonis temporalibus, & spiritualibus, vt per hæc verba committatur confidentia prohibita per hanc constitutionem?

Pro affirmatiua facit, quia hæc videtur tacita condicio, vt patet ex his, quæ scribit Ias. in l. item quia nu. 21. 22. & 23. ff. de pact. quæ prohibetur per hanc constitutionem, & de iure communi omnis pactio in spiritualibus est illicita, dd. in cap. cum pridem de pact. in c. non satis de simon. in c. quæsitum de rer. permut. Nauarr. in Man. c. 23. sub nu. 100. cum seq.

148 In contrarium † se habet veritas in praxi * etiam recepta, vt nulla committatur cõfidentia per dicta verba generalia, quę
149 probatur, quia nihilo plus obligant † quã si non proferrentur, c. cum venissent, de Inst. vbi dicitur nihil obligasse quendam Archidiaconũ Archiepiscopo suo dicentem posse disponere de omnibus redditibus sui Archidiaconatus, vt vellet, & ibi notant Io. Andr. Zabarel. Abb. & alij verba generalia prolata ad complacendum
150 alteri non obligare, neque † disponere, & ibi dicit Abb. num. 5. ad hoc quotidie allegari illum tex. Glos. in l. 1. C. de pact. Card. in proh. decret. Fel. in c. cum iuramento de homic. Ias. in l. ita stipulatus, col. 3. ff. de verb. oblig. & facit tex. cum Glos. in l. 2. C. in quib. caus. colon. cens. lib. 11. quæ habet passim amicos amicis dicere verba illa generalia tuus sum, & in omnibus tuum me esse recognosco, & propterea non obligari plus, quam illis non expressis obligarentur, verba enim ciuiliter, & curialiter sunt intelligenda,
151 † & non rustice, aut rigorose, l. antiquitas C. de vsufr. facit quod scribit Bart. in l. vlt. ff. de testam. Ias. in d. l. ita stipulatus col. 3. ff. de verb. oblig.

Secundo quia ex collatione beneficij, & renunciatione, ille cui confertur, seu renunciatur, intelligitur obligatus ad antidora, & ad habendam, agendam, & opportuno loco, & tempore referendam gratiã, iuxta illam legem naturalem, benefacien
152 ti † benefaciendum, l. si non sortem, §. libertus iuncta glos. in verbo naturaliter, ff. de cond. indeb. l. sed, & si lege §. consuluit, ff. de petit. hæred. c. cum in officij de testam. D. Thom. 2. 2. q. 106. art. 3. l. 2. C. de oper. libert. l. si seruo, ff de hæred. inst. Imol. in c. vlt. de donat. in 5. not. l. proxime de rit. nupt. Bal. cons. 112. col. 1. lib. 2. Arist. 9. Ethic. Seneca, & Hesiod. de quibus meminit Fortunius Garf. in l. ius naturale num. 40. ff. de iust. & iur. Riminal. iunior in rub Instit. de donat. nu. 26. & in princ. eiusdem tit. nu. 102. nam
153 ingratitudo, † legum, & canonum auctoritate reprobatur, c. octaua discussio 12. q. 2. Dec. consil. 686. num. 13 & vitium
154 enorme † ac detestabile reputatur, vt inquit D. Bernardus in Canticis, Io. Andr. Abb. Barbat. in c. vlt. de donat. Guliel. Ben. in c. Raynutius, in verbo in eodem testamento num. 35. de testam. & in quæ-
stione

stione quam facit de homic. nu. 32. & ob
155 eam filius potest priuari † bonis paternis auth. vt cum de appell.cog. Vassallus seu
156 do † c. deforme circa finem 22.q.vlt.cap. 1. quæ fuer. p. cauſ. benef. amitt. Afflict. decis. 282. 2. dub. Card.Pariſ.conſ.1.nu. 10. vol. 1. Donatarius donatione l. vlt. C. de reuoc. donat.c.vbi, de donat.l. vlt. C. de ingr. liber. princip. inst. de donat. Dec. d. conſ. 686. nu.12.& filius emanci-
157 patus reducitur † in patriam potestatem lege 1. C. de ingr.lib. Marsil.ſing.13.& legitimatus ad pristinam naturalitatem, Iaſ. in l. ex hoc iure num.54. ff. de iuſt.& iur. ſi ergo iste Beneficiatus est obligatus ad antidora,ergo ſequitur, quod expreſſio illius, quod tacite ineſt, eo tantum modo quo ineſt, non facit illicitam rem alioqui licitam,tex.& gloſ.in c. ſignificaſti de elect. c. ad audientiam 2. vbi Gloſ. Fel. alios adducunt, & communiter * de reſcr. l.3. ff. de leg. 1. vbi Bart. Alex.& late Iaſ. Hinc notabiliter dicit Bald. in c. vlt.nu.10. de præſumpt. quod expreſſum condicionis tacitæ,quę de neceſſitate in-
158 eſt, non facit † condicionem,l. hæc verba ff. de leg. 1. l. non recte, C. de fideiuſſ.l.iã dubitari, ff. de hæred. inſt. idem Bal. in l, 3. C. de arbitr.& in l.ſi ex cautione,in 8. q. C.de non num.pec.& in l.vnica ad fin, C. de cad. toll. & * receptum eſt non eſſe ſimoniam expreſſione, quod tacite ineſt, Fel. late d. c. ad audientiam, dixi de reſign. benef. lib. 14.

Tertio, quia hæc requiritur condicio tacita, vel expreſſa, & loquitur conſtitutio cum hoc pręſuppoſito, quod ceſſat in precibus,& prædictis verbis generalibus Gammar.in extr. Iulij 2. contra ſimoniacam elect. Papę nu.116.& nu. 135.

Quarto, quia Conſtitutio Greg. xiij.
159 † de datis,& promiſſis pro iuſt. vel gratia obtinenda, licet includat promiſſionem factam verbis generalibus, vt patet ibi, vel promiſſionem reciperent, aut ex pacto, vel promiſſione occulta, vel manifeſta, ſiue ſub verbis generalibus, & plene non expreſſis, &c. declaratur per Nauar. in eius comment. in not. 11. nu. 22. non procedere in verbis generalibus prolatis pro habenda gratia, vel iuſtitia, Ero tibi gratus, & loco, & tempore oportuno referam gratias, & non pœnitebit te huiuſmodi gratiam feciſſe,&ſimilibus,quia huiuſmodi obligatio antidoralis tacite

160 † ineſt, l. ſed ſi lege §. conſuluit,ff.de pet. hæred. cum alijs adductis ſupra,ſed habere locum in talibus verbis generalibus, quibus prædicta obligatio antidoralis aliter quam ineſt cum aliquo ciuilis obligationis augmento exprimitur, & huiuſmodi declaratio ab omnibus * recipitur,& ſeruatur,nã alias ſequeretur,quod omnes Cardinales, Prælati, & alij includerentur, cum quotidie huiuſmodi verba proferunt pro obtinenda gratia, vel
161 iuſtitia. Vt ergo lex ſit poſſibilis,† ita erit tenendum,c. erit autem lex diſtinct.4. D.
162 Thom. 2. 2.q.95.art.3.& ne † ſequatur abſurdum c. dudum de præb. lib. 6. l. nã quod abſurdum, ff. de bon. libert.

Non obſtat argumentum in contrariũ adductum, quia iam ſatis patet reſponſũ ex ſupradictis; quibus accedat, quia * re-
163 ceptum eſt, preces non inducere † ſimoniam in beneficialibus, cum non adeſt pactum, & condicio tacita, vel expreſſa,c. quicquid inuiſibilis c.de ordinationibus 1. q. 1. c. dilectus filius de ſimon. Et ideo ſub extrauag. Iulij 2.de ſimon.elect.Pap.
164 non † includuntur preces, vt late tener, & comprobat. Gammar. in eius repetit. nu. 116. & num. 135. vbi dicit, quod non eſt æqua precum verborum generalium, & munerum in permouendis animis poteſtas.Arg. in l.non dubium, C.de legib.
165 munera enim † excęcant oculos ſapientum, & mutant mentem iuſtorum, vt ſcribitur Deuteron. c. 15. c. qui recte 11. q. 3. Iaſ.in d.l.non dubium in princ. Foller. in prax. crim. in princ. nu.63. Hinc dicimus, Munera crede mihi placant hominesque Deosque, Placatur donis Iuppiter ipſe Deus.

Hinc reſpondit Nauarr.conſ.29.tit.de ſimon. non eſſe commiſſam confidentiã, ſi familiaris,vt Dominus impetraret ſibi beneficium,vel mandaret expediri impetratum,dixit,ſe cum omnibus,quę habet & præfatum beneficium eſſe paratũ eius obſequio, & voluntati, quia ſunt verba generalia iactantiæ,l.vltima,ff.de teſtam. c. cum veniſſent de inſtit.

Quartum, & vltimum caput huius §. eſt in beneficijs iuriſpatronatus,& in beneficijs electiuis, vt in illis committatur confidentia ſupradictis caſibus per patronum, & præſentatum, & eligentẽ, & electum, vt patet ibi, & pariter ſi a patrono etiam laico, vel alteri præſentatori, ſeu electori

electori contigerit, aut contingat id fie-
166 ri. Dictio enim † &, coniungit hunc casum praecedentibus l. si haeredi plures, ff. de cond. inst. l. si quis ita ff. de verb. oblig. l. ea tamen adiectio, ff. de leg. 3. Bart. Ias. & alij in l. 1. ff. de iust. & iur. l. si quis ducenta, §. vtrum, ff. de reb. dub. Card. Paris. cons. 17. nu. 23. & cons. 31. nu. 131.
167 vol. 4. & aduerbium pariter, † quod sequitur, idem operatur, cap. 1. de temp. ordin. lib. 6. l. si pariter, ff. de liberal. causa. l. 2. com. diuid. l. 1. pro dote l. 1. C. com. de success. Archid. in c. 1. num. 1. de decim. Bart. in l. si fundus, §. si duo, ff. de pignor. nam pariter est aduerbium congregandi & vniendi, ac denotandi identitatem tẽporis, rationis, & causae e. bonae de elect. vbi Glos. & Doct. tradunt. Moder. de con iunct. num. 87. vt id quod determinatur supra habeat locum hic, Bart. in l. Seię, §. Caio nu. 3. ff. de fund. inst. Anchar. in clem. plerisque col. vlt. & ibi Imol. col. 4. de elect. Alex. cons. 101. num. 8. lib. 1. Corn. cons. 129. in fine lib. 2. Card. Paris. cons. 38. nu. 25. vol. 2. Natt. cons. 458. nu. 10. Dec. cons. 324. col. pen. Curt. Iun. in l. 2. §. vlt. nu. 27. ff. si cert. pet. & eisdẽ modis committatur confidentia, iuxta ea quae dicit Glos. in c. statutum, §. insuper de rescr. lib. 6. Glos. pragm. sanct. super tit. de collat. §. insuper. Soc. Sen. cons. 53. nu. 9. lib. 1. Roman. cons. 104. num. 4. Alciat. in l. saepe, ff. de verb. signif. late Io. Baptista Plot. in tract. de in lit. iur. §. 6. nu. 54. Ponderatur praeterea dictio id, posita in fine ibi, contingat id fieri, quae est
168 qualitatum † praecedentium repetitiua. Grat. cons. 21. nu. 26. lib. 1. Bart. in l. si cui serui, §. 1. ff. de leg. 1. Alex. cons. 1. nu. 9. lib. 4. Curt. iun. cons. 58. & refertur ad praecedentia, Soc. Sen. cons. 150. col. pen. lib. 2. Tiraq. de vtroque retr. tit. 1. §. 8. Glos. 7. sub nu. 24. Quod suadetur eo maxime, quia eadem ratio, quae viget in beneficijs collatiuis, de quibus supra dictũ est, viget in his iuris patronatus, & electiuis, vt infra probabo, ideo merito idẽ ius statuitur, l. illud, ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. Et vt distinctè, & ordinatim procedamus, ponemus de beneficijs iurispatronatus, quae videtur necessario explicanda, & postea de benefi-
169 cijs electiuis; Diuisio † enim reddit facilem explicationem, Glos. in §. igitur in proce. instit. Gl. in l. 1. ff. de except. dol. Cagnol. in l. si emancipati num. 3. C. de collat. Rebuff. in l. 1. num. 54. C. de sent. quae pro eo, &c.

Loquendo igitur primo de beneficijs iurispatronatus scire oportet triplex es-
170 se † iuspatronatus, vt tradit Card. Zabarell. in rub. de iurepatr. & sequuntur Abb. & alij. Primum iuspatronatus liber
171 torũ, quod prouenit † ex manumissione, c. liberti, & c. seq. 12. q. 2. & habetur in tot. tit. ff. & C. de iur. patr. Secundum ius-
172 patronatus aduocatorum, qui dicuntur † patroni causarum c. 2. 15. q. 2. c. ex litteris de transact. c. vlt. ne cler. vel monac. l. rem non nouam, §. patroni C. de iud. l. aduocati, C. de aduoc. diu. iud. Tertium iuspatronatus Ecclesiarum, & beneficiorum, de quo nos loquimur, quod sumitur pro iure competenti in Ecclesijs, quoad
173 praesentationem rectoris, & beneficiati, † vt tradit Hostien. in sum. tit. de iur. patr. & in rub. illius tit. omnes, Goffre. in sum. Innoc. Calder. Zabarell. Io. Andr. Imol. & alij omnes in d. rub. late Lambert. de iur. patr. lib. 1. in 1. quaest. 1. partis principalis, Paul. de Cittad. in eod. tract. in princ. ac Rocch. de Curt. etiam col. 2. Pa-
174 tronus † igitur est qui construxit, fundauit, & dotauit Ecclesiam, Cappellas, vel Altare, aut alium pium locum, vt habetur caus. 16. q. 7. cum alijs, vt per Lambert. de iur. patr. in 2. art. 1. q. princ. 1. par. 1. libri col. 2. nam sicut pater ducit filium de non esse ad esse, ita patronus ducit Ecclesiam de non esse ad esse, Innoc. Card. Io. Andr. & omnes in rub. de iur. patr. Paul. de Cittad. in tract. de iur. patr. in 2. & 3. par. in 2. q. Stephan. de Caiet. in c. vlt. in 16. col. de elect. & ita communiter * & frequẽter appellatur, in aliquibus autem regionibus appellatur aduocatia, c. quia clerici, & c. cum autem de iur. patr. quandoque Vicedominatus, Custodia, Guardia, c. praeterea, el 2. de iur. patr. quandoque ius frequentationis, & possessionis, c. piae mẽtis, & c. sigentius 16. q. 7. Archid. in c. 1. de iur. patr. lib. 6. Card. Zabarell. Petr. de Anchar. Abb. in d. c. praeterea, Host. in sum. d. tit. in fin. §. quid sit iuspatronatus, quandoque gratia, glos. in d. c. quia clerici de iur. patr. c. si quis Episcoporum 16. q. 3. Et ex gratia
175 iuspatronatus † fuit cõcessum, vt scilicet patroni possint praesentare cap. 3. de iur. patr. ibi, hucusque Ecclesia substinuit, d.

c. si quis

c. si quis Episcoporum, cum sit annexum spiritualitati, c. de iure, de iur. patr. quia
176 laici non possunt se † intromittere, c. decernimus de iud. c. messana de elect. Et ratio est, vt considerant Host. in sum. tit. de iur. patr. Abb. in cap. ad Apostolicam de simon. & in d. c. 3. de iur. patr. Rocch. de Curt. in tract. iuris patronatus in prin. Paul. de Cittad. in eod. tract. in 4. parte, vt incitentur homines ad ædificandas, & dotādas Ecclesias, & vt pro remuneratione habeant huiusmodi ius præsentandi.
177 Et aliqui dicuntur † patroni Ecclesiastici, aliqui vero laici, c. vnico de iur. pat. lib. 6. Abb. per illum tex. in c. eum autem eo. tit. idem Abb. in c. eam te, & in c. cum propter, & c. pastoralis, & c. cum dilectū eo. tit. Patroni laici, dicuntur laici, vel clerici fundantes de bonis patrimonialibus proprijs non prouenientibus ab Ecclesia, Glos. in ver. præsentare in clem. plures de iur. patr. Abb. in c. illud, de iur. patr. idem Abb. & alij in c. de monacis de præb. Fel. in tract. quando litteræ Apost. noc. patr. col. 4. Patroni Ecclesiastici sunt Clericus, Ecclesia, Monasterium, Abbas, Episcopus, Cardinalis, habentes illud ratione, & nomine Ecclesiæ eorum, vt quia fuit fundatum de bonis ipsius Ecclesiæ, fuit ei relictum, vt probant Doct. proxime allegati, & Rot. decis. 8. de iur. patr. in ant. late Rocch. de Curt. in verbo ius in suo tract. Lambert. in 5. 6. 7. 8. art. 1. quęst. princ. 1. par. 1. lib. col. 2. & præsu-
178 mitur † esse laicorum, quoties laici possident, vt fuit * resolutum in Rot. die 13. Ianuarij 1548. in vna Placētin. Cappell. coram Card. Sanctæ Crucis, teste Put. decis. 90. lib. 3.

Et huiusmodi iuspatronatus Laicale,
179 † vel Ecclesiasticum acquiritur ex fundatione, cōstructione, & dotatione, c. filijs, c. quicumque 16. q. 7. c. Abbatem 18. q. 1. c. 3. & c. nobis, de iur. patron. vnde ponitur versus, Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus. Gl. in c. piæ mentis 16. q. 7. Innoc. in rub. de iur. patr. in ver. acquiritur, & ibi Card. in 2. q. Anchar. Abb. Imol. & alij * omnes Archid. in c. vnico eod. tit. in 6. Abb. in cap. querelam in 3. col. de elect. & cons. 54. lib. 1. & consil. 106. lib. 2. Anan. cons. 14. Alex. cons. 74. lib. 4. & pluribus rationibus, & exemplis, ac quæstionibus hoc declarat Lambert. de iur. patr. in 2. art. 2. q. princ. 1. par. 1. lib. ac in 3. seq. & 4. Paul. de Cittad. in eo. tract. in 3. par. in princ. late Card. Paris. cons. 35. vol. 4. & cons. 47. eo. vol. 4. Io. Selu. de benef. par. 1. q. 5. nu. 229. cū seq. & p. 2. q. 22. Coras. de benef. p. 4. c. 6. nu. 2. & 3. Caputaq. decis. 133. p. 2. & alij omnes, & De fundatione late loquitur Paul. de Cittad. in d. 3. par. a num. 2. vsque ad nu. 93. De dotatione late loquitur idem, in eadem 3. part. in 2. causa a nu. 1. vsque ad 78. De constructione loquitur idem in eadem 3. par. in 4. causa a nu. 1. vsque ad 7. acquiritur vlterius priuilegio, c. quicumque, c. piæ mentis, & cap. sequen. c. filijs 16. q. 7. cum alijs multis, quæ adducit Paul. de Cittad. d. 3. par. in 2. causa nu. 2. 3. cum pluribus sequentib.

Et huiusmodi præsentatio, quod com-
180 petit patronis, † est exhibitio quædā facta superiori de clerico, Abb. in c. nosci tur in 2. not. de his quæ fiunt a præl. sine cons. cap. Glos. in clem. dudum, in verbo præsentari de sepult. Idem Abb. in c. parati, col. 1. de appellat.

His igitur præmissis ad intelligentiam huius materiæ, Quæro an hoc, quod hic dicitur de cōfidentia commissa inter Patronum, & præsentatum, sit conforme iuri communi, vt secundum illud sit simonia? Pro negatiua adducitur, quia non videtur, quod in iurepatronatu possit committi simonia, si inspiciamus naturam, &
181 qualitatē talis iuris, nam potest dari in † feudum, c. cum feudum de iur. patr. potest vendi, & alienari, c. de iure, de iure
182 pat. † potest permutari, c. nemini Regum 16. q. 7. Glos. in cap. piæ mentis, 16. q. 7.
183 potest † donari, c. quod ante de iur. patr.
184 etiam sine consensu Episcopi, quoties † donatio fit compatrono, Abb. in c. ex insinuatione num. 4. de iur. patr. & annuit * Rot. in vna Salentin. Sancti Andreæ 1. Iulij 1551. coram Guidobon. teste Ca-
185 putaq. decis. 131. par. 2. & transit † in donatione omnium bonorum, Abb. in c. ex litteris de iure patr. Dec. cons. 177. fuit * resolutum in Rot. in vna Aretin. Cappellaniæ 14. Decembris 1545. coram Antonio August. teste Put. decis. 351. lib. 2. acquiritur præscriptione. Paul. de Citt. in tract. iurispatr. in 3. par. in 5. causa, Io. Andr. in c. quod alicui, de reg. iur. in 6. Dec. in c. quanto, de iud. Fel. in c. causam de præscr. Abb. cons. 76. lib. 2. Dec. cons. 124. 126. & 149. & competit etiam laicis, vt supra

vt supra dictum est. Vnde cum iuspatro-
natus tot modis sit contractabile, & si in
eo cadant tot species contractus, & com̃
petat laicis, concludendum est non pos-
se committi simoniam, quæ in rebus spi-
186 ritualibus, † & quæ contractari, ac vendi
non possunt perpetratur S. Thom. 2.2. q.
100. ad quartum not. in l. 1. ff. ad l. Iul. de
ambit.

His tamen non obstantibus contraria
* opinio est verior, & *cõmuniter per doct.
187 receptat† in iurepatronatus cõmitti posse
simoniam, vt scribit Abb. in c. veniens, el
2. nu. 1. 2. not. de testibus, vbi notat, quod
non solum simonia committitur cum pro
temporali obtinetur ius mere spirituale,
vt est institutio, & electio, sed etiam cum
obtinetur ius annexum spiritualibus, vt
est præsentatio Doct. per illum tex. in c.
præterea de transact. Roman. cons. 368.
Fel. & Dec. post alios in d. c. veniens. Idẽ
Felin. in c. quanto de simon. Abb. in sua
disputat. quæ incipit Augerius col. 6. Re-
doan. de simon. par. 3. c. 13. nu. 21. vers.
nec est dubiũ, & pluribus auctoritatibus,
& rationibus, hæc comprobat Rocch. de
Curt. in tract. iurispatron. in verbo, & vti-
* le nu. 9. 10. cum seq. & hæc est * commu-
188 nis omnium doct. sententia, nam † simo-
nia committitur, non solum in spirituali-
bus, sed etiam in annexis spiritualibus
c. ex insinuatione c. de iure, de iur. patr.
c. quæsitum de rer. permut. Abb. in c. 1.
* in 1. not. de transf. Abb. & alij * omnes in
c. quanto de iud. vbi dant rationem, Do-
ctores in c. hoc de simon. Io. Anan. in c.
2. in pen. not. de simon. Gl. in c. quia cle
rici de iur. patr. & contraria tolluntur ex
his, quæ habentur in d. c. 3. de iur. patr.
scilicet ex gratia concedi laicis, & ex ea-
dem contractari, vt homines incitentur
ad construendas Ecclesias, vt supra dixi.

Nunc autem prędictis iactis fundamẽ-
tis colligam conclusionem, & exempla,
quibus Patroni, & Præsentati committũt
confidentiam iuxta mentem Constitutio
nis Pij v. in hoc §. itidem. Prima conclu-
sio committi confidentiã, si Patronus, aut
189 alter præsentans † aliquem ad beneficiũ
vacans condicione tacita, vel expressa di
mittendi, vel resignandi illud beneficiũ
pro arbitrio ipsius patroni, aut alterius
cuiuscumque, vt colligitur ex verbis po-
sitis in princ. huius §. Itidẽ si ordinarius,
quę verba cẽsentur repetita, & continua-
ta, vt patet ex dictione, & aduerbio, pari-
ter, & pronomine id, vt supra comproba-
ui late, & ita volunt Nauarr. in Manual.
c. 23. sub nu. 110. vers. noto septimo, Ma
iol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub num. 5. Mas-
card. de probat. conclus. 1306. col. ante-
pen. & penult. Nauarr. cons. 24. de simon.
Et hæc conclusio habet conformitatem
cum iure communi, quo iudicatur simo-
niaca promissio, vel datio pro habenda
præsentatione beneficii, Rocch. de Curt.
de iur. patr. in verbo, & vtile in 3. quæstio
ne nu. 9. cum seq. Redoan. de simon. par. 3.
c. 14. nu. 1. Abb. Fel. & alij omnes in c. ve-
niens de testibus, Abb. & alij in c. quan-
190 to de iud. Præsentatio † enim est prępara
mentum institutionis, & sic iuris spiritua-
lis, & ideo reputatur originaliter depen-
dere a iure spirituali mero, Fel. in d. cap.
191 quanto, & esse ius † annexum spirituali,
Abb. in cap. præterea, el 1. t. not. de trãs.
Archid. in c. piæ mentis 16. q. 7. Feder.
de sen. cons. 65. Abb. cons. 76. lib. 2. Bal.
cons. 1. lib. 3. Dec. cons. 137. & communi-
ter alij in dicto cap. quanto de iud. & om-
nis pactio in spiritualibus, & annexis re-
probatur tanquam simoniaca, Abb. com-
* muniter * receptus in c. ex insinuatione,
& c. de iure, de iur. patr.

Primo intellige hanc conclusionẽ prõ-
cedere etiã in his præsentationibus, quæ
emanauerunt hac condicione ante publi
cationem huius Constitutionis, quia di-
cit antehac c. Cappellanus, & ibi Abb. in
2. not. de ferijs c. ex tua de fil. presbyt. &
plura adduxi ad hoc propositũ supra. Et
quia dicit, contigerit, aut contingat id fie
ri, & sic præteritum, & futurum tempus
includitur, Corn. cõns. 261. lib. 4. Alex.
cons. 74. lib. 1. & nullum cadit dubium,
cum verba sint expressa l. continuus §. cũ
ita, ff. de verb. oblig.

Secundo intellige hanc conclusionem
vendicare sibi locum etiã, si Patroni fue-
rint laici, vt dicitur expresse in tex. ibi, si
a Patrono etiam laico, & sic comprehen-
ditur, non solum Ecclesiasticus, sed etiam
laicus, & ratio est, quia eadẽ ratio viget
in vtroque, ne tam graue scelus perpa-
trentur, Abb. in cap. si quis simoniacæ de
* simon. Innoc. in c. quoties eo. tit. Et * re-
ceptum est in prohibitis ratione publicæ
vtilitatis, & ratione peccati omnes com-
prehẽdi, & Ecclesiasticos, & laicos, Doct.
in cap. nouit. de iud. Amplia etiam si sint
con-

constituti in quacunque dignitate, vt dixi supra.

Tertio intellige, vt sub hac conclusione comprehendantur habentes ius præsentandi, quamuis non sint patroni, & sic non dotauerint Ecclesiam, cōstruxerint, & fundauerint, vt quia id ius præsentandi habent
192 † ex priuilegio c. Adrianus, & c. in synodo dist. 63. Paul. de Cittad. de iur. patr. in 3. par. caus. 6. vt si isti præsentent cum dicta condicione cōmittãt confidentiam: Vel quia habent ius præsentandi, cum vacauerit illud, vel aliud beneficium, ex mandato speciali dato ad hoc a patronis, vt multoties solet fieri, vt si isti procuratores præsentent, cum ista cōdicione committant cōfidentiam, quamuis non sint patroni, vt colligitur ex illis verbis, vel alteri pręsentatori, & hoc casu viget eadē ratio, Ideo idē ius merito statuitur, l. illud, ff. de l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. & necessarium fuit huiusmodi verba ponere ad includendum omnes casus, & tollēdas omnes, & singulas fraudes, vt sit confidentia non solum, si ita paciscatur per patronum, sed etiā per quem cumque alium præsentatorem habentem huiusmodi facultatem.

Et quod firmauimus de procuratore habēte facultatem præsentādi, vt si præsentet cum dicta condicione dimitrendi beneficium illud pro arbitrio ipsius, vel patroni, aut alterius sit cōfidentia, aduertendum, quod tali casu, si patronus hoc non dedit in mandatis, & id ignorat non incidit in pœnas aduersus confidentiarios inflictas per hanc constitutionem, &
193 moueor, † quia procurator non obligat dominum ad aliquod illicitū, vel ad pœnam l. si procurator, ff. de cond. indeb. vbi Bart. & alij omnes, Abb. in c. 1. vt lit. non contest. col. 9. & ibi late Felin. nu. 8. Glos. in c. dilecto, de præb. & ibi Imol. Bal. in l. 1. per illum tex. C. de cond. ob turp. caus. Roman. cons. 60. Anchar. cons. 360. Lap. alleg. 127. col. 4. Gemin. in c. eum qui, circa finem de præb. lib. 6. Card. Paris. cons. 100. nu. 7. vol. 3. Imol. in c. sedes col. 4. de rescr. & col. 5. & in terminis nostris videtur doctrina, Abb. in c. bonæ lo 2. col. 4. de postul. præl. Dominum non teneri de pactis simoniacis gestis per procuratorē; & plures illationes, & comprobationes ad hanc conclusionem habes ex Felin. dicto c. 1. tota col. 6. & 7. vt lit. non contest.

Declara tamen primo non procedere, si apparet Dominum id mandasse, nam
194 * hoc † casu ipse committeret confidētiam * Doct. * cōmuniter in l. non solum §. mandato, ff. de iniur. Bal. in l. cum mandati, C. mandat, Cepoll. cons. 30. Boss. in prax. tit. de mand. ad homic. Plax. lib. 1. delict. c. 15. Ang. de malef. in verb. & Sempronium mandatorem late Clar. lib. 5. recep. sent. §. vlt. q. 89. & hoc nullum habet du-
* bium, nam* communiter dd. concordant,
195 Et quia mandatum † regulariter non præsumitur, Bald. in l. 1. de reb. Eccles. non alien. Rebuff. in tract. nominat. q. 113. num. 118. Doct. in l. sciendum, ff. de verb. oblig. Mascard. de probat. concl. 104. nu. 8. & maxime ad patrandum delictum, Gl. in c. cum ad sedem de rest. spol. Bal. cons. 383. col. vlt. lib. 5. Anan. cons. 59. Franc. de March. q. 423. nu. 12. par. 2. Ideo esset
196 † probandum, vel per instrumentum procuratorium, Specul. in tit. de procurat. §. 4. Bart. & alij in l. 1. C. eo. tit. de procur.
197 Boer. decis. 242. Anchar. cons. 41. vel † per litteras ipsius mandantis, Innoc. in c. inter dilectos de fid. instr. Boer. decis. 154. nu. 6. Franc. de March. decis. 511. num. 4. p. 1. Bal. in l. 1. C. de procur. aut eius cōfessione, Roman. cons. 63. Fel. in c. cum in iure num. 14. de off. deleg. decis. Tholos. 366. in fine, aut per testes, Glos. in l. maritus, & ibi Bart. Bal. Salicet. Fulg. C. de procurat. Bart. & alij in l. non solum §. alieno ff. eo. tit. Ang. cons. 192. col. 1. de communi, * Ias. in l. 1. C. de procur. Boer. decis. 281. Et si fuerit probatum fuisse, datum
198 † mandatum præsumitur durare, l. si vero non remunerandi §. si mādauero, ff. mād. l. vnica §. primo, C. de satisdan. l. si procurator, §. vlt. ff. de procurat. reuocatio enim, quæ est volūtatis mutatio non pręsumitur, Corn. cons. 155. nu. 3. lib. 2. Dec. cons. 190. nu. 6. & 8. Ror. decis. 3. in ptinc. de dol. & contum. late Mascard. de prob. concl. 1013. col. 1. 2. & 3.

Declara secundo non procedere, si ex post facto tacite, vel expresse ratum habuisset, quod fecit procurator illicite, nā tunc obligatur ad pœnam ex facto procuratoris, Lap. alleg. 127. Gemin. in c. eum qui, de sent. excomm. lib. 6. Mil. in ver. procurator, cum alijs adductis per Fel. in c. 1. nu. 12. vt lit. non contest. & est * communis opinio Doctorum.

Declara tertio nō procedere, quoties pro-

procurator illud pactũ fecisset p̃nte dño, nã
199 tunc dñm † obligari ad pęnã, scribunt Gu-
gliel. de Zuz. in l. licet C. de ꝓcur. Rom. cõs.
189. cum alijs, vt per Felin. d. c. 1. nu. 13.

Quarto intellige ꝓcedere, quomodocun
que vacet beneficiũ, siue per renũciationẽ
siue per mortẽ, aut alias, q̃a hoc suadẽt ver-
ba generalia posita hic, Bal. in l. in fraudẽ,
ff. de milit. test. & rationes adduxi supra.

Quinto intellige ꝓcedere in quocũq. prę
sentato tam priuato, quam etiam cõstituto
in dignitate, cum dignitas nõ excuset a de-
licto, imo aggrauet, vt supra deduxi.

Sexto intellige, siue huiusmodi condicio
fuerit, vt dimittatᷓ simpliciter beneficiũ ad
arbitriũ ipsius corã ordinario. aut alio, siue
resignetᷓ in fauorẽ, aut alias, quia ita ꝓbat il
lud verbũ gñale positũ in hoc §. disponatur
§. disponat auth. de nuptijs, Car. Paris. cõs.
33. n. 57. & 62. vol. 3. & oĩbus casibꝰ supradi-
ctis viget eadẽ rõ, vt rursus p̃sentent ipsi pa
troni personã magis dilectã ratione sangui
nis, vel amicitiæ, q̃ tunc forsan p̃sentare nõ
200 poterãt ob ætatẽ, aut aliquã † irregularita-
tem, Rocch. de Curt. de iur. patr. ver. hono-
rificũq. 3. Cou. c. 36. pract. q. n. 9. cũ alijs, quę
adduxi de resign. benef. li. 2. q. 4. col. 2. & 3.

Septimo siue huõi cõdicio tacita, vel ex-
pressa fuerit, q̃ pręsentatus disponet de illo
beneficio ad arbitriũ ipsius patroni, siue al-
terius, vt probãt illa verba ꝑ arbitrio, &c.
vel alterius, eadem viget ratio vtroq. casu;
ergo idem ius l. illud, ff. ad l. Aquil. & vt tol-
latur omnis materia fraudandi.

Declara dictas cõclusiones ꝓcedere præ
cedente cõdicione tacita, vel expressa, vt di
citur ibi ea condicione tacita, vel expressa;
q̃ verba supra declarauimus, & tradidimus
rõnem, quæ militat etiã hoc casu. Ideo, &c.

Secunda cõclusio cõmitti cõfidentiam, si
Patronus Ecclesiasticus, & laicus, aut alter
p̃sentãs aliquem ad beneficium quocumq.
modo vacãs cõdicione tacita, vel expressa,
vt fructus, vel pars ad vtilitatẽ, & libitũ ip-
sius, aut alterius reliquãtur, ac remittãtur,
vt probatur ex verbis positis in vers. siue vt
de, in hoc §. itidem si, quæ verba censentᷓ re-
petita, & cõtinuata in p̃sentãte, & p̃sentato
vt colligitᷓ ex dictione, et aduerbio pariter,
& ꝓnomine id, vt supra comprobaui late, &
hanc cõclusionem firmat Nauar. in Man. c.
23. sub n. 110. vers. noto septimo, Maiol. de
irreg. li. 5. c. 45. sub n. 5. Mascar. de prob. cõ-
clus. 1305. n. 25. cum seq. Nauarr. cons. 10. &
24. de sim. Et viget hoc casu eadem ratio in
præsentante, quæ viget in conferente, cum
ex præsentatione habeatur aliquale ius, &
& sit principium institutionis, & sic præ-
paramentum ad habendum beneficium, c.
quod autem, in ver. inchoatum de iur. patr.
ergo idem ius statuendum est.

Et hæc cõclusio est ẽt cõformis iuri cõi,
nã p̃sentatio quatenus est annexa spũalita-
ti est ius spũale, Abb. in c. quanto col. 1. de
iud. late Lamb. in 2. ar. 1. q. princ. 1. p. li. 2. &
ideo pro ea promittere fructus est cõfiden-
tia iuxta ea, quæ dicunt Abb. & Fel. in c. ve-
niẽs primo de testib. plures adducit Redoa.
de sim. p. 3. c. 13. col. vlt. n. 25. cum seq. & ea-
dem par. c. 14. col. 1. & 2. & est * cõis opinio
doct. fructus. n. debentur dumtaxat benefi-
ciato, & ꝓmittere eius solutionẽ alteri pro
collatione est simonia dd. in c. 1. vt Ecclesia
benef. Redoan. de sim. c. 8. nu. 7. & 8. & alij *
omnes. Et hoc expresse statuit sacrũ Conc.
Trid. c. 9. sess. 25. de refor. in §. patroni autẽ
beneficiorũ cuiuscumq. ordinis, & dignita-
tis, etiã si Cõmunitates, Vniuersitates, Col-
legia quæcunq. clericorũ, vel laicorũ exi-
stant, in ꝑceptione fructuũ, prouentuũ, ob-
uentionũ quorumcũq. beneficiorũ, etiam si
vere de iure patronatus ipsorũ ex fundatio
ne, & dotatione essent, nullatenus nullaue
causa, vel occasione se ingerant, sed illos li-
bere Rectori, vel Beneficiato, non obstante
etiã quacunq. cõsuetudine, distribuendos
dimittant, Nec dictũ iuspatronatus vendi-
tionis, aut alio quocunq. titulo in alios cõ-
tra canonicas sãctiones trãsferre p̃sumãt,
si secus fecerint excommunicationis, & in-
terdicti pœnis subijciantur, & dicto iure pa
tronatus ipso iure priuati sint.

Patronus autẽ potest ex fructibus dumta
201 xat habere alimenta, quoties vergit † ad ex
tremam inopiam, Gl. in quicumq. §. vlt. 25.
q. 2. Bertachin. de Episc. 3. lib. in 2. p. in fine
q. 27. Paul. de Cittad. de iur. patr. in 6. p. in
1. q. in 4. art. Rocch. de Curt. in eo. tract. in
verbo, & vtile. late Lambert. in 3. lib. 3. q.
princ. art. 2. col. 1. & 2. & art. sequ. 3. & 4. ad
exemplũ Patroni ex bonis liberti, l. si quis
a liberis §. parẽtes, ff. de agn. liber. ergo pro
hibita condicio tacita, vel expressa de fru-
ctibus in præsentatione.

Et hanc conclusionem primo intellige,
siue condicio fuerit de omnibus fructibus,
siue de parte, vt ꝓbant illa verba *fructus illius, vel partem*, nã vtroq. casu viget eadẽ ratio, &
cõmittitur simonia, Gl. in §. qui gallinarum
verbo qui lucrãdi animo, Instit. de rer. diuis.
Clar. §. furtũ vers. pariter, & hoc nullũ habet
dubiũ cum exprimatur, & seruetur in praxi.

Secundo intellige, siue præsentas percipiat huiusmodi fructus de manu presentati aut alterius, siue auctoritate propria, vt illud verbum relinquat ostendit, quia omnibus casibus eadē viget ratio, cum inspiciatur origo, quæ fuit mala l.3.C.ad maced.

Tertio intellige hanc conclusionem procedere, siue fructus illi cedant ad vtilitatē ipsius præsentantis, siue ad vtilitatem alterius, dominis cōsanguinei, amici, & familiaris, aut cuiuscumque, vt probant illa verba aut alterius, nam viget eadem ratio.

Quarto intellige, siue præsentans percipiat huiusmodi fructus per se, siue per aliū, vt exprimitur, & est ratio, quia qui per aliū facit per se ipsum facere videtur.

Quinto intellige etiā in p̄sentatione quę ita emanauit ante bullam, vt ꝓbatur ex verbo contingerit, & dixi supra, & cōprobaui.

Declara tamen has conclusiones procedere condicione tacita, vel expressa præcedente, vt supra ample dictum est.

Tertia concl̄o, cōmitti confidentiā, si patronus, aut alter p̄sentauerit aliquē ad be-
202 neficiū † vacās, ea cōdicione tacita, vel expressa, vt p̄tatus p̄soluat pēsionē ei, aut alteri, &c. vt probatur in eodē §. itidē, in vers. seu, qui vers. videtur etiā de his beneficijs loqui, vt ostendunt, Dictio, & aduerbiū pariter, & ꝓnomen id, vt supra late ꝓbaui, nam materia est talis continuata, & connexa, & eadē ratio quę viget in dicto vers. seu, viget in hoc vers. & pariter si a patrono, vnde idē ius debet statui, Et hæc cōclusio videtur de mente Maiol. de irreg. lib.5. c.45. sub nu.5. Mascar. de prob. conclus. 1306. col. pen. Nauarr. cons. 24. de simon.

Et hæc cōclusio est etiam conformis iuri cōmuni, nam cum pēsio non possit reseruari nisi a Papa, vt supra ex *cōmuni deduxi, ergo sequitur, quod omne pactum, seu condicio de soluenda pēsione absq. beneplacito Sedis Apostol. est simoniaca, Gig. de pēs. q. 34. Redoa. de sim. p.3. c.11. col. t.2. & 3. & cōmuniter alij, vt supra dixi. Et si est simonia, vt supra proxime ꝓbaui soluere fructus pro præsentatione, ita, & solutio pensionis, quę quando non adest auctoritas Papæ dicitur solutio fructus, nam soluitur ex fructibus, vt dixi de resign. benef. lib.6.

Sequit̄ igitur omnē cōdicionē de soluēda pēsione absq. auctoritate Papæ inter patronum p̄sentantē, & præsentatum esse confidentialem, vt verba, & ratio huius constitutionis expresse, & indiuiduo, ac punctualiter probant.

Et hanc conclusionē primo intellige, siue pēsio fuerit in magna quantitate, siue alias; Primo, quia Cōstitutio hæc loquit̄ generaliter, ergo generaliter est intelligēda l.1.§. & generaliter, ff. de leg. præst. Secundo, quia eadē viget ratio, nam vtroq. casu origo est illicita, Gl. Abb. & alij in c. cū pridē de pact. Tertio, quia qua ratione promissio omniū fructuū, vel partis pro præsentatione est cōfidentia, vt supra dictum est, ita & promissio pensionis magnæ quantitatis, vel alias est confidentia, quia adest eadem ratio.

Secundo intellige, siue huiusmodi pēsio sit soluenda patrono presentanti, siue alijs, nam vtroque casu committitur cōfidentia, vt dicitur ibi seu pēsionem illi, vel illis, &c. & vtroque casu viget eadem ratio.

Tertio intellige siue iusserit, & significauerit soluendam hanc pensionem Patronus præsentans, siue alius, vt procurator, cōsanguineus familiaris, & amicus, & verba posita in dicto vers. seu pensionem, probat expresse, & viget eadem ratio.

Quarto intellige siue præsentatus soluerit illam pēsionem per se, siue per alium, vel præsentans illam receperit per se, vel per alium, nam omnibus his casibus cōmittitur cōfidentia, vt probant illa verba per se, per alium, &c. & est ratio, quia qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.

Quinto intellige hanc cōclusionem procedere, siue intercesserit scriptura, vel verbo, vt dicitur ibi scripto, aut verbo, & diximus supra eādem esse rationē ex pluribus.

Sexto intellige, siue condicio fuerit expressa, siue tacita inter præsentatū, & presentantē, nā vtroq. casu cōmittitur cōfidentia, vt probatur illis verbis ea condicione tacita, vel expressa, & supra tradidimus rationē.

Limita primo has conclusiones procedere, dummodo præcedat huiusmodi cōdicio tacita, vel expressa, vt supra late deduxi, nā cum hoc præsupposito loquitur præsens cōstitutio. Ideo in primis erit verificandum, Doct. in l. quicumque C. de seru. fugit.

Limita secundo non procedere has conclusiones, quoties fuisset pensio reseruata auctoritate Papę, nam tunc nulla committeretur confidentia, cum Papæ scientia tollat omne vitium, Cassad. deci. 5. de const. & de cis. 2. de sim. & late comprobaui de resign. benefic. lib.6. & in his terminis loquuntur Maiol. & Mascard. locis citatis.

Limita tertio non procedere, quoties condicio fuisset iuxta ius commune in casu quando vergeret ad extremam inopiam ex

his

his, quæ dicit Fel. in c. ad audientiã 2. de
rescri. & quam quantitatẽ tali casu possit
habere Patronus, quando dicatur verge-
re ad extremã inopiam, & similia pertinẽ
tia ad hãc materiã ponit Lamber. de iure
patr. in 3. q. princ. 3. lib. per omnes artic.

Dubium est quid si aliquis rogauit eni
xe patronũ, vt illum præsentaret genera-
liter promittendo futurũ gratum, &c. an
committatur confidentia? vera sententia
est negatiua, quã supra firmaui in 3. c. ex
his, quæ scribit Nauar. in cõment. de dat.
& promiss. pro gratia, vel iust. in 11. not.
n. 22. & videtur firmare, Gamm. in extrau.
Iulij 2. n. 116. dum scribit preces non esse
sim. & non includi sub illa extrau. c. quic-
quid inuisibilis 1. q. t.

Quid autẽ si quis petit a Patrono præ-
sentationem ad dignitatem vacantem, &
pertinentẽ ad eius præsentationẽ offerẽ-
do se relicturũ vnũ beneficiũ simplex? res-
203 pondit Nauar. cons. 23. de sim. † esse simo-
niam, quia adest pactum, & vide rationes,
quia possunt applicari ad plures casus.

Et quid si patroni præsentãt Cappella
num ad Ecclesiã parochialem cũ duabus
204 conditionibus, P. quod † teneatur salica
re porticũ. Secũda quod teneatur habere
duos Cappellanos, scilicet T. & Meuiũ, in
ter quos vnus erat filius patroni, Rot. in
* vna Bononien. * resoluit esse simoniã, qa
expressio erat facta alio modo quã ines-
set de iure, teste Achil. de Grass. deci. 343.
impressa, Dec. in c. significasti num. 17. de
elect. & cons. 118. col. vlt. Et non ab te erit
hac sumpta occasione, aliqua ponere de
ꝓbatione beneficiorum iurispatronatus,
cum frequenter de hoc dubitetur, & plu-
res sint lites, ac dubia, & sæpe sæpius con-
tingat de hoc vnusquisq. interrogari: In
primis igitur suppono probationẽ iuris-
205 patronatus secundũ plures censeri † diffi
cilem, Archid. in c. vnico de Iur. patr. li. 6.
Paul. de Cittad. in tract. iurispatr. p. 6. q.
17. n. 27. Burs. cons. 324. n. 1. vol. 4. quãuis
quandoq. possit probari plene, & conclu-
denter, scilicet per fundationem, constru-
ctionẽ, dotationem, & similia, vt late per
Lambert. de iur. patr. 2. par. 2. lib. 4. quęst.
princ. art. 4. & li. 1. par. 1. q. 2. per totum.

* Et receptum * est de iure cõmuni iuspa
206 tronatus ꝓbari † probatione præsumpti-
ua, Bal. in in authen. quas actiones ad fi-
nem, C. de sacr. sanct. Eccl. cum alijs, vt
per Mascard. d. concl. 916. nu. 2.

Et ideo de iure cõmuni probatur, Pri-
207 mo † antiquissima possessione, quę loco ti
tuli habetur, Bal. in l. cũ semper, C. de rei
vend. Dec. cons. 126. n. 3. Cassad. decis. 7.
n. 4. de iur. patr. Rol. a Vall. late cons. 3. li.
1. Cephal. cons. 26. n. 28. vol. 1. Cott. deci.
330. Ber. cons. 6. vol. 1. Menoc. cons. 30. n.
14. 125. vol. 1. latissime Ioseph. Ludouic.
conclus. 42. Secũdo probatur fama, Dec.
cõs. 126. n. 3. Barbat. cõs. 41. in princ. li. 1.
* & * cõmuniter alij, vt per Mascard. d. con
cl. 956. n. 19. quoties sumus in antiq. Put.
decis. 141. lib. 1. Crau. cons. 222. nu. 2. Ter-
208 tio scripturis, † & instrumentis antiquis,
in quibus fit mentio de iure patronatus,
Crau. cons. 222. n. 2. & cons. 228. n. 17. Bur
sat. cons. 324. n. 9. vol. 4. Card. Alban. cõs.
6. n. 21. & cons. 84. n. 5. Quarto litteris an-
tiquis in lapide, vel marmore incisis, Bal.
cons. 310. lib. 5. & cons. 445. lib. 4. Mars. in
rub. de prob. nu. 111. Imol. cons. 60. Dec.
cons. 135. Quinto præsentatione effectua
ta, scilicet sequuta institutione, cũ in be-
209 neficialibus attendatur † vltimus status,
Abb. cons. 54. lib. 1. Oldrad. cons. 312. in fi
ne, Feder. de Sen. q. 334. in 2. dubio. Cor.
cons. 47. lib. 3. Calder. cons. 2. de iur. patr.
Put. decis. 190. lib. 1. & decis. 193. lib. 2. &
decis. 242. eo. lib. Cott. decis. 184. in ma-
nuscr. Dec. cons. 117. col. 2. & cons. 134. in
princ. & 126. nu. 3. Sexto probatur verbis
210 enunciatiuis Episcopi † asserentis adesse
iuspatronatus, Card. Paris. cons. 33. nu. 7.
vol. 1. & cons. 15. n. 27. & cõs. 17. n. 14. vol.
4. Crauet. cons. 157. nu. 9. & 16. & plures
refert Couar. lib. pract. quæst. c. 21. n. 2. &
faciunt quæ scribit Caputaq. decis. 133.
p. 2. ac alijs modis, vt colligitur per Doct.
supra citatos, & præcipue per Lambert.
Mascard. & alios recentiores.

Hodie autẽ probatio iurispatronatus
debet esse secundum formam traditam
per sacrum Conc. Trid. c. 9. incip. sicuti
legitima, sess. 25. de reform. nam hoc est
ius nouissimũ, & per illud derogatur alijs
* iuribus, & ita ab omnibus est vsu * rece-
* ptũ, & seruatur in * praxi, & ratio finalis
Concilij colligitur ex principio, sicuti le
gitima patronorum iura tollere, piasque
fidelium voluntates in eorum institutio-
ne violare æquum non est, sic etiã, vt hoc
colore beneficia Ecclesiastica in seruitu-
tem, quod a multis imprudenter fit, redi-
gantur, non est permittendum.

Ex illo ad maiorem declarationem præ
sentis materiæ elicio duo capita. Quorũ
primum erit in iurepatronatus priuato-

rum. Secundum vero in iurepatronatus Dominorum Ciuitatum, Castrorum, & Oppidorum, & Vniuersitatum.

Deuenio ad primum caput circa probationem iurispatronatus personę priuatæ, & prima erit conclusio, titulum † iuris 211 patronatus, primo modo esse probandũ ex fundatione, vel dotatione, vt patet ibi. Vt igitur debita in omnibus ratio obseruetur, decernit Santa Synod. vt titulus iurispatronatus sit ex fundatione, vel dotatione, &c. nam ex fundatione, & dotatione acquiritur iurispatronatus c. filijs 16. q. 7. c. 3. de iurepatr. Gl. in c. piæ mẽtis 16. q. 7. Innoc. in rub. de iurepatr. in vers. acquiritur, Abb. cons. 54. lib. 1. Anan. cõs. 24. dd.* omnes in c. nobis de iurepat. late Lambert. in tract. iurispatr. lib. 1. p. 1. q. 2. & lib. 2. p. 2. q. 10. ar. 5. & alij * oẽs supra allegati, Ergo efficaci ratione statuit, Cõc. vt probetur titulus ex fundatione, vel dotatione, & sufficit ad ostẽdendũ huiusmodi titulũ deducere alterutrũ, scilicet vel fundationẽ, vel dotationẽ, vt ostendit di-
212 ctio, vel † quæ ponitur in medio, cuius natura est aduersari, vt sufficiat alterã partẽ verificari l. si hæredi plures, ff. de cond. instit. Cor. cons. 237. col. 4. vers. itaq. verba vol. 4. nã hic non ponitur inter genus, &
213 speciẽ, quo † casu resolueretur in copulatiuam, l. quintus §. plane, ff. de aur. & arg. leg. l. ille aut ille, ff. de leg. 3. Bal. cõs. 37. n. 9. li. 5. Alex. in l. 1. n. 8. ff. de iurisd. om. iud.

Sed poterat fieri dubium, quomodo sit probãdus huiusmodi titulus ex fundatione requisitus a Conc. in iurepatr. priuatę personæ? Respondet Conc. d. c. 9. his verbis, *qui ex authentico documento, & alijs iure requisitis ostendatur*, &c. authentica documenta, vt sunt instrumenta, quorum probatio
214 † dicitur authentica, & manifesta, Alcia. tract. præsumpt. reg. 3. præsumpt. 13. nu. 8. Natt. cons. 145. nu. 1. ac euidens, Soc. sen. cons. 2. nu. 2. vol. 3. Soc. iun. cons. 1. nu. 49.
215 vol. 4. & appellatur † probatio probata, Grat. cõs. 76. nu. 9. lib. 2. Curt. iun. cons. 64. n. 4. Dec. cons. 423. n. 10. Card. Paris. cons. 54. nu. 3. & cons. 104. nu. 63. vol. 1. Ias. cons. 224. lib. 1. Roland. a Vall. cons. 40. nu. 8. lib. 2. Gram. decis. 103. nu. 1. Neuiza. cons. 82. nu. 2. quæ vel debẽt recognosci saltẽ per
216 exhibitionẽ aliorũ instrumẽtorũ eiusdẽ † Notarij, vt fuit decisũ * in Rota, teste Put. decis. 9. & 13. de fid. instr. in manuscr. Cor. cons. 14. col. 1. lib. 4. vel constare, quod reperiantur in locis authẽticis, velut in Archiuio publico, Bal. in auth. quas actiones n. 17. C. de sacr. sanct. Eccles. Dec. cõs. 36. col. 2. n. 3. & cõs. 42. col. 2. n. 2. Ferret. cõs. 193. n. 1. Alex. cons. 101. n. 10. li. 2. Afflict. decis. 251. nu. 6. aut in actis iudicialibus, Bar. in l. chirographis, ff. de administr. tut. & in l. eos §. super his n. 2. de appell. Inno. in c. cum olim n. 5. de cens. & in c. quoniã n. 4. de prob. Gem. cons. 38. n. 2. Ruin. cõs. 64. nu. 4. vol. 4. Rot. decis. 2. de fid. instr. in antiq. Fel. in c. cum in iure col. 3. de off. de leg. Card. Paris. in c. quoniam contra col. 57. Dec. nu. 223. de prob. & alij * omnes.

217 Quod instrumentũ debet † habere sua requisita, nam illis deficientibus non diceretur authẽticum, Abb. Butr. Fel. & alij omnes in c. cum P. Tabellio de fid. instr. Ruin. cons. 11. vol. 3. Card. Paris. cons. 27. & cons. 28. vol. 2.

Et alias in hac materia fui interrogatus de instrumẽto non signato solito Notarij sigillo? Et respondi nõ probare fun-
218 dationẽ † ex dicto, Anchar. cõs. 432. Cor. cons. 226. vol. 3. Card. Paris. d. cons. 27. n. 6. vol. 2. Innoc. in c. 1. & 2. de fid. instr. Dec. in c. si scripturã nu. 37. de fid. instr. vbi hoc firmant expresse, Iacob. Nouell. reg. 11 1. Et alias etiã in hac materia fui interrogatus, quid de instrumento antiquo defecti uo in quibusdam non de substantia actus gesti, an probaret dotationem? respondi
219 affirmatiue † ob diuturnum cursum temporis ex his quæ scribunt, Bal. cons. 400. super 1. puncto col. 2. nu. 5. lib. 4. Bart. in l. qui in aliena ff. de acquir. hæred. Fel. in c. sicut n. 33. de re iud. late Menoc. cons. 38. per totum, vbi cõprobat ex pluribus vol. 1. Crau. de antiq. temp. par. 1. sect. 8. nu. 17. & par. 3. sect. vidimus nu. 39.

Et hesterna die cõtigit dubitare, quid de instrumẽto inserto in priuilegio Prin-
220 cipis † an probaret? plura fuerunt allegata, & in primis considerandũ, an fuerit insertum de consensu parti, aut auctoritate iudicis, nã tali casu probare scribũt, Imol. in c. cum in iure de off. deleg. Alex. cõs. 6. col. 2. n. 8. lib. 4. Natt. cons. 143. n. 3. lib. 1. Crauet. late de antiq. temp. p. 1. sect. 8. nu. 19. vbi dicit eo magis, si in antiquis, & hoc nullũ haberet dubiũ, si priuilegiũ fuisset cõcessum a Papa, Card. Episcopo, & alio habẽte facultatẽ id de nouo inducere, & disponere, Gl. in c. Romanorum dist. 19. Boer. decis. 247. nu. 3. cum alijs adductis per Mascard. de probat. concl. 913. nu. 9. Curt. in l. admonendi nu. 53. ff. de iur. iur.

Et non

Et non omittã, quod fuit annis elapsis
disputatum Consentiæ in Curia Archi-
episcopali, instrumentum authenticum
faciebat mentionem simpliciter de alio
instrumento dotationis, & fundationis
Ecclesiæ Sancti Io. Baptistæ per Nicolaũ
&c. dubitabatur an producto prædicto in
strumento, in quo fit talis mentio constet
per authenticum documẽtum de iurepa-
tronatus illius ex fundatione, & dotatio
* ne:pto negatiua afferebatur recepta * cõ-
clusio per dd. instrumentum faciens men
221 tionem de alio † non probare authen. si
quis in aliquo documẽto, C. de eden. vbi
omnes dd. Cassan. cons. 63. nu. 19. cũ seq.
Bell. cons. 35. nu. 3. Foller. in tract. cens. in
ver. tenoris nu. 12. Ego autem cum essem
scholaris exercitationis causa contrariũ
defendi, quæ opinio etiam nunc placet:
Et primo, vt leuia omittam, quia illa re-
latio continebat rem certam, scilicet do-
222 tationem Nicolai pro illa Ecclesia, † vn-
de probare tunc scribit Dec. quẽ alij se-
quuntur in d. auth. si quis in aliquo col.
6. Grat. cons. 123. num. 14. vol. 2. Cepoll.
cons. 38. nu. 12. Gozadin. cons. 57. num. 8.
Boer. decis. 281. num. 5. vbi attestatur de
* * communi, Bal. in l. 1. C. de Episcopis, &
Cler. Soc. Sen. cons. 266. nu. 1. vol. 2. Secũ
do, quia Notarius attestabatur a se fuisse
confectum illud instrumentum fundatio
nis, & dotationis, & tunc probare volunt,
Angel. in l. si donatio, C. de donat. Dec.
cons. 505. superioribus diebus col. 3. in
* princ. nu. 2. & est communis * opinio teste
Grat. d. cons. nu. 18. & idẽ esset, si dixisset
vidisse, & legisse illud absq. aliquo vitio,
vel rasura, Specul. in tit. de instr. edit. §,
restat prope fi. Aret. instit. de legit. agnat.
tut. in fine. Tertio faciebam magnum fun
damentum super antiquitate, nam exce-
223 debat hominum memoriam, in quibus †
semiplena sufficit, Innoc. in c. veniens de
verb. signif. Bal. in c. cũ olim de cens. An-
224 tiquum enim potest probari per † conie-
cturas indicia, & præsumptiones, Bal. late
cons. 41. num. 2. vol. 1. Anchat. cons. 310.
nu. 2. Alex. cons. 90. num. 8. lib. 6. Ias. cons.
128. nu. 1. vol. 1. cum alijs, vt per Card. Pa
ris. cons. 104. num. 41. cum seq. vol. 1. & est
cõmunis * opinio, vt patet ex adductis per
Mascard. de probar. concl. 107. col. 1. Et
225 per † verba enunciatiua, Ias. cons. 56. nu.
1. lib. 3. & cons. 128. nu. 1. lib. 1. Dec. cons.
146. nu. 14. Alex. cons. 74. lib. 3. cum alijs,
vt per Paris. d. cons. 104. nu. 47. Butr. in c.
cum dilectus de success. ab intest. Et per
226 † famam. Alex. cons. 4. nu. 11. lib. 2. Rom.
227 cons. 109. & antiquum † intelligitur post
centum annos, Alex. cõs. 58. lib. 4. Afflict.
decis. 267. Curt. iun. cons. 90. Dec. cons.
13. & 42. & dicam latius infra.
Præterea dubitatur de exemplo instru
mẽti sumpto ab eodẽ Notario cũ solemni
228 tatibus requisitis, † an probet fundatio-
nem, vel dotationem? affirmatiue videtur
respondendum, Rot. decis. 1. de fid. instr.
in nou. Abb. nu. 5. Fel. nu. 1. in c. Albericũ,
post Innoc. de testib. Alex. in authen. si
quis in aliquo nu. 5. C. de eden. vbi testa-
* tur * de communi, & Dec. nu. 15. Bellam.
decis. 15. & decis. 58. Card. Zabarel. cons.
72. in 3. dub. & ratio est, quia dicitur vni-
cum instrumentorum, l. vnum, ff. de test. &
ibi Bal. & Imol. Fel. in c. vlt. n. 5. de fid. inst.
229 Et authentica documenta † in hac ma-
teria nostra dicentur priuilegia concessa
in limine fundationis, vel tempore dota-
tionis exprimentia fundationem, vel do-
tationem cum concessione iurispatrona-
* tus dd. * communiter in clem. 1. de probat.
in c. super quibusdam, de verb. signif. la-
tissime multa cumulat Card. Paris. cons.
24. nu. 1. cum seq. & cons. 27. num. 11. & 13.
cum alijs multis vol. 1. & cons. 12. num. 7.
vol. 4. facit tex. in c. accepimus c. contin-
git, c. inter dilectos de fid. instr. c. porro, c.
cum olim de priuil. c. licet causam de pro
bat. c. cum personæ de priuil. in 6. Card.
Paris. in c. ad audientiã col. 5. & 6. de præ-
scrip. latissime Mascard. de probat. concl.
1227. col. 1. 2. & 3. cum multis sequẽtibus
illa autem verba, *& alijs iure requisitis ostendi-
tur*, videtur intelligere de alijs scripturis
concessionibus, contractibus, ex quibus
potest cõstare de huiusmodi titulo ex do
tatione, vel fundatione, vel etiam secun-
dum quosdam de probatione immemora
230 bilis, ex qua de iure cõmuni verus † titu-
lus ex fundatione, vel dotatione præsu-
mitur, vt patet ex allegatis per Dec. cõs.
326. num. 3. Bal. in l. cum semper, C. de rei
vendic. & in authen. quas actiones circa
fin. C. de sacr. sanct. Eccles. Cassad. decis.
2. de iur. patr. & decis. 2. de probat. Moed.
decis. 254. in manuscript. maxime cõcur-
rentibus his de quibus infra.
Dubiũ autẽ hic oritur, an si quis probaue
rit per documẽta publica dotasse ecclesiã
de qua quæritur, nõ tamẽ in illis appatet

 sibi

sibi reseruasse iuspatronatus, constet de
tit. iuspatronatus ex dotatione, vt in hoc
decreto Concilij requiritur.

Affimatiue videtur respondendũ, quia
dotans videtur sibi, & suis hæredibus ius-
231 patronatus † reseruasse, etiã si id non ex-
presserit, Rot. decis. 5. de iur. patr. in an-
tiq. Staphil. de mod. & form. impetr. S. se-
quitur videre num. 5. fol. 46. Rocch. de
Curt. de iur. patr. in ver. Ecclesiam funda
uit nu. 9. dd. in c. significauit de testibus;
quicquid in contrarium scripserit, Paul.
de Cittad. de iur. patr. caus. 2. q. 5. nu. 5.
faciũt, quę latissime deducit Card. Paris.
cons. 35. col. 1. 2. cum seq. vol. 4.

Secunda conclusio titulum iurispatro
natus esse probandum, secũdo modo per
præsentationes multiplicatas exceden-
tes memoriam hominum, vt patet ibi, si-
ue etiam ex multiplicatis præsentationi-
bus per antiquissimum temporis cursum,
qui hominum memoriam excedat, aliaſ-
ue secundum iuris dispositionem, &c. Et
232 præsentatio probatur † per litteras insti-
tutionis Episcopi narrantis præsentatio
nem, Rot. decis. 11. de iur. patr. in nou.
Robuff. in prax. in 3. par. signat. super ver
bo, nec non iuspatronatus nu. 14. Pauin.
in tract. de potest. cap. sed. vac. in 2. par.
q. 1. col. vlt. Rocch. de Curt. de iur. patr.
* verb. honorificum q. 50. nu. 52. & * com-
muniter Doct. teste Mascard. qui alios ci
tat concl. 1216. num. 3. Et ratio est, quia
233 præsentatio requiritur † pro substãtia in
stitutionis c. illud de iur. patr. ergo præ-
sentatio præsumitur, quod præcesserit in
stitutionem iuxta illud, quod scribit Bi-
signet. decis. 1. tit. de præsumpt. Rot. de-
cis. 3. de concess. præb. in nou. Fel. in cap.
pastoralis col. 4. de rescr. & ideo sequuta
234 institutione præsumitur † præsentatio fa-
cta in tempore, Rot. decis. 12. de iur. patr.
in antiq. Fel. in c. 3. nu. 11. de probat. Lã-
bert. de iur. patr. lib. 2. par. 2. q. 1. princ.
art. 25. Et etiã probatur præsentatio per
instrumentũ, vt voluerunt Stef. de Caiet.
in c. vlt. col. 53. de elect. li. 6. Lambert. de
iur. patr. lib. 2. par. 2. 10. q. princ. art. 7. &
eadem par. 2. lib. 2. q. 2. princ. art. 12. Mas
card. de probat. d. concl. 1216. col. 1. asse
rentes debere patronos diligentes, & cu-
pidos conseruationis iuris patronatus
fieri facere instrumenta publica per No-
tarios, & testes, tã de præsentatione per
ipsos facta, quam de institutione, nec in
hoc casu sufficit vna præsentatio, sed de-
bent esse plures, nam vtitur plurali nume
ro, qui verificatur in pluribus, Card. Pa-
ris. cons. 31. nu. 84. vol. 1.

Debent enim præsentationes esse mul
tiplicatæ per antiquissimum tẽporis cur-
sum, qui excedat memoriam hominum.
sed contingit dubitare, quod dicatur tẽ-
235 pus antiquissimum? & † plures sunt docto
rum opiniones, quidam voluerũt spatio
15. annorum, Calcan. cons. 8. nu. 6. quidã
spatio 30. annorum, Guid. Pap. sing. 387.
Afflict. decis. 13. nu. 23. Gl. in c. 1. in ver.
si antiquitas de his qui feud. dar. poss. Ro
man. cons. 127. Alij spatio 40. annorum.
But. in c. veniens el 1. de testib. Ias. cons.
24. col. 2. lib. 3. Alij spatio 70. annorum,
Aret. cons. 36. col. vlt. Quidam alij spatio
90. annorum, Dec. cons. 595. num. 7. Alij
spatio 99. annorum, vt fuit resolutum in
vna Bononien.* coram Moedano 19. Ia-
nuarij 1545. teste Put. decis. 209. lib. 2.
Multi tenuerunt arbitrio iudicis remit-
ti, Host. in c. illud, de præsumpt. Alex. cõs.
4. nu. 12. & cons. 184. num. 4. lib. 2. Ruin.
cons. 92. nu. 10. lib. 4. cũ alijs multis alle-
gatis per Menoc. de arbitr. iud. cas. 3. n. 2.
Receptior tamen opinio ab omnibus *
approbata tẽpus antiquissimum dici spa-
tio centum annorum; & maxime in mate
ria, de quo nos loquimur, scilicet in iure
patronatus, in quo tractatur de probãdo
seruitutem beneficij Archid. in c. si plu-
res 16. q. 7. Alex. cons. 58. lib. 4. Soc. Sen.
cons. 88. lib. 1. Cur. iun. cons. 90. Crauet. *
cons. 141. nu. 3. vol. 1. Dec. cons. 13. 42. &
321. Cassad. decis. 2. de probat. Put. de-
cis. 3. lib. 3. cum alijs, vt per Petr. Duen.
concl. 299. fall. 7. Crauet. de antiq. temp.
in princ. num. 4. Menoch. d. cas. 3. num. 6.
Mascard. de probat. concl. 103. nu. 1. vbi
dicit illam receptiorem sententiam, Cas-
san. cons. 15. nu. 19. & cons. 54. Mant. cõs.
72. nu. 3. vol. 1. Cephal. infinitos allegat,
ad hoc cons. 250. nu. 18. vol. 2. decis. Pe-
demont. 173. nu. 8. Mil. in repert. in verbo
antiquum. Idque clarissime hic exprimi-
tur, cum dicatur, qui hominum memoriã
236 excedat; nam tempus cuius † initij memo
ria non extat in contrarium dicitur cen-
tum annorum, Cin. in l. 2. nu. 9. C. de ser-
uit. & aqua. Cepoll. in tract. de seruit.
rust. præd. c. 19. in princ. Robuff. de de-
cim. q. 15. nu. 94. Duen. reg. 90. in 1. fall.
Præsentationes igitur per huiusmodi tẽ-

pus

pus antiquissimum centum annorum, vt praxis * recepit, probant titulum fundationis, vel dotationis, nam ex diuturno
237 temporis cursu præsumitur titulus† in beneficialibus, Bal. conf. 352. nu. 3. lib. 1. Zabar. conf. 118. Alex. conf. 6. col. 2. lib. 1. Host. in c. licet heli. Abb. nu. 22. Anan. n. 27. Fel. nu. 10. de sim. Fel. in c. cum nobis col. 2. de præscript. Ruin. conf. 118. col. 3. nu. 8. lib. 4. Soc. iun. conf. 76. nu. 54. vol. 1. Ber. conf. 67. nu. 18. vol. 1. Ac titulus iustus, Bal. in c. 1. §. cum autē de controuersia inuestituræ, Roland. a Vall. conf. 66. num. 48. cum seq. vol. 2. Soc. Sen. conf. 49. nu. 24. vol. 1. Afflict. decis. 277. nu. 6. Tempus enim centum annorum satis habet
238 vim† tituli l. hoc iure §. ductus aquæ, ff. de aq. quot. & ext. c. 1. de præscr. lib. 6. Glos. in c. super quibusdam §. præterea super verbo nō extat mem. & ibi Abb. de verb. signif. Innoc. in c. si diligenti nu. 5. de præscr. Aret. conf. 15. nu. 11. Card. Paris. conf. 111. nu. 43. & 49. vol. 1. Dec. conf. 271. col. 2. Gozad. conf. 8. num. 37. & est * communis omnium doct. sententia. Ex quibus alias respondi in facti contingentia in quadam Mediolanen. titulum non fuisse probatum à domino Paulo per præ
239 sentationes 40. † annorum, & possessionē quasi præsentandi, & ita censuit * sacra congreg. Concilij, namque requirit tempus centum annorū, Ergo excludit hoc 40. Innoc. in cap. veniens de verb. signif. Soc. Sen. conf. 89. lib. 2. Ferret. conf. 80. nu. 23. Specul. de probat. §. 1. vers. velit, nec obstant verba Concilij, quæ pōderabantur ex alia parte ibi, aliasue secundū iuris dispositionem, nam hęc verba referuntur ad alios modos, quibus iuspatronatus de iure acquiri potest, vt constructione, vt supra dixi, &c.

Sed alias dubitabatur, an si quis deduxerit priuilegium, probet nunc iuspatronatus? in congregatione * Concilij die 5. Martij 1573. fuit resolutum negariue,
240 † quia concilium dicto capitulo reuocat priuilegia concessa, quæ reuocatio cum sit generalis tollit ius quæsitū, Bart. cōs. 272. col. 1. Crauet. conf. 135. num. 3. & faciunt ad materiā quæ scribit decis. 1. nu. 3. de dilat. limita nisi priuilegium habeat originem ex dotatione, vel fundatione, Put. decis. 397. lib. 1. Et illud non prætermittam, quod huiusmodi præsentationes per tempus antiquissimum non suffragantur, vbi constat de iniusto titulo ab initio vt fuit alias per sacram * congregationē Concilij resolutum 2. Aprilis 1573. quia in claris cessat pręsumptio iuxta communes, * & receptas doctorum conclusiones Et sic illa verba posita in dicto decreto aliasue secundū iuris dispositionē vidērur includere probationem constructionis, ex qua fuit resolutum in Rota * in vna Malacitan. iurispatron. coram Put. 26. Iunij 1551. teste Caputaq. decis. 133. p. 2. qui dicit post Lambert. Ecclesiam dici con-
241 structam, † si domus, aut fundus pro constructione assignetur, Rocch. de Curr. tract. iurispatr. in verbo, & fundauit q. 9. & alias, vt per Lambert. d. tract.

Nunc autem ex ordine deuenio ad secundum caput probationis iurispatronatus personæ potentis, vniuersitaris, & cōmunitatis, in quibus ex præsumptione vsurpationis plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiritur, vt patet illis verbis, In his vero personis, seu communitatibus, vel vniuersitatibus, in quibus id ius plerūque ex vsurpatione potius quæsitum præsumi solet plenior, & exactior probatio ad docendū verum titulū requiratur, &c. In his enim personis, & locis, vt dicitur, intrat præsumptio vsurpationis, magis quam dota-
242 tionis, & fundationis, † Ant. de Butr. in c. cum dilectus vers. 2. de off. deleg. Lambert. de iur. patr. pag. 160. Prolom. decis. 86. Card. S. Cruc. decis. 70. Pellegrin. decis. 22. in recoll. manuscr. Put. decis. 59. nu. 1. lib. 1. eoque magis in Italia, nam dicit Specul. relatus a Put. decis. 205. nu. 1. lib. 1. quod propter recessum Curiæ omnes domini, & populi cæperūt esse tirāni, & iura Ecclesiæ occupare, & persona talis dicitur potēs, scilicet Domini Castrū,
243 † vt sunt Domicelli, Comites, Marchiones, & Duces, ac Principes, vt de familia Columnæ, Vrsinorū, Comitum, Sabellorum, & similium tradunt, Put. decis. 58. alias 51. lib. 1. Pellegrin. decis. 5. lib. 1. Ptolom. decis. 86. alias 87. in manuscr. Caputaq. decis. 128. p. 2. qui dicit ita * decisum, & adest decisio Illustrissimi Card. Aldobrandini in causa Sabinens. beneficiorum 15. Nouembris 1582. & alias plu ries fuit resolutum in Rota; namque viget eadem ratio. Et hæc conclusio procedit etiam in Episcopatibus, qui obtinentur, & possidentur per S. R. E. Cardinales, vt fuit

* vt fuit * resolutum in d.Sabinen. coram
Illustrissimo Aldobrandino 15. Nouembris 1582. nam viget eadem ratio ob absentiam Summorum Pontificum, & Cardinalium, dum Auenioni morabantur. Et in vniuersitate propter eius potentiam etiam viget eadem ratio. Put.decis.205. lib.1. quem vide. Procedit etiam, vt supra dictum est, non solũ in non recognoscentibus superiorem, sed etiam in co-
* gnoscentibus, Put. decis. 65. lib.1. fuit * plnries resolutum in Rot. In his enim personis, & locis iuspatronatus non proba-
244 tur ex quinquagenaria † possessione cum præsentationibus effectuatis iuxta decis. Moedan.153. in recoll.manuscr. nec etiã quãdo cum immemorabili publica fama
245 dotationis, & fundationis † concurrit, vt
* fuit * resolutum in d. Sabinen. coram Illustrissimo Aldobrãdino, Sed debet probari iuxta decretum hoc c.9.Conc.Trid. quod dat formam, vt patet ex illis verbis nec aliter, Dec.cons.528.num.11. Ruin. cons.92.nu.25.lib.3.Soc.cons.46. nu.24.
246 lib. 4. & forma data † per dicta verba est præcise obseruãda, l.non aliter, ff.de leg. 3.Surd.cons.143. nu.43. Bal. in l. comparationes 3.opp.C.de fid.instr. Dec. cons. 90.nu. 6. Card.Paris.late cons.12.nu.47. & cons.15.nu.23.& cons. 33. nu.21. vol.
247 2.Et melius est ad † cautelam aliquid facere ex abundãtia, quam omittere, Fulg. in l.vlt.nu.16.C.de edict.diu, Adrian.tol-
248 len.cum nihil possit a iudice, † vel ab alio remitti, Bal.in authen. iubemus in fin.C. de iud. Dec.cons.699.nu.4.& 5.Card.Paris.cons.43.col.vlt.vol.1.& cons.107.nu. 82. vol.3.& cons.14.col.2.vol.4. Roland. a Vall.cons.70.nu.13. vol. 1.

Quod requirit Concilium, & dat pro forma est, vt præter immemorabilem, & reliqua necessaria præsẽtationes debeãt esse continuatæ, & sortitæ effectum non minori spatio, quam 50. annorum; Nec immemorabilis temporis probatio, aliter eis suffragetur, quam si prętèr reliquã ad eam necessaria præsentationes etiam continuatæ, non minori saltem, quã quinquaginta annorũ spatio, quæ omnes effectum sortitæ sint, authenticis scripturis probentur.

Et sic per hæc verba sublati sunt modi qnibus de iure cõmuni acquirebatur ius
249 præsentandi, † de quibus per Staphil. de mod.& for. impetr.nu.14.& seq. fol.407. Lambert.& Rocch. de Curt.supra allegati, & huiusmodi decretum esse omnino obseruandum. & verificanda sua requisita, vt constet de iurepatronatus in prædi-
* ctis personis * fuit resolutum in vna Reatin. iurispatronatus die lune 20. Octobris 1572. coram R. P. D. Robusterio, & in d. Sabinen. beneficiorum die Mercurij 15. Nouembris 1582. coram Illustrissimo Aldobrandino, in quibus etiam fuit dictum, quod possessio antiquissima, vel præsentationes continuatæ, aut cõfessio Episcopi, vel testes probantes, &c. non sufficiunt cum sit data forma, & de cõfes-
* sione Episcopi fuit resolutum * in vna †
250 fundan. iurispatronatus coram Ant.August.13.Iunij 1552. vt non noceat Eccle-
251 siæ, † vel successoribus, Rip. lib.2.respõs. c.28. Et ita ego hoc anno obtinui in quadam Beneuentan. Nec etiã testes de com
252 munitate probant † iuspatronatus com-
* munitatis, vt fuit * dictum in vna Lunen. Sancti Eustachij coram Capisucco 20.Iunij 1551. Et valde notandum est, quod nõ
253 sufficiat immemorabilis, † cũ habeat vim tituli l. hoc iure §. ductus aquæ, ff. de aq. quot.& est.c.1.de præscr. in 6. Host. in c. peruenit col.1.de cens.Abb.in cap. super quibusdam circa fin.de verb.signif.Paul. de Castr. in l. si certis annis, C. de pact. Ias.cons.209.col.1.lib.2.Card.Paris.cõs. 111.n.43.& 49. vol.1.& alij omnes, adeo vt habẽs hunc titulum non teneatur probare, Archid.d.c.1. Gem.& omnes de pręscr.lib.6. Bal.cons.352.col.2. lib.1. Card. cons.118.col.pen. Alex.cons.6.col.1.lib. 1. Dec.cons.341.col.pen. Paris.cons.27. nu.80.vol.1. Curt.iun.cons.61.col.1.Gozad.cons. 8.nu. 37. latissime Gabriell. de præsumption.concl.1. per totam vsque ad
254 nu.84. vbi etiã † habes, quomodo debeat probari.

Nec sufficiunt pręsentationes centum annorum, vel ducentorum, si non sint cõtinuatæ, vt scilicet vna subsequatur aliã,
255 nam ita ostendit illud verbum † continuatæ, vt late per Ant. Bar. de temp. vtil.c.2.
* nu.1.& c.8. Iacobac.de conc.lib.7. art.1. nu.130. Stephan.de feder. de interpret. iur. p. 1. nu. 106. Nec etiam suffragantur præsentationes continuatæ per tantum tempus, vel maius si non sunt effectũ sortitæ omnes, Et dicuntur effectum sortitæ
256 quoties habuerunt † effectum, vt quia ordinarius cum vacaret beneficiũ instituit,

quem

quem præsentauit N. Patronus late Mascard. de probat. cõcl. 121. col. 2. & 3. & præ
* sentatus acceptauit, vt fuit * resolutum die 4. Decembris 1551. coram Ant. Aug. teste Caputaq. decis. 131. p. 2.

Et huiusmodi præsentationes debent probari ex forma Concilij in prædictis personis authenticis scripturis, nam sancta Synodus testibus omnino cõfidisse nõ videtur, quando agitur de iurepatrona-
257 tus † harum personarum, & propterea nõ sibi satisfecit, quod probarentur præsentationes per testes, sed voluit vltra hoc, vt per scripturas authenticas probarentur,
* & fuit in his terminis resolutũ * per Rot. in d. Sabinen. 15. Nouembris 1582. Sed alias fuit dubitatum, an deficientibus authenticis scripturis sufficiat illas probare per testes? & aliqui dicebant quod sic,
258 cum huiusmodi probationes † æquiparẽtur dd. in rub. de probat. & de testib. Contrarium fuit decisum in Rota die 2. Maij 1588. coram R. P. D. Pamphilio, in vna Archipresbyteratus, quia dicta probatio per instrumenta requiritur pro forma l. meuius, & l. qui hæredi, ff. de cond. & demonstr. l. quoties, ff. qui satisd. cog. l. nulla de auctor. tut. Roland. cons. 9. nu. 7. lib. 1. Franc. in c. non solum de appell. lib. 6. neque etiam suffragatur præsumptio,
259 cum probatio pro forma † requiratur, Ruin. cons. 68. num. 18. vol. 1. Menoch. de præsumpt. lib. 1. q. 37. ante nu. 1. Roman. in Rub. de recept. arbitr. col. 7. Abb. cons. 76. lib. 2. Feder. de sen. cons. 65.

Et alias dubitabatur, quia Princeps Paterno deducebat ad probandum iuspatronatus Abbatiæ cuiusdam dioc. Argentin. præsentationes centum quinquaginta annorum continuatas, & sortitas effectum, ac probatas authenticis scripturis teneatur probare etiam immemorabilem, ego consului pro negatiua, quia ex scripturis huiusmodi satis videtur proba-
260 ta immemorabilis † requisita, vt fuit * reso
* lutum in vna Cæsaraugustan. Cappell. de anno 1573. vbi in persona, in qua cadit præsumptio vsurpationis fuit pronunciatum cõstare de immemorabili ex præsentationibus 130. annorum facit decis. 4. Achill. de graff. de iur. patr. in manuscrip.
261 Put. decis. 205. lib. 1. nam consuetudo † immemorabilis probatur etiam per scripturas, Ang. per illum tex. in l. vetustissima, C. de iud. Imol. cons. 94. nu. 7. Oldrad. cõs. 244. col. 3. Crau. de antiq. temp. in 4. par. vers. materia nu. 3. Bal. in l. 1. num. 5. C. ad treb. Dec. cons. 11. nu. 9. Curt. iun. cons. 106. nu. 5. in fine. Crau. cons. 139. nu. 9.

Restat vt de beneficijs electiuis loquamur, in quibus proceditur per electionẽ,
262 † quæ exigit confirmationem superioris, Card. Zabarell. in clem. 2. §. vt autem, nu. 2. de relig. domib. Io. Selu. de benef. p. 1.
* q. 3. & est communis * opinio, vt dixi de resign. benef. lib. 2. q. 5. nu. 2. Rebuff. de nominat. q. 15. nu. 32 Aeneas de Falcon. de reseru. benef. q. 3. princ. nu. 21. Fel. in c. in nostra Corollar. 31. & 32. de rescr. Rip. li. 2. respons. c. 34. de rescr. Rot. decis. 1. de elect. in ant. In his enim beneficiis electi-
263 uis committi simoniam, † est * communis
* omnium doctorum sententia, Io. Anan. in c. de hoc de simon. Ant. de Butr. Abb.
* Anan. & alij * omnes in c. Matthæus eo. tit. de simon. cum alijs, vt per Redoan. de simon. p. 3. c. 14. nu. 4. 6. & 7. cum seq. nam
264 electio † est ius mere spirituale c. Messana, c. sacrosancta, & per totum de elect.
* vbi * omnes doct. Innoc. in c. quod sicut, de elect. Abb. in c. quærelam in pen. not. de elect. & ideo clericis, & alijs religiosis dumtaxat cõpetit, dd. omnes in d. c. Messana dd. etiam in c. causam de præscr. vt Ecclesia, & collegium, gloss. in c. delicta de excess. prælat. Abb. in c. 1. in 2. not. de elect. c. quia propter eo. tit. vbi omnes dd. notant, late Lambertin. de iur. patr. lib. 2. in 5. art. 4. q. princ. par 1. Et simonia committitur in iuribus spiritualibus late Redoan. de sim. p. 3. c. 8. & 9. ac ibi cum seq. & supra late probaui.

Accedat, si simonia committitur in præsentatione, ergo eo magis in electione ex his, quę deducit ample Lambert. d. art. 5.
* nam per electionem acquiritur ius e. nosti, & ibi dd. de elect. Host. in c. pastoralis de iur. patr. Lap. alleg. 138. Fel. in c. cum Bertoldus col. 2. de re iud. Sarn. in 1. q. *
reg. de non tollen. iur. quæst. nu. 18. & 17. Io. Selu. de benef. p. 3. q. 1. num. 2. Card. Alex. in c. quanto dist. 63. Merito igitur hic statuitur posse committi confidentia inter eligentes, & electos, sicuti inter præsentantes, & præsentatos in omnibus casibus huius S. itidẽ, vt patet ibi, & pariter, si a Patrono etiã laico, vel alteri præsentatori, seu electori cõtingerit, aut contingat id fieri, Dictio & coniungit, & continuat ad omnes casus supra positos eiusdem

dem,§.l.si hæredi plures,ff.de cond.instit. l.si qui ita,ff.de verb. obligat. Bart. Ias.& alij in l.1.ff.de Iust.& iur. Card.Paris.cós. 17. nu.23.& cons.31.nu.131.vol.4.& aduerbium pariter idem facit,l.si pariter,ff. de liber.causa l.1.C.com.de succ. Gl.in c. bonæ de elect.& dictio id tollit omne dubium,nam est qualitatum omnium præcedentium repetitiua,Grat.cons.21.nu.26. lib.1. cum alijs supra adductis, eo maxime quia viget eadem ratio,ideo idem ius erit statuendum l. illud, ff. ad l. Aquil.& pro maiori declaratione colligemus conclusiones,vt supra fecimus.

365 Prima conclusio committi confidentiam,† si eligentes,aut eligens aliquẽ ad beneficium vacans, quoquomodo condicione tacita,vel expressa dimittendi, vel resignandi simpliciter coram ordinario, in fauorem coram Papa, illud beneficiũ pro arbitrio ipsorum eligentium, vel ipsius eligentis, aut alterius cuiuscumque, vt probant verba posita in principio huius §. itidem se,&c. quæ habent locũ hoc casu ex rationibus,& verbis,ac ponderationibus vt supra deductum est, connexa enim est oratio, eo maxime quia eadem viget ratio, vt ex prædictis constat. Præterea si in præsentante, & præsentato id firmauimus,eo magis in eligente, & electo,nam maior in his personis militat ratio,vt comprobat ex pluribus Lambert, lib.2.5.art.4.q. princ. 1.p. Ergo &c.auth. multo magis,C. de sacr.sanct. Eccl. l.qui indignus,ff.de senat.l.cui pact.ff.de seru. export.c.illorum de sent.excom. Crauet. cons.290.sub nu.2. Dec. cons.333. Curt. iun.cons.34.col.5.circa med.

366 Et hæc † conclusio est conformis iuri communi, nam est simonia aliquid promittere pro voce vnius, vel pluriũ ad effectum electionis, Ant. de Butr. Abb. Io. Anan. in c. Matthæus de simon. Redoan. de simon. p.3. c. 14. nu.6.& *communiter dd. vt late per Gammar. in extrauag. Iulij 2. de simon. electione Papæ,& hæc conclusio videtur ex mente Maiol. de irreg. lib.5.c.45. col.5. & 6. Mâscard. de probat. concl. 1307.col.pen.& in specie nu.8.

Primo intellige hanc cõclusionem nõ solum in electionibus factis hoc modo post publicationem huius cõstitutionis, sed etiam in electionibus antea factis dicta condicione tacita, vel expressa, nam sunt itidem confidentiales, nã dicit Constitutio *contigerit,aut contingat id fieri*,Et sic includitur tempus præteritum, & futurum, cum simus in his,quæ sunt de genere prohibitorum, vt larius comprobaui supra, & quia etiam dixit antehac, vt supra probaui.

Secundo intellige hanc conclusionem vendicare sibi locum quocumque modo vacet beneficium, nam dicit Constitutio quouis modo vacans,vt includat omnem vacationem, dd. communiter in c. susceptum de rescr.lib.6. cum alijs supra adductis, & est ratio,quod eadem viget vtroq. casu ratio, ergo idem ius,l. illud, ff. ad l. Aquil. Ideo habebit locum etiamsi beneficium vacaret per renunciationem, ita in simili Gammar. in interpretatione ex trauag. Iulij 2. de simoniaca elect. Papæ, num. 99. illam intelligit,& interpretatur procedere non solum si Sedes Apostolica vacet per obitum Papę,sed etiam si vacet,quia Papa renunciet,iuxta ea,quæ dixi de resign. benef. lib. 2. q. 1. & mouetur tum fauore religionis, tum ex dictis per Bart. in l. queadmodum C. de agr. & cẽs. lib. 10. Roman. cons. 105. Bellam. decis. 74. & quia constitutio puniens crimina est conformis rationi, nã omnia iura sum mo odio illa prosequũtur c. tanta de sim.

Tertio intellige, siue huiusmodi condicio fuerit, vt dimittatur simpliciter prædictum beneficium, siue vt resignetur in fauorem alicuius, vt patet ibi, vt postea in alterum, quæ verba possunt intelligi in alterum, vel per viã electionis, vel per viam renunciationis in fauorẽ cum consensu eligẽtium, Card. Zabarell. in clem. 2.§.vt autem nu.2.de relig.domib. Innoc. in c.2.eo.tit.in 6. Abb. quem refert Boer. decis.2.nu.15.Gl.in c.1. Gemin. num. 15. Gammar.nu.102.& communiter * alij de rer. permut.lib.6.Gemin.cons.97.in fine. & in hoc possent habere interesse ipsi eligentes,vt valeant tunc eligere, quem nõ poterant alias,vel ratione ętatis,vel alterius impedimenti,late Boer.decis. 2. c.1. & per totum,de postul.prælat.vel vt sæpe 367 deueniant ad electionem, cum hæc sit † præeminentia, & quædam iurisdictio c. 1.& tot.tit.de elect.Pet.de Bais in direct. elect. in princ. Rebuff. in prax. in tit. de elect.vel vt hac via aliquid acquirãt,iuxta not.in cap.ne pro defectu, de elect.aut alias quomodocumque, nam mens Pij v. est per verba generalia omnes, & quoscum-

cumque casus comprehendere l.1.§.& generaliter,ff.de leg.præst.Bal.in l. in fraudem,ff.de mil.testam.

Quarto intellige,siue hoc fecerit per se
268 siue per alium, nam † factum procuratoris,& domini æquiparatur, Innoc.in cap. quamuis de re iud.Innoc.idem,& alij cõ* muniter.* in c. ex parte decani, de rescr. Butr. in c. cæterum, in fine de ind. Quod non intelligo de ipsa electione,cum com* muniter * sit receptum electiones huius-
269 modi non posse fieri per † procuratorem, c. si quis iusto, de elect.lib. 6. c. quia propter §.illud,eo.tit.vbi omnes,* Lap.alleg. 8.1.col.Lambertin.de iur.patr.lib.2.in 2. par. in 4.q.princ.in 2.art. Et in hoc quoque differt a præsentatione, quæ potest fieri per procuratorem, & constitutum etiam a præsente,& non impedito, Feder. de Sen.cons.99. Lambert. de iure patr.li. 2.p.1. 1.q.princ. art.5.nu.13. Et ideo per præsentationem non cõtrahitur aliquod vinculum spiritnale, Abb.in c.querelam in 2.col.in pen.not.de elect. per electionẽ
270 autem † initiatur matrimonium spirituale,c.cum inter Canonicos de elect. c. vlt. de transl. prælat. & per eam tribuitur ius prelaturæ, & administrandi saltem in habitu ante confirmationem,Gl.in c.quanto dist.63.Fel.in cap.cum Bertoldus in 2. col. de re iud.Abb.in c.nobis de iur.patr. & in cap.auctoritate de instit. late Franc. Aret.in c.super his in 2.not.de accus.Sed quoties per alium fecit pactum iuxta ea, quæ supra deducta sunt ample.Limita nõ procedere quoties eo ignorante pactum fecit, Gammar.super extrauag. Iul.2. de simon. elect. Papæ nu. 137.

Quinto intellige,siue eligentes,& electi fuerint constituti in dignitate quamtumuis maxima siue non, nam vtroq. casu procedit,& habet locum præsens §.itidem, vt supra comprobaui ex verbis generalibus, & rationibus, loquutio enim generalis nihil relinquit intactum,Bald. cons.205. lib.1.ac etiam ratio generalis, l.cum pater §.dulcissimis,ff.de leg.2.& receptum est dispositionem legis includere non solum causas,sed etiam personas priuilegiatas, Dec.cons.120.col.2.late Mandos. de infir.resig.q.2.nu.3.eoque magis, cum ad tollenda dubia Pius v. exprimat etiam Cardinales,Ergo non egemus alia demonstratione l.ancillę,C.de furt.l.continuus, §.cum ita,ff.de verb. oblig.

Sexto intellige hanc conclusionẽ procedere,& committi confidentiam, siue dicta condicio tacita, vel expressa emanauerit ab vno eligente cum eligendo, siue a pluribus,vel omnibus eligentibus cum ipso eligendo,nã hic exprimitur id quod poterat esse dubium, scilicet de vno,ibi, seu electori. Hinc scribit Petr.de Bais. in direct.elect.in 1.par.c.14.in 12. requisito nu.2.quod ad inualidandam electionem sufficit,quod simonia sit cõmissa cum vno
271 ex † eligentibus, nam per illum solum inficitur totus actus c.nobis de simon.& ibi Abb.& Fel.col.1.not.in cap.si alienius de elect.c.sanctorum patrum 1.q.1. Hinc scribit idem Petr.de Bais. in eodem director. elect.p.2.c.28.in 28.requisito num.6. & 7.
272 quod promissio beneficiorum facta, † vt quis eligatur est simonia c.de hoc de sim. & committitur etiam simonia, si pecunia datur pro habenda voce alicuius in electione, quamuis illa vox non sit necessaria pro validitate illius electionis, tex. & ibi Abb.& Fel.in c.Matthæus de simonia, Roman.cons.317.c.cum super de cons.

Amplia procedere etiam si eligentes essent illum nihilominus electuri, nam huiusmodi datio, aut promissio pro electione est simonia, & annullat electionẽ, Petr. de Bais. d.c.28. nu. 8. Amplia etiam procedere etiam si datur, vel promittatur ab amico,consanguineo, vel familiari, nam si fuit datum, vel promissum eo sciente committitur simonia, eo autem ignorãte secus Petr.de Bais. d.c.28. Abb. Ant.de Butr. Io.Andr.Hostien.in c.nobis de simon.Gammar. in extrauag. Iul.2.de simon.elect.Papæ in §.per se nu.137.Ignorans enim non committit pœnam l.generalibus de decur.lib.10.l. si ignorans, ff. loc.c.sicut de sim.& maxime si ab emulis, vel inimicis ipsius eligendi, Petr.de Bais. d.direct.p.1.c.14.nu.2.

Septimo intellige,siue condicio fuerit tacita,vel expressa iuxta, ea quæ late adduximus supra, siue etiam fuerit datum, vel promissum,nam hæc duo æquiparantur,late Gammar.in extrauag.Iul.2. de simon.elect.Papæ nu.115.cum seq.

Octauo intellige procedere in quocũque beneficio etiam habente dignitatẽ, vt ex prædictis colligitur.

Hæc autem omnia limita procedere præcedente huiusmodi condicione tacita, vel expressa, nam cum hac qualitate loqui-

273 loquitur † præsens cõstitutio, Ideo in primis verificanda dd. in l. quicumque, C. de fetu. fug. l. aut facta, §. 1. ff. de pœn. l. si in rixa, ff. de sicat. c. sicut dignum de homic.

Secunda conclusio committi confidentiam, si eligens, aut eligentes eligunt condicione tacita, vel expressa, vt fructus omnes, vel pars remittantur, vel relinquantur ab electo ad vtilitatem, vel libitum ipsius, atque ipsorum, vel aliorum, vt probatur in vers. siue de, in hoc §. itidem, quæ verba habent locum in electo, & eligente cum sint coontinuata, & censeantur tepetita ex illa dictione et, & aduerbio pariter, & dictione id, vt supra probaui pluries. Et viget hoc casu eadem ratio in eligente, quæ viget in conferente, & præsentante, cum electio debeat esse libera, idest absque condicione, & modo, ac pacto, c. si alicuius de elect. c. sanctorum patrum 1. q. 1. & est communis * omnium doct. sen

274 tentia, nam per eam † acquiritur ius, vt supra deduxi, Faciunt, quæ scribunt Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. col. 5. & 6. Mascard. de probat. concl. 1306. col. penult. & hæc cõclusio est conformis iuri communi, nam eligentes non possunt eligere condicio-

275 ne tacita, vel † expressa recipiendi, aut retinendi fructus beneficij, aut quod simile dd. in c. nobis, de simon. Ant. de Butr. in c. tuam, col. 3. de ætat. & qual. dd. in q. Matthæus de simon. quandoquidem fructus debeantur, dumtaxat domino, vt probaui de resign. benef. lib. 1. q. 6. & sic electo, Petr. de Bais. in dict. electionis, c. 43. & 44. 3. pat.

Et hanc conclusionem primo intellige siue cõdicio fuerit de omnibus fructibus siue de parte ipsorum inter eligentem, & electum, quia nihilominus committitur confidentia, vt probãt verba illa, fructus illius, vel partem, & rationem adduxi supra in collatore recipiente parte fructuũ & in præsentante illam etiam partem capiente.

Secundo intellige, siue eligentes recipiant huiusmodi fructus de manu electi, siue de manu alterius, nam nihilominus committitur confidentia, nam ita probat constitutio, & viget eadem ratio, & sic tenetur electus, licet ipse non dederit. Declara hoc procedere, si fuit datũ eo sciente, secus si ignorante, quia nõ ligatur pœnis huius constitutionis tali casu, cum nõ delinquat, l. annis, ff. de calumniat. Bart.

& dd. in l. genero, ff. de infamib. Crauet. cons. 201. nu. 36. & in alijs terminis hoc tenent Petr. de Bais. in dict. elect. p. 2. c. 28. Gammar. in extrauag. Iulij 2. de simon. elect. Papæ nu. 137.

Tertio intellige etiã in electione, quæ fuit facta cum prædicta condicione ante publicationem huius constitutionis, & probatur ex verbo contingerit, vt supra deduxi.

Quarto intellige, siue eligentes percipiant huiusmodi fructus per se, siue per alium, nam eadem viget ratio.

Quinto intellige procedere, siue fructus cedant ad vtilitatem, & libitum eligentis, vel eligentium, siue aliorum puta amicorum familiarium, consanguineorũ & similium, nam ita probat constitutio; & est ratio, cum adsit eadem ratio vtroq; casu, ideo idem ius statuendum vulg. l. illud, ff. ad l. Aquil.

Et has conclusiones, & ampliationes declara procedere præcedente condicione tacita, vel expressa, nam cum hoc præsupposito loquitur huiusmod cõstitutio, quod in primis verificandum erit, vt habeat locum.

Tertia conclusio committi confidentiam, si eligens, aut eligentes eligant aliquem ad beneficium vacans ea condicione tacita, vel expressa, vt electus soluat pensionem ei aut alteri, Hoc enim probatur in vers. seu, eiusdem §. itidem, quæ verba habent locum in eligẽte, & electo, sicuti in conferente, & eo cui fuit collatum beneficium, & præsentante, & præsentatu, nam materia est connexa, & continuata, & repetita, vt ostendi dictio et, & id, ac aduerbiũ pariter, vt late supra probaui; & eadem viget ratio hoc casu, ideo idem ius statuendum l. a Titio, ff. de verb. oblig. faciunt, quæ scribunt Maiol. de irregu. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. Mascard. de probat. concl. 1306. nu. 18. cum seq.

Et hęc conclusio est conformis iuri cõmuni, namque simonia est, pactum de soluenda pensione absque auctoritate Papę, Gig. de pens. q. 94. Et alibi, Redoan. de sim. p. 3. c. 11. col. 2. & 3. dd. in cap. ex parte 1. de off. deleg. vbi Dec. nu. 15. cum seq. Ita etiam est simonia pactum de soluendo fructus beneficij, vt supra deduxi, ergo quod statuitur hic, habet conformitatem cum iure communi, & cum ratione, & quia electio debet esse libera.

Et

Et hanc conclusionem primo intellige siue pensio fuerit in magna quantitate, siue non, quia constitutio loquitur generaliter l.1.§.& generaliter, ff.de leg.præst. & viget eadem ratio, vt dictum est de omnibus fructibus, & parte ipsorum.

Secundo intellige, siue huiusmodi pensio sit soluenda eligenti, siue alijs, nã vtroque casu committitur confidentia, vt probatur illis verbis illi, vel alijs, Et ratio est quia in vtroque casu adest eadem ratio, l.illud, ff. ad l.Aquil.

Tertio intellige, siue eligens significauerit soluendam hanc pensionem, siue alius, vt verba videntur probare, & ratio ipsius constitutionis, & faciunt quæ late scribit Gammar.in rep. d. extrauag. Iulij 2. super simoniaca elect. Papæ.

Quarto intellige, siue electus soluerit illam pensionem per se, siue per alium, vt patet ibi per se, vel alium, & eadem ratio viget vtroque casu, nam qui per alium facit, per seipsum facere videtur.

Quinto intellige hanc conclusionem, siue intercesserit scriptura, siue nõ, vt probãt illa verba scripto, aut verbo, quia eadem est virtus, vt supra deduxi.

Limita primo, dummodo intercesserit condiclo tacita, vel expressa ante electionem, vel in ipsa electione, nam cum hac qualitate loquitur Pius v.hic.

Limita secundo non procedere, quoties huiusmodi pensio fuit reseruata auctoritate Papæ, nam cessat de stylo omne vitium, Cassad.decis.2. de simon. Nauar. in Man.c.23. sub nũ.107. cum seq. & scripsi late de resign.benef.lib.6. q.1. & 2.

Cætera posui supra, quæ non referam, ne sim longus in hoc articulo.

Vnum autem non omittam, de quo fui alias interrogatus, an iusta conscientia possint habentes facultatem eligendi cõuenire, vt in omnibus vacationibus contingentibus eligant ex ipsis, & pro nullo dent suffragia ad effectum, vt ipsi omnes adueniente casu possint eligi? respondi
276 † negatiue non posse, & conuenientes, ac ita coniurantes peccare, cum ex hoc habeant finem, & spem prouidendi sibi, & amicis, vt colligitur ex his, quæ scribit D. Thom.2.2.q.63.art.2. & non eligendi di-
277 gniorem, † vt debent c.licet 8.q.1. & ibi Gl.c.constitutus 2.de appell.& ibi Franc. Dec.& alij communiter, Nauarr. in Manual.c.17.nu.72.& 73.& hanc opinionem postea reperi fuisse approbatam per Nauarr. cons.21, tit. de simon. vbi etiam dicit, quod si fuerunt exequuti huiusmodi conuentionem, incidũt in simoniã, quia * est simonia ex * communi opinione conuentio quærendi beneficium spirituale, c. quam pio 1. q. 2. c. cum pridem, & cap. vlt. de pact. sicuti etiam est simoniaca conuentio, vt vnus suffragetur alicui in vna electione, vt alius suffragetur alteri in altera electione, Angel.in sum.verb.simonia 3.§.2. Siluestr. in verb.simonia q.13. num.4. & reddit rationem, ac comprobat Nauar. in Manual.c.23.nu.100.vers.nam cum quis Redoan.de simonia par.2.cap. 34.numero 2. quod nota quia multi decipiuntur.

Vigesimæ nonæ Quæstionis Summarium.

1 Resignatio ad effectum fraudandi iura Cameræ, aut cum retrocessione, est confidentialis.
2 Aulici auide procurant beneficia.
3 Regressus, & simoniæ qua ratione inuentæ.
4 Resignationes in fauorem cur repertæ.
5 Resignatio in fauorem frequens in Curia.
6 Qui sunt qui in Cancellaria nihil soluunt.
7 Fit quod alijs prodest, & facienti non nocet.
8 Resignatio præbet iustam causam suadendi reseruationem.
9 Sine causa non datur reseruatio.
10 Lucrum turpe quod.
11 Pluralitas beneficiorum ex ambitione.
12 Decimæ non debent fraudari.
13 Regressus quando intret.
14 Habens beneficium tenetur soluere pensionem.
15 Acceptans beneficium obligatur ad onera.
16 Canones odio habent hæreditariam successionem.
17 Retrocessio facta infra tres menses, ab ea præsumitur confidentialis.
18 Fraus ex coniecturis.
19 Fraus ex vicinitate actuum.
20 Fraus ex breuitate temporis.
21 Fraus ex actorum frequentia.
22 Pluralitas permutationum ostendit fraudem.
23 Alienatio in fraudem creditorum nulla.
24 Argumentum a verisimili validum.
25 Fraus ex magna alienatione.
26 Fraus ex modicitate pretij.
27 Liberalitas insolita inducit fraudem.
28 Contractus suppositus arguit fraudem.
29 Venditio cum pacto de retrouendendo præsumitur

tur fraudulenta.
30 Resignatio ad effectum reseruationis quando confidentialis.
31 Exempti a iuribus Cameræ qui.
32 Mandatum de expediendo gratis,quãdo,& quomodo datur.
33 Verbum Ecclesiæ comprehendit Cathedralis.
34 Sub nomine Monasterij venit Abbatia, & Prioratus.
35 Dictio alia omnia includit.
36 Resignatio in fauorem non potest fieri, nisi coram Papa.
37 Idem ius vbi eadem ratio.
38 Retrocessio facta statim post expeditionem litterarum præsumitur fraudulenta.
39 Fraus ex vicinitate actuum.
40 Quod tempus dicatur modicum, remittitur arbitrio iudicis.
41 Tempus quattuor mensium modicum, & etiam multorum annorum.
42 Retrocessio coacte facta,non est confidentialis.
43 Vbi lex loquitur clare,nullum cadit dubium.
44 Cessante præsupposito legis,cessat lex.
45 Delictum debet excludi.
46 Dictio vel,& seu alternant.
47 Vbi verba legis non competunt,ne que dispositio.
48 Vnius inclusio est alterius exclusio.
49 In pœnalibus fit restrictio.
50 Verba posita in lege stricte,& proprie capiuntur.
51 Retrocessio facta a quocumque breui tepore cum reseruatione est confidentialis.
52 Inclusio vnius non est exclusio alterius multis casibus.
53 Argumentum a maiori validissimum est.
54 Dictio præsertim includit alias personas.

VIGESIMANONA QVAESTIO.

ARGVMENTVM.

DE confidentia, quæ solet committi, vt fraudentur officiales Cancellariæ, & Cameræ Apostolicæ.

TErtius casus confidẽtialis positus in dict.const.in §.ad hæc est,vt si exemptus a solutione iurium Cameræ recipiat mediante resignatione beneficium, quod modico temporis spatio interiecto, scilicet duorum,aut trium mensium † retrocedat eidem resignãti, reseruatis fructibus, vel ipsorũ parte,aut pensione,vel regressu,accessu,aut ingressu ex hoc committatur confidentia his verbis, Ad hæc si clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius a solutione iurium ipsius Cameræ,vel etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus post resignationem, vel cessionẽ alicuius extranei de Ecclesia, Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se Apostolica,vel alia auctoritate factam,& admissam illam, vel illud etiam confectis litteris Apostolicis, & possessione apprehensa in eundem resignantem, vel cedentem modico spatio interiecto, veluti duorum,aut trium mensium retrocesserit,aut retrocedat in futurũ, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ,seu Monasterij,aut beneficij,vel eorum pars,seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatum,aut regressus,seu accessus,& ingressus ad illam vel illud ipsi clerico, vel Cardinali, aut alio exempto sit,fueritue cõcessus, & hæc verba ad hunc effectum refert Mascard. de probat.concl.1306.nu.9.dicens ex hoc præsumi confidentiam, Nauarr. cons.66. nu.5.& 6.tit.de simon.quod est transpositum 2.tom.fol.801,& ratio huius conclusionis colligitur ex §. multi illis verbis, plerique,vel senes,vel infirmi, vt beneficia in domibus suis perpetuent,illa renũciarunt, & renunciant in alios, qui vel prophanam familiam cedentium de fructibus Ecclesiasticis alant, vel illa etiam, num infantibus,aut nasci turis asserunt, facto interdum circuitu retrocessionis cũ reseruatione fructuum,& aliarum rerum, aut accessu præsertim ab illis, qui præstãdorum iurium Cameræ Apostolicæ sunt immunes,&c. & clarius colligitur ex cõstit. Pij iiij. quæ ad hoc præcipue tollendum emanauit,& paret ibi, *ac nonullos ex ipsis fratribus nimia quadam facilitate,seu potius importunis amicorum familiarium precibus adductos beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi recepisse, & frequenter recipere intelleximus hanc illicitam beneficentiæ exercendæ,seu amicitiæ colẽdæ, &c.* subdit, *huic aliena beneficia custodiendi modo,ne assuescerent, neue illa hoc pacto reciperent, atque sic recepta dimitterent, &c.* subdit, *ea quæ custodienda receperant beneficia, nondum tamen dimisisse, & insuper illos,& nonnullos alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Cameræ Apostolicæ clericos, &c.* subdit, *Ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, &c. sibi reseruari procurasse,& obtinuisse,ad hoc videlicet, vt confidentes sic decimarum Apostolicarum, vel communis dicti collegij, & annatæ,aliorumue iurium dictæ Cameræ debitorum solutionem eludant, integrisque beneficiorum etiam in mensibus Apostolicis vacantium,aut alias dispositioni Sedis Apostolicæ generaliter reseruatorum collationibus, ac interdum, &c.*

Nam

2 Nam aulici, † & degentes Romæ curiose nimis beneficia solent procurare, vt redditus opulentos consequantur, & ditissimi euadant, & ideo inuecti Regressus, Ac-
3 cessus, † Ingressus, reseruationes fructuũ & pensiones, incompatibilitates, ac simoniæ ad not. in c. cum pridem de pactis, c. quia c. de multa de præben. c. ad audientia de rescr. c. conquerente de cleric. non
* residen. & Doct. * omn. tradunt, hac etiã
4 ratione fuerunt repertæ † resignationes in fauorem antiquo tempore ignotæ, vt qui non possit habere beneficium per obitum illud acquirat mediante resignatione hac via faciliori, Quæ resignationes
5 in fauorem † sunt frequentes in Romana Curia, essentq. frequentiores, si non expenderetur tam magna summa pecuniarum, vt fit de stylo in Dataria, Cancellaria, Camera, & plumbo, secundum expressionem, vel taxam beneficiorũ, Exempti
6 autem a dicta solutione, † vt sunt Cardinales Clerici, Cameræ, & familiares Papæ, ac alij, de quibus infra dicetur, qui nihil soluunt pro compositione in officio componentis, neque pro annata in Cancellaria ante constitutionem Pij iiii. ambitionis, & auaritię vitium sequentes rogabant, & persuadebant amicos, familiares, & consanguineos, vt beneficia pinguia per eos obtenta in fauorem ipsorũ exẽptorum resignarent pręmissa conuentione eadem retrocedendi, vt possint ipsi exempti in retrocessione obtinere reseruationem fructuum, aut pensionis, vel regressus, & accessus, qua reseruatione ipsi non vtentur, nisi post mortem ipsorũ, & de hoc facili inducebantur illi amici, familiares, & consanguinei, tum quia id eis
7 non nocebat, & alios iuuabat † iuxta id, quod notat Bal. ex l. in creditore, ff. de euict. l. mulier, qui potior. in pign. habeãt. tum vt prædictis rem gratam facerent, & Papa etiam de facili reseruabat huiusmodi fructus pensiones, & regressus stante resignatione, quæ præbet iustam causam
8 † faciendi reseruationem, Gig. de pens. q. 4. nu. 2. & q. 19. Gammar. de auct. leg. a Later. tit. de pens. nu. 98. & 99. & nu. 1, 6. & 194. Mar. Angni. cons. 20. nu. 15. & dixi late de resign. benef. lib. 6. q. 2. col. 3. &
9 etiam q. 1. vbi dixi sine causa † non dari huiusmodi reseruationes, quod hodie
* etiam de stylo * est notissimum. Sequuta igitur resignatione in fauorem dictorum exemptorum ipsi exempti expeditis, vel non expeditis litteris breui tempore interiecto retrocedebant eadem beneficia eisdem obtinẽdo reseruationem fructuũ pensionis, vel regressus, qua reseruatione fructuum, & pensionis viuentibus dictis amicis, familiaribus, & cõsanguineis primis resignantibus non vtebantur, mortuis autem ipsis, vel capiebant beneficia prædicta vigore regressus, vel si non habebant regressum ab illis, quibus conferebantur per ordinarium, aut Papam petebant fructus, aut pensionem ostendendo reseruationem obtentam in retrocessione; Et cum id ex pluribus videatur malum, Primo, quia nihil aliud est, quam genus quoddam piscationis beneficiorũ ac negotiationis, & turpis lucri commo-
10 dum † ex cupiditatis radice procedens, c. quia nonnulli de Cleric. non residen. c. de multa de præben. c. 1. 21. q. 1. ac continens prauas cupiditates, & ambitionis, ac auaritiæ vitium, c. cum iam dudum de præben. Abb. in c. quia in tantum de prę-
11 ben. vt dicitur de pluralitate † beneficiorum; Alfons. Holed. de incompatib. benef. p. 1. c. 19. nu. 2. Gammar. de auct. leg. a later. rit. quando legatus possit plurą beneficia alicui conferre nu. 69.

Secundo, quia fraudatur Dataria, Camera, & Cancellaria, eorumque collegia & officiales, qui emerũt officia vt consequantur certa emolumenta cõstituta solui solita in expeditione litterarum Apostolicarum, a quorum solutione sunt exempti prędicti, qui ita in confidentiam recipiunt beneficia, quod consideratur in Constitutione Pij iiij. in verbis supra positis.

Tertio in hoc etiam patitur detrimentum ipse summus Pontifex, qui si contingat ex aliqua causa imponere decimas beneficiorum, a Cardinalibus, & alijs exemptis nõ exigeret eas pro reseruatione
12 fructuum, aut pensionis ipsis facta, & † hoc etiam considerauit Pius iiij. illis verbis, *sic decimarum Apostolicarum.*

Quarto, quia fraudatur ipse Summus Pontifex, ac alij ad quos spectat ius conferendi illa beneficia, nam si moriantur possessores, vel non poterunt ea conferre, si fuit exempto per confidentiam reseruatus,
13 † regressus, Rebuff. in praxi tit. de regress. Mandos. tract. signat. grat. tit. regressus, Moed. decis. 338. in manuscr.

Card. Parif.conf.5. vol.4. dixi late de re fign.benef.lib.6.q.5.vel fi non fuit referuatus regreffus, fed tantum fructus, aut penfio conferent beneficia verum non in tegra, fed diminuta, cum illi, cui fuerint
14 collata beneficia, teneantur foluere † pēfionem, & cōfentire pereeptioni fructuū referuatorum, Guid. Pap. q. 557. Sarn.
* decif.159. manufcr.& fuit pluries * refolutum in Rot. vt late dixi de refign. benef.lib.1.q.8. nu.25.& 26. cum feq. Acceptans enim beneficium videtur fe obliga
15 re ad onera † impofita in eo, Gig.de pēf. q.51. Caputaq. decif.302.lib.1.late Burfat.conf.361.vol.4. & ratione, ne fraudētur ordinarij plura funt introducta, vt diximus circa publicationem de refign.benef. lib. 11.q.1.

Quinto, quia beneficijs videtur prouifum, quafi hæreditaria fucceffione, quod
16 † odio habent canones, c. 1. cum ibi notatis de præben. c. Apoftolica 8.q.1.cap.ad extirpandas de fid. presbyt. c. confuluit de iur.patr. effet enim in poteftate prædictorum aucupari, quot, & quæ voluerint beneficia, not.in cap. ex tranfmiffa de fil. presbyt.c.ad hæc de decim.Cōtra etiam plerunque naturam beneficiorum arg.c. 22.3. Con.Carthagin.c.quando dift. 24. c. ex tenore, & c.non eft de temp. ordin. Ideo Pius v. in hoc S. ftatuit effe con-
17 fidentiam retroceffionem † factam infra tres menfes ab exempto dictorum iuriū, cum referuatione fructuum, & penfionis, aut regreffus, quia videtur in fe continere fraudem fupra explicatam, quæ fraus
18 deprehēditur † ex coniecturis, cap. 2. vbi omnes de renunc. lib.6. Glof.in l.dolum C.de dol. Bart.in l.poft contractum, ff.de donat. Dec.conf. 235. col. 1. & 2. Card. Parif.conf. 97. num. 17. vol.3. & conf.52. num. 35. vol. 4. Io. de Amic. conf. 107.in princ. Grat.conf.81. nu.42.lib.2. Menoc. de arbitr. iudic. caf.459. nu. 4. Et plures extant coniecturę, quod ita conuenerūt, & quod refignatio fuerit fimulata ad hūc
19 effectum. Prima, vicinitas † actuum, iuxta not. per Bart. per illum tex. in l. fi ventri S. vlt.de priuil.credit. Idem Bart.in l.poft contractum, ff.de donat. & ibi Io. Annib. nu.163. Card. Parif.conf.143.nu.21. vol. 4. Ruin.conf.130. nu.2. vol.2. Crot. conf.
* 13. nu.26. & * communiter alij, Et Breui-
20 tas † temporis, Loffred.conf.52. num. 15. Affict. decif.72.num.3. Caffan.decif.33. num. 17. Crauett. conf. 153. num. 9.

Secunda, quia refignatio prima facta in fauorem exempti, nihil prodeft ipfi refignanti, cum nihil referuauerit, nec fructus, nec penfionē, ergo ex hoc deprehenditur fraus conuenta, iuxta ea, quæ fcribit Ruin.conf.78.nu.9.vol.3. cum alijs, vt per Mafcard.de probat.conclus.815.n.2.
21 Tertia, ex actorum † frequentia, fcilicet reciproca refignatione, iuxta ea, quæ dicūtur per Guid.Pap.tract.de præfump. nu.47.& 51. Card. Parif. conf.153.nu.2. vol. 4. ita etiam ex pluralitate permuta-
22 tionum † fraus colligitur, Staphil.in tract. de Grat. expectat. in rubr. de var. mod. vacat. nu.71. quem ad hoc refert, & fequitur Mafcard.de probat.concl.815.n.17.

Quarta, ex damno quod infertur col-
23 latoribus, ficuti dicimus de alienatione † in fraudem creditorum, iuxta ea, quę fcribunt Bart.in l fi priufquam num.10. C.de iur. fifc.lib.10. late Socin.fen. in l.1.num. 84.cum feq.ff.folut.matrim.Gabriell.cōf. 82. lib.1.
24 Quinta, ex verifimilitudine, quod † argumentum validiffimum eft in huiufmodi materia, Dec.conf 644. nu.6. Crauett. conf.100.nu.5. & conf.153.num.11. & de ea conftat. nam non folent Clerici refignare beneficia fua abfque recompenfa, vel referuatione penfionis, vt experientia docet.& faciunt not.in c.fuper hoc de renunc.ergo ficuti ex magna alienatione
25 † præfumitur fraus. Bart.in l.omnes S. Lucius nu.2.ff. de quæ in fraud.cred. Bal. in l. fraus, ff.de legib. Alex.conf.47.nu.5.lib. 1. Card. Parif.conf.72.nu.68.vol.3. Natt. conf.162.num.6.vol.1. Socin. iun.conf.7. nu.6.vol.4. Affict. decif.370.nu.23. Et ex re infolita, Guid.Pap.tract.præfumpt.nu. 27. Crauett.conf.100.nu.5.Io.Annibal.& alij omnes in d.l.poft contractum nu.139.
26 Et ex modicitate † pretij in cōtractu venditionis, Bart.in d. l. poft contractum nu. 17. Pic.nu.44. Crauett. conf.100. num.4. Guid. Pap.d.tract.nu.46. ita ex liberalita
27 te † infolita per renunciationem prædicto modo factam, Caffan. conf.39. Dec. conf.235.col.1.& 2. & vt potius id feciffe dicatur ex eo quam ratione amicitiæ, familiaritatis, confanguinitatis, & reuerentiæ, ac fpei, iuxta ea, quæ ponit Caftr. cōf. 337. num. 20. lib. 1.
28 Et cum omnis contractus † fuppofitus * arguat fraudem, l.pupillus, S. fed & fi per inter-

interpositam,ff.de auct. tutor. Guid. Pap. dict. tract.de præsumpt.n.47. Ruin.consi. 130.nu.2.vol.2.&* cõmuniter alij,vt per Mascard. de probat. conclus. 815. nu.43. ita & huiusmodi resignatio simulata facta ad dictum effectum.

Et quemadmodum venditio facta cum
29 pacto de retrouendendo præsumitur † simulata,& fœneratitia, vt per Cepoll. de simul.contract.n.15. ver.& prima præsum ptio,Boer.decis.183. nu.16.Grammat.de cis.76.nu.4. Gabriell.consi.74. nu.4.lib.1. cum alijs,vt per Menoch.de præsumpt.li. 3.præsumpt.122. nu. 42. cum seq. Ita pari ratione huiusmodi resignatio facta ex verisimili ratione cum pacto retroceden di, cum eadem videatur adesse ratio, vt patet ex his,quæ scribunt Corn.consi.41. nu.8.lib.3.Alex.consi.54.col.1.lib.6.Abb. consi.97. & hanc esse rationem huius S. & fuisse intentionem Pij censeo.

Non nego tamen, quod hæc conclusio potest exemplificari alio modo, quo casu etiam cõfidentia committeretur,quoties habens beneficium vellet, & optaret,vt talis Cardinalis,vel familiaris Papæ haberet pensionem super suo beneficio, aut regressum, & cum pensio sine causa non detur ex stylo, * resignat ad hunc effectum ipsi Cardinali, aut familiari Papæ,vt postea sibi retrocedat cum reseruatione dictæ pensionis,quam reserua tionẽ stante resignatione obtinebit absque dubio,vt dixi lib. 6.de resign. benef. q.2. & hoc quia resignatio non fuit vera,
30 sed simulata ad effectum, † vt reseruaretur pensio,committitur confidentia,vt in his terminis huius constitutionis fuit resolutum in Rot.in * vna Reatin.pensionis veneris 11. Martij 1588. coram R. P. D. Pamphilio,sicuti colligitur fraus ex venditione cum pacto de retrouẽdendo,Cepoll. de simul.contract. nu.15.Grammat. decis.76.nu.4.Idque magis potest contingere in personis exemptis a solutione iurium Cameræ, quæ cum nihil impendant in expeditione litterarum de facili expediunt litteras resignationis, vt postea retrocedant cum dicta reseruatione, & expediant litteras reseruationis; Ideo de his loquitur, & has personas nominat præsens Constitutio.

Nunc autem pro intelligentia totius materiæ, & explicatione omnium casuũ, de quibus posset dubitari, per modum quæstionum explicabo omnia verba huius S.

Primo quæro qui sint isti exempti a iuribus Cameræ,& Cãcellariæ? Stylus* cõ-
31 munis † docet exemptos a iuribus Cameræ esse S. R. E. Cardinales, propter eorũ maximam dignitatem,& continuos labores,quos sustineant in cõsilio vniuersalis Ecclesiæ,itidem Clericos Cameræ Apostolicæ, aliosq.officiales principales Sanctissimi D.N.Papę,& quibus id ex priuilegio concedit Summus Pontifex: Familiares autem Papæ solent expedire litteras beneficiorum,vt Cardinales, nam nil soluunt;in vnaquaque autem expeditio-
32 ne consueuit Papa † signare supplicationem,quæ appellatur mandatum de expediendo gratis,& datur cũ clausula, quod sola signatura sufficiat,& sanct. mem.Gregorius xiij. vocabat me familiarem suũ, & cum hoc mandato expediui quattuor bullas,octo beneficiorum a sua Sanctitate sponte mihi collatorum.

Secundo quæro, in quibus beneficijs procedat hęc conclusio? communis * opinio omnium est habere locũ in omnibus, quia dicit de *Ecclesia,Monasterio,& alio benefi-*
33 *cio Ecclesiastico*, nam verbum † Ecclesia cõprehendit Ecclesias Cathedrales,& Metropolitanas,verbum autem Monasteriũ
34 Abbatiam, & Prioratum † sæcularem,vel regularem, subdit postea, & alio benefi-
35 cio, vt † omnia includat,iuxta ea,quæ dicit Bal.in l. in fraudem,ff.de milit.testam. & patet ex adductis supra in casibus præcedentibus.

Tertio quæro, quomodo intelligantur illa verba,Apostolica,vel alia auctori tate factã,& admissam,cũ loquatur de resignatione in fauorem, vt patet ibi post resignationem, vel cessionem in se, quæ
36 non potest fieri,nisi coram † Papa, vt late dixi de resign. benef. lib. 5. q. 6. respondeo mentem Pij v.fuisse,vt includat omnem casum, & excludatur penitus omnis fraus, nã poterat euenire, quod quis renunciet coram ordinario simpliciter ad effectum, vt conferat tali exempto, qui postea exemptus,cui collatum est dictum beneficium illud coram Papa retrocedat modico tẽporis interuallo interiecto eidem resignanti, vtique hæc est confidentia, Ideo hęc verba existimo esse intelligẽda de prima resignatione facta coram Papa, & de ea quæ fit coram ordinario,

nam eadem ratio fraudis potest considerari vtroque casu, ideo idẽ ius † statuen.
37 l.illud, ff. ad leg. Aquil. l. a Tirio, ff. de verb. oblig.& cum dixit Apostolica intelligit, quando fit coram Papa, cum autem dicit, vel alia auctoritate intelligit corã ordinarijs,& alijs collatoribus, Rebuff. in prax.benef. glos.12. super regul.de infir. num. 3.

Quarto quæro, an hæc conclusio procedat, quoties exemptus a iuribus cameræ,& Cancellariæ, cui fuit resignatum beneficium expediuit litteras illius beneficij,& apprehendit possessionem,& postea illud retrocessit in fauorem primi resignãtis? affirmatiue est respondẽdum, vt colligitur ex illis verbis etiam confectis litteris Apostolicis,& possessione apprehen
38 sa, quæ fuerunt † consulto addita, vt exprimant casum magis dubitabilem, nam quoties quis retrocedit nõ expeditis litteris, tunc absque dubio constat de fraude, dubium poterat fieri, quando resignatarius expediuit litteras, & apprehendit possessionem, nam ex hoc colligebatur resignationem non fuisse simulatam, sed veram, nihilominus contrarium voluit hic Pius v. vt etiam hoc casu sit confidentia ex ratione, quam supra attulimus, quæ militat prædicto casu.

Quinto quæro, an tempus cõstituat ad cognoscendam retrocessionem fraudolẽtam? Respondeo duorum, vel trium mensium, vt patet ibi *modico spatio interiecto, veluti duorum, vel trium mensium retrocessit*: cum ex vi
39 cinitate † actuum præsumatur fraus, Bar. in l.post contractum n.8.& ibi Io. Annib. nu. 163. Paris.cons. 143. nu.21. vol. 4.& temporis breuitate, Crauett. cons. 100. nu.8. Afflict.decis. 72. num.3. Ruin.cons. 130.num.2. vol.1. appellat spatium duorũ, vel trium mensium tempus modicum, nam arbitrio iudicis remittitur, quod tẽ
40 pus † dicatur modicum, l. si constante, §. si vxor, ff. solut. matrim. l.si quis ita §.seia, & ibi Glos. ff.de verb.oblig. Bar. in l.continuus §.insulã, ff. eod.& in l.item si vnus, ff. de arbitr. Glos. in l. & si post tres, ff. si quis caut. Glos. in c. præterea de ætat. & qualit. Specul.in tit.de iuramen.delat.in verb.nunc igitur Bart. in l. sed si susceperit §. 1. ff. de iudic. Bertach. in repert. in verb. modicum tempus, Corset. in tract. de minimis p.2. nu. 18. Iul. Ferrett. de re naual.lib.12. num.135. Franc. de Plat.de excomun. §. 37. nu. 4. Alb. Brun. de stat. art.9.num.215. Card. Iacobac.de Conc. lib.4.art.40. nu.173. nãm quandoque tẽ
41 pus † quatuor mensium dicitur modicũ, l.si cum dies §.interdum, ff.de arbitr. quãdoque duorum annorum c. potuit locat. l.domini horreorum, ff. eod. quandoque quinque annorum l.1. §. quod dictum, ff. de separat. quandoque septem annorum c.vlt. ne prælat.vic.su. Corset.dict.tract. par.2.nu.18. aliquando nouem annorum Redoan. de reb. Eccles. non alien. vers. Item nu.5. quandoque decem annorum, Franc. de Plat.dict.tract.§.37.num.4. Redoan.de reb.Eccles.non alien. cas.3. nu. 15. In casu autem nostro tempus duorum vel trium mensium Summus Pontifex statuit modicum tempus esse ad iudicandã retrocessionem factam ab exempto confidentialem.

Ex quo colligitur, quod dicti exempti retrocedendo post tres menses retrocessio non dicetur confidentialis arg. l. cum prætor, ff. de iudic. nisi aliunde constaret de confidentia, nam tunc esset confidentialis, etiam si fieret post, neque etiam retrocessio debet iudicari confidentialis,
42 quauis facta intra tres mẽses, si fuit † coacte facta, nam Pius v. loquitur de retrocessione libera, vt fuit alias, * pronunciatum ex his, quæ tradunt Io. Andr. in c. propterea, el 2. de iur. patr. Fel. in c. cum M. nu.21. de constit. & ibi Dec. nu.34.& cõs. 22.nu.2. Crauett. cons. 156. nu.8.

Sexto quæro an hæc conclusio procedat in retrocessione facta infra dictum tẽpus ante constitutionem publicatam? affirmatiue est tenendum, quia dicit *retrocesserit, aut retrocedat in futurum*; ergo comprehendit tempus præsens, præteritum,& futurum, quod potuit facere ex rationibus, quas pono alias.

Septimo quæro an requiratur, vt in retrocessione aliquid præseruetur, vt iudicetur confidentialis? respondeo affirmatiue, quia expresse dicitur de reseruatione omnium fructuum, aut parte vel pensione, aut regressu, vel accessu, vnde nul
43 lum cadit † dubium l.illam, C. de collat. l. ancillæ, C. de furt. Ex quo infertur, quod si retrocessio esset facta absque reseruatione prædicta non esset confidentialis,
44 quia cessant verba, & † præsuppositum dispositionis l.4. §. toties, ff. de damn. infect. & cessat ratio fraudis, quæ consistit in re-

in reseruatione, vt supra dictũ est, & per consequens huiusmodi retrocessio præsu metur facta ex alia causa, tum vt excluda
45 tur † delictum iuxta l. merito, ff. pro soc. tum etiam, quia ad quid ita conuenirent prædicti, nam nulla vtilitas eis oritur ex dictis circuitibus, quare omne aliud, quã delictum est præsumendum, late Gabriel. de malef. concl. 2.

Octauo quæro an requirantur, vt omnia nominata in hoc §. referentur retro cedenti, vt habeat locum hæc conclusio? respondeo negatiue, vnum sufficere scilicet, vel reseruationem fructuum, aut pẽsionis, vel regressus, & accessus, quia vti
46 tur † dictionibus vel, aut, seu, quæ id significant, l. si hæredi plures, ff. de condit. inst. cum alijs, vt per Iac. Nouell. de iur. protomiss. §. quod si forte col. 8. & hoc nullũ habet dubium.

Nono quæro a quo tempore compute tur huiusmodi tempus duorum, vel triũ mensiũ? respondeo a prima resignatione.

Decimo quæro, an hoc quod dicitur de exemptis iurium Cameræ, & Cancellariæ, vt sit confidẽtialis retrocessio facta cum reseruatione infra tres menses, a prima resignatione, procedat etiam in retro cessione facta per non exemptos, cum dicta reseruatione? exemplum Titius resignauit Meuio beneficiũ simpliciter, Meuius postea infra tres menses, vel minus illud retrocedit Titio cum reseruatione pensionis, dubitatur an hæc sit confidentia? Pro negatiua primo adducitur, quia vbi verba legis non competunt, neque
47 † dispositio l. 4. §. toties, ff. de damn. infect. sed prædictis non exemptis a iuribus Cameræ, & Cancellariæ non cõpetunt verba cõstitutionis, vt lectura patet, ego, &c.

Secundo, quia huic casui non applica tur ratio præsentis constitutionis, quæ fundatur in fraude, quæ fit officialibus Cameræ, & Cancellariæ, vt in constitutio ne Pij iv. & hoc expresse dicitur ergo neque constitutio l. illud, ff. ad l. Aquil. c. cũ cessante de appell.

Tertio, quia consulto exprimit de exẽptis ob dictam rationem fraudis officia-
48 lium, ergo † excludit alios l. cum prætor, ff. de iud.

Quarto, quia sumus in pœnalibus, & odiosis, in quibus verba strictæ sunt accipienda, & restringẽda, quarenus proprie-
49 tas verborũ † suadet, ad not. in reg. odia, de reg. iur. Et regulariter verba posita in
50 l. vere; † & proprie capiuntur l. prima §. si is qui nauem, ff. de exercit. l. quod constitutum, ff. de testam. milit. c. ad audiẽtiam de decim.

Quinto ob generalem illam præsumptionem excludendi delictum l. merito, ff. pro soc.

His tamen non obstantibus contrariã
51 opinionem existimo veriorem, & † tenen dam in iudicando, ac consulendo, vt retrocessio facta a quolibet, cum prædicta reseruatione intra dies, mẽsem, duos men ses, vel tres sit præsumenda confidentialis, vt fuit * pluries iudicatum per tribunal confidentiarum, & alias tenuit Rota, in vna Reatin. pensionis * de anno 1588. Veneris 11. Martij coram R. P. D. Pamphilio, nã resignario non fuit vera, sed simulata facta ad effectum, vt fieret dicta reseruatio, quæ sine causa non obtineretur vnde intrant verba, & rationes considera tę per Pium iiij. in sua Constitutione in §. & insuper, ac etiam ratio considerata hic per Pium v. qui loquitur de exemptis iurium cameræ, & Cancellariæ, cum tunc esset hic casus frequentior, & quia facilius hoc eueniebat, eo quia non expendebant in expeditione litterarum, non propterea sequitur, quod non comprehẽ dat alios casus, in quibus militat eadem ratio simulationis, fictionis, & fraudis, l. his solis, C. de reuoc. donat. Paris. cons. 83. nu. 21. vol. 3. & cons. 69. nu. 3. vol. 4. Et ita etiam vidi alias * fuisse pronunciatũ, nam 10. Iannarij Io. Andreas resignauit beneficium simplex, quod obtinebat in fauorem Fabij, qui Fabius 22. Ianuarij, & sic infra 12. dies post dictam renunciationem, antequam litteræ essent expeditæ, retrocessit dictum beneficium eidem reseruata pensione 50. duc. fuit resolutũ retrocessionem confidentialem, & pensio nem reseruatam esse nullã, eo magis, quia causa solita exprimi in reseruatione pen sionis ex causa resignationis, ne nimium dispendium patiatur, vt dixi de resig. benef. lib. 6. q. 2. non est vera, cum nullum dispendium patiatur ex tam modico tem poris interuallo, vt etiam fuit consideratum in d. Reatin. pensionis per Rotam coram Pamphilio 11. Martij 1588.

Ad contraria sic respondetur.

Ad primum dico satis includi in ratione, vt late prosequitur Tiraq. in l. si vn- quam

quam ver. liberis nu.37. C.de reuoc. donat. & de vtrqo.tetract.rit.de retra. lign. §.20.nu.2.& 3. Crau.conf.t t8.nu.15.

Ad secundum respondeo, quod non vna est ratio, sed plures, vt supra dixi

Ad tertiũ respondeo inclusionẽ vnius
52 non esse exclusionem alterius, quando † casus exclusus includitur alia via, & ratione, Fel. in c.non ne 4. limitatione de præsumpt.Parif.conf.111. nu.39.vol.1.& neque quoties vnus casus includirur ratione frequentioris contingentiæ, vt est iste Gl. in clem.t. ver. præsidentes de rescr.la§.in l.1. nu.33. ff. sol. matr. & in l.2. nu. 10. ff. de vulg. & pupill. Bellon. conf. 82. nu.18.

Ad quartum respondeo hic non tractari de extentione, sed de comprehensione ex eadem ratione, Dec. in c.at si clerici.§. de adulterijs nu 18.de iudic.& conf.284. col.2.& conf.301. col.etiam 2.

Quintum autem non applicatur, cum constet de delicto, quod venir puniendũ, l.ita vulneratus, ff.ad l.Aquil.l.capitaliũ, ff.de pœn. c. vt famæ de sent. excomm.& communiter alij,&c.

Concludendum igitur est, quod hic dicitur de exemptis iurium Cameræ, & Cãcellariæ habere locum etiam in non exemptis concurrentibus qualitatibus hic requisitis, & hoc præterea ex argumento
53 a maiori, quod validissimum † est Auth. multo magis, C.de sacr.sanct. Eccl.§c.illorum de sent.excom. Crau. conf. 290. sub nu.2.& conf.326.num.10.& alij omnes, & ponderando verba posita in §. multi, in vers.plerique ibi, præsertim ab illis, qui præstandorum iurium Cameræ Apostolicæ sunt immunes, dictio enim illa præser-
54 tim † includit alias personas, & casus, sicut dictio pręcipue, & dictio maxime, Gl. in l.illud in fine, ff.ad l. Aquil. Gl. in c.ad abolendum de fil. presbyt. Cepoll. de simulat. contract. nu.216.& per consequẽs reseruationes factas in prædicta retrocessione esse nullas, inualidasq. ramquã prouenientes ex fonte, & radice infecta, vt fuit pluries resolutum.

Trigesima Quæstionis Summarium.

1 *Accipiens denuo beneficium post absolutionẽ a crimine præsumitur fraudulẽter cessisse,*
2 *Ex sequentibus colligitur animus.*
3 *Alienatio omnium bonorum facta ante delictum præsumitur fraudulenta.*
4 *Alienatio maioris partis bonorum etiam.*
5 *Ex magna alienatione semper præsumitur fraus.*
6 *Beneficium acquiritur cum labore.*
7 *Alienatio post delictum est nulla.*
8 *Fraus ex coniecturis colligitur.*
9 *Fraus ex verisimilitudine colligitur.*
10 *Alienatio fraudulenta quoties alienus remansit in possessione.*
11 *Simulatio quomodo probetur.*
12 *Contractus facti in suppositas personas fraudulenti.*
13 *Dictio ante quid significat.*
14 *Ex vicinitate actus fraus.*
15 *Delictum perpetratum ex rixa non inficit facta prius.*
16 *Arbitrio iudicis remittitur, quando delictum dicatur fieri de proximo.*
17 *Alienatio facta in fauorem coniunctæ personæ fraudulenta.*
18 *Coniunctus præsumitur scire facta coniuncti.*
19 *Coniunctus dicitur consanguineus, vel ille, qui est sub potestate.*
20 *Amicitia est magna fraternitas.*
21 *Alienatio facta clam fraudulenta.*
22 *Dictio post quid significat.*
23 *Dictio vel alternatiua.*
24 *Ex timore amissionis colligitur fraus.*
25 *Alienatio in fraudem fisci quæ.*
26 *Relatiuum, si quis, omnes personas comprehendit.*
27 *Subsequentia intelliguntur secundũ præcedentia.*
28 *Vna pars legis declarat aliam.*
29 *Verba quacunque auctoritate, quomodo intelligantur.*
30 *Delicta quædam priuant a beneficio, quędã non.*
31 *Delicta quædam inducunt irregularitatem, quædam non.*
32 *Delicta quæ inducunt irregularitatem.*
33 *Irregularitas quæ.*
34 *Irregularis non potest obtinere beneficia sine dispensatione.*
35 *Dispensatio in irregularitate quando detur.*
36 *In homicidio voluntario non datur dispensatio.*
37 *Papa potest dispensare in homicidio voluntario.*
38 *Irregularitates omnes de iure positiuo.*
39 *Papa super iure positiuo habet plenariam potestatem.*
40 *Super irregularitate quæ surgit ex impossibilitate non datur dispensatio.*
41 *Absolutio quid.*
42 *Rehabilitatio quid.*
43 *Absolutio datur petenti.*
44 *Absolutio non conceditur motu proprio.*
45 *Dispensatio quid.*

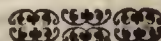

QVAE-

TRIGESIMA QVAESTIO.

ARGVMENTVM.

DE confidentia, quæ committitur, vt perpetrentur delicta.

QVartus casus confidētiæ beneficia lis positus in d.Constitutione in §. postremo est, vt sit confidentia recipere
1 id beneficiū † quacūque auctoritate post absolutionem a crimine, & dispensationē ab irregularitate, quod ante, vel post commissum delictum, & contractam irregularitatem fuit renūciatum his verbis. *Postremo si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum est, denuo receperit quacunque auctoritate Ecclesiam, Monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod ante, vel post commissum delictum, aut contractam irregularitatem * dimiserit*. Et tradunt simpliciter Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. col. pen. vers. si quis criminosus, Mascard. de probat. concl. 1306. nu. 21. & ratio huius conclusionis colligitur ex §. multi, vbi Pius V. assignat rationes, ex quibus solet cōmitti confidentia, interq. alias hæc est, quod nequeuntes iure retinere beneficia, & incapaces propter crimina, vel vt inimicos occidant, aliaque delicta perpetrentur, in alios deponunt eorū beneficia, vt purgato delicto, vel absolutione consequuta, illa repetant. Ideo iusta, & probabili ratione hic statuitur, vt recipere beneficium post absolutionem, quod ante absolutionem, vel delictum renunciatum fuit, sit confidentia, cum ex eo colligatur animus prauus ipsius, & qua ratione renunciauit, & quid actum sit in renunciatione, & propterea quod renunciatio non fuerit vera, sed palliata, ne beneficium amit-
2 tatur † ex illo delicto, l. quędam, ff. de reb. dub. l. sed Iulianus §. proinde ff. ad Macedon. & semper inspici debet, cur aliquid sit factum l. verum 2. ff. de furt. l. cum tale §. vlt. ff. de cond. & demonstr. c. intelligētia, vbi Glos. in ver. ex causis, de ver. signif. ex quo potest ius pręsumere, & statuere, l. in fundo in princ. ff. de rei vend. l. vlt. in fin. ff. de act. & obligat. Menoch. de præsumpt. q. 17. nu. 2. lib. 1. & faciunt not. per Crau. conf 304. nu. 3. & cons. 319. num. 7.

Et videtur habere magnam conformitatem cum iure communi, quod hic dicitur tam de renunciatione facta ante delictum, quam de facta post, ante vero ab-
* solutionem, quia * communiter receptū
3 est alienationem factam † ante delictum omnium bonorum censeri fraudulētam, & nullam, l. omnes §. Lucius ff. de his quæ in fraud. cred. & ibi Din. & Bart. l. in fraudem in princ. ff. de iur. fisc. Gl. in l. qui testamentum, ff. de testam. Bart. in l. post cōtractum nu. 2. ff. de donat. Dec. cons. 235. nu. etiam 2. vbi dicit idem esse in aliena-
4 tione maioris † partis bonorum, Gl. in l. nomen, §. filio, ff. de leg. 3. Bal. in l. si vnquā C. de reuoc. donat. Ang. in l. 2. col. 1. C. de donat. int. vir. & vx. Alex. cons. 55. col. pe
* nult lib. 1. & cons. 108. col. 1. lib. 4. & * om-
5 nes volunt ex magna † alienatione colligi fraudem, Bart. in l. si patronus, nu. 2. ff. de prob. Corn. cons. 140. lib. 2. Natt. cōs. 162. nu. 6. lib. 1. Afflict. decis. 370. post nu. 13. late Soc. iun. cons. 7. nu. 6. vol. 4. Card. Paris. cons. 72. nu. 68. vol. 3. Io. de Amic. cons. 29. quæ ratio magnæ alienationis militat in eo, qui habet beneficium tot la
6 boribus, & expensis acquisitum, † & illud renunciat, iuxta ea, quæ scribunt Ant. de Butr. Innoc. Host. Abb. & alii in c. super hoc de renunciat. Io. Annibal. in d. l. post contractum nu. 93. Paul. de Monte Pico num. 22. & 24. ff. de donat. Alex. cons. 47. col. 3. nu. 5. vol. 1.
* Et communiter * etiam receptum est,
7 alienationem † factam post delictum perpetratum esse nullam, & censeri factam in fraudem, Bart. in d. l. post contractum num. 12. 13. 14. & 15. & in l. si quis maior, C. de transact. & in l. Meuius §. duobus, col. vlt. ff. de leg. 2. Bal. in l. iubemus, §. sane col. 2. C. de sacr. sanc. Eccles. cum aliis, vt per Dec. cons. 235. in 4. vers. venio igitur, & nu. 5. Petr. de Anchar. cons. 215. & probatur in l. in fraudē in princ. ff. de iur. fisc. l. aufertur §. 1. ff. eo. tit. l. in fraudem l. sed & si maritus §. vlt. ff. qui & a quibus, l. si aliquis in fine, ff. de donat. caus. mor. l. si quis post hac §. si quid etiam, C. de bonis præscript. l. donationes §. vlt. ff. de donat. l. vlt. C. ad l. Iul. maiest. cum aliis, vt per Alex. cons. 84. lib. 3. Ideo non mirum, si pari ratione hic statuitur esse confidentiam recipere habita absolutione beneficium renunciatum post delictum. fraus
8 enim ex coniecturis, & indiciis † deprehenditur, c. 2. vbi omnes de renunc. lib. 6. l. dolū, C. de dol. Gl. in l. apud Celsum in princ. ff. de dol. mal. Paris. cons. 97. nu. 17. vol. 3.

vol.3. Crau.conſ.10.nu.3. Grat.conſ.81. nu.42.lib.2. Idque ſatis oſtendit veriſimi
9 litudo,ex qua †fraudem colligi ſcripſere Paul.de Caſtr.conſ.58.num.9.lib.2. Dec. conſ.644.nu.6. Crau.conſ.73. num.16.& 41.& conſ.153. nu.11. Comprobãtur hęc quia fraudulenta præſumitur alienatio,
10 quoties qui alienauit remãſit † in poſſeſſione rei alienatæ,vel illã breui tempore apprehendit, aut vtilitatem capit l.ſicut §. ſuperuacuum,ff. quibus modis pig. vel hypot.ſolu.l.ſi is qui la vltima, ff.de acq. hæred.l.ſi quis §.pen.C.de natur.lib. Bar. in d.l.poſt contractum nu.4.ff. de donat. Idem Bart. in d. l. ſicut. §. ſuperuacuum, verſ. venio ad tertium, Spec.in tit.de do nat.verſ. item pone,Bal.conſ.70.in 2.dubio lib.1 & conſ.438.lib.5.Imol conſ.55. Alex.conſ.18.& 57.lib.5.Corn.conſ.203. lib.3. cum alijs, vt per Dec. d. conſ. 235. nu.2.verſ. 3. pręſumptio, Pariſ.conſ.83. nu.12.& conſ. 54. nu.71.vol. 1. Gozad. conſ.94.nu.55. Neui.conſ. 8. nu. 52. Afflict.deciſ.40.nu.17. Alciat. reſponſ. 379. nu.2.Crau.conſ.100.nu.7. Io.Annibal.d. l.poſt contractum num. 135. Maſcard.de probat.concl.815.num.48. Abb.conſ.97. nu. 5. Iura enim admodum abhorrent ſimulationem, Bal. in l. illud, C. de ſacr. ſanct. Eccleſ.& in l.multum, C.ſi quis alteri,vel ſibi,& in l.cũ precibus, C.de probat. & in l.emptionem,C. plus val. quod agit.& in l.ordo,& l.etiam,C.de exec.rei iudic. Bart. in l. ab Athanaſio in fine, C.
11 mand.Et de † modo probandi hanc ſimulationem, Bal.conſ.83. & conſ.447.lib.4. & conſ.18.lib.3.Roman.conſ.304.Io.Annibal.in d.l. poſt contractum num.135.& ibi Paul.de Mõte Pico nu. 55. eadem ergo ratione præſumetur fraus ex hac renunciatione beneficij ante,vel poſt delictum,& reſtitutione ad illud poſt abſolutionem.

Accedit, quia de fraude conſtat cum
12 contractus eſt factus † in ſuppoſitas perſonas l. pupillus §. ſed & ſi per interpoſitã,ff.de auct.tut.l.2.C.de nat.lib.Calcan. conſ.35.col. 1. Ruin. conſ.130. nu. 6. lib. 2. Crau.conſ.122.num.10. Abb.conſ.97. num.5.& * communiter Doct. in d.l.poſt cõtractum, At in caſu propoſito videtur facta renunciatio, vt deponatur beneficium ad dictum effectum, vt dicitur in §. multi,huius conſtitutionis; Ergo fraudulenta erit renunciatio talis, & confidentialis arg. l. 3. ff. de liber. cauſa l. is, ff. de acq.hæred. Guid. Pap. de præſumpt. ſub num.47.

Duæ principales concluſiones colliguntur ex hoc §. Quarũ prima erit,quod dimittens beneficium ante delictũ,& poſtea illud recipiens habita abſolutione a delicto commiſſo committit confidentiã,
13 vt ex dictione illa, † ante delictum, colligitur. Bart. in l. 1. §. creditum num.6.ff. ſi cert.pet.Ang. conſ.274. Alex. conſ. 143. lib.2. Barbat.conſ.30.col.6.lib.1.Oldrad. conſ.49.col.vlt. Alberic. in auth. hoc ius col. 2. C. de procur. Doct. in l. qui ante chalen.ff.de verb.oblig. & rationem iam ſupra poſuimus; Et hæc concluſio tunc procedit,ſi poſt reſignationem dicti beneficij,de proximo ſequatur delictum iuxta ea,quæ vult Fulgoſ.conſ.198.in quæſtione propoſita in princ. Bart. conſ 17. col. pen.nam ex eadem ratione alienatio præſumitur fraudulenta, & facta in fraudem fiſci l.ſi ventri §.vlt.ff. de priuil. cred. vbi Bart. Ang. & alij omnes, l. ſed iulianus §, ſed vt ſi ſi filius ad macedon. ca. officij de elect. Bart.in d.l.poſt contractum nu.8.ff. de donat. Angel. in l. ſi quis poſt hac, C. de bon. præſcr. Idem Angel. in l.res vxoris,C.de donat.int.vir.& vx. Dec.d.conſ. 235. num.2.verſ.quinto præſumitur,& alios citat Maſcard.de probar. concl.815.
14 nu.34. Ex † vicinitate enim actus coniectura fraudis præſumitur, Specul. in §.1. nu.7.tit.de donat.Card. Pariſ. conſ.143. nu.21.vol.4. Ruin.conſ. 130. nu. 2. vol.2. & conſ.117.num.14.vol.1.Crot.conſ.13. nu.26. Io. Annibal.in d. l. poſt contractũ nu.103.Crau.conſ.153.nu.9. Gabriell.de præſumpt.concl. 13.nu.7.& ſeq Roman. conſ.68. Anchar.conſ.251.Aret.conſ.72. Barb.conſ.11.& 22.vol.1.Et hoc caſu videtur committere confidentiam etiam ille,qui tunc habuit beneficium ex reſignatione illius,qui commiſit delictum,& poſtea eidem illud retrocedit ſequuta abſolutione, nam videtur fuiſſe particeps, & conſcius omnium ſequutorum, vt firmat Bart. de Emptore in d.l. poſt contractum nu.8.poſt Cin. in l. ſi quis poſt hac. C. de bon. damn. dicens, quod ex quo de propinquo ſequutum eſt delictum,legis præſumptione præſumitur animum præceſſiſſe auth. minoris, C.qui dar. tut. poſ. & in corpore vnde ſumitur,niſi ſubdit Bart. manifeſte appareat delictum fuiſſe perpetratum

tratum ex inopinata rixa, & ibi sequitur Alciat.nu.37.vers.cæterum, Io.Annibal. nu.127. Menoch.de præsumpt.lib.3. præsumpt.124.nu.6. Ant.Gomes. tom.3.var. resol.c.14.de confiscatione bonorum nu. 4.& quando dicatur de proximo fieri de-
16 lictum † remittitur arbitrio iudicis,vt scribit Angel.in d.l.si ventri,§.vlt.Dec.d.cõs. 235.col.2.vers.quinto in fin.

Secundo,eo magis hæc conclusio procedit, si resignatio fuerit facta coniunctæ personæ iuxta ea,quę habentur in c.2.de renunciat.lib.6.Petr.de Anchar.cõs.251. nam hac ratione alienatio præsumitur fraudulēta,& facta in fraudem fisci, quia
17 † fuit facta in fauorem coniunctæ personæ,l.data,C.de donat.l.pen.circa principium de bon. lib. l. si quis post hac, C. de bon.præscr.vel dam.l.ait prætor.§.si quis, ff.quæ in fraud.cred. Bart.in d.l.post contractum nu.3.& ibi sequuntur, Imol. Roman. Io.Annibal.nu.105.Paul.de Monte Pico nu.45. Alciat. nu.41. Anchar.cons. 251.nu.5. Roman.cons.367. nu.15. Alex. cons.54.num.19.lib.7. Cephal.cons.325. nu.53.lib.3. Nact.cons.549.num.3.4.& 9. Gozzad.cons.1.nu.34. Aret.cons.2.nu.5. Paris.cons.143.num.2.vol.4.Dec.d.cons. 235.nu.2.vers.2.cum alijs,vt per Mascar. de probat.d.concl.815.nu.10. Menoch. de præsump.præsumpt.124.nu.24.& est * communis omnium doct.sentētia, Et tūc aderant graues inimicitiæ. Dec.cõs.587. nu.9. Curt. iun.cons.6. nu. 6. Nact. cons. 549.num.11. Et quamuis verum sit,quod ipsa consanguinitas non arguat fraudē, tamē illa operatur,vt facilius pręsumatur l.si quis donationis,ff. de cont.empt. Gl. in c.1.in verb. carnalitatem, vt Eccl. benef.Alciat.in d.l.post contractum nu 41. Picus nu.45,Io.Annibal.nu.112. Coniūctus enim præsumitur scire facta coniun-
18 cti,† l. octaui,ff. vnde cog.l.de tutela, C. de in integr. restit. min. Dec. cons. 64. & coniunctus dicitur hoc casu, vel sanguine iunctus l.in testamēto, C.de fideicom. libert. iuncta l.hac consultissima §.ex imperfecto,C.de testam.c.si requisisti de testam. Ias.in l.exigendi num.7.de procur.
19 aut † sub potestate l.pen.ff. de bon.libert. Imol.d.l.post cõtractum nu.9. Alciat. nu. 42.aut procurator,vel amicus, Io. Annibal.in d.l. post contractum nu. 118. Picus
20 num.46. Alciat. nu.42. nam amicitia † est plusquam fraternitas, Alberic.in l.sed & hæ ff. de procur. cum alijs.vt per Menoc. d.lib.3. de præsumpt. præsumpt.124. nu. 28.& 29.& lib.4. præsumpt.75.

Tertio,eo magis hæc conclusio procedit, quoties constat resignationem fuisse
21 factam clam,nam eadem ratione ex † talie natione facta clam pręsumitur fraus,arg. l.vlt.ff.de rit.nupt.l.non existimo,ff.de administ.tut.l.ait prætor,§. si quis particeps ff.quæ in fraud.cred.Bart.in d. l. post contractum nu. 7. ff. de donat. & ibi sequitur Imol, Io.Annibal.nu.158.Picus num.54. Alciat.num.48. Bal. per illum tex. in l.ab Athanasio not.5. C.mand.cū alijs, vt per Dec.d.cons.235.nu 2.vers.quarta est, Gl. in c.consuluit in ver.odit lucem, Fel. nu. 20. Dec. num.44. de off. deleg. Card. Paris.consilio 52. numero 32. volumine 4. Crau.cons.205.nu.5. Sigismund.Goffre. cons.21. col.2. & hæc est * communis opinio, vt patet ex adductis per Mascard.d. concl.815.nu.33.Menoc.d.præsump.124. nu.40. 41. 42. & 43. Et hoc posset contingere, cum celarent resignationem,Card. Paris.cons.57.nu.18.vol.4. Dec.cõs.399. Fel.in d.c.consuluit de off.deleg.

Quarto,eo magis hęc conclusio procedit, quoties constat expresse de fraude, Anchar.cons.227. num 3. Paul. de Castr. cons.58.nu.4.lib.2.Nact.cons.549.num.1. lib.3. Pic in d.l.post contractum nu.68.

Secunda conclusio dimittens beneficium post delictum, & postea habita absolutione a delicto commisso illud recipiēs committit confidentiam, vt probat illa
22 dictio † post,Bar.in l.quoties,§.si quis ita nu.2.ff.de hæred. instit.Bal.cons.179. nu. 2.lib.2. Alex.in l.2.§.creditum num.2.ff si cer. pet.& cons. 141. col.2. lib.2. Ias.in l. fructus nu.5.ff.sol.matr. Aret. in l.si cui legetur, ff. de leg. 1. Dec. in l. certi condicio §.deponi in princ.ff.si cert. pet. & in l. mutui datio §.creditum nu.2.ff.eo.tit. Et
23 dictio,† vel posita inter dictionem ante, vel post,denotat vt sufficiat vnum eorum verificari l.si hæredi plures,ff.de cond.instit.Corn.cons.237.col.4. vol.4. Et ratio huius conclusionis est, vt etiam dixi supra,quia censetur resignare metu immi-
24 nentis † priuationis, Bal.in l. si quis post hac nu.2. vers. quinto, C.de bon. præscr. Alciat.in d.l.post contractum nu.29.& ex hoc fraus deprehenditur, vt late Bart. in d.l.post contractum nu.12. cum seq. ff. de donat. & ibi Imol.in fin.Picus nu. 68. Alciat.

clat.num.29.Ang.& Salic.in l.si quis post
hac col.pen.C.de bon. profcr. Gemin. &
alij in c.cum secundũ in fin. princ.de hæ-
ret.lib. 6. Hac enim ratione donatio, &
25 alienatio dicitur fraudulenta,† & in frau
dem fisci late Dec.cons.235.nu.4.vers.ve
nio igitur ad alia quattuor tempora, Io.
Annibal. in d. l. post contractum nu. 183.
Blanc.in tract.de indic.nu.88.Boss.in pra
xi crim.tit. de publ.cens.nu.54.Et Bart.in
d.l.post contractum nu.12.13.cum seq. cõ
siderat tempus ante accusationem, post
accusationem, post litis contestationem,
& post sententiam,de quibus Dec. d.cõs.
235. col.2. Menoch. de præsumpt. d.præ-
sumpt.124. a nu.46. vsque ad finem.

Restat vt pro intelligentia omnium
casuum, qui possunt accidere aliquas
subijciamus quæstiones. Et primo quæ-
ro an hæc conclusio habeat locum in om
nibus quibuscumque personis? affirmati
ne est respondendum,nam dicit generali
26 ter, si quis; & † relatiuum si quis videtur
omnes,& quascunque personas compre-
hendere l.si is id quod,ff.de iurisd.omniũ
iud. l.omnes populi,ff.de iust.& iur.Ias.in
l.cunctos populos nu.2. C. de sum. trinit.
Bal.cons.447.nu.17.lib.5.Corn.cons.214.
col. 4. lib.4. Dec. cons. 189. & 207.col.1.
Etiam fœminas,Bart.in l.lura in fine,ff.de
leg.& in l.1. in fine,ff.de pecul. Bal.in l.in
multis,ff.de stat.hom. Alex.cons.135.lib.
1. Anchar. cons. 111. Ang.cons.291. Soc.
Sen.cons.55.lib.3. Roman.cons.98. circa
finem, Fulgos. cons. 203. & alij omnes.
Cõprobatur, quia iam in proœmio,& in
S. multi exprimuntur etiam Episcopi,
Archiepiscopi, Patriarchæ, & Cardi-
nales S. R. E. ergo iste S. subsequens de-
bet intelligi iuxta terminos dictorum
SS. etiam in prædictis personis iuxta
27 ea.† quæ scribunt Bal. in l. domum cont.
in fin.C.de rei vendic. Ias. cons. 215. col.
2.circa medium lib.2.& cons. 5. col. 3. in
fine lib.3.Soc.iun.cons.15.num.17.vol.2.
Crau. cons. 313. nu. 5. vers.decimo. Vna
28 enim † pars legis declarat aliam, l. verum
ff. de petit.hæred. l.pen. C.de instit.& sub
stit. l. qui filiabus, ff. de leg. 1. l. non est
nouum, ff. de legib.

Accedat præterea, quia eadem ratio
fraudis viget in omnibus prædictis ca-
sibus,nã siue priuata persona, siue consti-
tuta in dignitate etiam maxima id faciat
animo fraudandi videtur cõmittere con-
fidentiam? Inficiari tamen non potest,
quin id de raro posset cõtingere in Epis-
copis,& Cardinalibus, qui, vt experien-
tia docet, nunquam siue raro perpetran-
tur delicta.

Secundo in quibus beneficijs hæc cõ-
clusio habet locum? responde in omni-
bus etiam dignitatibus, nam inquit Ec-
clesiam, vel Monasterium, aut aliud be-
neficium Ecclesiasticum, quæ verba sunt
apta comprehẽdere Ecclesias Cathedra-
les, & Metropolitanas, & omnia alia ge-
nera beneficiorũ, vt ex his, quæ diximus
superioribus SS. supradictis, colligitur e-
tiam ex generalitate, Bal.in l.in fraudem
ff.de mil.test.facit l. 1. S.& generaliter, ff.
de leg. præst. & quia militat eadem ratio
fraudis in omnibus, ideo cum competãt
verba, & ratio constitutionis absque du-
bio debet verificari constitutio l.4. S. to-
ties,ff.de damn.infect.l.his solis,C.de re-
uoc. donat. & est communiter receptum
per omnes.

Tertio quæro an hæc conclusio proce-
dat in eo, qui recepit beneficium, quod
dimisit ante, vel post delictum per colla-
tionem factam a collatoribus ordinarijs,
& inferioribus, an vero in eo dumtaxat,
qui habuit beneficium a Papa? responde
intelligendam esse hanc conclusionẽ ge-
neraliter tã de collatione Papæ, quã de
collatione ordinarij,& alterius collato-
29 ris,vt probant illa † verba quacunque au
ctoritate,Rebuff.in prax.benef.gl.12. re-
gul.de infir. nu.3.& suadet ratio, quæ mi-
litat omnibus prædictis casibus, ergo idẽ
ius statui debet l.illud, ff. ad l. Aquil. l.si a
Titio,ff.de verb.oblig.l.his solis,C.de re-
uoc. donat. & hæc conclusio nullum du-
bium habet cum exprimatur l.ancillæ,C.
de furt. l.illam, C.de collat.

Quarto quæro pro complimento quo-
modo contrahatur irregularitas? & quã-
do detur absolutio a delicto,& dispensa-
tio ab irregularitate? respondeo delicta
perpetrata esse in duplici differentia,quę-
30 dam reddunt indignum,† inabilem,& pri
uant beneficiatum,quædã secus, Bellam.
decis.697.nu.3.Fel.in c.postulasti col.4.
de rescr. Selu.de benef.p.3.q.11.nu.157.
Menoch.de arbitr. iud. cas.102.num.57.
Put.decis.514.lib.1.cum alijs, quæ addu-
xi de relig.benef. lib.4.q.13. num.3.& 4.
cum seq. & exempla habes per Lambert.
tract.iur.patr.p.1.2.li.q.9.per omnes art.

Rur-

Rursus quædam crimina efficiunt irre-
31 gularem † committentem, quædam vero
secus, Nauarr. cons. 35. nu. 37. de homic. &
quę crimina inducãt irregularitatem ha-
32 bes plene per summistas † in verbo, Irre-
gularitas, & per Burg. & Maiol. in tract. de
irregularitate; Et irregularitas est nota,
seu impedimentum Canonicum proue-
33 niens † in clerico ex violatione censuræ
ecclesiasticæ, vel ex alia notabili inobe-
dientia, Io. Andr. & Archid. in c. 1. de iur.
iur. lib. 6. & in clem. si furiosus, de homic.
Mar. Soc. sen. in c. sententiam, col. 2. ne cle-
ric. vel monac. cum alijs, vt per Maiol.
de irreg. lib. 1. c. 1. n. 1. cum seq. Cum er-
go aliquis committit delictum dignum
priuatione vel incidit in irregularitatẽ,
& propterea effectus est indignus eccle-
siasticis ministerijs, oportet si velit reti-
nere beneficium si reperiatur habere, vel
consequi, si non habent, quod a summo
34 Pont. impetret absolutionem † rehabilita-
tionem, & dispensationem, Nauarr. cons.
2. de homic. & cons. 34 eod. tit. Rebuff. in
concord. rubr. de electionis derogatione
in vers. rehabilitationibus, Quæ conce-
35 duntur † ex iusta causa, Gl. in c. si quis dia
conus, dist. 50. Burgas. de irreg. tit. de di-
spẽs. p. 6. tit. de adult. n. 15. Maiol. eo. tract.
lib. 3. c. 17. facit quod dicit Gl. in c. priscis,
dist. 55. & habita pace a proximioribus
Mandos. de signat. grat. tit. absolutio & re
habilitatio ab homicidio, & videmus de
* * stilo dari in signat. gratiæ, vel per spe-
cialem rescriptum Papæ, & nunquam
conceditur absolutio, dispensatio, & re-
habilitatio ad ordines & beneficia ob ho
36 micidium † voluntarium, Gl. in c. sicut di-
gnum, & ibi Abb. de homic. Siluestr. in
sum. verb. homicidium 2. B. Thom. 2. 2. q.
64. art. 7. Maiol. de irreg. lib. 5. c. 51. nu. 3.
37 quamuis possit id † facere sum. Pont. Host.
Innoc. Anan. Abb. nu. 11. qui dicit hanc
* opinionem * communem d. c. sicut dignũ,
Card. Alex. in c. lector, dist. 34. Ant. de
Butr. & Abb. in c. super eo, de bigam. Fel.
in c. ad audientiam, nu. 2. & 3. de homic.
Siluestr. in verb. irregularitas, ad finem.
Thom. Ferrat. caut. 44. nam omnes irregu
38 laritates † sunt redactæ sub iure positiuo,
Anchar. in clem. 1. de homic. & ibi Card.
col. 6. Abb. in c. ego, de iur. iur. Silu. In
39 d. verb. irregularitas, & Papa † super eo
habet plenariam potestatẽ c. proposuit,
de conces. præb. Abb. in c. super eo, de
schismat. Specul. in tit. de dispens. §. Iu-
sta, vers. Papa autem in omnibus, omnes
summistæ in verbo, dispensatio, & in ver-
bo, irregularitas, neque in ea quæ insa-
nabilis irregularitas dicitur, quæ surgit
40 † ex impossibilitate vt in cæco, surdo, mu-
to, amputatis manibus vel pedibus, nam
his casibus ecclesiastica medela nequa-
quam est speranda ad tollendum huius-
modi defectum D. Thom. 3. q. 82. art.
vlt. ad 3. & in 4. dist. 25. q. 1. in fin. Maiol.
d. c. 51. col. 1.
41 Et absolutio † est restitutio quædam,
Specul. tit. de contumac. §. sequitur, n. 12.
42 Rehabilitatio † est ad pristinam habilita-
tem, & priorem statum repositio, & di-
spensatio, c. de irregularibus, c. de simo-
niaco, cum Gl. de sim. Rebuff. in prax. tit.
de rescr. rehabil. mix. Card. Paris. cons.
88. nu. 19. vol. 4.
43 Et datur absolutio † & rehabilitatio pe
tenti, Innoc. in c. Romanam, in vers. Iniu-
stam, de sent. excom. lib. 6. Bal. in marg. in
ver. absolutio, Io. Andr. in c. 1. de sent. ex-
com. lib. 6. D. Thom. in 4. sent. & ideo non
44 conceditur de stilo motu † proprio Man-
dos. de signat. grat. tit. absolutiones, co-
lumna 2. limita, vt poteris colligere ex
Abb. in capit. ab excommunicato, de re-
script. Felin. in cap. veniens 2. nu. 22. de
testibus.
45 Dispensatio † est iuris communis rela-
xatio prouide facta vtilitate vel necessita-
te pensata, vel est rigoris iuris communis
relaxatio facta cum causæ cognitione c.
nisi rigori & c. seq. & ibi Gl. & doct. 7. q.
1. Specul. de dispens. in princ. Abb. in c.
de multa, vbi alij de preb. Io. Monac. de
dispens. p. t. §. ingrediendo, nu. 1. Gam-
mar. de author. leg. a lat. lib. x. n. ii. cum
sequen.

Trigesima prima Quæstionis Summarium.

1 *Resignans ingerens se in beneficio resignato aut percipiens fructus committit confidentiam.*
2 *Actus subsequens indicat animum.*
3 *Talia subiecta qualia prædicata.*

4 *Resignans amittit omne Ius.*
5 *Verbum beneficium accepitur latissime.*
6 *Resignans, cum beneficio amittit omnia bona beneficij.*
8 *Resignans non potest percipere fructus.*
7 *Fructus sunt accessorij dominij.*
9 *Principale sequitur accessorium.*
10 *Non Dominus non percipit fructus.*
11 *Fructus veniunt appellatione bonorum.*
12 *Qui per alium facit per se facere videtur.*
13 *Mandans & Mandatarius puniuntur eadem pœna.*
14 *Rei suæ quisque est moderator & arbiter.*
15 *Etiam abutendo.*
16 *Leges permittunt dispositionē liberam rei propriæ.*
17 *Resignatarius dicitur successor,*
18 *Verba debent aliquid operari.*
19 *Nullum verbum debet esse superfluum.*
20 *In parte etiam delictum committitur.*
21 *Ingerere quando quis dicatur in beneficio.*
22 *Hæres ingerens se in bonis præsumitur adiuisse hereditatem.*
23 *Verbum remiserit importat donationem.*
24 *Qui non potest donare non potest remittere.*
25 *l. si vnquam, habet locum in remissione.*
26 *Remittens debitum ecclesiæ punitur sicuti donans.*
27 *Ex donatione & remissione committitur simonia.*
28 *Donatio facta a Resignatario longo tempore post resignationem non est confidentialis.*
29 *Perceptio fructuum post resignationem inducit præsumptionem tantum confidentiæ.*
30 *De facto percepit qui absque causa id facit.*
31 *De facto fit quod de Iure non potest fieri.*
32 *Ex causa percipiens fructus post resignationem, non committit confidentiam.*
33 *Ex causa fit aliquando illicitum.*
34 *Præsumptio cedit veritati, & fortiori præsumptioni.*
35 *Ex causa pluribus modis potest Resignans percipere fructus post resignationem.*
36 *Authoritas Papæ facit cessare vitium confidentiæ.*
37 *Cardinali creditur.*
38 *Deficiente qualitate legis cessat lex.*
39 *Gratia Papæ probatur etiam per testes.*
40 *Resignans percipiens fructus per debito non committit confidentiam.*
41 *Episcopus conferens beneficium potest multis casibus percipere fructus.*
42 *Resignatarius non committit confidentiam si resignans eo ignorante se ingerat.*
43 *Ignorans non punitur.*
44 *Factum vnius non nocet alteri.*
45 *Cessante ratione cessat dispositio.*
46 *Præsumptio fraudis cessat in faciente actum ex necessitate.*

TRIGESIMA PRIMA QVÆSTIO.

ARGVMENTVM.

AGitur de confidentia quæ frequentius solet committi, quando resignans post resignationem se ingerit beneficio resignato, & percipit fructus, & hæc est prima coniectura posita in hac constitutione Pij V.

TRigesimoprimo Quæro, an sit probabilis coniectura in hac materia cōfidentiæ quoties resignans post resignatio-
1 nē† percipit fructus, aut se ingerit in beneficio cesso? affirmatiue est respondēdum, quia hoc est expressum in d. Cōstitutione Pij V. in §. *Quare, ibi, aut illius fructus vel eorū pars* &c. & melius in §. ad probādam in vers. videlicet, *si quis post cessam ab se ecclesiam, vel monasterium, aut beneficium & publicatam resignationem, seu cessionem captamq. a successore possessionē se se in illa, vel illo, seu rebus illius, per se, vel alium, seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicūque successor illi vel eius propinquis, ipsos aut partem aliquā remisserit eorundē, & per hac verba*, ita tenet Nauar. in man. c. 23. sub n. 100. 107. 111. Gabriellus infra cirādus, Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. Mascard. de probat. cas. 1306. Nauar. cons. 48. tit. de sim. Et huiusmodi coniectura secundū Gabr. cons. 172. n. xi. lib. 2. fūdata est ex eo quia actus sub-
2 sequens† indicat animum, & quid actum est in cessione demonstrat l. quędam, ff. de reb. dub. l. sed Iulianus, §. proinde, ff ad macedon. Paul. de Castr. cons. 247. n. 5. lib. 1.
3 nam talia subiecta† qualia prædicata l. si defuncto, ff. de interrog. act. l. 3. vbi Bar. ff. de fund. instr. c. inter dilectos, §. cęterū, de fid. instr. Crau. cōs. 286. n. 6. Accedit quia
4 cum resignans post cessionē† amittat omne ius & possessionem, Innoc. Host. Card. Abb. Imol. & alij in c. quod in dubijs, c. super hoc, & c. admonet, de renunc. Rot. decis. 6. in fi. de rer. permut. in nou. Cassad. decis. 2. n. 3. de renunc. Card. Paris. cons. 39. n. 3. vol. 4. Nauar. in c. accepta, opp. 7. n.
* 11. de rest. spol. & * communiter doct. vt late adduxi de resig. benef. libro 1. q. 5. nō potest amplius se ingerere, & percipere fructus, sicuti non posset quęlibet extranea persona & aliter faciendo, præsumptio fraudis & renunciationis prohibitę simoniacę & confidentialis intrabit, arg. eorum quę habentur per Doct. in c. 2. de renunc. lib. 6. volunt .n. Canones vt habentes titulum beneficij fruantur fructibus, & non alijs Ideo &c.

Et

Et hanc conclusionem intellige, nedũ in simplici clerico resignante sua beneficia, sed etiam in habente dignitatem, ac etiam in Abbate, Episcopo, Archiepiscopo, & Patriarcha, vt constat ex illis verbis Ecclesiam, Monasterium, aut beneficia, vt late per Rebuff. super concord. tit. de mand. apostol. §. statuimus verbo Monasteria, & sub tit. de collat. §. 1. sub verbo statuimus, & ratione suadetur, quia eadem viget ratio in omnibus prædictis casibus arg. l. illud, ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. & verbum be-
5 neficia † positum ibi accipitur latissime, vt per Io. Selu. in suo tract. de benef. p. 1. in 1. & 2. q.

Secundo intellige hanc conclusionem procedere tam si resignans ingerat se in beneficio resignato, quam in rebus ipsius beneficij, vt probatur illis verbis, seu robus illius, & ratio est, quia resignans post resignationem non solum amittit, & perdit beneficium resignatum, Card. Paris. cons. 143. num. 19. vol. 4. Bisignet. decis. 5. num. 2. de renunc. Butr. in c. sollicite
6 nu. 15. de rest. spol. sed † bona ipsius Io. Monach. in c. si te nu. 30. de renunc. lib.
7 6. & † fructus, Rot. decis. 1. de renunc. in nou. Ideo receptum est post cessionem resignantem non posse in Ecclesia se ingerere, nec de rebus disponere, nec fructus percipere, Card. Paris. cons. 39. vol. 4. Rebuff. cons. 22. num. 19. Gabriell. cons. 192. col. 1. vol. 1. Cassad. decis. 4. nu. 6. de restit. spol. Sarn. de publ. q. 7. & alij, quos citaui de resign. benefic. lib. 1. q. 6. & ratio est euidens, quia hæc sunt acces-
8 soria † dominij, vt communiter * omnes
* doct. concludunt, & omnibus apertum est, extincto igitur dominio, tamquam
9 † principali, quod fit mediante cessione, Abb. d. c. quod in dubijs de renunc. cessant prædicta, regul. accessorium, cum ibi notatis per Din. de reg. iur. lib. 6. & ideo qui non est dominus regulariter, non po-
10 test fructus † accipere, Paris. consil. 94.
11 nu. 15. vol. 2. vbi † quod veniunt appellatione bonorum l. vsu fructu legato, ff. de vsufr. l. vsuræ, ff. de vsur.

Tertio intelligenda est huiusmodi cõclusio, vt habeat locum siue resignans se ingerat, & percipiat dictos fructus per se, siue per alium, vt probatur illis verbis per se, vel alium, & est ratio, quia qui
12 per alium facit, † per se facere videtur, reg. vulg. qui per alium de reg. iur. lib. 6. & ideo mandans delictum committi,
13 † eo sequuto punitur eadem pœna, qua principalis delinquens, Glos. magna in l. 1. §. persuadere, ff. de seru. corrupt. Bar. in l. non solum §. si mandato num. 19. ff. de iniur. Gandin. de malef. tit. de transact. & tit. de pœn. Ias. in l. si quis mihi bona, §. sed quid si mandauit num. 16. ff. de acq. hæred. & in l. 1. num. 22. C. de seru.
* fug. * communis opinio, de qua attestantur Gomes. in §. pœnales nu. 10. inst. de action. Curt. iun. cons. 237. num. 5. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 89. in princi-
* pio, vbi refert * ita seruari. Et hoc exemplificatur, quoties id facit per procuratorem, vel consanguineos, aut alios amicos, & quod dicitur de vno idem erit in pluribus, vt patet ibi, aut alios, & quia eadem est ratio.

Quarto intelligenda erit huiusmodi conclusio, vt procedat non solum, quando resignans per se, per alium fructus beneficij resignati percipiat, sed etiam quãdo successor in eo beneficio ipsos, aut partem aliquam ei remiserit, vt probatur illis verbis, aut quicumque successor, &c. & hoc ex eo, quia viget eadem ratio fraudis, & simoniacæ cessionis, Verum notãdum est, quia regulariter quisque rei suę
14 est † moderator, & arbiter l. in re manda ta, C. mand. l. nemo exterus, C. de iud. §. per traditionem inst. de rer. diuis. Soc. cons. 53. nu. 8. lib. 1. & cons. 100. col. 2.
15 lib. 2. Dec. cons. 419. num. 3. etiam † abutendo l. sed, & si lege §. consuluit, ff. de petit. hæred. Crauett. cons. 298. nu. 15. vers. & si dicas, Roland. a Vall. cons. 62. nu. 23. lib. 1. & quisque potest de re sua *
16 † libere disponere per viam venditionis, donationis, & alienationis, l. dudum, C. de contrahen. empt. l. nec emere, C. de iur. deliber. Card. Paris. cõs. 82. in princ. vol. 3. & cons. 124. col. 1. vol. 4. Crauett. cons. 193. col. 2. fallit tamẽ in casu nostro ex ratione suprapposita, Et in his verbis vi di fieri dubium, cur dicat quicũque successor, nonne sufficiebat facere mentio-
17 nem de resignatario, qui † successor dici-
* tur doct. * omnes in c. susceptũ de rescrip. lib. 6. sed respondi cum mysterio Pium v. ita dixisse, vt comprehendat omnem casum, & sic resignationem non solum, quæ fit in fauorem alicuius, vt si tunc resignatarius, qui etiam dicitur successor

remittat fructus resignanti committatur confidentia ob præsumptam fraudem, & pactum simoniacum, sed etiam resignationem simpliciter factâ in manibus Ordinarij; nam si dicti ordinarij cõferant beneficia resignata, & hi quibus collata sũt beneficia prædicta nõ possunt proprie dici resignatarij? sed bene proprie dicẽtur successores, si ergo omnes fructus, aut partem remiserint resignantibus coniectura probabilis confidentiæ intrabit ob præsumptam fraudem, ideo concludendum est huiusmodi verba fuisse posita cum misterio, & illis consideratis comprehenditur casus, qui alias non comprehenderetur, quod eo magis suadetur, quia verba

18 debent aliquid † operari, & debent esse posita cum effectu l. si quando, ff. de leg. 1. l. si per alium, ff. ne quis eum, c. si Papa de priuilegi. in 6. l. 1. §. hęc verba, ff. quod quisque iur. &. relatum de cler. non resid. Bal. in rub. C. de contr. empt. q. 9. Laur. Siluan. cons. 30. num. 10. Gomes. in §. ex maleficijs nu. 47. instit. de action. & nul-

19 lum verbum † debet esse superfluum, si alius intellectus sanus dari potest l. 1. in princ. & ibi not. ff. quod metus causa l. 1. in fin. cum ibi not. ff. ad municip. l. 3. §. 1. ff. de iur. iur. Crau. cons. 294. nu. 3.

Quinto intelligenda erit hæc conclusio, tam si resignans per se, vel alium percipiat omnes fructus beneficij resignati, quam si partem illorum perceperit, Nauarr. cons. 41. de simon. nu. 1. vt patet ibi ipsos, aut partem aliquam, &c. quæ verba & si loquantur in successore remittente omnes, aut partem, tamen idem erit in resignante percipiente, cum eadem sit ratio, l. illud ff. ad l. Aquil. & communis* cõ-

20 clusio recepta ab omnibus sit etiam † in parte delictum committi, & expresse hoc probatur in eadẽ cõstitutione in §. Quare nos volentes, ibi aut illius fructus, vel eorum pars, &c.

Sed primo contigit dubitare, quomodo intelligatur illud verbum ingesserit?

21 respondeo verificari † quoties resignans post cessionem ea faciat in beneficio resignato, quæ spectant ad resignatarium, & ipse faciebat ante resignationẽ, nam hoc modo dicitur se ingerere, &c. vt doctores late concludunt in l. gerit, & ibi Bart. nu. 18. ff. de aeq. hæred. Ias. cons. 112. nu. 2. lib. 4. doct. in l. 1. & 2. C. de repud. hæred. & in l. potuit, C. de iur. delib. & ideo adi-

22 uisse præsumitur † hęres ingerens se in bonis defuncti, Crau. cons. 148. nu. 10. Mantica in tract. de coniect. vlt. volunt. lib. 12. tit. 11. nu. 9. Anchar. cons. 344. Nast. cons. 140. nu. 12. lib. 1. Soc. iun. cons. 69. num. 7. vol. 1. Cephal. cons. 294 nu. 19. vol. 2. late Mascard. de probat. concl. 42. 43. 44. 45. cum sequenti. Ruin. cons. 168. num. 1. lib. 4. Mant. cons. 34. nu. 20. lib. 1. Et hoc quam malum sit, docet Sarn. de public. q. 9. num. 3. dum scribit, quod aliquando resignatur dignitas habens iurisdictionem temporalem, & spiritualẽ, cui subditi tenentur præstare iuramentum obediẽtiæ, vel aliquid facere, iuramentum interest subditorum, ne alius præter titularem se ingerat, ne fierent fraudes, intrusiones, & vsurpationes beneficiorum in graue animarum periculum, & ne postea fructus exigantur iuxta ea, quæ dicta sunt, &c.

Secũdo dubitatur an illud verbum re-

23 miserit † importet donationem? Affirmatiue est respondendum, vt probatur in l. contra §. filius, ff. de pact. l. 1. ff. de transac. l. si mulier, & ibi Bal. ff. de cond. ob caus. l. peculium de 1. & ibi Bart. ff. de pecul. l. sicut, §. an pacisci, ff. quib. mod. pig. vel hipot. Gl. in l. si inter, C. de solut. Abb. in c. ex insinuatione de iur. patr. Signor. cõs. 26. col. 2. Ang. cons. 94. col. penul. Anchar. cons. 306. col. 2. & ideo qui non potest do-

24 nare, non potest † gratis remittere, Bal. & Salic. in l. 1. C. de pact. Paul. de Castr. cons. 342. col. 1. in fin. lib. 1. Abb. in c. veniens 1. in 3. not. de testib. Bal. in l. præses col. 2. C. de transact. Alex. cons. 115. col. 1. lib. 5. Corn. cons. 274. col. 2. lib. 3. & ideo l. si vnquam, C. de donat. quę loquitur in donationibus habet etiã locũ in simplici

25 remissione, † Corn. cons. 11. col. pen. lib. 3. Soc. Sen. cons. 20. col. vlt. lib. 3. Ruin. cons. 98. col. 8. lib. 1. & cons. 60. nu. 14. lib. 3. Tiraq. in d. l. si vnquam in verbo donatione largitus num. 173. Hinc etiam non minus punitur, qui remittit debitum Ec-

26 clesiæ, quam † qui donat Io. Andr. in c. si quorumdam, & ibi Ant. de Butr. col. 1. de solut. Ex his igitur concludendum est ex donatione omnium fructuum, aut partis facta a resignatario resignãti intrare prę-sumptionem confidentiæ, quod comprobatur, quia tam committit simoniam, qui

27 remittit, quam qui † donat c. veniens, c. & ibi, Gl. Abb. in 3. not. & alij de testib. Barbat. cons. 41. col. 16. lib. 1. cum alijs, & per

per Tiraq. in d.l.si vnquam verbo donatione largitus num.175. Intellige tamen
28 hoc, quoties remissio, seu donatio † fuit facta illico post resignationem, secus si postea aliquo tempore interiecto, vel ex aliqua causa, nam hoc casu nulla cõmittitur confidentia, vt fuit resolutum in Rota
* in vna * Cusentin. Archiepiscopatus sub die Lunæ 4. Februarij 1591. coram R. P. D. Orano, & in alia Oriolen. confidentiæ 1. Febrarij 1591. coram R.P.D.Bubalo.

Tertio dubitatur an hæc prima coniectura posita in hac constitutione Pij. v. vers.si quis post cessam, inducat verã con
29 fidentiam? Pro affirmatiua † vidi consultum de anno.1583. dum de hoc conuerteretur in quadam Mediolanensi, Ego autem cum de hoc interrogatus fuissem contrariam sum sequutus sentẽtiam, sed ne meæ sententiæ plus æquo viderer acquiescere, cum Perillustri, & Reuerendissimo Domino Io. Angelo Papio, qui tunc temporis omnium I.C. celeberrimus habebatur, hac de re sermonem habui, qui paulo ante Bononia, vbi multos annos legum fuerat interpres primarius, & præcipuus, a Gregorio xiij. Romam vocatus inter vtriusque signaturæ Referendarios ascriptus est, vir fama præclarus, eruditione insignis, pietateque nulli inferior, maximisq. muneribus, & maioribus, quæ in Vrbe sunt, functus, in meam venit sententiam, nam mens Pij v. non fuit verã ex hac coniectura inducere confidentiã, sed ex ea colligi coniecturam, & præsumptionẽ, ex qua alijs concurrentibus vult delicti commissi resultare probationem, & ita postea fuit resolutũ in Rota, in dicta Cusentin. prætensæ confidentiæ, coram Orano, die Lunæ 4. Februarij 1591. & in alia Brixien. prætensæ confidentiæ, corã Pegna 5. Iunij eodem anno, & colligitur ex lectura, & inferius latius dicetur.

Quarto dubitatur, quomodo intelligitur illud verbum de facto? crederem intelligendum esse, quoties resignans absq.
30 † causa, vel nouo tit. id faceret iuxta ea, quę habentur per Gl. & Io. Monach. col. 1. Gemin. Franc. in c. cupientes §. cæterum de elect. li.6. Gl. Card. Imol. in clem. 1. de vit. & honest. Cler. Corn. cons. 165. col.6. lib.2. Dec. in c. cæterum col. pen. de
31 iud. Vel melius † de facto, quia de iure id non poterat fieri; vide Gl. & dd. in c.1. de presbyt. non ord. Nunc autem pro declaratione huius notabilis, & practicabilis coniecturæ aliquæ limitationes sunt ponendæ, quas notaui in disputationibus diuersarum causarum, & quotidie possunt occurrere.

Primo igitur limitanda est huiusmodi conclusio, vt non procedat, quoties resi-
32 gnans post resignationem percepit † fructus beneficij resignati ex aliqua causa iusta, nam hoc casu nulla oritur præsumptio confidentiæ, & cessat dicta coniectura, ita in terminis, Gabriell. cons.172. nu. 8. vers.1. lib.2. & fuit resolutum in Rota in d. Cusent. prætensæ confidentiæ sub die Lunæ 4. Februarij 1591. coram Orano, & in alia Brixien. prætensæ confidentiæ 5. Iunij eod. anno coram Pegna, in qua fuit dictum, quod non omnis perceptio fructuum inducit confidentiam, sed animus & conuentio hoc faciendi ab initio.

Et ratio est, quia potuit ex causa super
33 ueniẽte † facere resignans, quod sibi erat prohibitum l. si hominem cum ibi not. ff. mand. Dec. in c. cum sit Romana nu. 13. de appell.

34 Quo stante † præsumptio cedit veritati, vel fortiori pręsumptioni l. vlt. in prin. ff. quod met. cau. l. domus, ff. de integr. rest. c. litteras de præsumpt. l. diuus, ff. de in integr. restit. l.1. in fin. ff. qui, & aduersus, & c. l. non solum, ff. de rit. nupt. c. accedens de fals. Bal. in l. siue possidetis circa finẽ, C. de probat. Crau. cons.313. sub nu. 3. vers. quarto, & sub nu. 5. vers. vndecimo, Roland. cons.16. nu.26. lib.1.

Et hæc limitatio potest exemplificarĩ pluribus modis.

35 Primo, quotiescunque † recipisset fructus post resignationem ex conuentione facta cum resignatario consensu Papę interueniente, nam hoc casu nullam oriri pręsumptionem confidentiæ fuit resolu-
* tum in d. * Cusent. prætensæ confidentię coram R. P. D. Orano facit, quod scribit Nauarr. cons.41. nu.1. de sim. & ratio est,
36 quia auctoritas Papæ facit cessare † vitiũ simoniæ, & cõfidentiæ, Abb. in c. cum pridem in fi. de pact. Cassad. decis. 2. de sim. & decis.3. num.4. de renunc. Card. Paris. cons.30. nu.3. vol.4. nam ibi Archiepiscopus Cusentinus percepit fructus Archiepiscopatus post cessionẽ de consensu fel. rec. Sixti v. vt attestatus fuit Serenissimus magnus Dux Etruriæ, cui tamquam de re a se in præsentia Principis gesta (dũ

37 esset Cardinalis) fuit † adhibita fides, c. nobilissimus dist.92.Alex.cons.106.num. 19.lib.2.Put.dec.2. nu.4. lib. 1.Caputaq. decis.95. p.1. cũ alijs, vt per Gabriell. de probat.concl.3. num.14. & communiter * dd. & etiam deposuerunt duo alij testes de auditu a bo.mem. Donato Cardinalis de Cesis, qui pro admissione dictæ cessionis cum prædicto Serenissimo apud Papã intercesserat, & pro verisimili etiam scientia Papæ adducebatur dilatio pensionis reseruatę in cessione d.Archiepiscopatus de mense Maij 1585.in annum sequentẽ, vt ex scedula concistoriali constabat, ex quibus & alijs, Rota censuit non adesse confidentiam, neque præsumptionem. Et comprobatur hæc conclusio ex notabili argumento considerato per Rotam in d. causa, quia cum perceptio fructuum fit cum licentia Papę, non potest dici fieri de facto, deficiẽte igitur qualitate illa de facto cõsiderata, & requisita a Pio v. in alle
38 gatis verbis non intrabit† extrauagantis dispositio, Bar.in l.1.ne quid in flum.pub. Alex.cons.161. in princ.lib.5. Quod etiã posset considerari, quoties tempore resignationis fructus essent, vel maturi, vel esset inceptũ exigi, vel retardaretur expeditio, & his casibus, & alijs possunt de Papæ licẽtia exigi illi fructus absq. vitio confidentiæ, nam per scientiam Papę cessat iux.communem * opinionem supra relatam. & de huiusmodi scientia Papæ, &
39 gratia constabit, etiam per testes, † iuxta stylum * Rotæ, vt per Soc.cons.60.nu.14. lib. 1. & quamquam alij tenuerint contrarium, tamen ita fuit resolutum in d. Cusent.4. Feb. 1591. coram Orano. Et hæc sunt notanda quia sepę eueniunt, & pluries de hoc controuertitur.

Secundum exemplum erit quoties resignãs præcipit fructus beneficij resignati,
40 quia resignatarius † donauit post resignationẽ, in extinctionem debiti antiqui, vel pẽsionis decursæ, aut decurrẽdæ ex alia simili causa, vt fuit * resolutum in d. Cusent.4.Feb.1591.coram. R. P. D. Orano. Cum enim constat de causa perceptionis fructuum cessat coniectura confidentiæ, vt fuit conclusum in vna Imolen. confidẽtiæ.24.Feb.1592.coram Pamphilio.

Tertium exemplum, quoties resignatarius illos gratis donaret, & antea non fuit de hoc conuentum, vt fuit resolutũ * in ead. Cusentin. nam non omnis perceptio fructuum post renunciationem factam a resignante, vt post præsentationẽ, est confidentia, sed ea quæ præcedente pacto, & conuentione, vt fuit resolutum in vna Imolen. Lunæ 24.Februarij 1592. coram Pamphilio.

Quartum exemplum, in Episcopo col-
41 latore, † qui absque scrupulo confidentiæ potest fructus beneficij collati percipere pro decimis, seminario, & reparatione Ecclesiæ, & illos percipiens ex hac causa nullam committit confidentiam, vt in terminis consuluit Gabriell. cons. 172.n.9.cum seq.vol.2.

Secũdo limitatur, huiusmodi cõclusio vt resignans percipiens fructus beneficij resignati committat confidentiam, seu oriatur ex hoc præsumptio confidentiæ si huiusmodi perceptio fuit facta post perfectã resignationem post captam per successorem possessionem, & factam publicationem, vt fuit resolutum * in d. Cusent. prætensæ confidentiæ die Lunæ 4. Febr. 1591. coram R. P. D. Orano, & hanc opinionem consulendo videtur firmare, Nauarr.cons.28.nu.2.de sim.& cons.26.ante nu.1.eo. tit. & probatur in verbis allegatis const. Pij v. vbi post cessam, &c. publicatã, &c. captamque a successore possessionem, & de hoc dicetur infra.

Tertio limitatur, vt non committatur confidẽtia ex parte resignatarij, quoties
42 resignans post resignationem se † ingerit & fructus percipit ignorante ipso resignatario, ita in terminis limitat Gabriel.cõs. 172.nu.10.in fin.& nu.13.lib.2. quam opinionem puto esse sequendam in iudicando, & cõsulendo. Et ratio est, quia si ignorat Resignatarius fructuum perceptionẽ,
43 quæ fit a resignante post cessionem, † quo modo ei nocere debet, Crauett.cons.171. nu.18.& cons.201.nu.36.& cons.203.nu. 5. factum enim alterius post ius plene quę
44 situm, impossibile est, † vt noceat præsertim ignoranti c. Matthęus, c. sicut iuris, vbi dd.de sim. Anchar.cons.171. col.pen. Ideo ne iniquitatem huiusmodi Constitutio Pij v. contineat, interpretanda erit in perceptione fructuum, quæ permittente, & sciente beneficiato fit, cum ignorãs non delinquat.

Accedit, quia ratio dictæ coniecturæ, vt pręsumatur confidentia, quoties resignãs percipit fructus post resignationem fundatur in eo, quia actus subsequens in dicat

dicat animum & pactionē præcedentem l. quædam. ff. de reb. dub. quæ ratio prorsus cessat in ignorante Crau. cons. 203. n. 5. Ideo &c.

Quarto limitatur huiusmodi cōclusio vt nō sit confidentia ex parte resignatarij quoties resignās percipit fructus post cessionem, eo tamen sciente, & nolente, ita declarat in terminis, Gabr. d. cons. 172. n. 10. in fi. & nu. 13. lib. 2. hoc potest exēplificari quoties uis infertur aut simili modo.

Et ratio est, quia hoc casu cessat ratio
45 coniecturæ, ideo debet cessare † dispositio c. cum cessante, de appell. & regulare est vt præsumptio fraudis, & doli cesset
46 quoties † fit actus ex necessitate, Ang. in l. si quis, post n. 3. C. de bon. proscrip. quē commendat Paul. de Mōte Pico in l. post contractum, n. 79. ff. de donat. dum concludit, quod qui facit actum ex necessitate in quo alias dolus & fraus præsumeretur, cessat talis præsumptio, arg. l. quoties. §. qui dolo. ff. de probat. Mascard. de probat. concl. 531. vbi plures in terminis citat.

Accedit quia alias sequeretur quod esset in potestate resignantis vel conferentis vim inferendo rectori facere vt beneficium ille amictat, quod est absurdum.

Et hæc distintio ex parte recipientis & dantis in hac materia est trita, Abb. in c. cum in Ecclesiæ in fi. vbi Anan. de sim. Ang. in verbo simonia 2. n. 15.

Trigesimæ secundæ Quæstionis Summarium.

1 *PRæsumitur Confidentia in Resignatione, si resignatarius constituat resignantem Procuratorem, uel Consanguineos.*
2 *Actus subsequens indicat animum.*
3 *Ex causa ius præsumit.*
4 *Ex facto lex colligit mentem.*
5 *Præsumptio Iuris dicitur necessaria.*
6 *Ex coniecturis statuitur aliquid.*
7 *Resignans amittit omne Ius.*
8 *Resignans non potest percipere fructus.*
9 *Ex datione fructuum facta venditori arguitur fraus.*
10 *Ex coniunctione sanguinis arguitur fraus.*
11 *Dictio si, exponitur pro quando.*
12 *Dictio si, denotat conditionem.*
13 *Dictio si, capitur multis modis.*
14 *Verba generalia generaliter accipiuntur.*
15 *Locutio generalis nihil relinquit intactum.*
16 *A proprietate verborum non est recedendum.*
17 *Constituens Procuratorem collatorem ad percipiendum fructus ex hoc non præsumitur confidentia.*
18 *In claris non cadit dubium.*
19 *Coniecturæ cessant vbi est veritas.*
20 *Vnius inclusio est alterius exclusio.*
21 *In pænalibus stricta sit Interpretatio.*
22 *Verba generalia restringuntur ad specificata.*
23 *Verba generalia recipiunt restrictionem a sequentibus.*
24 *Vna pars legis declarat aliam.*
25 *Posteriora declarant priora.*
26 *Verbis & ratione comprehenditur aliquid in lege.*
27 *In lege fit expressio exemplariter, & non restrictiue.*
28 *Exempla non restringunt regulam.*
29 *Ratio disponit sicut lex.*
30 *Plus attenditur ratio quam lex.*
31 *Ratio extendit legem.*
32 *Regula de inclusione vnius non habet quando in exclusis militat eadem ratio.*
33 *Experientia est rerum magistra.*
34 *Vnius inclusio non est alterius exclusio quando ali quid includitur ratione maioris frequentiæ.*
35 *Verbum Beneficium est generale.*
36 *Fauorabile est vt puniantur delicta.*
37 *Verba sequentia intelliguntur continuatiue.*
38 *Dictio vel stat alternatiue.*
39 *Donatio facta consuētæ personæ præsumitur fraudulenta.*
40 *Dictio aut disiungit.*
41 *Sub verbo parentes, Intelligūtur vtriusque sexus.*
42 *Verbum parentes, quid significat.*
43 *Verbum parentela, refertur ad Agnatos & Cognatos.*
44 *Propinqui qui sint.*
45 *Affines an sint propinqui.*
46 *Procurator potest constitui Instrumento & per literas.*
47 *Paria sunt habere de præsenti & de futuro.*
48 *Habens obligationem videtur habere rem.*
49 *Assassinus dicitur ex promissione & datione.*
50 *Locatio quid sit.*
51 *Vbi eadem ratio, ibi idem ius.*
52 *Beneficiatus potest expendere fructus beneficiorū conseruando patrimonium.*
53 *In re sua quisque est moderator & arbiter.*
54 *Rei suæ potest quis eam legem apponere quam vult.*
55 *Beneficiatus non potest disponere de fructibus benef. pro re illicita.*
56 *Neque pro re profana.*
57 *Alias peccaret mortifere.*
58 *Et teneretur ad restitutionem.*
59 *Donatio non præsumitur.*
60 *Capitur præsumptio pro non donatione.*
61 *Malitijs est occurrendum.*
62 *Radix mala amputanda.*
63 *Fraus colligitur quando emptor daret fructus venditori.*

Dictio,

64 Dictio, &, coniungit.
65 Dictio, &, includit principium & finem.
66 Dictio, &, continuat.
67 Argumentum à verisimili validum.
68 Dictio & copulat etiam diuersa.
69 Coniectura huius questionis non inducit veram confidentiam.

TRIGESIMA SECVNDA QVÆSTIO.

ARGVMENTVM.

De confidentia, quæ committitur quando pro uisus constituit procuratorem dimittentē, vel eius parentes.

Secunda coniectura, & præsumptio ex qua probatur confidentia est, quoties prouisus de beneficio constituit pro
1 curatorem ad percipiendum, † vel locādum fructus illius beneficij dimittentem, vel illius parentes propinquosque, & illi vel illis donauerit huiusmodi fructus perceptos, vel percipiendos, vt dicitur in §. si recipiens beneficium cōstituerit dimittentē, vel eius parentes, aut propinquos, procuratores ad percipiendum, vel locādum fructus beneficij dimissi, & illo, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit, & sequuntur Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. vers. idē est si prouisus. Mascard. de probat. conclus. 1306. nu. 29. 30. & 31. & causa committendi hanc confidentiam ponitur in §. multi, vers. plerique. Et ratio est, quia
2 huiusmodi actus † subsequens indicat animum prauum ipsorum, & quid actū fuerit demonstrat, l. quædam, ff. de reb. dub. l. sed Iulianus, §. proinde, ff. ad Macedon. Paul. de Castr. cons. 147. nu. 5. lib. 1. cum alijs, vt per Crauett. cons. 284. nu. 6. Et ex
3 † causa ius præsumere colligitur ex l. in fundo in princ. ff. de rei vendic. & ex l. vlt. in fin. ff. de action. & obligat. Menoch. de præsumpt. q. 17. nu. 2. & etiam ex facto, le-
4 gem colligere, † mentem, animumque agentis cōstat, ex l. Paulus, ff. rem. rat. hab. l. si tamen §. ei qui ff. de edil. edict. §. pauonum, vbi Glos. instit. de rer. diuis. late Menoch. de præsumpt. q. 19. nu. 1. Dec. cons. 421. nu. 13. Crauet. cons. 87. nu. 10. Alcia. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 26. & reg. 3. præsumpt. 33. & ideo præsumptio iuris
5 † necessaria dicitur, Spec. tit. de præsump. §. species nu. 5. Menoch. d. tract. de præsumpt. q. 3. col. 1. & iusta ratione potuit hic Pius v. ex huiusmodi constitutione procuratorum, & donatione fructuum sta-
6 tuere confidentiam ex † coniecturis, & indicijs humana lege, & ratione probatis, Bal. in rub. C. de probat. nu. 6. vers. exemplum, Idem Bal. in l. ea quidem nu. 5. C. de accus. Alciat. de præsumpt. in prælud. par. 3. in princ. maxime in dimittente, qui post resignationem, non potest se in beneficio resignato amplius intromitte-
7 re, & ingerere, cum amiserit omne † ius, Innoc. Host. Abb. & alij omnes in c. quod in dubijs de renunc. Rot. decis. 6. in fin. de rer. permut. in nou. Cassad. decis. 2. nu. 3.
* de renunc. & communiter * alij, vt probaui latissime de resignat. benef. lib. 1. q.
8 4. & 5. neque aliquos fructus † percipere vt late etiam dixi d. lib. 1. de resig. benef. q. 6. Ex hac ergo constitutione, & mandato procuratorio, & donatione fructuum arguitur fraus iuxta ea, quæ dicuntur in c. 2. de renunc. in 6. in l. dolum C. de dol. Gl. in l. apud Celsum, in princ. ff. de dol. mal. Bart. in l. post contractum, ff. de don. Dec. cons. 235. in princ. Paris. cons. 97. nu. 17. vol. 3. Grat. cōs. 81. n. 42. lib. 2. Et pro-
9 pterea † ex datione fructuum facta venditori arguitur fraus, Bar. in l. post contractum nu. 4. Io. Annibal. nu. 135. ff. de donat. cum alijs, vt per Mascard. de probat. conclus. 815. num. 48. Et de parentibus, & propinquis statuitur ea ratione, namque
10 ex coniunctione † sanguinis deprehenditur fraus, Bart. in l. non solum nu. 1. ff. de tir. nupt. Aret. cons. 1. post. nu. 5. & cons. 17. post nu. 7. Castrens. cons. 337. num. 16. cum seq. vol. 1. Roman. in l. post contractum, nu. 4. & ibi Io. de Annibal. nu. 62. ff. de donat. Card. Paris. cons. 143. num. 22. vol. 4. Dec. cons. 235. col. 2. & cons. 659. nu. 2. Gozzad. cons. 1. post num. 34. Grat. cons. 53. nu. 68. vol. 1. Crauett. cons. 82. num. 5. Et ideo in §. superiori incip. ad probandum statuit, vt legitima sit coniectura, si resignās se ingerat post resignationem beneficio resignato, vel fructus percipiat per se, vel alium, & ibi explicaui causam, & adduxi concordantia.

Et ex verbis positis in hoc §. primo no-
11 ta, quod † dictio si, exponitur pro quādo, vt per Bar. in l. hæc verba nu. 4. ff. de leg. 1.
12 & denotat † condicionem, vt sit confidentia, quādo quod subdit, interuenerit Bar. in l. si ita quis promisit num. 1. ff. de verb. oblig.

obligat.& in l. muto, §. sub conditione, n.
13 2. ff. de tut. & † capitur alijs modis vt per Iaſ. in l. 1. n. 69. ff. de off. eius cui mand. eſt iuriſd.

Secundo nota, quod verbum recipiẽs poſitum in hoc §. poſſet ex ſui generalitate verificari in recipiente beneficium vacans quocunque modo ſiue per obitum, ſiue per renunciationem iuxta ea quæ
14 ſcribit † Bald in l. in fraudem, in fin. ff. de milit. teſtam. & conſ. 191. lib. 1. locutio
15 n. † generalis nihil relinquit intactum, Bal. conſ. 265. lib. 1. Crau. conſ. 118. n. 14. & conſ. 113. n. 5. & conſ. 308. n. 3. eo magis cum id verbi proprietas ſuadeat.
16 l. non aliter, ff. de leg. 3. a qua non † eſt recedendum, l. finalj, ff. de vſufruct. leg. Crauet. conſ. 188. col. 2. Bal. conſ. 452. ſtatuto col. vlt. lib. 1. Decian. reſp. 47. n. 8. vol. 3. Menoch. conſ. 97. n. 40. vol. 1. & cõſ. 215. n. 9. & xi.

Et hoc modo accipiendo eſſet ſenſus, vt committatur confidentia ſi recipiens beneficium conſtituerit procuratorem ad percipiendum vel locandum, reſignantem, collatorem, & præſentantem, & ita videtur intelligere hũc tex. Maiol. d. lib. 5. de irregul. c. 45. ſub n. 5. col. vlt. verſ. Idem eſt ſi, eſſe confidentiam ſi prouiſus conſtituat procuratorem ad percipiendum fructus vel locandum, reſignantem, prouiſorem vel propinquum reſignantis prouiſoris, aut præſentantis, ſequitur eiſdem verbis, Maſcard. d. concl. 1306. n. 29. & 30. & hæc concluſio poſſet comprobari ratione quia ratio quæ militat inter reſignantem & reſignatarium, militat inter confeſentem & prouiſum, inter pręſentantem & pręſentatum, electorem & electum, ergo idem ius debet ſtatui vulg. l. á Titio, ff. de verb. obl. l. illud ff. ad l. Aquil.

Sed his non obſtantibus pro contraria opinione alias in facti contingentia reſpondi, vt hic §. debeat intelligi duntaxat in eo prouiſo qui conſtituit renunciantem procuratorem, ad percipiendũ & locandum fructus illius beneficij, &
17 non in eo qui conſtituit † collatorem, pręſentantem & electorẽ, & mouebar primo: Quia id expreſſe exprimitur in eodẽ §. ibi conſtituerit dimittentem, vel eius
18 parentes &c. ergo nullum cadit † dubium, l. ancille. C. de furt. Corn. conſ. 109. lib. 1. Dec. conſ. 484. n. 1. Roland. a Vall. conſ. 77. n. 5. lib. 1. vnde ceſſant coniecturæ &
19 † argumenta, l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. Soc. iun. conſ. 12. n. 2. lib. 2. Ceſal. conſ. 138. n. 20. vol. 1.

Secundo, quia in hac parte cõſtitutionis dum agit Pius de præſumptionibus, & coniecturis ſufficientibus ad arguendam & probandam confidentiam a §. ad probandum, vſque ad §. ſi vel ſola, loquitur de reſignatione, vt patet ibi, ſi quis poſt ceſſam, & ibi publicatam reſignationem, ergo non debent includi ordinarij præſentantes & electores, cum vnius
20 incluſio ſit excluſio † alterius, l. cum prętor, vbi Gl. & alij, ff. de iud. Fel. in c. non ne de præſumpt. Iaſ. in l. 1. colum. 4. ff. ſol. matrim.

21 Tertio, quia hæc eſt materia † pœnalis, & admodum odioſa, & ideo ſtricte intelligenda, & quantum ſonat. Din. in reg. odia, ff. de reg. iur. c. 15. qui de ſent. excõ. lib. 6.

Ad contrarium reſpondebam, quod generalitas illius verbi recipiẽns debet reſtringi ex verbo ſubſequenti dimittentem, quod excludit aliam vacationem quam reſignationis vt s̃. dixi, & regula-
22 re eſt, vt verba † generalia reſtringantur ad ſpecificata, l. ſi de certa, C. de tranſact. l. ſi de ex maiore, C. de excep. Crau. conſ. 308. ſub n. 5. col. pen. verſ. inde videmus,
23 & ex † ſequentibus, Gl. in auth. offeratur, C. de lit. conteſt. & in l. ſciendum, in pr. in. ff. qui ſatiſd. cog. Dec. conſ. 179. col. vlt. verſ. nec obſtat, & regulare eſt vt vna pars
24 legis declaret † aliam l. non eſt nouum, l. nam & poſteriores, ff. de legib. l. vtrum, ff. de petit. hered. l. qui filiabus, ff. de leg. 1.
25 & poſteriora † declarant priora, Crau. cõſ. 86. n. 5. & conſ. 221. n. 15.

Et hanc opinionem exiſtimo eſſe veriorem in puncto iuris, Verum a contraria non recederem in iudicando ex identitate rationis, vt ſi prouiſus conſtituat procuratorẽ, collatorem, præſentantem, illiſque donet fructus perceptos, & percipiendos, vt colligatur coniectura confidentiæ, nam eadem viget ratio, & pacti præſumpti, Ideo præſens caſus videtur incluſus, quamuis non exprimatur
26 verbis, quod non eſt † neceſſarium cum comprehẽdatur ratione l. his ſolis, C. de reuoc. donat. Pariſ. conſ. 83. n. 21. vol. 3. & conſ. 69. n. 3. vol. 4. Dec. conſ. 284. col. 2. & conſ. 301. col. etiã 2. Et receptum eſt vt ſi ra-

si ratio legis comprehendit plures casus,
27 si de vno in ea fit mentio videtur † factum exemplariter non restrictiue, Tiraq. in l. si vnquam, verb. libertis nu. 37. C. de reuoc. donat. & de vtr. retr. tit. de retr. Li-
28 gnag. §. 20. nu. 2. & 3. nam exempla † non restringunt regulam, l. regula §. vlt. ff. de iur. & fact. ignorant. l. scire oportet §. penult. ff. de excus. tutor. Bal. in l. 1. in 1 lect. sub nu. 1. ff. de iust. & iur. Ex quo videtur responsum ad argumentum primũ, quod adducebam consulendo de verbo dimittentem, cum exempla non restringant re-
29 gulam, & ratio † disponat, sicut lex, Bal. in c. dilectus filius col. 1. de rescr. Dec. cons. 284. col. 2. Crau. cons. 183. col. 2. Dec. etiã in c. 2. requiris nu. 2. de appell. & in c. at si clerici, §. de adulterijs n. 18. de iudic. imo
30 plus † est attendẽda ratio legis, quam lex l. 1. C. quæ sint longa consuet. & consuetudo prima dist. Gemin. in c. vbi periculum nu. 1. de elect. lib. 6.

Ad secundum respondeo, quod licet verba §. ad probandum sonent in resignatione, tamen verba huius §. si recipiens,
31 ex ratione habent hanc † extensionem l. cum pater §. dulcissimis, ff. de leg. 2. Aret. cons. 143. col. 4. & 5. Gemin. cons. 39. col. 1. & cons. 40. col. 2. optime Barr. in l. pater filium §. fundum in fine, ff. de leg. 3. Gl. in clem. 1. de elect. Non obstat argumentum de inclusione, quia respõdeo re-
32 gulam † illam * communem non habere
* locum, quoties in exclusis militat eadem ratio, quæ in inclusis, Glos. in d. l. cum prætor, ff. de iudic. Fel. in c. nonne in 4. lim. de præsumpt. Gerard. de petra sancta sing. 7. Riminal. sen. cons. 251. n. 44. & cons. 529. nu. 25. Dec. in l. 1. in 3. lect. num. 84. ff. si cert. pet. Card. Paris. cons. 111. num. 39. vol. 1. Menoch. de arbitr. iudic. cas. 64. num. 18. Eoque magis, quia potest dici, quod id, quod dicitur hic de resignatione exprimitur ratione frequentioris cõtingentiæ, nam re vera frequentius po-
33 test accidere, & experientia docet, † quæ est rerum magistra §. sed hodie instit. de satisd. c. quam sit de elect. lib. 6. Paris. in
* rub. ff. sol. matr. nu. 6. & communiter * est receptum, vt vnius inclusio non sit alte-
34 rius exclusio, quando id quod † exprimitur, deciditur ratione maioris frequentiæ, & contingẽtiæ, Gl. not. in clem. 1. verbo præsidentes in fine de rescr. & ibi illã not. Ant. de Butr. & Imol. Ias. in l. 1. num. 33. ff. sol. matrim. & in l. 2. num. 12. ff. de vulg. & pupill. Fel. in c. nonne in 5. limit. de præsumpt. Bellon. cons. 52. nu. 10.

Ideo conclusio huius tex. siue §. intelligenda erit, vt non solum sit confidentia quando resignatarius constituit procuratorem resignantem, vel eius propinquũ ad percipiendum, vel locandum fructus illius beneficij resignati, illisque donando dictos fructus, sed etiam quando prouisus, præsentatus, nominatus, electus, id facit constituendo collatorem, presentãtem, nominantem, & eligẽtes, eisque donando fructus, nam ex hoc colligitur cõfidentia.

Tertio intellige hanc conclusionem in quocunque beneficio tam simplici, quam requirente residentiam, & curato, ac habente dignitatem quãtũmuis maximam,
35 quod probat, tum generalitas dicti † verbi beneficium, Gemin in c. quamuis el 1. de præb. lib. 6. Anan. quẽ refert, & sequitur Caccialup. de pens. q. 30. num. 6. Barbat. in clem. causam §. quod si forsan, nu. 18. & 29. ac 30. de elect. & colligitur ex his, quæ scribit Ioannes Selua de benef. par. 3. q. 2. & 3. & late tradidimus de resig. benef. lib. 3. q. 1. vbi explicauimus omnia genera beneficiorum, tum etiã ratio, quæ militat in omni beneficio, & dignitate, vt censeatur punibilis, & prohibita confidentia ibi commissa. Accedit tertio, quia
36 fauorabile est, vt puniantur † delicta, & sit lata interpretatio, l. si quis ingenuum, §. in ciuilibus, ff. de capt. & postl. l. si ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. Bart. in l. quemadmodum, C. de agric. & cens. lib. 11. Blanc. in prax. crim. §. datis defensionibus n. 49.

Quarto quia in §. præcedenti incip. ad probandum iam expresserat Ecclesiam, aut Monasterium, & aliud beneficium, vnde hic non erat necessarium id repetere, cum eadem sit materia, & continuet, ac
37 intelligatur, † quod hic dicitur iuxta terminos præcedentis orationis de Episcopatibus, Abbatijs, & reliquis sacerdotijs Bald. in l. domum col. 1. in fine, C. de rei vendic. Ias. cons. 215. col. 2. lib. 2. & cons. 5. col. 3. lib. 3. Soc. Sen. cons. 15. nu. 17. lib. 1. Crau. cons. 313. nu. 5. & in principio iã expresserat de omnibus personis, etiam S. R. E. Cardinalibus, de quibus poterat fieri dubium.

Quarto intellige hanc conclusionem, colligi confidentiam, siue prouisus constitue-

stituerit procuratorem resignantem, siue eius parentes, aut consanguineos, nam hæc parificantur, vt probant expresse illa verba, constituerit dimittentem, vel eius parentes, aut propinquos procuratores, l. si hæredi plures, ff. de condi&. & demon.

38 Dictio enim, vel † operatur, vt sufficiat vnam partem esse veram ad effectum, vt ex hoc oriatur coniectura confidentiæ, tam si fuerit constitutus procurator resignans, quam si fuerint constituti propinqui, vel parentes, Corn. cons. 237. col. 4. lib. 4. Angel. de Gam. de testam. nu. 2. & in hoc nullū cadit dubium, quia verba sunt clara l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. Et rationē supra deduximus, quare æquiparentur hi duo casus, nā eo quia sunt constituti procuratores, parentes, & propinqui, videtur constitutus ipse resignans ob coniunctionem sanguinis, quæ inter illos adest, & merito arguitur coniectura fraudis, Roman. in l. post contractū nu. 4. ff. de donat. vbi Io. Annib. num. 62. vers. nec obstat, Aret. cons. 2. n. 5. Calcan. cons. 15. col. 12. in princ. cum alijs, vt per Mascard. de probat. concl. 815. nu. 10. &

39 ideo donatio † facta coniunctæ personæ præsumitur fraudulenta, ac simulata, & non vera, vt est tex. optimus in l. data opera, C. de donat. l. pen. in princ. ff. de bon. libert. Bart. in l. non solum in princ. ff. de ritu nupt. Bal. cons. 438. lib. 5. Cuman. cōs. 155. col. 2. Petr. de Anchar. cōs. 251. Dec. cons. 235. nu. 2. vers. secunda præsumptio Card. Paris. cons. 143. nu. 22. vol. 4. & faciunt notata in c. 2. de renunc. lib. 6. Et quod dicitur de parentibus, aut propinquis dimittentis beneficium, vt sit coniectura confidentiæ, si constituantur procuratores a resignatario, illisque donentur fructus, intellige disiunctiue, nam non requiritur, vt sint cōstituti parentes, & propinqui, sufficit enim, quod alter eorum fuerit constitutus, vt colligitur ex di

40 ctione aut, quæ ponitur † inter prædictos quæ disiungit, & operatur, vt vnum sufficiat, Bart. in l. is qui ducenta §. vtrum nu. 2. ff. de reb. dub. Bal. in l. cum quædam nu. 6. C. de verb. signif. vbi dicit, quod si dictū fuerit, volo pecuniā deponi in manibus Titij aut Sempronij, videtur tacite procurationis officium cuilibet de per se insolidum esse cōmissum, idem voluit Bart. in auth. si quando, C. de constit. pec. Et dū Pius v. nominat in hac coniectura paren-

41 tes, videtur intelligere de parentibus † vtriusque sexus, Gl. in l. appellatione parentis, ff. de verb. signif. & ibi Alc. Glos. & Bal. in l. quisquis, C. ad l. Iul. maiest. Et

42 quamuis proprie pater, & mater † significetur, cum veniat a verbo pario, tamen apud Iurisconsultos teste Festo etiā auus & proauus, & alij superiores vtriusq. sexus vsque ad tritauos, & tritauias intelliguntur, & vltra hos maiores appellātur, vt tradit Paul. I. C. de grad. affinit. l. Iuris. cons. Caius in d. l. parentis appellatione, ff. de verb. signif. & optime intrat huiusmodi coniectura, quoties fuit cōstitutus procurator, Pater, Auus, tam paternus, quam maternus resignantis, vt præsumatur confidētia ex præsumpta fraude, Vel intellige latius, nam parentum vocabulū ad quoslibet consanguineos extensum, inuenimus, vt Plin. lib. 18. c. 1. Cic. 1. de Orat. & 2. de Finib. & li. 9. ad Attic. Ouid. 1. Metam. & alij tradūt relati a Calepin. in Dictionario verbo parens, & sequitur Iac. speciel. in dictionario in eodem verbo parens, vers. at latius hodie vtriusque Ias. in l. in ius vocari §. prætor nu. 8. ff. de in ius voc. Afflict. decis. 178. nu. 2. Hinc

43 verbum † parentela adaptatur ad Agnatos, & Cognatos, Corn. cons. 133. col. 1. lib. 2. Card. in clem. 1. §. vlt. de iur. iur. & omnes collaterales, Abb. in c. fraternitatis, de vsuris, Bal. cōs. 334. nu. 5. lib. 3. Ang. cons. 289. Butr. cons. 9. Anchar. cons. 239. col. 4. Alex. cons. 160. lib. 2.

44 Dum autem nominat propinquos † videtur intelligere de consanguineis, & sic de omnibus sanguine coniunctis cū resignante, Cic. ad Cæl. lib. 2. epist. & habetur ex Dictionario in verbo propinquus, Bart. in l. vlt. nu. 4. C. de verb. sign. An af-

45 fines dicātur † propinqui, Idē Bart. in l. 1. C. vnde vi. & vx. & in l. cui eorū §. affinitatis, ff. de post. Bal. in l. vlt. C. de indic. vid.

Quinto hanc conclusionem intellige, siue prædicti constituantur procuratores per instrumentum, siue per litteras; nam

46 vtroq. modo posse † constitui tradit Car. Paris. cons. 47. nu. 14. vol. 1. cum alijs addu ctis a me de resign. benef. lib. 9. q. 6. col. 1. & eadē ratio viget in vtroque casu, Ant. de Butt. in c. 2. nu. 4. de renunc. lib. 6. ergo idem ius, l. illud, ff. ad l. Aquil. & hoc nullum habet dubium.

Sexto hanc conclusionem intellige, vt cōmittatur confidentia tali casu, sine fuerint

rint a resignatario constituti procuratores, parentes, aut propinqui resignantis ad percipiendum fructus beneficij resignati, siue ad locandum fructus percipiẽdos, vt patet illis verbis, *ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi*, hi enim casus æquiparantur, & ratio est, quia paria sunt quod quis percipiat fructus de præsenti,
47 † vel habeat promissionẽ illos consequẽdi infra certum tempus, vt dicit Salic. in l. non ideo minus in fine, C. de accus. Grãmat. Vot. 9. col. 1. qui enim habet obligationem, & promissionem videtur habere
48 † rem ipsam, Curt. Sen. cons. 20. col. 18. vers. omitto postremo, Aret. cõs. 164. col. 11. & seq. Paris de Put. in tract. de synd. fol. 57. nu. 14. Et ideo assassinus dicitur tã
49 † ex datione, quam ex promissione, Archid. in c. pro humani col. 1. in fine, Gemin. in §. cum igitur in primo not. Petr. de Anchar. in 6. not. de homic. lib. 6. Dec. cons. 327. in princ. Corn. cons. 249. col. 1. vol. 4. Carrer. in prax. crimin. in tit. de homic. §. circa tertium in princ. vbi attestatur * de communi, quam promissionem videtur habere ex locatione facta, cũ lo-
50 catio † sit ad rei vsum concessio pro mercede, vel pecunia numeranda conuenta, Azo in princ. loc. in sum. Gl. Bar. & Salic. in l. excepto ff. loc. Doct. * communiter in rub. ff. & C. ac instit. loc. Et hoc intellige, quoties iste procurator locauit fructus dicti beneficij paciscendo, vt sibi respondeatur de pecunia, nam hanc videtur habere mentem Pius v. quia si pecunia erit soluenda domino beneficij, cessat omnis fraus, cum nullam vtilitatem habeat ipse procurator.

Septimo intellige hanc conclusionem procedere, quoties fuerunt cõstituti procuratores dicti parentes, vel propinqui ad locandum, vel percipiendum fructus beneficij dimissi, nam ita declarat tex. ibi *beneficii dimissi*, & est ratio, quia tunc potest ex eo præsumi fraus conuentionis illicitæ iam factæ, vt supra dictum est, ergo secus erit, si fuerint constituti prædicti procuratores ad percipiendum, vel locandũ fructus alterius beneficij nõ dimissi, quia huic casui verba tex. non applicantur l. 4. §. totiens, ff. de damn. infect. Si autem constat pecunias versas ad vtilitatem resignantis, inficiari non potest, quin ex illa perceptione fructuum non arguatur ad actum illicitum, & ad præsumptionem cõfidentiæ, quoties vere constat fructus illos verti in vtilitatem illius, & actum esse correspectiuum iuxta ea, quæ scribit Paris. cons. 143. num. 21. vol. 4. cum alijs, vt per Mascard. de probat. concl. 815. nu. 4. & fraudulentum, nam dicitur in §. quare nos volentes, & in §. itidem, siue per se, siue per alium, &c.

Octauo intellige, siue huiusmodi fructus beneficij dimissi fuerint dati resignãti, siue prędictis procuratoribus, nam hos duos casus æquiparat Pius v. illis verbis, & illi, vel illis donationem fecerit, & ratio est, quia vtroque casu potest fraus deprehendi iuxta ea, quæ supra deduximus latissime.

Nono intellige hanc conclusionem in fructibus tam perceptis, quam percipiendis, vt patet ibi *de fructibus perceptis, aut percipiendis*, & ratio est, quia eadem viget ratio in vtroque casu, namque eadem fraus de-
51 prehenditur, ergo idem ius † debet statui l. illud, ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. Et sufficit alternatiuum, vt patet ex dictione illa aut, Bart. in l. si is, qui ducenta §. vtrum nu. 2. ff. de reb. dub. Bald. in l. cum quædam num. 6. C. de verb. oblig. & * communiter Doct. sequuntur.

Decimo nota casum, in quo quis non potest disponere de fructibus beneficij absque periculo committendi confidentiam, cum regulariter clericus beneficiatus possit expendere fructus beneficij,
52 quomodumque voluerit † etiã bona propria conseruando, Innoc. in c. Episcopũ de præb. & ibi Abb. & alij Card. Zab. & Abb. in c. postulasti de rescr. vbi Fel. nu. 6. Soc. Sen. cons. 91. vol. 3. Caiet. 2. 2. q. 185. aut. 7. resp. ad 3. communis * opin. teste Fel. in d. c. Episcopus, & comprobat late Couarr. in cap. 1. col. 3. de testam. sub nu. 2. cum sint domini, & in re sua quisq.
53 sit moderator, † & Arbitrer l. in re mandata, C. mand. l. nemo exterus, C. de iudic. §. per traditionẽ, instit. de rer. diuis. Soc. Sen. cons. 53. num. 8. lib. 1. rei suæ potest,
54 quis eam legem † apponere, quam voluerit, c. verum, de condit. apposit. c. de monacis, de pręb. c. cum Bertoldus de re iud. l. quoties, C. de donat. quæ sub mod. l. ob res §. 1. ff. de pact. dotal. l. legem, C. de pact. Bal. in l. hac edictali in princ. col. 9. C. de secur. stab. Card. Paris. cons. 72. in princ. vol. 1. & cons. 24. nu. 24. vol. 2.

Et ratio huius conclusionis est, quia nõ potest

potest clericus fructus beneficij expende
55 re pro re † illicita, Archiep. Florent. in 3. par. summ. tit. 15. c. 1. §. 19. & in 2. par. tit. 2. c. 2. §. vlt. Siluestr. in verb. clericus 4. Angel. in verb. clericus 4. §. 4. Palud. in
56 4. sent. dist. 24. q. 3. art. 3. & pro † re profana, Riccard. in 4. sent. dist. 15. art. 3. q. 1. ad. 1. Caiet. 2. 2. q. 185. art. 7. alias peccare
57 ret † mortifere, Archid. & Gem. in princ. dist. 44. Abb. in c. cum secundum de praeb. Fel. in c. postulasti nu. 6. de rescr. Dec. in c. Episcopus de praeb. & secundum vnam
58 opinionem † tenetur ad illorum restitutionem, vt late tradunt Aluar. Pelagius de planctu Ecclesiae lib. 2. c. 28. col. 8. Maior in 4. dist. 24. q. 17. & communiter,* vt attestatur Nauarr. qui hanc opinionem pluribus rationibus, & auctoritatibus defendit in tract. de reddit. Eccl. q. 2. in 7. monit. fol. mihi 179. col. 4.

Vndecimo intellige, siue huiusmodi donatio facta fuerit scriptura, siue absq. scriptura, nam vtroque casu existimo colligi ex hoc confidētiam, quod probo Primo ex generalitate huius verbi apti comprehendere vtrumque casum, Bal. in l. in fraude in fine, ff. de mil. testam. l. 1, §. generaliter, ff. de leg. praest. Secundo, quia in §. itidē dicitur scripto, vel verbo significauerit, & ibi late dixi. Tertio, quia eadem est ratio, vt patet, ergo idem ius vtroque casu, l. illud, ff. ad l. Aquil. Quarto, quia mens Pij v. non est loqui de donatione formali, quę prouenit ex mera liberalitate, de qua in l. donari, ff. de donat. & in l. donari, ff. de reg. iur. Host. in sum. tit. de donat. sed de ea, quae fit fraudulēter pro consequendo beneficio, vt verba ostendunt, l. Labeo in fine, ff. de supel. leg. Dec. in l. semper in stipulationibus num. 4. ff. de reg. iur. Crau. cons. 20. nu. 2. & cons. 290.
59 in fin. & regulariter donatio non † praesumitur, cum potest capi alia cōiectura, vel constat de causa, l. cum de indebito, ff. de probat. l. si cum aurum, ff. de solut. Alex. in l. si is qui quadringenta, §. dos legata nu. 4. ff. ad l. falc. Corn. cons. 64. num. 2. vol. 2.
60 Gozzad. cons. 94. n. 28. Imo in dubio † capitur alia praesumptio datū ob aliam causam, Bal. in l. generaliter col. 3. C. de non numer. pec. Ias. in l. si a substit. §. vlt. in fin.
61 ff. de leg. 1. Malitijs † enim occurrendum est, l. cum hi, §. si cū lis de dol. ff. de transact. l. magis, §. si pupillus, ff. de reb. eor.
62 & omnis radix † mala amputāda, l. in fundo de rei vend. l. quaestionis in fine, C. de fideicomm. Ang. de malef. in verbo fama publica sub nu. 118. in fine.

Hinc communiter* receptum est, fraudem praesumi, quando possessor venditor
63 responderet de fructibus emptori, † vel e contra, Bart. in l. post contractum post num. 4. vers. respondeo, non puto sufficere, ff. de donat. Crot. cons. 141. Bart. in l. sicut, §. superuacaneum in fine, ff. quibus modis pig. vel hypot. seru. Mascard. de probat. concl. 815. num. 55. Ita pari ratione fraus debet deprehendi ex datione fructuū beneficij, quam facit resignatarius resignanti.

Sed dubium cadit, an haec debeant cōiungi, vt scilicet requiratur ad effectum, vt haec coniectura confidentiae intret, quod recipiens beneficium constituerit procuratorem resignantem, vel eius parentes, & propinquos ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi, & illi, vel illis de praedictis fructibus donationem fecerit, vel alterutrum sufficiat, vt ex constitutione sola arguatur confidentia, & ex donatione sola? Mihi videtur alterutrum non sufficere, vt habeat locum haec coniectura posita in hoc §. si recipiens, sed coniunctim requiri constitutionem procuratoris ad percipiendum & locandum fructus, & illorū donationē resignanti, vel eius propinquis, & paren-
64 tibus, Quod probo, quia copula, &, † quae ponitur inter haec duo, coniungit, l. si haeredi, ff. de cond. inst. vbi Glos. & alij latissime, Fel. in c. ex par. 1. nu. 21. de rescr. Et operatur, vt requiratur verificatio vtriusq. requisiti, Ias. in l. fluminibus nu. 64. ff. de flum. Fel. loc. cit. Imol. in clem. in plerisque in 8. col. de elect. Bart. in l. si is, qui ducenta, §. proinde, de reb. dub. & in d. l. qui haeredi, Adeo, quod quo-
65 ties ponitur inter † principium, & finem habet includere medium, Host. in c. licet causam, Fel. num. 10. vers. tertia causa de probat. Bald. in l. 1. num. 4. C. de iur. emphyt. Abb. cons. 11. num. 26. sub eadem qualitate, l. nam, quod liquide, ff. de paen. leg. l. Seie, §. caio, ff. de fund. instr. l. si quis Titio, ff. de vsufruct. accresc. Pauin. de potest. cap. sed. vacant. in prael.
66 3. num. 3. cum seq. Et eius natura † est, vt continuet praecedentia, Bart. in l. 1. in fine, ff. de his, qui not. infam. & in l. Seie, §. Caio nu. 3 ff. de fund. instr. Roman. cons.

104.nu.4. Alex.conſ.101.n.8.lib.3.Corn. conſ.129. in fine lib.2.

Eoque magis, cum materia ſit connexa, & poſita in eodem §.Soc.Sen.conſ.53. nu.9.lib.1. Pariſ. conſ.38. num. 25. lib.2. Curt. iun. in l.1. §.vlt.nu.27.ff.ſi cert.pet. Dec.conſ.324. col. pen. Anchar.in clem. in pleriſque col.vlt.de elect.

Quod comprobat etiam veriſimilitu-
67 do, † cuius argumentum validiſſimum eſt Bal.conſ.180, lib.3. Oldr. conſ.13. Crau. conſ.297.nu.6.19.Hæc enim dictio, Et, co
68 pulat omnino † diuerſa, vt vtrumque copulatum veniat principaliter, Gl.in rub. ff. de iur.& fact. ignor.Bart.in l.ſi finita §. ſi eleganter,ff.de damn.infect. Archid.in c.cupientes in princ.de elect.Eoque magis, cum vtrumque eſt neceſſarium. Petr. de Anchar. in c. præſentium, §.teſtes, de teſtibus lib.6. Bart.& alij in l.diuus, ff. de re iudic. Gemin. in c.quoties in fine 2. q. 1. Roman.conſ.369.in antepen. col. cum alijs, vt per Felin.d.c. ex parte num.23.& excludit, quæ non narrantur, Lud. Rom. conſ.146, viſo, col.3. late Fel.d.c. ex parte nu.22. de reſcr.

Rurſus contigit dubitare, an hæc coniectura præſentis §.inducat veram confidentiam? prima facie videretur dicendũ, quod ſic, ex verbis poſitis in ſuperiori §. ad probandum, ad probandum vero plene cõfidentiarum abuſum inter alias, etiã præſumptiones, & coniecturæ habeantur legitimæ, &c,

69 In contrarium tamẽ eſt veritas, vt † huiuſmodi præſumptio non inducat veram confidentiam, ſed tantum præſumptionẽ,
** * vt fuit reſolutum in vna * Coſentin.prætenſæ confidentiæ coram R. P. D. Orano 4. Feb. 1591.& probatur expreſſe in §.teſtes ea ratione , quia aliud eſt præſumptio, aliud veritas. Nec obſtant verba ſupra poſita ex §. ad probandum, quia ſolũ probant, vt huiuſmodi præſumptio, & cõiectura ſit legitima inter alias, non autem quod ſit veritas.

70 Poſtremo dubitatur, quid † ſi reſignatarius poſt plures annos poſt reſignationẽ donet reſignanti aliquam quantitatem pecuniarum, an ex hoc arguatur confidẽria, cũ hic caſus proponeretur in Rota a bo.mem.D.Bubalo in vna Oriolen. 1.Februarij 1591. de ordine fel.rec.Gregorij xiv. fuit reſolutũ ab omnibus negatiue, ſcilicet, quod donatio facta poſt multos annos poſt reſignationem non arguat ſimoniam, neque confidentiam, niſi probetur præceſſiſſe pretiũ illicitum ſuper huiuſmodi donatione facienda in ipſa reſignatione, ç. artaldus, ibi antequam eligeretur 8. q.3. Io. Andr.Abb.Fel.& Dec.in c. veniens, el 1.de reſtib. Abb.in cap.cum M. nu.24. de conſt. Dec. conſ. 118. nu.4. Moed. deciſ. 116. Put. deciſ.171. num.9. lib.2. Caputaq. deciſ. 239. nu.7. par.3.

Trigeſimæ tertiæ Quæſtionis Summarium.

1 Reſignans expendens pecuniam pro literis Reſignatarij committit confidentiam.
2 Ex ſolutione pecuniæ intrat fraus.
3 Ex facto ad quod quis non tenetur, oritur fraus.
4 Ex facto inſolito intrat fraus.
5 Inſolita venditio facit præſumere fraudem.
6 Fraus ex coniecturis.
7 Actus præſumitur factus ad inſtantiam, illius in cuius vtilitatem vertitur.
8 Citatio præſumitur facta ad inſtantiam partis.
9 Mutuum præſumitur factum gratia recipientis.
10 Contractus ſimulatus ſi impenſa quæ debet fieri per venditorem fiat ab emptore.
11 Impenſæ inſtrumentorum fiunt ab emptore.
12 Reſignatarius expendens in literis Reſignantis committit confidentiam.
13 Caſus non expreſſus non includitur in lege.
14 In pœnalibus ſtricta interpretatio.
15 Cauſa principalis quæ.
16 Impenſa probatur per dictum Procuratoris.
17 De facto proprio quis poteſt teſtificari.
18 Dictum vnius non probat.
19 Libris menſariorum creditur.
20 In habentibus officium publicum, non cadit ſuſpicio.
21 Libri ſcripti auctoritate priuata non probant.
22 Intereſt Reipublicæ vt delicta puniantur.
23 Regula, Vnius incluſio fallit pluribus modis.
24 Expenſæ probantur pluribus modis.
25 Expenſæ probantur ex coniecturis arbitrio Iudicis.
26 Expenſæ præſumuntur factæ animo repetendi.
27 Dictio ſimulque coniungit.
28 Dictio vna coniungit.
29 Vbi verba ſunt clara nullum cadit dubium.
30 Dum duo requiruntur vnum non ſufficit.
31 Capienda interpretatio pro non delicto.
32 Sine pecunijs non fit expeditio.
33 Ingerit ſe in hereditate qui ſoluit æs alienum.
34 Sub titulo beneficij includuntur annexa.
35 Fideiubens reſignans pro Reſignatario nõ committit confidentiam.
36 Qualitas legis debet in primis verificari.
37 Actus fideiuſſionis non eſt prohibitus.

Dictio

38 Dictio si, venit continuatiue.
39 Sequentia declarantur ex praecedentibus.
40 Lex generalis comprehendit omnes casus & personas.
41 Actus attribuitur mandanti.
42 Mandans & Mandatarius vniuntur.
43 Ex coniectura huius quaestionis non oritur vera confidentia.
44 Scientia Papae facit cessare omne vitium.

TRIGESIMA TERTIA QVAESTIO.

ARGVMENTVM.

DE confidentia, quae committitur ex expeditione litterarum.

TRigesimo tertio quaero, &c. Tertia coniectura, & praesumptio ex qua probatur confidentia † colligitur ex rotali expeditione litterarum resignationis
1 pro resignatario facta a resignãte de suis proprijs pecunijs, vt patet in S. si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mensariorũ ex parte dimittentis expeditio, quae personam recipientis cõcernit, prosecuta sit, simulq. expensae pro ea necessariae ab illo factae fuerint, & causa id faciendi ponitur in S. multi, de quo dixi. Et ratio est, quia quoties resignatur beneficium in fauorem alicuius sit supplicatio, qua signata, datata, ac registrata, ac praestito consensu, litterę expediuntur vt late tradidi de resign. benef. lib. 8. & si in illa resignatione aliquid reseruatur resignanti, scilicet pensio, vel fructus, ipse expedit suas bullas reseruationis pensionis aut fructuum, & soluit de suo compositionem, & alia necessaria, quę expendũtur pro expeditione dictae reseruationis pensionis, aut fructuum, & resignatarius expedit suas litteras resignationis, scilicet prouisionis factae per S. D. N. in personam suam, soluendo de suo annatam, & alia necessaria in Camera, vel Cancellaria expendi, & dari solita, ac in plum-
* bo, & ita seruat stylus * vulgaris Curiae omnibus notissimus, & de eo etiam attestatur Nauarr. cons. 5. nu. 1. vers. respondeo, de Simon. Si ergo resignans se ingerit in expeditione, quae pertinet ad resi-
2 gnatarium, expendatque pro illa † pecunias proprias, ex hoc oritur praesumptio fraudis iuxta ea, quae ponit Io. Annib. in l. post cõtractum nu. 138. vers. item fraus, tamen praesumitur, & num. 140. ff. de donat. per Gl. primum in l. si quis sub condicione, de condit. & inst. Et regulare est
3 vt oriatur † coniectura fraudis, quoties fiunt ea, ad quae quis non tenetur. Paul. de Castr. in d. l. si quis sub cõdicione post numerum primum ex l. vnde propter, ff. de cond. & demonstr. Crauett. cons. 321. num. 3. vers. praesumitur contra eum, &
4 quoties quis facit † insolita, Guid. Pap. de praesumptionibus nu. 51. vers. ex cautelis. Crauett. cons. 44. num. 5. Mascard. de probat. conclus. 815. num. 40. Hinc
5 † insolita venditio facit pręsumere fraudem contractus, Bal. in d. l. si quis sub condicione, Io. Annib. d. l. post contractum num. 139. Crauett. cons. 100. Titius post num. 5. vers. Itaque ex actu, fraus enim
6 coniecturis † deducitur c. 2. de renunc. in 6. vbi omnes dd. Gl. in l. apud Celsum in princ. ff. de dol. mal. Paris. cons. 97. nu. 17. vol. 3. Crauett. cons. 10. nu. 3. Grat. cons. 81. num. 42. lib. 2. Dec. cons. 235. in princ. & cons. 659. etiam in princ. Et huiusmodi fraus potẽst hac de causa, & ratione interuenire, vt resignans deponat illud beneficium penes resignatariũ ex vna vndecim, vel duodecim causarum positarum in eadem Constitutione Pij v. in S. multi, vt quia non potest retinere illud beneficium, vel ne cogatur ad sacros ordines, aut ad residentiam, vel ad incedendum in habitu clericali, vel vt possit proficisci ad bellum, aut inimicum occidere, vel vt alieno nomine lites agat, & defendat, vel ob crimen cum sit inhabilis, quaerat purgationem, vel absolutionem, aut vt vxorẽ capiat, non recitet horas canonicas; his enim de causis, & similibus potest verificari haec conclusio nostra, vt ex aliqua ipsarum quęrat resignãs deponere beneficium penes aliquem, ad effectum, vt postea illud possit consequi ad suum beneplacitum, & ideo facit expeditionem, & expendit pro resignante, cum resignatio respiciat potius commodum, & interesse suum, quam resignatarij, qui est suppositus, & propterea non mirum, si non curatur expedire litteras suae resignationis in sui fauorem, & in illis expendere ad not. in l. pupillus S. sed & si per interpositam, ff. de auct. tut. & ex hoc oriri fraudem euidentem colligitur ex his, quae scribit Guid. Pap. tract. de praesumpt. num. 47. Calcan. cons. 35. col.

1. vers. & fraus, Crau. cons. 122. num. 10. Ruin. cons. 130. nu. 2. vol. 2. & non mirum est si resignans est tam diligens, & prosequitur, ac facit expeditionem, quæ non spectat ad ipsum, sed ad resignatarium, cũ res sua agatur, & de suo interesse, faciunt nòt. per Abb. & alios in c. constitutus de testibus, per Bart. in l. de pupillo §. si quis ipsi prætori nu. 19. ff. de oper. nou. nunc. vbi dicit actum præsumi factum de volun tate, & ad instantiam illius, ad cuius fauo
7 rem, & vtilitatem † versatur, hoc idem vo lunt Roman. cons. 68. col. 1. & cons. 152. col. vlt. Alex. cons. 69. n. 5. lib. 2. Ruin. cõs. 47. nu. 12. lib. 2. Menoch. de præsumpt. lib. 2. q. 23. num. 7. & est * communis omnium doctorũ sententia, vt per eundẽ Menoch. de recuper. poss. rem. 1. nu. 58. Et hac ratio
8 ne citatio præsumitur facta ad † partis in stantiam, Abb. in c. 1. de iud. vbi Rip. nu. 20. dicit hanc * esse cõmunem, Franc. in c. cum parati col. 3. de appell. Fel. in c. sicut nu. 15. de re iud. Capic. decis. 4. num. 20. Soc. Iun. cons. 97. nu. 14. lib. 2. & simi
9 li ratione mutuum sub vsuris † præsumitur factum causa, & gratia recipientis, qui habet commodum, Gl. 1. in l. si quis, nec causam, ff. si certum petatur, & ibi Dec. col. 1. attestatur * de communi, Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 70. Optima igitur ratione Sum. Pont. ex hoc oriri coniecturam confidẽtiæ hic statuit. Ita in simili contractus simulatus depre-
10 henditur, si impensa, quæ † spectat ad emptorem, fiat a venditore, Abb. cons. 76. in præsenti col. 2. vers. quarta coniectura li. 1. Alex. cons. 54. num. 2. lib. 6. Card. Paris. cons. 55. nu. 56. vol. 1. Bertrand. cons. 186. in fine, & cons. 287. etiam fin. lib. 2. par. 1. Natt. cons. 198. num. 13. lib. 1. Roland. a Vall. cons. 40. nu. 33. lib. 2. Cepoll. tract. de simulat. contract. num. 41. vers. sexta præsumptio, Io. Baptista Lupus in l. 2. in 2. par. §. 1. num. 45. C. de pact. Ber. cons. 165. nu. 14. lib. 1. Tiraq. in tract. de retr. conuent. §. 6. gl. 2. in fin. & est * communis omnium doct. sententia, & ibi assignant rationẽ, nam cum de stylo emptor
11 debeat soluere impensam † instrumentorum, si a venditore, ad quem nõ pertinet, fiat, arguitur, quod emere noluerit, sed potius pignori recipere, Alberic. in l. eos in fine, C. de vsur. & in l. dissolute, C. de cond. ex lege, Menoch. de præsumpt. præ sumpt. 122. nu. 58. Eadem ratione præsumetur, quod ille noluerit resignare, & quod actus fuerit simulatus. faciunt. quæ scribunt Dec. cons. 543. nu. 18. Afflict. in c. 1. in princ. nu. 13. tit. de feud. dat. in vim legis Commiss.

Ex his igitur colligitur cõclusio, quod si resignans beneficium in fauorem alicuius, scilicet Titij, prosequutus fuerit expeditionem illius, & expensas necessarias pro ea expenderit, ex hoc probatur confidentia.

Dubium tamen est, quid econtra, si re signatarius fecerit omnes expensas etiã pertinentes ad resignantem ratione reseruationis fructuum, aut pensionis, an itidẽ
12 sit confidentia? Et quidem, quoties † con stat de pacto, absque dubio est confidentia, vt in facti contingentia respõdit Nauarr. in cons. 5. & cons. 46. in princ. tit. de sim. arg. not. in c. quam pio 1. q. 2. c. vlt. de pact. c. quæsitum de rerum permut. Si vero non constat de huiusmodi pacto controuersum est, an ex hoc colligatur coniectura confidentiæ? Quidam voluerunt, quod non. Primo, Quia constitutio exprimit tantum expensas factas a resignante pro litteris resignatarij, ergo præsens ca-
13 sus † non includitur l. in præuaricationis §. vlt. ff. de præuaric. l. dissentientem, C. de diuort. si voluisset expressisset, l. illam, C. de coll. c. ad audientiam de decim. c. il la ne Sed. vac. Oldr. cõs. 202. Vnius enim inclusio est alterius exclusio, l. cum prætor, ff. de iudic. Secũdo quia sumus in materia pœnali, ergo stricta debet fieri † interpretatio, Doct. in l. si vero §. de viro, ff. sol. matr. & in l. constante, ff. eo. Din. in reg. odia, de reg. iur. lib. 6.

His non obstantibus, contrariam existimo opinionem veram, vt ex expensis factis a resignatario in litteris pensionis reseruatæ resignanti arguatur confidentia, quam opinionem probo, Primo, quia hoc casu eadem adest ratio fraudis, ergo idẽ ius. l. illud, ff. ad l. Aquil. l. his solis, C. de reuoc. donat. Et cum fraus cõiecturis pro betur, cõmuniter * dd. per illum tex. in c. 2. de renunc. lib. 6. Bart. in l. post contractum col. 1. & 2. ff. de donat. Dec. cõs. 235. col. 1. quę coniectura erit validior ista? cũ faciat eam impensam, ad quam non tenetur, vt in contractu simulato argumentantur Abb. cons. 76. col. 2. lib. 1. Cepoll. tractat. de simulat. contract. nu. 41. Roland. cons. 40. nu. 33. lib. 2. Quare præsumitur, ita

ita actum,& conuentum, vt omnis impen
ſa fiat per reſignatariū,iuxta ea,quæ ſcri
bit Pariſ.conſ.55.num.56.vol.1.Tiraq.in
tract. de retr.conuent.§.6.gl.2.in fi. Natt.
conſ. 198. nu.13. lib. 1. & colligitur hanc
fuiſſe cauſam principalem, quaſi ſine ea
non fieret reſignatio, Bart.in l.2.§.vlt.ff.
de donat. Nauarr. in c.cum miniſter nu.
39.23.q.5.& conſ.50.nu.5.tit.de ſim.nam
que multi,vt tota die experimur,non re-
nunciant beneficia pro recompenſa pro-
poſita propter pecunias expendendas in
reſeruatione penſionum, ſi ergo reſigna-
tarius pro facilitanda,& obtinenda reſi-
gnatione illius beneficij,quod deſiderat,
dicat velle facere omnem expenſam,etiā
ad ipſum reſignantem pertinentem, vti-
que ex hoc committitur cōfidentia, quia
ſine huiuſmodi conuentione non fieret
15 reſignatio,& id † eſt cauſa principalis,Na
uarr. conſ.50. & 51. tit. de ſimon.& com-
petit definitio ſimoniæ, Gl.in ſum. 1.q.1.
D. Thom. 2.2. q. 100. art.1. & per conſe-
quens ex hoc oritur coniectura confiden
tiæ,& in contrarium allegata ex hoc ſol-
luntur.

Concludendum eſt igitur eſſe confidē
tiam,ſi ex pacto reſignatarius faciat impē
ſam pertinentem ad reſignantem, & ſi nō
cōſtat de pacto ex impēſa facta oriri con-
fidentiam. Hanc autem cōcluſionem po-
ſteriorem intellige,quoties fecit totalem
impenſam; nā reſignatarius de ſtylo,quā
do expedit ſuas litteras, expendit etiam
aliquid neceſſario pro reſeruatione reſi-
gnantis,quod ſolet retinere in primo ter
mino ſolutionis penſionis, & ſi non reti-
net id, vel fecit omnem impenſam, cum
illa non ſoleat fieri, etiam vt retineatur,
& non conſtat ex alia cauſa feciſſe,vel ha
buiſſe pecuniam,oritur coniectura confi
dentiæ,vt ſupra dictum,& concluſum eſt,
& ita vidi alias reſpondere per doctiſſi-
mum virum.

Amplia,prædictas concluſiones etiam
in foro Poli procedere,ita Nauarr. d.cōſ.
* 5.de ſimon. & communiter * ſequuntur
Doctores.

Amplia ſecundo,etiam ſi reſignatarius
velit id gratuito dono donare reſignanti,
& ſic ſoluere pro eo compoſitionem,&
alias expenſas neceſſarias,vel cauſa ele-
uandæ paupertatis id facere,nam nihilo-
minus eſt confidentia, ita Nauarr. d.cōſ.
5.de ſimon. nam inquit, id non faceret,ſi
ille renūciaret in fauorem alterius, ergo
non ſolum vult ſoluere illi propter grati
tudinem,& paupertatem, ſed etiā ex eo,
quod reſignat beneficium in fauorē ſuū.

Sed poterat oriri dubium, quomodo
probetur reſignantem expendiſſe pro lit
teris reſignatarij? Ideo hoc declarat pro
bari ex depoſitione ſola procuratoris,
vel ex libris rationalibus menſariorū,vt
patet illis verbis, ſi vel ſola procuratoris
depoſitione, vel libris rationalibus mēſa
riorū. ex quibus verbis duæ colliguntur
concluſiones,Prima per ſolā depoſitionē
16 procuratoris probari, per quem † fuerit
facta impēſa neceſſaria in litteris reſigna
rionis, & quis dederit pecunias, & ratio
eſt, quia ipſa pecunia deuenit ad ipſum,
& expenditur per ipſum, ideo poterit de
hoc teſtificari tamquā de facto proprio,
17 † iuxta ea,quæ ſcribunt Abb. in c.cum in
ſua,quem omnes ſequuntur de ſponſal.&
in c.vlt.nu.9. de præſcript. Bart. in l.quæ
tutores,C.de adminiſtr.tut.Ang.in l.ſciē-
dum col. 1. C. de vſur. Quis enim melius
poterit id ſcire? Alex.conſ.24. col.4.lib.
2. Salicet. in l.vlt. C. de ſic. Vnum autem
eſt notādum, quod eſt contra regulas iu-
ris communis. nam vult, vt dictum illius
ſufficiat,vt probatur ibi,vel ſola, regula-
18 riter enim dictum vnius † non probat c.li-
cet,c.veniens, c.iuiurandi de teſtib.c.ad
monere 33.q.2. Iaſ. in l. ſi quando nu.11.
C. vnde vi. & hoc ob atrocitatem crimi-
nis,vel ob difficilem probationem, Doct.
in l.1.§.vlt. ff. de verb. oblig. Marſ. in l.ſi
quis, ne quæſtio col.32. ff. de quæſt.

Secunda concluſio,per libros rationa-
les menſariorum, id eſt argentariorū pro
bari pecunias expenſas in litteris, cuius
fuerit, quod habet rationem, quia libris
19 prædictorum plene creditur, † vt voluit
Menoch.de arbitr.iudic.caſ.91. num.15.
verſ.vera itaque,Maſcard. de probat.cō-
cluſ.973.nu.87.Iaſ.in l.admonendi nu.19.
* ff. de iur. iur. & ita conſuetudine * rece-
ptum eſt,Caſtrenſ.in d. l. admonendi nu.
42.Iaſ.num.120. Feder.de Sen,conſ.118.
Boer.deciſ.105. Couarr. lib.pract.quæſt.
20 c.22.nam propter eorum officium † publi
cum non cadit ſuſpicio,Fel.in c.2.nu.21.
de fid.inſtr.Iaſ.conſ.103.col. 1. lib.1.Rip.
in d.l.admonendi nu.121.ff. de iur.iur. &
* alij * omnes.

Sed contingit dubitare, an aliæ proba
tiones ſint ſublatæ, vt hoc non poſſit alio

modo probari? aliqui tenent, quod sic, quia vnius inclusio est alterius exclusio, l. cum prætor, ff. de iud. sed exprimuntur hæ duæ dumtaxat ergo, &c. l. illam C. de coll. Contrarium tamen existimo verum, tum quia huiusmodi expressio videtur facta ad augendam probationem delicti, vt sola depositio procuratoris sufficiat, & soli libri argentariorum, primum erat dubium propter illam regulam generalem suprapositam, quod dictum vnius sit nullius, secundum etiam habebat aliquale dubium ex his, quæ scripsere plures dd.
21 libros conscriptos auctoritate priuata † non probare plene, Bart. in l. nuda ratio nu. 7. ff. de donat. & in l. admonendi num. 26. ff. de iur. iuran. Ant. de Butr. in c. 2. & ibi Abb. num. 9. de fid. instr. Card. Paris. cons. 90. nu. 1. vol. 1. Anan. cons. 53. circa principium, Ergo nõ debet operari diminutionem l. legata inutiliter, ff. de leg. præst. Tum etiam quia, vt puniantur delicta, materia dicitur fauorabilis, & propterea
22 rea extendenda, vt pluribus modis † possit probari l. ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. & ibi notat Bal. & alij l. licitatio, §. quod illicite, ff. de publ. l. capitalium, ff. de pœn. c. vt famæ, de sent. excomm. Tertio cõfirmatur, quia præsentis constitutionis mẽs non est tollere ius commune, nisi in his, quæ repugnant, vt ex verisimilitudine, & alijs adminiculis colligitur, Et ita tenendo, ad argumentum in contrarium adductum respondetur expressionem de dictis duabus probationibus esse factam ad augendum, vel exempli gratia, ideo non esse restringendam l. regula, §. vlt. de iur. & fact. ignoran. l. scire oportet §. pen. ff. de excus. tut. Bal. in l. 1. in 1. lect. num. 1. ff. de
23 iust. & iur. Et † vnius inclusio non est alterius exclusio, quando casus exclusus includitur alia via, scilicet lege, vel ratione, Dec. in l. 1. in 3. lect. num. 83. ff. si cert. pet. Card. Paris. cons. 111. num. 39. vol. 1. Fel. in c. nonne in 4. limit. de præsumpt. Dec. cons. 11. num. 18. Riminal. sen. cons.
24 251. nu. 44. Quare † concludendum est huiusmodi expensas posse probari alijs modis, Et Primo per euidentiam rei, Barbat. cons. 46. nu. 24. lib. 4. Bal. in l. 1. nu. 26. C. de fruct. & lit. expens. & in l. scimus §. cõputatione num. 2. C. de iur. delib. & cons. 353. nu. 2. vol. 3. Secundo per testes etiã domesticos, Feder. de Sen. cons. 119. Mascard. de prob. concl. 721. nu. 1. & 2. Tertio per libros, in quibus descriptæ sunt, Barbat. d. cons. 46. nu. 21. cum seq. vol. 4. Mascard. concl. 723. de prob. Quarto ex con-
25 iecturis † arbitrio iudicis approbandis l. ius alimentorum, ff. vbi pupill. educ. deb. l. si filium, l. si ita fuerit §. in reliquis, ff. de manumiss. test. l. vlt. §. inter cætera, ff. de liber. legat. late Mascard. de probat. conclus. 715. col. 1. & 2. Qui iudex debet ad id aduertere, quod expensæ præsumuntur
26 † factæ animo repetendi, Mascard. de probat. concl. 727. col. 1. vbi comprobat.

Secundo contingit dubitare, quid si resignans se ingessit expeditioni litterarum ad fauorem resignatarij, non autem expendit pecuniã de suo, an ex hoc oriatur coniectura confidentiæ? pro affirmatiua Primo facit, quia dicit constitutio, Expeditio, &c. prosequuta sit, &c. ergo ex hoc oritur præsumptio arg. l. 4. §. toties, ff. de dam. infect. Secundo, quia huiusmodi diligentia ad ipsum non pertinens videtur suspecta, vt late prosequitur, Cepoll. in tract. de simul. contrat.

His tamen non obstantibus contrariã opinionem existimo veriorem ex huiusmodi prosequutione expeditionis non oriri præsumptionem confidentiæ, quia Pius v. hic requirit vltra prosequutionẽ expeditionis, expẽsas, & in illis se fundat ob rationes allegatas, ergo sola expeditio non causat prædictam coniecturam iuxta tradita in l. si domus, vbi Bart. ff. de seru. vrb. præd. l. si mihi in principio, ff. de seru. rust. præd. Ias. in l. nec eis §. 1. in 1. not. ff. de acquir. hæred. Anchar. consil. 391. col. 3. Crau. cons. 290. col. 1. Et patet
27 ex illa † dictione, simulque, quæ coniungit præcedentibus l. in operis, ff. loc. l. 3. ff. si fam. furt. fecis. dic. c. nouimus, 3. q. 9. Innoc. in c. dilectus filius de præb. sicuti
28 dictio † vna l. vlt. C. de impub. & alijs substit. l. vlt. ad l. Aquil. dd. in l. huius §. quisque ff. de leg. 2. Pauin. de potest. cap. sed.
29 vac. præl. 3. nu. 14. Ideo † cum verba sint clara, nullum cadit dubium c. is, qui fidẽ, de sponsal. l. continuus §. cum ita, ff. de verb. oblig. Oldrad. cons. 258. col. 2. Bal. cons. 343. col. etiam 2. lib. 1. Curt. Sen. cons. 29. col. 3. Et patet responsum ad primum argumentum in contrarium adductum, quia post illa verba præsequuta sit, subsequitur dictio illa, simulque, quę coniungit, vt dictum est: non obstat, secundũ quia cessat, cum hoc requirat constitutio

iuxta

iuxta not.in l.2. ff. de orig. iur. Sed cadit dubium,quod e contra si resignãs expenderit pecunias necessarias pro expeditione resignatarij, non tamen se ingessit in expeditione? alias vidi consultũ pro negatiua,ex hoc non oriri præsumptionem confidentiæ ex eo, quia cum constitutio, vt dixi duo requirat in vno nequaquam
30 † verificabitur l. vbi numerus,ff.de test.&
31 vt capiamus interpretationem pro † non delicto l.merito,ff. pro soc. His autem nõ obstantibus cõtraria opinio mihi semper visa fuit verior, vt ex sola impensa facta per resignantem in litteris resignatarijs oriatur præsumptio confidentiæ, & mouet me primo ratio valde concludens, quia expendens de suis pecunijs in expeditione satis dicitur prosequi illam, cum huiusmodi expensa consideretur, vt cau-
32 sa principalis,sine qua † non fieret expeditio, Bart.in l.2.§.vlt.ff.de donat. namq. vt stylus vulgaris docet sine pecunijs promptis non expediantur litteræ,soluitur enim officialibus constitutis,& habẽtibus officia titulo oneroso in Cancellaria,satis enim dicitur se ingerere in hęre
33 ditate,qui soluit æs alienum † creditoribus, Bart. in l.2. C.de iur.delib. Bal. in l. potuit q.9.C.eo.tit.idem Bal.cons.71.nu. 1.lib.5. Card.Paris.cons.16.nu.41.vol.2. Corn.cons.82.nu.2.& cons.272.nu.6.vol. 2. Soc. Sen. cons.45. col.2. num.4. vol. 4. Alex.cons.32.col.1.lib.3.Nact.cons.140. nu.12.lib.1. Secundo,quia Pius v. in hoc §. videtur hoc præcipue habere in consideratione,vt colligitur, dum vult huiusmodi expensas factas fuisse probari ex solo dicto procuratoris,aut libris mensariorum, ergo colligitur, quod solæ expensæ faciunt oriri coniecturam confidentiæ, cum sub illis contineatur aliud ex verisimilitudine, & ex ratione præsumpta, ac eo,quod solet fieri,vnde non obstat argumentum in contrarium adductum, quod duo requirantur, nam respondetur sub hoc includi aliud,vnde vtrumque proba-
34 tur iuxta ea, † quæ de beneficio annexo alteri, scribunt Gemin. & Io. Andr. in c. super eo,de præben. in 6. Fel.in c. in nostra nu.30. de rescr. Rot. decis. 46. de rescr.in antiq. Io. Sel. de benef. p.3. q. 12. num. 64.

Rursus cadit dubium,si resignans fideiusserit pro pecunia,quæ fuit impẽsa per resignatarium in expeditione litterarum an ex hoc oriatur præsumptio confidentiæ,alias in facti contingentia euenit hic casus, nam cedens Ecclesiam Metropolitanam de ann.1585. fideiussor accessit pecunijs ad societatem officij per cessionariũ acceptis,qui cedens postea fassus fuit prędictas pecunias fuisse expensas in expeditione litterarum Archiepiscopatus,
35 dubitabatur an ex hoc oriatur † coniectura confidentiæ, fuit resolutum in * Rota negatiue in d. Cosentin. prætensæ confidentiæ, coram R. P. D. Orano 4. Februarij 1591. ex eo,quod cedens non se intromisit in expeditione, neque ipse impendit,vt requiritur in hoc §. quibus quali-
36 tatibus cessantibus, † non habebit locum dispositio ad not. in l. quicumque, C. de seru. fug. eo magis in materia odiosa reg. odia,de reg.iur.lib.6. sed tantum fideiussor intercessit,qui actus de per se simplici
37 ter non † est prohibitus, vt prosequitur Archiepiscopus Florent.in tract.de vsur.

Et hanc conclusionem huius §. intellige primo procedere in quibuscũque beneficijs etiam habẽtibus dignitatẽ, quod probo,tum,quia id explicatur in §§. præcedentibus,& præcipue in proximo superiore §. ad probandum,& hic cum veniat
38 continuatiue, † vt colligitur ex dictione si, quæ exponitur pro quando, & continuat eandem materiam, Bart. in l. hæc verba nu.4.ff.de leg.1.Iac.Nouell.de iur. protomisios §. 4. nu. 5. & ex dictione, vel Bal.cons.98. nu.6.vol.1. Archid.in c.ego dist. 63. Marc. Ant. Marsil.de Ecclesiast. reddit c.23. nu.59. videtur disponere,cũ eadem qualitate ad tradita in c. translato de constit.in cap.quanto de iudic.in l. nam hoc iure,ff. de vulg. & pupill. l.quãuis,C.de impub.& alijs substit.nam admo
39 dum tritum est, sequentia declarari † ex præcedentibus l.qui filiabus, ff. de leg.1. l.vtrum,ff.de petit.hæred. l.non est nouũ, ff.de legib. tum etiam quia viget eadem ratio fraudis consideratæ ex multis capitibus in hac constitutione in omnibus beneficijs, & dignitatibus, ideo idẽ ius debet statui l.illud,ff.ad l. Aquil.l.a Titio,ff. de verb. oblig. Et hæc conclusio nullum habet dubium, vt præsens coniectura intret in beneficijs simplicibus, in Curatis requirentibus residẽtiam, Dignitatibus, Prioratibus, Abbatijs, Ecclesiis Cathedralibus,& Metropolitanis,& ita vidi de stylo seruari.

Secun-

TRIGESIMA QVARTA QVÆSTIO.

ARGVMENTVM.

INtercedens pro alio beneficium, & postea ingerens se in illo committit confidentiam.

TRigesimo quarto quæro, &c. Quarta coniectura, seu præsumptio, ex qua probatur Confidentia, colligitur ex eo, quod quis intercesserit, vt alicui beneficium conferatur, aut alias quoquomodo in negotio se immiscuerit, & po-
1 stea perceperit † fructus illius beneficij, aut de eo, arbitrio suo fuerit dispositum, vt dicitur in §. deniq. si quis pro cõcessione alicui facta quacunque auctoritate de beneficio Ecclesiastico per se, vel alium, seu alios intercesserit, vel alias in negotio cõcessionis sese immiscuerit, quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocũque. Et ratio huius conclusionis est, quia huiusmodi perceptio fructuum, & dispositio de beneficio quid actum sit in collatione, institutione, confirmatione, nominatione, præsentatione, & electione, ostendit, l. quædam mulier, ff. de rei vendic. l. 2. C. de acq. poss. c. inter dilectus de fid. instrum. quando quidem fru
2 ctus beneficij nullus † possit habere, nisi beneficiatus, Io. Monac. in c. rite num. 30. de renunc. lib. 6. Rot. decis. 1. de renunc. in nou. Card. Paris. cons. 39. vol. 4. Rebuff. cons. 22. nu. 19. Port. Imol. cons. 25. Gabriell. cons. 192. nu. 1. vol. 1. Cassad. decis.
3 4. nu. 6. de restit. spol. † qui habet ius in re, c. conquestus de vsur. l. herennius, ff. de euict. Grat. cons. 18. nu. 2. lib. 1. Ruin. cons. 25. nu. 2. & cons. 53. nu. 13. lib. 2. Cephal. cons. 131. nu. 14. Bursat. cons. 11. nu. 7. vol. 1. & late comprobaui de resign. benef. lib. 1. q. 6. Nec alter potest de bene-
4 ficio disponere, † quam habẽs ius, & possidens, Rot. decis. 5. de re iud. in antiq. per Bisignet. Fel. in cap. in nostra coll. 37. ver. fallit 5. de rescrip. cum alijs, vt per Boer. decis. 205. nu. 8. Rebuff. cons. 64. Put. decis. 266. lib. 1. Ant. August. decis. 17. lib. 1.
* & est * cõmunis omnium doct. sententia, vt dixi de resig. benef. lib. 3. q. 1. col. 1. & col. 4. Ideo ex hac perceptione fructuũ, & dispo-

&dispositione bene ficij, quæ fit contra
naturam actus col ligitur prauus animus
eorum, & côuent io illicita, quæ intercesſit in ipsa collatione arg. l. quædam, ff. de
reb. dub. l. sed Iulianus, §. proinde ff. ad
5 Maced. iux. illud talia subiecta, † qualia
prędicata, l. si defensor, ff. de interrog. act.
6 l. 3. vbi Bart. ff. de fund. † instr. Crau. cõs.
284. nu. 6. Animus enim qui soli Deo notissimus † est l. 2. ff. de interrog. act. clem.
exiui de paradiso de verb. signif. Gl. in §.
aliæ constit. de act. Ang. cons. 93. & con-
7 uentio secreta, quæ † est difficilis proba-
* tionis dd. * omnes per illum tex. in c. 2.
de renunc. lib. 6. Ang. cons. 160. & cons.
190. & cons. 236. & 271. Bolognin. cons.
8 6. in princ. declaratur ex † facto §. seruos
Inst. de rer. diuis. Innoc. quem refert, & sequitur, Anchar. cons. 302. materia de qua
agitur col. 1. Crau. cons. 150. sub nu. 4. &
ex sequentibus gestis, Bal. in l. quamuis,
9 C. de fideic. Nam fraus † probatur coniecturis l. dolum, C. de dol. Bart. & omnes
in l. post contractum, ff. de donat. col. 1. &
2. Dec. cons. 235. col. 1. Paris. cons. 97. nu.
17. vol. 3. cum alijs, vt per Mascard. de
probat. concl. 815. nu. 1. Et propterea de-
10 prehenditur † ex precedentibus, & sequētibus dolose gestis, Gl. in l. apud Celsum
in verbo causa de dol. except. Castrens.
cons. 337. nu. 23. vol. 1. Crau. cons. 143.
nu. 9. Menoch. de arbitr. iud. cas. 470. nu.
10. Accedat propterea ad comprobatio-
11 nem, quia nemo præsumitur iactare † pro-
12 prium, l. cum de indebito, ff. de donat. †
nec donare l. campanus, ff. de oper. liber.
Bart. in l. 1. nu. 6. C. ad Velley. Ias. cons.
13 53. nu. 2. lib. 1. quare † potius censetur ob
causam datum, Cepoll. in tract. de simul.
contractus in 7. præsumpt. nu. 3. Bal. cõs.
189. lib. 2. Cuman. cons. 37. in fin. Abb.
cons. 13. nu. 3. lib. 1. & omnis alia conie-
14 ctura potius, † quam donatio, Anchar.
cons. 7. col. 2. Bal. in l. si ex Senatus, C. de
incest. nupt. Ruin. cons. 171. nu. 7. vol. 1.
Natt. cons. 73. nu. 1. Ideo prædicta datio
fructuum facta a possessione beneficij, ei
qui intercesserit pro ipso dictum beneficium, aut alias se immiscuerit, & dispositio de dicto beneficio ad voluntatem antedicti intercessoris, videtur facta ex cōuentione illicita, quæ emanauit in collatione, institutione, confirmatione, nominatione, præsentatione, & electione, arg.
l. 1. C. de impopen. lucr. descript. lib. 10.

15 c. inter dilectos de fid. instr. & sic ob † causam necessariam l. vlt. C. de alimen. pupill. præst. vbi Bar. & idem Bar. in l. cum
seruus, ff. de verb. oblig. & in l. 2. ff. de cōdit. & demonstr. Abb. cons. 116. ad fin. lib.
2. Roman. cons. 247. col. 2. Corn. consil.
316. col. 5. lib. 1. Crau. cons. 106. nu. 8. &
cons. 149. nu. 12. & cons. 282. nu. 4. Præsu-
16 mitur enim † potius error, quam donatio
gl. in l. generaliter verbo causa, C. de nō
numer. pec. cum alijs, vt per Dec. consil.
17 177. nu. 1. Grammat. 66. nu. 3. & † potius
stultitia, Bal. cons. 189. in fin. lib. 2. Card.
Paris. cons. 88. nu. 13. lib. 3. Comproba-
* tur, quia * communiter receptum est ex
18 insolitis colligi † fraudem, simulationēq.
Butr. in c. illo vos de pignor. Anchar. cōs.
257. num. 5. Cepoll. de simulat. contract.
ver. nona præsumptio num. 48. Soc. Sen.
cons. 262. nu. 4. lib. 2. Natt. cons. 198. num.
12. lib. 1. Decianus cons. 2. nu. 37. lib. 1. &
cons. 105. num. 18. lib. 2. Cassan. cons. 25.
col. 2. Roland. cons. 40. nu. 39. lib. 2. Postremo corroboratur huiusmodi conclusio, quia cum fructus beneficij collati dātur intercessori, aut disponitur de beneficio ad eius nutum, is cui collator fuit beneficium ex ipsa collatione nihil acquirit, vt patet ad sensum, immo deterioratur eius conscientia, ex hoc ergo collig-
19 tur fraus, quæ deprehēditur ex actu, † qui
nihil prodest facienti. Ruin. cons. 78. nu.
9. lib. 3. Mantica in tract. de coniecturis
vltim. volunt. lib. 10. tit. 13. nu. 5. Mascar.
de probat. concl. 815. nu. 2. Ideo venditio præsumitur fraudulenta, & simulata,
20 quoties venditor possidet post † venditionem, aut percipit redditus, Bart. in d.
l. post contract. nu. 4. Io. Annib. nu. 135.
* & communiter * alij de donat. cum alijs,
vt per Dec. cons. 235. col. 1. & 2. Crauet.
21 cons. 100. nu. 7. Et itidem donatio † præsumitur simulata ex eadem causa, Spec.
in tit. de donat. §. 1. nu. 7. & ibi Io. Andr.
in addit. Abb. cons. 97. nu. 5. Ex his ergo
patet de cōuentione illicita, & quod fue-
22 rit supposita persona ipsius, quod † semper solet de per se arguere fraudē, Guid.
Pap. de præsumpt. nu. 47. Ruin. cons. 130.
num. 2. lib. 2. Calcan. cons. 35. col. 1. cum
alijs, vt per Mascard. de probat. d. concl.
815. nu. 43. Duæ colliguntur conclusiones principales, prima, quod si ille, qui intercesserit percipiat fructus, oritur præsumptio confidentiæ; Secunda, quod si
fuerit

fuerit dispositum de beneficio ad voluntatem suam, oritur etiam coniectura con fidentiæ, & sic sufficit, quod vnum eorum interueniat, vt probatur ex illa dictione,
33 † seu, quę stat alternatiue, Bart. in l. si quis ita legauerit, ff. de aur. & arg. leg. Abb. Imol. & alij in c. inter cæteras de rescr. & ibi Fel. nu. 29. Euerard. in sua centur. loc. 49. Alciat. in l. sæpe, ff. de verb. signif.

Sed quæro, quomodo intelligatur illud verbum intercesserit? Pro intelligen
34 tia est sciendum, quod verbum † intercedo sumitur pro intromittere, vt Cic. lib. 2. de or. & Cæsar lib. 1. Comm. & alij tradunt, vt refert Ambros. Calep. in d. verbo, & pro omnibus, qui alieno nomine aliquid procurant, not. in l. 1. ff. de procur. tradit Io. de Grass. tract. de substantiali proc. in ver. intercessores. Aliquando autem accipitur pro spondere, fidem suam interponere, seu fide iubere. Cic. Att. lib. 1. accersiuit ad te, promisit, intercessit, dedir, idem Philip. 2. tantũ pro te intercessisse dicebant, & dicit Bar. in l. 2. §. omnis, ff. ad Vellei. quod verbum intercedit, cõ
35 prehendit omnem † obligationem, quam quis pro alio suscipit, sequitur Bertach. in ver. intercedere, addẽs quomodocũq. quis faciat pro alio allegat d. l. 2. §. omnis, ff. ad Vellei. Et inquit Io. de Graffis
26 loc. cit. quod proprie † intercessores sunt fideiussores. Dubiũ tamen est, quomodo hic accipiatur, alias ego accipiebã secundo modo pro fideiuss. Primo; quia verba
27 legis in dubio proprie debẽt † capi, l. ferri, ff. de verb. sign. not. in l. hoc legatum, ff.
28 de leg. 3. & in † potentiori significatu l. 1. §. qui in perpetuum, ff. si ager vectig. Secundo, quia subdit, aut alias quoquomodo se immiscuerit, quæ verba includunt
29 se intromittentẽ, ergo præcedentia † debent aliquid operari, l. si quando, ff. de leg. 1. l. si per alium, ff. si quis cum, &c. c. si Papa de priuileg. lib. 6. Bal. in rub. C. de contrah. empt. q. 9. Crau. cons. 297. num.
30 4. Tertio, vt verba capiantur in † specie, magis quam in genere. Card. Par. in rub. ff. de leg. 1. sub num. 12. Nunc autem his non obstanribus mihi placet contraria sententia, vt huiusmodi verbum intercesserit hic positum capiatur primo modo pro se intromittente, & hanc opinionem comprobo. Primo ex §. multi eiusdem constitutionis, vbi traduntur causæ, ex quibus potest, & solet committi confidentia, & prope finem in vers. alij, aut incapaces, &c. ponitur casus huius §. ideo qui procurat, alteri conferri beneficium, & postmodum de illo disponat, vel fructus capiat, a quo vers. dependet præsens §. & secundum illum erit intelligendus, arg. l. qui filiabus, ff. de leg. 1. l. vtrum, ff. de pe tit. hæred.

Secundo, ex eo, quia nulla oritur præsumptio confidẽtiæ ex fideiussione facta,
31 etiam si fuerit † facta resignatario, a resignante, vt fuit resolutum in vna * Cosentin. prætensæ confidentiæ 4. Febr. 1591. coram R. P. D. Orano, & consuluit Nauarr. cons. 50. de simon. & late dixi.

Tertio, quia absurdum esset, vt si quis fideiusserit pro pecunijs expendendis in litteris resignationis, vel pro cautione bancheria danda pro pensione, aut pro simili alia re contingente occasione collationis, vel resignationis committat cõfidentiam, quandoquidem huiusmodi actus videntur permissi, Io. Guttet. de cõtract. iur. c. 22. nu. 1. dd. in c. 1. de fideiuss.
32 & fuit dictum in d. Cosentin. & † tamen absurda, & extranea sunt ab omni dispositione aliena, l. nam, & absurdum, ff. de bon. libert. l. furto, §. pactus, & ibi Bart. ff. de pact. l. sed & si hoc, §. liberorum, ff. de in ius voc. Card. Paris. cons. 8. nu. 4. & 111. nu. 35. vol. 1. & cons. 71. nu. 9. vol. 4.

Quarto, quia Constitutiones Pij iv. & Pij v. non intẽdunt prohibere opera cha-
33 ritatis, † vt tradit Nauarr. cons. 68. nu. 5. de simon. quod est transpositum, fol. 479.
34 quia fuisset statuere † contra legem naturalem, quod non fit. c. sunt quidam 25. q. 1. charitas enim est forma omnium virtutum, vt tradit D. Ambros. relatus a Nauarr. in c. charitas est, nu. 19. dist. 2. de pænit. & voluit D. Thom. 2. 2. q. 23. art. 6.

Non obstant argumenta in contrarium allegata, ad primum respondetur
35 subiectam materiam suadere † ita esse interpretandum illud verbum, arg. not. per Glos. in cap. dilecto de sent. excom. Gemin. cons. 29. Siluan. cons. 17. nu. 19. & texturam, ac naturam huius dispositionis, iuxta ea, quæ dicit Bal. cons. 67. col. 1. lib. 3. Calcan. cons. 1. col. 15. Dec. in l. 1. col. 7. circa medium, C. qui admitt. Accedit quod verba non sunt curanda, quan-
36 do apparet de voluntate, † c. cum expediat, de verb. signif. c. intelligentia eo. tit. l. omne verbum, C. comm. de leg. Cephal. cons.

conſ.110.nu.23.& cõnſ.149. n.2.lib.1. Pariſ.conſ.3.num.57.vol.3. Curt.Sen.conſ. 51.col.1. Iaſ.in l. 3. C.de lib. præterit. de qua hic conſtat,vt colligitur ex verſ.alij, aut incapaces,§. multi,vbi referũtur cau-
37 ſę,Et cauſa † in primis eſt ſpectanda,vt dixi late de reſign. benef.lib.5.in princ.primæ quæſtionis, & regulariter verba ſunt
38 capienda,vt comprehendãt ea, † quæ moris ſunt,arg.l.pen. ff.de aut. & arg. leg. l.ſi prius,§. placuit, ff.de aq.plu.arc.Oldrad. conſ.198.col.2.Siluan.conſ.56.num.27.&
39 eo reſpectũ,quo † prolata fuerũt,l. ſi quis domnm,§. quod autẽ,ff. loc. l.profectitia, §.vlt.ff.de iur.dot.l.debitor §.vlt.ff.ad Trebell. Decius in c. ſi pro debilitate, col. 5. de off.deleg.& conſ.283. col.1.

Nec obſtat ſecundum argumentum, quod alias verba ſequentia nihil operarentur, nam reſpondetur id eſſe falſum, vt infra dicam, cum caſus poſſit diuerſificari.Accedat,quia verba non debent aliquid operari,quando operando reſulta-
40 ret intellectus † iuri communi cõtrarius, Gemin. in cap.ſi Papa de priuileg.lib. 6. Alex.conſ.33.col.2.verſ. item reſpondeo lib.1. Pariſ. conſ.110. nu.48. vol.1. Ruin. conſ.59. num.19. lib.3. tunc enim debent
41 operari,cum ſanus † intellectus dari poteſt,l.1.in princ.& ibi not.ff.quod mer. cã l. 1.in fin.cum ibi not.ff.de municip.l.3.§. 1.ff.de iur.iur.cum alijs, vt per Crau.cõſ.
42 294. nu.3.& cum adeſt † veriſimilitudo,l. obligatione generali,ff.de pignor.l.ſolutum,§.ſolutã,ff.de pignor.act.l.ſi ita quis, §.vlt.ff. de teſtam.tut.

No nobſtat tertiũ,quia reſpondeo procedere in dubio, Bart. in l. hoc legatum ff. de leg.3. Sebaſtian. Sapia in l. imperiũ nu.15.ff.de iuriſd. omnium iud.

Vnde concludendum eſt,verbum interceſſerit accipi pro ſe intromittẽte, & pro curante: Idque poteſt exemplificari caſibus expreſſis in d. §. multi, verſ. alij, aut incapaces, aut alijs beneficijs Eccleſiaſticis onuſti,aut Eccleſiaſtico ordini ſe mãcipare refugiẽtes, aut mere laici beneficia Eccleſiaſtica alijs conferenda procurãt,vt de illis poſtmodum ad libitum ſuũ diſponatur,fructus etiam percipiendo illorũ, poteſt enim euenire, quod aliquis,
43 vel ſit mere laicus, † & propterea nõ poſſit habere beneficium Eccleſiaſticum,iux.
* * commune opinionem late comprobatam a me lib.4. de reſign. benef. q. 3. aut alias incapax propter ætatẽ,vel crimen, †
44 Fel. in c.ex parte nu.5.de reſcr. Menoch. de arbitr.iud.caſ.202. nu. 37. vel onuſtus beneficijs Eccleſiaſticis,quia multos titulos habeat,iux.not.in c.de multa de præben. aut refugiens mancipari ordini Eccleſiaſtico,&ideo nõn poſſit habere bene
45 ficia † curata,& dignitates,c.licet canon, de elect.c.12.ſeſſ.24. de reform.

Quare,ſi accidat hũc habere nunriũ vacationis alicuius beneficij,& cũ illud obtinere poſſit a S.D.N.vel R.P.D.Datario, nolit, vel non poſſit ob cauſas prædictas recurrit ad fraudem, illud intercedendo pro amico,familiari, conſanguineoque; Si ergo poſt expeditas litteras capramq. poſſeſſionem percipiat fructus illius,vel de eo diſponat, intrat coniectura confidentię,quod non charitate interceſſerit, & impetrauerit illud pro amico,ſed malo animo,ac praua intentione, & quod hoc modo conuenerint, fraus enim colligi-
46 tur ex pręcedentibus, & ſequẽtibus † doloſe geſtis, Crau. conſ.143. nu.9. Menoc. de arbitr.iud.caſ.470.nu.10.fructus enim
47 † beneficij non poſſunt ad alium ſpectare niſi ad dominum,vt dixi de reſign.benef. lib.1.q.6.& proximis diebus quidam amicus meus V.I.D.interrogauit me,an poſſet iuxta conſcientiam procurare collationem cuiuſdam beneficij in perſonam N. conſanguinei ſui,cum haberet Datarium propitium, & non poſſet expedire ſupplicationem in perſonam ſuam ob multos titulos,quos habet,& S. D. N. Clem.viij. habentibus quinque titulos,nõ vult alia beneficia conferre, & poſtea percipere aliquam partem fructuum?Ego reſpondi non poſſe, & non eſſe tutum in foro fori, ob præſumptionem confidentiæ orientẽ ex hoc §. qui in his terminis intelligitur. poſſet etiam exemplificari alijs ſimilibus modis,& Nauarr.conſ. 62. de ſim. ſcribit cõmitti ſimoniam realem, ſi laicus procurauit,vt beneficiũ vacans conferatur clerico cum pacto,vt ipſe haberet dimidium fructuum:Idemque erit in eo, qui interceſſerit præſentationem, vel nominationem,vt infra dicetur.

Secundo, quęro, quomodo intelligantur verba ſequentia, vel alias in negotio conceſſionis ſe immiſcuerit quoquomodo? reſpondeo,eſſe capienda,vt includãt non interceſſorem beneficij, de quo proxime dixerat, ſed intromittentem ſe in colla-

collatione præsentatione, ac nominatione, vt si postea perceperit fructus illius beneficij vel de eo disposuerit ad suum libitum oriatur coniectura confidentiæ, & potest exemplificari pluribus modis quando familiaris Episcopi, vel alterius Collatoris, vel præsentantis se ingerit in negotio concessionis, & postea percepit fructus, vel disponit, de beneficio, aut alter intromictit se in expeditione, vel in nominatione, vt infra dicam vel alijs mo-
48 dis, vt dictio illa quoquomodo † ostendit, vt probant iura quæ citat Gemin. cons. 115. col. 2. Stafil. de litt grat. tit. de vi. & effectu clausularum S. subsequenter n. 30.

Et conclusionē huius S. primo intellige procedere in quocunq. vt ostendunt
49 illa verba posita in principio † si quis, quæ sunt generalia, & apta comprehendere omnem casum, omnesq. personas Bal. in l. in fraudem ff. de milit. test. Iudex autem debet cuncta rimari, & de hoc facere Iudicium secundum diuersas personas, & qualitates personarum.

Secundo, intellige hanc conclusionē in quolibet beneficio nam dicit generaliter de benef. Ecclesiastico Rebuff. in cōcord. tit. de mād. apost. S. statuimus, & sub tit. de collat. S. 1. Et ratio viget in quocunq. beneficio ideo idē ius statuendum, l. illud ff. ad l. aquil. l. a Titio ff. de verb. oblig.

Tertio, intellige in eo qui intercesserit tam ipse, quam si alius hoc fecit nomine ipsius nam dicit per se vel alium, vel alios, & est ratio quia equiparantur hæc duo, quod quis faciat per se, vel aliū, reg. qui per alium de reg. iur. lib. 6.

Quarto, intellige hanc conclusionem procedere nō solū in collatione, sed etiā, in præsentatione, & nominatione, nā dicit generaliter pro concessione, &c. Ver-
50 bum enim † concedo generale est vim sumens a natura rei cui adijcitur, Bal. in l. non ambigitur in fi. ff. de leg. Succ. sen. cons. 93. n. 4. lib. primo, Ias. in l. quod Principali num. 4. post Gl. ff. de const. pecun. Imol in c. primo, col. pri. commod. Abb. in cap. Pastoralis n. 7. de donat. Alex. in l. si quis antea, n. 18. ff. de acq. poss. Et aptū comprehendere omnes casus secundum subiectam materiam Bal. in c. primo, S. si titius n. primo, si de feud. fuerit contra. Inter dom. & agn. Luc. de pen. in l. vlt. col. vlt. C. de locat. præd. Ciuil. lib. xi. Aret. cons. 159. n. 15. Fel. in c. cum venerabilis, n. 5. de except. late Sarn. in S. sic itaque n.
52 6. de act. Et † inducit donationem Bar. in l. vxorem. S. intestamento ff. de leg. tertio, Sebast. Medices de compensat. q. 22. n. 2.
53 sed collatio † est donatio, & cōcessio not. in c. cum accessissent de constit. Et etiam præsentatio, & nominatio ergo, &c.

Comprobatur quia eadem viget ratio omnibus his casibus ideo, &c. Posset enim non solum quis intercedere collationem beneficij pro amico ad effectum fructus percipiendi, sed etiam presentationem ad eundem effectum cum subsequatur necessario confirmatio, ne patrono † retrahantur a fundatione, & dotatione, Gl. in c. cū dilectus de Iur. pat. lap. Alleg. 96. n. 3. Gemin. in cap. 2. num. 11. de præbē. lib. 6. Roch. in tract. Iur. pat. verbo honorificum. Ac nominationem quoties quis potens apud Pontificem intercesseri nominationem, vt N. nominetur ad tale beneficium, vel addignitatem, & postea percipiat fructus, cum subsequatur prouisio late Rebuff. in tract. de nomin. Et necessaria est prouisio huius S. In his qui procurāt nominationes a Pontificibus, pro per sonis minus idoneis, ob dictum effectū.

Quinto, intellige hanc conclusionem procedere siue prouisio, concessio, collatio, & confirmatio fiat per Papam, & sedē Apostolicam siue per alios puta Cardinales Archiepiscopos, & Episcopos ac alios Collatores inferiores, nam dicit quacumque auctoritate, ergo omnes prædictos includit, vt probaui de resig. benef. lib. 12 quæst. 13. circa verba Regule de infir. quacumq. auctoritate.

Sexto, intellige hanc conclusionem procedere siue iste qui intercesserit, aut se Immiscuerit percipiat omnes fructus, siue partim, nam dicit deinde aliquid, vt dictio aliquid verificetur in †
54 qualibet parte fructuam, Gl. in clem. prima, verbo aut earum parte de for. cōpet. Alb. in c. pastoralis in principio de off. de leg. Anchar. cōs. 160. præsupponitur, Stafil. de litt. & grat. expect. in nona forma n. 49. & in S. circa tertiā partem regule n. 51.

Septimo, intellige hanc conclusionem procedere tam si percipiat hos fructus propria auctoritate quā si per manus possessoris, nam parificat hic S. hos casus, cū dicat etiā per manus possessoris, & dictio †
55 etiam impicat Gemin. cons. 120. in fin. & cons. 125. nam eadem ratio viget.

Octauo, intellige hanc conclusionē etiā si huiusmodi fructus intercessori fuerunt dati titulo donationis, ex quo nota casum quem prohiberi rem suam dare cōtra.l.in re mandata C.mand. quod intellige eum granos salis, multis concurrentibus scilicet breuitate temporis, actu clandestino, qualitate personarum, & alijs similibus, vt colligitur, ex his quæ superius sunt explicata in SS.præcedentibus.

Nono. intellige si prædictus intercessor perceperit fructus, siue disposuerit de eo beneficio ad libitum suum, vt dicitur in finalibus verbis, quod potest exemplificari quoties fecit illud resignare ad fauorē personę benæ sibi visæ, nam hi duo casus parificantur in hoc S. & faciunt quę scripsimus in S. quare nos volentes.

Declara tamen hanc conclusionem cū prædictis intelligentijs seu ampliationibus procedere, dummodo non constet ex alia causa fuisse fructus perceptos per dictum intercessorem, nam hoc casu
56 cessat præsumptio, & coniectura † confidentiæ, vt tradit Gabriell. conf. 172. nu. * 8.lib.2. Et fuit resolutū in vna Cusentin* prætense cōfidentie 4. Februarij 1591. co* ram R.P.D. Orano, & est communiter* receptum in praxi in Rom. curia. Quæ conclusio primo, probatur in verbo posito in hoc §. de facto, quod verbum declarat cōclusionem intelligendam in percipiente
57 de facto, & sic absq. causa † & titulo, Gl. Io. Monach. Geminian. Franc. in cap. cupientes S. ceterum de elect. lib 6. Gl. Card. Imol. in Clem. prima, de vit. & honest. clericorum Dec. in c. ceterum col. pen. de Iud. Corn. cons. 165. col. 6. lib. 2.
58 Secundo, quia causa † superueniens facit cessare quod erat prohibitum, l. si hominem cum ibi not. ff. mand. Deci. in c. cum sit. Romana n. 13. de appell. & prę sū*
59 ptio † cedit veritati, & fortiori præsumptioni, l. vlt. in principio ff. quod metus causa, l. domus ff. de in integr. restit. cap. litteras de præsumpt.

Et potest exemplificari quoties debebat pecunias ab antiquo tempore, vel fuerunt factæ expense, aut alias, &c.

Insuper intellige vt hæc coniectura nō induceat veram confidentiam, nam Pius V. ex ea tantū eligit præsumptionē, & ex qua, alijs cōcurrentibus vult delicti commissi resultare probationem, vt fuit * resolutū in d. Cusēt. & ita cōmuniter tenetur.

Trigesimæ Quintæ Quæstionis SVMMARIVM.

1 Resignās percipiēs Fructus antequā Resignatarius captat possessionē non cōmittit cōfidentiā.
2 Præsuppositum legis debet in primis verificari.
3 Vbi non conueniunt verba legis neque dispositio.
4 Qualitas legis verificanda.
5 Resignans ante captam possessionem habet colorem, & si spolietur debet restitui.
6 Resignans potest omnia facere donec Resignatarius capiat possessionem.
7 Resignans potest conferre beneficia donec Resignatarius capiat possessionem.
8 Resignatarius non potest se ingerere in beneficio Resignanto ante captam possessionem.
9 Resignatarius quando possit percipere fructus.
10 Collatio quod Ius tribuat.
11 Ius q. acquiritur ex collatione efficitur firmū per
12 Possessio corporalis est apprehēdēda. (possessionē.
13 Possessio non transfertur per collationem.
14 Resignās vsq. ad quod tēpus possit recipere fruct.
15 Non abdicatur Ius à Resignante si non acquiritur Resignatario.
16 Verba intelliguntur cum effectu.
17 Acceptans beneficium quando possit variare.
18 Optans quando possit variare.
19 Habens ius percipit fructus.
20 Pius V. damnat confidentiam illicitam.
21 Quisque potest percipere fructus ad se spectantes.
22 Factum permissum non punitur.
23 Absque superiore quis potest capere rem suam.
24 Quandiu quis sustinetur in officio est officialis.
25 Perfecta Resignatio quando appellatur.
26 Post consensum prestitum non datur pænitentia.
27 Pactum gratuitum inter Resignantem, & Resignatarium est licitum.
28 Pactum super his quæ tacite insunt est permissū.
29 Pacisci super re propria est licitum.
30 Quæ superabundant non vitiant.
31 Expressio eorum quæ tacite insunt nihil operatur.
32 Fructus vnius anni sunt deputati pro oneribus eiusdem anni.
33 Verbum fructus intelligitur deductis expensis.
34 Sine proferatur a lege siue ab homine. (no.
35 Dos relicta de cibus intelligitur deducto ære alie
36 Impensæ sunt multiplicis differentiæ.
37 Impensæ necessariæ debent fieri.
38 Vsufructuarius tenetur conseruare in bono statu bona sibi concessa.
39 Beneficiarius æquiparatur Vsufructuario.
40 Beneficiarius tenetur reaptare agros, & domus.
41 Impensæ ex causa alimentorum præferuntur.
42 Impensæ necessariæ in primis retinentur.
43 Qui sentit onus debet sentire commodum.
44 Sequester est legitimus administrator.
45 Sicuti diuiduntur fructus inter Resignantem, & Resignatarium Ita, & Impensæ.
46 Ratione temporum fit diuisio fructuum.
47 Legatarius tenetur ad onera cū consequitur rem
48 Onus est fructuum, & non proprietatis;
49 Fructus beneficiati defuncti spectant ad heredes pro ratā ratione seruitij.
50 Nouus possessor tenetur ad onera.

TRIGESIMA QVINTA QVÆSTIO.

ARGVMENTVM.

AN resignans possit se ingerere beneficio resignato, antequam resignatarius publicet resignationem, & capiat possessionem.

TRigesimo quinto quæro, an hæc constitutio Pij v. habeat locū in eo, qui post resignationem se intromisit aliquo modo, & fructus beneficij resignati percepit antequam resignatarius publicaret illam resignationem, & illius beneficij possessionem caperet, vt ex hoc resignatio iudicetur confidentialis?

1 Negatiua opinio † est verior, & tenenda in iudicando, ac consulendo, secundū quam pronunciauit * Rota in vna Cosentin. prætensæ confidentiæ coram R. P. D. Orano die Lunæ 4. Februarij 1591. & illam videtur firmare Nauarr. cons. 26. & cons. 28. de simon. & expressius in Man. cap. 23. sub nu. 116. vers. noto 7. & fulcitur auctoritate, & ratione: Auctoritas depromitur ex dicta Constitutione Pij v. in §. ad probandum illis verbis, si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel Monasterium, aut beneficium, & publicatam resignationem, seu cessionem, captamque a successore possessionē de facto se ingesserit, aut fructus, &c. quæ verba requirunt, vt fructus percipiatur, postquam resignatarius cœpit possessionem, & regulare est, vt lex loquēs cum aliquo præsupposito ad hoc, vt habeat locum, debeat in primis præ-
2 suppositum illud † verificari adnot. in l. vbicumque, C. de seru. fugit. Vbi enim
3 verba legis non conueniunt, † neque etiā dispositio habebit locum l. 4. §. totiens, ff. de damno infecto, l. ita autem in principio, ff. de administ. tutelæ, Crau. cons. 10.
4 nu. 7. & cum qualitas † alicuius dispositionis non verificatur, cessat illius dispositio l. pater §. Tusculanus, ff. de leg. 3. Card. Paris. cons. 49. num. 19. cum seq. vol. 3. & cessante ea qualitate cessat statutum, l. si vsufruct. ff. quibus modis vsufr. amitt. l. tutelas in principio, ff. de cap. dimin. Signorol. cons. 92. col. 3. in fine vers. prætera, Ideo resignans percipiens fructus ante captam possessionem per resignatarium, non committet confidentiam.

Ratio colligitur ex illa * communi, & recepta sententia, resignātem ante captā per resignatariū possessionem, etiam post consensum præstitum per ipsum, vel Procuratorem in Camera, & Cancellaria ha-
5 bere colorem, † cuius vigore si spolietur posset restitui, Sarn. de trien. 9.24. nu. 8. Crescent. decis. 158. in fin. in recoll. manuscr. Pontan. de spol. cap. 13. num. 26. & num. 143.

Et comprobatur hæc sententia ex his, quæ voluere Roffin. de benef. c. 14. nu. 26. & c. 23. nu. 10. Rebuff. in praxi de sim. resignatio. nu. 27. & 31. & in tract. nomina q. 14. num. 157. vbi scribunt resignantem post resignationem admissam, & etiam cō sensum præstitum posse incumbere possessioni, & omnia pertinētia ratione illius
6 beneficij exercere, donec † resignatarius capiat possessionem, quorum sentētia ipse sum sequutus in tract. de resignat. benef. lib. 1. q. 7. nu. 9. & ibi num. 15. post Re-

buff. scripsi, posse conferre beneficia spe-
7 ctantia ad collationem † illius beneficij resignati ex rationibus ibi deductis.

Accedit præterea efficax ratio, quæ videtur tollere omnem difficultatem, quia resignatarius nō potest se ingerere in beneficio resignato ante captam possessio-
8 nem † Aufrer. dec. Tholosana 444. Franc. de March. q. 49. in 2. parte. Io. Sel. de benef. p. 2. q. 15. & alij, quos retuli d. q. 7. nu.
9 12. & minus † percipere fructus, Rebuff. in prax. tit. de simon. resignat. nu. 31. Abb. in c. transmissa col. 3. de elect. Federic. de Sen. cons. 234. Franc. in c. eum, qui de præben. in 6. Card. Paris. cons. 5. nu. 21. & 22. & cons. 39. num. 7. cum seq. vol. 4. tritum
* enim est in praxi, * ius quod acquiritur
10 prouiso † de benef. ex ipsa collatione c. vlt. & ibi omnes de concessio præben. lib. 6. Abb. in c. cum autem, & in c. suggestū
11 de iur. patr. non esse firmum, † & efficax antequam prouisus capiat possessionem, Rebuff. cons. 186. nu. 19. late dixi de resign. benef. lib. 10. q. 6. nu. 3. Ideo posses-
12 sio † corporalis in primis est apprehendēda Couar. late lib. 3. variarum resolut. c. 16. nu. 6. Pontan. de spol. lib. 1. c. 9. num. 94. Put. decis. 402. lib. 1. quæ nequaquam
13 † transfertur per collationem c. cum Bertoldus de re iudic. Rebuff. in prax. tit. requisita ad collat. nu. 22. Ergo ne Ecclesia remaneat destituta, & viduata, poterit cōtinuare resignans, donec resignatarius cœperit possessionem, arg. l. meminisse, ff. de off. procons. §. vlt. Auth. de administr. extrauag. iniunctæ de elect. c. ne pro defectu eo. tit. & hoc firmaui de resign. benef.
* lib. 1. q. 7. nu. 13. & seruatur * in praxi.

Postremo huiusmodi conclusio suadetur, quia videtur permissum resignāti ca-
14 pere fructus † beneficij resignati; donec resignatarius capiat possessionem, vt tenet Rebuff. in tit. de publicat. glos. 18. nu. 7. & in tract. de nominat. q. 14. num. 157. cuius opinionem declaraui in tract. de resign. benef. lib. 1. q. 6. nu. 60. Et ius nequaquam abdicatur a resignante, nisi be-
15 neficium resignatū † acquiratur resignatario, in cuius fauorem facta fuit cessio, Rebuff. cons. 4. nu. 13. & cons. 192. num. 8. Bursat. cons. 411. nu. 4. & 5. vol. 4. Put. decis. 158. nu. 2. lib. 3. & decis. 523. lib. 2. Caputaq. decis. 84. nu. 5. par. 3. & fuit pluries
* * resolutum in Rota, vt late scripsi, & cōprobaui de resignat. benef. lib. 1. q. 3. nu. 47. cum seq. quod intelligitur, si cum effectu ius fuerit acquisitum, quod succedit capiendo possessionem, vt scripsi d. lib. 1. q. 7. nu. 10. Nam verba intelliguntur, cum
16 † effectu l. 1. §. hæc verba, ff. quod quisque iur. cap. relatum de cleric. non resident, Sarn. in §. ex maleficijs num. 47. Instit. de
* act. Et ideo ex hac ratione * communiter tradunt doctores habentem facultatem acceptandi aliquod beneficium, & vigore huiusmodi facultatis acceptantē pos-
17 se variare, si talis acceptatio † non tenet Hostiens. in c. cum in multis nu. 11. Petr. de Anchar. num. 4. vers. 5. quæro Gemin. nu. 14. Franc. col. vlt. prope finem, & alij
* omnes * de rescr. li. 6. late Lap. alleg. 120. Oldr. cons. 307. num. 4. Gemin. cons. 103. latissime Roman. cons. 329. col. 1. & 2. Io. Baptista Ferrettus cons. 96. n. 3. vbi alios
18 citat, Licet contrarium voluerit † in optione, Cald. cons. 6. in tit. de consuetud. Eneas de Falconibus de rescru. benef. in quinquagesimo effectu, ex his, quæ scribunt dd. in c. vlt. de cōsuet. lib. 6. & Cald. cons. 7. eo. tit. Ex quo sequitur, quod si
19 habet † ius in beneficio licite, & lege permittente percipiet fructus, c. conquestus, de vsur. l. Herennius, ff. de euict. Alex. cons. 120. nu. 5. vol. 4. Ruin. cons. 25. nu. 2. lib. 2. Bursat. cons. 11. nu. 7. vol. 1. & quicquid fit lege permittēte, pœnam non meretur l. Gracchus, C. ad l. Iul. de adul. & nulla poterit colligi ex hoc confidentia prohibita per constitutionem hanc Pij V.
20 quæ damnat confidentiam † illicitam, & in iure detestatam, Nauarr. in Man. c. 23. sub nu. 110.

Declara hanc conclusionem procedere, Primo in eo casu, quando resignans post resignationem, & consensum in ea præstitum percepit fructus ad se spectantes, nam tali casu nulla committitur confidentia, cum huiusmodi perceptio non
21 † solum non sit prohibita, sed permissa in omni iure, l. fructus, l. in fundo, l. ex diuerso, & l. non solum §. meum ff. de vsur. l. si dominium C. de pignor. Ruin. consil. 25. num. 2. lib. 2. Nauarr. cons. 7. de sent. excom. & regulare est in hac materia, vt nulla comittatur confidentia ex fa
22 cto permisso, & † approbato à iure ad notat. in l. Gracchus C. ad l. Iul. de adult. & Cōstitutiones Pij IV. & Pij V. emanarunt non contra omnem confidentiam, sed dumtaxat contra illicitā. Nauar. in Man. c. 23.

c.23.sub n.109. vers. quod autem extrauagantes, & rem suam, vel ad se spectantem licite quis capit, † etiam absque superiore, quāuis detineatur ab alio, vt voluit Hostiens. Io. An. & Abb. quos refert, & sequitur Io Lup. in tractat. de bello, & bellator. §. si simus n.2. & faciunt notata, & scripta per Gemin. & Franc. ac alios in cap. pri. de Iniur. lib.6. D. Thomas 2.2.q. 40.c.1. & 2. ergo eo magis hoc casu cum iste incumbat possessioni, & sustineatur in officio, ex quo magni effectus † sequuntur vt per Innoc. in c. si vere in fin. de sent. excom. Abb. in c. ad probādum col. 3. de re. iud. Rebuff. quem citaui de resig. benef. lib. pri. q.7.n.16. Et si aliquis quærat, qui sint isti fructus? respondeo fructus annorum præteritorum, & fructus illius anni vsque ad diem consensus præstiti, nam vsque ad illud tempus debentur fructus resignanti, & ab illo incipiūt deberi resignatario effecto tunc domino, vt firmaui ex pluribus rationibus, & authoritatibus de resignat. benef. lib. pri. q.6 n.38. nam tunc potest appellari † perfecta resignatio Put. dec.106. lib. 3. & ideo ab eo tempore dicitur irreuocabilis, † vt pluries tenuit * Rota, vt dixi de resignat. benef. lib. pri. q.12. Et hæc Conclusio huius primæ declarationis, procedit etiam si in hoc pacti fuissent resignans, & resignatarius ante resignationem, vt resignans perciperet fructus sibi debitos pro annis præteritis, & fructus vsque ad diē resignationis nam hæc non esset confidētia, Ex pluribus, Primo, quia pactum gratuitum inter resignantem, † & resignatarium est licitum Ant. de Butr. & Anan. in c. ex parte 1. de off. de leg. vbi Felin. col.2. circa medium. idem Fel. in c. ad audientiā de rescr. Boer. de potest. leg. à lateren. 122. Redoā. de sim. p.2. c.11. n.11. & 12. & * cōmuniter dd. vt dixi de resig. benef. li. 14. q.7. nu. 7. Secundo, quia pactū super his, † quæ tacite insunt, & de iure permittuntur itidem est licitum Nauar. in mā. c.23. Sub n.100. vers. quæ tamen Io. Pet. Bim. in cons.15. Glo. Abb. Fel. n.8. & alij * omnes in c. ad audientiam de rescr. Redoan. de Simon. p.2. c.11. in fin. & est * cōmunis opinio, vt explicaui de resignat. benef. lib.14. q.7. n.22. & 23. cum seq. vbi posui exemplum in eo, qui promisit soluere pensionem, reparare Ecclesiam, administrare Sacramenta, & similia, & in ea dē q. n.65. alia ad propositum retuli. Tertio, quoniam non est illicitum, † pacisci super re propria, & eius solutione ad notat. in c. pri. de Iniur. lib.6. Quæ enim † superabundant non vitiant, l. testamentum C. de testam. & expressio eorum, quæ tacite † in sunt, nihil operatur, l. cōdiciones, quæ ff. de condit. & demonst. Et huiusmodi fructus debet recipere resignans deductis oneribus, & impensis, nam fructus cuiuscunque anni sunt obnoxij, & deputati pro oneribus † illius anni Gemin. in c. præsenti §. porro de offi. ordin. lib.6. Gig. de pens. q.72. ante. n.1. & cons.124. n.3. & verbum † fructus intelligitur deductis expensis Clem. 1. cum ibi not. per dd. de cēs. Glo. Bar. & Ang. in l. in fundo ff. de rei vēdit. spec. in tit. de expens. §. primo, Negusan. de pignor. in sexto memb. 2. part. n.12. Pontan. in l. diuortio. n.8. ff. solu. matri. Ces. de grassis decis. 117. n.2. Siue proferatur † à lege, Siue ab homine Iason in l. fructus n.16. ff. sol. matr. etiam in Lucratiuis Glo. in l. si quis argentum §. primo, ff. de donat. quam dicit singularem Gig. cons.134. n.2. Bart. in l. non amplius ff. de leg. 1. Iul. ferret de gabbell. nu.546. & patet in dote data de omnibus, & singulis bonis, † nam intelligitur deducto ære alieno, l. mulier ff. solut. mat. etiam si addatur dictio integri Bald. & Salicet. in l. 2. C. de fructi. & liti. expens. quam opinionē sequitur Alex. in d. l. fructus, illam comprobando ex pluribus, vt late etiam per Gig. d. cons.134. n.8. & 9. Et hoc intelligē dum † est tam de impensis, quæ colligendorum fructuum gratia fieri solent, iuxta not. in c. tua nobis de decim. Afflic. decis. 252. col. 4. cum alijs, vt per Boer. decis. 44. n.11. & 13. quam de alijs, quæ conseruandorum eorundem fructuum factæ sūt ad tradita per dd. in l. diuortio §. impendia, ff. sol. mat. & etiam de his, quæ ad Ecclesiæ vtilitatem, scilicet reparationem, & alias res † necessarias, ad quæ tenetur habens titulum c. 1. & c. de his de Eccles. ædific. Dec. cons.118. nu.5. vers. 3. principaliter, Paul. de Cittad. de iur. pat. in 5. princ. artic. nu. 123. * communis opinio, vt dixi in tract. de resig. benef. lib. 3. q.15. num. 1. nam sicuti vsufructuarius tenetur conseruare in bono † statu bona sibi concessa ad vtendum l. 1. §. hactenus, ff. de vsu fruc. l. 2. C. eo. ita, & Beneficiarius, qui † ei æquiparatur c. requisiuisti de testam. d. c.

præſenti de officio ord, lib. 6. Corſet. in
verſiculo Clericus, Afflic. in cap. primo §.
his conſequenter, titulo hic fin. lex com-
munis opinio, vt per Alberic, in l. diuor-
tiorum. 12. ff. ſol. mat. late Gig. conſ. 24.
Ferr, conſ. 256. Et de impenſis pro vtilita
te agrorum, & domorum ipſius Eccleſiæ,
40 quas tenetur beneficiarius conſeruare, †
& reaptare, vt per Bart. in l. impen. ff. de
Imp. & rebus dotal. Ruin. conſ. 157. nu.
21. lib. primo, Menoch. conſ. 64. n, 17. vol.
primo, & faciunt notata in c. alia de offi-
cio ord. lib. 6. vbi de fructibus debitis ali-
cui dettahuntur ſalaria ſeruorum, & ex-
41 penſæ factæ ex cauſa alimentorum † ipſo-
rum, & ibi Gemin. Anch. & Franc. Gemin.
conſ. 78. col. vlt. Tiraq. in tractatu de re-
tractatu conſang. §. 15. gl. 1. n. 7. Et de ex-
pēſis pro Capellanis, & alijs ſimilibus Me
noch. dicto conſ. 64 n. 20. & ob id condem
42 natus ad reſtitutionem fructuum poteſt †
retinere impēſas prędictas ęnumeratas,
* vt fuit * reſolutū in vna Placent. 19. Octo
bris 1545. teſte Puteo deciſ. 314. n. 6. lib. 2.
nā onera ratione fructuū imponuntur l. ſi
hactenus, & l. arbores in fin. iuncta gl. ff. de
vſuf. Gig. de penſ. 9. 38. n. 1. Et æquū eſt vt
43 is † ſentiat onus, qui ſentit commodū, l. ſi
pendentis §. ſi cloacarij ff. de vſuf. l. ſecun
dū naturā ff. de reg. iur. Et reſpectu anni
pteriti, vel annorum præteritorū hoc ſine
difficultate tranſit, vt impenſæ onerum il
lorum annorū ſpectent ad reſignantem,
& de fructibus ſpectantibus ad ipſum ſint
detrahēdæ, quod poſſet multis modis ha
bere locum, eo pręſertim cum fructus ſint
ſequeſtrati, cum ſequeſter ad illas, tenea-
44 tur, nam eſt legitimus † adminiſtrator, ſi-
cuti is, qui ſede vacante adminiſtrat cap.
quoniā. c. ſtatutū de elect. in 6. Gl. in Clē.
prima, in verb. benef. de ſequeſt. poſſeſſio-
nis, & fruct. quæm ſequitur ibi Card. in 2.
col. not. 10. & q. 27. Fel. in c. cū bertoldus
col. vltima de Iure pat. Gig. d. q. 72. vbi
* ex * communi dicit poſſe præſentare. Du
bium tamen eſt quid in oneribus illius
anni, in quibus ipſe ſum huius ſenten-
45 tiæ, vt impenſæ præfatæ diuidātur inter †
reſignantem, & reſignatarium, ſicuti diui-
duntur fructus, vt circa fructus in reſtitu-
tione fundi dotalis concludit Bal. not. in
tract. de dot. priuil. 75. poſt medium Cā-
peg. in eodem tractatu in 15. q. Et in ter-
minis quæſtionis noſtræ voluit Gig. de
* penſ. d. q. 72. Et communiter * receptum

eſt, & generaliter, in oneribus habendā
46 eſſe rationem temporis †, & ſecundum il-
lud faciendam eſſe diuiſionem, vt poſt
Barba. reſpondit. Menoch. conſ. 64. n. 31.
vol. primo, & facit quod ſcribit Succ. ſe-
nior conſ. 247. nu. 3, verſ. aliquando, lib.
2. quod donec res eſt penes hæredem, ipſe
debet ſubire onus, ſed poſtquam tradita
47 eſt legatario, hæres liberatur † ab onere,
& incipit teneri legatarius tex. cū ibi not.
in l. apud Iulianum §. hæres ff. de leg. pri-
mo, tex. & ibi Gl. Bar. in l. quæro ff. de vſu
48 fruc. leg. ſubdit Succ. quia onus eſt † poti
fructuum, quam proprietatis l. nec ſtipen-
dium ff. de impenſ. Et proptèrea vult, vt
hæres teneatur ad onera pro tēpore, quo
conſequitur fructus, & legatarius ad reli
qua. Hinc eſt, quod ſecundum receptio-
** rem * * ſententiam mortuo beneficiario,
fructus eius anni quo mortē obierit pro
rata temporis ad hæredes defuncti perti
49 nent pro ſeruitio, & oneribus vſq. † ad il-
lud tempus factis Alberic. in l. diuortio
* n. 12. ff, ſol. mat. ex ratione illius legis de
* communi, * ut teſtatur Conan. lib. primo,
var. reſol. c. 13. ſub n. 12. Et reſolutū * alias
* Rot. teſte Gabriel. conſ. 191. n. 6. vol. 2. nā
ſi fructus totius anni ſunt deputati pro
oneribus, Gemin. in d. c. præſenti §. porro.
Gig. in princ. d. q. 72. ergo vt fructus diui-
duntur, ita & onera, ad tradita per Card.
Zabarel. in Clem. prima; numero 6. in fi.
decenſ. Bonif. ibidem n. 56. Et ratio natu-
ralis id dictat l. ſecundum naturam ff. de
reg. iur. Hinc dicit Anchar. in d. clem. pri-
ma, de cēſ. quod nouus poſſeſſor tenetur
ad onera, cum res tranſeat cum onere, po
50 teſt tamen ipſe antiquum poſſeſſorem †
conuenire, vt ratione temporis, quo fru-
51 ctus habuit, cōtribuat, † & ibi voluit Card.
ſub nu. 6. Et voluit late Bellenzin. in tra-
ctatu de charitat. ſubſid. q. 37. & 75. de
penſionario qui tenetur contibuere ad
onera, Deci. conſ. 157. Gig. conſ. 117. n. 5.
Et qui maiorem partem percipit, te-
netur plus contibuere d. clem. prima, de
cenſ. vbi Card. in tertio, not. Imol. num.
4. Et facit quod reſolutum fuit in vna
* Vlisbonenſ. * impoſitionis onerum vene-
ris 25. Februarij 1575. præceptorem, &
52 non Vicarium perpetuum † teneri ad ſa-
larium deputatum per viſitatorem, Cap-
pellano teſte Cæſare de Graſ. d. deciſ.
117. Et in alia Legionen. congruarum co
ram R. P. D. Seraphino, quod qui perci-
pit

pit maiores fructus Ecclesiæ, teneatur ad omnia onera, & in proposito maiorē partem deber habere, qui plus habet bene-
53 ficium, cum fructus † veniant consecutiue ab beneficium Put.decis.374.n.9.lib.
54 primo. Et percipiantur, † ex eo Oldr.cõs. 118. Put.decis.464.num.3.lib.2. Et ita in facti contingentia in quadam Brixien. Parochialis mihi commissa pronunciaui, & partes acquieuerunt.

Declara secundo hanc Conclusionem procedere etiam in eo casu, quando resignans post resignationem, & consensū in ea præstitum ante tamen quam resignatarius caperet possessionem perciperet fructus etiam ad se nō spectantes, animo illos restituendi, nam ex hoc nulla confidentia committeretur, & hanc sententiam Probo, quia si vsq; ad illud tempus resignans potest incumbere possessioni, & omnia facere, sicuti antea poterat Rebuff.de Sim.resign. n.27.& 31. Et in tractatu de Nomini.q. 14.n.1.157.cum alijs quos citaui de resign. benef. q. 7. col. 1. lib.primo, ergo poterit fructus exigere. Rossiniac. de benef. cap. 14.n.26.& c. 23. m.to.Franc. de Match. q. 49. in secunda parte. Nam illo tempore resignatarius nō potest, vt ex communi dixi dicta q. 7. neque alius, & per consequens ex facto per-
55 misso a iure † non committitur confidentia prohibita per constitutiones Pij IV. & Pij V. Nauar.in man.c.23.sub nu. 109. neq. etiam committeretur confidentia, si resignans eo tempore locaret possessiones beneficij, faceret quietantias debitoribus aliosque contractus iniret ratione illius beneficij, cum vt dixi hi actus sunt ei permissi Rebuff.in praxi de resi. Simon. n.27.cum multis sequentibus. Poterit tamē resignatarius capta possessione illos fructus perceptos per resignantem, & ad se spectantes repetere ab ipso resignante,
56 qui resignans tenebitur illos † restituere in foro fori, & poli.c.sæpe cum ibi nor. de restir.spol.c.si res 14.q.6.not.per omnes in Regula peccatū de reg.iur.lib.6. D.Thomas 2.2.q.25.art.4.Caiet.2.2.q.62.art.6. late Nauar.in man.c.17. Et summistæ omnes in verbo Restitutio, immo omnino debebit resignatarius illos repetere, ne ex hoc colligatur coniectura pacti illiciti initi ante resignationem, vt infra dicam in limitatione 4. Et faciunt quæ scribit Gabriel.conf.192.nu.6.vol.primo.

Declara tertio, hanc Conclusionē procedere in Resignatione, quæ fit in fauorē alicuius, nam tunc resignans poterit ea, quæ dicta sunt facere, cum antea non ab dicetur ius ab ipso, nisi cū effectu queratur resignatario, vt late dixi de resignat. benef. lib. primo, quæst. 3. & q. 7. num. 9. & alibi pluries. Secus autem erit in resignatione facta simpliciter, nam hæc
57 statim abdicat † ius a resignante, qui remanet sine titulo etiam colorato, & videtur habere illud beneficium pro derelicto adeo, vt statim possit libere im-
58 petrari, & † conferri, Abb. Ant.de Butr. Imol. & alij omnes in cap. sollicite, & cap. accepta de restit. spol. Cassad. decis. 4.eo tit. Put. decis. 158. num. 4. lib.3. vbi refert ita fuisse decisum in vna Burgen. præstimoniorum coram Fabio 15. Octobris 1548. & late dixi lib. primo de resig. benef. q.3.n.5.& 6. Et nequaquam possit resignans ita incumbere possessioni, vt comprobaui d.q.7.col.prima.lib. 1. de resig.ben. Et ideo non potest percipere fructus post resignationē siue resignauerit coram ordinario, corā quo oēs resignationes fiūt ita scilicet simpliciter, siue corā Papa.

Limita quarto, vt non procedat, quādo resignans post resignationem, sed antequam resignatarius capiat possessionē percipiat fructus spectantes ad ipsum resignatarium vigore pacti initi ante dictā resignationem nam hec esset confidentia punibilis per dictas Constitutiones Pij 4. & Pij v. & hanc sententiā deduco ex verbis positis in eadem cōstitutione Pij v. in §. quare nos volentes, vbi statuitur, vt sit confidentia quando quis recipit beneficium ex resignatione cum pacto illud retrocedendi, aut omnes fructus, vel partem dimittendi concedendi, ergo resignans percipiens fructus spectantes ad resignatarium ex pacto, etiam si illos recipiat ante possessionem captam per ipsum resignatarium committit confiden-
59 tiam prohibitam, & punibilē, Nec † dicas, quod dictus §. intelligitur capta possessione, vt alias existimabā ex duobus Primo scilicet ne sit cōtrarius §. ad probādū, vbi vt dixi loquitur post captā possessionem arg.l.prima.C.de in off.test. Bar.in l.vlt.§. idē quærit ff.de cond.indeb. Dec.in l.vbi repugnantia ff.de reg.iur.& in c.gratum
60 de off.deleg.secūdo, ex verbo receperit † posito ibi quod importat factum not.in c.

eam

eam te de rescr.& in c.bonæ el 2.de elect.
60 † Nam ad primum respõdetur prædictos duos SS.non esse contrarios, nam S.Quare nos volentes, ponit casum confidentia lem ex pacto faciendi ea,quæ ibi ex primuntur, S. Vero Ad probãdum,loquitur de coniecturis,vt illa sit valida coniectura,quoties post captam possessionem,&c. In casu verò nostro cessant coniecturæ,& præsumptiones, & illis non egemus,cum habeamus pactum præsuppositum, quod sonat in Simoniam, & Confidentiam ad tradita per Bart.& alios in l.filio ff.de lib. posth.l.non solum ff.de rit.nupt.Card.Parif.conf.54.n.19.cũ seq. vol.primo,nõ obstat secũdum de verbo receperit,quia illud verbũ intelligitur de iure ipsius ben. vt in terminis tradit Imol.in cap.maioribus, nu.5.vers.item ideo dixi,de præben. late Gemin.post alios per illum tex. in c. cum in Ecclesi.num.8.eo. tit.lib.6 faciunt quæ scribit Gemin. conf. 103. Io. Selua de benef.par.3.q.pri. n. 33. quod quidem ius consequitur irreuocabiliter post præstitum consensum per resignantem Sarnen.de infirm.resig. q. 3 t. Put.decis.106. lib.3. Gabriel.conf.102.vol.primo, & est communis * omnium doctorum sententia,vt latè dixi de resign.benef.lib. primo per plures quæstiones,Et ideo ab eo tempore ei debẽtur fructus,quamuis per aliquod tempus distulerit ob impedimenta, vel ob aliud capere possessionem vt signanter, tradit Gabriell. conf. 192.nu.6. vol.pri.& dixi.q.6.n.72.de resig.benef.& q.8.n.3.vbi attestatus sum de cõmuni lib.
61 1.cũ iam fuerit effectus dominus absq.† possessione Archid.in cap.si tibi col. pri. Geminian.n.2.Franc.n.7.de præbẽ.lib.6. & * communiter,& ideo ab eo tempore
62 tenetur † soluere pensionem impositam super illo beneficio Gammar. de auctorit. leg. à lat. lib. 6. tit. de pens. num. 421. Bursat. conf. 361. vol.4.& fuit * resolutum in Rota in vna Terdunen.pensionis corã Moedano 11. Februarij 1538. & in alia Oxomen.teste eodem Moedano decis.2.in coll.manuscr.& ad alia onera, vt late retuli de resignat.benef.lib.pri. q. 9. & 10. Concludendum est igitur dictum S. quare nos volentes, expresse non obstantibus in contrarium deductis probare esse commissam confidentiam ex perceptione fructuum spectantium ad resignatarium facta per resignantem etiam ante apprensam possessionem, per ipsum resignatarium pacto præcedente ante resignationem vel in actu. Comprobatur
64 Secundo,hæc sententia ex ratione,quia pactio firma † in beneficialibus inducit Simoniam c. cum vniuersorum de rer. permutat.dd.in cap.ex parte 1. de off. de leg.Nauar.in man.c.25. n. 100. Redoan. de Simon.par.2.c.10.* & omnes alij,& pactio de percipiendis fructibus spectantibus ad resignatariũ est Simoniaca & cõfidentialis non facta distictione de possessione capta, vel ne per ipsum resignatariũ Oldrad.cõs.214.n.2.Abb.in c.nõ satis n.7.& 8.de Sim.Cald.cõs.p.de Sim.Card. Paris. cõs.143.n.12.vol.4.& plures,vt adduxi de resign.ben.li.14.q.5.n.p.Ergo &c.

Tertio, accedit quia in vna quaq. materia,& præsertim cum agitur de punien
64 dis delictis inspiciendus † est animus, & factum sequutum Bar. in l. diuus ff. ad l. Cornel.de Sicar. Paul.de castr.conf.192. incip.in causa incarceratorum. Aret.cõs. 147.incip.visa consultatione,col.5. Sign. de Homed.conf. 50. Fel. intractat. de conatu col.pen.August.in addict.ad Angel. de malef.in verbo, & appensate in fine, & communiter * alij, sed hic adest animus, nempe pactum illicitum, quod in-
65 cludit dolum, qui in † primis consideratur in delictis Bal.in l.quicunque in quinta col.C.de Ser.fugit.idem Bald. in l. data opera,col.4.C.qui accus.nõ poss. Paul. de cast.in l. 1. C.vbi Senatori, vel clariss. Cepoll.conf.29.ante penul.col.Bart. in l. prima. S. p.ff.si quis testam. lib.esse iussus fuerit dd.omnes in l.pri. S. præterea ff. de sicarijs, Adest etiam factum scilicet perceptio fructuum spectantium ad resignatarium,facta per resignãtem, Fructus aut
66 sunt quid temporale † ad notat.per Abb. Fel.& Dec. nu. 99. in c. M.ferrariensis de
67 const.& non erit licitum † dare temporale pro spirituali scilicet pro ipsa resignatione Hostien.in c.ad audientiam 2. n.3. Bal.n.6.Anchar.n.pri.de rescrip.Prepos. in c.p.n.6.7.q.1.& est communis * opinio quam comprobaui de resignat.benef.lib. 14.q.3.n.2. Aut sũt quid spirituale ratio ne connexitatis ad not. in ca. maioribus
68 & c.dilecto de præb. & neque † erit licitũ dare spirituale pro spirituali, Io. Caraf. de sim. ment. n.6.& comprobaui de resig. benef.lib.14.q.4. Ergo videtur commissa confidentia,

Quar-

Quarto, præterea accedat, quia quod resignans non capiat possessionem nihil facit ad excusandum pactum de sui natura illicitum, & reprobatum, nam posset consulto differre vsque ad vltimum diē, & hac ratione aperiretur via faciendi plures confidentias, quod est contra intentionem Pij V. qui sanctissime rigorosā hanc constitutionē promulgauit, vt exularet hoc atrocissimum delictum suo tempore, & successorum, à Curia Rom. & Ecclesiasticis viris, vt colligitur ex prohe-
69 mio † l. prima, in principio ff. ad Maced. Bar. in l. cum quid ff. si certum pet. & in l. ambitiosa ff. de decet. ab ordine fac. Abb. in c. ex multa de uoto Bal. in l. prima ff. de Iust. & iur. quare ne in hoc casu frustetur huiusmodi constitutio Pij V. concludendum erit, & pariter iudicandum pro con-
70 fidentia, cum malicijs † via sit claudenda l. cum hi §. si cum lis ff. de transact. l. quoties in fine C. de fidei con. l. si legatarius C. de legat. & interfit rei publicæ, vt delicta puniātur l. ita vulneratus ff. ad l. aquil. Bar. in l. quemadmodū C. de agric. & cens. lib. xi. prodest dumtaxat possessio non capta, vt non intret coniectura confidentiæ, cum de pacto non constat, neque de perceptione fructuum spectantium ad resignatarium, & ita intelligendus erit §. ad probandum, vt supra dixi. Sed posset aliquis quærere quomodo constabit de huiusmodi pacto? respondeo multis modis, vt alias in facti cōtingentia respondi, Pri
71 mo, per scripturam iuxta † traditam per Bal. in l. Imperator ff. de statu homin. & in l. quoties in vltimis verbis C. de Iud. cum alijs cumulatis per Marsil. in rubri. de probat. C. n. 3.
72 Secundo, per Confessionem † vt est clarum, & dicam suo loco.

Tertio, per Coniecturas, & inditia vt habetur in hac Constitutione Pij V. & in vno quoque §. explicauimus coniectu-
73 ram ibi positam, † cum sit de his que solent occultè fieri ad tradita per Cinum in l. prima, C. ad l. corn. de sicar. Paul. de Cast. conf. 58. col. 2. lib. 2. Crau. conf. 156. n. 7. & ponderabam quam plurimas coniecturas, quia clam resignans, & resignatarius † id tractarūt Salicet. in l. si quis post hanc in princ. col. 5. C. de bonis proscr. Paul. de castr. in l. prima, C. de fur. nam pa
75 ctum † de retrouendendo ex hoc sumitur Glo. in c. vt nostram §. porro in verbo occulte, Vt Eccl. benef. Bar. in l. post contra-
76 ctum ff. de donat. nā qui † male agit, odit lucem. Gl. in l. donatio in verb. occulte C. de donat. gl. in c. cōsuluit de off. deleg. & in cap. periculosum 13. q. 2. & præsumi-
77 tur † in mala fide Paul. de Castr. in l. vlr. ff. de Tit. nupt. Fel. in c. cum exiniuncto in principio ff. de hæret. & in c. porro de sēt. excom. & in d. cap. consuluit col. penul.
78 Quia resignās † erat solitus id facere iux. trad. per Bar. Ang. Alex. & Ias. in l. certi conditio §. si nummo ff. si certum pet. cum alijs, & per Euerar. in locis communibus in loco à solitis, & regulare est vt præsu-
79 matur contra † solitum l. non omnes §. a barbaris ff. de re. mil. l. qui semisses §. pri. ff. de vsur. l. item §. quod dicitur, & ibi dd. ff. ad macedon. Hinc delictum quod regu
80 lariter † non præsumitur, l. merito ff. pro sot. Bal. in l. præcibus n. 21. C. de Im. pub.
81 & alijs subsistit, præsumitur † contra solitū committere Goxad. conf. 66. n. 7. vers. secondo, respondeo. Mascard. de probat. concl. 493. nu. 20. Et quia fuit beneficium per resignatarium locatum resignanti, nā
82 probatur Contractus simulatus † per locationem factam ab emptore venditori Bald. conf. 311. incip. in quæstione col. 1. lib. 5. Cepoll. in tract. de Simul. cont. præscripti 26. & 17. Crau. conf. 156. nu. 12. Et etiam quia non dimiserat resignans possessionem stante prædicta locatione facta statim, sed continuauerat, ex quo præsumitur fraus, & simulatio. l. sicut §. superuacuum, & ibi gl. & Bar. ff. quiq. mod. pign. vel hipot. solu. Affl. in cap. primo, tit. de feud. datis in vim l. commissor. nu. 25. Fulgol. conf. 42. Anchar. conf. 237. nu. 4. Succ. conf. 84. n. 6. lib. 3. Bal. conf. 438. lib. 3. Ruin. conf. 94. nu. 9. vol. 4. late Decian. conf. 62. nu. 39. vol. 3. Et in alia facti contingentia, alias ad hoc considerabam re-
83 trocessionem † iuxta ea, quæ late post alios considerat Mascard. de probat. cōcl. 441. & magnos redditus beneficij Barbat. conf. 22. nu. 8. lib. 4. Afflic. loco c. 1. t. n. 63. & 68. Ang. in l. summa cum ratione, ff. de pecul. & ex paucitate pensionis reseruatæ Paul. de Castr. conf. 74. lib. 3. Tiraq. de vtroq. retrac. consang. §. 1. glo. 14. n. 37. & quasdam depositiones fictuarij, qui hoc attestabātur, scilicet respondere resignanti, & aliorum testium dicentium hoc audiuisse ab eodem, Et in alia ponderabam quia paulo ante resignationem,

resi-

resignans locauerat beneficium anticipatis solutionibus, & resignatarius non petierat, nam ex hoc nemo negabit argui pactum illicitum iux.trad.per Bar.& alios in d.l.post contractum ff.de donat.sed alias postea ponderabam pro absolutione qualitatem personæ, nam erat Episcopus, vt præsumatur † aliam ob causam fecisse, quā ratione confidētiæ,&in termi-
84 nis argumentatur Gabriell.cons.172.nu.14.lib.2.Et qualitatem, & bonam famam recipientis, vt illam ad hoc etiam ponderat Gabriell. d.cons.172.num.18.Et regulate est, † vt bona fama tollat præsūptionē delicti, l. vlt.ff.de quæst.vbi dd.Bar.in l.diui ff.de integ.rest.Marf. conf.74. Gramat.conf.13.n.7.& conf.31.nu.12.Tiraq.de pen.tempor.causa 15.n.2.consideratis etiam diuitijs nam † pauperes sunt, qui regulariter id faciunt iux.glo.in l. prima C.de comit.& Tribun.lib.12.per text. singularem in l.cum societas ff.pro soc.& habetur Eccl.cap.27.prouerb.ca.30.Faciūt notata per Mar.succ.sen.in cap.& si quæstionis col.prima de sim. Hinc Salamon prouerb. 30. scriptum reliquit mendicitatem non dederis mihi, ne egestate compulsus furer, & periurer nomen Dei mei, nam propter inopiam multi deliquerunt Eccl.ca.27.Valer.Max.lib.2.c.1.Lactant. Firmian.lib.de Ira Dei, cap.20.late Lucas de Pēnas multa cumulat in l. eos qui C.de his qui numero liber. col.3. lib. 10, fol.91.Tiraq.de Nobilit.cap.3. num.25. cum seq.Et pluta exempla deduxit Eccellentissimus, & eruditissimus D.Thomas Parisius I.C. Consentinus, Sacrij Regij Consilij Neapolitani, Consiliarius integerrimus in tract. quē composuit de paupertatis priuilegijs & incommodis, quē vidi manuscriptum diebus elapsis penes Ecc.V.I.D.Dominum Prosperum Parisiū Consentinum,& Patritium Romanum.

85

Trigesimæ sexta Quæstionis Summarium.

1 *Ex mutuo facto ante resignationem, nulla committitur confidentia.*
2 *Cessante diffinitione Simoniæ, cessat Simonia.*
3 *Cessante diffinitione, cessat diffinitum.*
4 *Vbi non habent locum verba, neque dispositio.*
5 *Mutuum depersè non inducit vsuram.*
6 *Mutuum non aduersatur amicitiæ, sed illam conciliat.*
7 *Mutuans potest accipere munus à mutuatario.*
8 *Mutuatarius obligatur ad antidora.*
9 *Non est peccatum expectare aliquid ex mutuo.*
10 *Intentio secundaria non est in consideratione in vsura, & simonia.*
11 *Licitum est seruire Prælato, & Ecclesiæ cum spe secundaria consequendi beneficia.*
12 *Non est Simonia renuntiare beneficium cum intentione, vt conferatur Nepoti.*
13 *Distributiones quotidianæ debentur ex seruitio.*
14 *Deus qua causa sit amandus.*
15 *Licitum est sperare à Deo remunerationem.*
16 *Potest quis seruire Deo intuitu præmij.*
17 *Finis principalis est in consideratione in qualibet re.*
18 *Ex intentione secundaria non arguitur vsura.*
19 *Vsura requirit pactum expressum, & n.75.*
20 *Magna similitudo inter vsuram, & Simoniam.*
21 *Semper attendēdum quod principaliter agitur.*
22 *Absq. pacto expresso, vel tacito non committitur Simonia.*
23 *Ex longinquitate actus excluditur fraus.*
24 *Quando ex vicinitate actuum colligatur correspectiuitas.*
26 *Vbi eadem ratio, ibi idem Ius.*
27 *Mutuans pecuniam ob presentationem committis Simoniam.*
28 *Pactum appositum in contractu probat Simoniā.*
29 *Mutuans Regi cum pacto, quòd ei conferat officium, facit Vsuram.*
30 *Quando committatur vsura, & simonia.*
31 *Ex pacto tacito etiam committitur confidentia.*
32 *Ex actu principaliter facto committitur Simonia, & vsura.*
33 *De spiritualibus quando possit haberi spes.*
34 *Sperans principaliter ex mutuo committit vsuram.*
35 *Est Simonia seruire principaliter ob beneficium.*
36 *Ex actibus reciprocis colligitur fraus.*
37 *Actus præsumitur fieri ad executionem dispositionis præcedentis.*
38 *Talia subiecta, qualia prædicata.*
39 *Ex mutuo facto in resignatione an colligatur confidentia.*
40 *Correspectiuitas quando colligatur.*
41 *Constitutio de confidentijs est odiosa, & pœnalis.*
42 *Pœnæ non imponuntur nisi in casibus expressis.*
43 *Delictum debet excludi.*
44 *Interpretatio, vt actus valeat.*
45 *Vt actus valeat receditur à natura dispositionis.*
46 *Et impropriantur verba.*
47 *Et hæc presumptio præualet alijs præsumptionibus.*
48 *Ex conuentione probibetur dispositio beneficij Ecclesiastici.*
49 *Ex ratione lex ampliatur.*
50 *Taciti, & expressi eadem est ratio.*
51 *Resignans potest pænitere donec fuerit præstitus consensus.*
52 *Causa principalis quæ.*

43 Si-

53 *Simonia sine pacto non committitur.*
54 *Causa ostendit, quod factum est.*
55 *Præsumptio fortior facit cessare minus fortem.*
56 *Actus correspectiui in eodem loco, & coram eisdem personis.*
57 *Mutuum factum post resignationem quãdo inducat confidentiam.*
58 *Vicinitas actuum arguit fraudem.*
59 *Quisque tenetur iuuare proximum.*
60 *In foro conscientiæ quando sit Simonia mutuare in resignatione.*
61 *Ex intentione colligitur peccatum.*
62 *Spes quando inducat peccatum.*
63 *In foro conscientiæ inspicitur quod verè actum est.*

TRIGESIMA SEXTA QVESTIO ARGVMENTVM.

QVando ex mutuo committatur confidentiá in foro fori, & foro Poli.

TRigesimo sexto, Quæro an ex mutuo facto à Resignatario Resignanti cõmittatur simonia, & confidentia? Quia varias reperio sententias pro resolutione distinguendum existimo; aut loquimur in foro fori, aut vero in foro Poli id est interiori, & conscientiæ.

In primo casu de foro exteriori consti tuenda sunt examinanda tria capita, Primum, in mutuo facto ante resignationem Secũdum, in mutuo facto in ipsa resignatione, Tertium, in mutuo facto post resignationem.

Circa primum caput, in mutuo facto ante resignationem, quia Titius mutuauit Meuio pecunias, & postea subsequuta fuit resignatio beneficij obtenti per Meuium in fauorem Titij, videtur dicen-
1 dum nullam esse commissam simoniam † vel confidentiã vt consuluit Alciat. resp. 2. n. 9. vers. circa secundum lib. primo, & volui de resig. benef. lib. 14. q. 7. n. 2. ex his quæ a fortiori scribit Nauar. cons. 50.
2 de simon. quia cessat diffinitio simoniæ † posita per glos. * communem in sum. 1. q. 1. & per D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 1. & in 4. dist. 21. Nauar. in man. c. 23. n. 100. Ces-
3 sat quoque diffinicio confidentiæ † quam posuimus in prima quæstione, ergo cessabit diffinitum Dec. & Cagn. in l. omnis diffinicio ff. de reg. iur. Cõprobatur quia non possunt huic capiti applicari verba, & casus confidentiales positi per Constitutionem Pij iv. & Pij v. vt patet ex lectura, & infra expressius demonstrabitur:
4 ideo non † habebunt locum, l. 4. §. toties ff.

de damno, infect. c. indemnitatibus de elect. lib. 6. Accedit quia mutuum de per
5 se non inducit aliquam † vsuram neque
* simoniam, vt volunt * omnes Theologi in 4. dist. 15. summistæ in verb. mutuum, & verbo vsura, D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. vbi late Caiet. Dom. sot. de Iust. & iur. lib. 6. art. 2. Et quod sequitur ex mutuo non conuentionis nexu, vel tacite, vel expresse, sed quod gratuito mutuanti repẽditur nullam impingit vsuræ labem, cum
6 beneficium mutuandi non solum non † auersætur amicitiæ, sed eã conciliat, & firmat, ergo mutuator potest munus quodcunque suscipere, quo solent amici amicorum beneficia repensare, ita post D. Thom. tradit Dom. soto lib. 6. de iust. & Iur. art. 2. vers. secunda, conclusio, & di-
* cit D. Thom. * communiter receptus in 2. 2. q. 78. art. 2. vers. respondeo, quod mutuator potest accipere munus aut be-
7 neficium a † mutuatario, non quasi exigens, nec quasi ex aliqua obligatione tacita vel expressa, sed sicut gratuitum donum, & non peccat quia etiam antequã pecuniã mutuasset licite poterat aliquod donum gratis, & beneficium accipere, nec peioris conditionis efficitur per hoc quod mutuauit, hæc enim sunt verba D. Thom. Eoque magis cum mutuatarius
8 post mutuum obligetur † ad antidora, Archiep. Flor. de vsur. c. 3. n. 81. Am. Rosell. in eo tract. n. 22. Et ideo nõ est peccatum
9 † expectare aliquid ex mutuo ob amicitiam, & gratitudinem Nauar. d. c. si fœneraueris n. 22.

Amplia primo, hanc cõclusionem procedere, vt non committatur vsura, & confidentia etiam si mutuans habuit hanc intentionem secundariam consequendi be-
10 neficium † illius, mediante resignatione per eum facienda, vt videtur firmare Nauarr. cons. 50. n. 3. de simon. & in commẽt. de vsur. in c. si fœneraueris n. 17. 14. q. 3. vbi dicit quod licitum est mutare alteri ad consequẽdam eius amicitiam, ex qua ei proueniat aliquod beneficium, allegat D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. in corpore questionis, vbi clarius id explicat Caiet. & probatur quia licitum est Ecclesiæ, &
11 Prælato seruire † cum spe secundaria licet nõ principali aliquod beneficium obtinendi c. si officia dist. 59. c. quid proderit dist. 61. cum suis glos. Nauar. in man. c. 17. nu. 209. vers. tunc quia, Item Nauarr.

uarr. in Comment. de vsur. in c. si fœneraueris 14. q. 3. n. 19. in fin. vers. Tertio, Idem Nauarr. cons. 50. n. 4. de sim. Dom. Sot. de Iust. & Iur. lib. 6. arr. 2. col. 2. vers. dum æquissimum, probatur itidem, quia nõ est simonia neque confidentia renunciare
12 beneficium cum intentione † quod conferatur Nepoti gl. in c. ordinationes 1. q. 1. Abb. in c. dilecto de preb. fel. in c. ad audientiam 2. col. 4. de rescr. S. Antonin. 2. par. tit. 1. c. 5. §. 11. Nauar. in man. c. 23. n. 107. & in d. c. si fœneraueris n. 9. vers. Quarto. Accedit quia quamplurima sunt quæ quamuis non possint esse fines principales, & primarij operis, possunt tamen esse minus principales, & secundarij, exemplum, non licet dicere missas, & diuina
13 officia audire principaliter propter † distributiones quottidianas, minus autem principaliter sic iuxta glos. singul. in c. primo, de cler. non resid. lib. 6. & ibi omnes * sequuntur, non licet etiam principaliter seruire Deo intuitu remunerationis terrenæ, neque amare illum princi-
14 paliter ob hanc causam, quia † est vltimus finis, & propter se ipsum tamen amabilis D. Thom. 2. 2. q. 27. arr. primo, Nauar. in c. cum minister 23. q. 5. n. 4. Et sic esset facere de vltimo fine medium, licet ta-
15 men amare Deum, & illi seruire † minus principaliter propter remunerationẽ iuxta illud Psalm. 118. Inclinaui cor meum ad custodiendas Iustificationes tuas propter retributionem, & Conc. Trid. Sess. 6. can. 31. diffiniuit contrarium dicere esse hereticum, & anthematizat eum qui dixerit peccare † iustum, qui Deo intuitu præmij seruit, quoniam tam merces temporaria, quam æterna assumi potest in finem minus principalem, & primariũ. Et ideo egregie Adrian. quolibet. 10. col. 4 firmat omnem actum cuiuscunque virtutis cuius totus finis, aut partialis
17 principalis, est bonum aliquod † temporarium, esse vitiosum, & excludit secundariam intentionem, vt etiam explicat Nauar. d. c. cum minister n. 39. 23. q. 5. & in c. inter verba concl. 5. n. 12. & 13. 11. q. 3. Durand. lib. 2. sent. dist. 38. q. 2. Caiet. in sum. cas. 7. & in tomo 1. opusc. tract. primo resp. 13. & in 2. 2. q. 78. art. 4. not. in c. vlt. 23. q. 6. in c. ad fidem 23. q. 5. in c. si quid verius 33. q. 2.
Hinc intentio minus principalis, & se-
18 cũdaria lucrãdi ex pecunia mutuata nõ † sufficit ad cõstituẽdam vsuram, gl. & Innoc. in c. consuluit de vsur. & alij * omnes D. Thõ. 2. 2. q. 78. art. 2. Caiet. tom. 3. q. 3. de Vsur. dicit nunquam de hoc dubitasse D. Thõ. & est cõmunis * opinio teste Nauar. in d. Cõmẽt. de vsuris ad c. si fœneraueris 14. q. 3. n. 19. vbi defendit hãc sententiã cõtra Dom. Sot. lib. 6. de Iust. & Iur. q. 1. tenentem oppositum, & de * cõmuni Theolog. & Canonist. attestatur in man. idem Nauar. c. 17. n. 209. & Colligitur ex Capistr. de vsuris p. prima n. 52. ex positis per
19 Gui. Pont. de Vsur. n. 26. Vsura enim † requirit pactum expressum, vel tacitũ, aut intentionem principalem lucrandi ex mutuo aliquid c. consuluit vbi omnes de Vsuris D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. vers. Respondeo, & ibi Caiet. D. Antonin. in 2. par. sum. tit. 1. c. 7. §. 6. Laurent. in c. salubriter de Vsur.
Ita pari ratione huiusmodi intentio non inducet simoniam neque confidentiam, tum quia adest eadem ratio, vt supra deductum est, tum etiam quia magna
20 In hac † materia est similitudo inter simoniam, & vsuram, vt licet colligere per Nauarr. d. c. si fœneraueris n. 17. in fin. 14. q. 3.
Præterea hæc conclusio confirmatur quia semper in vnaquaque materia de-
21 bet attendi quod principaliter agitur l. si quis nec causã vbi omnes ff. si cert. pet. Riminal. sen. cons. 161. n. 14.
22 Comprobatur etiam † quia absque pacto expresso vel tacito non committitur confidentia, vt fuit * resolutum in Rota in vna Cusentin prætensæ confidentiæ coram R. P. D. ora no 4. Februarij 1591. Gabriell. cons. 172. n. 4. & 12. cum seq. lib. 2. Nauar. cons. 27. & 30. & 33. de simon. Accedat quia pauci sunt qui ex suis honestis actionibus aliquod bonum temporarium Honoris, famæ, gloriæ, salutis, rei familiaris victus sui aut aliorum in minus principalem non præstituant, quos nemo Catholicorum peccare dicit, ita Nauar. in comment. de vsur. in d. c. si fœneraueris n. 20. prope finem versiculo, & patet 14. q. 3.
Amplia secundo, hanc conclusionem procedere non solum quoties resignatio fuit subsequuta longo tempore post mutuum, quo casu nullum adest dubium ex
23 longinquitate actus † iuxta not. per Bal. in l. pen. §. mulier circa finem ff. sol. matr. & in l. petens col. pen. n. 49. C. de pact. & in l.

in l. prima, num. 4. vers. secundo nota Cod. de oper. nou. nunciat. Corn. cons. 192. num. 2. lib. nono, Ias. in l. prima, §. primo, num. quæst. ff. de verb. oblig. Sed etiam si fuit subsequuta modico tempore interiecto post mutuum, nam nihil non erit iudicandum ex hoc Simonia, & confidentia, ex his quæ in fortioribus terminis dicit Nauarr. cons. 50. in princip. de Simon. Tum ex prædictis adductis supra, Tum etiam quia præsupponimus non adesse pactum expressum, vel tacitum sine quo non committi confidentiam, est communiter receptum *, & fuit resolutum in dicta Cosentin. 4. Februarij. 1591. Vt dixi supra q. 26. Accedat præterea, quia viciniras huiusmodi actus non est talis, vt ex ea colliga-
24 tur † correspectiuitas Corn. consil. 10. num. 14. lib. 2. Decius in l. certi conditio §. si nummos num. 14. vbi plures citat ff. si cert. per. Marsi. in rubr. Cod. de probat. num. 394. Et de * communi attestatur Tiraq. in l. si vnquam verbo Donatione Largitus num. 119. C. de reuoc. donat.

Amplia tertio, hanc Conclusionem procedere, siue mutuum fuerit magnæ quantitatis, siue minimæ, nam vtroque casu viget eadem ratio, vt absque pacto tacito, vel expresso, & intentione prin-
25 cipaliter lucrandi non committatur † vsura, neque confidentia, Nauarrus. d. cap. si fœneraueris num. 19. 14. quæst. 3. Et probatur ex his quæ supra deduximus.

Quarto, Amplia hanc Conclusionem procedere in mutuo facto collatori ab eo cui postea confertur beneficium, & patrono habenti facultatem præsentandi, ac electori, vt ea quæ supra sunt dicta, de Resignante, procedant in prædi-
26 ctis personis, quia viget † eadem ratio l. illud ff. ad l. Aquil. l. a Titio ff. de verbor. obligat.

Limita primo, hanc Conclusionem non procedere quoties in mutuo inter mutuantem, & mutuatarium emanauit pactum de resignando, de conferendo, præsentando, aut nominando, & eligendo, nam ex hoc committitur vsura, & confidentia, vt tradit Nauarr. in comment. de Vsur. ad d. cap. si fœneraueris, num. 16. 14. quæst. 3. Idem Nauarr.
27 consil. 10. de pecun. † mutuata ob præsentationem, consil. 37. de Simon. videtur esse de mente Alciati. resp. 2. col. 2. lib. primo, num. 16. idque iustifica-
28 tur † ex pacto præsupposito, quod facit committere confidentiam, vt ex Lectura huius Constitutionis Pij Quinti. licet videre, Nauarr. consil. 30. 33. & 36. de Simon. in Man. cap. 23. num. 107. vers. ad decimum, & num. 109. & 110. Hinc in simili scribit Idem Nauarr. in eodem man. c. 17. n. 222. vers. 85. Quod mutuans Regi, vel Magnati cum pacto
29 quod sibi conferat † aliquod officium committit vsuram. Cum ergo diffinitio, Simoniæ, tradita per glos. in sum. 1. quæst. 1. & deffinitio confidentiæ de qua loquuti fuimus, quæst. prima, habeat locum hoc casu, nullum erit dubium, quin etiam habebit locum diffinitum, Decius in l. omnis diffinitio, ff. de reg. Iur.

30 Et ex hoc quod est Simonia, & Confidentia, non desinit esse vsura, erit ergo vsura Simoniaca, vel Simonia vsuraria, vt tradit Nauarr. d. cap. si fœneraueris nume. 17. vers. neque dicens esse duplex peccatum.

Et in hoc omnes * communiter resident, vt quoties mutuum fuerit causa immediata, & principalis expressa pacto conferendi, præsentandi, eligendi, nominandi, & resignandi, beneficium Ecclesiasticum, committatur Simonia, & confidentia, consideratis omnibus considerandis.

31 Et hæc Conclusio procedit, † siue pactum fuerit expressum, siue tacitum, nam ex vtroque committitur confidentia, vt dicitur in d. Constitutione Pij Quint. in §. Itidem, vbi declarauimus, & tradidimus rationem, in pacto autem tacito existimo esse considerandam qualitatem personarum, quantitatem mutui, tempus decursum inter prædictos actus, & alia similia, quæ illud probent.

Limita secundo, hanc Conclusionem non procedere quoties causa principalis, & primaria mutuandi fuit ob beneficium Ecclesiasticum obtinendum per viam collationis, præsentationis, electionis, resignationis, nam tali casu
31 † committitur Simonia, & Vsura, vt scribit, & probat Nauarr. in dict. cap. si fœ-

si fœneraueris numer. 17. 14. quæst. 3. De spiritualibus neque spem † principa-
33 liter, neque promissionem habere possumus cap. per laicos 16. quæst. 7. cap. cum ad nostram de elect. cap. cum essent vbi Abb. & alij de Sim. c. non est, prima, q. 1. cap. quam pio 1. q. 2. & ibi glo. & alij, & ita optime declarat Redoan. de Simo. p. 2. cap. 7. num. 37. cum seq. ambitio enim reprobatur cap. miramur in fin. dist. 50. cap. sicut his prima, quæst. 6. cap. vlt. de Simon. D. Thom. in 4. dist. 25. quæst. secun. Selu. de benefic. par. prima, quæstio. 7.

34 Et sperare † aliquid principaliter ex
* mutuo esse Vsuram * omnes tradunt per illum tex. in cap. consuluit de Vsur. Io. Andr. Archid. Gemin. in cap. primo, de Vsur. lib. 6. Theologi in 4. dist. 15. & ibi late Richard. quæst. 5. Hinc scribit Nauarr. in man. cap. 17. num. 222. versic. 85. quod mutuans Regi principaliter, quod conferat sibi aliquod officium committit Vsuram. Hinc etiam est * re-
* ceptum non licere principaliter ser-
35 uire † ob beneficium, Innoc. in cap. vlt. de Simon. Io. Selu. de benefic. p. 1. quæst. 7. col. 8. num. 47. Redoan. de Simon. p. 2. cap. 7. col. penult. & vlt. & est commu-
* nis * opinio. Confidentia autem nequaquam committitur quando non exprimitur, vt supra.

Limita tertio, non procedere quoties petens pecuniam mutuo a Titio, vt illas facilius habeat, ei dixit velle suum beneficium resignare, & Titius statim porrexit aures, & cogitauit habere illud beneficium pro se vel filio, mediante resignatione, & sic conuenerunt, nam hæc est confidentia, vt scribit Nauarr. cons. 37. tit. de Sim. & probatur ex multiplici ponderatione: Primo, inspecta mente volentis mutuare Secundo, inspecta mente accipientibus pecuniam mutuo, Ter-
36 tio, inspecta conuentione, & † actibus reciprocis ex quibus colligitur ftaus Bal. in l. pacta conuenta numer. primo, ff. de pact. in l. Iurisgentium ff. eo. Dec. cons. 264. num. 3. & 4. Crau. cons. 141. col. 3. & 4. cum alijs, vt per Caputaque decis. 307. num. 1. p. 2. Et quia præsumitur a-
37 ctus factus ad executionem † dispositionis præcedentis l. qui in aliena §. si is qui putabat ff. de acquir. hered. Alcitat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 24. Caputaque. decis. 226. num. 2. p. 2. Et ex causa præcedenti, l. quædam mulier ff. de rei vendic. l. 2. ff. de acquir. possess. a primordio enim tituli posterior formatur euentus, l. prima, circa finem C. de imposit. Lucrat. descript. lib. 10. Et hoc est
38 quod dicitur talia † subiecta qualia prædicata, l. si defensor ff. de Interrog. act. l. 3. vbi Bart. ff. de fund. Instru. cap. inter dilectus vers. ceterum de Fid. Instrum. Craue. cons. 284. num. 6. & ob causam necessariam l. vlti. Cod. de aliment. pupill. præst. Bart. in l. cum seruus ff. de verb. oblig. Roman. consil. 247. colum. 2. Corn. consil. 316. colum. 5. libro. primo.

39 Circa vero secundum † caput in mutuo facto in ipsa resignatione: Nauarr. consil. 50. & 51. tit. de Simon. tenet ex hoc esse commissam confidentiam, cuius
40 opinio potest probari ac Iustificari ex † correspectiuitate Crescent. decis. 78. in manuscrip. Moedan. decis. manuscript. 124. Sarn. decis. 4. lib. primo, Pereg. decision. 81. & 82. Cardinalis Paleott. decision. 101. alias 150. in recoll. manuscript.

Negatiuam autem opinionem ex hoc non esse commissam confidentiam vidi consultum per peritissimos viros in facti contingentia, qui mouebantur Primo, quia verba constitutionis huic casui non applicantur, vt ex eius Lectura patet, ergo neque depositio ipsius Constitutionis, l. 4. §. toties vbi Bart. ff. de damn. infect. cap. indemnitatibus §. penult. de elect. lib. 6.

Secundo, quia imo verba Constitutionis probant contrarium, quia loquũtur, & disponunt, vt sit confidentia quando propter beneficium disponitur de titulo, fructibus, pensione, quod cessat casui proposito.

41 Tertio, quia huiusmodi constitutio † est odiosa, & pænalis, Ideo restringenda cap. odia vbi Din. de reg. iur. lib. 6. Bart. & alij in l. si vero §. de viro ff. solut. Matr. Card. Paris. cons. 16. num. 17. vol. 3. Et re-
42 ceptum est pœnas non esse imponendas † nisi in casibus a Iure expressis cap. is qui de sent. excom. lib. 6. l. & si quis §. diuus ff. de religios.

43 Quarto, Vt fiat interpretatio, † vt a-
ctus

ctus careat delicto iux. l. merito ff. pro
soc. cum alijs quæ adducit Gabriell. lib.
com. concl. de malef. concl. 2. colu. pri-
44 mi, & secunda, Ac vt † actus valeat l. quo-
ties ff. de reb. dub. l. quoties ff. de verb.
oblig. Vt enim actus † valeat receditur
a natura dispositionis l. qui concubi-
nam §. qui heres ff. de legatis. tertio,
Decius. in l. postquam liti nume. 23. C.
45 de pact. & impropiantur † verba Sarn.
in §. Aeque numer. 19. Instit. de act. Et
46 ideo hæc præsumptio † præualet alijs
præsumptionibus Paul. de Castr. in l. ex
47 imperfecto C. de testam. Decius in cap.
quoniam Abbas numer. 16. de officio de
leg. Aciat. reg. tertia præsum. 34. de præ-
sumpt. Cefal. cons. 138. num. 13. lib. pri-
mo.

Pro resolutione ego existimo esse di-
stinguendum, & facio duas conclusio-
nes: quarum Prima, est quoties adest pa-
ctum expressum, vel tacitum, & hoc ca-
su vera est prior sententia, vt fuerit ex
dicto mutuo commissa Simonia, & con-
fidentia, & ita intelligo quod dixit Na-
uarr. loco citato vt infra dicam, & te-
net idem Nauarr. in cap. si fœnerauerls
num. 17. 14. quæst. 3. in Comment. de
Vsur. Et tradidimus supra in præceden-
ti capite, & ratio est quia verba Consti-
tutionis sunt clara cum adest pactum, ac
48 itidem ratio quæ † prohibet disposi-
tionem beneficij Ecclesiastici ex con-
uentione, quæ vendicat sibi locum hoc
casu, cum ex conuentione disponatur
de beneficio per viam collationis, ele-
ctionis, confirmationis, præsentatio-
nis, ac resignationis, Ideo videtur præ-
49 sens Constitutio † includere specifice
hunc casum in indiuiduo l. his solis
Cod. de reuocat. donat. Deci. late in
cap. 2. requiris nume. 2. de appellat. &
consil. 301. colum. 2. Cardinal. Parisius
consil. 83. num. 21. volu. 3. & consil. 69.
num. 3. vol. 4. Crau. consil. 188. num. 15.
Lex enim solet facere mentionem de ali
quibus casibus exemplariter, & non re-
strictiue, Ideo recurritur ad rationem
late Tiraquel. in l. si vnquam in verb. libe-
ris, num. 37. C. de reuocat. donat. & de
vtroque retract. tit. de retr. lignag. §. 1. gl.
num. 2. Oldrad. consil. 185. in fin. quam
sententiam ipse tenui de resign. benefic.
lib. 14. quæst. 7. num. 5. Et hanc con-
clusionem intelligo in pacto expresso,
& tacito, quia de vtroque loquitur con-
stitutio, vt late explicaui in §. itidem, &
eadem est † ratio vtriusque l. cum quid
50 ff. si cert. pet.

Ex quo infero, quod si fuisset facta
supplicatio, vel tradita ac signata, &
resignans non vellet præstare consen-
sum, qui necessarius est pro perfectio-
ne Resignationis, & expeditione lit-
terarum Sarn. de Infirmis resignant.
quæst. 31. Et late probauimus de resig.
benefic. lib. primo, quæst. 12. & lib. 8.
quæst. 8. nam donec fuerit præstitus di-
51 ctus consensus † potest pœnitere Put.
decision. 106. lib. 3. Anton. August. de-
cis. 150. lib. 3. Cott. decisio. 16. Acco-
ramb. decis. 48. omnes in recollect. ma-
nuscr. Gabriell. consil. 198. num. 3. lib.
primo, Bursat. consil. 393. vol. 4. Et fuit
resolutum in vna * Camaricen. Cano-
nicatus coram Quiroga de Men. Octo-
bris 1556. Et in vna Placentin. de an-
no 1557. & in alia Gerunden. de anno
1558, & alias, vt late retuli dicto lib.
primo, de resign. benefic. quæst. 12 col.
* 3. num. 16. cum seq. & est communis *
52 opinio doctorum recepta † in praxi, Vt
ex hoc quædam pactio tacita colligere-
tur, & per consequens confidentia com-
mitteretur, & ita videtur tenere Nauarr.
d. cons. 51. de Simon. quia sine mutuo
non fieret resignatio, vnde hæc videtur
causa † principalis Bart. in l. 2. § vl-
tim. ff. de donat. de qua doctrina vi-
de Nauarr. in cap. cum minister num.
13. quæst. 3. num. 39. Idemque posset
dici, & firmari in collatione, quo-
ties collator dixisset vello conferre Ti-
tio, sed ei non daret literas nisi mu-
tuaret in præsentatione ac electione,
quia eadem ratio viget, vt supra pro-
baui.

Secunda conclusio, quoties non adest
pactum expressum, vel tacitum, & talis
53 casu dicendum est † non esse commis-
sam confidentiam, sicuti ex mutuo facto
eadem die qua fuit datum mandatum
ad resignandum non esse commissam
Simoniam fuit resolutum in Rota, in
vna Aquens. Simoniæ Mercurij 19. Ia-
nuarij 1559. Coram Reuerendissimo Patre
D. Blanchetto, nam vtrumque erat per-
missum scilicet resignare libere, est da-

re pecunias mutuo, & propterea non potest inferri ad delictum, vt fuit resolutum in illa Calaguritan. confidentiæ. 14. resolubris 1592. coram Pegna. Accedit quia Confidentia, absque pacto non committitur, vt * fuit resolutum in vna Cusentin. prætensæ, confidentiæ coram Reueren. P. D. Orano 4. Februarij 1591. & tradit Nauar. in Man. cap. 23. num. 107. vers. ad decimum, & nu. 109. & 110. & cons. 27. & 30. 33. & 36. de Sim. Gabriell. cons. 172. num. 4. cum seq. lib. 2. Et est * communis opinio, vt probaui ex multis rationibus, & auctoritatibus q. 26. Sicut etiam lucrum ex mutuo non inducit vsuram absque pacto expresso, vel tacito, vt * est communis opinio, vt supra ostendimus, & tradit Nauar. d. c. si fœneraueris, n. 29. Accedit etiã quia datio tẽporalis si etiam correlatiua ad Spiritualia absque pactione non inducit Simoniam nisi mentalem, Ant. de Butr. in cap. tua nos in fin. & ibi Zabarel. qui loquitur quando dantur temporalia, tempore quo recipiuntur Spiritualia, & egregie sequitur Mar. Socc. sen. ibidem nu. 5. quem vide.

Quoties vero non apparet de huiusmodi pacto expresso, vel tacito, mutuum autem fuit factum post signatam supplicationem resignationis, ante vero consensum præstitum, tunc videtur dicendum non esse commissam confidentiam quæ sine pacto, vt dixi committi non potest. Ita videtur tenere Nauarr. cons. 50. de Simon. Verum ex eo oritur præsumptio confidentiæ, quasi sine eo non sortiretur effectum resignatio, Bar. in l. 2. §. vlt. ff. de donat. Et ita in terminis consuluit Nauarr. cons. 51. in princ. tit. de Simon. Quæ potest elidi si appareat mutuatarium se obligasse soluere pecunias illas mutuo acceptas, idque eo magis si pro eo intercessit fideiussor
54 causa †, enim quid factum sit ostendit, Barto. in l. S. remouet ff. de pact. num. 5. Bal. in l. non vero ff. ex quibus caus. mai. Et in cap. dilecti appellat. & excludit delictum l. igitur S. causa ff. de lib. caus. glos. in l. plagij C. ad l. flau. de plagiar. Et in l. prima ff. de vi, & vi arm. Bal. in l. prima S. vlt. colum. penult. ff. si quis. Ius. dicent. non obtemper. Socc. sen. consil. 45. num. 26. vol. primo. Felin. in cap. cum contingat, col. 3. de rescr. non enim mutuans faceret eum obligare mediante Notario minus vellet fideiussorem nisi haberet animum consequendi illas, lux. ea quæ Paul. de Castr. in l. Celsus ff. de vsucap. Alex. cons. 125. colum. 3. lib. 4. Bertrand. cons. 84. lib. 2. Et alij volunt: Et releuabit probare alias mutuantem, mutuasse absque alio, & esse solitum mutuare, & hæ præ-
55 sumptiones tanquam fortiores † facient cessare illam minus fortem dd. omnes in cap. in præsentia de probat. Et si mutuum fuit factum eodem die præstiti
56 consensus eodem loco † coram eisdem personis absque dubio actus videntur correspectiui Bal. in l. pen. S. mulier ff. sol. Matr. Decius. in l. certi conditio S. si nummos num. 14 ff. si cert. per. Cres. decision. man. 18. Moedan. decision. etiam manuscr. 124. Sarn. decision. 4. lib. primo, Peregrin. decis. 81. & 82. Cardin. Paleott. decision. 101. in manuscr. alias secus, vt patet per prædictos, & faciunt quæ scribunt Cardin. in c. tua nos de Simoni. Felin. in cap. ad audientiam el secondo num. 3. de rescr. Put. decis. 271. lib. 2. & in dubio capitur præsumptio, vt actus non sint correspectiui Put. decis. 444. & 385. lib. primo.

57 Circa tertium caput, in † mutuo facto post resignationem, collationem electionem, & præsentationem: tres conclusiones sunt firmandæ, Prima quoties mutuum fit incontinenti, scilicet eadem die post resignationem admissam per ordinarium, vel consensum præstitum in resignatione coram Papa, & eadem Die collationis, præsentationis ac electionis, & coram eisdem, & ex hoc cum actus fiat correspectiui, vt supra proxime dictum est, oritur præsumptio confidentiæ; vicinitas † enim actus arguit fraudem, Bart. in l. post contractum num. 8. ff. de donat. & ibi Annib. num. 163. Card. Parisius. cons. 143. num. 21. volum. 4. Ruin. consil. 130. num. 2. lib. 2. Crot. consil. 13. num. 26. Limita nisi contrarium fuerit per argumenta indicia, coniectutas, vel veritatem monstratum iuxta ea quæ supra deduximus.

Secunda, quoties fuit mutuata pecunia longo tempore post resignationem colla-

collationem præsentationem, ac electionem, verũ ad executionem pacti expressé vel taciti appositi, & cõuenti inter eos tẽpore collationis resignationis præsẽtationis, ac electionis, nã hoc nemo negabit esse commissam Simoniã, & confidentiã, iuxta ea quæ tradit Nauarr. in man. c. 23. n. 107. & 110. & consi. 27. 30. 33. & 36. tit. de Simon.

Tertia conclusio, quoties fuit mutuata dicta pecunia absq. pacto expresso, vel tacito apposito, in collatione, resignatione præsentatione, & electione, & hoc casu nulla committitur confidentia, neque aliqua oritur præsumptio, cum quisque
59 teneatur † iuuare proximum, & exercere opera charitatis, ac officia, quæ inter amicos sunt communia D. Thom. 2. 2. quæst. 24. art. 6. & quæst. 81. art. & quæst. 85. Nauar. in c. libenter nu. 5. de pœnit. dist. 1. Et faciunt quæ supra adduximus ex D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. Dom. sot. de Iust. & Iur. lib. 6. art. 1. cum seq. Nauar. in comment. de Vsur. ad d. c. si fœneraueris num. 17. 18. 19. cum seq. 14. quæst. 3. Et fuit pluries conclusum in Rota: Quod procedit etiam si post resignationem fuit facta remissio illus debiti, vt consuluit Alciat resp. 2. n. 17. vers. & istud, lib. primo, vbi loquitur de remissione facta triennio post resignationem, & concludit ex hoc nullam colligi simoniam, nam propter lõginquitatem temporis, non potest præsumi facta contemplatione resignationis arg. gl. in §. ope inst. de obligat quæ ex delict. Romã. id l. quæ in aliena §. si is qui putabat ff. de acq. hered. & vt vitetur delictum iuxta l. merito ff. pro soc. pro quo vitando aliquid non præsumitur factum cõ templatione actus aliquo tempore antecedentis Bal. in l. felicissima C. de his qui à non domino Aret. in d. §. si is qui putabat. & maxime in præiudicium tertij arg. l. si partem §. primo, ff. quemadmodum seruit. l. sed Iulianus §. primo, ff. ad Macedon. Et ad vitandum delictum capitur præsumptio donationis l. si seruus seruum §. si oliuam ff. ad l. Aquiliam, & præcipue inter amicos, vt late per Alciat. d. resp. 2. col. 3.

In secundo autem casu principali, de foro Interiori idest foro Poli: duo capita
60 existimo esse facienda, † Primum erit quoties pecunia fuit mutuata quocunque tempore, siue ante collationem resignatinem præsentationem, & electionem, siue in actu, siue post, absque emptione formali, vel æquipollenti, & absque conuentione illicita, & absque intentione principali consequendi beneficium, sed verus intercessit contractus mutui, vt solet fieri inter amicos, & in hoc capite nullam esse commissam Simoniam, & confidentiam in foro Poli, &
61 nullum committere † peccatum mortiferum mutuantem, & mutuatarium scribit Nauarr. cons. 51. n. primo, vers. in foro autem interiori, tit. de Sim. Idem cons. 23. num. 2. eodem tit. Et ratio est, quia nullum pactum illicitum interuenit sed verus contractus mutui, & potest quis licite mutuare ad augendum, vel contrahendum cum mutuatario amicitiam, vel subleuandam eius necessitatem absque
62 simonia absque vsura, † & absque peccato, quamuis speret ab eo secundario gratitudinem D. Thom. 2. 2. quæst. 78. art. 2. ad tertium, Et in corpore quæstionis vbi late Caiet. Sot. lib. 6. de Iustit. & Iur. quæst. 1. artic. 2. Nauarr. in Man. cap. 17. num. 209. Et in d. cap. si fœneraueris num. 19. cum sequen. 14. quæst. 3. & Cons. 50. num. 3. & Cons. 51. num. 1. vers. tum quia de Simoni. Et in foro † interiori quid vere actum sit inspicitur D. Thomæ lib. secundo, sent. dist. 42. quæst. 1. art. 3. & in 3. sent. dist. 4. quest. 1. art. 1. & 1. 2. quest. 20. art. 4. & 2. 2. quæst. 81. art. 6. ad primum Domin. Sot. in quolibet quæst. 18. articulo. 3.

Secundum caput quoties mutuum intercessit cũ pacto illicito, vel intentione principali cõsequen. beneficium quo casu illi tenentur in foro Poli, vt ex supradictis colligitur, & debent pœnitere, ac hoc confessarijs confiteri, qui debent esse cauti pro pœnitentia iniungenda Nauar. cons. 21. n. 7. de sim. quem ad hoc vide, & nota.

Trigesimae septimae Quaestionis Summarium.

1 Ex fideiussione non colligitur confidentia in resignatione.
2 Cessante diffinitione, cessat diffinitum.
3 Vbi verba non habent locum, neque dispositio.
4 Actus fideiussionis est permissorius.
5 Qui potest promittere, potest fideiubere.
6 Clericus potest fideiubere.
7 Quisque tenetur diligere proximum suum.
8 Quisque tenetur subuenire in necessitatibus.
9 Vsura, qua ratione prohibetur.
10 Iuramentum de non fideiubendo non tenet.
11 Iuramentum de non mutuando non tenet.
12 Iuramentum de non ingrediendo Religionem nullum.
13 Fideiubens non peccat.
14 Constitutio Pij V non prohibet opera charitatis.
15 Quae minus principaliter fiunt, non inducunt Simoniam.
16 Potest quis licitè accedere ad Officia ob distributiones.
17 Ingratitudo à iure reprobatur.
18 Ingratitudo vitium detestabile.
19 Ingratitudo annullat donationes.
20 Ingratitudo priuat feudo vassallum.
21 Resignatio ob fideiussionem confidentialis.
22 Intentio emendi in Simonia consideratur.
23 Causa principalis, quae.
24 Ex fideiussione non licet accipere lucrum.
25 In foro Conscientiae inspicitur quod verè actum est.

TRIGESIMA SEPTIMA QVESTIO ARGVMENTVM.

Qvando ex fideiussione committantur confidentia.

TRigesimo septimo Quęro, an ex fideiussione facta à resignatario pro resignante, á Presenrato pro presentante, ab eo, cui fuit collatum beneficium collatori colligatur confidentia? Nega-
1 tiue est concludendum, vt in † terminis consuluit Nauar. cons. 50. de sim. & fuit
* resolutum in vna Cosentin.* pretensæ Confidentiæ coram Orano 4. Februarij 1591. Et probatur, tum quia cessat † dif-
2 finitio Simonię, de qua per Glos. in sum. 1.q.1. D.Thom.2.2.q. 100.art.primo, & in 4.distinct.21. Nauar. in mã. c.23.n.100. Et diffinitio confidentiæ de qua in prima quæstione, tum etiam quia huic casui nõ applicantur verba constitutionis Pij 4, & Pij V, vtlicet videre, ergo cessante diffinitione, & cessantibus verbis constitu-
3 tionum, dicendum erit, nullam esse † pręsumendam cõfidentiam D. D. in l. omnis diffinitio ff. de reg. iur. l. 4. §. toties ff. de damn. infect.
4 Accedit, quia actus fideiussionis † est permissorius, vt patet toto titulo C. & ff. & extr. de fideuss. & ideo quilibet, qui potest facere † promissionem, potest pro a-
5 lio intercedere, vt prosequitur Io: Gutter. de contractibus Iurat. c. 22. n. primo
** etiam Clericus ex magis * * communi o-
6 pinione, † quamuis non debeat fideiussionibus inseruire c. primo, vbi Abb. & alij de fideiuss. Ias. in l. prima ff. si quis in ius vocat. non ierir, nam quilibet tenetur di-
7 ligere † proximum suum c. charitas il primo vers. proximus de pœnitent. distint. 2. cum alijs, vt per Dec. in l. vt vim. n.13.
8 ff. de iust. & iur. Et ei subuenire † in necessitatibus l. non tantum, & ibi Glos. ff. de appellat l. seruus ea l. in fine ff. de seru. export. c. non satis. dist. 86. & hac ratione
9 principaliter prohibetur † vsura, Abb. in rubr. de vsur. D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 1. Scot. in 4. sent. dist. 15. q. 2. Petrus de Palud. In 3. sent. dist. 37. q. 2. latè Contad. de contract. q. 22. Et ideo iuramentum de
10 non † fideiubendo non tenet, vbicunque proximus indiget fideiussione, Abb. in c. si vero de iur. iur. quem refert, & sequitur Syluest. in verb. Iuramentum 4. n. 29. Couarr. de pact. in prima par. relect. §. 6. n. 7. Menoch. de recuper. primo rem. n. 289. & communiter alij, quicquid in contrariũ scripsit Oldrad. cons. 90. sicuti Iuramen-
11 tum † de non mutuando, aut non dando
12 elæmosinam verè indigenti, aut non † ingrediendo religionem, & de non suscipiendo ordinationes sacras, beneficia ac Episcopatum, & alia similia D. Thom. 2. 2. q. 89. art. 7. ad 1. Diuus Antonin. 2. par. titulo 10. c. 6. vers. tertius casus, Caiet. in d. art. 7. ad 6. Tabien. in verb. iurare §. 10. & alij multi, quos refert, & sequitur Nauar. in manua c. 12. n. 16. & 17.
13 Et licitè potest quis pro † alio fideiubere ob amicitiam, & spem gratitudinis iux. ea, quæ scribit D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. & ibi Caiet.

Ideo concludendum est, nullã præsumi ex tali fideiussione confidentiam; Nã prędicte constitutiones Pij 4. & Pij V. nõ
14 intendunt prohibere † opera charitatis, vt tradit Nauar. in cons. 68. nu. 5. de Sim. quod est transpositum fol. 799. Quia id fuisset

fuisset statuere contra legem naturalem, quod non poterant cap. sunt quidam. 25. quæst. 1.

Amplia hanc cōclusionem procedere, siue fideiussio fuerit facta ante resignationem, & collationem, vel præsentationem, vel post resignationem, collationemque, nam hoc non videtur habere dubium, siue fuerit facta in actu resignationis, & collationis, & consuluit Nauar. d. cons. 50. de Sim. vbi dicit, quod erat signata supplicatio resignationis, & resignationis, & collationis, vt consuluit Nauar. d. cons. 50. de Sim. vbi dicit, quod erat signata supplicatio resignationis, & resignatarius antequam esset extensus consensus, intercessit fideiussor pro resignante, partim ob amicitiam inter eos iam diu contractam, partim, vt ostendat se gratum resignanti volenti ei resignare beneficium, partim, ne discedat à proposito resignandi; Nam inquit Nauar. hoc non respicit in se spē habendi beneficium, & quæ minus prin-
15 cipaliter fiunt, non † inducunt Simoniā. cap. si officia dist. 59. c. quid proderit. dist. 61. vbi cum glos. volunt, obsequia eorū, qui principaliter inseruiunt Ecclesiæ, & Prælatis propter Deum, & aliam ob causam, licet minus principaliter ad consequendum aliquod beneficium Ecclesiasti cum, non inducere Simoniam, sicuti pa-
16 tet in eo, qui principaliter accedit † ad Diuina propter Deum, & minus principaliter propter distributiones quotidianas iuxta Glos. in c. primo, de cleric. non resid. lib. 6. & ibi omnes sequuntur Turrecrem. in c. Clericus num. 1. & 2. dist. 91.
17 Gratitudo enim† valde commendatur à legibus, & hominibus, & ingratitudo omni iure reprobatur c. Octaua discussio 12. q. 2. Dec. cons. 686. num. 13. Et vitium
18 detestabile † appellatur Io. Andr. Abb. & alij in cap. vlt. de donat. Gul. Benedict. in cap. Rainutius in verbo, in eodem testamento. n. 35. de restam. & in questione de homic. nu. 32. D. Thom. 2. 2. q. 106. Et ideo
19 infirmat † donationem. l. vlt. C. de reuoc. donat. l. vnica C. de ingratis. libert. §. pri-
20 mo, Instit. de donat. d. cap. vlt. Et priuat † feudo vasallum c. de forma circa finē 22. q. vlt. cap. primo, quæ fuerit Prima causa benef. amitt. Afflict. decis. 282. Secundo, dubio Card. Paris. cons. primo, num. 10. vol. primo, & alij omnes.

Limita primo, hanc conclusionem nō
21 procedere † quotiescunque fideiussio facta fuisset præcedente conuentione resignandi, præsentandi, conferendiq. beneficium, & postea soluendi illam fideiussionem, nam hoc casu absque dubio committitur Simonia, & confidentia, nam cōpetit diffinitio Simoniæ, cum adsit intē-
22 tio emendi, & † vendendi, ac confidendi D. Antonin. in sum. par. 2. tit. primo, ca. 8. §. 11. Nauar. in manua. d. ca. 23. nu. 100. D. Thom. 2. 2. q. 100. art. primo. Hoc enim casu fideiussio, & promissio solutionis, vide-
23 tur esse causa principalis, sine qua † non fieret resignatio, præsentatio, & collatio Bal. in l. 2. §. vlr. ff. de donat. pacto enim cō mitti Simoniam omnes DD. volunt in c. cum pridem de pact. in cap. quæsitum de rer. permut. in c. ex parte 1. de offic. deleg. Gl. in sum. t. q. 1. Et confidentiam, tradit Nauar. cons. 27. 33. & 36. tit. de Sim. & alij omnes, vt dixi alias. q. 26.

Comprobatur itidem hæc conclusio, quia fideiussor videtur capere lucrū, scilicet beneficiū ex ipsa fideiussione, quod nequaquaquam licet, nam dicit D. Antonin. in tract. de vsu. c. 2. n. 74. post Laur. de Rodul. quem refert, & sequitur, quod
24 non sit licitum † accipere, vnū, vel duos ducatos pro quolibet Centenario ex fideiussione facta.

Limita secundo, vt in foro conscientiæ teneatur ille fideiussor non solum in casu suprapposito, sed etiam si quoties præstitit illam fideiussionem, habuit intentionē principalem id faciendi, causa consequendi beneficium iuxta ea, quæ scribit Nauar. cons. 21. de simon. Nam in foro † interiori quid vere actum sit, inspicitur D. Thom. in 2. sent. dist. 42. q. prima, art. primo, & in tertio sent. distinct. 4. q. prima, art. primo, & 1. 2. q. 20. art. 4. & 2. 2. q. 81. art. 6. Domin. Sotus. in quolibeto q. 18. art. 3. Et in hoc debent aduertere confessarij.

Trigesimæ Octauæ Quæstionis Summarium.

1 *An sit Confidentia solutio facta vigore consuetudinis, statuti, constitutionis &c. & n. 22.*

2 *Statutum recipiendi fructus primi, & secundi Anni, an valeat.*

3 *Ratione cultus diuini multa specialia sunt introducta.*

4 Con-

4 Confirmatio Papæ corroborat ius.
5 Natura confirmationis quæ.
6 Consuetudo potest inducere, vt fructus vnius beneficij ad tempus, alteri applicentur.
7 Consuetudo appellatur ius non scriptum.
8 Consuetudo loci semper attenditur.
9 Actus recipit interpetrationem à cõsuetudine.
10 Ex consuetudine permittitur actus.
11 Consuetudo facit licitum, quod erat illicitum.
12 Consuetudo excusat à pœna, & à peccato.
13 Consuetudo immemorabilis habet vim priuilegij.
14 Immemorabilis comparatur priuilegio.
15 Immemorabilis inducit iustam causam.
16 Ex priuilegio possunt percipi fructus benefic.
17 Argumentum de consuetudine ad priuilegium valet.
18 Quæ sunt solita, non debent mutari.
19 Populi possunt cogi ad seruandam consuetudinem de dãdo quid in exequijs mortuorum.
20 Consuetudo contra canones valet.
21 Valet consuetudo de dando candelas de cera alba.
23 Simoniaca datio pro electione, collatione, & præsentatione.
24 Constitutio Pij 4. & Pij V. de confidentijs tollit consuetudinem.
25 Clausula non obstantibus quid importet.
26 Textus Concilij Tridentini habens decretum irritans.
27 Vbi lex est clara, nulla difficultas.
28 Deductiones fructuum beneficiorum pro vsibus pijs permissæ.
29 Consuetudo, vt Canonicus nouus soluat primos fructus pro anniuersario improbatur.
30 Collator non potest aliquid sibi retinere ex fructibus beneficiorum.
31 Notarius pro collatione beneficij non potest recipere plusquam aureum.
32 Episcopus non potest quicquam recipere ex collatione.
33 Iura tollentia Simoniam, non tolluntur ex non vsu.
34 Quadraginta anni ad præscribendum contra legem.
35 Secretarius Episcopi non potest recipere vnum scutum pro sigillo in collatione beneficij.
36 Nihil recipiendum pro introducendis præsbiteris in Ecclesia.
37 Consuetudo non excusat delictum, sed illud aggrauat.
38 Archidiaconus non potest recipere aliquid pro inuestitura.
39 Pro consecratione Episcoporum, benedictione Abbatum non potest recipi aliquid.
40 Reuocatum censetur ac si non esset.
41 Statutum in electione Abbatis quod sit triennalis, an simoniacum.
42 Statutum factum sede vacante absq. necessitate nullum.
43 Ex inualido statuto non committitur Simonia.
44 Onus impositum præbendæ vacanti, quando Simoniacum.
45 Capitula Concedentis non sunt Simoniaca.
46 Ex diuersis non infertur.

QVÆSTIO TRIGESIMA OCTAVA

ARGVMENTVM.

Confidentia est soluere aliquid pro collatione, & præsentatione, etiam vigore statuti, & consuetudinis.

Trigesimo octauo Quæro, an sit confidentia seu simonia, solutio omnium, vel partis fructuum facta collatori electori, Præsentanti, & similibus, vigore statuti, constitutionis, etiam Apostolica auctoritate confirmatæ, vel consuetudinis, etiam Immemorabilis pro electione, præsentatione, Nominatione, Institutione, confirmatione, Collatione, vel alia prouisione beneficij Ecclesiastici, aut dignitatis?

1 Negatiuam opinionẽ videtur firmare Nauar. cons. primo de sim. per totum, & præcipue num. 2. & 3.

Et mouetur ex Extrauag. suscepti, quæ est prima, sub tit. ne sede vacante aliquid innouetur, in extrauag. com. vbi Io. xxij. improbat Priuilegia, & Consuetudines, 2
3 ac statuta recipiendi † fructus beneficij collati in Primo, & Secundo ac sequentibus annis ne cultus diuinus minuatur, & ideo illa restringit ad partem aliquam fructuum, vt reliqua remaneat ei, cui collatum est beneficium, his verbis suscepti Regiminis cura nos sollicitat, vt quæ in Ecclesijs non absque dispendio ministrorum, & Cultus detrimento diuini seruari videamus per appositionem cõgrui moderaminis in melius reformemus. Cũ itaque in nõ nullis Ecclesijs obseruetur, quod fructus primi, vel secundi, aut alterius cuiusque alterius anni benefitiorum vacantium in eisdem defuncto, vel fabricæ, aut Ecclesijs, vel personis habentibus annalia de Consuetudine Priuilegio, vel statuto applicentur in totum. Ita quod illis, qui huiusmodi beneficia canonice obtinent, & ad quos alias de iure fructus ipsi spectare deberent, nihil in de percipiunt &c. sequitur vsque aduers. Nisi forsan.

Et ibi Ienselin. dicit causam finalem restrinctionis esse fauorem cultus diuini pro quo multa specialia † sunt inducta c.
3 ex parte de Const. ea. quia per ambitiosam de rescr. lib. 6.

Com-

Comprobatur hæc conclusio considerando statuta, & constitutiones Ecclesiarum id permittentes ad not. per Bar. in l. omnes populi ff. de iust. & iur. & in l. Philippus Barbarius ff. de off. præsid. maxime cum sint à sede Apostolica confirmatæ,
4 quæ corroboratius Alex. cons. 122. viso puncto col. pen. l. 4. Bald. in l. falsus col. 2. C. de furt. Idem Bald. in l. Nominationis circa finem C. de appellat. nam hæc est
5 Natura † Confirmationis vt addat rei confirmatę, Bald. in l. aduersus in fine C. si aduers. rem iudic. Cuman cons. 97. Corn. cons. 278. lib. primo cum alijs vt per Dec. in rub. de confirmat. vtil. vel. inutil. n. 3. cum sequent.

Accedat cõsuetudo presupposita quæ potest inducere, vt fructus vnius benefi-
6 tij ad tempus † alij applicentur, vel dentur, vt dicit Zen. de cass. d. extrauag. prima verbo de consuetudine ne sed vac. al legat no: in c. cum non deceat de elect.
7 lib. 6. consuetudo n. ius non † scriptum appellatur §. constat, & §. ex non scripto de iur. nat. gent. & ciu. Instit. c. consuetudo §. cum itaque dist. prima Dec. in rub. de cõsuetudine col prima, & ideo attenditur
8 in vnoquoque loco consuetudo illius † loci l. si fundus ff. de Euict. l. semper in stipulationibus ff. de reg. iur. Bald. in l. cunctos populos col. xi. C. de sum. trinit. & fid. cath. cum alijs, & per Gabriell. com. cõcl. de consuetudine concl. 2. col. prima & ab
9 ea † recipit interpretationem actus l. quod si nolit §. quia assidua ff. de edil. edict. Io. Andr. in reg. quod facit circa finem de reg. iur. Bart. in l. nemo col. prima ff. de duobus reis Abb. in c. cum M. col. 2. de const. Arbt. cons. xi. col. vlt. & ex ea
10 † infertur ad permissionem actus Roman. cons. 114. colu. 1. Alex. cons. 107. col. penul. lib. 2. Imol. in c. potuit, locat. Iason in l. vt liberis col. 3. C. de collat. Bertand. cons. 126. lib. primo Ruin. cons. 74. col. prima vol. primo & cons. 104. col. prima, vol. 3. Card. Paris. cons. 13. col. 3. vol. primo, cum alijs, vt per Tiraquell. de retract. lignag. §. primo glo. 18. n. 79. Consuetudo
11 enim facit † licitum, quod alias erat illicitum Auth. de consu. ciui. §. quia vero Archid. in c. quia san. dist. 63. & econtra facit delictum quod alias minime erat l. salutari §. sunt quidam ff. de extr. ord. crim. & ideo communiter * receptum est consuetudinem excusare à pœna Glo: in c. venerabilis de cõsuet. Rom. resig. 19. & ideo dicit D. Thom. 22. q. 100. ad secun-
12 dum quod † consuetudo facit vt non sit peccatum, quod erat alias.
13 Eoque magis cum sit † immemorabilis, vt præsupponitur, quæ habet vim priuilegij cap. super quibusdam §. præterea, & ibi glo: de verb. signif. Gemin. in c. Catholica in fine dist. xi. Alex. cons. 6. col. prima lib. primo Cuman. cons. 83. circa finem, Dec. cons. 368. n. primo, & 496 n. 5. Aret. cons. 15. col. vlt. cum infinitis adductis per Gabriell. com. concl. de præ-
14 script. concl. prima n. primo, & † comparetur priuilegio Barbat. cõs. 35. col. 4. lib. 2. Alex. cons. 70. col. 2. lib. 4. Anchar. cons. 142. col. prima Oldrad. cons. 72. col. prima
15 Bald. cons. 49. lib. primo & inducat † iustam causam l. hoc. iure §. ductus aquæ ff. de aq. est. & quot. Bar. in l. quominus in 2. q. ff. de flumin. & in l. si publicanus §. in vectigalibus ff. de pub. soc. sen. cons. 7. n. 4. lib. 3. Guid. Pap. cons. 65. in princ. Loffr. cons. 40. n. 48. Grat. cons. 61. n. 21. vol. primo Ballamer. cons. 27. col. prima Signorol. cons. 249. col. 4. Card. cons. 38. col. prima.
16 Accedat præterea quia hoc potest † concedi priuilegio vt firmat Nauar. d. cons. primo n. 2. vers. at palam, & tit. de sim. & prius hoc tenuit Zenselin. de Cassan. in d. extrauag. prima verbo priuilegio Nesed vacant. ex tex. in c. si Papa de Priuileg. c. tua de verbor. signif. & ex alijs
17 vt ibi: ergo, & † consuetudine immemorabili Affl. super constit. regn. tit. de probat. per Instr. n. 11. & tit. de præscrip. n. 19. Abb. in c. 2. n. 11. de imm. Eccl. Io. Prob. in addit. ad Io: Monach. in c. primo n. 23. de præsc. lib. 6. Card. Paris. in c. cum nobis n. 4. de presc. & cons. 101. n. 6. vol. primo Franc. in c. primo in secundo not. de consuetudine lib. 6. Anchar. cons. 142. col. prima Fel. in c. si diligenti col. pen. de præsc. & communiter Doct.

Comprobatur ex l. Priuilegia in fine. C. de sacr. sãc. Eccl. vbi habetur quod ea quæ ab antiquo sunt solita † in Ecclesijs, seu Monasterijs non debent aliquomodo immutari, & ibi Bart. & alij; Abb. in c. abolendæ de sepult. facit c. nec numerus 10. q. 3. vbi mandat seruari quæ de cõsuetudine seruantur in Ecclesijs: Hinc dicit glo: in c. suam de sim. quod. possunt † cogi populi ad seruandam consuetudinem

nem de dando quid sacerdoti in Exequijs mortuorum, & faciunt c. quęsitum prima q.3.c.agatosa dist.63.cap. conque-
20 stus 9. q.3. & consuetudo † etiam contra Canones valet, Abb.in c.vlt.de consuetud.Ac Doct. in c.ad Apostolicā de sim.
21 scribunt valere consuetudinem † vt à clericis detur quolibet anno candele de cera alba Abb.in c. cum ab omni col. 4. de uit.& honest.cler. Arch.in c.si quis dist. 41 Feder.de sen.consi.250.Redoan.de sim.p. 2.c.4.n.4.cum sequen.
22 His tamen non † obstantibus contrariam opinionem existimo veriorem, & receptam in * Praxi, vt sit confidentia & simonia, solutio fructuum facta collatori, electori, & presentanti, pro collatione electione, & præsentatione vigore statuti, constitutionis etiam iuratę, & à sede Apostolica confirmatę, ac etiā cōsuetudinis etiā immemorabilis. Et moueor pri-
23 mo quia datio, vel promissio † pro Electione presentatione aut collatione est confidentia vt dicitur expresse in d.cōst. Pij V.in §.Itidem.in cuius interpretatione deduxi rationes, & corroborationes, erit quæ etiam hæc confidentia non obstantibus statutis iuratis, & confirmatis, ac consuetudinibus etiam immemorabilibus, nam predicta sunt subla-
24 ta quatenus repugnant † crimini confidentiæ, vt dicitur in Constitutione Pij 4. 109. incipien. Romanum, contra confidentiarios edita, vt patet ibi, non obstātibus &c.ac alijs constitutionibus nec nō collegij prefati iuramento confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus contrarijs quibuscunque &c.& ind. con-
25 stitutione Pij V.ibi non † obstantibus, & faciunt quæ scribunt Riminal.iunior cōs. 230.n.177.& seq.vol.primo Bursat.cons. 79.n.19.vol.1.& cons.349.n.23.vol.4.Cesar. cons.133.n.94.& Gozad. cons.5.n. 16.

Secundo & fortius ex decreto Conc. Tridenti.c.14.sess.24.de reformat.vbi hoc expresse dicitur per hæc verba. Impluribus Ecclesijs & ea quæ sequuntur: quod
26 Decretū, habet decretū irritans, vt alia omnia, ex constitutione Pij 4.super eius confirmatione vt omnes tenent, & fuit * resolutum * in Rot.in vna Segnin. vnionis coram Blanchetto prima Iulij 1592. pro cuius decreti comprobatione, maiorisque obseruantia, & ampliatione, sanc.mem.Pius Quintus. edidit constitutionem anno 5.Pōtificatus incipiens durum nimis, quę in Bullario reperitur in ordin. 166 fol. 1081.

Ex prædictis decreto Concilij, & constitutione Pij V. satis expresse præsens
27 quæstio deciditur, vt nulla remaneat † difficultas l. Ancille C.de furt. Namque prohibentur solutiones, promissiones, conditiones & deductiones ex fructibus, compensationes, & alia huius generis, pro Electione PresētationeNominationeInstitutione Cōfirmatione Collatione vel alia Prouisione vel Admissione ad possessionem, etiā si fuerint introductę huiusmodi solutiones pro soluendis Ecclesiæ debitis, vel pro supportandis oneribus illarum, aut alijs etiā vrgentissimis causis, non obstantibus, quibuscunque statutis, constitutionibus, & consuetudinibus etiā immemorabilibus etiā Apostolica auctoritate confirmatis, quas etiā cū Priuilegijs concessis, etiam multiplicatis, vicibus, innouatis, reuocat, & abolet Pius V.per amplissima verba sub pęna excōmunicationis, & alijs pœnis contra simoniacos: Et eā dumtaxat consuetudo videtur permissa, quæ vult vt huiusmodi solutiones conuertantur † in vsus pios, vt di-
28 citur d.decreto Concilij, ibi vt quæcūq. huiusmodi in vsus pios non cōuertuntur &c.Et alias cēsuit sacra CōgregatioCōcilij, dummodo non petantur pro prætio vt declarat Nauarr.cons.66.n.2. de sim. quæ Congregatio alias dānauit cōsuetudinem Ecclesiæ Vtinens. soluendi integros † fructus vnius anni Canonicatus
29 pro anniuersario celebrādo, vt vidi ex literis subdat.25.Augusti 1591.subscriptis ab Illustrissimo Cardin.Mattheo. Et hodie receptum * est collatorem non posse
30 † aliquid sibi retinere ex fructibus beneficij, vt etiam respondit sacra Congregatio. Et ideo eadem. Greg.xiiii. ex sententia prędicta sacræ Congregationis con cilij sentit Notarium † pro collatione
31 beneficiorum & institutione nihil aliud recipere posse, quam aureum vbi alioquin de salarium non habet, ita tamen vt de eo nihil participet Episcopus, idque iuxta distinctionem quæ fit in c. primo sess. 21 de reformatione co quod debet Notarius recipere ex collatione ordinum, & ideo consuluit Napar.cons.13.tit. de sim. illicite

cite

cite,& non absque labe Simoniæ N.Epi-
32 scopum pro † collatione beneficij perci-
pere tertiam partem fructuum illius, cũ nihil sit dandum pro collationibus, vt late ostendit Cosm. in glo. Concilij Bitturicẽ. tit. de annat. in princ. Nauar. in man. c.23. n. 103. & 111. ex not. in c. primo de Sim. & improbat allegationem de nõ vsu d. decreti Concilij, cum iura Simonia-
33 cam labem vetantia non possint tolli † per non vsum, quia sunt conformia iure diuino, & naturali, contra quem præscribi non potest, vt late dicitur in c. vlt. de consuet. eo quæ magis cum non sint ela-
34 psi 40. anni †, vt requiritur ad perscribendum contra legem Canonicam, vt late probat Fel. in c. primo n.7. de treg. & pace. & alias recte consuluit idem Nauar. cons. 7. de Sim. Secretarium Episcopi Archiepiscopi, vel Cardinalis, non posse cum conscientia accipere vnum scutum pro subscriptione, & registratura bullæ Prouisionis beneficij, in qua nullum alium
35 laborem habuit, & pro appensione † sygilli in eadem bulla alterum scutum, Nõ obstante consuetudine pręsupposita, ex eodem c.14. sess. 24. de reform. c. ex multis 1. q.3. c. instituatur, & c. cum in Ecclesiæ, & c. Iacobus de Sim. vbi dicitur nihil posse accipi à quopiam pro collationibus beneficij, & Concilium innouat Canones, qui iam abierant in desuetudinẽ scilicet c. primum, de Sim. c. sicut Episcopum prima, q.2. & Concilium substulit cõsuetudines, quod nota, quia multi decipiuntur.

Hinc dicitur in c. cum Ecclesia de Sim. quod nihil recipiendum est pro introdu-
36 cendis pręsbiteris † in Ecclesiam, & c. non satis eo tit. vbi Abb. dicit consuetu-
37 dinem non excusare †, sed aggrauare delictum, & peccatum, & sum. pont. in c. nõ tantum eo. tit. mãdat de ea Prouincia aboluendã quandam Consuetudinem recipiendi ab Archidiacono marcham argẽ-
38 ti † pro Inuestitura, & c. sicut pro certo, eo: tolluntur consuetudines exigendi pro
39 Consecrationibus † Episcoporum, Benedictionibus Abbatum, & ordinibus, & in c. pen. de sepult. aboletur consuetudo soluendi aliquid pro sepoltura c. quæsta 13. q. 3.

Non obstant contraria, nam ad ea breuiter respondetur esse derogata per huiusmodi decretum Concilij, & dictam cõstitutionem, nam sunt sublatu statuta, & constitutiones etiam iuratæ, & confirmatæ a sede Apostolica, & consuetudines etiam immemorabiles, Ideo super eis nõ potest fieri consideratio, & iudicantur,
40 † ac si non essent iuxta ea, quæ scribunt, Dec. cons. 469. n.8. Card. Paris. cons. 104. n.69. vol. primo, & cons. 105. n.8. vol. 4. Cefal. cons. 136. n.18. lib. primo Ruin. cons. 13. n.27. lib. 2.

Nec huic conclusioni obstat decis. 344 Achill. de Gra. in impres. nã loquitur in diuersis terminis, nam ibi vacante Abbatia per obitum Abbatis, fuit factum
41 statutum, quod † Abbas eligendus esset triennalis, qui prius erat perpetuus, Item quod bona, quæ erant Abbatis, essent totius Conuentus; quęrebatur an electio subsequuta esset Simoniaca, & Rota in * illa Ciuitaten. coram Fabio tenuit ne gatiuam ex duobus, primo quia huiusmodi statutum factum sede vacante abs-
42 que aliqua necessitate † fuit nullum Lap. alleg. 20. Doct. in c. primo, ne sed. vacant. aliq. innou. Pau in. de potest cap. sed vac. par. prima q.7. n.8. par. 2. q.8. n.7. Card. Paris. con. 90. n.3. & 26. vol. 4. & ex inualido
43 statuto † non committitur Simonia Abb. post Innoc. in c. cũ M. n. 14. vers. in fin glo. de Constit.

Secundo, quia quando per viam sta-
44 tuti imponitur † onus præbendę vacanti non dicitur Simonia cap. significatum, vbi Abb. de præben. Bellam. in c. significasti col. 2. vers de statuto vbi Henr. Boich. ver. si per modum de elect. Idque comprobat ipse Achill. ex dicto Gammar. in extrauag. Iulij. 2. in glo. super Simonia
44 vbi vult. capitula conclauis non † esse Simoniaca vt sit differentia inter dantem, & recipientem.

In casu illius decisionis nemini fuit datum, vel promissum, vt ibi in fine Achill. tradit. Quod secus est in casu quęstionis nostræ, Ideo ex diuersis non infertur
46 † vulg. l. Papinianus ff. de minor. Et primo anno quo veni Romam scilicet anno 1580. ita vidi consultum per plures Doctissimos viros.

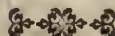

Tri-

Trigesima nona Quæstionis Summarium.

1 *AFfectus punitur etiam non sequuto effectu.*
2 *Maxime in atrocissimis.*
3 *Assassinus punitur etiam si non perfecerit.*
4 *Simoniacus punitur non sequuto effectu.*
5 *Confidentia est species Simoniæ.*
6 *Tractatus super Confidentia, ea non sequuta non punitur.*
7 *De generali consuetudine conatus non punitur.*
8 *Conclusio attenditur, & non tractatus.*
9 *Conclusio dicitur contractus, & actus.*
10 *Multa tractantur, quæ non fiunt.*
11 *Multa dicuntur, quæ non fiunt.*
12 *Testes deponentes de tractatu non probant actũ.*
13 *Ex tractatu nullum quæritur Ius.*
14 *Consuetudo seruanda.*
15 *In Simonia mentali sufficit sola mens.*
16 *Tractantes de Simonia possunt recedere.*
17 *Pœnitentia excusat à delicto.*
18 *Scriptura fit ad probationem.*
19 *Vt sit Simonia, debet compleri quod tractatum fuit.*

TRIGESIMA NONA QVAESTIO

ARGVMENTVM

QVando tractatus illicitus ante renunciationem sit punibilis.

TRigesimo nono Quęro, an Tractatus de renunciando beneficium sub cõfidentia, sit punibilis per has Constitutiones Pij IV. & Pij V. non sequuta resignatione?

Pro Affirmatiua primo facit, quia de iu
1 re communi † punitur affectus, & cona-
tus ad delinquendum etiam si non sequa
* tur delictum * Communis opinio, teste
Io. de Lignano cons. 20. n. 15. inter consi-
lia criminalia diuers. lib. primo, & maxi-
2 me in † atrocissimis, in quibus regulari-
ter punitur affectus, etiam non sequuto
effectu glo. in l. prima §. hæc autem verba
in versiculo putamus ff. quod quisque
* iur. * communis opinio teste Fel. in c. pri-
mo, post n. 9. vers. limita 2. de off. deleg. I-
gneus in l. prima, §. occisorum n. 41. ff. ad
Sillan. refert etiam Papo lib. 23. tit. 10. per
* totum, & ideo * communis opinio est in
3 † assassinio puniri affectum etiam non se-
quuto effectu Ang. cons. 14. Affl. super
prima, par. constit. regn. rub. 12. n. 11. Grã
mat, vot. 9. Clar. lib. 5. recept. sent. §. As-
sassiniũ vers. scias etiã. Et in homicidio
l. is qui cũ telo ff. ad l. Corn. de sicar. Cla
rus §. homicidium vers. vlt. quęro, & ta-
men hoc delictum est atrocissimum, iuxta
ea, quæ dixi alias.
4 Secundo, quia in crimine † Simoniæ
* punitur affectus non sequuto effectu, * cõ
munis opinio teste Bocr. de seditiosis in
se primo pręsupposito n. 42. Igneus d. l. pri
ma §. occisorum n. 41. ff. ad Sillan. Ergo &
in crimine confidentiæ, cum confidentia
5 sit species Simoniæ, iuxta † communem
* * opinionem.
His tamen non obstantibus, contrariã
opinionem existimo de iure veriorem,
& tenendam in iudicando, & consulen-
6 do, vt tractatus † super confidentia, ea nõ
commissa realiter, non sit punibilis. quod
videtur expresse firmare Nauarr. cons.
48. de sim. Et hãc sententiam probo, Pri-
mo ex eo, quia Constitutiones prædictæ
Pij IV, & Pij V. loquuntur in casibus, in-
quibus fuerit confectus actus, puta col-
latio, renũciatio, perceptio fructuum, vt
ex eorum lectura licet videre. Ergo cum
non puniant expresse conatum, standum
7 erit generali consuetudini, † ita expresse
Clar. §. vlt. q. 92. vers. sciat. Vt etiam in a-
trocissimis non puniatur effectus, non se
* quuto effectu, prout de hac generali * cõ-
suetudine attestatur Specul. in tit. de ac-
cusat. §. primo, n. 7. infi. quem refert Alex.
cons. 15. n. 2. lib. 1. & cons. 140. n. 2. lib. 2.
Ias. in l. prima, § vltimo in fin. ff. quod quis
que iur. Boer. dec. 316. n. 3 Bal. cons. 361.
in fin lib. primo, & cons. 443. n. 3. lib. 3. Ful
gos. cons. 149. post n. 4. Grammat. decis. 2
n. 8. Mars cons. 51. n. 14. Mantua. cons. 31.
n. 2. lib. 2. Barbat. cõs. 33. lib. 2. Grammat.
cõs. 8. n. 15. & ita pluries fuisse iudicatũ at
testatur Clar. d. q. 92. col. prima, 2. & terr.
Secundo, quia regulariter semper at-
8 tenditur conclusio †, ac effectus, & non
tractatus l. si voluntate C. de rescis. vẽdit.
9 sola n. conclusio dicitur † contractus, &
actus Bal. in l. contractus per illum tex. C.
de fid. instrum. Bal. in l. præscriptione in-
fin. C. si contra ius, Io. And. & alij in c. su-
10 per literis de rescr. nam multa † tractan-
tur inter partes, quæ non veniunt ad con
clusionem nec effectum l. si ex causa §. nec
videndum in fin. ff. de minor. c. dudum de
11 reb. Eccl. non alienand. & multa † dicun-
tur, quæ non fiunt l. sciendum §. primo,
ff. de ædil. Edict. Bal. in l. multum per illũ
tex.

tex.C.si quis alteri, vel sibi Deci.conf.11. col.prima. & ideo testes deponentes de
12 tractatu,† contractus non sufficiunt, & nõ probant contractum, Ias.cons.22. in quęstione, in fine, & cons.24. in causa, col.3.
13 lib.3. Hinc ex tractatu † nullum quæritur ius parti doh oc fuerit res firmata, cap. tua de his, quæ fiunt à præl. respondit Alex. cons.28.col.prima, lib.primo.

Non obstant contraria, nam ad Primũ respondetur, de generali consuetudine diu obseruata per totũ fere orbem † non puniri affectum, nõ sequuto effectũ teste
14 Clar.d.q.92.in principio, quæ † consuetudo potius quam ius erit seruanda, adi not.in c.vlt.de consuetudin.

Ad secundum respondetur, id procedere in Simonia mẽtali, in qua † sola mẽs,
15 & voluntas sufficit, c.vlt.de Sim. gl.& dd. in c.consulere, Io.Andr.& Abb.in ca. tuas nos, eod.tit.c.reperiũtur, & ibi gl.c. quæcumque, & ibi glo.1.q.1. Archid.in c. eos 1.q.1.& latissime comprobat, Guliel. Rédoan.de Sim.prima, 1.c.5.6.7. cum seque.
16 Amplia, primo, hanc conclusionẽ † procedere etiam si sequuta, sit renunciatio, sed non eo modo, vt fuit tractatũ, ita Nauarr.cons.48.de Sim. vbi respondet nullã fuisse commissam Simoniam, & confidentiam ex tractatu illicito facto, antea de rẽ seruandis quibusdam, à quibus fuit recessum aduertentes pactionẽ esse illicitam.

Amplia secundo, hanc conclusionẽ procedere etiam si post tractatum illicitũ resignatarius, vel alius pro eo tradidisset resignanti chirographũ continentẽ promissionẽ illicitorũ, nam si recesserũt ab huiusmodi pactionibus illicitis, nulla cõmittitur confidentia, ita respondet, Nauar. d.cons.48. de Simon.

Et Regulare, est vt pœnitentia, ante pa
17 tratũ † delictum excuset in delictis, Io.Andr.in c.cũ laici de iur.patr. Aug.ad Angel. de malef.in verbo, & vestem cælestẽ, n.39.

Nec ex datione illius scripturæ videtur consumata confidentia, cum id fecerit, vt dicit Nauarr.n.3.ad probationem promissorũ, sed tradere scripturã pro probatio-
18 ne promissi, non † est implere partẽ promissi, Nauarr.in man.cap.23.num.106. ergo.

Et ad Comprobationem prædictarum cõclusionum adducitur, quod scribit Rebuff.cons.63.n.13. vt non sit Simoniaca, resignatio, si resignatarius nõ compleuit & non peruenit ad faciẽdum, quod in pactum deduxit, quam opinionem dixi veram, de resign.benf. lib.14.q.7.n.72.

Et hanc etiam sententiam videtur firmare, Nauar.cons.42.de Sim. vbi firmauit
19 non esse Simoniam admissam, si non fuit † completũ, id quod deductũ fuit in pactũ.

Quadragesimæ, Quæstionis Summarium.

1 *An in supplicatione sit exprimendus Papæ Tractatus illicitus & n.10.*
2 *Papæ modus facti narrandus.*
3 *Rescriptum nullum tacendo modum.*
4 *Ex generalitate potest quis circumuenire.*
5 *Ignorans non confirmat.*
6 *Papa non dispensat super vitio ignorato.*
7 *Flagitiosi sunt indigni beneficijs.*
8 *Ignorantia præsumitur, nisi scientia probetur.*
9 *Dispensatio strictè interpretatur qualenus sonat.*
11 *Auctoritas Papæ excusat etiam si subsequatur.*
12 *Pactio firma est Simoniaca.*
13 *Tractare est in medio ponere.*
14 *Tractatus possunt fieri circa beneficia.*
15 *Ex scientia in genere Papa videtur approbare.*
16 *Certa scientia Papa importat dispensationem.*
17 *Promouens in habilem ex certa scientia, videtur dispensare.*
18 *Ex certa scientia Papæ constat, quando est expressum.*
19 *Ex narratis constat ex certa scientia.*
20 *Ex verbis supplicationis colligitur scientia.*
21 *Ex tenore concessionis certa scientia.*
22 *In dubio præsumitur facere Princeps ex certa sciẽtia.*
23 *Certa scientia probatur coniecturis.*
24 *Ita etiam scientia alicuius.*
25 *Habens præ manibus scripturam, videtur habere scientiam illius.*
26 *Scientia potest probari Testibus.*
27 *Papa reseruat pensionem in resignatione, & nõ partes.*
28 *Rescriptum nullum, cum non narrantur quæ debent.*
29 *Quod colligitur ex vi verborum censetur expressum.*
30 *Quod est verisimile est attendendum.*
31 *Cessat præsumptio ignorantiæ probata scientia.*
32 *Non præsumitur ignorantia in his, quæ spectant ad aliquem ratione officij.*
33 *A stylo non est recedendum.*
34 *Resignãs potest licite tractare de reseruatione fructuũ.*
35 *Pactum de soluendo certam pensionem, quando Simoniacum.*
36 *Beneficia absque diminutione danda.*
37 *Et absque pactione.*
38 *Resignans potest tractare de pensione soluenda.*
39 *Permutatio reciproca quando licita.*
40 *Et quando coram Ordinarijs.*
41 *Cedẽs Episcopatũ ob recõpensam nõ cõmittit Simoniã.*
42 *Non omnis correspectiuitas inducit confidentiam.*
43 *Auctoritas Papæ tollit Simoniam prohibitam.*
44 *Actus attribuitur concedẽnti.*
45 *Bonum est in tractatu remittere negotium Sanctissimo.*
46 *Scriptura sup tractatu resignationis nõ inducit Simon.*
47 *Actus subsequens ostendit animũ præcedentem.*
48 *Ita actu censetur præseruata authoritas superioris.*

S 49 Pactum

49 *Pactum de soluendo plusq. Papa ordinat, est Simoniacum. & n. 53.*
50 *In foro Conscientiæ, quis non tenetur ex actu concesso a superiori.*
51 *Ex tractatu non com n n'tar ne cetiā Simonia mētalis.*
52 *Consummantes tractatum ante concessionem Papæ committunt Simoniam.*
54 *Narrans falsam causam pro obtinenda concessione Papæ non excusatur a Simonia.*
55 *Ex falsa causa literæ sunt ipso iure nullæ.*
56 *Dispēsatio obtenta ex falsa causa nullū producit effectū*
57 *Faciens illicitum ex licentia inualida non excusatur a pœna.*
58 *Coniecturæ quæ probent fraudem*
59 *Beneplacitum non obtentum non excusat.*
60 *Cessio rigore concordiæ quando Simoniaca.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA

ARGVMENTVM.

Tractatus inter Resignantem, & Resignatariū quando sint exprimendi, & quomodo in supplicatione.

QVadragesimoQuarto, an resignās, & resignatarius debeant exprimere summo Pōtifici tractatus Simoniacos, & confidētiales initos ante resignationem inter ipsos, vt excusentur a confidētia, & pœnis pro ea impositis, vel sufficiat Papā de eo tractatu habere scientiā in genere?

1 Et esse † Papæ narrandum factum explicitē, & omnem conuentionem, ac pactionē illicitam firmatam inter partes exprimendam in supplicatione, vt excūsentur resignans, & resignatarius à Simonia, & cōfidentia, videtur firmare Caccialup. post Gl. quæ citat in c. cum pridē, in tract. de pens. q. 19. n. 20. in fine, vbi dicit, illā * communiter approbatam, & Oldr. quē refert, & sequitur Card. Paris. cōs. 143. n. 25. vol. 4. Et hæc sententia, Primo probatur,
2 quia regulare est, vt Papæ etiā modus † facti narretur, Gl. Innoc. & Abb. & alij in c.
3 di ctus filius, de rescr. Er ideo vitiatur † rescriptum non solum tacendo id quod est factum, sed etiam tacendo, quo modo, & ex qua causa, Gl. per illū tex. in d. c. dilectus filius, & ibi Felin. singulariter, n. 8. vbi dicit, quod Roma. extollit hanc conclusionem. Card. Zabarell. cons. 141.
4 Secundo comprobatur, quia ex generalitate, quæ † obscuritatē parit, potest Princeps facile circumueniri, l. vlt. ad fin. ibi falso sermone se iactat C. de dot. promiss. facit, c. cum olim de re iudic.

Tertio accedat, quia pactio confiden-
5 tialis, & Simoniaca, nō potest a Papa † hoc ignorante confirmari, l. seruus in princ. ff. de bon. poss. l. bonorū, C. qui admitt. Prin-
6 ceps enim nō dispensat super † vitio ignorato, arg. l. sed si hac S. patronum, ff. de in ius vocan. quam in hoc Baballegat. in c. super literis de rescrip. Imo Summus Pon-
7 tifex existimat † flagitiosos indignos beneficio c. cum in cunctis, cum ibi nor. de elect. arg. l. lutius, S. lutius Titius ff. de leg. secundo dixi late de resig. benef. lib. 4. q. prima cum seq.
8 Quarto Confirmatur, quia † regulare est, vt ignorantia præsumatur, nisi scientia probetur c. presumitur, de reg. lur. l. verius in princ. & ibi Gl. ff. de probat. Bart. in l. si potest n. 18. ff. de acquir. hęred. Bal. in l. pri. n. 7. C. ad Macedon. Card. Paris. cons. 65 in fin. vol. 3. Bellā. decis. 562 n. pri.
9 Quinto, quia dispensatio strictè † interpretatur, quatenus sonat, & exprimit c. primo de fil. presb. lib. 6. Cald. cons. primo de consang. & affinit. Doct. in c. at si clerici S. de adulterijs de Iudic.

Sexto faciunt rationes deductæ per * Calder. cōs. 8. de resc. vbi n. 4. dicit * seruari de stilo, & Bursat. idē vult. cōs. 393. n. 15. vol. 4. & late Gabriell. de pręsū. cōcl. 7. n. 6
10 His tamen non obstantibus † contrariā opinionem existimo veriorem, & tenendam in iudicando, & consulendo, scilicet sufficere habere Papam scientiā ingenere, & nō requiri, vt tractatus Simoniacus, & confidētialis exprimatur punctualiter ei, quam sententiam videntur firmare Felin. in c. ad audientiā, 2. n. 3 de re ser. Sarn. de trienn. q. 12. col. 3. Redoan. de Sim. p. 2. c. 15. n. 32. & 43. Nauar. in man. c. 23. sub n. 107. & alij, quos retuli in tract. de resign. benef. lib. 14. q. 5. col. p. & vlt. Card. Paris. cons. 30. n. 5. vol. 4. vbi consuluit authoritatem Papæ † non solum si præcedat excusare, sed etiam si subsequatur, Gl. Imol. & alij omnes in c. cum pridem de pact. & in c. ex diligenti de Simon. Felin. in cap. de cætero, col. vlt. de re iudic. Dec. cōs. 141.
11 n. 2. & 4. & de stylo * attestatur Redoan. d. tract. de Simon. par. 2. cap. 13. n. 4. & n. 7. dicit, quod si non sufficeret, & redderet tutos resignantē, & resignatariū huiusmodi scientia Papæ saltem in genere, imminerer laqueus valde vniuersalis, & hāc opinionē, ego etiā tenui de resig. benf. li. 6. q. 2. n. 71. vbi dixi ita seruari, & teneri de * stylo * antiquissimo, & num. 69. & 75. Et primo facit, quia pactio firma est illa, quę
12 est † Simoniaca, & confidentialis, d. cap. cum pridem, & cap. cum vniuersorum de rer.

rer.permut.Doc.in c.ex parte primo, de offi.dele.sed tractatus nullam includit pactionem firmam, cum tractare, nihil aliud
13 sit,† quam in medio ponere, l.cum hic sta tus, §.ambo, & ibi Gl.in verb. tractare, ff. de donat. inter vir. & vxor.l.naturalis, §. sed si facio, ff de præscript. ver. Ideo non mirum si huiusmodi tractatus, in Curia
14 de stylo sunt† recepti, vt scripsi, d.lib. 14. q.5.n.9.& possunt absque scrupulo tractare resignans, & resignatarius, dummodo non compleant conuentionem, ante concessionem Papæ, Nauar.cons.48. nu. 3. de Simon. & sufficiet habere signatam supplicationem cum modis conuentis absque quo exprimatur, nam ex præsumpta mente, & communi consuetudine, censetur expressum, & approbatum.

Secundo facit, quia eo ipso, quod Papa habuit notitiam renuntiationis factæ sub modo, & forma expressis secundum, quam extitit supplicatum à resignante, & resignatario admittendo, & signando supplicationem, videtur purgare omne vitium præcedens, & etiã approbare, quod
15 †fuit tractatum, ita Caccialup. de pens. q. 19.n.17.ex gl.& text. In c.nisi essent, de præb.& quod habetur, 1.q.prima, c.si quis, & n.18. dicit Papam videri dispensare ex certa scientia, arg.not.in c.veniens de fil. præsb.& communiter est receptum*, cer-
16 tam† scientiam Papæ importare dispensationem, Gl.vlt.in Clem. †si principalis, de rescr.& in Clem. prima, de elect. Abb.& Felin.in c.si quando de rescr. Ge-
17 min.in d.c.veniens, Et ideo promouens† aliquem inhabilem ex certa scientia, videtur secum dispensare.l.quidam consulebãt in fin.ff.de re iudic.& ibi Bart.in 2. not.& Imol.col. 2.l.imperiales, §.similes, & ibi Bal.C.de nupt. Gemin.in c. si eo tẽpore, col.prima, de rescr.lib. 6.Ioann.Andr.in c.vlt.col.2.de iudic. lib. 6. Oldrad. cons.329.col.prima, Fel. in c. præterea, col.3. de testibus cogend. Bellamer. decis.698.col. 2. & decis.346. Card. Paris. cons. 44. n.15.& seq.vol.4.

Ex quo sequitur tertium argumentũ, quia si sufficit certa scientia Papæ, vt illa tollat omne vitium Simoniæ, vt etiam in hac materia latissime per Card.Paris.cõs. 30.col.2.n.3.& 4.vol.4.Et alij omnes* communiter, Ergo cũ in casu nostro de ea cõstet, aliud nõ est exigendum, & id probo, quia de certa scientia Papæ constat, non
18 solum quando† id est expressum, Gl. vlt. in clem.& si principalis, de rescr. Abb.in c.examinata in fine, de confirmat.vtil.vel vel inutil.Alex.cons.39.lib.4. quod dicit esse clarum, Decis.in c.cum inter, nu. 19. de except. Paris.cons.3.n.55.& 57.vol. 4. & cons.19.n.13.vol.primo, Alex. cõs.122.
19 n.23.lib.4.sed etiã quando colligitur ex† narratis, Abb.in d.c.cũ inter, vbi allegat Innoc.in c.statutũ, de rescript.lib.6.Imol. in clem.2.in fin.eo tit. Abb.in cap. adhæc in fin.& in ca.nonnulli, eod.tit. Archidiaconus, in c.seruatis, 25.q.2.Aut.de But.in cap.porrecta, col.2.de confirmat. vtil. vel inutil. Aretin.cõs.77.col.4.Bellam. decis. 361.& 698. Rot.decis.21.de rescr.in nou. Zabarell.cons. 11.Franc.Curt.cons.1.cõs. 13.& cons.35.Afflict.decis.235. cum alijs, quæ ad hoc cõgerit egregie more suo Felin in c.cum inter col. prima, & 2. vbi tandem, vers.multi, dicit non esse recedendũ ab hac opinione Rotæ, & sequacium, & respondet contrarijs, & ibidem Dec.nu.20. comprobat hanc sententiam, & Paris.n.9. dicit eam veriorem, & tenendã, & in proposito tradit alios, allegando Io. Selu.de benef.p.3.q.8.n. 41. cum seq. puta, quia
20 de ea apparet ex verbis positis† in supplicatione, Gl.in c.pastoralis, §. prætéria verb. ex certa scientia, de off. deleg. & in clem.1. de iudic. Io. Andr.in c.nonnulli, de rescript.& ibi Abb.col.2. Alex. consil. 59.nu.8.lib.primo, vel ex tenore† conces-
21 sionis, licet illa non fuerit expressa. Aret. cons.15.n.5.& cõs.58.n.etiam, 5.vel quia expressit omnẽ tractatũ iux.c.pẽ.de cõfir. vtil.vel inutil.Aret.cons. 8. col. 2. Paris. cons. 3.n. 48. vol.4.Dec.in cap. porrecta, n.15.de confir.vtil.vel inutil.Et in dubio,
22 vt sustineatur actus, & vitetur pœna, † præsumitur Princeps facere ex certa sciẽtia. Alex. cons. primo, num. 35. lib.5. Aret.cons. 8. num.3.Abb.cons.65.num.40. Dec.in l.more, nu. 21. ff. de iurisdic. om. iud. Et dicit signanter Paris. in cap. cum
23 inter, num. 9. quod† probatur coniecturis, ac* communiter traditum est a Doct.
24 scientiam alicuius † rei probari coniecturis; Alex. cons. 187. num. 3. lib. 2 Corn.cons.85.num.12.lib.3.Paris. cons. 91. num. 47. vol. 2. Crauet. cons. 193. num. 6. Soc. iun.cons. 116. n.42. lib.primo, & inter alias coniecturas approbatas à Doctoribus, & relatas à Mascard.de probat. conclus. 1293. illa est recep-

ta,vt colligatur quoties quis habuit præ manibus † scripturam,vt præsumatur habere scientiam de contentis in illa, Paul. de Cast.cõs.59.in 3,dubio,lib.primo, Cra uet.consi. 193.n.7.Alex.cõs.39. col. 2. lib. 2.Card.Parif.conf. 100.n. 87. lib. primo, Dec.conf.328.lib.3.Anchar.cõs.170.col. 2. Et secundum aliquos huiusmodi scien-
26 tia† potest probari Testibus, Bellam.decis.746.Rot.decis.332. nu.primo, in nou. Frãc.in c.si motu col.prima,de præb. Fel. in c præterea col.pen.de test.cog. Romã. conf.327.n.8.Affl.decis.253.nu.8.Sarn.in cap.statutũ.nu.11.de rescr.lib.6.Soc.iun. conf.65.n.54.vol.primo.

Accedat communis obseruantia,quod huiusmodi tractatus non perficiuntur à partibus, sed remittuntur S.D. N. qui si concedit,& signat supplicationem, vide-
27 tur ipse reseruare pẽsionem,† vel fructus, & non partes,Cassad. decis.4.locat. Gig. de pens.q. prima,& q. 83.n.9.

Non obstant contraria,nam ad Primũ, respondetur procedere in his, quæ quis
28 tenetur narrare † in rescripto, vt docet, Fel.in c.dilectus filius,el pri.n.8.de rescr.

Ad secundum respõdetur, cessare fraudem,cum colligatur,quod actum est ex vi
29 verborum,vnde expressum†cẽsetur,Bart. in l.vxorem,§.agri plag.ff.de leg.3.& in l. fide iussor, §.meminisse ff. de leg. primo, Cefal.conf.133.n.8.& conf.135.n.primo, vol. primo.Et ex alijs,Bart. in l. prætor, ait in princ. ff. de oper.nou.nuntiat.Crauet.conf.162.n.2.in fin.

Ad tertium respondetur,negãdo ignorantiam,vt ex prædictis apparet,& eo maxime,quia de consuetudine inueterata præsumitur scire,& est verisimile, vnde hoc † attendendum, Bal. conf.180. lib. 3.
30 Oldrad.conf. 13.in fin.

Ad quartum respondetur, argumentũ de præsumptione ignorantiæ cessare pro
31 bato aliquo, ex quo † scientia pręsumitur,vt supra fuit deductum,Bart.in l.is po test,n.18. ff. de acquir. hered.Bal.in l.prima,n.11.C.de cad.toll.Bellam.decis.659. Felin.in c.quosdã de præsumpt.Menoch. de arbitr. Iud.cas. 185.n.primo, Et quod
32 sit de his,† quæ spectant ad eum ratione officij,Doct.in cap. Innotuit,de elect. Io. Andr.in reg.quod quis mandato, n.3.de reg.iur.lib.6.Roman.conf.481.n.8.Grat. conf.12.num.39.lib.2.

Ad quintum respondetur, huiusmodi scientiam æquipollere dispensationi ex stylo inueterato Rom.Cur.

Ad sextum,dicitur Consilium Cald. 8. de rescript. & quæ ibi dicit non transire absque difficultate, nam contrariũ tenuerunt infiniti Doct. quos citat Gabriell. communi conclus.tit.de præsumpt. cõcl. 8.n.1. vel etiam respondetur, non procedere in casu nostro ob stylum cõtrarium,
33 à † quo minime erit recedendum, vt dixi de resign.benef.lib.primo, q.2.n.8.& lib. 10.q. 2.num. 15.

Concludendum est igitur, sufficere sciẽtiam Papę in genere, scilicet, vt colligatur ex narratis, & positis in supplicatione,vt resignans,& resignatarius excusentur à Simoniaco,& confidentiali tractatu inito inter eos ante resignationem.

Ex qua conclusione aliquæ deducẽdę erunt illationes,vt omnes casus particulares includamus.Quarũ Prima erit,quod licite potest resignans tractare de reser-
34 uatione omnium,† vel partis fructuũ super beneficio resignato, & postea facere conficere supplicationem, cum narratiua tamen,quod resignat ex certis causis, & supplicat pro huiusmodi reseruatione, iuxta formam,quam posui de resignat.benef.lib.8.q.7.n.76.absq. alia expressione tractatus,& ipse,ac resignatarius excusabitur à Simonia,& confidentia, vt etiam scripsi de resignat.benef.lib.6.q.prima,n.
* 25.Et ita communiter * seruatur de stylo antiquissimo,vt per Nauarr.in man.c.23. num. 107. vers.ad secundum, vt attestatus sum lib. 6.de resign. benef. q. 2. num. 69.71.&75.vers.Et quicquid,quod est notandum,quia pactio de fructibus retinen-
* dis à resignante est Simoniaca * communis,vt dixi lib. 14.d. tract.q. 5. n.primo.

Secundo infertur,quod quamuis pactũ
35 † de soluenda certa pensione, occasione resignationis sit Simoniacum,de iure cõmuni Gl. & Doct. in cap.ex parte, de off. deleg. Abb.in cap.non satis, num. 8. de Sim.Calder.conf.primo, de vsur. Paris. conf. 143. num. 12. cum seq. vol. 4.cum
36 beneficia † sint absque diminutione dãda,
37 cap.primo, vt Eccles. benef. sin. dimin. & absque † pactione, cap. pio 1. quæst. 2.cap. cum pridem de pactis, cap. quæsitum de rer. permutat. nihilominus poterit resignans tractare ante resignationem cum resignatario, de imponenda pensione † super beneficio resigna-

to, & postea facere conficere supplicationem, in qua non requiritur, vt exprimatur dicta conuentio, sed sufficit in genere renuntiare, & supplicare pro pensione tractata, & signata supplicatione erũt tuti resignans, & resignatarius, & nulla potest ei opponi Simonia, vel confidentia, Fel. d. cap. ad audienriam, 2. n. 21. de rescr. Archiep. Florent. in 2. part. suæ sum mæ tit. primo, cap. 5. Gam. de author. leg. à lat. tit. de pens. num. 116. cum alijs relatis a me dict. lib. 6. de resignat. benef. q. 2. num. 70. vbi attestatus sum de communi, & recepto stylo.

Tertio infertur, idemq. esse in tractatu inito inter resignantem, & resignatariũ de imponenda pensione super alio beneficio resignatarij, occasione illius resignationis, nam signata supplicatione à Papa erit purgatum omne vitium Simoniæ, & confidentiæ, Gig. de pens. q. 4. & est cõmunis, & recepta etiam ex stylo antiquissimo, vt dixi d. lib. 6. q. 7. num. 70. cum seq. Et magis in specie hanc tertiam illatrionem probaui in eod. tract. de resig. benef. lib. 14. q. 5. num. 4.

Quarto infertur, idem esse in tractatu facto de reseruando regressu, accessu, & ingressu, iuxta ea, quæ scripsi de resig. benef. lib. 6. q. 5.

Quinto infertur, tractatum initum inter Titium, & Meuium, quod Titius resignabit tale beneficium Meuio, si ipse Meuius ei resignet aliud beneficium, quod

39 possidet, non esse Simoniacum, † neque confidentialem, si postea porrexerit supplicationẽ Papæ, in qua erat facta huiusmodi permutatio absque alia expressione tractatus antea facti, & ita communiter practicatur, & quotidie seruatur, vt colligitur ex Doct. allegatis à me de resign. benefic. d. lib. 6. q. 2. num. 70. Et omnes Curiales sciunt, quod intelligo etiam si per-

40 mutatio fiat coram ordinarijs, † nam ita vsus obtinuit.

Sexto infertur, cedentem Archiepiscopatum, vel Episcopatum in manibus sãctissimi, vt prouideatur in personã N. qui ei promisit cedere quandam Abbatiam, & illam iã cessit, & fuit facta prouisio Ecclesiæ, in Consistorio, & signata Supplicatio cessionis à Papa absq. narratiua dicti tractatus, non cõmittere aliquam Simoniam, vel confidentiam, vt fuit resolutum in vna Colentin. prætensæ confidentiæ, 4. Februatij. 1591. in qua inter alia hoc opponebatur a Fisco Archiepiscopo cedenti Archiepiscopatum ob recompensã

41 † cuiusdam prioratus, nam ita passim fiũt renuntiationes beneficiorum, quæ dantur tota die in recompensam, & quia de stylo sufficit scientia Papæ in genere, de qua etiam ibi cõstabat per derogationem regulæ de vacaturis; Et non omnis correspectiuitas inducit præsumptionem confidentiæ, & maxime quia non fuit fa-

42 cta † incontinenti, Bal. in l penul. §. Mulier, circa finem, ff. sol. Matrim. Dec. in l. certi conditio §. si nummos, nu. 14. ff. si cert. pet. Crescen. Decis. 78. Moedan. decis. 124. Sarn. decis. 4. lib. primo, Pelegrin. decis. 81. & 82. Chisanen. decis. 32. Paleott. decis. 101. alias 150. omnes in recollect. manu script. Put. decis. 444. & 385. lib. primo, & hoc erit ampliandum in qualibet alia recompensa.

Septimo infertur, tractatum initum inter resignantem, & resignatariũ, quod omnes expensæ, faciendæ, in expeditione litterarum spectarent ad vnum, scilicet ad resignantem, vel ad resignatarium, nõ esse Simoniacũ, & confidentiale, si in supplicatione, hanc facultatẽ obtinuerunt a Pa-

43 pa cuius † authoritas tollit omnẽ Simoniã prohibitam, late Card. Paris. cons. 30. col. 2. vol. 4. Et cõmuniter alij etiam si nõ expressissent quod hoc tractarunt, & quod alias non deuenirent ad resignationem, nam ita practicatur, & ita vsus obtinuit, vt ex prædictis patet, & dixi latius alias.

Octauo infertur, pari ratione alios tractatus alias illicitos nõ inducere confidẽ-

44 tiam, si Papa eo modo cõcedat, † cũ actus ei attribuatur, Cassad. decis. 4. loc. qui potest omnia in beneficialibus Redoan. de Sim. p. 2. c. 18. nu. 3. vbi late, de hac re.

Et hęc conclusio cum prædictis illationibus ampliatur primo, procedere etiam si inter resignantẽ, & resignatariũ fuerit id tractatũ ea intentione, quod alias resignans nõ resignaret, vt scripsi de resig. benef. lib. 14. q. 5. n. n. 5. post Felin. & Card. Paris. & alios, quos citaui, & ratio colligitur ex allegatis.

Secũdo Ampliatur, procedere, etiã si id, quod tractatũ fuit inter resignantẽ, & resignatariũ, fuisset redactum in scripturã factã, vel a Notario, vel ab alio, vt post alios scripsi de resig. benef. lib. 6. q. 2. num. 73. & lib. 14. q. 5. n. 9. in fin. Nauar. cons. 48. n. 3.

de Sim. vbi dicit, quod tradere scripturam pro probatione promissi, non est im-
45 plere partem promissi, Bonū autem est † in scriptura remittere negotiū Sanctissimo, & quod ipse partes cogitant ita facere, si Sanctissimus D. N. consentiat, vt admonet Card. Alex. in c.2.n.5.1.q.3. Sarn. de trien. q. 12. col. 3. Redoan. de sim. par. 2. c.15.n. 37. & 43. & scripsi locis allegatis, vbi id quoque firmaui.

Sed dubiū est, quid si nō adsit huiusmodi clausula, an illa Scriptura reddat illos
46 Simoniacos, & confidentiarios? Et † ego firmarem negatiuam opinionem si postea iuxta tractatum porrexerunt supplicationem P P. à quo obtinuerūt gratiam, & hoc, primo quia ante consumationem tractatus obtinuerunt beneplacitum Papæ, quod debet illos excusare, vt ex allegatis patet, Secundo, Quia firma pactio est illa, quæ facit committere confidentiam, & Simoniam, vt est* communis omnium sententia, & tractare non est firmare pactionem, sed ponere in medium negotium, quatenus Sanctissimus approbabit perficere l. cum hic status S. ambo, & ibi Gl. ff. de donat. inter virum, & vxorem.

Tertio, quia actus subsequens, scilicet porrectio suplicationis omniū cōtento-
47 rū in Scriptura † ostendit animū precedētem nihil habere in animo firmare, nisi Papa concedat l. quædam mulier ff. de rei vendi. l. si pecuniam S. vlt. ff. de condit. ob caus. l. 2. ff. de acquir. possess. Bart. in l. 3. ff. de fund. instr.

48 Quarto comprobatur, quia in ea † censetur præseruata authoritas superiorum 25. q. 1. S. his ita c. venientes de iur. iuran. Ioannes Andr. in c. non est de vot. Mili. in ver. Papa n.3. & dixi de resignat. benef. lib. tertio, q. 18. n. 109.

Amplia tertio, procedere etiā si id tractatum fuisset cum procuratore, vel amico, vt etiam scripsi d. lib. 14. q. 5. quia eadem est ratio, arg. l. illud ff. ad l. Aquil.

Amplia quarto, procedere etiam si tractatus inter resignantem, & resignatariū fuisset de pensione Centum ducatorum de Camera, vel de reseruatione omnium fructuum, & postea Papa signasset supplicationem cum pensione Qinquaginta ducatorum, aut cum medietate fructuum, nam huiusmodi tractatus de maiori summa nullam inducit confidentiam, si postea non soluatur, nisi id, quod Papa concessit, & id volui de relig. benef. dict. libro 6. q. 2. n. 73. pactum enim de soluēdo plus-
49 quam † Papa ordinauit est Simonia, com-
* munis* opinio, vt per Felin. in c. ad audientiam sub n. 3. col. 3. vers. si autem, præcederet, de rescr.

Amplia quinto, hanc cōclusionem procedere etiam in foro Poli, vt in conscien-
50 tia quis nullum detrimentum patiatur † ex huiusmodi tractatu secuta concessione Papæ, Abb. Anan. & Fel. in c. non satis de Simon. & volui id expresse de resignat. benef. d. lib. 6. q. 2. n. 67. & ita in facti contigentia respondi de Anno 1582. Quo anno, suscepi gradum Doctoratus, & incepi publice Romæ legere in Gymnasio, ita iubente Fel. rec. Gregorio xiij. & eram viginti annorum.

Amplia sexto, vt ex dicto tractatu non
51 † committatur etiam Simonia mentalis, Felin d. c. ad audientiam n. 3. cum alijs adductis a me d. q. 2. n. 70. & est communiter per omnes receptum.

Limita primo, nisi tractantes ante quā Papa signaret supplicationem, deuenis-
52 sent ad consummationem † tractatus, vt videtur concludere Prepos. in c. 2. n. 5. in prin. 1. q. 3. Nauarr. cons. 48. de Simon. & cons. 4. in fin. eo. tit. Sarn. de Trien. q. 12. sub n. 7. Moeda. decil. 167. August. lib. 3. decis. 625.

53 Limita secundo, nisi plus † fuisset datū, quam per Papam concessum; Fel. & alij, vt dixi in 4. ampliatione.

54 Limita tertio, nisi fuisset † narrata falsa causa pro obtinendo huiusmodi bene-
55 placito Papæ, nam tūc litere essent † ipso iure nulle ob obreptionem, vt fuit plu-
* ries* resolutum in Rota teste Caput. decis. 225. p. 3. Put. decis. 255. lib. primo, com
* munis opinio* teste Menoch. de arbitrio
56 Iud. cas. 201. col. prima, & dispēsatio † nullum produceret effectum, Abb. in c. quia circa n. 5. de consang. & affin. Dec. cons. 373. n. 13. Paris. cons. 51. n. 27. vol. 4. & à
57 pœna non excusatur faciens † aliquid illicitum ex licentia inualida, Fel. in c. eū causa n. 7. vers. 2. not. de off. deleg.

Limita quarto nisi adsit aliqua alia
58 fraus, quæ colligeretur ex † coniecturis positis per Mascar. de probat. Concl. 815.

Limita quinto, nisi huiusmodi benepla-
59 citum † postea non fuisset obtentum à Pa-
* pa, vt fuit alijs resolutum * in vna Con-
ch. 26.

ch. 29. Octob. 1539. teste Moedan. decis. 165. in recoll. manuscrip. quam limitationem poteris subtiliter sublimitare ex decis. firmata per DD. de Rota in vna Astoricen. pensionis coram Achille de Grass. teste eodem decis. 342. impressa, vt si ille, cui debebat cedi vigore † concordiæ beneficium, reperiatur in possessione, & non constet de beneplacito Papæ, ex hoc nõ præsumatur Simonia ex rationibus ibi positis.

Quadragesimæ Primæ Quæstionis Summarium

1 *AN expressio beneficij valoris vero maioris ad effectum imponendæ pensionis sit confidentialis, & n. 8.*
2 *Parochiales Ecclesiæ non grauantur nisi excedant Centum.*
3 *Conuentio circa beneficia Simoniaca.*
4 *Pactum dandi temporale pro spirituale, vel è contra Simoniacum.*
5 *Beneficia exprimuntur minus quam valent.*
6 *Intentio principalis facit committere Simoniam.*
7 *Eadem ratio de æquipollentibus.*
9 *Simonia quid sit.*
10 *Actus agentium iudicantur secundum intentionem.*
11 *Tacens aliquid, rescriptum annullatur.*
12 *Pœna non habet locum, nisi in casibus à iure expressis.*
13 *Simonia accedit heresi.*
14 *Acquiparatur sacrilegio, & Idolatriæ.*
15 *Crimen Simoniæ est maius quolibet alio.*
16 *Simonia requirit pactum.*
17 *Odia debent restringi.*
18 *Attenditur quod principaliter agitur.*
19 *Mendacium non inducit Simoniam.*
20 *Absurdum tollendum.*
21 *Mendacium quid sit.*
22 *Mentiens peccat mortaliter.*
23 *Ex expressione facta, pensio annullatur, vel reducitur.*
24 *Soluens pensionem non expeditis literis committit Simoniam.*
25 *Nemo præsumitur iactare proprium.*
26 *Actus præsumitur factus, vt sit vtilis.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA PRIMA *ARGVMENTVM.*

Exprimentes beneficium plusquam valet qua pœna puniantur.

QVadragesimo primo Quæro, an expressio valoris vero maioris beneficij resignati facta a Resignante, & Resignatario, ad effectum vt summus Pontifex signet supplicationem † cum pensione super dicto beneficio pro ipso resignante, efficiat eos Simoniacos, vel confidentiarios? Exemplum parrochiales Ecclesiæ de stilo non grauantur † pensione, nisi excedant centum, & pro ea summa, quam excedunt, si obtinens parrochialem fructuum ducentorum, & velit illam resignare cum pensione centum quinquaginta, & conuenit cum resignatario de exprimendo illam ccl. aut plus, vt pensio possit imponi, Ita etiam nunc S.D.N. non imponit pensiones excedentes medietatem super alijs beneficijs, si exprimant Resignans, & Resignatarius maiorem valorem, vt pensio opulentior imponatur, & resignatio cum huiusmodi pensione admittatur, quo casu resignans videtur satisfactus ob pensionem desideratam, & paulominus vero valore beneficij, & Resignatarius itidem cum consequatur titulum, & habeat spem adipiscendi omnes fructus moriente pensionario, ex qua ratione magnopere desiderantur tituli, & enixe procurantur resignationes, eoq. magis cum longe plus valeat beneficium in manibus vnius quam alterius, maxime ratione distantiæ a patria & loco domicilij, ob quod plures resignant.

Pro affirmatiua huius opinionis scilicet esse cõmissam Simoniã, vel confidentiam Primo, adducitur † quia conuentio circa beneficia ecclesiastica est Simoniaca, cap. cum pridem vbi Gl. & alij, c. vlt. de pact. doct. omnes in c. ex parte de off. de leg. Anan. in c. non satis de Simon. & est communis opinio doctorum, sed inter prædictos fuit conuentio, vt mentirentur valorem beneficij Papæ Ergo.

4 Secundo, omne pactum † expressum, vel tacitum dandi temporale pro spirituali, vel è contra sine beneplacito Summi Põtificis est Simoniacum, c. quam pio 1. q. 2. Abb. in d. c. cum pridem, & alij dd. Gl. in summa 1. q. 1. At conuentio talis inter resignantem & resignatarium, vt exprimatur maior valor beneficij ad constituendum maiorem pensionem, quam alias constitueretur est pactum, vel conuẽtio dandi aliquod spirituale scilicet beneficium ipsum resignatum, pro temporali scilicet pro pensione male imposita, & sine consensu Papæ, quia summus Pontifex id ignorauit, immo credebat vel verum valorem expressum, vel beneficium

* cium valere minus, nam de stylo * omnibus noto beneficia exprimuntur minus
5 quam † valent, vt eo minus soluatur in Cancellaria, & Dataria, Ergo exprimens valorem vero maiorem ad minus vt fiat, & admittatur renũciatio, videtur dare aliquid profanum, & temporale pro renunciatione beneficij, dat n. verba mendacia quæ non solum sunt profana, sed etiam falsa, ergo admittit Simoniam, & similiter renuncians, quia videtur renunciare ob aliquid profanum malum, & tẽporale, prædictum scilicet mendacium.

Tertio, quia mẽdacium fuit causa principalis, vt Papa admitteret resignationẽ cum tanta pensione (quam alias exposita veritate non reseruasset,) & vt resignãs resignaret, cum ipse non resignasset nisi, reseruata illa pensione, & sic in casu proposito fuit facta conuentio mentiendi ad effectum, vt Papa admitteret resignationem cum prædicta pensione, Ergo fuit commissa Simonia, quæ nedum requirit dationem, & promissionem pecuniæ aut alterius rei pro beneficio, sed etiam sufficit ad eam committendam, quod fiat aliquid tanquam quoddam pactum, & cau-
6 sa † principalis promittendi rem spiritualem, vt colligitur ex his quę scribit Nauarr. in man. c. 23. sub n. 107.

Quarto, quia sicuti esset Simoniaca renunciatio facta de beneficio centum ducatorum, cum pensione quinquaginta cõuenta inter ipsos sine consensu Papæ, vt supra dixi, ita & hęc, quæ æquipollet illi casui, nam si fuisset expressa veritas, Papa illam non reseruasset, & nihil refert
7 † quod de æquipollentibus fiat, vt quis incidat in pœnam, l. vlt. ff. mãd. c. licet ex quadam de testib. dd. in l. Gallus, §. & quid si tamen, ff. de lib. & posth.

Quinto, quia hanc opinionem videtur firmare Gig. de pension. q. 41. dum scribit clericum promittentẽ, vt facilius beneficium consequatur, soluere maiorem pensionem, quam beneficium ferre consueuit, & posse committere Simoniam.

His tamen non obstantibus, negatiuã
8 opinionem existimo esse veriorem, † in casu proposito nullam fuisse commissam Simoniam, vel confidentiam, quam opinionem in facti contingentia tenet Nauarr. cons. 74. & cons. 75. in titulo de Sim. & ita etiam ego bis alias respondi.

Et hanc opinionem primo probat illud

tritum

tritum, & vulgare in huiusmodi materia fundamentum depromptum a diffinitio-
9 ne Simoniæ, vt Simonia sit † studiosa voluntas emendi, vel vendendi spirituale vel spirituali annexum, Gl. in sum. 1. q. 1.
* & communiter ibi * dd. tradunt: sed in casu prædicto nulla adest voluntas studiosa emendi, vel vendendi, vt animus, intentio, & verba præfatorum conueniẽtium declarant, ergo &c. nam actus agen-
10 tium sunt iudicandi † secundum intentionem principalem eorum, l. si quis nec causam, ff. de reb. cred. intẽtio autem prædictorum principalis fuit, vt resignatio admittatur cum reseruatione dictæ pensionis, & nulla pecunia, aut res interuenit, Ideo &c.

Secundo, quia nullibi cauetur, vt volũtas tacendi aliquid verum, vel exprimendi falsum ad obtinẽdum beneficium aut pensionem, quo nõ expresso Papa non cõcessisset illud, vt in casu nostro, sit Simonia, iura n. loquentia de talibus impetrãtibus dicunt dumtaxat gratiam esse obreptitiam †, aut subreptitiam, & nullam,
11 c. ad aures c. super literis c. postulasti de rescr. lib. 6 c. si motu proprio c. non potest de præben. eo lib. Fel. in c. in nostra de rescr. Ergo prædicti, de quibus in casu nostro, non debent iudicari Simoniaci, quãdoquidem vulgatum sit in iure, pœnam † non habere locum nisi in casibus expres-
12 sis, l. at si quis §. diuus ff. de relig. & sumpr. funer. §. cum igitur auth. de non eligendo 2. nub. c. 15. cui de sent. exc. lib. 6. Menoch. de arbit. Iud. casu 275. n. primo, Eoque magis in hoc atrocissimo crimine Simoniæ, quæ † accedit hæresi, Turr.
13 Crem. in c. eos n. primo 1. q. 1. & sacrile-
14 gijs, † Turre Cre. in c. audiuimus n. 2. prima, q. 3. & Idolatriæ, Turr. Crem. in c. cito
15 n. 1. prima, q. 1. & est maius quolibet alio crimine, Turr. Crem. in c. patet n. 1. prima q. 2. & rationes ponit in c. ex multis n. 1. prima, q. 5.

Tertio, quia Simonia proprie requirit contractum, vel voluntatem contrahendi super re spirituali, vt id quod datur, detur in verum pretium, vel in similitudinem aut in causam principalem pro re
16 spirituali, vel † illi annexa, vt late probat Nauarr. in man. c. 23. n. 100. & cons. 58. n. 2. de Sim.

Quod hic non contigit, quia nullus cõtractus interuenit inter Resignantem, &

Resi-

Resignatarium, quo alter alteri daret, vel pro altero faceret tanquam in quodam pretium, vel causam principalem rei spiritualis, sed solum conuentio fuit inter eos, vt mentirentur Papæ pretium.

Quarto, quia nihil de hoc in hac Constitutione, vt licet videre, ergo, l. illam
17 C. de coll. eoque magis † cum simus in odiosis, Din. in reg. odia de reg. iur. lib. 6.

Alijs etiam rationibus posset hæc Sententia comprobari, vt per Nauar. d. cons. 74. a numero quarto, vsque ad finem, & cons. 75. n. 7. tit. de Simon.

Non obstant contraria, ad primum respondetur, non omnem conuentionem circa spiritualia esse Simoniam, sed eam duntaxat, quæ a iure reprobatur, & ita procedunt allegata in contrarium, vt licet videre, alias. n. sequeretur quod locatio, & conductio fructuum beneficij, & conuentio, vt ambo supplicet pro resignatione, & id genus aliæ conuentiones essent Simoniacæ, Fel. in c. ad audientiam de rescr. prima col.

Ad secundum respondetur, admittendo maiorem, declarando tamen minorem, quod intentio principalis prædictorum non fuit paciscendi in casibus prohibitis super re spirituali, sed vt resignatio admitteretur cum illa reseruatione pensionis. & sic non quod constitutio pensionis esset pretium renunciationis, & neutra pars dedit, aut promisit alteri quicquam ob pretium rei spiritualis, ideo attendendum erit, quod principaliter agi-
18 tur †, & pronunciandum pro nō Simonia ita resp. Nauar. d. cons. 74. n. 7. & d. cons. 75. n. 8. de Sim.
19 Ad tertium respondetur, † mendacium non inducere Simoniam, nam alias sequeretur quod omnis subreptio facta in materia impetrationis beneficij esset Simoniaca, quia est quid temporale quod fit, vt detur spirituale, quod sine illo non
20 daretur, idque videtur † absurdum, l. nam quid absurdum, ff. de bonis libert. & a nemine hactenus firmatum, vt dicit Nauar. d. cons. 75. n. 9. de Simon. Verum est, & non potest inficiari, esse mendacium, cū
21 causa † fallendi falsum enunciauerunt, D. August. in lib. de Mendac. D. Thom. 2. 2. q. 110. arg. 1. Turrecremat. in ca. is autē, n. primo, 22. q. 2. & quod commiserint
22 peccatum mortale, † cum res sit grauis, & tractetur de imponendo seruitutem rei spirituali, D. Thom. d. q. art. 4. & plures citat Turr. Crem. d. c. is autem in secunda quæst. n. 4. & in c. primum est, n. pri. 22. q. 2. & in c. nequis, n. 1. eadem caus. & q.

Ad quartum respondetur, diuersam esse rationem, vt patet ex his quę dixi supra in responsione ad primum argumentum, & Respondit etiam Nauarr. d. cons. 75. n. 8. & 9. tit. de Sim.
23 Et satis est quod resignans puniatur † in eo, quod pensio potest, vel annullari, vt dicit Nauarr. loc. cit. vel reduci secundum æquiorem sententiam alias obseruatam.

Ad quintum respondetur, Gig. esse intelligendum quando non fuerunt expe-
24 ditæ literę super † pensione, nam tunc esset Simonia. Et ita procedunt allegata per ipsum.

Et stante hac conclusione ita etiam potest responderi quibusdam alijs casibus similibus, quoties non valor verus beneficij resignati fuit auctus, sed aliorum beneficiorum obtētorum, per resignatariū, super quibus fuit imposita pensio pro resignante, vt consentiret resignationi, nā frequenter euenit, vt pensio reseruata pro resignante imponatur, & super fructibus beneficij resignati, & super fructibus alterius, vel aliorum beneficiorū obtentorum per resignatarium, nam si ipse resignatarius exprimat maiorem valorem, vt pensio reseruetur, nulla videtur commissa Simonia, eoque magis, si id fuit factum absque scientia resignantis, vt multoties fit ad effectum perficiendæ resignationis.

Et in dubio omni casu crederem huiusmodi expressionem fieri absque consensu resignantis, cum pensio reseruata non
25 sit in totum valida, & nemo præsumitur † iactare proprium, l. cum de indebito. ff. de probat. & quisque velit facere actum omni meliori modo, vt magis prosit, † & sit vtilis sibi, l. prima, & 2. ff. de solu. Bar. in l. gerit, n. 21. ff. de acq. hered. Soc. Iun. cons. 113. n. 3. lib. 4.

Quadragesima Secunda Quæstionis Summarium

1 *VBi non competunt verba legis, neque lex.*
2 *Trāsferentes pensionem per confidentiā non puniuntur.*
3 *Simonia deducitur ex spiritualitate.*

4 *Pensio*

4 *Pensio est mere temporalis.*
5 *Pensio quid sit.*
6 *Cessante ratione, cessat lex.*
7 *Ratio est anima legis.*
8 *Ratio disponit sicut lex.*
9 *Odiosa restringenda.*
10 *Licitum est emere constitutionem vel extinctionem pensionis.*
11 *Procurans, vt tertius consentiat, & promittens illum releuare committit confidentiam.*
12 *Promissio pecuniæ facta alicui, vt faciat resignare beneficium est Simoniaca.*
13 *Series negotij ostendit, quod actum est.*
14 *Si pensio est causa, vt disponatur de beneficio committitur confidentia.*
15 *Dans temporale pro spirituali, committit Simoniam.*
16 *Vbi competit diffinitio, ibi diffinitum.*
17 *Contractus simulatus inducit fraudem.*
18 *Resignatio simulata est confidentialis.*
19 *Solutio pensionis spectat ad habentem beneficium.*
20 *Attendi debet, quod principaliter agitur.*
21 *Vbi eadem ratio, ibi idem ius.*
22 *Quod prohibetur mediate, probibetur immediate.*
23 *Pensio in confidentiam illicita.*
24 *Pensio est annexa spirituali.*
25 *In annexis spiritualibus committitur Simonia.*
26 *Cum comprehendatur casus expressi, lex non dicitur extendi.*
27 *Non licet constituere, vel redimere pensionem sine auctoritate Papæ.*
28 *Consenties pensioni ob remissionem debiti, committit Simoniam.*
29 *Hodie non reseruatur pensio supe beneficijs Tertij.*
30 *Stylus Datariæ sepæ mutatur.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA SECVNDA.

ARGVMENTVM.

QVando Resignatarius committat confidentiam, constituendo pentionem super beneficio tertij, & paciscatur cum eo.

QVadragesimo secundo Quæro, an sit confidentia, si Titius pro facilitanda, & obtinenda resignatione beneficij sancti Andreæ, quam vult facere Mæuius eius possessor in eius fauorem, roget Ioannem, vt consentiat constitutioni cuiusdā pensionis super beneficio suo, soluendæ Mæuio resignanti, quam pensionem ipsæ Titius promittat verbo, vel scriptura, aut instrumento publico soluere ipsi Mæuio de suis pecunijs, vt eum seruaret indemnem.
Pro negatiua adducitur argumentum
1 desumptum † a verbis, quia, vbi non cōpetunt verba constitutionis, neque ipsa
constitutio ibi habet locum, l.4.§.toties ff.de dam.inf.& ibi Bart.in vlt.not.n.25.l. ab omnibus ff.de leg. 1.l. hos accusare §, omnibus, ff.de accusat. Sed huic casui nō competunt verba constitutionis Pij iiij. neque constitutionis Pij v. vt licet ex lectura videre ergo &c.
2 Secundo, quia pœne † impositæ per has bullas Pij iiij.& Pij v. contra confidentiarios non habent locum conta transferentes pensiones per confidentiam, vt tenuit Nauarr.cons.2.n.6.& cons.16.de Simon.ac firmauit * Rot. vt late deduxi su-
* pra comprobando auctoritatibus, & rationibus, ergo neque habebunt locum contra supponentes beneficia pro soluendis pensionibus, cum pacto, quod alter illas soluat, vt in præsenti disceptatione.
Tertio, quia cessat ratio constitutionum quæ fundatur † in spiritualitate be-
3 neficiorum, iuxta definitionem receptā, Glos.in Sum.1.q.1.declaratam a D. Thō. 2.2.q.100.art.primo, & per Nauarr.in mā. c. 23. sub n. 100. vt sit Simonia, quoties datur, vel accipitur spirituale pro temporali, sed quoties agitur de pensione,
4 nulla spiritualitas consideratur, cum † sit mere temporalis, Caiet.Tom. primo opusc.tract.17.q.10.& tract.31.nam est cer-
5 ta portio † fructuum ex aliquo beneficio ad tempus separata, Card.& Imol.in clement.prima de supplen.prælat.negli.Felin.in c. ad audientiam, el 2. de rescript. cum alijs quoque, vt per Gig.de pens.q. prima, Nauarr.cons. 2.numero primo de præben.& cessante ratione constitutionis
6 cessat † constitutio c.cum cessante de appell.l.adigere §.quamuis de iur.patr.Ra-
7 tio enim † est anima dispositionis Bal. in l.maximum vitium col.3.C.de lib.pret. & in l.si quis seruo C.de fur.Din.c.vlt.de regul.iur.in 6.Dec.cons.227.n.7. cum alijs adductis per Card.Paris.cōs.78.n.13.vol.
8 primo, & disponit sicut † lex Bal.in c. dilectus filius col.prima, de rescript.Dec.cōs. 284.col.2.Crauett.cons.183.col.2.
Quarto, quia prędictæ constitutiones Pij iiij.& Pij v.sunt odiosæ, vt probaui-
9 mus supra, ergo restringendæ, † in quātum fieri potest, regul.odia, & ibi Din.de regul.iur. lib. 6. Bart. & alij in l. si vero §. de viro ff.solut.Matr.& in l.si constante ff. eod.Card.Paris. cons. 16. n. 17. vol. 3. & per consequens non debent extendi ad

hunc

hunc casum, l.& si quis S.diuus ff.de relig. Paris.in rubr.ff.solut. Matr.n.21.

Quinto comprobatur, quia licitum est emere constitutionem, vel extintionem
10 †pēsionis super beneficio Ecclesiastico; vt tenet Caiet.in opusc.dict. tract. 17. q. 10.& tract.31.

His tamen non obstantibus, contrariā opinionem existimo veriorem esse, com-
11 missam Simoniam †, & confidentiam per promissionem factam a Titio de soluendo ex suo pensionem constitutam super beneficio Ioannis ad fauorem Mœuij pro facilitanda, & obtinenda resignatione beneficij obtenti per ipsum Mœuium ad fauorem ipsius Titij: & hanc opinionem in indiuiduo videtur firmare Nauar. cōs. 52.tit.de Sim.

Et mouet me primo, quia, quoties pēsio, vel constitutio pensionis emitur, vel venditur, tanquam gradus, seu medium acquirendi aliquod beneficium Ecclesiasticum, vel ordinem, tunc censetur commissa Simonia super beneficio,& ordine, vt vult Nauarr. d.conf. 52.n.2.vers.3.si-
12 cuti traditio, vel promissio pecuniæ † facta alicui, vt fit mediator ad resignandū, vel dandum beneficium, censetur Simonia Innoc.c.suam de æta.& qual.Nauarr. in manual. c.23. sub n. 106. idem Nauar. conf.59.tit.de Simon.& communiter alij. Sed huiusmodi constitutio pensionis fuit facta ad effectum, & finem quærendi ius spirituale, idest beneficia nam alias ille non resignasset beneficium sine reseruatione prædictæ pensionis, nec alter cōsentiret, vt super suo beneficio reseruaretur pensio nisi fuisset ei promissū, quod eam non solueret, arg.l. rem legatam in fin.ff.de adim.legat.l. cum de indebito ff.
13 de probat. & series negotij ostēdit † quid actum fuerit, l.verum ff.de furt.l.cum tale S.vltimo ff.de cond. & demonst. l. legata inutiliter ff. de adim. leg.c. intelligentia vbi Glos.in verb.ex causis de verb.signif. c.& si Christus, S. quædam, vbi Glos. in verb.ex causa de iureiur.præsupponimus enim super beneficio resignato non posse imponi pensionem, neque resignatarium habere beneficium, super quo posset dicta pensio reseruari, Pro facilitanda igitur resignatione, & obtinendo eo beneficio, quod aliqua ex causa desideratur, vt quia sit in patria, aut in loco optimo, recurritur ad amicum, vt consentiat reseruationi dictæ pensionis super suo beneficio, promittendo, quod nullum damnum patietur nam ipse eam soluet anno quolibet, ergo, cum fiat ad finem quærendi ius spirituale, erit Simonia & confidentia, sicuti est Simonia, quod datur mediatori ob eandem causam quærendi ius spirituale.

Secundo quia, quoties pensio habet
14 aliquam † connexitatem cum titulo beneficij, puta quia per pensionem subsequitur dispositio tituli, tunc pactum super pensione est confidentiale, vt colligitur ex his, quæ dicunt Nauarr.in man. c.23.sub n.109. cum seq. Mayol. de irregul.lib.5.c.45.col. penul. Mascard. de probat. concl.1306.& probatur expresse in dict.const.Pij v.in S.Quare nos, volentes, ibi dicitur, promissionem pensionis absque consensu Papæ pro resignatione beneficij, esse confidentiā, & in S.seq.incipit, Itidem vbi cauetur promissionem pēsionis pro collatione, electione, & præsentatione esse confidentiam, & in interpretatione vtriusque S.adduximus rationes, & concordantes, idque ostenditur ratione manifesta, quia tunc datur spirituale I.beneficium pro temporale I.pēsione, & per † consequens absque dubio committitur cōfidentia, & Simonia Glos in Summ.1.q.1.cum alijs super allegatis sed in casu nostro pensio est causa, quod ille resignat beneficium in fauorem Titij & sic per eam subsequitur dispositio tituli, ergo committitur confidentia: nec obstat, si dicatur quod pensio reseruatur auctoritate Papæ nam respondetur, non fieri super hoc fundamentum, sed super pacto soluendi illam pensionem ab alio, qui ad eam non tenetur, iuxta ea, quæ habentur per Moedan. decis. 214. manuscript.

Tertio, quia hoc casu consideratur fides promissa per pactum nam confidit, quod ille Soluet. quamuis non teneatur, iuxta ea, quę scripsi in prima q.& faciunt quæ vult Caputaq.decis. 201.p. prima & sic habet locum diffinitio confidentiæ, de qua per Mascard.de probat.cōcl.1306 n.2.ergo † & diffinitum quoque habebit locum, Bart.& alij in l.prima ff.de testam. & in l.prima ff.de acq.poss.Dec. & Cagn. in l. omnis difinitio ff.de reg. iur. Habet etiam locum definitio Simonię, vt supra deduxi nam adest pactum, quod est de re tem-

temporali pro ſpirituali, Diu. Thom. 2. 2.
q. 100. art. primo, ſub qua diffinitione in
cluditur omnis contractus non gratui-
tus, in quo temporale datur pro ſpiritua
li, vel ei annexo, Nauar. dict. conſ. 52. n. 3.
Quarto, quia huiuſmodi reſeruatio pē
ſionis, inſpecta perſona Titij, & Ioannis,
17 & pacto ipſorum, non fuit vera †, ſed ſi-
mulata, ad effectum, vt beneficium reſi-
gnetur ipſi Titio, Arg. not. in l. qui ſic ſol-
uit ff. de ſolut. Moedan. deciſ. 224. manu-
ſcr. & per conſequens confidentialis, ſi-
* cut in ſimili Rota* in vna Reatin. penſio-
nis die Veneris xi. Martij 1588. coram
R. P. D. Pamphilio iudicauit Simoniacā
reſignationem quandam cum retroceſ-
18 ſione, quia non fuit vera †, ſed ſimulata
reſignatio, ad effectum, vt reſeruaretur
penſio nepoti, & fraus tali caſu ſatis de-
prehenditur.
Quinto, hæc concluſio probatur, quia
ſolutio pēſionis ſpectat ad illum qui poſ-
19 ſidet beneficium penſione † grauatum,
ad not. per Bart. in l. quæro ff. de vſufruc.
leg. & in l. prima C. de annat. & trib. lib. 10.
* Caſtrenſ. conſ. 310. & fuit pluries *reſo-
lutum in Rota, vt tradunt Moedan. de-
ciſ. 214. penſio, & 216. Put. deciſ. 11. de
penſ. in manuſcr. cū alijs a me adductis
de reſig. benef. lib. primo, q. 8. n. 44. & 45.
* cum ſeq. & lib. 6. q. 2. n. 42. *& eſt commu-
nis opinio omnium doctorum, ergo pro-
mittens ſoluere penſionem impoſitam ſu
per beneficio obtēto per N. cum ipſe pro
mittens non habeat beneficium neque
fructus videtur facere contra naturam
ipſius penſionis Gig. de penſionib. q. 1. cū
ſeq. & per conſequens videtur id facere
pro conſequendo beneficio per viam re-
ſignationis, vt in caſu noſtro & ſic comit-
tere confidentiam cum ſemper debeat at
20 tendi, quod † principaliter agitur l. ſi quis
nec cauſam ff. ſi cert. pet. & ibi late Iaſ. n.
24. Riminal. ſen. conſ. 561. n. 14. Rimi-
nal. Iun. in l. imperium n. 588. ff. de iu-
riſd. omn. iudic. Et accedat, quia, ſicu-
ti eſt confidentia promiſſio pro reſigna-
tione facta reſignanti, vt dicitur expreſ-
ſe in §. Quare nos volentes, ita promiſſio
facta alteri ad finem eiuſdem reſignatio-
21 nis, nam viget eadem ratio †: ergo idem
ius l. illud ff. ad leg. aquil. l. a Titio ff. de
22 verb. oblig. &, quod prohibetur † media
te, prohibetur etiam immediate, l. auia,
§. Titio ff. de cond. & demonſtr. c. cū quid

vna via de regul. iur. lib. 6. Crauett. conſ.
137. in princ. Hinc dicit Maſcard. poſt.
Mayol. de probat. concluſ. 1306. n. 31. co
mitti confidentiam quomodocunque
tertia perſona ſuppoſita ſit: Nauarr. dicit
23 † penſionem eſſe illicitam, ſi fuit conſti-
tuta per confidentiam, conſ. 81. in fin. de
Sim. Remanet nunc, vt contraria tolla-
mus.
Ad primum reſpondetur, retorquen-
do in contrarium, quia immo competūt
verba conſt. vt patet ex ſupradictis, & præ
cipue ex ſecundo fundamento.
Ad ſecundum reſpondetur, diuerſos
eſſe terminos transferentium pēſionem
nam tunc nullus titulus beneficialis con-
ſideratur, ideo non committitur confidē-
tia, Nauarr. conſ. 2. & 16. de Simon. & dixi
ſupra; & paciſcentium ſuper penſione
pro conſequendo beneficio quo caſu,
cum conſideretur titulus, committur con
fidentia, Nauarr. in man. c. 23. ſub. n. 109
& ex diuerſis non infertur l. Papinianus
ff. de minor.
Ad tertium reſpondetur, retorquen-
do in contrarium quia ratio conſtitutio-
nis, & ſpiritualitas conſideratur, vt di-
xi ſupra, & maxime in primo, quarto, &
quinto fundamento. Accedat, quia pen-
24 ſio non eſt mere temporalis †, ſed anne-
xa ſpirituali, ſicut ius patronatus, Diu.
Thom. 2. 2. q. 100. art. 4. Nauarr. conſ. 52.
n. 4 de præben. & in annexis ſpiritualibus
25 † committitur Simonia, & confidentia,
c. cum ſeculum & c. ex literis d. iur. patr.
* vbi* omnes. & tritum eſt, annexorū ean-
dem eſſe rationē, c. quanto, vbi DD. de
Iud. & diffinitio illa penſionis allata non
eſt bona, vt oſtendit Nauarr. dict. conſ. 52
nu. 6. de præb. bona autem definitio eſt il-
la, quam ponit Nauarr. in man. c. 23. nu.
111. vt ſit ius temporarium, ſed ſpiritua-
le, aut illi annexum, non antecedenter,
vt ius patronatus, ſed dependenter, aut
conſequenter, inſtar beneficij, & probat
idem Nauarr. dict. conſ. 52. n. 7. de preben.
Ad quartum reſpondetur, hic non agi
de extendendis cōſtitutionibus odioſis,
ſed vt comprehendant caſus expreſſos,
& contentos ſub ratione: quo caſu non
26 dicuntur † extendi leges, l. his ſolis C. de
reuoc. donat. Dec. in c. at ſi clerici, §. de
adulterijs, n. 18. de iudic. & in c. ſecundo
requiris, n. 2. de appell. Card. Pariſ. conſ.
83. n. 21. vol. 3. Crauett. conſ. 118. n. 15.

Ad

Ad quintum respondetur, communē
opinionem esse in cōtrarium, scilicet, nō
licere constituere, vel redimere pensionē
27 † sine auctoritate Papæ, & de cōstituenda
pensione tradit Rebuff. de pacc. poss. n. 105
secundum paruam impressionem, solus
enim Papa id potest facere, vt late dedu-
xi in secundo casu confidentiali, circa §.
Itidem: & est comunis opinio, de redi-
menda vero, vt non possit redimi pensio
absque auctoritate Papę, est communiter
receptum, & consuluit Nauarr. cons. 52.
vbi probat argumentis, & rationibus de
præb. Et ita seruat stylus Curiæ, vt alias
docuimus, alias committitur simonia, Na
uar. cons. 65. de simon. Ideo scribit idē Na
uarr. cons. 39. de simon. esse simoniā, si N.
28 consentit reseruationi certæ pensionis †
in fauorem Titij, qui ex hoc ei remittat
obligationem cuiusdam debiti.

Concludendū est igitur &c. Et hæc cō-
clusio alias frequenter poterat accidere
nā reseruabatur pensio super beneficio
tertij, vt dixi de resignat. benef. lib. 6. q. 21
29 n. 20. Hodie autem tempore S.D.N. † Cle
ment. viij. cum non imponatur pensio su-
per beneficio alterius ex sententia Con-
gregationis super negotijs Datariæ, im-
mo difficiliter super beneficijs, quæ obti-
net resignans, sed tamen super beneficio
resignato, & in fauorem dumtaxat resi-
gnantis, præsens quæstio erit de raro cō-
tingentibus, nisi mutetur stylus Datariæ,
30 qui † mutatur ex voluntate Papæ, & Da-
tarij pro tempore existentis.

Quadragesima Tertiæ Quæstionis Summarium

1 *PActio de soluenda pensione non expeditis litteris, quando sit confidentialis.*
2 *An huiusmodi pactio sit simoniaca.*
3 *Simonia ex pacto.*
4 *Simonia committitur dando, & remittendo.*
5 *Remittere est dare.*
6 *Prælatus remittens debita Ecclesiæ incurrit pœnam.*
7 *In remissione excedente quingentos aureos requiritur insinuatio.*
8 *Remissio in institutione beneficij est simonia.*
9 *In litteris apponitur clausula, quod pensio sit nulla literis non expeditis.*
10 *Promissio pensionis absque auctoritate Papæ est simoniaca.*
11 *Supplicatio sola alias reddebat Ius.*
12 *Hodie bullæ debent expediri.*
13 *Salua conscientia, an possit solui pensio litteris non expeditis.*
14 *Papa censetur concedere gratiam per modum limitandum a Cancellaria.*
15 *Prouisus, de beneficio, an possit soluere pensionem ante captam possessionem.*
16 *Simonia quando.*
17 *Possessio beneficij est ius Spirituale, vel annexū.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA TERTIA.

ARGVMENTVM.

QVando sit confidentia soluere pensionem nō expeditis litteris.

QVadragesimo tertio quæro, an sit
1 confidentialis pactio de soluendo
pensionem auctoritate Apostolica reser-
uatam, † non expeditis litteris? Videtur
concludendum negatiue, quia huiusmo-
di casus non comprehenditur neq. sub
uerbis, neque sub ratione dictarum Con
stitutionum Pij IV. & V. vt licet videre;
& cum sint odiosæ, & pœnales, erunt in-
2 telligendæ, & restringendæ ad casus ex-
pressos. Declara, vt huiusmodi pactio
de soluēdo pensionem non expeditis † lit
teris sit simoniaca, vt in facti contingētia
respondit Nauarr. consil. 19. per totum,
& cons. 46. tit. de simon. namque huius-
modi pactum reddit faciliorem solutio-
nem, & receptionem pensionis, & pro-
dest pensionario, qui ex eo non grauatur
tur dispendio in expeditione, & nocet
3 beneficiario pensionem soluturo, cum
regulariter ante expeditionem ad eam
non teneatur, & per huiusmodi pactum †
arctatur, vnde videtur colligi simonia,
argum. cap. quam pio, 1. quæst. 2. cap.
4 vltim. cum ibi notat. de pact. Simonia
enim committitur non solum dando,
5 sed † etiam remittendo, cap. veniens pri-
mo, & ibi Glos. Abb. Felin. num. 1. &
alij de testib. & ratio ponitur in Glos.
6 ibi quia remittere est † dare, l. si fun-
dum, §. Titio fundum, ff. de leg. pri-
mo l. in ędibus, & ibi Glos. ff. de do-
nation. & ideo dicit Ant. de Butr. in ca.
si quorundam in prima col. de solut. quod
7 eandem pœnam † incurrit Prælatus, qui
remittit debita Ecclesiæ sicuti qui alie-
nat: &, sicuti in donatione excedente
8 quingentos aureos † requiritur insinua-
tio, ita & in remissione, Gloss. in leg.
si quis obligatione, ff. de regul. iur.

eo magis, cum ex remissione commodum applicetur parti, Abb. in d. ca. veniens, & Felin. col. prima, post Bart. & Bald. Ideo
8 pactio in constitutione † de remittendo aliquid spectans ad Ecclesiam est simoniaca, Abb. & Felin. num. primo, in fin. in dict. cap. veniens, ideo concludit Nauarr. d. cons. 19. gratiam esse nullam, & nihil acquiri promittenti, & promissario, & egere absolutione ab excommunicatione incursa.

* Et hanc conclusionem intellige stante stylo notissimo in curia apponendi clausulam in supplicatione reseruationis pẽsionis, quod literis non expeditis reseruatio illa sit † nulla, ac si non fuisset facta, nam huiusmodi prohibitio impedit ius ante expeditionem literarum, ideo firmarem, committi non solum simoniam, sed etiam confidentiam, nam, sicuti promissio solutionis pensionis facta
10 a resignatario resignanti absque † auctoritate Papæ est confidentia, vt colligitur ex constitutione Pij V. & nemo dubitat, ita & ea promissio, quæ fit de pensione reseruata a Papa, etiam literis non expeditis, cum stante dicta clausula, pẽsio ante expeditionem literarum habeatur, ac si non esset reseruata.

11 Quod ius ex ipsa † supplicatione reseruationis alias acquirebatur absque alijs literis, Card. in procem. Clemen. vers. nec sane in fin. Bal. in l. vlt. in princ. C. commun. seru. man. cum alijs, vt per Sarn. de non iudic. iux. form. supplic. q. 1. n. 7. & 8. quod procedit etiam in supplicatione collationis beneficij. Hodie autem in collationibus, & prouisionibus quorum-
12 cunque beneficiorum debent literæ † expediri, vt statuerunt Bonif. viij. Alex. v. Pius 2. Innoc. 3. Iul. 2. const. 4. Clemen. 7. const. 2. Paul. 3. const. 5. & Iul. 3. const. 3. & magna est altercatio, an salua conscientia possit peti, & exigi, & solui pen-
13 sio literis † non expeditis, Hier. Paul. in praxi Cancellariæ fol. 48. tenet negatiuam, Sed Gig. de pens. q. 34. num. 3. vers. contraria, & n. 6. vers. ego, Sarn. in regul. de non iudican. iux. form. supplic. q. 14. num. 3. tenet contrariam, commu-
* nis distinctio est, vt in foro iudiciali procedat prior sententia, in foro Poli posterior, vt conciliando tradit idem Gig. consil. 151. num. 8. & regulare est vt
14 Papa † censeatur concedere gratiam per modum limitandum a Cancellaria: & ideo requiritur expeditio literarum, Bellam. decis. 698. Oldrad. cons. 226. Mil. in repert. in verb. gratia.

Sed dubium est, si prouisus de beneficio impediatur a pensionario, id est ab habente pensionem auctoritate Apostolica super illo beneficio expedire literas antequam soluat pensiones decursas pos
15 sit eas iuste soluere, vt † expeditis bullis capiat possessionem, Nauarr. cons. 17. tit. de simon. in facti contingentia firmauit huiusmodi solutionem redolere simoniã,
16 nam † non licet dare aliquid temporale pro iure spirituali quærendo, neque pro quæsito non dum possesso conseruando, Glos. in c. decimas, 16. q. 7. Abb. in cap.
17 dilectus, nu. 4. de Simon. † & possesio beneficij secundum Nauarr. ibidem, n. 2. est quid spirituale, vel annexum Spirituali,
* & communiter est * receptum, dare aliquid temporale pro quærendo spirituale, vel ei annexum, esse simoniam, iux. Glos. 1. q. 1. in summ.

Quadragesimæ Quartæ Quæstionis Summarium.

1 *IN resignatione nulla pactio.*
2 *Resignans recipiens fructus post resignationem committit confidentiam.*
3 *Spirituale non potest dari pro spirituali.*
4 *Pactum est vitiosum, vt qui tenetur dicere primam missam dicat secundam.*
5 *Assignare possessiones loco pensionis non est confidentia.*
6 *Fructus beneficiorum consistunt in mera temporalitate.*
7 *Confidentia non committitur nisi in re spirituali*
8 *Fructus possunt in conuentionẽ deduci absq. vitio.*
9 *Præbendæ possunt vendi.*
10 *Fructus beneficij possunt creditoribus assignari.*
11 *Pensionarius habet fructus loco hypotecæ.*
12 *Nulla simonia deducendo in pactum, quod à iure permittitur.*
13 *Pensio de fructibus solui debet.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA QVARTA *ARGVMENTVM.*

Qvando prædia possint assignari loco pensionis.

Qvadragesimo quarto quæro, an, facta resignatione, & reseruata pẽsione resignãti, si fiat cõuẽtio inter resignãtẽ & resignatariũ, vt assignẽtur a resignatario

rio resignati certi, & denominati fructus, loco pensionis, sit confidentia punibilis per has Constitutiones?

1 Pro affirmatiua adducitur, quia in resignationibus nulla pactio, & conuentio
2 debet † interuenire, cap. tua nos, cum ibi not. de Simon.

Secundo, quia resignans percipiẽs fructus post resignationem cõmittit cõfiden
3 tiã, † vt dicitur in dict. Bull. Pij v. ergo, &c.

Tertio, affertur id, quod reliquit scriptum, Aug. In Summ. in verb. simonia 2. n.
3 32. vt sit † vitiosum pactum exactionis Spiritualis pro Spirituali, allegat D. Tho. 2. 2. q. 100. art. 3. ad Tertiũ, vbi videtur innuere, quod pactum est vitiosum, vt, qui tene
4 tur † dicere primam Missam, dicat secundam, & e contra.

5 His tamen nõ obstãtibus, † cõtraria opinio est tenenda, quam in facti contingen
* tia tenuit Rot. in vna * Cosentina prætensæ confidentię die Lunæ 4. Februarij 1501 coram R. P. D. Orano, nam ibi post cessionem Archiepiscopatus, & reseruationem duorum millium procedente fuerunt ei ab Archiepscopo electo assignata quædã feuda loco pensionis, prętendebatur a fisco, ex hoc fuisse commissam confidentiã fuit negatiue resolutum: & pro hac parte multi doctissimi viri responderunt. Et huiusmodi sententia.

Primo probatur, quia fructus omnium
6 beneficiorum † consistunt in mera tempo
* ralitate, Roman. cons. 328. post n. 5. & est* communis opinio, vt per Caputaq. decis.
7 237. sub nu. 3 p. 3. sed simonia, † & confidentia non cõmittitur nisi in re Spirituali, Innoc. in cap. quæsitum, de rer. permut. Card. cons. 36. n. 4. cum alijs, vt per Fe-
* lin. in rub. de simon. & * est communis opinio doctorum.

8 Hinc fructus, tam † percepti, quam percipiendi, sine vitio simoniæ, & confidentię, possunt in conuentionem deduci, Archid. in c. sed ad hoc 10. q. 1. & ibi Præpo. in cap. primo, nu. primo, in fin. q. 3. Gig. de pens. q. 87. num. 2.

9 Hinc est, quod, cum præbendæ † in merã temporalitate cõsistant, vendi possunt,
* vt fuit resolutum in * vna Toletana pecuniarum, siue præbendarum, coram Reomano 4. Aprilis 1552. teste Caputaqu. d. decis. 237. p. 3. Hinc etiã est, quod fructus
10 † beneficiorum possunt creditoribus assignari pro satisfactione debiti, Abb. in ca.

* peruenit, n. 12. de fideiuss. & communiter * in praxi seruatur.

11 Secundo, quia, cum pensionarius † capere possit fructus beneficij, super quo pensio est imposita, vigore hypothecæ, quæ sibi super illis competit, Roman. cõs. 388. n. 3. Natt. cons. 341. post nn. 6. & cons.
* 346. lib. 3. Et communiter * alij: ergo, si deducatur hoc in pactum, non erit simonia, neque confidentia, cũ insit de iure, quod pensionarius possit habere fructus beneficij pro satisfactione suæ pensionis, ac omnes doctores concludunt, vt patet ex allegatis per Dec. cons. 118. post n. 5. vers. ter
12 tio principaliter, nulla enim † simonia cõmittitur de ducendo in pactum id, quod a iure permittitur, Abb. in cap. primo, de eo quod. mitt. in poss. idem Abb. in c. olim el primo, de rest. spol. Ang. in verb. simon. 2. n. 18. late Felin. in c. ad audientiam, col. prima, & 2. de rescript.

Tertio, quia, si fructus beneficij possunt
* assignari pro satisfactione debiti, iuxta * communẽ praxim, Abb. In c. peruenit, n. 12. de fideiuss. multo magis pro soluenda pensione, quæ de fructibus solui debet, † & super illis est imposita, Dec. cons. 155. n. 3. Ber. cons. 17. n. 8. lib. primo, Gig. cons. 134. n. 9. & cons. 136. n. 6.

Non obstant contraria, nam ad primũ respondetur, pactionem ante resignationem, vel in actu resignationis esse illicitã, & prohibitam, non autem quæ fit post, & de re licita, scilicet de re temporali.

Ad secundum respondetur, perceptionẽ fructuũ absq. cõsensu Papæ esse cõfidẽtialẽ, secus cũ consensu, vt in casu nostro, nãq. iste illos percipit mediãte reseruatione facta a Papa, vnde cessat argumentũm.

Ad tertiũ respondetur, Ang. loqui quãdo fit pactũ super iure exigendi aliquod Spirituale, quod in fructibus cessat, cum
* consistant in mera temporalitate, iuxta * communẽ opinionẽ, vt per Caputaqu. d. decis. 237. p. 3. Et ita tenendum, & iudicandum esset.

Limitarem tamen, hanc conclusionem non procedere, quoties constaret, redditus assignatos multum excedere pensionem reseruatam, nam ex hoc oriretur suspitio, quæ, iuncta alijs adminiculis, redderet iudicem certum de confidentia, & pactione facta in actu resignationis. Et, ad euitandum lites, consulerem, huiusmodi conuentionem non esse faciendam.

Quadragesimæ Quintæ Quæstionis Summarium

1 *Pactio facta inter resignantem, & resignatarium de exigendis fructibus vsque ad diem consensus præstiti, non est confidentialis.*
2 *Confidentia non committitur super pacto quod inest a iure.*
3 *Fructus spectant ad resignantem vsque ad diem consensus præstiti.*
4 *Vsque ad diem consensus resignās est Dominus.*
5 *Fructus spectant ad Dominum.*
6 *Collatio cum promissione reparandi Ecclesias non est Simoniaca.*
7 *Beneficiatus tenetur ad reparationem Ecclesiæ.*
8 *Expressio facta in collatione aliter quam insit de iure est Simoniaca.*
9 *Electio facta, vt electus teneatur habere duos clericos secum, est Simoniaca.*
10 *Promittens in collatione reparare aliam Ecclesiam committit Simoniam.*
11 *Collatio facta cum onere legendi sacram Scripturam est Simoniaca.*
12 *Collatio debet esse libera.*
13 *Onus legendi sacram Scripturam est pium.*
14 *Conditio, quæ tacite inest, non vitiat.*
15 *Præbenda Theologalis erigenda in qualibet Ecclesia.*
16 *Pœnitentiarius instituendus.*
17 *Episcopus absque Capitulo potest instituere Pœnitentiarium.*
18 *Tractatus inter resignantem, & resignatarium, vt resignans possit capere fructus vsque ad diem consensus præstiti est licitus.*
19 *Resignans potest percipere fructus sibi competentes etiam post captam possessionem à Resignatario.*
20 *Resignans potest percipere huiusmodi fructus etiam de manu resignatarij.*
21 *Faciens actum permissum non incurrit pœnam.*
22 *Resignans potest dictos fructus vendere cuicunque.*
23 *Resignans potest exigere à fictuario, etiam post publicatam resignationem.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA QVINTA

ARGVMENTVM.

Qvod aliquæ conuentiones inter resignantē, & resignatarium non sunt confidentiales.

Qvadragesimo quinto, Quæro, an pactio facta inter resignantem, & resignatarium, vt ipse resignans possit exigere fructus beneficij resignati vsq. ad diē consensus præstiti, sit confidentia?

Negatiue† est respondendum, vt cōclu
1 sit Rot. in vna Cosentina præcēsæ cōfidē-
* tiæ coram R.P.D. Orano* Auditore Rotæ doctissimo die Lunæ 4. Febr. 1591. nā ibi Archiepiscopus cedens cum promouendo ad Archiepiscopatum conuenerat, & in instrumento præseruauerat sibi ius, & actionem ad fructus ante resignationem decursos, & inexactos recuperādos, quærebatur, an hæc pactio sit confidentialis? fuit conclusum negatiue. Et ratio huius conclusionis est, quia pactio, continens
2 id, quod ius commune dictat, non est Simoniaca †, neque confidentialis, Glos. not. in cap. cum M. in verbo perciperet, & ibi Ant. de Butr. de const. Glos. & Archid. 8. q. 3. in summa Glos. & Doctores in cap. significasti de elect. & in cap. ad audientiam el 2. de rescrip. Federic. de Sen. de permut. benef. q. penul. Gemin. cons. 84. col. 5. vers. ad longum disputa-
* tionem, nu. 17. & est communis *, & recepta per omnes dd. conclusio, vt patet ex adductis per Felin. in d. cap. ad audientiam, sed de iure communi fructus bene-
3 ficij resignati spectant † ad resignantem vsque ad diem præstiti consensus, vt consuluit Gabriel. cons. 192. nu. 3. 4. & 5. & late comprobaui in d. tract. de resign. be-
* nef. q. 6. num. 38. Et est communis * opinio, quia vsque ad illud tempus resignās
4 † est dominus, cum possit pœnitere, Ant. Aug. decis. 250. lib. 3. & decis. 186. eod. lib. Sarn. decis. 29. lib. 1. Cott. decis. 161. Put. decis. 29. de renunc. Accoramb. decis. 48. Moedan. decis. 11. Card. Palæott. decis. 70. Caputaque, decis. 55. lib. primo. omnes in manuscr. Bursat. cons. 393. vol. 4. Et est communis opinio, secundum
* quam fuit pluries resolutum * in Rota, vt late dixi in tractatu de resign. benef. lib.
5 1. q. 12. n. 16. cum seq. Et fructus † regulariter spectant ad dominum, l. fructus, l. in fundo, l. ex diuerso, l. non solum, §. meū, ff. de vsur. l. si dominū, C. de pignor. Ruin. cons. 25. nu. 2. & cons. 53. n. 23. lib. 2. Naurr. cons. 7. de sent. excommun. n. 2. Cefal. cons. 49. n. 13. vol. 1. Et * communiter alij doct. ergo pactum, in quo reseruatur ius, & actio exigendi, & recuperandi dictos fructus non erit Simoniacum, nec
* confidentiale, & ita * communiter practicatur. Idq. posset comprobari ex multis rationibus, quas posui in dict. tract. de resig. benef. lib. primo, prædicta q. 12.

Hinc est, quod collatio facta cum promissione de reparando Ecclesiam non est
6 † Simoniaca, vt in facti contingentia respondit Dec. cōs. 118. n. 5. vers. tertio principaliter, quia possidēs beneficiū de iure commu-

commisit † tenetur ad reparationem Ec-
clesiæ, cap. quatuor 12. q. 2. cap. si mona-
chus, 16. q. 1. c. primo, & ca. de his de Ec-
cles. ædif. Cæpol. de seruit. vrb. præd. cap.
19. n. 14. Paul. de Citad. in tract. de iur. pa-
* tron. in 5. princ. art. num. 173. communis *
opinio, teste Io. Petr. Surd. Cons. 62. nu. 4.
dixi in tract. de resign. benef. lib. 3. q. 15.

Declara tamen, hanc conclusionem
non procedere, quoties in pactione facta
inter resignantem, & resignatarium, ex-
ponitur aliter, quam sit de iure, vt in si-
* mili fuit resolutum in Rota * in vna Bo-
8 nonien. Diu. Thom. 23. Martij 1549. te-
ste Put. decis. 234. lib. 3. vbi fuit conclu-
sum, electionem esse Simoniacam, nam-
que fuit dictum, quod electus deberet
habere secum duos clericos Bononien.
9 & † inter alios vnum filium ex vno de e-
lectoribus, nam, licet rector tenebatur
de iure habere duos clericos, tamen
quia expressio fuit facta aliter, quam de
iure insit, fuit resolutum esse Simonia-
cam, ad notat. in cap. consuluit de vsur.
Glos. in cap. si fœneraberis, 13. q. 3. & in
Clement. prima, vers. onera de vsur. Dec.
in cap. significasti, n. 37. de elect. & cons.
118. n. 5. vers. nec obstat si dicatur.

10 Hinc promittens † reparationem alte-
rius Ecclesiæ committit Simoniam, cum ad
eam reparandam de iure non teneatur,
c. ex multis prima, q. 3. quem tex. ita in-
telligit Dec. dict. cons. 118. num. 5. vers.
non obstat tex.

11 Hinc Simoniaca est collatio † facta per
Episcopum Titio, cum onere Theologa-
lis, scilicet legendi sacram Scripturam, vt
* fuit resolutum in Rota * in vna Pampi-
lonensi Prioratus 20. Martij 1551. corã
Vestano, teste Caput. decis. 241. p. 3. quia
12 collatio debet esse libera, & non debet †
continere modum, & condicionem, aut
onus, Glos. & Doct. in c. 2. de elect. lib. 6.
& in c. ex parte, el primo de off. deleg. &
* communiter * Doctores, vt dixi in tract.
13 de resign. benef. lib. vlt. q. 1. & onus † le-
gendi quamuis sit pium, non tamen de-
bet adijci in collatione beneficij, Glos. in
cap. penult. in Glos. magna de magistr. &
ibi Anan. col. vlt. Imol. in cap. significa-
tum, col. 2. vers. in Glos. prima, Abb. nu. 7.
Card. Zabarell. col. 2. de præben. Nisi ap-
pareat in fundatione huiusmodi onus
legendi sacram Scripturam esse adiectũ:
nam tunc potest conferri cum dicto one-

* re, & condicione, vt fuit conclusum in
* dict. * Pampilonen. prioratus 20. Martij
1551. ex notat. in dict. c. significatum per il-
lum text. Francin c. 2. in 2. not. de elect.
* lib. 6. & est communis opinio * ex illa vulga-
14 ri regula, quod † condicio, quæ tacite in-
est, non vitiat, c. relatum, & ibi Doctores
de præben. Fedor. de Sen. de permut. be-
nef. q. penult. Dec. in cap. M. in V. Vaca-
turas de constit. & in c. significasti nu. 37.
de elect.

15 Et ideo hodie præbenda † Theologa-
lis erecta in Ecclesia Metropolitana, vel
Cathedrali, iuxta decretum Concilij Tri-
dentini, cap. primo, sess. V. de reformat.
cap. quia, & c. vlt. de magist. Concil. Ma-
gunt. cap. 65. Tom. 3. fol. 943. August. ca.
26. eod. Tom. 3. fol. 880. Colonien. de
Scholis, & Typogr. ca. 2. & sequend. eod. Tom.
3. fol. 812. potest conferri cum hoc one-
re, & condicione. Ita etiam præbenda in-
stituta pro pœnitentiario potest cum hac
condicione dari. Namque ex decreto
Conc. Tridentini, cap. 8. sess. 24. de re-
form. in omnibus Cathedralibus Eccle-
siis, vbi id commode fieri poterit, Pœ-
16 nitentiarius † aliquis cum vnione præ-
bendæ proximæ vacaturæ ab Episcopo
institui debet, qui sit magister, aut do-
ctor, vel licentiatus in Theologia, vel
iure Canonico, & annorum 40. qui dum
confessiones audit interim præsens in
choro censeatur, & hic pœnitentiarius po- *
test institui ab Episcopo duntaxat, quam-
uis de consuetudine, præbendæ debeant *
17 conferri † ab Episcopo, & capitulo, vt
* censuit * Sacra Congregatio Concilij
Tridẽt. sub die 24. Iulij 1572.

18 Ex his ergo collige, conclusionem † li-
citum esse tractatum inter resignantem,
& resignatarium, vt liceat resignanti post
resignationem capere fructus ei compe-
tentes vsque ad diem consensus præstiti
ex rationibus allegatis, & ita commu-
* niter * tenetur, & vidi alias iudicare se- *
cundum hanc sententiam.

Amplia primo, vt possit resignans il-
los fructus percipere, & ante quam resi-
gnatarius expediat bullas, & post expe-
ditas literas, & ante captam possessio-
nem, publicatamque † resignationem,
19 & postea, cum eadem sit ratio, nam est do-
minus illorum, Ruin. cons. 25. num. 2. &
cons. 53. n. 23. lib. 2. Nauarr. cons. 7. nu. 2.
de sent. excom.

Amplia secundo, vt possit dictos fru-
ctus resignans † capere tam de manu resi
gnatarij, quã de manu coloni, aut fictua-
rij, quia ex hoc nullam incurrit pœnam, †
cum actus sit permissus, l. Gracchus C. ad
l. Iul. de adulter.

Amplia tertio, vt possit resignans di-
22 ctos fructus vendere † cuicunq. pro pre-
tio conuento tam sciente, quam ignorã-
te resignatario, cum quisque possit ven-
dere, & alienare rem suã vulgatis iuri-
bus.

Amplia quarto, vt, si beneficium sit lo-
23 catum † certa mercede soluenda, quæ ca-
dit post admissam resignationem, & captã
possessionem, vt resignans possit pro rata
temporis petere partem dictæ mercedis,
& exigere ab affictuario adueniente tem
pore solutionis, non obstante, quod ipse
resignauerit, & resignatarius ceperit pos-
sessionem: vel, si non velit expectare vsq.
ad illud tempus, poterit resignans hanc
partem fructuum ad se spectantium ven-
dere resignatario, vel alij, cui magis pla-
cuerit, & inuenerit, cui poterit cedere
suam actionem per litteras, vel instrumẽ-
ta, qui subrogatus adueniente dicto tem-
pore poterit a fictuario hos fructus exige
re, vel a resignatario, qui exigit a dicto
fictuario, & faciunt, quæ scripsi de resig.
benef. lib. primo, q. 6. & q. 22. & ample in
in hoc tract. supra q. 29. & 30. & hoc com-
* muniter * tenetur per omnes: & secundũ
hanc sententiam vidi alias cõsultum per
* peritissimos viros; & etiam idicatum * in
facti contingentia: nam dictæ constitutio
nes Pij v. & Pij iv. sunt restringendæ, cum
sint odiosæ, & exorbitãtes: eoq. magis, cũ
Fel. record. Gregor. xiij. voluit illas re-
formare, & postea Sixtus v. & Gregor.
xiv. & nunc tempore Sanctissimi D. N.
Clementis viij. iam est reformata in com
pilatione septimi Decretal. & hic casus
nullo modo est comprehensus, neque in
verbis, neque in ratione, neque alio mo-
* do: & ita fuit * pluries iudicatum.

Et procedit hæc conclusio, etiam si in
illo beneficio resignato imponeretur pẽ-
sio, & in ea soluendus erit primus termi-
nus paulo post resignationem, nam id nõ
impedit, quominus resignans debeat ha-
bere partem fructuum vsque ad diem cõ-
sensus præstiti in resignatione, vel partẽ
mercedis fictus, nam plerunque primus
terminus pensionis solet solui anticipa-
* te, vt ex stylo, * & praxi notoria Vrbis pa
* tet: & ita vidi pluries practicari, & ser-
uari.

Quadragesimæ Sextæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia ex impensis factis à resignante pro re signatario.*
2 *Scientia Papæ tollit omne vitium.*
3 *Scientia Papæ tollit confidentiam.*
4 *Ex scientia Papæ videtur dispensatum.*
5 *Factum lege permittente nullam pœnam meretur.*
6 *Voluntas etiam ex actu inualido declaratur.*
7 *Delictum debet excludi.*
8 *Quælibet causa excusat à dolo.*
9 *Capienda præsumptio pro non falso.*
10 *Verba improprianter, vt aliquid non sit falsum.*
11 *Præsumitur potius error quam falsum.*
12 *Falsum non est punibile, si non adest dolus.*
13 *Causa etiam iniusta excusat à pœna doli.*
14 *Hæc causa excusat etiam à multa.*
15 *Et à mora.*
16 *Homicida quando ex causa excusetur.*
17 *Dispensatio insufficiens ad duo incompatibilia excusat a pœna execr.*
18 *Procliuiores sumus ad absoluendum, quam ad condemnandum.*
19 *Obtinens ex causa falsa concessionem pacti confidentialis, videtur committere confidentiam.*
20 *Literæ obreptitiæ, cum fuerit expressum falsum.*
21 *Literæ obreptitiæ nullæ ipso iure.*
22 *Literæ subreptitiæ etiam sunt nullæ ipso iure.*
23 *Obreptio est minor subreptione.*
24 *Quod nullum est, non potest producere effectum.*
25 *Nullum aliquid non operatur.*
26 *Concessio principalis non operatur in casu vitioso, & doloso.*
27 *Dispensatio subreptitia non prodest Monaco.*
28 *De rescripto nullo, non est facienda mentio.*
29 *Nullum, & inutile idem est.*
30 *Nulla, & non facta parificantur.*
31 *Nullum non habet imaginem rei.*
32 *Absolutio ex falsa causa non prodest.*
33 *Expressio falsæ causæ vitiat dispensationem.*
34 *Vnio ex falsa causa est nulla.*
35 *Literæ concessæ expressa falsa causa non sunt literæ.*
36 *Procurator falsus non dicitur procurator.*
37 *Cessante causa dispensationis cessat dispensatio.*
38 *Causa finalis, & causa impulsiua æquiparantur in subreptione.*
39 *Causa quæ, & n. 40.*
41 *Commenda concessa non habenti ætatem, nulla.*
42 *Coniecturæ sunt positæ arbitrio iudicis.*
43 *Stylus attendendus.*
44 *Licentia nulla non excusat à pœna.*
45 *Auxilium à gratia nulla frustra expectatur.*
46 *Scientia in concessione nulla habetur ac si non esset.*
47 *In obreptione quælibet causa non excusat.*
48 *Causa probanda, vt excuset.*
49 *Licentia inualida non est considerabilis.*
50 *Obreptio, & subreptio etiam in minimis vitiant literas*

51 Ob-

51 *Obreptio, & subreptio etiam non dolose vitiant literas*
52 *Mens Papæ in Bullis est præcisa.*
53 *Qualitas quæ exprimenda in literis.*
54 *Simplicitas non excusat à subreptione.*
55 *In gratiosis falsitas semper præsumitur dolosa.*
56 *Impetrans debet se informare de veritate.*
57 *Impetrans debet probare non dolum.*
58 *Dolus non præsumitur.*
59 *Mendacium præsumitur dolosum.*
60 *Ignorantia an excuset in subreptione.*
61 *Veritas sectanda.*
62 *Ignorantia in delictis quando excuset.*
63 *Datio Iudicis quando sit nulla.*
64 *Dolus in quibus casibus præsumatur.*
65 *Et in quibus ignorantia.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA SEXTA

ARGVMENTVM.

AN gratia obtenta ex falsa causa expressa in resignatione præcedente tractatu sit confidentialis.

QVadragesimo sexto, Quæro de notabili quæstione Resignans, & Resignatarius ante resignationem pacti fuerunt de quibusdam rebus, & condicionibus prohibitis, & Simoniacis, & postea porrexerunt supplicationem Papæ obtinendo beneplacitum in illis modis, & condicionibus illicitis, ex falsa tamen causa expressa, an sint confidentiales, Exemplum ex impensis factis a resignante
1 pro se, & † resignatario committitur cōfidencia, vt probatur in constitutione Pij v. in §. vel sola procuratoris, & pari ratione expēsis factis a Resignatario pro se, & resignante committitur confidentia, vt dixi in interpretatione dicti §. vel sola procuratoris, & de resign. benef. lib. 14. q. 7. n. 9. Nauarr. cons. 5. de Simon. euenit, quod Resignans, & Resignatarius hoc pacti fuerunt, vt omnes expensæ faciendæ in expeditione fierent per vnum eorum, absque dubio ex hoc contrahitur crimen confidentiæ, sed porrecta supplicatione Papæ procurarunt, vt Papa id permitteret, qui id concedendo videtur tollere omne vitium Simoniæ, & confidentiæ, apparet tamen in cōcessione expressam fuisse causam falsam, qua motus id Summus Pontifex concessit, puta quia fuit dictum attenta paupertate resignantis, vt possit resignatarius facere expēsas omnes spectantes ad ipsum, & illum, vel e contra, & constat liquidissime contrarium an hæc sit confidentia.

Pro negatiua primo cōsideratur, quod
2 in huiusmodi causa constat Papam † scivisse dictum pactum illicitum ad not. per Arec. cons. 11. ad fin. Anchar. cons. 170. col. 2. Castr. cons. 94. lib. 2. Card. Paris. cons. 100. n. 87. vol. primo, Grauett. cons. 197. n. 3. nam fuit ei expressum in supplicatione, Gl. in cap. statutum in verb. literarum de rescript. in 6. Abb. num. 8. Felin. num. primo, & Dec. n. 13. Paris. in c. cum inter n. 2. de except. Alex. cons. 122. nu. 23. lib. 4. Card. Paris. late cons. 3. nu. 55. & 57. vol. 4. sed scientia Papæ tollit Si-
3 moniam, † & confidentiam, Host. in cap. primo, ne præl. vic. suas Io. Andr. & Card. in cap. primo, de Simon. D. Ant. in 2. par. suæ summæ tit. 4. cap. 5. vers. de renunciatione Felin. in cap. ad audientiam, 2. n. 3. de rescript. comunis opinio, vt dixi de resign. benef. lib. 14. q. 3. n. 10. & n. 15. dixi
4 † videri dispensatum, Cassad. decis. 2. de Simon. Caccialup. de pens. q. 19. num. 17. & 18. Redoan. de Simon. p. prima, cap. 25. n. 27. & par. 2. c. 12. n. 19. Ideo, cum sit executum huiusmodi pactum auctori-
5 tate superioris, nulla pœna ex eo † sequi
6 debet, vulgat. l. Gracchus, C. de adulter. & regulare est vt voluntas † declaretur etiam ex actu inualido, & nullo, sicut ex valido, l. vlt. C. de reb. cor. l. 3. §. vlt. ff. de fund. instr. l. legatum §. vlt. ff. de adimen. legat. Card. Paris. in l. prima, n. 125. ff. de op. nou. nunc. eoque magis ad effugien-
7 dum pœnas, & excludendum tam † graue delictum, l. merito ff. pro Soc. Barbat. cons. 18. col. vlt. Boer. decis. 215. n. 22.
Secundo comprobatur, quia quælibet
8 causa, iusta, siue † iniusta, excusat a dolo, l. igitur §. primo, ff. de lib. caus. Glos. in l. plagij in verb. iustas ad leg. Fla. de plag. & in l. prima verb. iustis de ambig. Alex. cons. 160. col. prima lib. 7. Felin. in c. cum contingat, col. 3. de rescr. Dec. cons. 170. n. 2. etiam bestialis, Aret. in l. clam possidere §. ad nundinas vbi Ias. de acq. poss. & sem-
9 per capitur præsumptio † pro non falso, Alex. cons. 70. col. prima lib. primo, Card. Paris. cons. 169. n. 58. vol. 4. etiam si aliquo
10 † modo verba improprientur, Ruin. cons. 14. col. penult. lib. 5. & potius præsumitur
11 error, † quam falsum, Bart. in l. quoties §. primo ff. de hered. instit. Io. Anā. in c. cū dilecti col. 2. de accusat. Aretin. cons. 47. col. prima Dec. cons. 175. col. 4. ergo, si nō
12 adest dolus, falsum non erit punibile, † vt est communis opinio, teste Socin. iun. cons.

cons.39.n.83.lib.2.Clar.lib.5.recept. sen
tent.§.falsum vers. excusatur autem, &
per consequens non erit Simomiacus, ne
que confidentialis.
Tertio, fortius hanc partem corrobo-
ra, quia causa iniusta non solum excusat
a dolo, vt proxime dictum est, sed etiam
13 † a pœna doli, Bertran.cons.34.col.vlt.lib.
3. & cons. seq. ac cons.61.eod.lib.3.com
* munis * opinio, teste Curtio Iun.cons.19
14 n.4.& a † mulcta Glos.in l. prima, in fin.ff.
siquis ius dicenti non obtemp.& ibi Bart.
col. vlt. & Alex. Ias. nu.24. ac alij, Idem
Alex.cons.125.col.3.lib.4.Felin.cons.34.
* n.18.Calcan.cõs.28.col.5.communis * opi
nio, teste Curt.Iun.cons.132.n.primo.&
15 † a mora, Menoch.in 5.remed.recup.poss.
n.56. & 58.& plura huius generis congo-
rit Tiraquell. de pœn. leg. caus.43. & de
16 causa iniusta homicidij, † vt homicida
excusetur, tradit Afflict. decis.360.n.6.
Gram.decis.29.n.19.Soc. iun.cons.37.n.
83.lib.2.& de crimine læsæ maiestatis,
Crauett.cõs.6.n.90.& crimine falsi, Card.
Paris.cons.151.n.29.lib.4.
Quarto, fortissime deducitur doctrina
Gemin.in c.non potest §.primo, num.6.de
præben.lib.6.vbi vult, quod, licet dispen-
17 satio † insufficiens ad duo incompatibilia
non tribuat ius retinendi beneficia, ex-
cusat tamen assequentem secundum cu-
ratũ a pœna extrauag.execrabilis, quod
* dictum sępę approbasse * Rotam, tradit
Sarn.in regul.de annal.q.14.n.4. præser-
18 tim cum simus procliuiores ad † absoluen-
dum, quam ad condemnandum, iuxta l.
Arrianus ff.de act.& oblig.
19 His tamen non obstantibus, † contra-
riam opinionem existimo in puncto iuris
veriorem, & tenendam, scilicet, esse tali
casu commissam confidentiam, & moueor
quia infitiari minime potest, literas ex-
peditas vigore supplicationis, in qua e-
rat huiusmodi concessio, quod resignans
faceret omnes impensas spectantes ad se,
& ad resignatarium, attenta paupertate
illius, vel e contra, cum clare constet de
20 contrario, esse obreptitias, † cum fuerit
expressum falsum, Abb.in c.cum dilecta
n.15.de rescript.Gemin.cons.128.in fin.
Alex.cons.66.in fin.lib.2.Bal.cons.152.
* col.2.lib.2.communis * opinio, teste Ber.
in c.super literis de rescr.& per conse-
21 quens nullas † ipso iure, Felin.in c.ad au-
dientiam 2.n.22.de rescr.Soc.sen.cons.
113.col.3.lib.1.& cons.164.col.2.& 169.in
princ.lib.primo, Soc.iun.cons.77.n.83.84
lib.primo, Card.Paris.cons.31.n.22.vol.
primo, & cons.51.n 27.vol.4.Crauet.cõs.
68.nu.2.& 79.n.2.& 296.vol.4.Gozadin.
cons.26.n.21.Brun.cons.12.n.17.& cons.
17.n.14.Ruin.cons.28.n.8.lib.primo, Tira
quel.in tract.penul.leg.caus.44.n.21.late
Rebuff.in prax. tit. different. inter rescr.
iust. & grat.n.12.& fuit die ii.Martij 1553
22 * coram Vestano resolutum * in Rota in †
subreptione, teste Caput.decis.225.p.3.
Put.decis.255.n.7.lib. primo, quæ est mi-
23 nor † obreptione, Abb.in c. quia circa n.
5.de cõsang.& affin.Gemin.dict.cõs.128
in fin.& alij, quos refert Menoch.dicens,
esse * communem de arbitr. jud. cas.201.
* n.9.Gozadin.cons.26.n.22.ergo aliquem
24 non possunt † producere effectum, l.4.§.
condemnatus ff.de re iudic.l.non putauit
§.nõ quouis ff.de bon.poss.c.illud de iur.
patron.regu.non præstat de regul.iur.lib.
25 6.Neque † quicquam etiam minimum o-
peratur, l.quoties, ff.qui satisdar.cogan.c.
primo, de accusat.c.quæ sine, & c.postula
tus 4.q.7.Glos.in l.2.C.de hered.& Glos.
in c.vera iustitia dist.45.Marsil.cons.130.
n.46.lib.2.& in l.vlt.in 3.col.ff. de quæst.
& singul.274.
* Et regulare est, ac passim * receptum,
vt concessio cuiuscunque Principis nun-
26 quam, & nihil operetur in † casu vitioso,
doloso, & obreptitio, seu subreptitio, l.
non solum, §.si heres, & §.ea liberatio,
iuncta l.seq.ff.de liber.leg.Soc.sen.cons.
13.col.2.vers.secundo principaliter n.8.
lib.primo loquens de dispensatione sub
27 reptitia facta à Papa † Monacho, ex Glos.
in clement.prima verb.vel alteri de præ-
ben.& in c.dudum de elect.& in c.vlt.de
fil.presb.& c.non potest, & c.si motu pro-
prio de præb.lib.6.c.postulasti, c.referen-
te, c.ad audientiam de rescr.& ibidem Fe
lin.latissime, ex pluribus cõprobat; Et i-
28 deo de rescripto nullo non † est facienda
mentio, Gemin.in c.quoniam, col.4.dist.
18. Felin.in c.a.primo n.13.de rescr.& fa-
ciunt, quæ scribit Tindar.de testib.lib.2.
c.primo n.8.& Lãfranc.de testib.n.53.Se
bast.Vãt.de nullit verb.hæc est antiqua,
n.5.Redoan.de Simon.p.2.c.2.n.4.vbi in
ferunt ad plures illationes, nullum enim
29 † & inutile idem est, c.inter corporalia,
30 de transl.prælat.& nulla † & non facta pa
rificantur, c.proueniens de fil.præsbyt.
not.

not. per omnes Doctores in c. in præsentia de probat. quandoquidem quod nul-
31 lum est non dicitur † imaginem rei habere, l.vnic.C.de delar.lib.xi. Bal. quem refert Nicol. Moron. de fid. tre. & pac. q.
* 165. n.4. cum seq. Hinc * communis opi-
32 nio est, absolutionem ex falsa † causa non prodesse, Glos.in c.ex parte in verb.redire de off.ord.& ibi Abb.n.primo & 3.Imol
* n.primo, Præpos.n.5.&.alij * omnes, nam
33 expressio falsæ † causæ viciat dispensationem, literas, & quamlibet concessionem ipso facto, Abb.signanter per illum tex.in c.quia circa, n.5.de cósang.& affin.& per tex.quem dicit apertum in c. 2.in fi.de fil. presb.lib.6.Siluestr.in Summ.verb.dispensatio n.2.vers.ex quibus Dec.cons.373.n. 13.qui etiam adducit Zabarell.& Panor-
34 mitan.volentes vnionem † ex falsa causa esse nullam, Card.Paris.cons.51.n.27.vol. vbi deducit plures, & faciunt notat.in l. præscriptione, vbi Bart. & alij C. si contr.ius.vel vtil.pub.& in l.vlt.C.de diuers. rescript.Idem Paris.cons.136.n.24.vol.4. Roman.cons.194.late Fel.in c.postulasti n. 18.de rescr.Franc.Curt.sen.cons.16. col. 3.& passim est approbatú vno ore, literas
35 cócessas † expressa causa falsa, nó esse literas, státe ipsarum inualiditate ipso iure, sicuti procurator falsus non dicitur pro-
36 curator, neque dat aliquam † iurisdictionem, Felin. post Innoc.& Bellam.in cap. ad audientiam, 2.num.21. de rescript. quod procedit etiam in totum, Bart. Felin.& alij relati per Paris.alleg. cons. 51. n.27.vers.constat vol.4.ob id dicimus ces-
37 sante causa † dispensationis, quia non adest, vel est falsa, cessare dispensationem, Archid.& Gemin.in c.priscis dist.55. Felin.in c.quæ in Ecclesiarum, n.29.de constit.Romá.cons.404.Ruin.cós.3.n.14.vol. primo, Petr.de Anchar.cons.242.exteriore, Dec.cons.318.n.5.Felin.in c.super his de fid.instr.& in dict.c. quæ in Ecclesiarú n.43.Card.Paris.dict.cons.51.n.31.& 32. vol.4.late Dec.in c.cum cessante, col.prima post alios, de appell. Quod vendicat sibi locum non solum in causa finali, in
* qua * omnes communiter conueniút, sed
38 etiam † in causa impulsiua, secundum ma-
* gis * receptam sententiam, testib.Conar. lib.primo var.resolut.c.vlt.in princ. Menoch.de arbitr.Iud.cas.201. n.2. Oldrad. cons. 256. vers. ad primum, Dec.in c.cum cessante, n.7.de appell.& in c.postulasti in

4.not.post Abb.in vlt. not.de rescr.fuit re-
* solutum in vna * Pientin. parochialis de Monticello, die 19.Februarij 1554. teste Caputaqu. decis.274.p. 1. eoque magis,
39 si ex illa † mouetur Princeps ad concedendum etiam facilius, ad not. in c. dudum de elect.c.super literis, & c. postulasti, de rescr. Dec.cons.541.n.20.Curt.Iun.cons. 27.in fin.Crauett.cons.296.col.4.Barbat. cons.46.col.2.lib.2. Et infitiari nó potest, in casu, de quo agitur, paupertatem expressam induxisse summum Pontificem ad id concedendum, nam huiusmodi cócessio, vt Resignatarius impendat pro resignante, vel e contra, de raro conceditur, & tunc cum magna difficultate ne védantur beneficia, & ne approbentur pacta illicita, & Simoniaca, vt omnibus notum est in curia: immo scimus, multos sanctissimos Pontifices numquam voluisse id concedere, vt Pius v.Gregor. xiij. Gregor.xiiij.& Innoc.ix.& nunc Sanctissimus D. N. Clemens Octauus, etsi aliqui Pontifices id concesserunt per raro, & cú difficultate, ac eum causa, quæ nihil aliud est, quam motiuum, quo quis inducitur
40 ad † aliquid faciendum, vel principaliter, vel minus, Card. Zabarell. quem refert, & sequitur Præpos.in c.quia circa, n. 4.de consang. & affin. idque verificatur hic, ad tradita per Caputaq.decis.274.p. 1.vbi refert fuisse resolutú de anno 1554.
* in vna * Pientin. gratiam nullam de commenda, factam N. quod existeret in 13. an.
41 cum haberet 14.cum PP. facilius † commédet maioribus, quam minoribus, Ita facilius concedit hoc, attenta paupertate alterius, faciút, quæ scribit Felin.in c.postulasti, in x. conclus. n. 9. de rescript. & prudens Iudex id recte absque scrupulo poterit iudicare hoc casu, scilicet ex cóiectura ta mente concedentis, ex qua colligitur, vel propterea hoc concessisse, vel facilius, ná arbitrio Iudicis prædictæ
42 coniecturæ † positę sunt, Barbat.cons.46. col.2.lib.2.Felin.in c. cæterum, n.4.de rescript.Dec.in c.super literis, n.9.eod. Soc. iun.cons.95. n.71. lib.3. Et prima regula
43 hoc cognoscendi † est stylus, Lap. alleg. 89.late Felin.in c. super literis n. 8. vers. prima regula de rescr.

Nulla igitur existente ipso iure huiusmodi concessione, & per consequens supplicatione, & literis desuper expeditis, negotium remanet in statu, quo erat ante dictam

audit

dictam concessionem, quo considerato, constat de pacto illicito prohibito, & confidentiali, quod sortitũ est effectum suũ, & fuit consummatum, nam fuerunt factę expensæ: ex quo sequitur, esse commissam confidentiam, sicuti esset commissa, non obtenta prędicta concessione faciendi prædictas expensas sequuto effectu, vt ex prædictis patet, & fuit resolutum in vna * Cõchen. 29. Octobris 1539. teste Moedan. decis. 165. dixi de resign. benef. lib. 14. q. 9. n. 3. & accedit, quia licentia data aliquid illicitum faciendi, existente, † nulla non excusat facientem à
44 pœna, Petr. de Anchar. cons. 401. incip. Si proposius quem refert, & sequitur Felin. in c. cum causa, n. 7. vers. secundo nota de off. deleg. Gabriel. de malef. conclus. 8. n. 86.

Remanet, vt contraria tollamus. Non obstat primum, de scientia Papæ, nam verissimum est, & appobatum ab omnibus, Papæ scientiam tollere omne vitium Simoniæ, & confidentiæ: sed id procedit, quoties ei verum narratur: secus, si falsum; quia tunc offenduntur eius aures, & maiestas: & frustra petit, qui petit au-
45 xilium, & fauorem a gratia nulla, † & obreptitia, Glos. Abb. & alij omnes, in c. quia circa de consang. & affin. Felin. in c. significãte, n. 4. de rescr. huiusmodi enim
46 † scientia, & concessio perinde habetur, ac si non adesset, ad tradit. per Rodoan. de Simon. p. 2. c. 2. n. 4. & comprobanimus supra, nam alias daretur causa committendi obreptiones, tam detestatas a sacris Canonibus.

Ad secundum respondetur, quamlibet causam excusare a dolo, procedere, vt quis non puniatur pœna corporali, vt patet per Doctores relatos per Gabriel. de malef. conclus. 8. n. primo, vel melius
47 respondetur, non habere † locum in obreptione, vt fuit resolutum in * Rota, teste Caputaq. deci. 274. p. prima, Paris. cõs. 51. n. 31. vol. 4. aliud est enim, adesse causam, sed leuem, vel iniustam, & bestialem, prout loquuntur Doctores firmantes hanc conclusionem: & aliud est, causam esse falsam, vt ex prædictis liquet, & corroboratur, quia, vt quælibet causa excuset a dolo, requiritur, vt illa non
48 solum allegetur †, sed probetur, Corn. cõs. 243. col. 5. lib. 3. & cons. 280. col. 2. lib. 4. Sarn. in §. ex maleficijs, col. 14. Inst. de action. Maran. cons. 27. Curt. iun. cõs. 132 Aretin. cons. 80. col. prima, &, quod fuerit motus ob illam causam ille, qui prætendit excusationem, Angel. & Imol. in l. ex cõsensu, §. vlt. ff. de appell. Alex. cons. 103 col. pænult. lib. primo, & cons. 115. col. pænult. lib. 4. Corn. cons. 33. col. pænult. vol. 4. Dec. cons. 452. col. 2. Ruin. cons. 33. col. pænult. vol. 4. & eodem modo tollitur tertium argumentum.

Non obstat quartum, de doctrina Gemin. approbata a Rota, nam respondetur Primo loqui in subreptione, non autem in obreptione, quæ distant inter se, & longe maiorem vim habet obreptio, quã subreptio, Abb. in c. quia circa, de consang. & affin. cum alijs vt per Menoch. de arbitr. Iudic. cas. 201. col. pænult. nam hic expressit falsum, quod non erat ibi. Secundo respondetur, quod non fuit sortita effectum, cum literæ secundi beneficii curati essent nullæ, & inualidæ quod non verificatur in casu nostro, quia iam pactum de expensis fuit consummatum,
49 & licentia habita † fuit inualida, & ideo non considerabilis, Felin. signanter in dict. c. cum causa n. 7. vers. secundo noto de offic. deleg. post Petr. de Ancharan. quem citat.

Concludendum est igitur, esse ex hoc commissam confidentiam.

Amplia primo, etiam si obreptio fuit in minimo, nam tritum est, in beneficialibus obreptionem, & subreptionem quæ
50 tumvis † minimam vitiare literas, c. si properãte de rescriptis, c. si motuproprio de prœben. & fuit resolutum in * Rota in vna Bellicen. Prioratus coram Marsican. 29. Aprilis 1541. teste Put. decis. 131. lib. primo, in eo qui in impetratione nouæ prouisionis non expressit quãtitatem fructuum indebite perceptorum etiam consistentem in vno aureo.

Amplia secundo, etiam si fuisset expressa falsa causa absque dolo, nam in beneficialibus obreptio, & subreptio etiam
51 † non dolosa vitiat gratiam, & reddit literas inualidas, c. super literis, vbi Butr. Abb. Imol. Felin. & omnes * de rescriptis, Card. Paris. cons. 51. num. 35. vol. 4. communis * opinio, teste Felin. in dict. c. super literis, n. primo, vers. in literis gratiæ, & ita fuit * resolutum in Rota, teste Caputaqu. decis. 274. p. prima, Mãdos. in regul. de impetr. benef. vacãt. per obit. fam.
52 Card. q. 25. n. 7. nam in literis † beneficialibus

libus mens Papæ est præcisa, Imol. in c. super literis, & ibi Felin. n 3. vers. sed ca-
53 ue, & qualitas †, quæ de iure venit exprimenda, si non exprimatur, vitiat, etiam si alias Papa omnino literas concessisset, c. si motuproprio, & ibi Glos. & alij de præben. lib. 6. Gemin. in c. dudum col. 5. eod. tit. & lib. Card. cons. 34. vbi dixit,
54 subreptionem † vitiare in beneficialibus, etiam si surgat ex simplicitate, allegat Glos. in dict. c. si motuproprio, & ibi Gemin. col. 3. & Rot. decis. 19. de præben. in antiquior. Felin. dict. cap. super literis num. 3. vers. limita quarto quod rescriptum beneficiale nō potest reduci ad ea, quæ si fuissent bene expressa, vel aliter expressa, retardassent, Et comprobatur ex eo, quod scripsit Innoc. in c. accedēs,
55 de crimin. fals. quod in gratiosis † falsitas semper præsumitur expressa cum dolo, sequitur Felin. in dict. c. super literis, n. 5. Mand. dict. q. 25. n. 7. nam sic impetrās de-
56 bebat se informare prius de † veritate, Card. in dict. c. accedens, & idem Innoc. in c. dilectus, el primo de rescr. voluit, quod in gratiosis in dubio præsumatur dolus, & Felin. in dict. c. super literis n. 5. vers. non dicas, quod potest hoc negans probare contrarium, quia non est præsumptio iuris, & de iure, & ei incumbit
57 onus probandi, † quod caruit dolo, &
* regulare est, ac communiter * receptum,
58 vt dolus † qui non præsumatur, l. quoties §. qui dolo, ff. de probat. & l. non omnis §. a barbaris ff. de re milit. Dec. cons. 175. n. 5. Alex. cons. 65. n. 11. lib. primo, Grammar. decis. 60. n. 6. præsumitur in eo, qui dixit
59 mendacium, l. si quis affirmauerit, §. primo, l. quod venditor; & l. & eleganter §. Item Pomponius, ff. de dol. l. falsus, §. si quis, ff. de furt. Gig. cons. 40. n. 5. Felin. in c. literas ante n. 2. de præsumpt. Alex. cōs. 63. lib. primo, Dec. in l. 2. col. 2. ff. quod quisque iur. Crauett. cons. 2. n. 13. & cōs. 192. n. 13. & de antiq. temp. p. prima vers. vidimus, n. 16. & 18. & præcipue, quando commodum ex mendacio quis consequitur, Card. Paris. cons. 8. n. 5. vol. 4. Bal. cons. 250. & 382. lib. 5. Crauett. cōs. 18. n. 22. & simplicitas allegata, & probata, quæ secundum aliquos excusat in subreptio-
60 ne, maxime proueniēs ex † ignorātia, Io. Andr. Ant. de Butr. Imol. Abb. & Gemin. & alij omnes in c. gratia col. 2. de resc. li.
61 6. nō excusabit in obreptione, nā quis † tenebatur veritatem Papę exprimere. faciunt quæ scribit Luc. de Penn. in l. quoties col. 7. vers. quod si reus accusatus, C. de dignit. lib. 12. Barbat. cons. 43. col. 4. vol. primo, Socin. sen. cons. 54. n. 13. lib. 3. neque habet locum in præiudicium ter-
62 tij, quia tunc ignorantia, quamuis † probabilis, non excusat, Abb. quem refert, & sequitur Felin. in dict. c. super literis,
63 n. 6. de rescr. & in quibus casibus dolus † præsumitur, vide latissime Mascard. de probat. conclus. 531. & in quibus casibus
64 præsumatur †, vel non, ignorantia, vide eūdē Mascar. de probat. cas. 879. vbi late.

Limita hanc conclusionem non procedere quoties illa clausula attēta paupertate fuisset posita in supplicatione a reuisoribus insciis resignāte, & resignatario, nam hoc casu excusarentur a cōfidentia, vt in terminis fuit resolutum in Rota dū imprimeretur hæc quęstio in vna Aretin. confidentiæ coram R. P. D. Serafino lunę 23. Ianuarij hoc anno 1595. licet antea contrarium sententiasset R. P. D. Iudex confidentiarum.

Quadragesimæ Septimæ Quæstionis Summarium.

1 *Examen per concursum fit in beneficijs curatis.*
2 *Pactio inter concurrentes in beneficio, vt vnus alteri non opponat defectus, an sit confidētialis.*
3 *Pactum consideratur in confidentia.*
4 *Cessante diffinitione, cessat diffinitum.*
5 *Lex pœnalis non habet locum nisi in casibus expressis.*
6 *Beneplacitum Papæ tollit omne vitium.*
7 *Ex diuersis non infertur.*
8 *Pensio non debet solui sine beneplacito Papæ.*
9 *Pactum inter concurrentes in beneficio quando sit simoniacum.*
10 *Simonia committitur etiam absque datione pecuniæ.*
11 *Impediens aliquem ab officio, vel beneficio, quando peccet.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA SEPTIMA

ARGVMENTVM.

AN sit confidentia, pactio, quod alter alteri defectus non opponet in concursu? & an sit simonia.

QVadragesimo septimo, Quæro, an, si plures concurrant in aliquo beneficio, & se inscribant, vt subijciantur examini, quod fit † per concursum, iuxta c. 18. sess. 24. de Reform. in Conc. Tri-
1 dent. & inter illos fiat pactio, quod alter alteri defectus non opponet, cum realiter pos-

ter possint obijcere, & vt, qui iudicaretur dignior, per superiorem, haberet beneficium, & solueret alteri pensionem an nuam cum beneplacito Sedis Apostolicę, numquid huiusmodi pactio sit confidentialis, & intret Constitutio Pij v.

2 Pro affirmatiua ponderantur † verba dictæ Constitutionis Pij v. volentis esse confidentiam dispositionem de beneficio, 3 vel pensione † cum pacto, & tradunt Nauarr. in Man. c. 23. n. 110. cum sequen. Idē Nauarr. cons. 77. 30. 33. & 36. de Simon. Mascard. de probat. conclus. 1306. Mayol. de irregul. lib. 5. c. 45. col. penult. Sed inter dictos concurrentes disponitur de beneficio, & pensione ex pacto, namque stāte prædicta conuentione beneficium potest deuenire ad personā, ad quam alias non deueniret opposito defectu, & pensio reseruatur pro eo, pro quo alias non reseruaretur.

Sed, hoc non obstante negatiua opinio est verior, & tenenda, secundum quā consuluit Nauarr. cons. 3. tit. de Simon. quæ probatur.

Primo, quia cessat diffinitio confiden-
4 tiæ hoc casu †, cum nulla intercedat fides, arg. not. in l. omnis diffinitio, ff. de reg. iur.

Secūdo, quia dicta Cōstitutio Pij v. ēst admodum pœnalis, & odiosa, & non de-
5 bet habere locum nisi in casibus † expressis, Nauarr. cons. 66. de Simon. inter quos iste non reputatur.

Tertio, consideratur beneplacitum Apostolicū in reseruatione pēsionis quod
6 tollit † maculam, vt dixi de resign. benef. lib. 6. q. 2.

Nec obstat argumentum in contrariū adductum, quia procedit Constitutio in dispositione tituli, vel pensionis, quæ fit in resignatione, collatione, & præsentatione, & quæ fit absque beneplacito Sedis Apostolicæ, quod præsupponimus ad esse hic in reseruatione dictę pēsionis vn-
7 de sumus in diuersis, † ex quibus non infertur vulg. l. Papinianus, ff. de minor.

Limita primo, hanc conclusionem nō procedere, quoties fuisset pensio illa cō-
8 uenta inter dictos concurrentes † soluta absque reseruatione Papæ nam hęc esset confidentia, cum dispositio omnis de pensione absque beneplacito Papæ sit confidentia, vt ex verbis Constitutionis prædictæ Pij v. supra deduximus.

Limita secundo vt, quamuis firmauerimus tali casu non commicti confiden-
9 tiam ex dicto pacto, vt † committatur Simonia, Nauar. dict. cons. 3. in fin. n. 1. de Simon. nam Simonia committitur etiam si
10 ne interuentu pecuniæ numeratæ, vel rei æstimabilis, & sufficit onus † faciendi, vel non faciendi, quasi pro pretio rei spiritualis, vel causa principali meditata beneficium consequendi, c. sicut 3. c. non satis de Simon. c. quam pio 1. q. 2. c. vlt. de pact. c. ex parte 1. de offic. deleg. c. significasti de elect. Nauarr. in Manual. c. 23. sub n. 100. col. 2. & 3. & est * communis omniū Doctorum sententia, & huiusmodi pactū de non opponendo exceptiones fuit causa, vt prouisor ei conferret beneficium. An autem hæc sit Simonia realis, vel conuentionalis, ponit Nauarr. dict. cons. 3. n. 2. & n. 3. dicit prouisum teneri ad restitu-
11 tionem eo modo, quo impediens † aliquem ab officio, vel beneficio consequendo tenetur, iuxta ea, quæ scribit Adrian. in 4. sentent. de rest. q. 10. Caiet. 2. 2. q. 62 art. 2. Sot. lib. 4. de iust. & iur. q. 7. art. primo, late Nauarr. in Manual. c. 17. n. 69.

Quadragesimæ Octauæ Quæstionis Summarium.

1 *Donans aliquid examinatoribus pro approbatione, non committit confidentiam.*
2 *Committit tamen Simoniam.*
3 *Approbatus in Concursu acquirit Ius.*
4 *Dans pecuniam pro beneficio tentat emere Gratiam Spiritus sancti.*
5 *Dantes pro acquirendo beneficio sunt ipso Iure suspensi.*
6 *Dans pro dimissorijs ad quid teneatur.*
7 *Resignatio cum pacto, vt Resignatarius ei suffragetur in alio beneficio non est confidentialis, sed Simoniaca.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA OCTAVA.

ARGVMENTVM.

Donans aliquid examinatoribus pro approbatione obtinenda non committit confidētiam, sed Simoniam, & incidit in alias pœnas.

Quadragesimo octauo Quæro, an donans aliquid examinatoribus occasione examinis ad beneficium, vt ipsum approbent, vel præferant digniori, aut æque digno, committat confidētiam.
1 Negatiua † opinio est vera, quia iste casus non comprehenditur neque in ratione, ne-

ne, neque in verbis harum Constitutionum Pij iv. & Pij v. vt ex lectura verborũ patet, vt ex his, quæ scripsimus in S. quare nos volentes, ideo, &c.

Accedit, quia prædictæ Constitutiones sunt pœnales, & odiosæ: quare restringendæ erunt in casibus dumtaxat expressis,

2 Committitur autem ex hoc† simonia, vt tradit Nauar. conf. 58. verf. ad quartum, tit. de simon. Et probatur in c. 18. sess. 24. de reform. Conc. Triden. ibi, *caveantque ne quicquam prorsus occasione huius examinis, nec ante, nec post accipiant: alioquin simoniæ vitium tam ipsi, quam alij dantes incurrant, à qua absolui nequeant nisi dimissis beneficijs, quæ quomodocunque etiam antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur, &c.* Quod decretum ligat examinatores accipientes, & eos, qui dãt, & loquitur de datione ante examen, vel post, dummodo occasione examinis detur, nihil refert, quando præstetur, & priuat non solũ illo beneficio ita obtento, sed etiam alijs obtentis antea, & obtinendis, & ideo inquit Nauar. dict. conf. 58. col. 1. quod pœnæ simoniæ realis habet locum hoc casu, nam, vt dicit idem Nauar. col. 3. per approbationem factam in concursu acquiritur

3 approbato ius in illo beneficio, & pro illo beneficio, & pro illo iure spirituali fuit datum, & ideo scribit idẽ Nauar. prædicto conf. 58. col. prima, verf. tertio, quod dantes pecunias examinatoribus, vt eos tàm quam idoneos præsentent Episcopo, ad effectum, vt ab eo ordinentur, quod ten-

4 tant† temere gratiam Spiritus Sancti id est ordinationẽ, vt dicit tex. in c. quãdo, dist.

5 24. & propterea sunt† ipso iure suspẽsi, vt vult ibi Gl. per c. reperiuntur, 1. q. 1. quod

6 autem in dantibus mediatoribus† pro impetrãdis dimissorijs, disputat, & resoluit Nau. alle. cõs. 58. Et, hac sũpta occasione.

Quæro, an resignatio beneficij sit confidentialis, facta cum pacto, vt resignatarius suffragetur resignanti, vel alteri in aliqua electione, in qua ipse habet vocem, vel multum potest? Negatiua opi-

7 nio† mihi videtur verior, quia præsens casus non comprehenditur in verbis, neque in rationibus Constitutionum Pij 4. & Pij v. quę cum sint pœnales, & odiosæ, intelligendæ sunt in suis limitibus, & eatenus, quatenus exprimunt verum ex hoc committitur Simonia, vt tradit in specie Nauar. in Man. c. 23. n. 100. col. 2. verf. Nã cum quis renũtiat, ex not. in c. quam pio pri. q. 2. c. sicut, & c. non satis, de simo. c. ex parte, de off. deleg. c. cum pridem, de pact.

Quadragesimæ Nonæ Quæstionis Summarium

1 *An dans post resignationem committat confidentiam, & n. 5.*
2 *Verbum remittere importat donationem.*
3 *Simonia committitur ex datione, & remissione.*
4 *Causa indicat, quid actum sit.*
6 *Post actum, quis libere potest dare in beneficialibus.*
7 *Beneficiatus potest libere disponere de fructibus benefic.*
8 *Quisque tenetur diligere proximum.*
9 *Eleemosyna inter bona opera computatur.*
10 *Aduerbium adiunctum dispositioni qualificat.*
11 *Præsumptio cessat data causa.*
12 *Electus dans post electionem non incurrit pœnam.*
13 *Non statuitur contra legem naturalem.*
14 *Grati esse debemus.*
15 *Absurdum tollendum.*
16 *Sanguis non est eliciendus.*
17 *Fideicommissum in fraudem fisci eum sit in continenti.*
18 *Remissio debiti facta a resignatario resignanti non est Simonia.*
19 *Distantia temporis excludit delictum.*
20 *Actus subsequens quando non retrahatur ad præcedẽt.*
21 *Datio temporalium relatiue facta ad spiritualia absque pactione non est Simonia.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA NONA

ARGVMENTVM.

QVando resignatarius donans resignanti post resignationem committat confidentiam.

QVadragesimo nono, Quæro, An, si resignatarius post resignationem donet aliquid resignanti, aut consangui-

1 neo ipsius, puta † ex fructibus ipsius beneficij, vel alterius, sponte, vel ex aliqua iusta causa, committat confidentiam prohibitam his Constitutionibus?

Pro affirmatiua, primo ponderatur Cõstitutio Pij V. in S. Quare, ibi, aut quicũq. successor illi, vel eius propinquis ipsos fructus, aut partem aliquam remiserit eorundem, Põdero verbũ Remiserit, † quod importat donationem, l. contra, S. si filius, ff. de pact. l. 1. ff. de trãsact. l. si mulier, & ibi ibi Bal. & Alex. ff. de cond. ob caus. l. si fundũ sub conditione, S. Titio, & ibi Gl. ff. de leg. pri. l. si donationis, & ibi Bal. C. de donat. Io. And. & Abb. in c. ex insinuatione, de iur. patr. cũ infinitis alijs, quæ ad hoc congerit Tiraq. in rep. l. si vnquã in verb. donatione largitus, n. 173. C. de reuoc. donat. qui n. 173. dicit tã cõmittere simoniã remittentẽ, † quã donantẽ, c. veniẽs, & ibi 2 3

 Glos.

Gl.& Abb.in 3.not.de testib. Barb.cons. 41.col.16.lib.primo.

Secundo, quia huiusmodi donatio videtur facta ob causam præcedentem, & sic ob cessionem,& ideo indicat, quod in ea actum sit, l.sed Iulianus §. proinde, ff. ad Maced.l.quædam, ff.de reb.dub.Paul. de Castr.consi.247. nu. 5. lib. primo.& ex hoc oritur præsumptio.

His tamen non obstantibus, contra-
5 ria opinio † est verior, quam tenuit Rot. coram R. P. D. Orano Auditore Rotæ in vna Cosentina prætensæ confidentiæ, die Lunæ, 4. Februarij, 1591. vt donatio omnium fructuum, vel partis beneficij resignati post resignationem factam, a resignatario resignāti non sit confidentia, si resignatio beneficij non sit facta hac intentione, vt id fiat, & cum pacto, nam potest quis, postquam est beneficium assecutus, sponte, aut ex aliqua causa iusta, fructus, aut eorum partem re
6 signanti†, aut alteri donare, absq. vitio simoniæ, vel confidentiæ.c. Artaldus, ibi, antequā eligeretur, 8.q.3.Gl.in c.quāuis in verb.postmodum.c.q.2.Io. And. Abb. Felin.& Dec.in c.veniens, el primo, de testib.Abb.in c.cū M.n.24.de cōst.Dec.cōs. 118.n.4.Sar.de trienn.q.12.vers.sec.principaliter, Put.decis.171.n.9. lib.2. Moed. decis.166.incip.Permutatio, Card.Paris. cons.30.n.21.vol.4.Natt.cons.219.n. 11. Ferret.cons.393.n.8.& communiter Doctores, vt habetur in dict.c.veniens. Accedit, quia alias sequeretur absurdū, quod beneficiatus de fructibus beneficij † non
7 posset libere disponere, quod esset cōtra veram, & receptam omnium Canonistarum sententiam.Gl.in c.præsenti verb.nostrarum, de off.ord.in 6.Imol.in c.cæterū, de donat.& in cap.vlt.de pecul.deric.late Bursat.cons.376.n.19.cum seq.vol.4.Cōprobatur etiam, quia hoc esset contra charitatem, qua tenemur subuenire pro-
8 ximo, † iuxta illud, Homini homo Deus.

Ita etiam in simili in Euāgelio prohibemur eleemosynā facere, vt videamur ab hominibus, Ex quibus verbis non damna
9 tur eleemosyna, quæ inter bona opera † connumeratur, vt late per Nauar.in c.si agamus, n.8.de pœnit.dist.prima, sed tunc demum, si facta sit ea intentione, vt ab hominibus videamur, ita non sola fructuum concessio inducit simoniā, & confidentiā, sed ea, quæ fuit facta intentione praua, & pacto, vt etiam aduerbium adiunctum di-
10 spositioni ostendit, cuius natura † est, qualificare factum, l.Pomponius, & ibi Bart. nu.19.ff.de negot.gest. Vltimo, id certificatur ex recepta doctorum omnium sententia, simoniam, & confidentiam non committi sine pacto, vt dixi supra.

Ad contraria respondetur. Ad primum, Bullam illis verbis non dicere huiusmodi donationem esse confidentiam, & sic vere commissum esse delictum: sed dicit, ex ea remissione, & donatione præsumptionem, ex qua alijs coniecturis concurrentibus vult delicti commissi re-
11 sultare probationem, quæ † præsumptio cessat, quoties ex causa constat donasse, vt late fuit dictum in alia quæstione.

Sicut neque Constitutio hæc Pij V. procedit, quoties fuit datum resignanti a resignatario, collatori ab eo, cui fuit collatum beneficium, præsentanti a præsentato, eligenti ab electo, post longum
12 tempus a resignatione, collatione, † præsentatione, vel electione, vt spatio trium annorum consuluit in terminis Nauarr. cons. 66. incip. R. Domine, tit. de simon. quod est transpositum, fol.803.in secundo Tom.& nu. 5.dicit, Cōstitutiones has Pij iv.& Pij v. non intendere prohibere beneficiarijs, ne quid vnquam donent eis, per quorum resignationem, collationem, electionem, & præsentationem obtinuerunt beneficia: quia id fuisset sta-
13 tuere contra legem naturalem: † quod non poterant.c.sunt quædam, 25.q.1. nā quisque obligatur benefacere potius illis, a quibus talia beneficia acceperunt,
14 quam alijs, iuxta † notabilia verba posita in c.cum in officijs, de testam. cum in officijs charitatis primo loco illis teneamur obnoxij, a quibus beneficium nos cognoscimus accepisse. Nam alioquin sequeretur, quod nulla renunciatio, vel collatio reperiretur facta ab vno amico alteri in eadem ciuitate degente, quæ non posset iudicari confidentialis, si aliquot annis in eadem conuixerint: quandoquidem vix reperiretur vllus adeo ingratus, vt nulla munera, vel obsequia, aut officia retribuerit ei intra tantum tempus, arg. not.per Gl.in l.si non sortem, §.libertus, ff.de cond.indeb.& subdit Nauarr. quod vix vllus Cardinalis, Archiepiscopus, vel Episcopus, habēs ius cōferēdi beneficia pinguia, inueneretur, qui nō deberet præ

sumi

sumi cõfidẽtiarius, si retributio facta post collationem post duos, vel tres annos arg-
15 gueret confidentiam: quod est absurdũ, † & nullatenus dicendum, l. nam quod absurdum, ff. de bon. libert. & huiusmodi Constitutiones pias, sed pœnalissimas, & odiosas extendere ad hunc casum esset
16 elicere sanguinem †, inquit Nauarr. ex cap. 30. prouerb. cap. denique, dist. 30. ideo alias vidi per doctissimos cõsultum, coniecturam illam, de qua in hac Constitutione Pij V. de resignatione facta a resignatario nepoti, aut consanguineo resignantis non procedere, quoties post longum tempus fuit facta resignatio, puta spatio alicuius anni; Nam in alia coniectura Pius V. ponit modicum tempus, idest duorum, aut trium mensium: & ta-
17 cita fides de restituendo incapaci tacitum † fideicommissum in fraudem fisci tunc arguitur, cum fit incontinenti, vt tradunt Bart. cons. 194. in fin. Palatinus Ru. in rubr. de donat. inter vir. & vxor. §. 3. num. 13. cum alijs, vt per Couarr. in Epit. de Sponsal. cap. 8. §. 8. num. 5. Bal. in l. eam quam, n. 40. C. de fideicom.

Hic in facti contingentia consuluit Al-
18 ciat. resp. secondo, col. 2. n. 16. & 17. cum sequent. lib. primo, non † esse simoniam remissionem debiti factam a Resignatario
19 Resignanti longo tempore post resignationem, nam huiusmodi distantia † temporis excludit omnem præsumptionem, Roman. & alij, l. qui in aliena, §. si is. qui putabat, ff. de acquiren. hæred. nec actus
20 subsequens potest præsumi factus ad exequutionem † actus præcedentis, cum sequeretur delictum, Bald. in l. fœlicissimam, C. de his qui a non domin. Et solent omnes inter se vti hac liberalitate: not. per Bart. in l. quæ dotis, ff. sol. Matrim. Nec est obliuioni tradendum in hac materia, quod scribit Ant. de Butr. in cap. tua nos
21 in fin. de simo. dationẽ temporalium etiã correlatiue † factam ad obtinenda spiritualia absque pactione non inducere simoniam sequitur Soc. sen. nu. 5. Amplia etiam si eodem tempore, vt ibi Zabarell.

Quinquagesimæ Quæstionis
Summarium.

1 *Dans ante resignationem non committit confidentiam, nec Simoniam.*
2 *Alienans ante delictum non videtur facere in fraudem.*
3 *Simonia, quando exactio dat causam collationi.*
4 *Alienatio modico tempore ante delictum præsumitur fraudulenta.*
5 *Ex verbis, & signis colligitur fraus.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA
ARGVMENTVM.

Quando ex datione ante resignationem arguatur confidentia.

Quinquagesimo, Quæro, an arguatur confidentia ex datione facta ante collationem, præsentationem resignationemque.

Huiusmodi dationem non esse Simo-
1 niam † scribit Redoan. de simon. p. 3. cap. vlt. num. 2. vide Abb. in c. tuam de simon.

Nam datio tẽporalium libera non relatiue facta ad causandam dationem Spiritualium non inducit simoniam, Butr. per illum tex. in cap. tua nos n. 3. & in c. dilectus secundo, nu. 3. vbi etiam Zabarell. eodem numero de Simon.

Ideo alienatio etiam omnium bono-
2 rum facta † ante delictum non præsumitur facta in fraudem fisci, Bart. in l. post contractum, num. 2. Alciat. n. 37. vers. ex serum, ff. de donat. Salicet. in l. si quis post hac, col. 4. cap. de bon. proscr.

3 Limita, nisi exactio † dederit causam collationi, præsentationi, & resignationi, Redoan. dict. pa. 3. cap. vlt. n. 5. vbi loquitur de consuetudine habente hoc fundamentum, vt sit vitiosa, Abb. in cap. cum in Ecclesia, de consuet.

Limita, nisi paulo ante resignationem fuisset datum cum conuentione, nam colligeretur ex hoc, dedisse causa resignationis nam etiam alienatio modico tempore ante delictum † præsumitur fraudu-
4 lenta, Dec. cons. 235. col. 2. vers. quinto. præsumitur. Natt. cons. 542. num. 9. lib. 3. Anchar. cons. 251. nu. 3. Blanch. tract. de indic. num. 58. Pic. in dict. l. post contractum, num. 26. Io. Anib. num. 163.
5 vel colligeretur ex aliquibus verbis, † aut signis, Alciat. in l. si maior la prima, vers. 7. C. de transact. Pic. dict. l. post contractum, num. 68. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 124. n. 69.

Quinquagesimæ Primæ Quæstionis
Summarium.

1 *Ex resignationibus reciprocis factis inuicem filijs, an colligatur confidentia, & n. 2. 3.*

2 *Actus reciproci inducunt Simoniam.*
3 *Conuentiones in beneficialibus prohibentur.*
4 *Correspectiuitas ex mandatis datis vni Procuratori.*
5 *An colligatur correspectiuitas, si consensus fuerunt præstiti eodem tempore.*
6 *Resignationes in fraudem quæ.*
7 *Fraus ex causa præsumitur.*
8 *Filius in beneficio non potest succedere Patri.*
9 *Ex mandatis datis eadem die colligitur correspectiuitas.*
10 *Quid ex mandatis datis modico tēpore interiecto.*
11 *Fama facit semiplenam probationem.*
12 *An fama probet simoniam.*
14 *Interpretatio capienda, vt delictum excludatur.*
15 *Quisque potest resignare suum beneficium.*
16 *Lege naturali quis est obligatus ad gratiā rese-(rendam.*
17 *Regula de triennali reddit tutos.*
18 *Correspectiuitas non consideratur, cum digressum est ad actus extraneos.*
19 *Fama non probat confidentiam.*
20 *Fama debet a probis prouenire.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA PRIMA

ARGVMENTVM.

QVando ex mandatis correspectiuis arguatur confidentia.

QVinquagesimo primo, Quæro, de
notabili quæstione, quę diu fuit di
sputata in Romana Curia, an ex duobus
mandatis confectis in partibus, vno die
primo, in quo Titius constituebat procu
ratorem N. ad resignandū in fauorem M.
filij Meuij Canonicatum Ecclesiæ Ca-
laguritan. altero die 3. in quo Meuius
constituit eundem procuratorem ad resi-
1 gnandum † Canonicatum, quem obtine-
bat in eadem Ecclesia in fauorem G. filij
Titij, vigore quorum mandatorum fue-
runt admissæ resignationes, expeditæ lit-
teræ, & captæ possessiones, & prius habue-
rant dispensationem, vt possint consequi
quemcunque Canonicatum in Ecclesia,
in qua patres eorum, dummodo non suc-
cedant patri, colligatur confidentia pro-
hibita per has Constitutiones?

2 Pro affirmatiua primo, adducitur, quia †
omnes actus reciproci in beneficialibus
inducunt Simoniam, Sarn. de trienn. q. 12
n. 13. Crescent. decis. 78. Palæott. decis.
* 150. Et * communiter alij, sed hæ resigna-
tiones sunt correspectiuę, & reciprocę, re
signo in fauorem filij tui, vt resignes in fa
uorem filij mei, ergo simoniacæ, vt sunt
3 omnes aliæ † conuentiones, quæ prohi-
bentur in beneficialibus; ca. cum pridem,
& c. pactiones, de pact. & fuit resolutum *
de anno. 1583. in vna Astoricen. de Villa
rin. & in alia Gerunden. præceptoriæ, co-
ram Reueren. Padre. D. Gypsio.

Et de huiusmodi correspectiuitate sa-
tis constat.

4 Primo, ex mandatis datis † vni & eidē
procuratori, Peregr. decis. 83. lib. primo,
Rot. decis. diuers. 234. ad fin. pag. 2. in im-
press.

Secundo, quia ambæ supplicationes
5 fuerunt † eodem tempore datatæ; & con-
sensus præstiti, Put. decis. 490. lib. 2. A-
chill. decis. prima, de Simon. Peregrin. d.
decis. 83. & fuit dictum in præfata Gerun
den. & de duobus consensibus eadem die
præstitis habetur inter decisiones diuers.
446. par. prima, in vna Bononiensis, *
* pensionis.

Tertio, quia fuerunt factę in filijs vtri-
6 usque, & sic † in fraudem, cap. 2. de fil.
præsbyt. cap. 15. sess. 25. Conc. Trid.
nam data causa probabili sic simulandi
7 de facili præsumitur talis † fraus, Bart. in
l. post contractum, num. primo, ff. de do-
nat. Rot. decis. prima, de donat. in noui.
Et hoc facit præsumere decretum Con-
cilij, d. cap. 15. sess. 25. ad tradita per Al-
ciat. de præsumpt. par. 2. num. 4. non e-
8 nim poterant filij succedere † patri, Ideo,
vt euitarent hoc, videntur ita conuenis-
se, Anchar. cons. 434. num. 3. vers. præte-
rea, Crauett. cons. 153. num. 8. & 9. Et
* fuit resolutum * in vna Oscen. Prioratus,
vt habetur decis. 234. prope fin. in im-
press. par. 2. & faciunt tradita per Gl. in
cap. vnico, & ibi Abb. num. 14. & 29. vt
Eccles. benef.

Quarto, quia, quamuis mandata non
9 fuerint † data eodem die, ex quo induce-
retur conrespectiuitas proculdubio, Put.
decis. 525. lib. 2. Moeda. decis. 24. Achill.
decis. 4. de renunc. tamen idem erit, quan
10 do fuerūt data † modico tempore interie-
cto, & sic ex interuallo, Caputaq. decis.
297. p. 2. habetur inter decis. diuers. 234.
* in fin. pag. 2. & fuit resolutum in vna *
Placen. bonorum coram R. P. D. Seraphi-
no 11. Maij 1583. Et in alia Reatin. pensio
nis coram R. P. D. Pamphilio 10. Iunij
1588. vbi aderat interuallum trium die-
rum, & in alia Gerunden. præceptoriæ,
intercesserant. 15. dies. & ita tradit Sarn.
* q. 12. de trienn. iudicasse * Rotam: Ac in
alia Hispalen. & Corduben. beneficiorū,
coram supradicto Gypsio, per not. per An
char. cons. 434. num. 3. Crau. d. cons. 153.
num. 8. & 9. Vt consulto volentes frau-

dare

dare interponant huiusmodi interuallum temporis, Alex. cons. 51. num. 2. lib. 4. Crau. cons. 156. num. 18. Accedat vnitas, & actus sequens, late Caputaq. decis. 235. p. 2. n. 3.

Quinto, Ponderabatur etiam fama,
11 quę † regulariter facit semiplenam probationem, & cum bullæ sint contextæ præsumptionibus, ergo & ea, & ita alias Rota famam * probauit † in vna Caurien.
12 Canonicatus, coram R. P. D. Rubeo, de anno 1581. eo magis in his, quæ sunt difficilis probationis, Butr. in c. veniens, el primo, n. 10. de testib. Roman. cons. 76. n. 6. Alex. cons. 88. n. xi. lib. 7. Dec. in cap. primo, num. 10. de appell. facit decis. Caputaq. 299. in impress. & quod in vna Calaguritan. beneficiorum, coram R. P. D. Blanchetto fuit decisum de anno 1575.

Et pro hac sententia iudicauit Iudex confidentiarum.

13 His tamen non † obstantibus, contrarium determinauit Rota * in d. Calaguritan. Die lunæ 14. Decembris 1592. corā R. P. D. Pegna Auditore Rotæ, & iterum proposita eadem causa coram R. P. D. Pāphilio Veneris 25. Iunij 1593. Domini steterunt in decisis.

Primo, quia non constabat, primum resignantem dedisse mandatum sub confidentia, vel præcedente pactione, vt alter postea simile mandatum daret ad resignādum suum Canonicatum eius filio, Vnde, cum fieri potuerit, vt huiusmodi primum, mandatum fuerit sponte, & nulla præcedente pactione confidentiaria datum, & postea alter idem quoque sponte
14 præstiterit, in dubio ea † interpretatio est capienda, quæ delictum excludit, l. merito, ff. pro soc. c. estote de reg. iur. D. Tho. 2. 2. q. 60. art. 4. Primus enim actus resignationis seclusa pactione non erat illi-
15 citus, cum quisque possit resignare † suū beneficium, vt late dixi de resig. benef. lib. 3. quæst. prima, neque secundus gratuito, & sponte factus fuerat simoniacus, Felin. & alij in cap. tua nos, de Simon. nā potuit manare a fonte gratitudinis, cum
16 lege † naturali quis sit obligatus ad gratiam referendam opportuno tempore, l. sed & si lege, §. consuluit, ff. de petit. hered. l. si non sortem, §. libertus, vbi Gl. in ver. natura, ff. de condit. indebit. cap. cum in officijs de testam. D. Thom. 2. 2. q. 106. art. 3. Nauarr. in consi. de dat. & promiss. not. 11. Ergo sequitur, cessante pactione, modo, & conditione, nō posse hos actus confidentiales reputari.

Secundo quia, esto, quod aliqua posset considerari confidentia inter illos resignantes, tamen, cum hodie sint defuncti, non debet præiudicare illis, qui tuti red-
17 duntur † regula de triennali, vt per Sarn. d. q. 12. reg. de trienn. & fuit decisum in vna * Hispalen. beneficij de Ecija, die 16. Nouembris. 1579. coram S. D. N. tunc Auditore Rotæ.

Et ad contraria respondetur, mandata non esse correspectina, cum non sint eadem die rogata, Caputaq. decis. 197. & 234. p. 2. Peregr. decis. 289. lib. 3. quia cō-
18 trahentes digressi † fuerunt ad alios actus extraneos, vt late etiam comprobaui de de resignat. benef. lib. 14.

Nō obstat decisio allegata in illa Gerūdē. Præceptoriæ, quia respōdetur ibi non fuisse decisū actus fuisse correspectiuos propter mādata facta intra paucos dies, sed q̄a erat locus Cōstitut. Pij 4. & Pij v.

Nec etiā obstat decisio in illa Bononiē. translationis pensionis 23. Ianuarij 1579 coram S. D. N. quia loquitur de consensibus præstitis per principales præsentes in Curia, non autē per procuratores, vt nos.

Minus obstat alia decisio in illa Oscen. Prioratus corā Reueren. Oriolem. 30. Iunij 1582. nam loquitur ad alium effectū, & in fine dicitur, quod prædicta fortasse non sufficerent ad inducendam simoniā.

Non obstat alia decisio in illa Reatin. pensionis, quia respondetur, multa in ea affuisse indicia, & præsumptiones confidentiam probantia.

Nec ex eo, quod essent filij, concludebatur confidentia, ad tradita in c. in præsentia de probat.

19 Nec famę multū in hac † materia est tribuēdum, cum sit indicium inconstans, vagum, & a delicto lōge remotū, maximè nō cōcurrentibus alijs, Grat. cons. 57. n. 8. li. 2. Clar. S. vlt. q. 21. versi. fama, Caputaq. decis. 299. li. primo, in manusc. & si non emā-
20 nauit † a probis, c. qualiter el. secundo, de accus. c. licet heli, de sim. Et fuit resolutū, in his terminis in causa Firman. Cappellaniæ coram S. D. N. 7. Maij. 1582.

Et ita, vt dixi resoluit Rota corā R. P. D. Pegna, & etiā confirmauit denuo proposita causa hoc anno. 1593. coram R. P. D. Pamphilio, vt supra retuli.

Quinquagesimæ Secũdæ Quæstionis. Summarium.

1 Collatio facta ab ordinario recipiendo iuramentum à collatario, quod non resignabit, an sit confidentialis, & n. 6.
2 Quisque potest resignare beneficia.
3 Confidentia ex pacto etiam tacito colligitur.
4 Collator non potest pacisceré cum collatorio.
5 Pactum quod non est à iure non est apponendũ in collatione.
7 Intellectus §. Itidem, constitutionis Pij v.
8 Lex pœnalis loquens de affirmatiua non habet locum in negatiua.
9 Beneficia sunt conferenda sine diminutione.
10 Onus impositum minuit pretium.
11 Iuramentum non debet esse impedimentum melioris boni.

QVAESTIO QVINQVAGESIMA SECVNDA ARGVMENTVM.

Collatio Ordinarij cum iuramento de non resignando non est confidentialis, sed Simõniaca.

Qvinquagesimo secundo Quæro, an sit confidẽtialis collatio facta ab Ordinario, vel alio collatore, recipiendo iuramentum a collatario, quod ipse
1 non resignabit illud beneficium cum pẽsione; nec in fauorem alicuius, nec etiã permutabit illud, sed tamen pure, & libere, ac simpliciter in manibus Papæ, vel ipsius Ordinarij, quoties id voluerit facere?

Alias, cum hic casus accidisset, pro affirmatiua, ponderabatur, §. Itidem, huius Constitutionis Pij v. vbi iudicat, confidentialem collationem factam ab Ordinario, vel alio Collatore cum condicione tacita, vel expressa, contra iuris communis dispositionem, vt expresse dicitur illis verbis *Contra iuris communis ordinationem:* &c. Sed huiusmodi condicio est contra ius commune, secundum quod potest
2 quis resignare beneficia, quæ obtinet, Io. Andr. in rubr. de renunc. n. 4. Rot. decis. 26. in fin. de proc. in antiq. & decis. 31. n. 4. de re Iudic. eo. lib. Ber. in c. cum omnes, n. 24. de constit. Boer. decis. 205. n. 4. cũ alijs adductis a me li. 3. de resig. bene. q. prima n. primo, cum seq. ergo &c.
3 Secundo afferebatur, quia confidentia ex pacto, & condicione etiam tacita deprehenditur, sic in collatione siue in resignatione, aut præsentatione interueniat, Nauarr. in man. c. 23. n. 107. vers. ad decimum, & n. 109. & 110. Idem Nauarr. cons. 27. de Sim. Gabriell. cons. 171. n. 4. & 12. cum seq. vol. 2. sed in casu nostro adest in collatione condicio, modus, pactum expressum ergo collatio est confidentialis, cum collator nequaquam
4 possit pacisci cum eo, cui collaturus est beneficiũ, c. quã pio 1. q. 2. c. vlt. de pact. alias committitur Simonia, dd. in cap. ex parte 1. de offic. deleg. & in c. quæsitum
5 de rer. permut. Eoque magis, cum non insita iure huiusmodi pactum, iux. Gl. & tradita per Felin. in c. ad audientiam de rescr. immo sit contra ius vt supra deduxi.

His tamen non obstantibus, contrariam opinionem existimo veriorẽ, quia d. §. Itidem, huius Constitutionis Pij v. loquitur de cõditione tacita, vel expressa, apposita ab Ordinarijs in collatione, vt illi, quibus conferuntur beneficia, resignent ea beneficia, quibus ipsi voluerint, aut pensiones, vel fructus ipsis, aut alijs dent, vt ex verbis expressis colligitur, & tradit Nauarr. in man. c. 23. sub n. 110. vers. noto septimo. Maiol. de irregul. lib. 5. c. 45. sub n. 5. Mascard. de probat. cons. 1306. col. antepen. & pen. & alij quos in interpretatione dict. §. citaui, & attuli rationes, sed cõditio, de quibus in casu nostro, est admodum diuersa, cum sit de non resignando, Ergo non debet comprehendi sub lege pænali, & odiosa, reg. odia. cum ibi notatis de reg. iur. lib. 6

Constitutio enim pęnalis compre-
8 hendens affirmatiuam, non habet locum in negatiua, Doct. in l. si vero, §. de viro, ff. sol matr.

Eo magis, cum adsit diuersa ratio inter vtrunque casum, vt patet ex his, quæ scripsi in d. §. itidem.

Non obstat id, quod ponderabatur d. §. itidem, illis verbis, *Contra iuris ordinationem*, nam refertur ad condicionem de resignando cui voluerit collator, quod est cõtra iuris communis ordinationem; vt patet, ibi, ea condicione tacita, vel expressa, vt postea, cũ alter pro arbitrio collatoris seu alterius cuiuscunque constra iuris communis ordinationem disponatur; nã, alias sequeretur, quod omnis condicio contra ius apposita in collatione esset confidentia, quod est falsum, & absur-

absurdum; Ad secundum respondetur, quod pactum tacitum, & expressum indu cit confidentiam in casibus confidentialibus, non autem in alijs.

Concludo igitur, hanc non esse confidentiam, cum non colligatur neque ex verbis, neque ex ratione Constitutionũ Pij iv. & Pij v.

Declara tamen, vt huiusmodi condicio, apposita in collatione per Ordinarium, vel alium collatorem sit illicita, vt consuluit Nauar. cons. primo, de concess. preben. & omnes in hoc consentiunt.

9 Et ratio est, quia † beneficia sunt conferenda sine diminutione, c. primo, vt Eccles. benef. & conferens beneficium cũ prædictis oneribus videtur conferre cũ diminutione, nam regulare est, vt onus

10 impositum rei minuat † pretium eius. cap. cum Io. eum ibi not. de Fid. instr. l. fundi partem, ff. de contrah. empt. Gl. & Bart. in l. mortis causa capimus; S. vlti. ff. de donat. causa mort. & tradit Bal. in d. l. fundi Fel. in d. cap. cum Io. n. 4. & n. 33. cum seq.

Accedit, quia collator prohibetur aliã condicionem in collatione adijcere, quã eam, quæ de iure inest, Fel. & alij in c. ad audientiam, de rescr. Nauar. cons. 45. n. 2. de preb.

Declara secundo, vt huiusmodi condicio, redoleat simoniam, nam inquit Nauar. d. cons. primo, nu. 2. de concess. preb. non auderem excusare conferentem, nec collatarium a simonia, nam inficiari non potest, interuenire in huiusmodi col latione condicionem, & modum, qui iure non inest. Et faciunt quæ, habentur in c. quam pio, c. q. 2. c. vlt. de pact. & n. 3. Idem Nauarr. d. cons. primo, concludit, huiusmodi iuramentum non esse validum, & posse, eo non obstante, resignare cui voluerit, & cum pensione nam iuramentum

11 non debet † esse impedimentum maioris boni, D. Thom. 2. 2. q. 89. art. 7. Abb. Fel. & alij. in c. si vero de iur. iur. Idem Fel. in c. si debitores, n. 9. de iur. iur. vbi late; Et scripsi alias.

Quinquagesima Tertiæ Quæstionis Summarium.

1 *AN praua intentio Ordinarij in collatione annullet collationem, & n. 3.*

2 *Collator nõ potest recipere fructus beneficij collati*

4 *Constitutio Pij V. super confidentijs loquitur de resignante, & non de Ordinario.*

5 *Lex odiosa non debet extendi.*

6 *Absque pacto non committitur confidentia.*

7 *Non quælibet intentio inducit confidentiam, sed ea, quæ est nota alteri.*

8 *Intentio praua eligentium non nocet Electo.*

9 *Intentio praua præsentantis non nocet præsentato*

10 *Collator habens prauam intentionem exigendi fructus, & postea si illos consequatur ex donatione collatarij non committitur Confidentia.*

11 *Collator defendens litem beneficij collati, & expen dens non committit confidentiam.*

12 *Causa præsumitur, vt excludatur delictum.*

13 *Ex actibus factis longo tempore cessat correspe-ctiuitas.*

14 *Ex pacto in collatione Simonia & confidentia.*

15 *Pactum, vt noceat est probandum.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA TERTIA

ARGVMENTVM.

INtentio praua Ordinarij collatoris quando faciat vacare beneficium.

QVinquagesimo tertio Quæro, an, si Ordinarius conferat beneficium & habeat prauam intẽtionem recipien-

1 di fructus † post collationem, ex hoc cõmittatur confidentia, vt ex ea vacet beneficium?

Pro affirmatiua, Primo adducitur Cõstitutio prædicta Pij v. in §. Quare ibi, etiam sola dimittentis intẽtione receperit, &c.

Secundo, quia prohibetur collator re

2 ciperet † fructus beneficij collati, vt communiter est receptum, & practicatur.

3 His tamen † non obstantibus, contraria opinio est verior, quam in terminis tenuit Hier. Gabriel. cons. 172. in princ. lib. 2. Nauarr. cons. 33. n. 4. de Sim. Idẽ Nauar. in man. c. 23. n. 109. & probatur huius modi opinio, tum quia potest sustineri, vt facit Gabriel. loc. cit. quod hæc extrauag. Pij v. loco citato loquatur de resi-

4 gnante †, non autem de Ordinario, qui cũ nullum ius habeat in beneficio, cessabit Constitutio, quæ cum contineat o-

5 dium, non debet † extendi ad hunc casũ, c. odia, c. in pœnis, de reg. Iur. lib. 6. & multo maior ratio militat, vt spectetur mens resignantis habentis ius, quam Ordinarij nullum habentis, ad effectum, vt noceat resignatario. Tum etiam quia abs

6 que pacto †, modo, & conditione non committitur cõfidentia, Nauarr. in man. c. 23. n. 107. & n. 109. & n. 110. Nauar. cõs. 27. & cons. 30. & 33. & 36. de Simon. & cõ-

muniter

* muniter* Doct. vt ex pluribus rationibus conclusi supra, & tamen in hoc casu præsupponimus nullum adesse pactum, nulláque condicionem, sed duntaxat Ordinariũ habuisse hãc intentionem prauam.

Non obstant contraria. nam ad primũ
7 respondetur, illa † verba esse intelligenda de intentione nora ei, qui recepit beneficium, vt tradit Gabriel. loc. cit. & dixi supra.

Secundum, remanet sublatum ex prædictis.

Cõcludendum est igitur, intentionem prauam Ordinarij non nocere ei, cui collatum est beneficium.

Amplia primo, vt nec etiam noceat è-
8 lecto † intentio praua eligentium, ad effectum Inducendi confidentiam, vt in terminis scriptum reliquit Nauar. conf. 33. n. 4. vers. tum quia, de Sim.

Amplia secundo, vt nec etiam noceat
9 † præsentato intentio praua præsentantis ad effectum inducendi confidentiam, vt in terminis etiam scripsit Nauar. d. conf. 33. n. 4. de Simon.

Amplia tertio, vt nec etiam tali casu committatur confidentia, si postea ille,
10 cui fuit collatũ beneficium †, permittat vt Ordinarius recipiat fructus beneficij collati, ita in facti contingentia respõdit Gabriel. d. conf. 172. n. 10. 14. & 23. lib. 2. Dũmodo primo, id faciat Episcopus nullo intercedente antea pacto, vt late conclusi ex pluribus rationibus in d. q. secundo, vt adsit causa, quæ excludat omnem præsumptionem, & suspicionem, vt in casu Gabr. nam ibi Episcopus contulit beneficium suo familiari, super quo bene-
11 ficio cum esset mota lis, Episcopus † collator litem defendit, & aliquid expendit tuendo iurisdictionem suam ratione proprij interesse, potuit igitur percipere fructus expensos vel etiam, quia haberet longo tempore post collationem aliquid ex fructibus ab eo, cui contulit, nam hoc casu nulla committitur confidentia, vt expresse scripsit Gabriel. d. conf. 72. n. 14. vers. restat lib. 2. Idque potuit fieri vel ratione gratitudinis, quæ tali casu non est prohibita, vt probat Nauarr. conf. 33. n. 4. de Sim. vel ex alia causa, quę præsumi
12 tur, † vt excludatur delictum, l. merito, ff. pro soc. &, quoties apparet alia causa, cessat confidentia, Put. decis. 385. lib. primo, & decis. 489. lib. 2. Dec. conf. 118. n. 3. Sarn. de trien. quæst. 12. num. 11. & 12.

13 Et regulare est, vt cesset † correspectiuitas, quando actus fit longo tempore post Feder. de Sen. cõs. 258. Dec. cõs. 118. n. 4. Sarn. de trien. q. 12. n. 12. Achill. decis. 353. in manuscr.

Limita, non procedere, quoties intercessit pactum inter Ordinarium, & eum,
14 cui fuit collatum beneficium nam † hæc esset Simonia, & confidentia, vt omnes
* * Doct. cõcludunt, in c. nisi cum pridem, de pact. in c. quæsitum de rer. permut. dixi ample in d. q. & probatur in d. Bulla Pij V.

Huiusmodi autem pactum, siue intentio mala, quæ nocet, de qua loquitur di-
15 cta Constitutio, est † probanda, vt in terminis firmat Gabriel. d. cõs. 172. n. 12. lib. 2. quod est per * omnes receptum.

Quinquagesima Quarta Quæstionis Summarium.

1 *Collatio facta à Cardinali familiari, cui dixit, vt illud resignaret cum pensione, an sit confidentia & n. 4.*
2 *Simonia realis quæ.*
3 *Conuentio inducit confidentiam.*
5 *Significatio modi non est pactum.*
6 *Beneficium Curatum cogit ad residentiam.*
7 *Canonicatus requirit residentiam.*
8 *Confidentia sine pacto non committitur.*
9 *Vbi non competunt verba, neque dispositio.*
10 *Consilium non obligat*
11 *Consilium quando sit punibile.*
12 *Consilium in dubio presumitur bonum.*
13 *Malum excludendum.*
14 *Casus omissus relinquitur dispositioni Iuris.*
15 *Pœnalis lex non extenditur.*
16 *Error circa Ius humanum obscurum non est peccatum mortale.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA QVARTA.

ARGVMENTVM.

Qvando collatio fit confidentialis, si conferens aliquid dicat ei, cui confert beneficiũ.

Qvinquagesimo quarto, Quæro, an committatur confidentia ex collatione facta à Cardinali, habente indul
1 tum super aliqua Ecclesia † alicui ex suis familiaribus, cui dixit, vt illud resignaret reseruata pensione?

Pro affirmatiua primo facit, quod Nauar. conf. 8. tit. de Sim. in facti contingentia respondit, ex renunciatione sequuta cum

cum reseruatione prędictæ pensionis esse commissam Simoniam realẽ, ex his, quæ dicit posuisse in man. c. 23. n. 105. vbi scri
2 bit, Simoniam realem † esse conuentionem expresse, vel tacite ex, vtraque parte completam, saltem quo ad aliquam partem promissorum vtriusque partis.

Secundo, Ponderatur Constitutio Pij v. super confidentia in §. itidem, vbi statuit, collationem factam ab Ordinario, * vel alio collatore cum conditione tacita vel expressa, vt postea illud beneficium alteri resignetur, esse confidentialem, sed hæc est huiusmodi, & clarum est sub illo verbo, collatorẽ exprimi, & intelligi etiã S. R. E. Cardinales, vt scripsi in interpretatione dicti §. itidem.

Tertio, accedat expressa cõuentio quę
3 videtur † confidentiam inducere in huiuscemodis materijs, Nauarr. cons. 27. 30 & 33. de Simon. & alij omnes citati a me supra.

4 His tamen non † obstantibus, contrariam opinionem, non committi ex hoc confidentiam, existimo firmandam, & secundum eam* pronunciandum. Et primo moueor, quia non videtur interuenisse vllam pactionem, sed tantum quandam monitionem, & significationem mo-
5 di, quo † posset habere familiaris pensionem prædictam, arg. not. in l. prima, ff. de pact. Nam mens Cardinalis est, aliquid dare familiari, & magis pensionem, quã beneficium, quia illud beneficium vel est
6 curatum, & familiaris, cui confertur, † cogeretur ad residentiam accedere, c. extirpandæ, §. qui vero de præb. c. 15. cui de off. deleg. lib. 6. Rebuff. in praxi beneficiorum tit. de dispens. de non residen. nu.
7 20. vel est Canonicatus † aut dignitas, & etiam cogeretur ad residentiam Abb. in c. dilecti, n. primo, 2. cum sequẽ. & ibi Bald. & Dec. n. primo, de appell. Archidiac. in c. si qui, n. primo 7. q. 1. Abb. in c. inter quatuor, n. 1. de cleric. non residen. vel est simplex, & astrigeretur ad habitum clericalem, & ad dicendum officium.

Domini autem ęgre priuãtur bonis familiaribus, & multoties nolunt illos vestiri habitu clericali, vt sint magis prompti ad seruitium, Ideo eos solent admonere, quo pacto possint ex illo beneficio ab eis illis collato habere pẽsionem, nullum ergo pactum confidentiale adest nulla q. conuentio illicita, nullumque dictum. Et communiter * omnes in hoc cõ-
8 ueniunt, vt confidentia sine † pacto non committatur, vt late scripsi supra. Et clari iuris est, Constitutionẽ hanc Pij v. non habere locum in consilio collatoris, cum loquatur de pacto, & conuentione tacita &, vbi verba † non habent locum, ne-
9 que dispositio, l. 4. §. toties, ff. de damn. infect.

10 Et regulare est †, vt consilium non obliget, l. consilij, vbi * omnes, ff. de reg.
11 iur. & etiam in delictis† non puniatur, nisi fuerit datum ei, qui alias non erat patraturus delictum, Abb. & alij in c. primo, de officio deleg. Imol. n. 9. Felin. n. 8. Dec. n. 9. Ber. n. 85. Felin. in c. sicut dignum, n. 7. de homic. Dec. in l. consilij, n. 4. ff. de reg. iur. & ibi Cagnol. n. 6. Duen. reg. 149. Plaz. lib. 1. delict. c. 17. n. primo, & 7. Boer. decis. 262. n. 7. & est communis * opinio, teste Ber. loc. cit. Clarus lib. 5. recept. sẽt. §. vlt. q. 88. in princ. Ac ab omnibus approbatũ * est, vt consilium, quod potest esse malum, & bonum, & ad vtrunque ex diuer-
12 sis rationibus trahi, præsumatur† bonum, & ita esse interpretandum, Bal. in l. seruum fugitiuum, col. 3. vers. nota quod cõsilium, & ibi etiam Ias. col. 5. vers. tertio, multum nota. de seru. fugit. Alex. cons. 125. col. 4. in fin. lib. 4. Ex illa vulgari præ-
13 sumptione, vt † malum excludatur, l. meritο, ff. pro Soc. cum alijs, vt per Alciat. de præsumpt. 3. reg. prima præsumpt. Grau. cons. 18. col. vlt. Mars. cons. 2. col. prima, & sequen.

Vlterius, hanc Conclusionem comprobo, quam Pius v. in d. §. itidem, dum loquitur de confidentia Ordinarij, & collatoris, habet respectum ad dispositionem tituli illius beneficij collati in fauorem personæ, tunc expresse, aut exprimẽdæ, & ad perceptionem fructuum, vt ex lectura patet, sed hic non disponitur de beneficio collato in personã expressam aliquo tempore per collatorem, quia prę supponimus, in quæstione id non adesse, neque de fructibus, Ideo verba huic quęstioni non habebunt locum, & per consequens neque Constitutio, & tanquam ca-
14 sus omissus relinquitur † dispositioni iuris communis, l. commodissime, ff. de lib.
15 & posth. & optima ratione nõ † continebitur sua cõstitutione pœnali, & sanctissima ad not. in reg. odia de reg. iur. lib. 6. l. si vero, §. de viro ff. solut. Matrim. hic autem

solus

solus modus est expressus non per modũ conditionis, sed consilij habendi pensionem ex eo beneficio, Vnde &c.

Ad contraria nunc est respondendum.

Non obstat primo Consilium Nauarr. 8. de Sim. quia illud procedit ex eo, quia ille Cardinalis qui contulit Canonicatũ familiari, vltra quod significauit, & dixit eidem, vt illud resignaret alteri reseruata pensione centum ducatorum, expressit, vt maior pensio, quã posset super eodem reseruari, reseruaretur cui vellet ipse collator, ratione igitur illius pensionis reseruandæ in resignatione facienda ad fauorẽ personæ nominãdæ per ipsum Cardinalem collatorem, videtur non solum admissa Simonia, vt tenet Nauarr. sed etiam confidentia. Nam ab omnibus receptum est, collatorem post collationẽ amplius non posse se intromittere de illo beneficio collato, &c. quamuis, ob huiusmodi expressionem, constet de confidentia expresse; nihilhominus ipse Nauarr. respondit, porrigendam esse Summo Pœnitentiario petitionem, cum his verbis; attento, quod prædicta Simonia adeo subtilis videatur, quod à paucis nisi valde eruditis iudicabitur esse talis, & ideo orator non iudicauit eam fuisse talem, & quod nõ est Simonia à iure naturali, vel diuino prohibita, sed solum iure huma-no Canonico indicta, & quod error circa ius humanum obscurum, & difficile in-

16 tellectu, non est peccatum † mortale, Innoc. in c. per tuas el secundo, de Sim. receptum à Fel. & alijs relatis per eum in c. primo, col. penul. de ro Iudic. Attento denique, quod huiusmodi consensus inter conferentes, & familiares, quibus conferunt, solent interuenire quasi quædam gratiarum actiones, sine cogitatu Simoniæ; & hæc verba volui ponere, quia Nauarr. erat versatissimus in sacra Pœnitentiaria; nam in ea fuit consultor per multos annos.

Non obstat secũdum argumentum de ponderatione, ex §. itidem Constitutione Pij v. nam ille, §. vt supra dixi, procedit, quoties disponitur de titulo, & exprimitur persona, in cuius fauorẽ debet fieri dispositio, vt verba ibi posita expresse significant, quæ persona hic non adest, ideo cessant verba, & ratio dict. §. Quare &c.

Ad tertium respondetur, negando esse conuentionem, sed potius consilium, vt supra deduxi.

Concludendum est igitur, nullam cõmitti ex hoc confidentiam.

Limita, non procedere, quoties collator expressit aliud, vt de persona, cui sit resignandum illud beneficium, vel de pensione constituenda alicui in resignatione, nam hæc esset confidentia, vt expresse dicitur in d. §. itidem: & ibi late comprobaui.

Quinquagesimæ Quintæ Quæstionis Summarium.

1 *Habens beneficia ab Ordinarijs, an possit ea resignare consanguineis ipsius Ordinarij, & n. 4.*

2 *Ordinarius non potest beneficia resignata conferre suis familiaribus.*

3 *Coniecturæ in confidentijs sufficiunt.*

5 *Casus non expressus in lege non cõprehenditur.*

6 *Resignatio in manibus Ordinarij libere est facienda.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA QVINTA ARGVMENTVM.

Habens beneficium ab Ordinario, an illud absque incursu pœnæ possit resignare consanguineis, vel familiaribus eiusdem Ordinarij.

Qvinquagesimo quinto, Quæro, de notabili casu, super quo vidi aliab dubitare; An ex hac Constitutione Pij v. edita contra confidentiarios prohibeatur his, qui habuerunt beneficia ab Ordi-

1 narijs collatoribus, ea † resignare consanguineis, aut familiaribus collatorum sub pœnis contra committentes confidẽtiam inflictis?

Pro affirmatiua primo affertur, Cõstitutio eiusdem Pij v. 58. incip. Quanta Eccle-

2 siæ, edita an. tertio, in §. cæterum, nam † voluit, Ordinarium non posse beneficia in manibus ipsius libere resignata, conferre suis consanguineis, aut familiaribus, vel consanguineis, aut familiaribus resignantis ex præsumpta fraude, vt late scripsi in tract. de resig. benef. lib. 5. q. 6. n. 188. Ita ex eadem ratione recipientes beneficia ab Ordinarijs non poterunt ea resignare consanguineis, aut familiaribus ipsius.

3 Secundo, quia in hac materia † proceditur per coniecturas, & præsumptiones,

vt di-

vt dicitur in dictis extrauagantibus Pij 4. & Pij. v. sed coniectura præsumptę fraudis est notabilis, ac considerabilis, ad tradita per doct. in c. secundo, de renunc. lib. 6. Ergo.

Et his rationibus vidi alias sustinere contrariam opinionem.

4 His tamen non obstantibus†, ego existimo contrariam sententiam negatiuam esse veram, vt prædicto casu nulla committatur confidentia. Et moueor, quia in d. Constitutione Pij v. contra confidẽtiarios edita huiusmodi casus non exprimitur, ergo in illa † Constitutione non

5 comprehenditur. l. illã C. de collat. l. in pręuaricationis, §. vlt. ff. de præuaric. l. dissentientem, C. de diuort. & ita argumentatur, Oldrad. cons. 202. quidam Monachus, ita etiã argmẽtatur Cæpoll. cõs. 16. col. 2. ad fin. vers. sexto, & Crauett. cons. 98. n. 2. versiculo secundo valet: nam, si Summus Pontifex id voluisset, vtique expressisset, arg. l. vnica, C. de cad. toll. non expressit, ergo noluit, c. ad audientiam dedecim.

Secundo, quia non solum hic casus non comprehenditur in verbis dictę extrauagantis, sed nec etiam in ratione, cum ratio fraudis cesset, eo quia posset Ordinarius, si vellet, conferre, suis consanguineis, ac etiam familiaribus.

Non obstant contraria. Ad primum respondetur, illud statuꝭ in ea Constitutione Pij v. quia præsumitur ea resignatio facta in fraudem resignationis libere faciẽ

6 dę†in manibus Ordinarij iux. tex. in c. ex parte, de off. deleg. quia censeretur talis resignatio facta in fauorem illius familiaris, aut consanguinei, nam, si posset Ordinarius conferre beneficia resignata cõ sanguineis resignantis, aut suis, videretur tacite, & indirecte admittere resignationem in fauorem, iux. ea, quæ scripsi de resig. benef. lib. 5. q. vlt. n. 189. cum seq. quod nõ vendicat sibi locũ in casu nostro.

Ad secundum respondetur, quod cessat fraus, iux. ea, quæ diximus supra.

Limita tamen, non procedere, quoties contrariũ cõstaret, vt quia Ordinarius volebat conferre nepoti suo, & nõ poterat, quia nondum habebat ętatem requisitã, nam, si hoc casu contulit alteri, qui resignauit postea dicto nepoti, ex hoc elicererur coniectura pręsumptæ fraudis, iux. ea quæ habentur in c. 2. de renunc. lib. 6.

Quinquagesimæ Sextæ Quæstionis Summarium.

1 *AN committatur cõfidentia inter patruum resignantem, & nepotem resignatarium, & n. 6.*

2 *Lex generaliter loquens, generaliter est intelligenda.*

3 *In delictis non fit distinctio personarum.*

4 *Reip. interest, vt delicta puniantur.*

5 *Ex coniunctione sanguinis arguitur fraus.*

7 *Sententia Iudicis confidentiarũ de ordine Greg. xiij. super hac re.*

15

QVAESTIO QVINQVAGESIMA SEXTA

ARGVMENTVM.

CONfidentia non committitur inter patruum resignantem, & nepotem resignatarium, ac inter fratres.

QVinquagesimo sexto, Quero, an committatur confidentia inter resignantem patruum, & resignatarium ne-

1 potem†, si resignãs se ingerat postresignationem beneficio resignato, aut fructus percipiat, vel quid aliud faciat?

Pro affirmatiua, Primo adducitur, quia Constitutio Pij v. loquitur generaliter,

2 ergo generaliter est intelligẽda†, ad not. in l. in fraudem, ff. de mili. testam. & non distinguit, neque nos distinguere debemus.

Secundo, quia in delictis non fit distin-

3 ctio†personarum, ad not. in ca. nouit, de

4 iud. & interest reipublicæ†, vt delicta puniantur, l. item vulneratus, ff. ad l. Aquil.

Tertio, quia ex couiunctione sangui-

5 nis † arguitur fraus, Crauet. cons. 82. n. 5. vers. tertio arguitur. Gozad. cons. primo. n. 34. Aret. cons. 2. n. 5. Grat. cons. 53. n. 68. vol. primo.

6 His non obstantibus, contrarium † est verius hodie, ex determinatione sanct. mem. Gregorij xiij, de anno 1575. in vna Fauentin. prætensæ confidentiæ, vt, si cohabitant in eadem domo, non possit prætendi confidentia inter patruum, & nepotem, & inter fratres, & patet ex verbis sequentibus, quæ ad vnguem refero, vt illa habui à R. P. D. Currusaureo Iudice Confidentiarum.

Die 27. Mensis Iunij 1575. Fauentina prætensę Confidentiæ.

Pro Domino Iulio Cocciano contra Fiscum.

Petrus

Petrus SprengheriusCursor retulit in iudicio coram R. D.Annibale de Grassis causarum Confidētiatum Iudice, Die 25. præsentis Mensis citasse Magn.D.Io. Felicem Saluatoriū, Procuratorem Fiscalem, ad videndum absolui infrascriptum instantem ad effectum deferri iuramentum,in supplementum, ac concludendū, & audiendum sententiam diffinitiuam ad p.d.Instante D.IulioCocciano,siue eius Procuratore.

In cuius relationis pede taliter erat scriptum.

Ex aduerso Fiscus protestatur,ad petita non deueniri, sed ante omnia sibi trāsmitti processum in causa factum vt super eo possit in iure,& in facto informare, & interim, alias,&c.Io.Felix Fiscalis.

Relatione facta, comparuit in eodem Iudicio coram prędicto R. D. Annibale de Grassis Iudice,meque,&c.Idem D.Iulius principalis citra,&c. Et data Cedu-
7 la petitionis † sententiæ petijt, vt supra.Ex tunc prædictus Reueren.D.Annibal Iudex,attento,quod legitime probatum est, D.Io.Franciscum Gorneum esse nepotem carnalem ipsius d. Iulij, & cum eo per multos annos in domo sua hic in Vrbe commorasse per totum illud tempus quo ipse D.Iulius exegit pensiones, de quibus agitur,tāquam procurator ipsius Io.Francisci nepotis,Cum alias S.D.N.Gregorius, diuina prouidentia Papa xiij. eidem R. D. Iudici mandauerit, vt Sua R. D. dixit, vt, quando Confidentiæ prætenderentur factæ inter patruum, seu auunculum resignantem,& nepotem, seu inter fratres resignatarios,quando vere, & effectualiter in eadem domo cohabirarunt, vt a pręsumptionibus,quæ fundatæ sunt in perceptione fructuum facta à dimittente beneficium positis in litteris Pij.V.fel.rec.non læderentur, & particulariter facta relatione huius causæ Suæ Sanctitati prædictus D.Iudex pronuntiauit prout in cedula, quam mihi notario consignauit, tenoris,&c.

Et ęqua est huiusmodi declaratio, & omnes curiales illam approbarunr, ratione coniunctionis, & cohabitationis.

Qua declaratione Papę sic stanre, cessat argumentum in contrarium, primo loco adductum de generalitate, quam dictus Gregorius xiij. prudentissime restrinxit quo casu non obstat cessat quoq. secundum, & tertium: & propterea secundum hanc sententiam est pronuntiandum, & consulendum.

Quinquagesimæ Septimæ Quæstionis Summarium.

1 *Resignatio, & collatio per confidentiam est nulla.*
2 *Resignatio, & collatio debent fieri pure.*
3 *Resignatio, & collatio per Simoniam est nulla.*
4 *In Simonia nullitas venit ipso iure.*
5 *Accessus, regressus, pensiones reseruatæ per Confidentiam, & Simoniam nulla.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA SEPTIMA ARGVMENTVM.

Quod collatio, & resignatio per confidentiam sit nulla.

Qvinquagesimo septimo, Quæro, An
1 resignatio †, & collatio per confidentiam facta sit nulla? Affirmatiue est respondendum, quia ita tenent omnes*, vt per Nauarr. in manual.c.23.sub n.110. Idem Nauarr. cons.16. n. 5. de testam &
2 cons.31.n.primo & 40.n.2.de Simonia, & ratio est,quia collatio,&resignatio debet fieri pure, Rot.decis. 6.n.2.de renunc.per resignat. Imol. in c. cum inter, n. 5.de elect.& in c. 1.n.7.de rer. permut. Calder. in cap. mandatum, num. 4. de rescr. Oldrad. cons. 314. sub num. 5. Doctores * communiter in cap. ex parte 1. de offic. deleg.& in cap.cum pridem, de pact.Cra-
3 uett. cons. 122.num. 2. Et ideo collatio†, & resignatio per Simoniam est nulla, Bellam. in cap. Ordinationes, num. 4. 1. q. 1.Gemin.in cap.dudum, num.12. de pręben. lib. 6. Caccialup. de pens.quæst. 19. & est* communis opinio, vt dixi de resign. benefic. lib. 14. quæst. prima & hæc cōclusio expresse probatur in dicta Cōst. Pij iv. in §. quate, ibi, *ipso iure a die receptionis eorumdem vacauisse & vacare &c.* & in const. Pij v. in principio, ibi, *statuit, & decreuit, vt ipso iure vacarent Ecclesiæ, monasteria, ceteraque beneficia Ecclesiastica, in confidentiam a quibuscunque, etiam S. R. E. Cardinalibus*, si enim ea beneficia vacant, ergo nulla est collatio, & resignatio; & huiusmodi nullitas infertur ipso iure, Nauarr. d.cons. 40. num. 2. de Simon. quia prædicti summi Pontifices decernunt vacare ipso iure. Ita renuncia-

nunciatio facta simoniace est † nulla ipso iure, Redoan. de simon. p. 2. cap. cap. 10. num. 35. & p. 4. cap. 11. col. 3. Rebuff. de simon. resig. num. 7. & cons. 143. num. 13. Nauarr. in cap. si quando except. 4. late scripsi de resign. benef. lib. 14. quæst. 1. cum seq.

Ampliatur hæc conclusio, vt non solum sint nullæ collationes, & resignationes per huiusmodi confidentiam factæ, vt dictum est, sed etiam omnes accessus,
5 regressus, † pensiones, & alia quæcunque, etiam auctoritate Apostolica reseruata confidentiarijs, in cessionibus, & reaccessionibus, vt optime tuetur Nauarr. in manual. cap. 25. sub nu. 110 vers. quarto, quod non solum, & cons. 31. num. primo, de simon. Et probatur expresse in dict. Const. Pij iv. 108. §. *Ac fructuum, & pensionum reseruationes, ac facultates transferendi, & collationes beneficiorum, concessiones eis, vt præmittitur, factas, & regressus, siue accessus, & ingressus concessos huiusmodi, cessasse, & cessare, ac extinctos esse, &c.* & in § *Ac quascunque collationes, prouisiones, professiones, commendas, reseruationes, facultates, & iam transferendi, & ingrediendi, ac alias dispositiones de Ecclesijs, monasterijs dignitatibus, & alijs beneficijs, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus, per nos, & alios Romanos Pontifices successores nostros, etiam Motu proprio, seu Consistorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, etiam ad patronorum eorundem præsentationem, & alias quomodolibet cum interuentu confidentiæ huiusmodi, expresse siue occulte, ac de iure præsumpto, & alias contra præmissa pro tempore factas, nullas, & inualidas, nullisq. roboris, vel momenti fore; nec cuiquam suffragari, sed Ecclesias, monasteria, dignitates, ac alia beneficia &c.* Et cum prædictis verbis annullentur omnes prouisiones cum interuentu confidentiæ constat, quod ius nunquam quæsitum.

Et hoc de resignatione simoniaca fere scripserat Bellam. in cap. si quis obiecerit, 1. quæst. 3 Præpos. in cap. ordinationes, num. 35. 1. quæst. 3.

Quinquagesima Octauæ Quæstionis Summarium.

1 Confidentiam committentes priuantur beneficiis.
2 Beneficia data per confidentiam vacant
3 Confidentia est Simonia conuentionalis.
4 Delictum confidentiæ grauissimum.
5 Pœna iuxta mensuram delicti.
6 Pœna in casibus expressis.
7 An Confidentiarij sint priuati ipso iure, & n. 10.
8 In simonia Conuentionali priuatio non infertur ipso iure.
9 Constitucio Pauli secundi cum detestabile loquitur de reali.
11 Inter Simoniam realem, & confidentiam nulla differentia.
12 Simoniacus realis priuatur ipso iure.
13 Simoniacus conuentionalis non excommunicatur.
14 Confidentiarius excommunicatur.
15 Confidentiarius in foro conscientiæ obligatur demittere beneficium.
16 Priuatus ipso iure non potest alienare.
17 Confidentiarius nō potest resignare, & permutare.
18 Cum vacant beneficia ipso iure potest deueniri ad collationem, electionem & præsentationes.
19 Parochiani possunt se subtrahere ab obedientia illorum, qui sunt priuati ipso iure.
20 Conductores non possunt cogi soluere priuatis ipso iure.
21 Effectus priuationis ipso iure.
22 Confidentiarius non potest tenere beneficia.
23 Simoniacus realis non potest tenere beneficia.
24 Simonia conuentionalis æquiparatur reali.
25 Confidentiarius nullum ius quærit in beneficio acquisito per confidentiam.
26 Confidētiarius an priuetur alijs beneficijs obtētis.
27 Dictio alijs est repetitiua similium.
28 Nulla cadit dubitatio, vbi lex loquitur.
29 Dictio vsquequaque quid importet.
30 Priuatio ipso iure non infertur.
31 Confidentiarius priuatur beneficijs obtentis ipso iure.
32 Dictio etiam implicat.
33 Dictio alij includit similes casus.
34 Vna pars legis declarat aliam
35 Præcedentia declarant sequentia.
36 Verbum, priuamus, est præsentis temporis.
37 Verba præsentis temporis important, vt non requiratur sententia.
38 Verba futuri temporis requirunt sententiam.
39 Expressum quod ex vi verborum.
40 Priuatus ipso iure nullum habet ius.
41 Beneficia Confidentiarij sunt reseruata Sede Apost. & n. 66.
42 Dictio pariter quid importet.
43 Cōfidētiarij sunt inhabiles ad beneficia in futurum
44 Verbum decernimus inducit nouum ius.
45 Confidentiarijs non possunt dari beneficia.
46 Relatio ad omnia refertur.
47 Clausula in fine posita refertur ad præcedentia.
48 Infans est inhabilis ad beneficia.
49 Collatio facta inhabili est nulla.
50 Inhabiles non iuuantur regula de Triennali.
51 Verbum Quicunque intelligitur de habili.
52 Ex dispensatione inhabiles fiunt habiles.
53 Mediante dispensatione fit licitum, quod erat illicitum.
54 Confidentiarij non possunt impetrare beneficia.
55 Dispensatio retinendi beneficia per confidentiam non datur.
56 Pœnitentiaria an dispenset in Simonia.
57 Confidentiarij priuantur etiam pensionibus.
58 Pensio non venit sub priuatione beneficiorum.

59 *In crimine atroci datur priuatio.*
60 *Confidentiarij priuantur etiam reseruationibus fructuum.*
61 *Fructus reseruantur loco pensionis.*
62 *Confidentiarij priuantur officijs Rom. Cur.*
63 *Officia Rom. Cur. sunt quodammodo beneficia.*
64 *Officia Rom. Cur. venduntur etiam laicis.*
65 *Confidentiarij priuantur etiam fructibus officiorum.*
67 *Simoniacus in vno beneficio redditur inhabilis ad aliud.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA OCTAVA

ARGVMENTVM.

Quibus beneficijs, & officijs priuentur Confidentiarij, quando, & quomodo.

Quinquagesimo octauo, Quæro, An Cõfidentiarij priuentur? & an ipso iure? quibus beneficijs, & officijs?

Recepta omnium sententia est, com-
1 mittentes confidentiam prohibitam, & Simoniacam † priuari beneficijs, vt late per Sarn. de trienn. quæst. 12. per Card. Paris. conf. 29. & 30. volum. 4. magis in
2 terminis Caputaq. decis. 201. pa. 1. & nullum ius ex illis quæri, cum † vacent. fuit pluries * resolutum in Rot. teste Pelegrin. decis. 338. lib. 3. in manuscr. Idque probatur, tum quia committentes simoniam priuantur, late Cassad. decis. 5. de const. Redoan. de simon. lib. 4 cap. 11. num. Et communiter* Doctores alias
3 citati, ergo & committentes confidentiã, cum confidentia † sit simonia conuentionalis, Caputaq. dic. decis. 201. p. prima, & decis. 238. in princ. p. 3. tum etiam, quia hoc expresse volunt extrauagantes Summorum Pontificũ Pij iv. & Pij v. ille Cõst. 108. iste Const. 87. vt ex eorum lectura clarissime patet, & infra referemus verba, & colligitur ex Nauarr. conf. 31. & 40. de
4 simon. Nec immerito, cum huiusmodi delictum † grauissimum reputetur, vt per Mascard. de probat. conclus. 1306. faciũt tradita per Aret. in cap. cum P. manconella. nu. 27. de accusat. Clar. §. simonia vers. scias etiam, lib. 5. recept. sentent. ideo
5 perpetrantes illud debent hac pœna priuationis puniri, iuxta † mensuram delicti, cap non afferamus, dist. 34. Marsil.
6 cons. 6. in fin. &, cum casus sit expressus, pœna † imponi debet, cap. is qui de senr. excomm. lib. 6. Paris. in Rubr. ff. de oper. nou. nunciat. num. 40.

Dubium tamen est, non negligendum,
7 An huiusmodi confidentiarij sint priuati ipso † iure, vel priuandi, cum maxima sit differentia inter vtrunque casum? Esse priuandos, tenet Caputaq. decis. 20 r. p. 1. motus, quia crimen confidentiæ est simonia conuentionalis, Caputaq. decis. 238. in princ. pag. 3. sed propter simo
8 niam conuentionalem non infringitur † pœna ipso facto, vt pluries fuit resolutum * in Rota, cum censuerunt Constitutionem Pauli ij. incip. Cum detestabi-
9 le in tit. de simon. loqui † de simonia reali, cum imponit pænam priuationis ipso facto, & attestatur Cassad. decis. 5. de cõstit. vbi adducit rationes, & auctoritates, & decis. prima, de simon. & est communis * opinio omnium Doctorum, late Card. Paris. conf. 29. & 30. vol. 4. & plura adducit Sarn. de triennali, q. 12.

10 In contrarium † tamen hodie est veritas, vt scilicet confidentiarij sint priuati ipso iure, vt aperte exprimit Pius iv. in dicta sua Const. 108. ibi, *Iccirco omnes, & singulas Ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac monasteria, etiam Consistorialia, prioratus, præposituras, dignitates, etiam maiores, & principales, etiam conuentuales, &c. ipso iure adie receptionis eorundem vacauisse, & vacare, &c.* & Pius V. in dicta Const. 87. in prin. ibi, *Vt ipso iure vacarent Ecclesiæ, monasteria, cæteraq. beneficia Ecclesiastica, in confidentiam a quibuscunque etiam Sanct. Rom. Ecclesiæ Cardinalibus, &c.* Et colligitur ex Nauarr. conf. 31. de simon. Quod ea ratione existimo esse hoc statutũ, vt eo magis homines abstineant ad hoc crimine, tam graui, erumpente neruum Ecclesiasticæ disciplinæ, iuxta ea, quæ scribit Menoch. de arbitr. Iud. cas. 266. nu. 1. & ita nunc est tenendum, & iudicandum.

Ex hac conclusione primo, infero, nullam esse differentiam quo ad hoc in-
11 ter simoniam † realem, & confidentiam beneficialem prohibitam, quia, sicuti
12 simoniacus † realis priuatur ipso iure, extrauag. Paul. 2. cum detestabile, de simon. & est communis omnium Doctorum * opinio, ita qui commisit confidentiam.

Secundo, infero simoniam conuentionalem confidentiæ beneficialis esse peiorem alia Simonia conuentionali beneficiali, qua palam emitur, vel venditur beneficium, quia per illam non annullatur actus, nec inducitur † censura antequam ab vtraque parte scilicet

cet vendente, & emente adimpleatur,
Cassad. d. decision. 5. de constitu. Sarn. de
trienn. quæst. 12. Caietan. 2. 2. quæst.
100. art. 6. Sot. de iust. & iur. quæst. 8.
lib. 9. Nauarr. in manual. cap 23. nu. 103.
Et communiter Doctores, Per hanc autẽ
confidentialem sic, quia hac accipit quis
14 beneficium in confidentiam, † etiam an-
te implementum, quod promisit, colla-
tio, siue resignatio ei facta est ipso iure
nulla, & incurrit in excommunicatio-
nem, & tenetur ad restitutionem fru-
ctuum, quos percepit a die receptionis,
& hanc differentiam notabiliter animad-
uertit Nauarr. in Manual. cap. 23. nu. 110.
vers. secundo, quod simonia.
15 Tertio infero, Confidentiariũ obligari
in foro cõscientiæ dimittere beneficium,
vel beneficia, cum sit priuatus eo, aut il-
lis ipso iure, Felin. in cap. 1. colum. 13.
vers. incipit de constitut. & in cap. Ro-
dulphus, in penult. col. vers. limita ter-
tio, de rescr. & in cap. cum nobis, colum.
vltim. eod. tit. & in cap. inquisitionis, in
princ. col. 1. de accusat. Card. Alex. in
cap. fraternitatis, col. pænult. 12. quæst.
2. Ruin. cons. 4. num. 11. vol. 5. cum a-
lijs, quæ late congerit Alphons. Hoied.
de incompat. benef. par. 1. cap. 13. num.
61. & ratio est, quia non videtur in eo iu-
re intitulatus, & ideo priuatus ipso iu-
16 re non † potest alienare, etiam si non præ-
cesserit sententia declaratoria, Bal. in
auth. incestas, C. de incest. nupt. Collect.
in cap. in quibusdam, col. 1. de pœnis,
Barbat. cons. vltim. colum. 3. lib. 1. Dec.
cons. 136. col. 3. Aretin. in l. si quis post
accusationem, col. 2. ff. de testam. & ex
17 hac etiam ratione non poterit † confi-
dentiarius resignare, & permutare, Al-
fons. Hoied. de incompat. benef. p. 1. cap.
13. num. 62. & num. 64. dixi alias.
Quarto infero, stante hac priuatione,
18 † ipso iure posse fieri collationem illorũ
beneficiorum, & præsentationem, ac e-
lectionem, Abb. in ca. 1. in not. 3. de feud.
Idem Abb. & alij in cap. cum in cunctis,
de elect. Card. in clement. 1. in 15. not. de
pœnis Anan. cons. 32. col. 2. Gemin. cap.
fundamenta, §. quod si secus, notat. 2. de
elect. lib. 6. & communiter * alij Doctores,
vt patet ex adductis per Alfons. Hoied.
tract. de incompat. benef. par. 1. cap. 4.
num. 7.
Quinto infero, stante hac priuatione,
ipso iure posse parochianos se subtrahere
19 † ab obedientia dictorum confidentiario-
rum, vt per Petr. de Anchar. in cap. ad
Apostolicæ, in not. 20. de sent. & re iu-
dic. lib. 6. Tiraquell. late in l. si vnquam,
in verb. reuertatur, num. 36. C. de reuo-
can. donat. Hinc etiam est, quod condu-
ctores rerum dictorum beneficiorum, quæ
vacant ipso iure, non possunt cogi ad
20 soluendum † dictis beneficiatis, vt late
per Tiraquel. loco cit. num. 36.
Aliæ etiam illationes possent fieri, quæ
colliguntur ex effectibus priuationis ip-
21 so iure †, quos effectus refert Tiraquell.
in repetit. dic. l. si vnquam, verb. reuer-
tatur a num. 168. vsque ad nu. 468. Ho-
ied. dict. tract. de incompat. benef. p. 1.
cap. 4 num. 7. 8. & 11. & cap. 13. a num.
59. vsque ad num. 80. Sarn. in c. ipso iu-
re, de rescr. lib. 6.
Sexto, & vltimo, infero, quod, si te-
netur Confidentiarius in conscientia di-
22 mittere † beneficium, vt dixi supra in ter-
tia illatione, minus poterit retinere ea
beneficia, super quibus commisit confi-
dentiam, cum hoc sit effectus priuationis
ipso iure, vt ex prædictis satis liquet, &
ex his, quæ longa serie more solito con-
gerit Tiraquel. loc. cit. & de Simoniaco
tradunt Abb. in cap. cum essent in 2. not.
de Simon. & in cap. cum ad nostram, in
3. not. de elect. Felin. in cap. tua nos, in
Glos. vlt. de Simon. Sarn. de trienn. q.
12. col. 3. vers. quid dicendum, Redoan.
de Simon. lib. 4. cap. 9. sub num. 4. & hi
23 vltimi loquuntur etiam in † Simonia rea-
li, dantes rationes, quia ita Simoniacus
est, committens Simoniam conuentiona
24 lem, sicut committens † realem, vt tradit
Bal. qui dicit ita iudicatum * fuisse in ci-
uitate Florentiæ, in cap. 1. de testib. lib.
6. vbi Petr. de Anchar. Philipp. Franc.
Roman. sing. 307. Dec. in cap. veniens,
in Glos. 1. de testib. Felin. in dic. c. tua
nos, de Simon. & ita * fuit sententiatum
in Rota die 11. Martij 1538. in vna Con-
chen. fructuum, coram Io. Paul. & ratio-
nes habes per Sarn. dic. q. 12. col. prima,
de trien. Redoa. d. c. 9. col. 1. de simon. p. 4.
& Pius iv. in Const. 69. incip. In sublimi
edita, anno tertio, ad reformationem of
ficij Pænitentiariæ parificauit simoniam
realem, & conuentionalem, statuens in
vtraque, vt in absolutionibus a simonia
reali, vel conuentionali non concedan-

tur, vt ipsi simoniaci beneficia, super
quibus simoniam commiserunt, possint
retinere.

Secundo, contigit dubitare, An committentes confidentiam priuentur non
solum beneficijs, super quibus commiserunt confidentiam, in quibus nullum
25 ius † quæsiuerunt, Nauarr. in manual.
26 cap. 23. sub num. 111. vers. 11. sed etiam†
alijs antea rite obtentis? Pro negatiua facit, quia in Simonia couentionali hoc
non est statutum, vt per Cassad. decis. 5. de const. Sarn. de triénn. quæst. 12.
Dec. & Fel. in cap. 2. de rescr. Io. Selu. de benef. pa. 3. quæst. 2. col. 4. Achill.
de Grass. decis. 341. Et ideo non imponatur, l. in præuaricationis, §. vlt. ff. de
præuaricat. l. dissentientem, C. de diuort. Oldrad. cons. 202. Cæpoll. cons.
crimin. 16. col. 2. ad fin. vers. sexto, Crauett. cons. 90. col. 2. sed confidentia est
simonia conuentionalis, vt dictum est supra pluries: ergo.

Hoc tamen non obstante, affirmatiua opinio est vera, & communiter * recepta,
vt committentes confidentiam priuentur non solum his beneficijs, super quibus
commiserunt confidentiam, sed etiam obtentis ante commissam confidentiam,
rite, & licite, vt clarissime, & expresse voluit Pius V. dicta sua Constitutione
108. in §. Sed ne quisquam, ibi, *Et, qui quid tale admiserint, in futurum etiam omnibus, & singulis alijs Ecclesiis, monasterijs, dignitatibus, administrationibus, officijs, & beneficijs obtentis, quæ pariter sub dicta reseruatione comprehendi volumus, &c.* Pondero dictionem
27 *Alijs*, quæ † est repetitiua similium, ad
not. in cap. Sedes Apostolica, de rescr. l. si fugitiui, C. de seru. fugitiu. & sic disponit de obtentis ante rite, sicuti de obtentis tunc per confidentiam, ad not. per
Paris. cons. 29. num. 72. vol. 2. & cons. 72. num. 33. vol. 4. &c. cum habeamus le-
28 gis casum, nulla † cadit dubitatio, l. illam, vers. de modo, C. de collat. l. Ancillæ, C. de furt. Corn. cons. 13. col. 2. lib.
2. Dec. cons. 484. num. 1. Roland. cons. 77. num. 5. lib. primo, Cephal. cons. 138.
num. 20. lib. primo, & tradit Nauarr. in manual. cap. 23. sub n. 111. & ratio ponitur in princ. dicti §. sed nequisquam, ibi, *Vtque hoc malum grauioris censuræ stimulo vsque quaque prohibeatur, &c.* scilicet, vt omni modo extirpetur hoc crimen, nam hoc
29 importat dictio *Vsquequaque*, † vt per Card. Paris. cons. 6. n. 14. 15. 16. cum sequen.
vol. primo. Et hæc conclusio procedit nedum in Clericis habentibus beneficia
simplicia, aut curata, vel requirentia residentiam, sed etiam in habentibus dignitatem
quantum vis maximam, nam nominat Pius V. in allegatis verbis non solum beneficia,
sed etiam monasteria, vt comprehendat Abbates Commendatarios; Dignitates, vt
comprehendat Priores, Præpositos, Decanos, Canonicos, & alios huius generis; &
Ecclesias, vt complectatur Episcopos, Archiepiscopos, & ideo Arhiepiscopus,
Episcopus, & alij supra nominati cõmittentes cõfidentiã nõ solũ priuantur beneficijs,
super quibus cõmiserunt confidentiã, sed etiam Archiepiscopatu, Episcopatu, Prioratu,
Decatu, Canonicatu, & alia dignitate ante commissam confidentiam, rite obtenta,
& in hoc resident * omnes Doctores.

Sed circa hanc conclusionem vidi dubitari, An huiusmodi priuatio, quæ fit de
beneficijs, & dignitatibus obtentis ante commissam confidentiam, infringatur ipso
iure, sicuti priuatio beneficiorum, super quibus committitur confidentia, vt ante
dictum est? Pro negatiua facit, quia
30 priuatio ipso iure † non infertur, nisi expresse sit apposita, Abb. in cap. vlti. num.
11. de iuramen. Calumn. & in cap. primo, num. 3. ne prælat. vic. suas, Angel. cons.
36. Calder. cons. 10. de verb. signif. Sarna. in cap. ipso iure, de rescript. lib. 6.
sed in dicta Constitutione Pij V. non legitur: ergo, &c.

Hoc tamen non obstante, contraria
31 opinio est verior, vt confidentiarius † priuetur ipso iure non solum beneficijs,
super quibus commissa est confidentia, sed etiam alijs, & dignitatibus obtentis ante,
quam probo ex verbis positis in dicta Constitutione Pij Quint. in §. sed ne-
32 quisquam, primo ex dictione *Etiam*, † quæ implicat, vt habetur in rubr. Cod. de
33 seruitut. & aqu. Secundo, ex dictione †
Alijs, quæ includit similes casus, not. in c. sedes Apostolica, de resc. Tertio, vt
congruat sensus precedentibus verbis, & postea
34 nis, nam † vna pars legis declarat aliam, l.
35 vtrũ, ff. de pet. heredit. & † precedentia declarant subsequentia, l. qui filiabus,
ff. de leg. 1. cum simil. Quarto, fortius, & melius ex illis verbis positis in eodem, §. Sed
ne

ne quisquã, ibi, *Præsentium auctoritate priua-*
36 *mus,&c.* verbum enim *Priuamus* † est præsentis temporis, & ideo inducit priuationem ipso iure, & operatur, vt non requi-
37 ratur † sententia, ad notat. in cap. quisquis, de elect. & in cap. vlt. eod. tit. lib. 6. optime Abbas in cap. nouit, num. 8. de his, quæ fi. a Prælat. fin. cons. cap. vbi citat ea, quæ scripsit in cap. 51. diligenti, de for. compet. & in cap. cum olim, de arbitr. Idem Abb. in cap. 1. num. 3. vbi Apostill. de Sagitt. & est* communis opi-
38 nio omn. Doct. nam verbum † *Futuri temporis*, requirit sententiam, Abb. in cap. in quibusdam, num. 7. de pœnis, Ant. de Burg. in cap. ex parte, num. 31. de rescr. & in cap. sicut Roma. num. 103. eod. tit. Stephan. de Gaet. in cap. ad limina, §. 4. num. 123. 30. quæst. 1. Philipp. Franc. in cap. primo, num. 5. de vita, & hon. cleric. late Felin. in cap. de regularib. de Simo. Matthesil. sing. 112. incip. nota, quod vbicunq. & ita ex his concludendum est.

Ex quibus patet responsum ad contrarium, quia satis videtur hæc pœna ex-
39 pressa, cum colligatur † ex vi verborum, Bar. in l. vxorem, §. auri plagam, ff. de legat. 3. Cephal. cons. 135. num. 8.

Ex qua conclusione infero, posse huiusmodi beneficia conferri, cum priuatio
40 infringatur ipso iure †, & poterit deueniri ad electionem, & præsentationem, Abb. in cap. 2. not. 3. de feud. Card. in clem. 1. num. 15. not. de pœnis Gemin. in ca. fundamenta, §. quod si secus, not. 2. de elect. lib. 6. & alij* omnes, vt per Alphons. Hoied. de incompat. benef. p. prima, c. 4. nu. 7. Et non omittam, quod collatio horum beneficiorum spectat ad Sedem Apostolicam, sicuti eorum, super quibus
41 commissa † fuit confidentia, vt expresse probat dicta Constitutio Pij Quint. in prædicto, §. Sed ne quisquam, ibi, *quæ pariter sub dicta reseruatione comprehêdi volumus, &c.* Ex quibus verbis concludendum est, omnia beneficia vacantia propter crimen confidentiæ esse reseruata, nam ita innuit
42 dictio † *Pariter*, cum parificet vtrumque casum, & disponat idem in vtroque, & per Bart. Alex. Ias. & alios, in l. prima, ff. de leg. 1.

Tertio, dubitatur, An commitentes cõfidentiam, sicuti priuantur ipso iure beneficijs super quibus commissa est confidentia, & obtentis antea, ita sint quoque inhabiles ad alia obtinenda in futurum? Communis*, & recepta doctorum sententia, etiam in praxi,* est affirmati-
43 ua †, vt colligitur ex Ant. de Butr. post Io. Andr. in cap. penult. col. 1. vers. ad secundum, de elect. ex Mil. in repert. in verb. Simoniacus in beneficio simoniace, & in terminis Caputaq. decis. 201. p. 1. decis. 238. par. 3. Nauar. in manual. cap. 23. sub num. 111. vers. 11. & secundum hanc opinionem* resoluit Rot. in vna S. Andreæ Canonicatus, & præbendæ, 2. Ianuarij 1544. vt attestantur Put. decis. 80. lib. 2. & in impress. & decis. 5. de Simon. in manuscr. Peregr. decis. 83. lib. 1. & expresse statuitur in dicta cõst. Pij V. in dict. §. Sed ne quisquam, ibi, *Præsentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles decernimus, &c.* verbum enim *Decernimus*
44 inducit † nouum ius, & declarat antiquũ, Abb. in cap. decernimus, post Card. Zabarell. de iudic. & ibi Dec. in fin. Glos. in clement. per litteras, in verbo decernimus, de præben. Glos. in clem. 2. in verb. decernimus, de reb. Eccles. non alienan. Card. in cap. ad audientiam, de cleric. non residen. sicuti verbum *Indulgemus*, & *diffinimus*, Gem cons. 72. col. 2. & *Statuimus*, Abb. cons. 97. Felin. in ca. super quæstionum, §. verum de off. deleg. & verbum *Volumus*, Glos. in Clement. 1. de rer. permut. Abb. in c. Sedes Apostolica de rescr. Barbat. in clem. litteras in 4. col. de rescr.

Nec huic conclusioni obstat decis. Cassad. 5. de const. quia loquitur, quando agitur ad pœnam priuationis, quia tunc bene requiritur, quod simonia sit realis, vt dictum est etiam supra, secus quo ad inhabilitandum aliquem ad obtinendum beneficia in futurum, quia hoc casu sufficit simonia cõuentionalis, & sic confidentia, vt in terminis fuit resolutum,* & declaratum in Rota in vna Cæsaraugustana confidentiæ, die 20. Martij 1551. corã D. Guido bono, teste Caputaq. dict. decis. 201. num. 5. pag. 1. & dict. decis. 238. n. 3. p. 3. vbi ita declarat prædictam decisionem Cassad. sicuti etiam facit Put. alleg. decis. 80. lib. 2. in fin. & hæc est communis opinio omnium Doctorum.

Ex quo infertur, committentes confidentiam non posse præsentari, eligi, ne-
45 que eis † conferri beneficia; Et ratio est, quia inhabilibus beneficia non dantur, ad plene not. in cap. cum in cunctis, de elect.

elect.sed isti sunt inhabiles,& incapaces, vt dictum est supra: ergo,&c.

Et hoc procedit ne dum in beneficijs simplicibus.sed etiam inrequirentibus residentiam,& curatis, ac personatibus, & dignitatibus, Ecclesijs, & monasterijs, quod probatur in ead.Const.Pij v.in dict. §. Sed ne quisquam, vbi, postquam locutus est de omnibus prædictis obtentis iá, subdit, *Et ad futura inhabiles esse decernimus* quę
46 verba referuntur† ad omnia proxime expressa, iuxta tradita in l.si idem, cum eodem, §.vlt.ff.de iurisd.omn.iudic.c.secundo requiris,de appell.vbi Abb. & alij, sicuti dicimus de clausula in fine posita, vt
47 debeat referri † ad iam præcedentia proxima,l.talis scriptura, §. vlt. de leg. 1. vbi Bart. & alij Doct. l. 3. §. filius ff. de lib. & post l.prima C.eod. Alex. cons.213.lib.2. late Dec.in dict. c.secundo requiris, col. 2.vers.in glosa secunda,Card.Paris.cons. 53.n.31.& 32.cum seq.vol.2. Et, si his inhabilibus conferantur beneficia per Ordinarios,vel per Sedem Apostolicam, collatio est nulla, non facta mentione de dicta confidentia, vt in casu dictæ decis.Caputaq.201.p.1.& Decis.Put.80.lib.2.sicu
48 ti collatio facta infanti,quæquoque est† inhabilis, c.indecorum, de ætat.& qua-
49 lit.& alijs† inhabilibus, quos omnes refert Rebuff. in tract.de pacif. poss. secundum paruam impressionem n. 172. cum multis sequentibus,vbi etiam concludit,
50 inhabiles non iuuari † regula de trienna
51 li, nam verbum *quicunque*† ibi positum intelligitur de habili,l. emancipati, iuncta Gloss.ff.de adopt.l.prima,C.de Sacrosan. Eccles.l.3.ff.de fid.instrum.l. vt gradatim ff.de munerib.& honorib.

Limita tamen, nisi illi, qui commise-
52 runt confidentiam, habuerint† dispensationem, vt post Io. Andr. Ant. de Butr. & alios tradit Caputaq.dict.decis. 201.p. 1.& decis.238.p.3.& est communis* opinio recepta ab omnibus, quamuis difficulter dentur hodie huiusmodi dispensationes.

Et ratio est, quia, mediante dispensa-
53 tione, fit licitum, quod alias† erat illicitum, & prohibitum, vt per Specul.in tit. de dispens. & Doctores* omnes in c. at si clerici,§. de adulterijs,de iudic.Redoan. de Simon.p.4.c.16.

Et ex his etiam infertur, committentes confidentiam non posse generaliter impetrare beneficia, cum ad illa† sint inha-
54 biles, & incapaces †, vt ex communi * dictum est supra,immo non poterunt beneficia, quæ dimiserunt, de nouo impetrare, & illa detinere ex nouo titulo, vt dicit egregie Caputaq.decis. 201.n.2.p.1.

Et de stylo * Dataria non solet conce-
55 dere dispensationem, vt committentes † confidentiam possint retinere beneficia, super quibus illa commiserunt.

Et ideo Pius iv. in Const. 69. incip. In sublimi, edita, ad reformandum officium Pænitentiariæ anno tertio in §. Caueat, voluit, vt Simoniacis realibus, vel con-
56 uentionalibus † non concedatur, vt possint retinere beneficia, super quibus commiserunt Simoniam, ac fructus perceptos post Simoniam, subdit, *Quinimmo in absolutionibus huiusmodi apponatur clausula, quod vterque ad beneficium, super quo fuit commissa Simonia, perpetuo inhabiles existant &c.* Idque optima ratione statutum est, quia valde scandalosum videtur,& mali exempli, vt quis possit retinere beneficium, quod iniuste habuit, ad not.in c.primo, de regul.iur. li. 6.in c.in cunctis, de elect.

Quarto Dubitatur, An etiam committentes confidentiam priuentur nó solum beneficijs, & dignitatibus, vt dictum est supra, sed etiam pensionibus? Commu-
57 nis* opinio† est affirmatiua, quam expresse probat Pius v. in dict. Constit. in §. Sed ne quisquam, ibi, *Nec non &c. pensionibus &c.* quod erat necessarium exprimere,
58 quia pensio nó veniebat sub priuatione † beneficiorum, Abb. in c.ad audientiam, 2.de rescr.vbi Felin.& alij,& est* communis opinio, de qua attestantur Io. Selua in tract.de benef.p.1.q.3.n.11.Hoied. de incomp.benef.in præfat.n.3.& 4.& p.2.c. 7.n.4.& fuit pluries* resolutum in Rot. vt late scripsi de resign.benefic. lib.2.q. 15.
59 Et ratio huius priuationis † est atrocitas criminis, iuxta dictum Innoc.in c.primo de Const.& voluntas Papæ, volentis, vt confidentiæ exulent ab hac curia, & si có fidentiarij priuantur beneficijs,eo magis pensionibus, cum pensio sit minus beneficio, vt per Gig. in suo tract. de pension. Amplia hanc conclusionem procedere etiam in pensione temporali, tum ex generalitate, tum arg. auth. multo magis, C.de sacro Sanct. Eccles.

Dubitatur, An huiusmodi committentes confidentiam priuentur reseruationibus

bus fructuum? Respondeo affirmatiue,
60 quia†hoc est expressum in dict. Const. Pij v. in §. Sed nequisquam, ibi, *nec non fructibus, pensionibus, & alijs rebus Ecclesiasticis.* sub his enim verbis *Et alijs rebus Ecclesiasticis* exi
61 stimo comprehendi † reseruationes fructuum, quæ reseruantur loco pensionis, Sarn. de annal. q. 60. Mandos. in ead. regul. q. 30. Rebuff. in ptaxi benefic. tit. de reseruat. tam general. &c. n. 13. & late dixi in tract. de resig. benef. lib. 6. q. prima.

Sexto Dubitatur, An Confidentiarij priuentur etiam officijs Romanæ Curiæ,
62 & † temporalibus? Affirmatiue est respondendum, quia hoc exprimit Pius v. in dict. Const. in cit. §. Sed nequisquã, ibi, *ac etiam Romanæ Curiæ, & alijs officijs temporalibus* &c. & hoc ex ratione superius dicta, vt extirpetur omnino hoc crimen. Propter igitur confidentiam habentes officia temporalia illis priuantur, ac officijs Curiæ, vt sunt officia, quæ dantur Cardinalibus, Vicecãcellariatus, Pænitẽtiaria, & Camerariatus, ac Vicariatus, & alia, vt sunt Auditoratus Rotæ, Clericatus Cameræ, & similia, vt Scriptores, Abreuiatores, Protonotarij, Cubicularij, Milites, & alij, vt longa serie refert Pij ij. in Apologia ad Martinum M. impressa post commentarios folio mihi 737. Sat. in prooem.
63 regul. q. 1. Namque huiusmodi officia † sunt beneficia quodammodo, vt Paul. Ro
* man. de pension. c. 7. n. 11. licet* consuetu-
64 dine curię soleant vendi † etiam laicis, Martin. Lauden. de official. q. 7.
65 Septimo Dubitatur, An † priuentur etiam fructibus? Respondeo affirmatiue: quia id expresse exprimitur in Const. Pij v. in d. §. Sed nequisquam, ibi, *nec non & fructibus &c.*
66 Octauo Dubitatur †, ad quem spectet collatio horum beneficiorum vacantium per confidentiam? Respondeo, spectare ad Sedem Apostolicam, quia sunt reseruata, vt censuit Pius iv. in dicta Const. in §. *Ac quascunque ipso iure vacare, ac nostræ & Sedis Apostolicæ dispositioni reseruata &c.* & in dicta Const. Pij v. in princ. ibi, *liberam illorum dispositionem sibi, & Apostolicæ Sedi reseruando &c.* & hoc scripsi in tract. de resign. benefic. lib. 2. q. 16. n. 28. vbi etiam retuli omnia beneficia reseruata, &c.

Et non solum confidentiarij priuantur obtentis, sed efficiuntur inhabiles, vt non possint alia habere, vt dicitur in dict. Constitutione Pij v. & dixi supra.
67 Ita Simoniacus† in vno beneficio redditur inhabilis ad aliudquodcumq. Mil. in repet. in verbo Simoniacus in benefi cio, Ant. de Butr. in c. pen. col. 2. vers. ad secundum, de electio. & firmauit * Rota post multas informationes in vna Toletan. Thesaurariæ coram Peregrin. & in alia S. Andreæ coram Puteo, teste Achill. de Grass. decis. 341. alias 1. de Simon impressis, vbi hoc comprobat.

Quinquagesima Nonæ Quæstionis Summarium.

1 Confidentiarij sunt excommunicati.
2 Excommunicati non possunt absolui nisi à Papa.
3 Confidentiarij sunt excommunicati ipso iure.
4 Confessarius non absoluit à reseruatis.
5 Absolutio in confidentia datur in Dataria, & Pœnitentiaria.
6 Excommunicati celebrantes sunt irregulares.
7 In mortis articulo nulla est reseruatio.
8 Confidentiarij absoluuntur virtute Iubilei plenissimi.
9 Celebrans ignoranter in censura non efficitur irregularis.
10 Errans circa ius dubium excusatur.
11 Irregularitas non contrahitur sine dolo.
12 Simoniaci occulti licite celebrant post pœnitentiã

QVAESTIO QVINQVAGESIMA NONA
ARGVMENTVM.

De excommunicatione, quam incurrunt confidentiarij, & à quo debeant absolui.

Qvinquagesimo nono, Quæro, an committentes confidentiam, vltra pœnas priuationis beneficiorum, dignitatum, & officiorum, incidant in ali-
1 quam†censuram? Affirmatiue est respondendum, quia ita tenent * omnes, vt per Nauar. in man. c. 23. sub. nume. 111. vers. xi. & expresse probatur in dicta Constitutione Pij V. in §. Sed nequisquam, ibi, *& in Iuris subsidium excommunicationis sententiæ innodamus. à qua nullus nisi in mortis articulo constitutus ab alio quam à Romano † Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere &c.* Et in dicta Cõstit. Pij 4. §. & in super, vbi mãdat, ne quis audeat hoc crimen perpetrare, subdit, *Cardinalibus videlicet & alijs Prælatis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, reliquis vero sub maioris excommunicationis latæ sententiæ pœna per contrafacientes eo ipso incurrenda, à qua nisi à nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existen.*

existente præter quam in mortis articulo constituti absolui nequeant, districtius inhibemus, &c. Ex qui
3 bus verbis constat, hanc censuram† inferri ipso Iure, vt in terminis Nauar. in dicto man. c. 23. sub nu. 100. vers. secundo, quod.

A qua excommunicatione Confidentiarij non possunt absolui à Confessarijs,
4 vt expresse † dicitur in dictis Constitutionibus, & facit, quod scribitur in c. pastoralis, † c. præterea, de offic. deleg.
5 Quare debent illam† petere, vel à Dataria in foro interiori, & exteriori, vel á Pænitētiaria in foro interiori dumtaxat, Nauar. cons. 21. n. 7. & 23. de Simon. & cōs. 69. n. 4. eo tit. Et, si ante dictam absolutio-
6 nem celebrent, efficiuntur † irregulares, Naur. d. cons. 21. n. 6. de Simon. & probatur in c. 2. & c. si celebr. de Cler. excom. ministr. Nauar. in man. c. 27. n. 18. 20. cū seq.

Limita primo, in mortis articulo, vt dicitur in Bulla, ratio, quia in mortis ar-
7 ticulo † nulla est reseruatio, vt in Conc. Trident. c. 7. sess. 14.
8 Limita secundo, nisi virtute † alicuius Iubilei plenissimi, vel virtute Bullæ Cruciatæ, quæ si ad id se extēderet, fuisset absolutus, Nauar. Cons. 18. de Simon. vbi etiam scribit, quod celebrando post dictā absolutionem non efficitur irregularis, faciunt, quæ scribit idem Nauar. in man. c. 29. & 26. n. 13.

Limita tertio, nisi missasset ante absolutionem ignoranter, nam attenta ignoran-
9 tia. & bona fide non † efficeretur irregularis, vt dicit Nauar. d. cons. 18. n. 5. cum Simonia huiusmodi sit iuris humani, & errans circa ius dubium, obscurum, diffi-
10 cile, inintelligibile, † excusatur, Innoc. in c. per tuas, el 2. de Simon. cum alijs, vt per Fel. in c. primo, n. 15. de re Iudic.
11 Irregularitas enim non † contrahitur sine dolo, Abb. in c. pastoralis, & c. verum, de appellat. Gemin. in c. solet de sent. excom. lib. 6. & ideo dicit Nauar. d. cons. in fin. quod potest retinere in foro conscientiæ beneficia, quæ habet, &c.

Ideo dicit Archid. in c. quibusdam, prima. q. 1. quod Simoniaci in beneficio oc-
12 culti, & criminosi † licite celebrant post pænitentiam, quia neque sunt suspēsi de iure, neque impediuntur exequi officiū suum post pænitentiam, sequitur Turrecrem. ibidem, n. 3. & est communis* opinio doctorum.

Sexagesimæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentiarij tenetur restituere fructus perceptos.*
2 *Simoniacus debet percipere fructus perceptos.*
3 *Iniuste acceptum est restiuendum.*
4 *Non remittitur peccatum, si non restituatur ablatum.*
5 *Vsurarius tenetur restituere.*
6 *Restitutio est actus iustitiæ.*
7 *Debet omnino fieri.*
8 *Debet restitui res principalis, & etiam fructus.*
9 *Restitutio quid sit.*
10 *Fur tenetur restituere.*
11 *Confidentiarij appellantur fures.*
12 *Confidetiarij debent fructus restituere, etiam si eos expenderint.*
13 *Occupans rem iniuste tenetur ad æstimationem etiam post interitum.*
14 *Habens malam fidem semper est in mora.*
15 *Moroso imputatur rei interitus.*
16 *Etiam fructus per industriam sunt restituendi.*
17 *Confidentiarij tenentur ad fructus, qui potuissent à diligenti percipi.*
18 *Vbi eadem ratio, ibi idem ius.*
19 *Confidentiarij tenentur restituere fructus a prima die receptionis beneficij.*
20 *Fur à quo tempore teneatur restituere.*
21 *Restitutio fructuum obligat in vtroque foro.*
22 *Integre factum quòd dicatur.*
23 *Integre quid.*
24 *Heredes obligantur ad restitutionem fructuum maleperceptorum.*
25 *Hæredes tenentur defuncti conscientiam exonerare.*
26 *Successor innatur eisdem legibus, quibus auctor.*
27 *Hæres eadem censetur persona cum Defuncto.*
28 *Hæres tenetur ad interesse ex delicto Defuncti.*
29 *Confidentiarij hæredes possunt compelli ad restitutionem faciendam.*
30 *Sunt tamen citandi.*
31 *Confessarij non debent absoluere confidentiarios nisi facta restitutione.*
32 *Confessarij peccant, si absoluant ante restitutionem.*
33 *Non debet aliquis absolui, nisi fuerit attritus, vel contritus.*
34 *Inopia excusat à restitutione.*
35 *Fructus Confidentiarij spectant ad Cam. Apost.*
36 *Compositio quid est.*
37 *In Dataria debent fructus percepti vere exprimi.*
38 *Expressio fructuum perceptorum est facienda etiam si fuerint modici.*
39 *Surreptio etiam in minimo vitiat.*
40 *Dataria solet magnam partem fructuum male perceptorum remittere.*
41 *In nouis prouisionibus quid fiat.*
42 *Nuntij aliquando reficiunt titulos beneficiales.*
43 *Annata dantur in Vrbe.*
44 *Satisfacit qui tenetur fructus restituere, & impetrat donationem.*
45 *Fructus beneficij quæsiti per Simoniam ad quem spectāt*
46 *Administratio omnium bonorum Ecclesiasticorum ahe vinos concessa spectat ad Papam.*

47 *Idque ex priuilegio Diuino.*
48 *Papa est administrator omnium.*
49 *Omnia Spolia sunt reseruata Papæ.*
50 *Confidentiarij quando absoluantur in pœnitentiaria.*
51 *Omnia gratis.*

QVAESTIO SEXAGESIMA
ARGVMENTVM.

FRuctus, quos tenentur restituere Confidentiarij, quibus, & quando, & quomodo restituantur.

SExagesimo Quæro, an confidentiarij teneantur restituere fructus perceptos ex illis beneficijs, quos habuerunt
1 in confidentia? Communis opinio est affirmatiua, quę colligitur ex Innoc. in c. Nisi cum pridem, de pact. Cassad. decis. prima, de Simon. Angel. Siluestrin. in verbo Simonia, cum alijs allegatis per Redoan. de Simon. part. 4. c. 11. n. 39. cum seq. & c. 14. n. 20. dum communiter volunt, Simo-
2 niacum debere † fructus restituere, & expresse probatur in d. Constitutione Pij iv. §. *& eosdem Cardinales, seu quosuis alios, a prima die receptionis huiusmodi citra fructus, redditus, & prouentius earundem Ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac pensiones prædictas indebite percepere, suos facere non potuisse, neque debuisse sed illos omnes, & singulos ad Cameram eandem deuolutos fuisse, & esse, illisque deberi ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet peruenerunt, & eorum heredes, ad integram illorum restitutionem in vtroque foro teneri, & ad id opportunis iuris remedijs compelli debere, auctoritate Apostolica, tenore præsentium. decernimus, declaramus, &c.* Et in d. Constitutione Pij v. in principio in §. nec valorem, ibi, *illaque recipientes, fructus, pensiones, &c.* & in §. sed nec quisquam, ibi, *nec non fructibus, &c* & tradit Nauarr. cons. 13. & 21. & 23. & 46. ac 47. 69. & 73. de Simon.

Et ratio colligitur ex eo, tum quia omnia peccata iniustitiæ obligant ad resti-
3 tuendum † iniuste acceptum in foro conscientiæ, c. peccatum, de reg. iur. lib. 6. c. si res aliena, 14. q. 6. Nauarr. in man. c. 17 & de reddit. eccl. q. 2, n. 7. & 12. tum etiam
4 quia tenetur quis restituere † ablatum ratione acceptionis iniustæ, siue ea sit iniusta in iniuriã proximi, siue quia lege prohibita, D. Thom. & Caiet. 2. 2. q. 62. art. 1. 2. & 6. not. in l. non dubium C. de legib. l. quemadmodum, C. de agric. & cens. lib. xi & c. qui contra iura, de reg. iur. lib. 6. &
5 ideo Vsurarius † tenetur ad restitutionem, D. Thom. d. q. 62. art. 6. Couarr. lib. 3. var. resol. c. primo, & communiter alij. Re-
6 stitutio n. est † actus iustitię commutatiuę, D. Thom. d. q. 62. art. primo, Domin. Sot. libro 4. de iust. & iur. q. 7. art. 2. Couarr. in c. peccatum in initio relectionis secundæ partis n. primo, & ideo debet omnino † fie-
7 ri, Archiep. Florent. 2. par. tit. 2. c. 6. in principio. Siluestr. in verbo restitutio, 5. §. primo, non solum de re principali, † sed etiam de fructibus. Caiet. d. 2. 2. q. 62. art.
8 6. Siluestrin. verbo restitutio q. 7. lo. Maior in 4. sent. dist. 15. q. 26. ad finem. Couarr. lib. primo, var. resol. c. 3. n. 6. & in 3. par. re-
9 lectionis, n. primo, cum seq. & † diffinitur a Nauarr. in man. c. 17. n. 6. quod sit actus iustitiæ specialis commutatiuæ, quo modo redditur alteri, quod suum est, vel quod ei debetur ex lege veræ iustitiæ formaliter, vel virtualiter de bonis animi, corporis, honoris, vel pecuniæ.

Comprobatur hæc sententia, quia si-
10 cut fur † tenetur restituere, c. si res, 14. q. 6. sæpe de restit. spol. l. sed & si primo, & l. item veniunt, §. primo, ff. de petit. hered. l. mater, & l. mancipium, C. de rei vendic. l. in creditore, & l. cum ea, ff. de euit. reg. peccatum, de reg. iuris lib. 6. late Nauarr. in man. c. 17. n. 6. 7. & 8. cum seq. Caiet. late 2. 2. q. 62. Couarr. lib. 3. var. resol. c. 14. & in 2. par. relect. § primo reg. peccatum, n. primo, & est communis omnium doct.
11 sententia Ita & Simoniacus ac † confidentiarius, qui appellantur fures, Tur. Crem. in c. ordinationes, n. 18. & in c. statuimus n. 3. 1 q. 1. Redoan. de Simon. p. 4. c. 14. n. 21. Durand. de mod. Congr. Conc. rub. 20 n. 5. & quia Pius 4. in d. Constitutione §. & eosdem, statuit, Confidentiarios fructus suos non facere, ergo vt res aliena restituendi.

Amplia primo, vt confidentiarij tenea-
12 tur fructus † restituere, etiã si expenderint illos, vt colligitur ex his, quæ dicit Gl. in l. prima. § rectissime ff. de vi & vi arm. Bar. post Gl. in l. quod te mihi, n. 10. ff. si cert. pet. Ioa. Medin. de rest. q. 6. communis opinio teste Couarr. in reg. peccatum, § 6. n. primo, vers. nam re accepta est, occupantem rem per crimen tenetur ad eius
13 æstimationem post eius † interitum, etiam absque culpa ipsius, Gl. in reg. peccatum, Anch. & alij, Siluestrin. in verbo furtum,
14 § 6. D. Thom. 2. 2. q. 62. art. 6. nam habens † malam fidem semper est in mora, l. in re furtiua, ff. de condic. furt. l. vlt. C. eo. tit. & mo-

15 & moroso semper imputatur rei † interitus, etiam absque eius culpa contingens, l. nemo, §. vlt. & l. si seruum, ff. de verb. oblig. l. prima. §. rectissime & l. merito, ff. de vi, & vi arm. l. vlt. C. de condit. furt. l. cum res, §. vlt. ff. de leg. 1. l. prima, C. quod met. causa. Bal. in rub. de re iudi. in principio. Et hanc conclusionem videntur probare verba posita in hac Constitutione Pij 4. d. §. & eosdem, ibi, *fuesque facere non potuisse, nec debuisse.*

Amplia secundo, vt Confidentiarij teneantur restituere fructus etiam percep-
16 tos propter † eius industriam, deducta huius sollicitudinis iusta mercede, ex his quæ scribit Bart. in leg. ratio, §. primo, ff. de act. empt. & faciunt notata in l. si me, & Titium, ff. si cert. pet. & in l. videamus, §. si actionem, ff. de vsur. nec videtur discrepare Couarr. in §. 6. reg. peccatum, n. 4 vers. & profecto. Impensæ. n. necessariæ se-
** cundum ** communiorem possunt deduci a malæ fidei possessore, Salicet. in l. dominum, pen. col. C. de rei vendic. Bar. in l. in fundo, ff. de rei vendic.

Amplia tertio, vt confidentiarij teneantur in foro conscientiæ restituere e-
17 tiam fructus, qui † potuissent a diligenti percipi: nam ad illos tenetur fur, & iniustus rei alienæ possessor, l. si nauis, ff. de rei vendic. Abb. in c. grauis, de rest. spol. Alex. & Iaso. in l. apud Iulianum, § primo, ff. de leg. primo, * communis teste Dec. in
* l. generaliter, ff. de reg. iur. Couarr. in §. 6. reg. peccatum, in fi. ver. sic & eadem ratione.

Amplia quarto, vt non solum fructus, quos percipit Beneficiarius de beneficio accepto in confidentiam debeãt restitui, sed etiam quod percipit pensionarius de pensione ita reseruata, aut reseruatarius omnium fructuum, vt probatur in eadem Constitutione Pij 4. d. §. & eosdem, ibi, *fructus, redditus, prouentus ac pensiones prædictas indebite percipere, numquam facere non potuisse, nec debuisse &c.* Idque, quia eadem militat ra-
18 tio, ideo † idem ius statuendum, l. illud, ff. ad l. Aquil. l. 2. Titio, ff. de verb. oblig. cum pensio sit portio quædam fructuum, Gig. de pens. q. prima.

Amplia quinto, hãc conclusionem procedere, siue huiusmodi fructus percipiantur per priuatam personam, siue per constitutam in dignitate, nam Pius iv. in allegato §. & eosdem, loquitur de Cardinalibus, & statuit, illos esse, vt alios, obligatos ad restituendum huiusmodi fructus perceptos, & non potuisse suos facere, quod deducitur ex eadem ratione, quæ viget in omnibus, D. Thom. 2. 2. q. 62. ar. 1. 2. cum seq.

Amplia sexto, vt Confidentiarij tenea-
19 tur ad restitutionem fructuum perceptorum a † prima die receptionis beneficij in confidentiam, vt probatur in eadem Cõstitutione Pij iv. §. & eosdem, ibi, *a prima die receptionis huiusmodi &c.* & ratio est, quia, si a prima die perceptionis non potuit illos suos facere, ergo ab eo tempore tene-
20 tur restituere, sicuti arctatur fur †, & alienę rei occupator, vt traditur in d. reg. peccatum, de reg. iur. lib. 6. & faciunt, quæ scribit D. Thom. d. 2. 2. q. 62. art. vlt.

21 Amplia septimo, vt restitutio † huiusmodi fructuum facienda per confidentiarios obliget in vtroque foro, scilicet in foro fori, & foro poli, vt exprimitur in eodem §. & eosdem d. Const. Pij v. ibi, *in vtroque foro teneri,* quod fuit consulto expressum ad tollendas distinctiones, quas in quibusdam casibus particularibus afferunt dd. d. reg. peccatum, & ibi Couarr. post Petr. de Anchar. & aliqua circa hãc materiam ponam infra.

Amplia octauo, vt omnes fructus percepti per Confidentiarios debeant restitui integre, vt probatur in eodem §. & eosdem d. Const. Pij v. ibi *ad integram illorum restitutionẽ, &c.* integre. n. dicitur fieri, quod
22 fit vsque ad † vnum quadrantem, Bal. in c. conquerente, de restit. spol. Ant. Corset. de Trebell. §. 2. n. 4. & est tex. in c. cum liberum, in vers. cũ integritate restituant, de sepult. & c. tu a nobis vers. cum integritate persoluitur, de decim. & c. commissam vers. ex integro non persoluunt, & c. in aliquibus de decim. l. vl. C. ad l. Falc. & Bal. in c. accedens in 2. col. vt lit. cont. exponit verbum positum ibi, integre, i. plenarie, Gl. in l. nihil aliud, ff. de verb. signif. Card. in c. pastoralis, de decim. Et Inte-
23 grum esse aliquid dignoscitur, † quod nulla sui parte sit mancum, diminutum,
Du. aut debilitatum, l. prima, §. cum dicitur, & §. seq. ff. si cui plusquã per leg. Falc. l. vlt. C. ad l. Falcid. l. 2. C. de bon. vacan. lib. 6. l. 9. §. vlt. ff. de fidei com. liberr.

Amplia nono, vt heredes illorum, qui commiserunt confidentiam, teneantur restituere fructus † perceptos per dictos

Confidentiarios, vt fuit dispositum per
eundem Pium iv. in d. Const. §. & eosdem,
25 ibi, *& eorum heredes* Heres n. tenetur † de-
functi conscientiam exonerare, & pro eo
satisfacere, c. vlt. de sepult. c. literis de ra-
ptor. Abb. in c. cum sit generale, n. 22. de
for. compet. Roman. cons. 146. conclusio-
num, n. 4. Dec. cons. 282. n. 6. & cons. 303.
n. etiam 6. Ruin. cons. 26. n. 2. lib. 2. Curt.
Iun. cons. 181. prope fin. Succ. cons. 203. n.
2. lib. 2. & communiter dd. nam heres Et
26 successor † astringitur, & iuuatur eisdem
legibus, quibus eius auctor, l. heredem, l.
in omnibus officijs §. nō debet, ff. de reg.
iur. Aret. cons. 56. n. 3. & cons. 112. col.
27 2. Succ. cons. 82. n. 3. lib. 3. cum † censea-
tur eadem persona cum defuncto, Auth.
de iur. iur. a morient. præst. circa princ.
Bar. in l. 2. §. primo, col. 2. de prætor. sti-
28 pul. Hinc est quod heres tenetur † ad inte
resse pro delicto defuncti, etiam de Iure
Pontificio, Bal. in l. prima, col. vlt. C. ne
ex delict. defunct. & in l. furti actione, C.
de furt. Paul. de Castr. in l. postulanti in
principio, ff. ad Trebell. Ias. in l. sicuti le-
getur, §. vlt. in 3. not. ff. de leg. primo, &
cons. 212. col. 2. lib. 2.

Amplia decimo, vt ad huiusmodi re-
29 stitutionem † faciendam Confidentiarij
compelli possint, vt dicitur in eodem §. &
eosdem, ibi, *oportunis iuris remedijs compelli
debere auctoritate Apostolica, &c.*

30 Declara, vt, quando heredes † com-
pelluntur auctoritate Apostolica ad di-
ctam restitutionem, debeant citari, ar-
gumento eorum, quæ habentur in tex.
in cap. a nobis 2. in fi. de sent. exc. Bal. in
l. per diuersas in 10. q. C. mandat. Fel. in c.
quia G. n. 4. Dec. col. 7. de Iud. Ruin. cons.
152. col. 2. & 5. lib. 4. Boer. decis. 195. n. 15.
cum alijs cumulatis per Mat. tract. de mo
nitorijs, q. 24. n. 5. cum sequent.

Amplia vndecimo, Confidentiarios nō
deberi a confessarijs absolui nisi huiusmo
31 di restitutionem † fructuum fecerint, vt
colligitur ex Nauarr. cons. 21. de Sim. n.
6. & 7. & hoc potest deduci ex eo, quia
Constitutio Pij 4. dum mandat huiusmo-
di restitutionem, arctat etiam in foro con
scientiæ, & sic interiori, & diximus in 7.
* ampl. & tradunt, * communiter dd. in d.
reg. peccatum, de reg. iur. lib. 6. & omnes
Summistæ in verbo Restitutio.

Alioquin Confessarij, qui per igno-
rantiam crassam, aut affectatam absol-
uunt ante restitutionem, vel antequam
præcipiat eam confitenti ad id parato,
peccarent †, quia fuerunt in causa, ne
32 alienum restituatur, Rosell. in verbo re-
stitutio 2. §. 5. Angel. in eod. verb. vltimo
§. 5. Mai. in 4. dist. 20. q. 3. col. 4. Nauarr. in
man. c. 17. n. 22. Debent igitur caute Con
fessarij præcipere confidentiarijs restitu
tionem, & vt eligant viam conscientiæ,
& forum interius per Penitentiariā, Na-
uarr. cons. 23. in fi. de Sim. vel viam Data-
riæ idem Nauarr. cons. 69. n. 4. eo tit. & in
fra dicemus & idem Nauar. cons. 21. n. 7.
de Sim. dicit, Confessarios, non debere
absoluere confidentiarios, nisi fuerint
contriti, aut certe adeo attriti, quod
pæniteant peccati, & proponant ab illo
cessare †, illudque amplius non commit-
33 tere, c. peccatum, de reg. iur. lib. 6. c. fir-
matissime, 15. q. 1. c. omnis de consecr.
dist. 4. & prius habuerint absolutionem
ab excommunicatione reseruata; & n. 6.
dicit, confidentiarios debere pænitere
tam grauis peccati.

Declara hæc, vt ad restitutionem hi
non teneantur propter inopiam, necessi-
tatemq. † extremam, Gl. & dd. in c. quam-
34 quam, & in c. cum tu de vsur. in 6. Gl. Din.
Ancha. col. 9. Couarr. in principio, n. 2. &
communiter alij in reg. peccatum, de reg
iur. lib. 6. D. Thom. 2. 2. q. 62. art. vlt. Na-
uarr. in man. c. 17. n. 60. Summist. in verbo
restitutio Dom. Sot. lib. 4. de iust. & iur. q.
7. art. 4. & alia similia cumulat Nauarr. d.
c. 17 n. 75. cum seq.

Sed poterat dubitari, quibus essent
restituendi fructus percepti per confiden
tiarios, ideo Pius iv. in ead. Const. in d. §.
& eosdem declarat, & statuit †, ad Came-
35 ram Apostolicam spectare, vt patet ibi,
*sed illos omnes & singulos ad Cameram eandem deuo
lutos fuisse, & esse, illique deberi &c* & ita hodie
* practicatur, & tradit Nauarr. cons. 23.
* in fi. & cons. 69. n. 4. & 73. n. 2. tit. de Sim. &
cons. 62. de præb. nam fit supplicatio, in
qua narratur confidentia commissa, &
petitur absolutio, & dispensatio, Nauar.
d. cons. 69. n. 4. de Sim. quæ porrigitur Da
tariæ, & ab officiali præposito ad hoc
mandatur exprimi, si non est expressum,
quos fructus ex illo, vel illis beneficijs
perceptis, quo facto taxatur supplicatio
& soluitur cōpositio pro dictis fructibus
male, & indebite perceptis, & postea sup-
plicatio relaxatur, vt transeat, iux. solitū
per

perquasdam alias manus officialium, & reuisorum, a quibus mittatur ad Registrum, & vulgari vocabulo appellatur Of-
36 ficium Componentis: nam † compositio nihil aliud est, quam gratuita conuentio Rebuff. de decim. q. 13. n. 14. & debent. ac tenentur coram Deo supplicantes confi-
37 dentiarij † exprimere in Dataria vere fructus perceptos, Nauarr. cons. 73. n. 2. versiculo tertio, de Sim. alioquin, si minus expresserunt, non sunt tuti in foro conscientiæ, vt explicat idem Nauarr. loco proxime citato, & ratio est expressa, quia, quoad partem fructuum non expressorũ dicuntur detentores rei alienæ, cum illos non fecerint suos, vt supra deductum est, & ita videtur tenere Mandos. in tract. signat. grat. tit. absolutio a mala fruct. percept. col. 2. vers. amplio, vbi dicit, expressionem fructuum male perceptorum esse faciendam, etiam si huiusmodi fructus
38 fuissent † modici, & fuit resolutum in
* * Rota 26. Aprilis 1541. coram Marsican. in vna Bellicen. prioratus, teste Pelegrin. decis. 42. lib. primo, Put. decis. 12. de præ-
39 ben. in man. nam in beneficialibus † subreptio etiam in minimo vitiat, c. si motu proprio, de præb. in 6. & de oblationibus perceptis debet fieri mentio, Fel. in c. ad aures in 13. de rescr. Put. decis. 1860 lib. primo, Mandos. loc. cit. col. 4. & Dataria non solet omnes fructus male perceptos exigere, sed contentatur de ali-
* qua parte, vt de stylo * videmus, & condonat reliquos, Nauarr. cons. 67. de præb. & idem Nauarr. de spol. super d. c. cum liceat Papæ, §. 12. n. 4. dicit, quod in compositione facta cum Camera Apostolica
40 magna † pars solet remitti, & Mandos. in in Sig. grat. tit. absolutio a malorum fructuum perceptione col. prima, dicit solui duntaxat medietatem, vel tertiam partem fructum male perceptorum, & expressorum, iuxta ea, quæ scribit Ang. in verbo Restitutio, 2. §. 4. Nauarr. in man. c. 17. n. 31. & cons. 47. n. 3. in fi. & postea dat absolutionem ab excommunicatione, refectionem tituli, & nouam prouisionem, Nauarr. cons. 23. in fi. de Simon. Idem Nauarr. cons. 3. n. 2. de præb. Idemque seruatur in alijs refectionibus titulorum, & nouis prouisionibus, quæ petuntur ob di-
41 uersas causas †, vel propter aliquam subreptionem, aut obreptionem, vel propter aliquod delictum, aut irregularitatem, aut contemptum legis in casu expresso, vt in c. licet Canon. de elect. lib 6. ac in c. de multa, de præb. in extrauag. execrabilis Io. 22. eo. tit. de præb. in c. 2. de heresi lib. 6. & similibus, vel quia non habent Canonicum titulum ab initio, nam tunc reualidatur gratia a Papa, & conceditur absolutio, vel noua prouisio super refectione tit. inualidi, cum noua collatione quæ requiritur, Nauarr. cons. 73. n. primo, de Simon. soluta compositione fructuum male, & indebite perceptorũ, Nauarr. cons. 62. & 67. de præben. Idem Nauarr. de spol. super c. non liceat Papæ §. 12. n. 2. & n. 4. & tota die practicatur, & fundatur super ratione, quia percipiens fructus indebite, efficitur inhabilis, ac rehabilitatione indiget, c. in literis de rest. spol. c. dudum 2. & ibi Host. col. 4. & Abb. & alij de elect. Specul. in tit. de dispens. §. videndum, circa fi. Fel. in c. in nostra in 2. coroll. de rescr. Cassad. decis. 7. n. primo, & 4. de præb. Franc. in c. cum qui col. 2. eo. tit. in 6. Rebuff. in prax. in 3. parte sign. n. 56. Selu. de benef. p. 3. q. 2. post
42 n 4. & quandoque solet Papa dare † hanc facultatem alicui Nuntio Sedis apostolicæ aut alteri, vt reficiat titulos inualidos alicuius prouinciæ, aut Regni, & componat super fructibus indebite perceptis vt annis elapsis, fuit seruatum in RegnoNeapolitano, quo casu minor summa peccuniarum solet expendi, quia mitius agunt, & sunt etiam, quia ipsi expediunt litteras refectionis titulorum, & propterea Beneficiati non grauantur in
43 expediendis litteris in vrbe, † vbi expenduntur multæ pecuniæ ob annatas, Nauarr. cons. 23. in fi. de Sim. Et fructus condonatos, seu ei remissos vltra sũmã in cõpositionis solutæ in Dataria poterit beneficiarius impendere, ac si illos a principio suos fecisset, vt tradit Nauarr. de spol. d c. non liceat Papæ, §. 12. n. 14. versiculo sub infertur idemque firmatẽ, si ex gratia, vt quandoque conceditur, præsertim benemeritis Curialibus, & Palatinis remictitur compositio, & condemnantur omnes fructus male, & indebite percepti. Idque fundatur super propositio-
* ne * communiter recepta satisfacere in foro interiori, & exteriori obligatum restituere fructus beneficij male perceptos
44 † impetrando donationem ab eo, cui pecunia erat restituenda, & non teneri ad

aliam

aliam restitutionem, Angel. in verbo
Restitutio 2. §. 4. arg. cap. non sane 14.
q. 5. Nauarr. in man. cap. 17. num. 31. &
cons. 47. num. 3. in fi. de Sim. & cons. 3. n.
2. de præb. Ideo remissio libera vsurarum
facta per debitorem creditori, etiam non
habenti animum restituendi eas, sed re-
tinendi, absoluit eum ab obligatione re-
stituendi, Glos. Anchar. & Franc. in reg.
peccatum, de reg. iur. lib. 6. Laurent. de
Rodul. in cap. consuluit, n. 7. q. de Vsur.
Archiep. Florent. in 2. par. tit. 2. ca. 6. col.
3. Federic. de Sen. cons. 22. Alex. cons. 91.
col prima. li. 2. Cald. cós. 10. de vsur. Abb.
in cap. cum tu eo. tit. de vsur. Io. a Medin.
de restit. quæst. 3. caus. 2. Tiraq. lib. 2. de re
tract. q. 28. num. 51. Et communiter alij,
vt de communi testatur Couarr. d. reg.
peccatũ in initio, in init. 2. par. relect. n. 5
Et bonum fuit declarare hos fructus
male perceptos per confidentiarios spe-
ctare ad Cameram Apostolicam, nã fuit
45 dubium, & est admodum a Doctoribus †
controuersum, cui spectent fructus bene
ficij quæsiti per simoniam? aliqui n. vo-
luerunt spectare ad Ecclesiam, cui illata
fuit iniuria, Nauarr. cons. 47. num. 2. de
Sim. & scribentes fere omnes in cap. de
hoc de Sim. per illum tex. quem Nauarr.
in allegato cons. 47. declarat procede-
re specialiter, de restitutione pecuniæ ac
ceptę per simoniam commissam circa be-
neficium.
Alij scripserunt, spectare ad successo-
rem in beneficijs, in quibus fuit commis-
sa simonia, Nauarr. cons. 46. n. 2. vers. tum
quod, de Sim.
Alij vero firmarunt esse conuertendos
in vsum Ecclesiæ, late Nauarr. de spol. su
per d. c. non liceat Papæ §. 12. n. 4. vers. se-
cundum, vel pro fabrica, Nauar. cons. 62.
de præben. Gemin. in c. si propter n. 8. de
rescr. lib. 6. Oldrad. cons. 112. Lambert. de
iur. patr. lib. 3. q. 2. art. 8. num. primo.
Quidam voluerunt, restituendos pau-
peribus, Nauar. cós. 47. n. 3. de Sim. & cós.
18. n. 4. vers. 4. eo. tit. vbi etiam dicit, ex il-
lis posse iuuare aliquas cognatas, paupe-
res, videlicet scholasticos, & probat hoc
ex quatuor fundamẽtis idẽ Nau. in má. c.
17. n. 30. quem poteris videre, de cuius ve
ritate vide Couarr. in reg. peccatum, in
initio 2. part. relect. sub n. 6. Alij restituen
dos danti, Caiet. in vers. Sim. in summa,
iuxta c. veniens, de sim. cui textui respon
det optime Couarr. in §. 2. d. reg. peccatũ,
de reg. iur. lib. 6. n. 8. & firmat contrariam
sententiam, scilicet turpiter datũ, & tur-
piter, acceptũ nõ esse necessario restituẽ-
dum turpiter danti, sed fisco, vel pauperi
bus, Paludan. in 4. sentẽt. dist. 15. q. 3. art.
5. vers. tertia conclusio, Io. a Medin. de re
stit. q. 2. c. 2. vbi testatur de communi Nau.
cons. 47. n. 3. de sim. in man. c. 17. n. 23. cũ
seq. cum alijs quæ adducit Couarr. loc.
cit. n. 6. vers. ex tertia conclusione, & Na-
uar. cós. 3. n. 2. de pact. Et ideo necessariũ
fuit ad tollenda dubia hoc declarare, sci-
licet spectare ad Camerã. idq. fundatur,
46 quia omnium bonorũ Ecclesiasticorũ, &
fructuum eorũ administratio, quæ nõ est
concessa alicui particulari a Papa imme-
diate, vel mediate, pertinet ad ipsum solũ
Papã, vt firmat Nauar. de spol. super c. nõ
liceat Papæ, §. 12. n. 2. At nullo iure cõces
sa videtur dispensatio fructuũ prędictorũ
male perceptorum per Confidentiarios,
vlli alij, quam Papę, quia nullus alius ha-
bet titulũ Canonicũ; ergo pertinet ad ip-
sum, nã Conc. Lateran. sub Leone X. de-
clarauit, administrationẽ bonorũ omniũ
Ecclesiasticorũ, spectare ad Sanctã Sedẽ
Apost. sess. 9. §. & cũ fructũ, de ref. idq. pri-
47 uilegio diuino † esse concessũ Papę firma
uit Inno. in c. nouerint, de sen. exc. Card.
in c. perpendimus, n. 12. eo. tit. cum alijs,
quos citat, attestans de communi Na-
uarr. d. tract. de spol. §. 10. colum. prima,
& secunda, Papa enim est omnium bo-
48 norum † Ecclesiæ summus administrator,
Archid. in cap. non decet, dist. 12. Abb.
in cap. constitutus col. 3. de relig. domib.
D. Tho. 2. 2. quæst. 100. art. 1. ad tertium:
Et ideo omnia spolia per specialem di-
49 spositionem † sunt Papæ reseruata, Cald.
consil. primo, de pecul. cleric. Card. in
c. nisi cum pridem, §. intueri, de renunc.
Guid. Pap. deci. 100. Boer. decis. 224. Sar.
in tract. breuium, n. 16. cũ alijs, vt per Na-
uar. d. tract. de spol. §. 9. col. prima, & 2. &
§. 13. vbi refert Constitutiones Pauli 3.
Iulij iij. Pauli iv. Pij. iv. & Pij V.
50 Possunt etiam † Confidentiarij eligere
viam conscientiæ, & forum interius, Na-
uarr. cons. 23. in fi. de Sim. & petere ab-
solutionem a Sacra Pænitentiaria, quæ
dat solum absolutionẽ in foro Poli Nau.
cons. 69. n. 4. de Sim. & frequenter remit-
tit huiusmodi cõfidentiarios ad cõponẽ-
dũ cũ Cam. Apostolica, Nau. de spol. ad c.

non liceat Papæ §. 12. num. 3. in fi. nam summi Pænitentiarij potestatem, facultatemq. circa hoc, & alia restrinxit Pius Quart. Const. 69. Pius Quint. const. 84. in Bullario, ille fol. 744. iste 1047. Sacra Pænitentiaria in absolutionibus petitis committit Confessarijs, vt absoluant, &
51 nihil tunc soluitur † nam gratis omnia conceduntur. Sarn. de non iud. iux. form. suppl. quæst. 14. num. 4.

Sexagesimæ primæ Quæstionis Summarium.

1 *AN Confidentiarij sint irregulares, & n. 9.*
2 *Irregularitas in casibus expressis à iure tantum.*
3 *Pœnæ non imponuntur ipso iure.*
4 *Nemo in dubio est iudicandus irregularis.*
5 *Collatio facta Simoniaco, an teneat.*
6 *Collatio facta irregulari est nulla.*
7 *Simoniacus in beneficio non est suspensus.*
8 *Irregularis non potest celebrare.*
10 *Confidentiarius priuatur in futurum*
11 *Irregulari non possunt conferri beneficia.*
12 *Excommunicatus maiori excommunicatione est irregularis.*
13 *Excommunicatus non potest promoueri.*
14 *Simoniacus est irregularis.*
15 *Simoniacus amittit executionem ordinis.*
16 *Simoniacus redditur inhabilis ad alia.*
17 *Expressum quod dicatur.*
18 *In dubio quis debet se iudicare Irregularis.*
19 *Collatio facta homicidæ est nulla.*
20 *In foro Conscientiæ delictum præsumitur.*
21 *In foro Conscientiæ tutior via capienda*
22 *Doctor contrarius debet repelli.*
23 *Simoniacus est irregularis.*
24 *Irregularitas quid est.*
25 *Irregularitas cur dicitur.*
26 *In Decreto non fit mentio de Irregularitate.*
27 *Irregularitates quot sunt.*

QVAESTIO SEXAGESIMA PRIMA
ARGVMENTVM.

AN confidentiarij, & simoniaci incidant in irregularitatem, & quid est irregularitas.

SExagesimo primo, Quæro, An committentes confidentiam sint irregulares?
1 Negatiuam † opinionem videtur firmare Nauarr. cons. 35. in tit. de sim. dum respondit Simoniacum etiam scienter nõ esse irregularem.

Cuius scientia primo potest probari, quia Irregularitas non incurritur nisi in
2 casibus expressis† a iure, Specul. de dispẽsat. §. Iuxta, Maiol. de irregul. lib. primo, cap. primo, Nauarr. cons. 35. n. 37. de homicid. & est * communis opinio, vt dixi de resignat. benef. lib. 4. quæst. 3. nu. 38. ad exemplum aliarum pœnarum, quæ
3 nunquam ipso iure dicuntur † impositæ, nisi exprimatur, gl. communiter * recepta in cap. vlt. de Iur. pat. & in clem. 2. de vit. & honest. cleric. Bal. in l. prima, in fin. C. de legib. Alex. cons. 103. col. pen. lib. primo, cum alijs vt scripsi de resign. benef. lib. 14. quæst. 2. col. 2.
4 Et propterea nemo† in dubio est iudicandus irregularis, specul. in d. §. Iuxta, vers. generaliter, facit tex. in c. significasti 2. de homic. & quod notat Abb. in cap. ad audientiam de homic. Nauarr. consil. primo, de cleric. non ordin. min. sed nulli libi exprimitur fieri quem irregularem, ob crimen simoniæ, vel confidentię commissum in beneficio. Ergo, &c.

Secundo, comprobatur, quia collatio
5 facta † simoniace tenet, vt post Innoc. in c. in nostris de concess. præb. tenet Fel. in c. insinuatum col. prima ante medium, de sim. & nullo iure cauetur, dicit Nauarr. d. cons. nu. 5. quod adeptus aliquod beneficium per simoniam etiam a semetipso, nõ possit adipisci aliud, etiam absq. dispensatione, Ergo simoniacus non est irregularis. nam, si esset † irregularis, collatio non teneret, cap. cum in cunctis, §. vlt. de elect. Fel. in cap. 2. colum. 2. de rescr. & in cap. inquisitionis, Rebuff. de pacif. poss. num. 280. Couarr. in cap. alma mater, par. 1. §. 7. sub num. primo. Nauarr. cons. 2. & cons. 17. num. 2. de homic. & cons. 34. eo. tit. communis * opinio, vt dixi resignat. benef. lib. 4. quæst. 3. num. 33. & 34.
7 Tertio, accedat, quia simoniacus in beneficio † non est suspensus, nam peracta pænitentia, eo relicto, potest celebrare, Innoc. quem refert Nauarr. in man. cap. 23. num. 111. quod non posset facere si es
8 set † Irregularis Gl. & Doct. in clem. generalem de ætat. & qualit. Gemin. consil. 33. Anan. in rubr. de cleric. excom. min. Nauarr. in man. c. 27. num. 194. & dixi d. quæst. 3. lib. 4. de resig. benefic. num. 60. cum sequen.
9 His tamen non obstantibus, † contrariam opinionem existimo verissimam, & tenendam in iudicando, & consulendo, quam videtur firmare Maiol. de irregular. lib. 5. cap. 45. sub num. 5. & moueor primo,

primo ex verbis positis in d. Constitutione Pij v. in §. sed ne quisquam, ibi, & *ad futura inhabiles decernimus, & in iuris subsidium excommunicationis sententia innodamus, a qua nullus nisi in mortis articulo constitutus ab alio quam a Rom. Pontif. absolutionis beneficium valeat obtinere*, pondero primo, quia priuat obtentis, & reddit inhabilem ad futura, vt non pos-
10 sit † in futurum obtinere beneficia, Maiol. de irregul. lib. 5. c. 45. sub n. 5. Ex quo satis videtur constare de irregularitate, quæ inter præcipuos effectus hunc indu-
11 cit, vt irregulari † non possint beneficia conferri, Abb. in c. cum nostris de concess. preb. Nauar. cons. 17. de Simon. & alijs supra allegatis.

Secundo dum excommunicat confidentiarios, & reseruat absolutionem Papæ, excommunicatus enim maiori ex-
12 communicatione † est irregularis, vt late probat Maiol. de irreg. lib. 3. c. 21. n. primo 7. & n. 19. cum non possit promo-
13 ueri † nec promotus exercere, c. postulastis de cleric. excom. minis. & ibi Gl. & Doct. late Couarr. in c. alma mater p. 1. c. 6. prope finem, Summistæ omnes* in verbo excommunicatio, cap. si quis Episcopus xi. quæst. 3. Specul. d. tit. de dispens. §. iuxta.

** Secundo Moueor, quia ex ** receptio-
14 re sententia Simoniacus † etiam in beneficio est irregularis, vt late probat Lambertin. de iur. patr. p. 1. lib. 2. q. 9. art. 10. Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub. n. primo Achill. de Graff. decis. 341. vol 2. de Si-
15 mon. in impressis n. 4. cum amittat † executionem ordinis, & non possit promoueri, c. si quis de Sim. c. statuimus, 1. q. 1. Specul. d. §. iuxta D. Thom. in 4. dist. 25. art. 2. & Ideo * communis est opinio
16 Simoniacum † in vno reddi inhabilem ad aliud, Mil. in repert. in verbo, Simoniacens in beneficio, Antonius de Butr. in c. pen. col. 2. vers. ad secundum, de elect. & fuit pluries resolutum in * Rota, scilicet in vna Toletan. Thesaurariæ, coram Pelegrino, & in alia S. Andreæ, coram Put. teste Achill. de Graff. d. decis. 341. Et facit Constitutio Pij Quint. §. quicunque, quam declarat Nauarr. cons. 34. de Simon. Ergo eo fortius Confidentiarius.

Tertio Ex alijs argumentis, quæ adducit, licet illis respondeat Nauarr. d. cons. 35. n. 1. & 2. de Simon.

Non obstant argumenta in contrarium adducta nam ad primum respondetur, verissimum esse, irregularem non censeri aliquem nisi fuerit expressum, sed negamus in casu nostro non esse expressum, cum contrarium constet ex ponderationibus factis in Constitutione Pij v. vt in primo argumento fuit deductum,
17 nam † expressum dicitur, quod colligitur ex verbis, vel ratione, aut ex antecedentibus, vel subsequentibus, Bart. in l. vxorem §. agriplagam, ff. de leg. tertio & in l. fideiussor, §. meminisse, ff. de leg. primo Curt. Iun. cons. 160. nu. 9. Cesal. cons. 133. n. 20. & cons. 137. n. 30. Crau. cons. 162. n. 2. in fin. & 190. n. 5. Card. Paris. cons. 32. n. 78. vol. 1. & cons. 71. n. 5. vol. 4. Vnde argumentum potius retorquetur in contrarium, eo magis, quia id, quod dicebat Nauarr. procedit in Simonia, quod firmauerat ante editam Constitutionem a Pio v. vt ipse dicit d. cons. 35. in fin. quasi quod postea contrarium firmaret. Et id, quod retulimus, quod nemo in dubio sit iudicandus irregularis, procedit, vt superior non possit ei prohibere, & interdicere susceptionem, vel administrationem ordinum, sed quo ad eum, qui vel promoueri, vel promo-
18 tus ministrare vult in dubio † se irregularem præsumere debet, vt petat se ad cautelam dispensari, Gl. in c. si quis dist. si Gl. & Ang. in c. si quis per ebrietatem, de consecr. dist. 2. Tabien. in verbo Irregularitas num. 3. Armill. in verbo irregularitas, num. 8. & 9. Siluestr. in verbo dubium, quæst. 4. & in verbo homicidium, 3. quæst. 1. in princ. Nauar. cons. primo, num. 2. de cleric. non ordin. ministr. & cons. 12. num. 2. & cons. 22. de homic. Et
19 Ideo in Irregulari & † homicida securior est opinio collationem esse nullam, vt post omnes * tradunt Dec. & Fel. in cap. 2. de rescr. cum alijs citatis per Achill. de Graff. d. decis. 341. num. 3. Et in foro
20 conscientiæ in dubio † delictum præsu-
21 mitur, vt tutior via pro † anima capiatur, Gl. in cap. veniens de sponsat. Dec. in c. in presentia n. 13. de probat Soc. Iun. cons. 29. n. 31. vol. 2. Mars. sing. 151.

Ad secundum argumentum respondetur, Fel. in d. cap. insinuatum fundari in doctrina Innoc. in cap. cum in nostris de concess. preb. quam doctrinam aliter declarat idem Felin. in cap. inquisitionis

de homic.post Abb.num.12. & idem Fel. est sibi contrarius in cap. 2. de rescr. vbi scriptum reliquit, doctrinam prædictam Innoc.vulgo non bene intelligi,ideo tan
22 quam contrarius † debet repelli,vt de Innoc.in quodam casu dicit Abb.in c. extirpandæ,§.qnia vero in repeti.num. 51. de præb.& de Bart.dicit Sarn. in §. superest, num.39.de act. & de Ias. idem Sarn.in §. * in personam,n. 47.eo. tit. Et ita Rota * in illa Toletan. Thesaurariæ respondit ad Fel.teste Ces.de Graff.d.decis.341. n. 7.

Ad tertium respondetur,loqui in simoniaco,non in confidentiario,inter quos
23 magna est differentia,cum in † confidentiario casus sit expressus in iure,l. ancillæ C.de furt.vel respondetur, illud non esse verum neque in simonia, & confundi ex adductis,& patet in allegata decis. Ces. de Graff.341.vbi ponuntur rationes,& auctoritates,& illa sententia Rotę compro* batur * a praxi,& ab ea non est recedendum,& eam tenui in tract.de resignat.benef.lib.14.q.2.n.14.cum seq.

Et,hac sumpta occasione,non est omittendum, quod irregularitas nihil aliud
24 est,quã nota,† seu impedimentum canonicum ex facto,vel defectu proueniens, quo quis prohibetur ad Ecclesiasticos ordines promoueri,& in eisdem ministrare, ita Specul.in tit. de dispens. §. Iuxta, in principio Siluest.in verbo irregularitas, num.primo,Angel.Tabien.& alij summistæ in eodẽ verbo. Turrecrem.in c. si quis Episcopus,11.q.3.Host.in cap. 2. de cleric.excom.ministr.Nauarr. in man.ca.27. n.192.Io.Andr.& Archidiac. in c.primo, de re iudic.lib.6. Lap. in clem si furiosus de homi.Mar.Soc.sen.in c.sententiã,col. 2.Ne cler.vel Monac.& probatur in c.vlt. de temp.ord.c.præcepimus,&c.curandũ, dist.34.c.tanta dist. 86. cap. Episcopi 21.
25 q.4.Et dicitur † Irregularitas, vel contra regulam Apostoli de vitijs vitandis in Episcopo §.nunc autem,in verbo regula, dist.25.Archid.in c.quoniam,dist.48.vel contra regulam Ecclesiæ,Innoc.in c. nisi cum pridem, n.7.vbi Host. Abb. & alij de ren.& in antiqnis canonibus de ea nulla
26 reperitur mentio, † scilicet in libris decretorum,Io.Andr.in d.cap.primo, de re Iudic.lib.6.Ant.de Butr. in cap.vlt.de cleric.excom. ministr. In decretalibus autẽ sæpe, Præpos.in sum.dist.80.Specul. d. §. Iuxta,Host.in c. 2.de cleric. excomm.ministr. & in d.c.nisi cum pridem, §.personæ vbi Abb.n.17.Card.q.1.& alij,de renun.
27 Et tot † sunt irregularitates, vt omnes congerere sit impossibile,vt per Pelag.de planct.Eccles.lib.primo, art. 48. Nauarr. quem refert Maiol.de Irreg.lib. primo,c. primo, n. 1.& in illo tractatu referuntur omnes, & habetur etiam latissime per Burgas in eodem tract. Specul. vbi supra dicto §.Iuxta.

Sexagesimæ Secundæ Quæstionis Summarium.

1 *An Confidentiario debeat à Confessionario imponi onus monendi socium sceleris, & num. 6.*
2 *Inducens aliquem ad peccandum ad quid teneatur.*
3 *Confessarij Regum quid debeant facere.*
4 *Proximus amandus.*
5 *Peccat, qui proximum non defendit.*
7 *Lex charitatis non obligat ad mortale.*

QVAESTIO SEXAGESIMA SECVNDA

SVMMARIVM.

Qvod sit munus Confessarij in absoluendis confidentiarijs.

Sexagesimo secundo. Quæro, An petẽti absolutionem a peccato, & Censuris simonię, seu confidentiæ debeat im
1 poni onus monendi eum, † cum quo admisit illud scelus, vt faciat eius pęnitentiam,& restitutionem,quam ob id facere tenetur?

Pro affirmatiua primo, facit id, quod
2 scribunt Scot.in 4.dist.15.q.7.art. 1.& Adrian.in 4.de restit.q.3.quod inducens † aliquem ad peccandum tenetur ei restituere omnia bona, in quibus ei nocuit, inducendo eum ad pęnitentiam illumq. exhortando ad opera bona.

Secundo, potest ponderari, quod dicitur in c.de hoc de simo.vbi Alex.iij.Iussit iudici, vt induceret Principes, qui aliquid acceperunt ab electo in Episcopum Oxonien.ad restituendum eidem Eccle-
3 siæ Oxonien.& Abb.ibi n.6. reprehendit Confessarios Regum †; ac Principum eos non hortantes,& monentes restituere accepta ab electis,& pro motis ad dignitatẽ.
4 Tertio, Cõprobatur ex charitate,† amore,quẽ debet proximo,& præsertim socio in delicto, S.Bonau.& Richar.in 3.dist.29 Nau.in man.cap.14.n.23.& ideo peccat,

qui

5 qui proximum † non defendit,cap.pasce, dist.86.cap.Symmachus,dist.83. c. quantæ de sent.excom.D.Tho. 2.2.q.62.ar.7.

His non obstantibus,contrariam † opi-
6 nionem existimo veriorem,secundũ quã consuluit in facti contingentia Nauarr. conf. 2.de simon.

Et primo,quia nullo Canone, nullaq. lege determinatur, vt onus admonendi imponatur ei, qui petit absolutionem a peccato,& attestatur Nauarr. loc.cit. ante num.3.vers.secundo;ergo non est dicẽdum,l.illam,C.de collat.auth.de trien.& semiss.§.consideremus, c. legatur 24. q. 2.Ideo neque simoniaco, & confidentiario debet huiusmodi onus imponi ; nam nulla ratio nullo iure naturali diuino,& humano fundata reddi potest, cur magis debeat Simoniacus admonere sui peccati consortes,quã alij,qui aliquando multo maiora peccata cõmiserũt,censurásq. grauiores incurrerunt, Quare non mirũ, si c.quoniã c. de Irregulari,c. cum essent, c.nobis de simon. quæ loquuntur de pœna, & absolutione simoniacorum, vllam faciunt mentionẽ de pænitentia, & onere huiusmodi monitionis.Non obstant argumẽta in contrarium adducta . Nam ad primum respondetur, illud procedere , quando is induxit aliquem ad peccandũ vi,metu,& dolo,aut fraude,nam tunc tenetur illum monere,& ei restituere,alias secus,vt per Sot.lib.4. de iust. & iur. q. 4. art. 3. & ita declarat Nauarr. afferendo exempla in man.c.14.n.32.

Ad secundum, respondetur, c. de hoc non probare, quod Confessarij,& alij absoluẽtes a Simonia in foro Conscientiæ debeant imponere absoluto pænitentiã, & onus vtendi præfata monitione nam loquitur de Iudice delegato a Papa in foro exteriori, & vult, ipsemet restituat.

Ad tertium, respondetur, quod Lex
7 charitatis † non obligat ad mortale peccatum, Ideo concludendum est &c.

Sacra vero Pœnitentiaria in litteris, quibus dat,vel committit absolutionem, solet hoc onus imponere, vt attestatur Nauarr.d.conf.2.n.primo de Simon.

Sexagesima Tertiæ Quæstionis Summarium.

1 *IN dubio confidentia præsumitur.*
2 *Confidentia est delictum.*
3 *Quisque præsumitur bonus.*
4 *Contractus præsumitur licitus.*
5 *Actus præsumitur factus prout ius disponit.*
6 *Habens literas expeditas videtur habere intentionem fundatam.*
7 *Bulla facit probationem probatam.*
8 *Bulla facit manifestum.*
9 *Tractatus præsumitur bonus.*
10 *Reseruatio videtur ritè facta.*
11 *Præsentatio , & electio in dubbio censetur bona.*
12 *Interpretatio semper, vt confidentia excludatur.*
13 *Præsumptio quod omne delictum excludatur.*
14 *Præsumptio excludens turpitudinem capienda.*
15 *Qualibet causa excusat à dolo.*
16 *Præsumptio sustinens actum est fortior alis.*
17 *Præsumptio sustinens actum amplectenda.*
18 *Præsumptio excludens simulationem, & fraudem est capienda.*
19 *Vnum inditium tollit aliud.*
20 *Coniectura vna excludit aliam.*
21 *Præsumptio fortior tollit minus fortem.*
22 *Absolutio danda, cum non constat de confidentia.*
23 *Actore non probante,Reus absoluitur.*
24 *Iudices debent esse prompti ad absoluendum.*

QVAESTIO SEXAGESIMA TERTIA

ARGVMENTVM.

QVod confidentia, neque Simonia, præsumatur.

SExagesimo tertio, Quæro an confidẽ-
1 tia in dubio † præsumatur? Negatiua opinio vera est, quam tenent communiter omnes in terminis, Pur. decis. 385. li.primo,Caputaq.dec.202.n.6.Gabriell. conf.171.in principio,lib.2.Idque proba-
2 tur ex eo,quia confidentia est † delictum, Caputaq.decis.202.n.5.par.prima,& decis.238.par.3. in principio, sed delictum in dubio non præsumitur, Barb.conf. 77. in principio, volum.4. Boer. decis. 215. num.22. Alex.conf. 125. col. 4. in princ. & seq. volum.4.Soc. Iun. conf.83. colu. prima, volum. 2.late Crau.consil.18.col. vlt.& communiter Doct. tradunt, ergo & confidentia, &c. Et ratio rationis est,
3 quia quisque † præsumitur bonus, nisi malus probetur, cap. vlt.de Scrutin. in in ord. facien. l. omnimodo C. de inoff. testam. Gl. in cap.super litteris de rescr. Inno.in c.2.col.3.de in integ.rest.Marsil. conf.2. num.9. & Iuste possidere Bart. in l.commune , §. inter prædones,ff.comm. diuid.Glos.in cap.primo, §. fiduo de pac. tenend. cum alijs , vt per Gabriell. tract. comm.opin.tit.de malef.concl. 2. n. 7. Et

 sicuti

4 sicuti contractus, qui potest censeri † li- citus, & vsurarius, præsumitur licitus, & nō vsurarius, Bal. in l. rogasti, §. si tibi. col. vlt. ff. si cert. petat. Gl. Host. & Io. Andr. in cap. Nauig. de vsur. Alex. cons. 200. col. prima vers. accedit lib. 6. Ias. l. seruū fugitiuū col. 5. C. de seru. fugir. & quilibet etiam actus Bart. in l. non solum, §. sed vt probari, ff. de oper. nou. nunc. Fel. in c. ex parte col. 2. de offic. deleg. Cassad. super reg. canc. decis. 4. n. 5. Ita in casu nostro resignatio, præsentatio, & collatio præsumentur absque confidentia factæ,
5 & sic vt Ius† disponit, c. ex literis de constit. c. sedes de rescrip. c. venientes de iur. iur. Calder. cons. xi. in fin. de feud. Crau. cons. 186. n. 9. vt profint Bart. in l. gerit n. 21. ff. de acqui. hered. Soc. Iun. cōs. 113. n. 3. lib. 4. Menoch. de arbitr. Iudic. cas. 126. num. 8.

Ex qua cōclusione primo infero, quod habens litteras beneficij resignari expe-
6 ditas, habet fundatam intentionem † ob non confidentiam, vt in terminis scriptū reliquit Caputaq. decis. 102. num. 6. Et
7 ratio etiam est, quia Bulla † facit probationem probatam, Bal. in l. quoties, in vltimis verbis C. de Iudic. & in l. interest, C. de solution. & cons. 176. lib. primo, Calcan. cons. 77. Alex. cons. 134. col. vlt. lib.
8 2. & inducit † manifestum, Bart. in l. prima, col. 2. ff. de oper. nou. nunciat. Alex. cons. 59. lib. 2. cum alijs, vt per Dec. cons. 36. n. 6. Card. Paris. cons. 77. n. 4. vol. 3.

Secundo Infero, tractatum præcedentem inter resignantem, & resignatarium
9 præsumi † bonum, Bal. in l. rogasti, §. si tibi ff. si cert. pet. Soc. cons. 83. procerto n. 11. lib. 3. Idem Soc. cons. 59. nu. 6. lib. 3. Dec. d. cons. 36. col. 3. Card. Paris. d. cons. 77. n. 5.

Tertio Infero, Reseruationem factam in resignatione, & litteris resignationis
10 præsumi † factam absque vitio confidentiæ, & vt ius disponit, vt per Calder. cōs. 11. in fin. de feud. & supra deductum est.

11 Quarto, infero, presentationem, electionem, collationē præsumi factam absque confidentia, iuxta ea, quę tradit Alciat. de pręsumpt. reg. 3. præsumpt. 2.

Quinto, infero, generaliter in hac materia confidentiæ esse capiendam inter-
12 pretationem, vt † confidentia, & simonia excludatur, Pur. decis. 385. lib. primo. Et hoc regulare est in quibuscunque casibus, vt capiatur præsumptio, ob quam
13 † delictum excludatur, l. merito, ff. pro Soc. Marsil. cons. 2. col. prima, & seq. Cepoll. cons. crimin. 21. nu. 17. Barbat. cons. 77. in princ. vol. 4. Crauet. cons. 18. in fin. late Alciat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. prima. Et ob id causa excludens
15 simoniam, & turpitudinem † est capienda, iux. not. in c. dilectus, 1. de Simon. Fel. in cap. tua nos, in princ. & n. 5. eo tit. Anchar. cons. 271. num. primo, Pur. decis. 489. lib. 2. Dec. cons. 218. num. 5. Sarn. de trien. quæst. 12. num. 11. & 12. & commu-
14 * niter * Doct. & quælibet † causa excusat à pœna communis * opinio, teste Curr. Iun. cons. 132. num. primo: etiam colorata Gl. in l plagij, verbo Iusta C. de pla-
* giar. communis * opin. teste Io. de Amic. cons. 84. num 5. Boer. decis. 168. num. 11. Soc. Iun. cons. 45. nu. 16. lib. primo, Dec. cons. 170. post num. 2. Grat. cons. 37. nu. 21. lib. 2.

Sexto, infero, hanc præsumptionem, quæ excludit confidentiam, sustinere a-
16 ctum, & ideo esse fortiorem † contraria, vt post alios optime deducit Io. Annibal. in l. post contractum, num. 107. de do
17 nat. & † esse capiendam Grat. Cons. 42. num. 14. lib. primo, & cons. 43. num. 4. lib. 2. Et satis vulgate est, vt præsumptio,
18 quæ est † exclusiua delicti, sit sumenda, Thom. Gramat. decis. 18. & cons. 31. num. 11. & in materia simulationis, & fraudis deducit Io. Annib. d. l. post contractum, n. 17. ff. de donat.
19 Et regulare etiam est, vt † vnum indicium tollat aliud, Alex. cons. 77. in fin. lib. primo.
20 Et vt vna coniectura † tollat aliam, Bal. cons. 32. lib. 2. Fulgos. cons. 173. Thom. Grammat. vot. 23. num 12. & vot. 13. nu. 28. Bal. in l. prima, in fin. C. locat. Et in materia Confidentiæ * receptissimum est, vt
21 præsumptio † fortior tollat minus forte, Caputaq. decis. 202. par. prima, quod etiam in probationibus vendicare sibi lo-
* cum, est communis * opin. in cap. in præsentia de probat.

Septimo infero, quod, cum non præsumatur confidentia, & præsumptio sit in contrarium, vt patet ex superius adductis, quod si sufficienter non constat de
22 ea, absolutio † est danda, vt in terminis scribit Grabiell. cons. 171. in prin. lib. 2. Et ratio est, quia, actore non probante, reus

23 reus† est absoluendus, l. qui accusare, vbi * communiter * Doct. C. de accusat. cap. vlt. §. de iur. iur. Card. Parif. conf. primo, num. 9. vol. primo, & conf. 158. num. 15. 24 vol. 4. & iudices debent † esse prompti ad absoluendum, Dec. & Cagn. late in reg. fauorabiliores, ff. de reg. iur. Parif. in rub. ff. de oper. nou. nunciat. n. 105.

25 Octauo, infero, Verba † Semper esse interpretanda pro non simonia, & confidentia, vt fuit resolutū in vna * Firman. Cappellaniæ, Lunæ, 10. Maij. 1581. coram R.P.D. Aldobrandino tunc Auditore Rotæ; nunc S.D.N. nam ibi inter alia adducebātur, ad probandam simoniam, quędam verba resignatarij, *le dono per vna certa cosa*, & fuit conclusum, esse interpretanda ex causa resignationis spontaneæ, non autem quod præcederet conuentio: Et alias in vna Lucana * Canonicatus, die 19. Decembris de anno 1555 & 1557. coram Cardinali. S. Crucis fuit 26 resolutum † quod, si executio non sit cōformis tractatui præcedenti, non probetur simonia.

Sexagesima Quarta Quæstionis Summarium.

1 *Iudex secundum allegata debet iudicare.*
2 *Actor debet probare quod intendit.*
3 *Sententia lata absque probationibus iniusta.*
4 *Per probationes constat de confidentia.*
5 *Ex probationibus veritas apparet.*
6 *Probatio quid est.*
7 *Notorium non indiget probatione.*
8 *In claris non est opus coniecturis.*
9 *Quæ Iudici sunt aperta nulla indigent probatione*
10 *Argumentum quid.*
11 *Probationum species duodecim.*
12 *Et quæ.*
13 *Confidentiæ crimen plene & concludenter probari debet quamuis ciuiliter agatur.*
14 *Simonia cum agitur ad priuationem plene probari debet.*
15 *Simonia leuioribus probationibus probatur quoties agitur ad repellendum aliquem ab assequutione beneficij.*
16 *Impetrantes beneficia per Simoniam & confidentiam sunt odiosi.*
17 *Actus interpetrari debet in bonam partem.*
18 *Verba, gli ho dato tanto, &c. non important Simoniam.*
19 *In Simonia requiritur conuentio.*
20 *Vnus testis cum fama non probat Simoniam.*
21 *Dictum vnius testis cum alio socio criminis non probat Simoniam.*
22 *Testis socius criminis non probat Simoniam*
23 *Fama publica non probat confidentiam.*
24 *Dictum Resignantis post resignationem non probat Simoniam.*
25 *Verba futurum gratum non probant Simoniam.*
26 *Verba generalia non probant Simoniam.*
27 *Testes deponentes de solutione facta resignante non probant Simoniam.*
28 *Testes deponentes de perceptione fructuum facta a Resignante post resignationem non probant Simoniam.*
29 *Ex perceptione facta cum causa non probatur Simonia.*
30 *Ex mandatis reciprocis non colligitur confidentia*
31 *Ignorantia an excuset a confidentia.*
32 *Petens absolutionem non censetur fateri Simoniā.*
33 *Bonarum mentium est culpam timere vbi non est.*
34 *Probationes interpetrantur pro non confidentia.*

QVAESTIO SEXAGESIMA QVARTA

ARGVMENTVM.

Quibus probationibus constat de confidentia.

Sexagesimo quarto, Quæro, &c. Nunc autē de probationibus cōfidentię agē-1 dū est, cum iudex secundum illas debeat† iudicare, c. iudicantem 30. q. 5. l. illicitas, §. veritas, ff. de off. præsid. c. primo, vbi Io. And. de off. ord. Gl. in c. primo verbo contra, de re iudic. lib. 6. & non possit aliter, Abb. cōs. primo, incipit rria col. 2. & cons. 18. in causa col. prima, & 2. lib. 2. Barbat. in c. cum in iure, col. 28. de off. & potest. iud. deleg. Fel. in c. quoniam contra n. 3. de probat. Parif. cons. 153. n. 4. & 5. vol. 4. Crau. cons. 171. n. 7. Cefal. cons. 421. n. 61. & cons. 265. n. 14. & 16. Clar. lib. 5. recept. * sent. §. vlt. q. 31. n. 10. ideo receptum * est, 2 actorem † debere probare quod intendit l. quia accusare, C. de eden. l. 2. ff. de probat. l. negantes, C. de accus. c. primo ve Eccl. benef. c. circa de elect. lib. 6. Abb. cons. 9. n. 54. Hercul. de probat. negat. n. 30. Rip. de peste parr. 2. n. 125. Dec. in l. 3 culpa caret, n. 9. ff. de reg. iur. Hinc † sententia lata absque probationibus dicitur iniusta, l. probatam, & ibi Bar. C. de sent. Ruin. cons. 117. in lite vertente, n. 17. & 20. lib. 5. Vant. in tract. de nullit. sent. ex defectu proc. n. 37. Marf. in rub. C. de probat. n. 67. Ideo huiusmodi inuestigatio vtilis erit, & necessaria, l. prima ff. de integ. rest. c. imitare 16. q. 1. c. si quis 2. q. 4. late tradit Mascard. de probat. q. prima col. prima.

Quæro igitur, quomodo constet de cōfidentia

fidentia, ad effectum, vt iudex possit iudicare, & declarare confidentiarios, &c.
*4 Communis * opinio † est; de ea constare
5 per probationes, quia per illas † veritas apparet, l.nec omissa, C.de liberal.caus. Couarr.in c.primo, var.resol. vers.septimo, & manifeste Abb. in cap.licet n. 20, de probat. Mascard. de probat. primo Tho.q.3.n.2. Probatio autem nihil aliud
6 est †, nisi rei dubiæ per argumenta ostensio, vt placuit Az.& Accurs.in rub.de pro
* bat. Host. in sum.eo. tit.in principio, & communiter alij, vt per Abb.Decium, & alios nouissimos in rub.ext.de probat.rei
7 dubiæ, quia † Notorium non indiget probatione, ad not.in l. prima, ff. de rest. in integrum l.prima, ff.de dot.prælegat.cas.
8 de cohab.mulier, & in claris, non est opus coniecturis, l.continuus, §. cum ita, ff.de verb.oblig. quæ n. iudici sunt aper
9 ta, nulla indigent † probatione, l.si vero, §.pio rei. ff.qui satid.cog.& illud ver
10 bum per argumenta sumitur † generaliter, & largo modo, vt in l.2.C. quomodo apell.non recip.c.si pro humani de homic.lib.6.& late per Mandos.in d.rub.de probat. n. 8. & facit arg.§. primo, de act. comprehendit igitur omnes probationum species, quæ secundum Spec.in tit.
11 de probat.§.videndum, sunt † duodecim, scilicet per testes, per confessionem partium, per instrumenta, per euidentiam facti, per præsumptiones, per famam, per iuramentum, per libros antiquos, & scripturas antiquas in lapidibus sculptas, per literas sygillatas sygillo Episcopi, per denunciationem publicatum personarum, per communem opinionem, per inditia indubitata, secundum autem Host. nouem. secundum Tancred. sex. secundum Mascard. septem, & omnes has enumerat Mascard.d.trat.de probat.tom. primo. q.4.

Illud autem in primis est consideran
* dum, receptum esse in * sacro Rotæ Au
* ditorio, & comprobatum ex * stylo hoc cri
13 men confidentiæ probandum † esse plene & concludenter, quamuis ciuiliter agatur, vt fuit resolutum in vna Imolen. confidentiæ Lunæ 14.Februarij 1592.coram
* R.P.D. Pamphilio, & in vna * Calaguritan.confidentiæ 25.Iunij 1593.coram eodem, & nouissima in vna * Aretin. confidentiæ Lunæ 23. Ianuarij 1595.& alias pluries. Et has decisiones habui à R.P.D. Varela nobilissimo, & Doctissimo viro meique amantissimo.

Et hoc ad exemplum Simoniæ, in qua,
* communis * opinio est, requiri plenam, & concludentem probationem, cum agitur
14 † ad effectum priuationis, Glos. in c. veniens il primo verb.illorum de Testibus,
* & ibi Abb. n. 4. Dec. n. 8. & alij * omnes Card.Zabarell.c.sicut, & ibi Marian.Soc. sen. sub n. 5. vers. sed plus placet de Simon, Cott.decis.173. Moedan.decis.184.
* communis opinio * teste Alciat.cons. secundo, col.2.& 3. tom.primo, de communi etiam Nas. cons. 299. n. 3. in fin. vers. quia respondit lib.secundo, & fuit reso-
* lutum in Rot. in vna * Firmao. Cappellariæ 7.Maij 1582.coram S.D.N. tunc Auditore Rotæ, & in vna Britsonorien.
* Commendæ Lunæ 13.Decembris 1588. & Die tertia Maij iterum 1589.coram
* R.P.D. Gipsio & * in Tullen.parochialis coram R.P.D. Decano 28.Maij 1593. Li-
15 cet secus sit quoties agitur † ad repellendum aliquem ab assequutione beneficij nondum obtenti, nam tunc sufficiunt probationes leuiores, Fab decis.47. lib.
* 2. resoluit Rota in vna * Caurien. Canonicatus 2.Maij 1581.coram R.P.D. Seraphi
* no, & in alia * Calaguritan. de Naro 20. Maij 1590.coram Comitulo. Ideo, sicuti in Simonia, quoties agitur ad priuationem, quamuis agatur ciuiliter, requiritur probatio plena, & concludens, ita & in confidentia, ex interpetratione Rotæ, & ex stylo recepto, requiritur plena, & concludens probatio, & vbi non est talis, Rota semper pronuntiauit pro non confidentia; & multoties fuit in hac Sententia contra Iudicem confidentiarum, & secundum determinationem Rotæ fuerunt finitæ causæ, & hoc, tum quia vigent eædem rationes, quæ in Simonia, tum præterea ad compescendam audaciam illorum, qui mouent has lites, & volunt
16 beneficia viuorum, genus enim † hoc hominum valde odiosum est in Curia. Accedat, quia semper debet capi præsumptio excludēdi delictum, l.merito. ff.pro Soc.
17 Et actus debet † interpetrari in bonam partem, Put. decis.181.& 440.lib.primo, & promptiores debemus esse ad absoluendum, quam ad condemnandum, iuxta vulgatam regulam, prout recti iudices partes in dubio esse debent Ang.in l. dedit.n.primo, ff. qui satisd.cog.

Et

18 Et ideo illa verba (gli † ho dato tanto, non gli voglio dar piu niente) Rota in dicta* Firmana Cappellaniæ coram S. D. N. de Anno 1582. interpretata est, vt non importent Simoniam, quia potuit esse,
19 quod non dederit ex conuentione †, vt requiritur. Glos. in c. quam pio prima, q. 2. Dec. cons. 118. n. 4. Card. Paris. cons. 30. n. 22. vol. 4. & * communiter alij.

Et in eadem * Firmana fuit resolutum,
20 non esse † concludentem probationem in hac materia, dictum vnius testis cum fama, Glos. in c. veniens primo, de testib. communis* opinio teste Dec. cons. 210. prope fin.

Et in vna Ciuitaten.* confidentiæ sabbati 23. Ianuarij 1593. coram R. P. D. Man-
21 tica fuit resolutum, dictum † vnius testis non sufficere etiam cum præsumptione, quę oritur ex dicto alterius, qui particeps fuit criminis. Doct. in c. sicut, de test.

Et in dicta* Tullen. parochialis 28. Maij 1593. resoluit dictum Socij criminis non
22 † admitti, & hoc late comprobaui, q. 66. n. 21. cum sequen. in hoc tract.

23 In eadem Tullen. fuit resolutum † famam publicam non probare: quod etiam fuerat dictum in illa * Imolen. confidentiæ, corā R. P. D. Pamphilio, 14. Februarij 1592. Gl. in c. veniens, & ibi Abb. n. 8. Dec. n. 22. de Testibus Gabriell. conclus. prima, de probat. n. 12. Put. decis. 171. in fin. libro secundo.

24 Et in eadem * Tullen. fuit firmatum †, dictum resignantis post resignationem dicentis resignasse sub quibusdam conditionibus, & modis, non probare. De qua re dixi, q. 68. n. 22.

Et in eadem Tullen. fuit * dictum, quod testes deponentes audiuisse N. dicentem
25 futurum ingratum, & c. non probare Simoniam, & fuerat decisum in dicta Brittonorien. Commendæ 12. Decembris 1588.
26 quia verba generalia non probant † Simoniam, Sot. de iust. & iur. lib. 9. q. 8. art. 5. concl. 3.

Et in eadem * Tullen. fuit resolutum,
27 † testes deponentes de solutione facta resignanti non probare Simoniam, quia potuit resignatarius soluere ex alia causa, & non constabat de pacto.

Et in dicta Imolen.* confidentiæ Lunæ 14. Februarij 1592. fuit resolutum, te-
28 stes deponentes † de perceptione fructuū facta a resignāte post resignationem non probare confidentiam, nisi deponāt de præcedente conuentione. Nam poterit dari casus, quod ex post pacto Resignatarius sponte, & ex aliqua causa, illos soluerit, ad tradita per Gl. in c. præsenti, de off. ord. lib. sesto, de qua re vide ea, quæ supra scripsi, q. 31.

Et in illa * Consentin. prætensæ confidentię 4. Februarij 1591. coram R. P. D.
29 Orano fuit resolutum † non constare de confidentia ex perceptione facta post resignationem, cum constaret de causa perceptionis.

Et in illa Calaguritan.* confidentiæ Die Lunæ 14. Decembris 1592. coram R. P. D. Penia, ac in eadem Veneris 25. Iunij 1593. coram R. P. D. Pamphilio fuit de-
30 cisum, ex illis † mandatis reciprocis non colligi confidentiam, cum non constet de pacto.

Et in dicta Aretin.* cōfidentiæ coram R. P. D. Decano Rota exclusit confiden-
31 tiam ex verisimili † ignorantia clausulæ appositæ in supplicatione, attenta paupertate, tetigi q. 46. n. 64. vers. Item. Et in præfata* Brittonorien. commendæ Lunę 12. Decembris 1588, fuit resolutum non
32 cōstare de Simonia, per † supplicationem in qua N. petebat absolutionem ab ea cū petens absolutionem non videatur confiteri Simoniam, quia eius confessio præsumitur ad cautelam, ad tollendum scrupulum: nam bonarum mentium est, culpam † timere, etiam vbi non est c. 2. de ob-
33 seruat. ieiun. Nat. cons. 161. n. 15. Quod nota, quia est valde singulare.

Et propterea in hac materia, vbi agitur ad priuandum aliquem beneficijs propter confidentiam commissam, debet huiusmodi confidentia probari plene, & concludenter, & ita vsus obtinuit, quod posset alijs multis modis, & rationibus comprobari, quas consulto omittam breuitatis causa, eoque maxime, quia in quęstionibus præcedentibus, & sequentibus late omnes casus posui, Et probationes
34 in crimine hoc confidentiæ in mitiorem partem interpetrantur pro non confidentia, iuxta tradita per Barbat. consil. 12. num. 34. volum. 2.

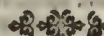

Sex.

Sexagesima Quinta Quæstionis Summarium.

1 *PEr testes probatur confidentia.*
2 *Omnia possunt Testibus probari.*
3 *Probatio per Testes est naturalis.*
4 *In ore duorum, vel trium stat omne verbum.*
5 *Probatio per Testes est dignior alijs.*
6 *Viua vox est firmior.*
7 *Viua vox mouet animum Auditoris.*
8 *Plura sunt quæ non possunt, nisi per Testes probari.*
9 *Testificari est actus à lege inuentus.*
10 *Necessarius est vsus testium.*
11 *Ferre testimonium dignitas dicitur.*
12 *Officium testium ad quid versetur.*
13 *Veritas amanda.*
14 *Testes debent deponere per sensum corporis.*
15 *Testes absque Iuramento non probant in confidentia.*
16 *Nullum est dictum Testis absque Iuramento.*
17 *Papa non dispensat, vt credatur testibus absque Iuramento.*
18 *Pars aduersa in receptione testium debet citari.*
19 *Quando Iudex procedit ex officio non est necessaria citatio partis in receptione testium.*
20 *An testes debeant citari ad perhiben. Testimonium.*

QVAESTIO SEXAGESIMAQVINTA *ARGVMENTVM.*

AN per testes probetur confidentia.

SExagesimo quinto Quæro, an per te-
stes probetur confidentia? Commu-
* nis * opinio omnium Doct. est affirmati-
*1 ua, quæ in praxi * tota die † obseruatur,
& probatur, tum auctoritate, tum etiam
ratione: auctoritate, ex d. Constitutio-
ne Pij v. in §. Testes, ratione, quia omnia
2 possunt † testibus probari, Innoc. in c. cum
3 P. de fid. instr. vbi dicit hanc † probatio-
nem naturalem, & congruere cum iure
diuino, Abb. in c. tertio loco, n. 5. vers. vl-
timum tamẽ dictum, de probat. propter il-
4 lud diuinæ vocis testimonium, In † ore
duorum, vel trium stat omne verbum, c.
cum esses, de testam. Et ob id huiusmodi
5 probatio omnibus alijs † validior, & di-
gnior existimatur, Abb. in rub. de testib.
ex cum Ioannes, de fide Instru. Fel. post
Barbat. in rubr. de fid. Instr. n. primo Dec.
* in d. rubr. de testib. & est * communis opi-
nio, vt per Doctor. in d. c. cum P. de fid.
instr. Viuius in com. opin. versic. testis de
* * magis communi attestatur Mascard. de
probat. tom. 1. q. 5. n. 3. Et hoc, tum quia
6 † viua vox firmior est, quam mortua, vt
in authen. de instr. cau. & fid. §. si quis igi-
tur, c. tertio loco de probat. Az. in summ.
tit. de testib. cum viuæ vocis sonus for-
7 tius, ac efficacius permouet † auditoris
animum, l. si in tres, ff. de arbit. l. prima,
C. de sent. ex breui. recit. l. de minore, §.
8 de tormenta, ff. de quæst. & ideo plura
probantur testibus †, quæ non probantur
aliter, vt patet ex citatis per Roman. cõs.
349. incip. dum quæritur Feder. de Sen. q.
211. Oldrad. cons. 199. Bal. in l. sciunt col.
9 2. C. de probat. tum etiam quia † testifica-
ri est actus a lege inuentus, l. quoniam,
circa fin. C. de hæret. propter bonum pu-
blicum, Barbat. in c. 2. de probat. & est
10 munus publicum, & † necessarium, l. pri-
ma, ff. de testib. l. vlt. C. si cert. pet. Barbat.
in c. testimonium, n. 16. de testib. & ideo
11 ferre † testimonium dicitur dignitas, c.
præceptum 32. q. 5. Specul. de testib. §. ap-
12 ponitur, n. 29. cum officium † testium ver-
setur ad veritatem detegendam, quæ su-
13 per † omnia amari debet, l. cum ita legat-
tum, ff. de cond. & demonstr. c. quisquis
2. q. prima.
14 Qui testes debent causam † afferre in
eorum depositionibus, per illum corpo-
ris sensum, quo percipitur id, de quo
rogantur, l. qui testamento heres institui-
tur, §. vlt. vers. si vel sensu percipiatur, ff.
de testam. Abb. in c. cum causam, de te-
stib. Tindar. in suo tract. de testib. n. 9.

Aliqua tamen dubia oriuntur in hac
materia, quæ sunt necessario explicanda.
Primum erit, an testes absque Iuramen-
to probent in hac materia confidentiæ?
15 Respondeo † negatiue vt in terminis te-
net Gabriel. cons. 184. n. 9. lib. 2. namque
testes, antequam perhibeant testimoni-
um, debent a Iudice arctari Iusiurandi
religione, l. Iusiurandi C. de testib. Spe-
16 cul. eo. tit. in versic. sequitur, alias † nul-
lum est eorum dictum, d. l. Iusiurandi c.
* tuis, de testib. vbi omnes * Lanfranc. de
testib. in principio Crot. in eo. tract. par. 7
n. 227. Grauatius Calabet ad Vestr. in sua
praxi c. 1. lib. 6. n. 34. cum sequen. decis.
Pedemon. 79. n. 18. immo aliqui scribant
17 summum † Pontificem non dispensare vt
credatur testibus absque iuramento Fel.
in c. constitutus in 6. col. de rescr. Roland.
a Vall. cons. 8. n. 14. lib. 4. August. de An-
con. de potest. Eccles. q. 55. art. 4.

Secundum erit dubium, an pars aduer
sa de-

sa debeat citari in eorum receptionem
18 Respondeo † affirmatiue, vt etiam tenet Gabriel l.d.conf. 184.n.9.lib.2.& ratio est, quia dicta testium pronihilo reputantur, si pars cuis interest, non fuerit vocata, c. 4.de testib.l.si quando C.eo.l.Iudices C. desid.Instr.Dec.in c.in nomine Domini, n.28.de testib.& communiter * ita praxis obseruat, teste Viu.in com. opin, versic. Testis.

Limita tamen, vt per Mascard.de probat.tom.primo q.5.n.87.vsque ad n.117. & per eundem Mascard. eo. tract. concl. 431.& per Abb.in c.2.n.7.de testib.vbi alij;
19 Et præcipue in casu, quando Iudex procederet ex officio, vt praxis etiam in hac materia obseruat in processu informatiuo, Bal. in l.non dubium, col. 6. C. de legib. Io. Andr.in c. vlt. de præsumpt. Fel.d.c.2.col.2.in prima lim.de testib.

20 Tertium dubium, an testes † debeant citari ad perhibendum testimonium? Affirmatiuam opinionem tenuerunt Alex. cons.180.n.7.lib.2.Ruin.cons.10.n.5.lib. 5.& alij multi, Contraria tamen opinio est vera, quam tenent Lanfran. in tract. de testib.in principio sub n. 5.vers.quinto quæro, Gl.in l.post legatum, §.his vero, ff.de his quib. vt indig.Bal. in l. presbyteri C.de Epis.& cler. sufficit enim, vt testes producantur ad iudicem, Bal. in auth.sed nouo iure, C.si cert.pet. Io. Bapt.Asin.in prax.§.7.c.5. limit.92.& communiter * obseruatur. Et cum hic casus alias fuisset propositus ab ornatissimo & nobilissimo D.Fabritio Caieta Consenti no, mihi maxima & antiqua amicitia coniuncto, ita respondi, & postea ita Fuit iudicatum.

Testes autem Inimici, deponentes nimis audacter, suspecti, & Socij criminis non probant, vt dicam infra quæstione sequenti.

Sexagesimæ Sextæ Quæstionis Summarium.

1 *VBi requiritur legitima probatio, Testes debent esse omni exceptione maiores.*
2 *Verbum legitime quid importet.*
3 *Sẽper Testes debent esse omni exceptione maiores.*
4 *In causa criminali Testes debent esse luce meridiana clariores.*
5 *In Causa matrimoniali Testes quomodo debent esse.*
6 *In confidentia admittuntur Testes criminosi, & inhabiles.*
7 *In Simonia qualibet persona admittitur.*
8 *Exceptio capitalis inimicitiæ admittitur in Simonia.*
9 *Simonia est maius crimen omnibus aliis.*
10 *Qualibet persona admittitur ad probandum heresim.*
11 *Confidentia & Simonia solent committi occulte.*
12 *Quoties aliter veritas haberi non potest Testes minus idonei admittuntur.*
13 *Minor 25.annis in criminalibus admittitur.*
14 *Laicus quando admittatur contra Clericum.*
15 *Meretrices, & lenones quando admittantur.*
16 *Ob atrocitatem delicti licitum est transgredi Iura.*
17 *Hereticus, & paganus non probant Simoniam.*
18 *Iudæus non probat contra Christianum.*
19 *Deo infidelis est quoque aliis.*
20 *Confidentia probatur per Testes socios criminis.*
21 *In tribus criminibus socius criminis probat.*
22 *Socij criminis & muneris non probant Simoniam.*
23 *Promissio, & datio in Simonia æquiparantur.*
24 *Assassinus etiam ex promissione.*
25 *Testes inimici non probant confidentiam.*
26 *Testes deponentes audacter repelluntur.*
27 *Testes de auditu, & publica voce & fama non probant Simoniam.*

QVAESTIO SEXAGESIMA SEXTA *ARGVMENTVM.*

AN testes debeant esse omni exceptione maiores.

SExagesimo sexto Quæro, an ad probandam confidentiam testes debeant esse omni exceptione maiores?

Pro affirmatiua primo ponderantur quædam verba posita in d. Constitutione Pij 4.in §.sicque, ibi, *etiam per præsumptiones*
1 *& coniecturas legitimas &c.* verbum enim legitimas videtur requirere †, vt testes sint omni exceptione maiores, Host. Innoc. Io.de Anan. Abb. & alij in c. Fraternitatis, de testib. & est notabilis decisio Rotæ, quam ad hoc refert Marsil. cons. 2.n. 51.lib.primo, nam alias non posset dici le
2 gitima probatio ad late tradita per Felin.in c.2.n.12.de testib. verbum enim † legitimæ est magnæ importantiæ vt in casu de quo per Bald.in l.vnica col. 9. vers. quæro debitor C.de confess.
3 Secundo affertur, quia regulariter in omni materia debent esse † testes omni exceptione maiores, vt habetur sexcentis in locis, in tit. de testib. in ff. & Doct.
4 in c.2.de testib. & eo magis in causa criminali, vbi probationes debent esse † luce meridiana clariores, l.sciant cuncti, C. de

de probat. & omnes * Doct. tradunt, vt
per Boss. in tit. de conuict. num. 8. in prax.
crim. & in Simonia in terminis Mars. cōs.
2. n. 46. 37. 48. Fel. in c. 2. n. 12. vbi Dec. n.
* 27. attestatur * de cōmuni de testib. Grat.
cons. 1. col. vlt. lib. 2. Card. Paris. cons. 57.
col. 2. lib. primo Corn. cons. 28. col. 2. lib. 3.
5 & cons. 134. in princ. lib. primo sicuti † in
causa matrimoniali, Gl. in c. primo verbo;
maiores, de consang. & affinit. vbi Abb.
n. 5. & alij, Crau. cōs. 169. col. prima Grat.
cons. 2. n. 3. & 34. lib. 2. Zas. cons. 4. n. 11.
* lib. 2. Dec. cons. 3 10. col. prima & * communiter Doct. vt per Gabriell. lib. com. opin.
concl. 8. in principio.

His tamen non obstantibus, contraria
* opinio negatiua est vera, & * communiter recepta, vt ad probandam confidentiam non requirantur testes omni exce-
6 ptione maiores, sed sufficiant † criminosi, & alias inhabiles, Nauarr. in man. c.
23. sub n. 110. vers. noto 9. Mascard. de prob. concl. 1306. n. 16.

Quæ conclusio probatur expresse in dicta constitutione Pij v. in §. *cæterum criminosi, & cæteri omnes qui ad perhibendum in casibus Simoniæ testimonium recipi possunt ad prædicta omnia admittuntur &c.* nam in crimine Simoniæ
7 quælibet † persona indistincte admittitur
in testem, & ad testificandum, & exceptiones cuiusque generis, & qualitatis
repelluntur, & non admittuntur, preter-
8 quam exceptio † capitalis inimicitiæ, &
conspirationis, vt probat tex. in c. licet
heli, de Sim. vbi Gl. Ant. de Butr. Abb. A-
* nan. Fel. & * communiter Doct. & est etiā
tex. in c. per tuas el primo eo. tit. vbi Gl.
Abb. Fel. & alij omnes Gl. in c. cum P. de
accusat. Redoan. de Sim. p. 4. c. 5. n. 7. & 9.
cum seq. Nauarr. in man. d. c. 23. sub n. 110.
& ratio ibi ponitur, quia Simonia est ma-
9 ius † crimen omnibus alijs criminibus, d.
c. per tuas, c. vlt. 1. q. vlt. & quasi maius hæresi c. eo. 1. q. 1. sed ad probandā hæresim
10 quælibet † persona admittitur etiam crimine irretita, & inhabilis, c. tanta, de
hęret. c. si quis Papa, dist. 79. l. si quemquam, C. de Episc. & cler. Gl. in c. veniens
el secundo in fin. de testib. Lap. alleg. 94.
col. prima vers. & ideo insurgit Io. Andr.
in addit. ad Specul. tit. de Teste §. primo
decis. Tholos. 3. in fin. Abb. in c. cum in tua
n. 7. de sponsal. Marsil. cons. 102. col. prima
vers. opponit. Grat. cons. 59. col. prima
vers. accedit quoque lib. 2.

Accedit, quia Simonia, & confidentia
est de illis criminibus, quæ † solent com-
11 mitti * occulte, vt per Redoan. de Sim. p.
* 4. c. 6 col. 3. & 4. & est * communis opinio
Doct. & tamen, quoties sumus in alias cri-
12 minibus, & veritas † aliter haberi non potest, tunc testes minus idonei fidem faciunt, c. veniens el secundo in fine de testib. & ibi Gl. vlt. c. cum dilecti & ibi Gl. de
elect. Gl. in c. tertio loco, in verbo iurare,
de prob. Lap. alleg. 94. col. prima Marsil.
sing. 73. & cons. 31. n. 32. & cons. 42. n. 5. &
cons. 102. col. prima nam in ratione difficultatis illi testes recipiuntur, qui alias ante-
stificando reijcerentur, vt optime scribit
Rom. cons. 76. col. n. vers. sec. idem pro-
13 batur, l. & ideo minor † 25. ann. in criminalibus admittitur, quando aliter veritas
haberi non potest, Ias. in l. vlt. col. prima
C. de his quib. vt indig. Marsil. in l. Diuus
col. 2. vers. nota etiam ff. de quæstionib.
14 Hinc laicus admittitur † contra clericum, quando veritas aliter probari non
potest, Abb. Ant. de Butr. Fel. & alij omnes in c. de cætero, de testib. Alex. cons.
64. col. prima lib. primo Grammat. vot. 45.
n. 40. Marsil. in prax. §. diligenter, fic & ibi
* communis * opinio teste Gabriell. com.
15 concl. de testib. concl. 7. n. 6. Hinc † meretrices, lenones, & alij infames, quando
veritas aliter haberi non potest in criminalibus admittuntur, Saliceт. in l. eā quidem, col. prima C. de accusat. Marsil. in
d. §. diligenter n. 8.

Comprobatur ex atrocitate delicti,
16 ob quam causam licere iura transgredi †
* scriptum reliquit Innoc. communiter †
receptus in c. primo de const. vt refert
Clar. lib. 5. recept. sent. §. primo.

Dubium tamen oritur, an ad probandam Simoniam, & confidentiam admit-
17 tatur hæreticus †, & paganus? Responde
negatiue, Gl. in c. si dominus de sim. in
verb. catholicus, Redoan. de Sim. pat. 4.
18 c. 5. n. 13. cum seq. Hinc Iudæus non † est
idoneus testis contra Christianum in causis criminalibus, c. primo & 2. c. iudex, de
testib. c. si paganus, & c. si hęreticus 2. q.
7. l. quoniam, C. de hæret. Marsil. cons. 12.
19 col. 3. quia, qui Deo † est infidelis, non
potest homini esse fidelis cap. non potest
2. q. 7.

Secundo dubitatur, an probetur confidentia per testes socios criminis? com-
*20 munis * opinio est † affirmatiua in Simonia,

nia, quam tenent Gl. in c. vlt. 1. q. 1. & in c. si quis Papa, dist. 79. Doct. omnes in c. primo, de testib. lib. 6. Angel. in sum. in verbo testis, cum alijs, vt per Redoan. de Sim. p. 4. c. 5. n. 28. speciale enim est in tribus criminibus exceptis, vt socius crimi-
21 nis admittatur in testem, scilicet in causa hæresis, lesæ maiestatis, & Simoniæ, dict. c. primo, de testib. lib. 6. vbi omnes Doct. nam in alijs secus, communis* opinio, vt per Io. de Amic. cons. 27. nu. primo, Gl. in l. vlt. C. de accusat. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. quæst. 21. vers. Dictum socij. In confidentia autem pluries resoluit Rota testes socios criminis repelli in vna Aquen. Beneficij Lunæ 17. Maij 1593. coram R. P. D. Blanchetto, & alias, & in simonia fuit dictum in illa Firman. Cappellaniæ de anno 1582. coram S. D. N. Et in illa Tullen. Parrochialis coram Decano veneris 28. Maij 1593.

Et hoc procedit, quoties essent so-
22 cij criminis, & † muneris, nam tunc absque dubio non admitteredtur in confidentia, sicuti neque admittuntur hoc dato in simonia, vt fuit resolutum* in Rota in vna Rampilonen. Parrochialis de Paterna coram D. Fabio Accorambono Decano 15. Iunij 1592. teste Caputaq. decis. 244. par. 3. & ratio est, quæ ponitur per Doct. in d. c. primo, de testib. lib. 6. & in c. veniens el primo, de testib. Et quoties agitur ad effectum priuationis, & ita distinguit, Fab. decis. 47. lib. 2. not. in d. Tullen.

Et ampliatur hoc procedere, etiã si ageretur de simonia ciuiliter Redoan. de sim. p. 4. d. c. 5. n. 28. Salicet. in l. quando liberi, n. 6. C. de testib. Dec. in c. 2. de confi.

Ampliatur secundo procedere, etiam si testes socij criminis, & muneris nihil re-
23 ceperũt, quia sufficit, quod eis fuerit † promissum, vt fuit* resolutum in d. Pãpilonẽ. teste Caputaq. citata decis. 244. p. 3. n. 3. & etiam tradit, Gl. in d. c. primo, de testib. in 6. Dec. in c. veniens el primo, n. 19. ante finem de testib. Ita in simili dicitur assassi-
24 nus, si tantũ fuit † promissum, vt occidat, licet nihil habuerit, Salicet. in l. non ideo minus, in fin. C. de accusat. Curt. Sen. cõs. 20. col. 18. vers. omitto postremo, Gramar. vot. 2. col. prima. cõmunis* opinio, vt late resoluit alios allegando Gabriell. de malef. concl. prima, n. primo, cum sequent.

Et hunc criminis participem a testimonio repelli, scribũt Fulgos. cons. 136. col. 2. in fin. Corn. cons. 112. n. 5. lib. 3. cõs. 58. n. 4. lib. pri. Gramm. decis. 25. n. pri. & deci. 40. n. 16. Car. Paris. cons. 53. n. 15. vol. 4. cũ alijs, vt per Mascar. de probat. concl. 466.

Et reliqua circa materiã hanc vide quæ posui de resig. benef. lib. 14. q. 10. vbi latissime tractaui hanc quæstionem.

25 Testes † autem inimici repellentur, vt fuit* resolutum in Rota, in vna Aquen. Lunæ 17. Maij 1593. coram R. P. D. Blanchetto, & in illa Imolen. proxime citãda.
26 Item & etiam qui nimis audacter deponunt, ac animose loquuntur, Anch. cons. 227. sub n. 3. Alex. cõs. 5. n. 4. li. 3. Gramm. cons. 12. n. 14. Crau. cons. 1. n. 9. & ita fuit resolutum in vna* Imolen. confidentialis Lunæ 24. Febru. 1592. corã R. P. D. Pãphilio.
27 Ita † pariter non probant testes de auditu, etiam de publica voce, & fama, etiã si cũ hac publica voce, & fama adsit vnus, testis, nam pluries fuit resolutum, ex hoc non probari simoniam, in illa Firman. de anno 1582. coram S. D. N. in d. Imolen. & Aquen. Gl. in c. veniens, 1. de testib. Dec. cons. 210. in fin.

Sexagesimæ Septimæ Quæstionis Summarium.

1 *Testis vnus non probat.*
2 *Etiam si esset in dignitate.*
3 *Vbi causa est commissa conscientiæ alicuius vnus Testis non sufficit.*
4 *Plures testes singulares nihil probant.*
5 *Testes singulares probant confidentiam.*
6 *Ob difficultatem probandi sufficit vnus testis.*
7 *In Criminalibus duæ probationes imperfectæ non iunguntur.*
8 *In Ciuilibus secus.*
9 *In crimine vsurarum coniunguntur probationes imperfectæ.*
10 *In confidentia iunguntur præsumptiones.*
11 *Qualibet probatio, quæ iungi debet est semiplene probata.*
12 *Cum agitur de probando quid in genere, sufficiunt testes singulares.*
13 *Iurisditio probatur per testes singulares.*
14 *Consuetudo quoque.*
15 *Possessio etiam.*
16 *Et fama.*
17 *Et hereticus.*
18 *Adulterium.*
19 *Furor.*
20 *Electio sepulturæ.*
21 *Qualibet coniectura probanda per duos Testes.*
22 *Papa potest statuere in certis casibus vt stetur dicto vnius Testis.*
23 *De iure Diuino requiruntur duo Testes.*
24 *Papa non potest dispensare super iure diuino.*

QVAESTIO SEXAGESIMA SEPTIMA.

ARGVMENTVM.

Confidentia probatur per testes singulares.

Sexagesimo septimo, quaero, quot testes probet coniecturas, seu praesumptiones confidentiae positas in Constitutione Pij v. & an testes singulares sufficiant? Et quidem videtur dicendum, requiri duos adminus testes, & singulares non probare. nam recepta * est doctorum
1 sententia testi vnico nō adhiberi † fidem, c. licet, c. veniens, c. iusiurandi de testib. ca. admonere, 33. q. 2. ca. in nomine domini
2 de testib. etiam si ille, esset † in dignitate quantum vis maxima constitutus. Bellā. decis. 628. cū tribus sequē. Felin. in c. quod super col. 4. de fid. instr. idem Felin. in c. post cessionem col. 4. de probat. Soc. Sen. reg. 423. & etiam si causa esset commissa
3 conscientiae † alicuius Alex. cons. 109. col. vlt. lib. 6. & etiam si sit iudicandum inspecta veritate, & aequitate Corn. cons. 165. vol. 4. & recepta * pariter est doctorum sententia testes singulares nō probare, c. nihilominus vbi Gl. 3. q. 9. c. tam literis vbi etiam Gl. 2. de testib. c. cū dilecti de elect. c. licet causam vbi Abb. col. 2. de probat. Petr. de Anchar. cons. 276. Corn. cōs. 286 col. 2. lib. 3. Alex. cons. 3. in fin. lib. primo, Car. Paris. cons. 57. col. 2. vol. primo, etiā
4 si essent † plures Bal. in l. iusiurandi col. 2. C. de testib. Alex. cons. 18. col. vlt. lib. 4. & cons. 20. & cons. 71. eo. lib. Card. Paris. d. cons. 57. loc. cit. Soc. Iun. cons. 90. num. 8. vol. 2. Et * in crimine simoniae fuit resolutum in illa Firman. Cappellaniae 2. Maij, 1581. coram S. D. N.

His tamen non obstantibus, contraria opinio * communiter est recepta, sufficere
5 testes † singulares, vt tradunt Nauar. in man. c. 23. sub. n. 110. vers. nota nono Mascard. de probat. concl. 1306. n. 15. & probatur expresse in d. const. Pij v. in §. Testes autē de quaq. re singulares singulas probare valeant praesumptiones, & coniecturas, &c. quae verba probant, quod licet de iure communi quaelibet praesumptio esset probanda per duos testes contestes, hodie autem sufficit, vt probetur per testes singulares, & sic Pius v. dimidio minori probatione contentatur, quae de iure communi requiritur. Et ratio huius cōclusionis ponitur in eadem Constitutione Pij v. in §. siquidem, ibi, *sed plerisque causis praesumptiones, & coniecturas, quae ad illud probandum deducuntur, minime sufficere*, eiusque rei causa plurimos, qui ante literarum praedictarum editionem huiusmodi confidentiam exercebat, vbi cognouerūt obstructam veritatem ob difficultates probandi in iudicijs confidentias. ipsas contempta constitutione praedicta, Ecclesias, monasteria, & beneficia sic recepta, vt prius retinere alios fructus, pensiones, & alias res accipere, alios eorum exemplo ad similia, & grauiora sidentius commo-
6 ueri, &c. Difficultas igitur probandi operatur, vt † sufficiat vnus testis, doct. in l. prima, §. vltimo, ff. de verb. oblig. Marsil. in l. si quis ne quaest. col. 32. vers. & respondendo, ff. de quaest. & late deducit Gabriell. de testib. concl. prima, & 2.

Et facit quod fuit decisum in vna Bisinianen. pensionis de anno 1574. coram Illustrissimo Lancelotto. Vnde licet in criminalibus regulariter duae probatio-
7 nes imperfectae non iungantur † ad faciendam plenam probationem, Glo. Ant. de butr. Imol. Fel. & alij in capi. veniens, 2. de testib. Ana. in cons. 59. colum. 2. in fi. Archid. in c. sciant 2. q. 8. Oldrad. consil. 191. post med. Ias. cons. 167. colum. vltim. lib. 4. communis, * de qua attestatur Marsil. in l. de minore §. plurimum, num. 55. ff. de quaest. Dec. cons. 429. nu. 9. & cons. 210. in fin. fallit tamen in hoc crimine, in quo speciale est, propter eius grauitatem, vt probationes imperfectae simul iungantur ad constituendam plenā
8 probationem, sicut in † ciuilibus iunguntur, Bar. in l. 2. §. primo, ff. de excus. tut. & in l. prima, §. idem Cornelio, ff. de quaest. Alex. consil. 20. lib. 4. Anchar. cons. 276. colum. prima, Imol. consil. 138. colum. prima, Card. Paris. cons. 3. num. 95. vol. 4. Marsil. consil. 20. num. 47. communis * opinio teste Grammat. consil. ciuil. 45. num. 9. Gabriell. de probat. concl. pri-
9 ma, num. primo, vbi infinitos congerit, & in † crimine vsurarum, Baldus, in l. prima, colum. penult. & vlti. Cod. de testamen. Ias. consil. 11. libr. 2. Crau. cons. 73. colum. prima, Soc. Iun. consil. 97. lib. 2.
10 Eo magis cum † facilius iungantur plures praesumptiones ad plenā probationē (vt

(vt in casu nostro) Ant. de Butr. in cap. veniens el. primo, col. vltim. de testib. Gabriell. d. conclus. prima, num. 63.
* & ideo receptum * est iungi duas præsum ptiones ad plenam probationem, Gl. in c. accedens el secundo, vt lit. non contest. & in c. cum causam, in glos. 2. de probat. Ioan. de Anan. cons. 49. col. prima, vers. ex quibus Roman. cons. 7. colum. prima, & cons. 54. in fin. Crau. cons. 35. n. 6. & cons. 73. n. 10. & cons. 159. n. 11.

Accedit, quia hæ præsumptiones, quæ iungũtur in casu nostro, vna quæq. proba tur semiplene, & tamẽ probationes imper fectę indistinctè iunguntur, cum quælibet probatio, quæ iungi debet, sit semiplene,
11 † probata, Bar. in l. si padonẽ, §. qui iura, de excus. tut. Paul. de Cast. cons. 92. in fi. li. 2. Anchar. cons. 276. col. prima, Arei. cons. 65. col. 2. Alex. cons. 20. col. prima, vers. finaliter lib. 4. sufficiunt etiã testes singu-
12 lares, cum agitur de probando † quid in genere, gl. in l. ob carmen, §. vlt. ff. de test. Abb. in c. cum dilecti de elect. Anchar. cons. 277. col. 4. Franc. Curt. cons. 64. col.
* 2. Grat. cõs. 150. col. 2. lib. 2. Cõmunis * opi nio teste Corn. cons. 34. col. pen. & cons. 247. col. 8. lib. 2. vt habemus exemplum in
13 probãdã † iurisdictione, in qua sufficiunt testes singulares, Innoc. in c. qualiter, & quando, de accus. Alex. cons. 3. col. 4. lib. 4. Bal. in l. prima, col. vlt. C. de testib. Soc. Iun. cons. 98. col. 3. lib. 2. Et ad probandã
14 † consuetudinem, Alex. cons. 172. col. 3. lib. 2. Guid. Pap. cons. 116. & cons. 131.
15 Car. Paris. cõs. 25. col. vlt. vol. 4. Et ad † pro bandam possessionẽ, Fel. in c. licet ex qua dam, col. 4. in fi. de testib. Bal. in l. actor. col. 3. C. de probat. Alex. cons. 64. col. pri ma, lib. 2. Ruin. cons. 44. n. 4. vol. 4. & cõs.
16 67. n. 15. vol. 5. Et ad probandam † famam. Bar. in l. plurimum, §. tormenta, col. 5. de quęst. Corn. cons. 34. col. pen. lib. 2. Alex. cons. 51. col. pen. lib. primo, Franc. Curt. cons. 64. col. 4. Et ad probandum † quem
17 hæreticũ, Io. Anan. in cap. primo, in fi. de hæret. Calcan. cons. 19. col. 6. & seq. Alex. cons. 85. col. vlt. lib. 2. Soc. Iun. cons. 99. col. 3. lib. 2. Ad probandam cõfessionem, Card. Paris. cons. 57. col. pen. vol. primo, ad probandum † adulterium Ias. cons. 11. lib. 2. & stuprum Soc. Iun. d. cons. 99. col. prima, lib. 2. Boer. deci. 23. n. 44. Alex. cons. 13. col. vlt. lib. 7. & probandum censum, Cassan. cons. 16. col. vlt. & ad proban
19 dum † furorem, Alex. cons. 85. col. vltim lib. 1. Paris. cons. 87. col. 2. vol. 3. Ruin cons. 67. col. 4. vol. primo, & ad probandũ
20 † electionem sepulturæ, Guid. Pap. q. 544 His igitur, & alijs casibus, vt per Mascard. de probat. to. primo, q. 5. n. 118. Gabriell. de test. d. concl. 2. sufficiunt testes singulares, ideo non erit nouum, vt etiam in casu nostro sufficiant ob rationem allega tam supra.

21 Et, licet regulariter quælibet † coniectura sit probanda per duos testes ad minus, Gl. in l. vlt. in verbo, vel inducijs, C.
* famil. hercisc. cõmunis * opinio teste Soc. cons. 54. n. 2. lib. 4. Io. de Amic. cons. 127. n. 10. vbi dicit, non legisse contradictorẽ, tamen in casu nostro vnus testis probabit vnam coniecturam, ad not. per Clar. lib. 5 recept. sent. §. vlt. q. 22 & dicit Fel. in cap. humilis, n. 7. vers. nõ possit de mai. & obed. in certis casibus posse statui per Papam,
22 vt † stetur dicto vnius testis, Specul. de te stib. §. restat, non tamen generaliter statuere hoc in omni casu, cum sit de iure di uino † vt duo testes requirãtur, c. in omni
* de test. ca. cum esses, c. relatum, de testa. & in his, quæ sunt † iuris diuini, non potest dispensare, c. litteras, & ibi omnes de restit. spoliat, cap. vlt. §. is itaq. dist. 6. Gemin. & Pręposi. in c. sicut dist. 14. D. Thom. 4. quolib. q. 14. & in 4. sent. dist. 27. q. 14.
23 Hodie autem in septimo libro Decretalium in hac parte reformatur constitutio hæc, & statuitur, vt duo testes requirantur, & optima ratione.

Sexagesima Octaua Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia probatur confessione partium.*
2 *Confessio est vera, & propria probatio.*
3 *Confessio maior probatio, quam per testes.*
4 *Et validior.*
5 *Confessio superat omnes probationes.*
6 *Confidentia est Simonia conuentionalis.*
7 *Simonia probatur Confessione.*
8 *Confessio superat coniecturas.*
9 *An Confessio resignantis ante resignationem noceat resignatario.*
10 *Resignans quãdo possit præiudicare resignatario.*
11 *An Confessio resignantis post resignationem noceat resignatario, & n. 21.*
12 *Confessio probat contra confitentem.*
13 *An Confessio facta in vno iudicio probet in alio.*
14 *Confessio in iudicio est illa, quæ præiudicat.*

15 *Inimico non creditur.*
16 *Confessio unius partis in materia confidentiae an possit diuidi.*
17 *Testes de Confessione resignatarij non probant.*
18 *Dicta testium in dubio interpretrantur contra producentem.*
19 *Inditia in Simonia debent esse concludentia.*
20 *Fama cum Testibus singularibus non probant Simoniam.*
21 *Confessio de Simonia quando probat.*
22 *Ex supplicatione absolutionis a Simonia non probatur Simonia.*

QVAESTIO SEXAGESIMA OCTAVA

ARGVMENTVM.

Confessione quando probetur confidentia.

SExagesimo octauo, Quęro, an confidẽtia probetur ex confessione partium
1 resignantis vel † resignatarij? Communis* opinio est affirmatiua, secundũ quam fuit resolutum in vna * Cæsaraugust. teste Pelegr. decis. 338. li. 2. in recollect. manus, & rradit R. P. D. Seraphinus decis. 90. lib. primo, manuscr. & colligitur ex Capuraq. decis. 242. p. 3.
2 Primo, probatur, quia † confessio est vera, & propiè probatio Salic. in rubr. C. de probat. col. vlt. Batt. in l. si duo Patroni, §. Idem Iulianus, ff. de petit. hered. Host. in summ. de probat. §. vlt. Speculat. eo tit. §. videndum, & hanc esse veram opinionẽ attestatur Dec in rubr. ext. de probat. n. 77. & ibi hanc defendi ex pluribus rationibus, & auctoritatibus, cõfutando con-
3 trarias; immo est fortior, probatione † per testes, & instr. Gramm. decis. 36. n. 66. Soc.
4 iun. cons. 39. n. 18. li. 2. & † validior. l. generaliter C. de reb. cred. l. publia in fin. ff. de pos. c. Lotarius. 30. q. 2. Abb. cons. vlt. col. vlt. lib. 2. Bal. in l. Deo nobis in 5. not. C. de Epis. & Cler. Crau. cõs. 60. n. 3. & maior Crau. cons. 217. n. 10. & cons. 121. n. 4. Zas. cons. primo, n. 4. & 5. lib. primo, Menoch. de recuper. poss. rem. primo, n. 217. Tancred. de ordin. Iudic. lib. 3. tit. de confess.
5 & vere † superat omnes alias probationes, Dec. cons. 38. n. 6. Card. Paris. cons. 112. n. 42. vol. 4. Ergo confessione potest probari confidentia cum possit probari testibus, & Instrumentis. Auth. multo magis, C. de Sacros. Eccles.
6 Secundo, quia † confidentia est simonia conuentionalis, vt ex * cõmuni sępius est
7 dictum; sed simonia † probatur per cõfessionem factã in iudicio criminali per eũ, qui ante resignationem conuenit cum resignante de dando illi pensionem, & postea beneficium fuit resignatum in manibus Ordinarij simpliciter, & postea Resignatarius consensit pensioni, cum iste rratus sit simoniacus, Bellam. decis. 12. & ita fuit resolutum in vna Vlixbonen. * Quartarię coram Accorambono Lunæ Die 16. Maij 1552. teste Caputaq. decis. 242. par. tertia, & tradir Bal. cons. 3 r. n. primo, lib. 3. Mascard. de probar. concl. 1305, n. 7. ex c. præsbiter, 15. q. 5. Et est communis* opinio. Ergo, &c.

Tertio, quia si extrauag. Pij 4. & Pij V. volunt sufficere coniecturas, & præsumptiones ad probandam confidentiam, ergo eo magis sufficiet confessio, quę non
8 solum superat † coniecturas, sed omnes alias probationes, Dec. cons. 38. n. 6. & communiter* Doct. v. supra adduxi.
9 Dubium tamen † est, an confesio resignantis confitentis de confidentia ante perfectam resignationem noceat resignatario?

Pro negatiua adducitur decis. Put. 6. de cõfes. in recollect. manu. Et ratio est, quia regulariter confessio cedentis non probat contra cessionariũ, nec ei nocere potest. Paul. de Castr. cons. 134. n. 3. li. primo, Corn. cons. 139. n. 4. lib. 3. vbi attestantur hanc esse communẽ* opinionem. Car. Paris cons. 58. n. 8. & 12. & seq. vol. primo, & cons. 19. n. 59. vol. 3. Raf. Cuman. cons. 79. col. prima, Gozzad. cons. 3. n. 8. Afil. deci. 163. in fi. Alciat. in l. prima, §. sed si mihi, n. 41. ff. de verb. oblig. Salicet. in l. vlr. C. de procur. & communiter* Doct. vt per Tiraq. de vtroq. retr. tit. de retr. legn. §. 2. gl. 2. n. 14. Et probatur in l. facta, §. si heres cũ ibi plene not. ff. ad Trebell. l. patrẽ, §. vlt. ff. quemadm. seruit. amitt. & ita fuit resolutum in vna Mediolan. * hospitalis, 8. Iunij 1551. coram Reumano, vt retuli, lib. primo, de resig. benef. quæst. 16. num. 24.

Conrraria tamen opinio affirmatiua est vera, vt huiusmodi confessio resignantis noceat resignatario secundũ quã iudicauit Rot. * in vna Legionen. Canonicatus, & prębendæ, Die Veneris, 2. Decembris 1569. coram R. P. D. Seraphino, vt ipse attestatur dicta decisi. 90. libr. primo, in recoll. manuscr. quamuis Rota die 17. Nouembris 1568. coram Oradinõ

nihil

nihil resoluerit, & in similibus terminis fuit resolutū in vna Tirasonen. Archipresbiteratus coram Marsicano 27. Maij 1541. teste Put. decis. 141. lib. primo, & ratio est, quia resignans ante perfectam resignatio
10 nem † potuit resignatario praeiudicare cō munis opinio * teste Capuraq. decis. 93. n. 4. par. prima, & dixi de resig. benef. lib. primo, q. 16. num. 20.

Non obstant argumenta in contrariū allegata, quia procedunt in confessione facta post resignationē, vt declaraui, d. q. 16. lib. primo, de resig. benef. colum. 2. & 3.

11 Aliqui ampliant hanc † conclusionem, vt confessio formalis resignantis de confidentia commissa noceat resignatario, etiam si sit facta post resignationem, & ita intelligunt deci. Rot. supra allegatā, cum aliter non posset verificari: quia confidētia committitur in ipso actu cessionis, & mouentur etiam quia sufficiunt coniecturae, & praesumptiones ad probandum hoc crimē, ergo eo magis confessio, tum etiā, quia, cum praesupponamus huiusmodi cōfessionem non concernere commodū cedentis, ergo nocebit resignatario, tam si sit facta ante resignationem, vel in actu resignationis quam si post; quia fere in his casibus eadem est ratio, vt egregie declarat Cor. cons. 129. sub n. 4. lib. 3. Doctores igitur supra allegati dicentes confessionem cedentis post cessionem non nocere cessionario loquuntur in casu, quando illa confessio tenderet ad commodum resignantis, vt per Mascar. de probat. concl. 374. n. 3. sed a cōtraria opinione nō est recedendum, quia ita tenuit Rota sepe, vt dicam infra n. 22. Et nota, quod omnes
12 in hoc conueniunt, vt confessio † resignātis quandocunq. facta contra ipsum inducat effectualem probationem, vt tradit Card. Paris. cons. 58. num. 8. vol. primo, vbi alios allegat.

Ampliatem procedere si confessio fuisset facta in alio iudicio nam regulariter confessio † facta in vno iudicio probat in alio nisi contra confessionem illam fuisset iudicatum Alex. in l. 2. nu. 27. C. de edend. vbi Rip. n. 21. Dec. n. 62. Et fuit ita resolutum in vna * Terdonen. Archipresbyteratus veneris 15. Ian. 1552. coram D. Capisuceo, teste Caputaq. decis. 197. par. prima.
13

Et quod dictum est de confessione resignantis, vt praeiudicet sibi & resignatario.

Intelligitur à Doctoribus in confes-
14 sione facta in iudicio quam † praeiudicare est tex. in c. vlt. & ca. vestra vbi gl. de cohab. cleric. & cū olim in fin. de verb. signif. cap. vlt. de rest. spol. l. prima, C. de confess. l. prima, §. dinus. ff. de quaest. l. generaliter C. de non num. pec. Corn. cons. 124. lib. 4. Salicet. in l. vnica C. de confess. communis * opinio, vt per Mascard. de probat. concl. 348.

Ideo scribit Nauarr. in cons. 66. in tit. de sim. Incip. Reuerendiss. Pater, nu. 4. quod est transpositum, fol. 299. tom. 2. nu. 4. quod confessio resignantis dicentis, & publicantis, quod in tractatibus super resignatione interuenerunt illicita pacta, simoniaca, & confidentialia, non probat confidentiam, quia emanauit huiusmodi confessio extra iudicium, & nullus praeter ipsum id testificetur arg. cap. a
15 nobis de testib. Et quia erat † tunc inimicus cui non creditur etiam in crimine simoniae, c. per tuas el grande vers. haec omnia de Sim. Et quia contrarium postea in iudicio deposuit.

Dubium est, si vnus eorū in iudicio cōfiteatur perceptionem fructuum fuisse factam post resignationem sed ex tali causa, an huiusmodi confessio possit diuidi
16 per Iudicem? Pro † vtraq. parte possent adduci argumenta, & doctrinae, Rota tamen in vna * Brixien. praetensae confidentiae 5. Iunij 1591. coram R. P. D. Pegna videtur tenuisse non debere diuidi ex Abb. in cap. bonae num. 19. de rest. spol.

Et Rota * in vna Firman. Cappellaniae S. Mariae, Lunae 7. Maij 1582. corā R. P. D. Aldobrādino, nūc S. D. N. tenuit quosdā te-
17 stes deponētes de cōfessione † resignatarij de datione facta resignāti nō probare simoniā, cū specifice nō deponerēt causā, & potuerit esse dedisse causa remunerationis, aut ex alia causa, ex qua excludi-
18 retur delictū, & dicta † testiū sēper interpretātur cōtra producētē Rot. deci. 6. de testib. Tiraq. de retr. legn. §. pri. gl. 6. nu. 4. Dec. in c. veniens 1. de testib. Et in eadem fuit dictū indicia, & cōiecturas in crimine
19 simo. debere esse euidentia, & concludē-
20 tia, & propterea famam † cū testibus singularibus de confessione non probare sim, Dec. d. c. veniens. n. 12. in fi. vers. nō obst. Put. dec. 171. in fi. de sim. In eadē etiā fuit
21 dictū † confessionē cedentis post cessionē

nō præiudicare cessionario Paul. de Cast. in l. facta §. si heres ff. ad Trebell. Affli. dec. 165. n. 5. Criminal, cons. 151. n. 12. lib. pri. & cōs. 381. n. 21. & 23. li. 2. Et in terminis de † Simonia quod confessio resignātis de Simonia non probet aduersus resignatariū consuluit Alciat. responso 2. lib. primo col. prima, vbi hoc probat pluribus argumentis & fuit resolutum in Rota in* vna Tullen. parochialis coram Decano veneris 28. Maij 1593. per doctrinas allegatas, quibus adde, Caputaq. decis. 185. p. 1. Idem quoque dicendum erit in confidentia, quia viget eadem ratio.

23 Et hanc † conclusionem amplia, etiam si Resignans post resignationem supplicasset Papæ pro absolutione á Simonia commissa cum resignatario, vel à confidentia, nam ex hoc non arguitur & probatur Simonia & confidentia, vt fuit dictum in dicta Tullen. parochialis coram Decano. nam cum ea confessio emanauerit à Resignante, non potest præiudicare resignatario, Bal. in l. in bonæ fidei col. 5. vers. expedita est tertia pars, C. de reb. cred. Fel. in c. si constiterit col. 2. de accusat. Dec. in rub. de const. n. 54.

Immo nec contra ipsum talis confessio petendo absolutionem probat Simoniam & confidentiam vt fuit dictum in vna* Britonorien. Commende Lunæ 12. Decembris 1588. coram Gipsio, quia videtur ad cautelam petere pro scrupulo quem habet, faciunt not. per Angel. in verbo cōscientia n. primo. bonarum mentium enim est, culpam timere, vbi non est, c. 2. de obseruat. ieiun.

Sexagesimæ Nonæ Quæstionis Summarium.

1 Delicta non probantur Instrumentis, & scripturis, & n. 7.
2 Confidentia probatur per epistolas.
3 Oratio declarat factum.
4 Literæ probant mentem nostram.
5 Ex literis missis ad hostes probatur crimen lesæ Maestatis.
6 Ex epistolis probatur mandatum ad delictum.
7 Conspiratio probatur instrumentis.
8 Literæ probant contra scribentem.
10 Literæ debent recognosci.
11 Literæ amatoriæ repertæ penes mulierem probāt.
12 Literæ in cifra scriptæ non probant simoniam.

QVAESTIO SEXAGESIMA NONA

ARGVMENTVM.

Confidentia quando probetur ex Epistolis.

Sexagesimo nono Quæro, an confidentia probetur per literas Resignatarij scriptas resignanti, aut alteri.

Pro negatiua facit, quia delicta non 1 probantur † instrumentis & scripturis, Bar. in d. l. in senarus, n. 2. ff. ad Sen. cons. Turp. Communis* opinio, de qua attestantur Ber. in c. at si Clerici n. 14. de Iudic. Curt. Iun. in auth. si quis in aliquo. post n. 34. C. de edend. & seruari in praxi* attestatur Gand. de malef. tit. de pæn. n. 15.

Affirmatiua tamen opinio est vera, & 2 communiter* recepta † pe doctores, & secundum eam in facti contigentia* iudicauit Rota in vna Mindonien. Canonicatus, & præbendæ, coram D. Antonio Augustino die 25. Octobris 1551. teste Caputaq. decis. 200. part. prima. nam ibi resignans habebat debitum 500. ducatorum cum quodam mercatore, pro quo fideiussit resignatarius futurus, & tunc pro cautela, & indemnitate resignatarij, qui fideiusserat resignans constituit Procuratorem ad resignandum libere in manibus Papæ quendam Canonicatum, & præbendam in sui fauorem, qui Canonicatus, & præbenda postea fuerunt resignati per illum procuratorem fideiussori, & in suis literis directis resignanti, resignatarius fatebatur, dicendo sibi fecisse resignare Canonicatum, & Præbendam ex eo, quia ipse resignans non soluerat pecunias, 3 quas debebat, quę ratio † declarat huiusmodi confidentiam l. cum pater, §. dulcissimis, ff. de legat. secundo, & ita resoluit Rota.

Et probatur hæc opinio, primo, quia, si Confidentia probatur per coniecturas, & pręsumptiones, secundum extrauagantes Pij iv. & Pij v. ergo sufficiunt literæ, 4 quę satis clare mentem nostram † aperiunt, dd. in c. post cessionem, de probat.

Accedit, quia, cum hoc delictum intra amicos tractetur, literæ debent sufficere, cū aliæ probationes minores sufficiant, dd. in c. propterea, de testib. Masc. in Rub. C. de probat. n. 313. Dec. cons. 543. n. 13.

5 Hinc ex literis missis ad Hostes † committi crimen lęsę maiest. tradunt dd. in l. prima

prima ff. ad leg. Iul. maiest. Boss. de crimin. læs. maiest. n. 12. f. 132. col. 4. Hinc ex
6 literis probari † mandatum datum ad
* committendum delictum receptum * est à doctoribus.

Non obstat argumentum in contrariũ adductum, quod delicta non probentur
7 scripturis †, quia respondetur illud procedere quando delictum consistit in facto separato à scriptura, vt est homicidium, furtum, adulterium, & similia, secus autẽ si delictum consistit in facto coniuncto cum scriptura, vt est hæresis, & Simonia, ac confidentia nam tunc potest scriptura probari, ita notabiliter declarat Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 54. in princ. fol. 146. & est communis opinio
* in * praxi recepta, vt, quoties ex tenore scripturę constat de delicto, tunc probetur ex ea, ita notabiliter Abb. in c. cum in Eccles. n. 2. de maio. & obed. ponens
8 exemplum in obligatione facta † per Canonicos de conspirando in Episcopum, vt ex illo instrumento probetur conjurationis crimen, & alia exempla, vt per ipsum.

Et huiusmodi Conclusio comprobatur, quia regulariter literæ missiuæ pro-
9 bant † contra scribentem, vt per Bal. in rub. C. de fid. instr. Bar. & alij in l. admonendi ff. de Iur. Iur. Alex. in l. prima C. de eden. Card. Paris. cons. 90. n. 7. & 12. vol. primo.

Declara tamen hanc cõclusionem procedere dummodo illæ literę missiuę fue-
10 rint † recognitæ, vt egregie declarat Card. Paris. cons. 54. n. 6. vol. 4. dicens,
11 quod literæ † amatoriæ repertæ penes mulieres, apertam coniecturam induceunt si fuerint recognitę, l. non epistolis, C. de probar. l. publica, ff. deposit. l. cum de in debito ff. de probat. cum alijs, vt per Fel. in c. scripta n. 12. de fid. instr. Bart. pòst glo. in l. capite quinto, ff. de adulter. Moder. in rub. C. de Edendo. Declara secundò, dummodo literæ sint claræ, secus si in ci-
12 fra † loquantur, nam hoc casu non pro-
* bant simoniam & confidenriam, vt fuit resolutum in vna * Brittonorien. Commendæ Lunę 12. Decembris 1588. coram Gipsio & 3. Maij 1589.

Septuagesimæ Quæstionis Summarium.

1 Confidentia probatur Instrumentis.
2 Confidentia est species Simoniæ.
3 Simonia probatur instrumentis.
4 Quæ delicta probentur Instrumentis.
5 Probatio per Instrumentum dicitur propria probatio.
6 Ac vera, & firma.
7 Instrumentum dicitur veritas euidens.
8 Quod constat per Instrumẽtum, dicitur manifestũ.
9 Probatio per Instrumentum est firmior probatione per testes.
10 Ex remissione debiti probatur Simonia.
11 Instrumenta correspectiua probant Simoniam.

QVAESTIO SEPTVAGESIMA

ARGVMENTVM.

Instrumentis, an probetur confidentia.

Septuagesimo Quæro, an confidentia probetur Instrumentis? communis
* * opinio omnium doctorum, est affirma-
1 tiua, vt patet † ex his, quæ scribunt Crescent. decis. 78. Moedan. decis. 124. Sarn. decis. 4. lib. 2. Peleg. decis. 81. & 82. omnes in recollectis manuscr. & secũdum hanc opinionem fuit iudicatum in * Rota die 19. Nouembris 1560. teste Capu taq. decis. 142. lib. 2. etiam in recoll. manuscr.

Et hanc Conclusionem primo probo,
2 quia † confidentia est species Simoniæ & dicitur Simonia conuentionalis, Caputaq. decis. 201. n. primo part. prima, Sed
3 Simonia † probatur instrumentis c. placuit 16. q. 3. Decius. cõl. 118. n. 1. Menoch. cons. 67. n. 8. lib. primo, Mascard. de probat. concl. 1305. n. 2. & 3. & est * communis
* opinio.

Secundo, quia Simonia & confidentia probantur his modis, quibus alia crimina, Redoan. de Simonia p. 4. c. 6. n. primo, Mascard. de probar. concl. 1305. n. primo. sed alia crimina probantur instrumento, quoties delictum consistit in facto incor-
4 porato, vel connexo † ipsi instrumento, vt in vsura, hæresi, & alijs casibus tradit Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 54. in principio, Ergo confidentia poterit probari instrumentis, cum possit esse connexa, & incorporata ipsi instrumento.

Tertio,

nium doctorum sententia recepta etiam
1 in praxi * est † affirmatiua, vt per Caputaq. decis. 200. n. 6. par. prima, Gabriell. cons. 184. n. 10. lib. 2. Nauar. in man. c. 23. sub n. 100.

Quæ sententia primo probatur, in dicta Constitutione Pij IV. §. sicque inpræmissis, ibi, *etiam per præsumptiones, & coniecturas legitimas &c.* & in dicta Constitutione Pij V. inprincipio, & in §. testes, ibi, *præsumptiones, & coniecturas, &c.* & sic, cum ha-
2 beamus casum legis, nulla † cadit dubitatio, l. ancillæ, de furt. secundo probatur,
3 quia confidentia est species † Simoniæ, & est Simonia conuentionalis, vt sæpe dixi ex * communi, sed Simonia probatur si-
4 gnis †, indicijs, & præsumptionibus, c. sicut, de Simonia, ibi, *mox vt eius signa per aliquam personam &c.* & ibi omnes Doct. Alex. de Neu. cons. 97. inter cons. crim. lib. primo, Oldrad. cons. 324. Sarn. de trienn. q. 18. Diaz. in prax. crim. c. 85. Menoch. de præsumpt. lib. primo, q. 58. n. 3. Redoan. de Simon. p. 4. c. 6. n. 24. 25. cum seq communis * opin. teste Clar. lib. 5. recept. sentent. §. Simon. in fin. & dicetur infra. Et ratio est, quia secrete inter coniunctos, & ami-
5 cos tractatur, Ideo præsumptiones †, & coniecturæ sufficiunt, iuxta, quæ scribunt Doct. in c. præterea, de test. Paul. de Castr. cons. 82. visis his col. vlt. & cons. 327. in causa mota, col. 3. Petr. de Anchar. cons. 257. si prædicta col. 2. Alex. cons. 292. visis col. vlt. lib. 7. cum alijs per Dec. cons. 543. n. 13. & 14. Mascard. de probat. concl. 1304. n. 12.

6 Ita Donatio in fraudem fisci, † & creditorum probatur indicijs. & præsumptionibus, l. post contractum, ff. de donat. vbi Bart. & alij Doct. qui tex. loquitur in do-
7 natione †, & sic in causa lucratiua, vt ibi Io. Annibal. num. 115. & omnes alij doctores sequuntur, & tamen titulus bene
8 ficialis dicitur † lucratiuus, c. dudum, de præben. lib. 6. vbi Gl. Communiter Doct. Ita tacitum fidei commissum, vt indi-
9 gno †, & incapaci fiat restitutio in fraudem legis, probatur signis, & coniecturis, l. in tacitis, ff. de leg. primo, l. in fraudem, ff. de his quibus, vt indig. vbi Bart. cum alijs, quæ late congerit Mantica in trat. de coniect. vlt. volunt. lib. x. tit. 4.

10 Ita renunciatio † dolo facta in fraudem expectantium signis, & coniecturis probatur, c. 2. de renunt. lib. 6. vbi Doct. & præcipue Gl. in verbo coniecturis, Oldrad.
11 cons. 324. & omnia alia, quæ fiunt † dolo, probantur coniecturis, l. dolum C. de dol. cum alijs, vt per Mascard. de probat. con-
12 cl. 350. & ideo præsumptiones † afferuntur in testamentis ad dandum, vel adimendum legatum, Peralta, in rubr. ff. de hered. inst. n. 172. vbi multa adducit & ob
13 id contractus † simulatus probatur signis, & coniecturis Archid. in c. quia plerique. 14. q. 3. Paul. de Castr. in l. rogasti, §. si tibi, ff. si cert. pet. Archid. consl. 257. n. primo, & secundo Ias. cons. 150. n. primo, lib. 4. Boer. decis. 102 n. 5. Grammat. decis. 76. n. 16. Roland. a Vall. cons. 40. & cons. 92. lib. 2. Guid. Pap. in tract. præsumpt. cum alijs infinitis, quæ congerit Mascard. concl. 447. Confidentia igitur, cum sit de his, quæ dolo, & fraude perpetrantur, non mirum, si coniecturis probatur, Et etiam, quia confidentia est de his, quæ
14 † secrete fiunt, & occulte committuntur, vt in specie Crau. cons. 122. n. 8. Corn. cons. 340. col. pen. ad fin. vol. primo Dec. quē refert, & sequitur Menoch. de Arbitr. Iud. cas. 116. n. 2. Et patet in Constitutione Pij V. inprincipio ibi Vitium quidem confidentiæ occulte irrepsisse &c. vt per Redoan. de Simon. p. 4. c. 6. col. 3. & 4. cum sequent. &, quæ secrete, & occulte
15 fiunt †, sunt difficilis probationis, Ias. cons. 141. col. 3. lib. 4. Boer. decil. 101. n. 3. & 4. Afflic. decis. 57. n. 3. Card. Paris. cons. 57. n. 34. & cons. 54. n. 61. vol. 4. Soc. iun. cons. 32. n. 12. lib. 2. & cons. 90. n. 17. eo lib. 2. & receptum est per * omnes in his, quæ sunt difficilis probationis, admitti pro-
16 bationem † per coniecturas, & præsumptiones, Archid. in c. inter memoratos 16. q. 3. Imol in c. veniens, de verb. signif. Io. Andr. in c. primo de dol. & * communiter lib. 6. Ant. de Butr. in ea. ex ratione de appell. Barbat. in c. si constiterit col. pen. de accusat. Salicet. in l. prima, C. de dilation. Roman. cons. 76. col. 3. communis * omnium Doct. sententia, vt late resoluit, infinitos adducendo, Marsil. in rubr. C. de probat. n. 313. vers. etiam idem Hinc in his, quæ sunt difficilis probatio-
17 nis, fama cum aliquibus † ad miniculis plene probat, c. propterea, de testibus, Feder. de Sen. cons. 119. nulli dubium. Host. in c. vlt. quod met. causa. Ant. de butr. in c. veniens 2. de testibus late Alex cons. 53. lib. 2.

Hinc

18 Hinc in antiquis † sufficit probatio per indicia, & coniecturas, Paul. de Castr. cons. 164. in præsenti, col. prima, lib. 2. Anchar cons. 310. & cons. vlt. Alex. cons. 187. n. 3. lib. 2. Soc. Sen. cons. 205. col. 2. vers. quatto, lib. 2. Card. Paris. cons. 104. n. 42. 43. vol. primo & cons. 67. n. 15. & cōs. 83. n. 47. col. 3. Crau. cons. 8. n. primo, & alij omnes. Et hac ratione ad probandam
19 Simoniam sufficiunt † coniecturæ, & præsumptiones, Abb. in c. sicut Simoniaca, per illum tex. de Sim. post Innocent. est etiam tex. vbi Felin. late in c. sicut, eo. tit. Archid. in c. qui studet, in verbo, de templo prima q. prima, Io. And. in c. cum
* contumacia, de hæret. lib. 6. communis * opinio teste Clar. lib. 5. recept. sent. §. Simonia, in fi. Roland. a Vall. cons. 31. n. 17. lib. 3. cum alijs, vt per Mascard. de probat. concl. 1304. n. 9. Menoch. cons. 67. n. 7. lib. primo, Corn. cons. 341. sub. n. 6 lib. primo, Crau. cons. 122. sub. n. 8. licet multi relati per Mascard. loc. cit. sub n. 14. teneant contrarium. Hac ratione adul
20 terium, quia secrete † solet committi, probatur præsumptionibus, c. præterea, de testib. c. tertio loco, & c. literis de probat. Bart. in l. 2. §. vlt. in fin. ff. ad l. Iul. de adult. & in l. prima, ff. de extraord. crim. Brun. de ind. par. prima q. 4. n. 7. & hæresis
21 † etiam, c. cum contumacia, de hæret. lib. 6. vbi Io. Andre. Gl. in c. primo, de testib.
22 lib. 6. Ac crimen † partus suppositi, Boss. in prax. tit. de part. suppos. n. 13. Falsum, Decius in c. porrecta col. prima, de confit. vtil. vel inutil. & cons. 189. col. prima, & alios multos casus refert Menoch. de præsumpt. lib. primo q. 58.

Vnde, licet regulariter in criminibus
23 requirantur † probationes luce meridiana clariores, l. sciant cuncti, C. de pro-
* bat. & est communis * opinio, teste Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 66. vers. debent, tamen in hoc sufficiunt coniecturę, & præsumptiones, propter eius atrocitatem,
24 cum sit de criminibus exceptis †, Simonia etiam commissa tantum in beneficio
* communis * opinio, teste Att. in c. cum P. Manconella n. 27. de accusat. de communi etiam Clar. d. §. Simonia vers. scias autem, & sic † crimen detestabile, c. sicut Simoniace, de Simon, & cætera †, quo
25 ad illud, pro nihilo reputantur, c. per tuas de Sim. c. vlt. 1. q. vlt. Diaz in prax. cri. c. 85. in princ. vbi refert terribilia verba Paschalis Papę, Mascard. d. cōcl. 1304. n. 2. & 3. Menoch. cons. 67. lib. primo. Ita etiā
27 in crimine excepto hęresis sufficiunt præsumptiones & coniecturæ, c. cum contu-
* macia, de hæret. lib. 6. vbi * communiter Doct. c. in fidei, eo. tit. & lib. Abb. in d. c. sicut Simoniacę n. 3. de Simon. communis
* * opinio teste Boss. in prax. tit. de hæreticis n. 5. late Simanc. de heret. c. 5. & est communis opinio.
28 Tertio, comprobatur hæc † sententia, quia probatio per coniecturas, & præsumptiones est vera, & propria probatio, Gl. in l. si Tutor. vbi Bal. C. de peric. tut. Abb. in c. primo, in secundo not. per illum tex. de cler. non resid. & in c. cum dilecti in primo notab. de donat. Fel. n. 3. in rubr. de probat. Dec. n. 149. Tiraq. in l. si vnquam, verbo donatione n. 158. C. de reuoc. do-
* nat. & * communiter alij, vt late deduxi in d. rubr. de probat.
29 Et ideo coniecturæ dicuntur, quia † coniunguntur origini, & sunt quædam connexuræ, & colligaturæ, Bal. in l. non hæc, C. vnde legit. & in rubr. C. de probat. n. 4. & in l. prima col. 3. vers. vnde quæritur, C. de præuil. dot. Ideo Menoch. de præsumpt. li. primo q. 7. n. 27. dixit, con-
30 iecturam † esse latentis rei indicium, Curt. sen. in l. admonendi, n. 290. ff. de iu. iur. nam per rationes, signa, & tempora,
31 & huiusmodi coniicit, & † colligit, & Bal. in l. ea quidem n. 10. C. de accusat. scriptum reliquit, coniecturam esse reputationem veri ex aliquo alio sic verisimi-
32 liter ordinato. Et pręsumptiones † dicuntur, quia ante legitimas probationes aliquid sumunt pro vero, Simanc. lib. Catholic. Inst. tit. 50. de præsumpt. n. 4. & differ-
33* re † a fictione omnes * conueniunt. nam coniecturæ & pręsumptiones versantur
34 circa rem dubiam, quæ esse † vel non esse potest, Bal. in rubr. C. de probat. Mar. Salamon. in l. Gallus, §. quædam recte, n. 32.
35 ff. de liber. et post. fictio vero in re † certa eius, quod est possibile contra veritatem pro veritate a iure facti assumptio, Bart. in l. si is qui pro emptore, n. 21. ff. de vsucap. & ibi Ias. n. 169. Alciat. lib. parerg. Iu
36 ris c. primo, Quare fictio † nunquam con uenit cum veritate, coniectura, & præsumptio sæpe, Turrectem. in c. ferrum, dist. 50. Fel. in c. quanto, n. 2. de præsumpt. Bart. in c. at si clerici, n. 110. de iud. Alex. cons. 158. n. 7. Hinc etiam fictio non admit-

admittit probationem contra se, Soc. sen.
in l. cum auus, n. 73. ff. de cond. & demon-
str. Gl. in c. 2. de arbitr. lib. 6. alias autem
differentias inter præsumptionem, & fi-
ctionem ponit Menoch. d. tract. de præ-
sumpt. lib. primo q. 8. per totum.
37 Et coniecturæ, ac præsumptiones † ex
tribus constant, scilicet argumentis, e-
xemplis, & signis, Fab. Quintil. lib. 5. In-
stit. orator. c. 9. Alex. lib. 5. rector. c. 5. Me-
noch. d. lib. primo de præsumpt. q. 6.
in princ.
38 Argumentum est ratio, † quæ rei du-
biæ facit fidem, vt voluit Tull. in Topi-
ca, & in Partitionibus, dixit argumen-
tum esse probabile inuentum ad facien-
dum fidem, vel secundum Bal. in l. ea qui-
dem n. 9. C. de accusat. est præpositio ex
aliquibus existentibus resultans, ad pro-
positum ostendendum, seu concluden-
dum, subdit esse collationem plurium ad
39 vnam conclusionem, nam sumuntur ex †
prius positis, l. 3. §. primo, l. ob carmen,
ff. de testib. l. eum res C. de probat. l. non
omnes §. a barbaris, ff. de re milit. signum
40 autem † est, quod sub sensum aliquem ca-
dit, & quiddam significat c. signum, de
consecr. dist. 2. & ibi Turrecrem. & alij.
Ac huiusmodi præsumptiones, & co-
41 niecturæ † versantur circa decem prædi-
camenta Bal. in l. ex persona, C. de pro-
bat. Alciat. in tract. de præsump. reg. 3.
præsumpt. 25. Euerard. in Cent. legat. in
loco a tẽpore ad temp. n. 6. late Menoch.
lib. primo tract. præsumpt. q. xiv.
Concludendum igitur est, ex præsum-
ptionibus, & coniecturis, posse iudicem
procedere ad condemnationem, & decla-
rare, collationem, præsentationem, con-
fidentiariam, & committentes incidisse
in pœnas contentas in dict. Constitutio-
* ne Pij v. & ita * communiter per omnes
obseruatur, ac practicatur, nam quoties
42 † præsumptio est posita a lege, (vt in ca-
su nostro) tunc ex ea potest sequi con-
* demnatio etiã capitalis, communis * opi-
nio, de qua attestatur Boss. in tit. de con-
uict. n. 29. Clar. li. 5. recept. sent. §. vlt. q.
20. vers. etiã scias licet regulariter ex præ-
sumptionibus etiam indubitatis non de-
43 beat quis † condemnari, communis * o-
pinio, vt per Dec. cons. 175. post n. 8.
Clar. d. q. 20. vers. scias tamen.
Declara, vt probetur confidentia per
coniecturas, & præsumptiones positas in
hac Constitutione Pij v. in §. ad proban-
dum, vero vbi in quatuor casibus Pius
v. ex verisimile præsumit, & habet pro ve-
ritate, & confidentia, illud factum, do-
44 nec † contrarium probetur, Bal. in rub.
C. de probat. n. 4. & in l. ea quidem n. 5.
C. de accus. Alciat. de præsumpt. in tertia
par. in prel. n. 1. Menoch. qui refert omnes
45 diffinitiones, præsumptionis † iuris, lib.
primo de præsumpt. q. 4. Quę quidem pre-
sumptiones, & coniecturæ sumuntur in
dicto §. ad probandum vero, ex eo quod
factum est post resignationem circa per-
ceptionem fructuum, aut alias vt ibi, &
regula satis trita est, in iure colligi pre-
46 sumptionem, & coniecturam ex † facto,
l. eum qui, C. de Epis. & Cler. & ibi Bal.
& alij l. si tamen §. ei qui, ff. de ædil. edic. l.
si vt certo, §. custodiam ff. commod. §. vlt.
47 glos. Inst. de iniur. nam ex gestis † mens &
animus conijcitur, §. pauonum, & ibi Gl.
Instit. de rer. diuis. l. Paulus, ff. rem rat.
48 hab. & ex facto sequenti declaratur † vo-
luntas precedens, & e contra l. sed & Iu-
lianus, §. interdum, ff. ad Sen. cons. Ma-
ced. l. si concubinam, §. si res amotas, ff.
rer. amot. l. cum quia, in fin. C. de natur. li-
49 ber. & ex præteritis æstimari † solent præ-
sentia, Fab. lib. septimo Instit. orator. c. 3.
Alciat. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 25.
50 Ideo ex his, quæ non apparent †, nulla
præsumptio colligitur, Anchar. cons. 302
materia &c. Crau. cons. 201. n. 9. & cons.
319. n. 13. Menoch. cons. 141. n. 84. lib. 2.
de præsumpt. lib. primo q. 13. Eoque ma-
gis, quia adest causa faciendi id, & reli-
gnandi illud beneficium, ob pactam con-
fidentiam, & perceptionem illicitam fru-
51 ctuum, & ex causa † sumi coniecturam cõ-
* muniter * est receptum, vt colligit Me-
noch. d. lib. primo de presumpt. q. 17. &
probatur in l. in fundo, in princ. ff. de rei
vendic. & in l. vlt. in fin. ff. de act. & oblig.
52 nam causa est illa, quæ significat † an ali-
quid actum sit, vel non, Doct. in l. verum
ff. de furt. Bal. in l. siue possidetis, col. vlt.
C. de probat.

Declara preterea, vt coniecturæ, ad
hoc, vt probent confidentiam, debeant
53 esse † euidentes, ac vrgentes, quæ reũ ip
sũ de tali crimine conuincãt, vt fuit reso
* lutũ in vna * Calaguritan. confidẽtiæ 25.
Iunij 1593. corã R. P. D. Pãphilio & nouissi
* me in vna Aretin. * cõfidẽtiæ Lunæ 23. Ia-
nuarij hoc anno 1595. corã Decano.

Sexagesima Quinta Quæstionis Summarium.

1 *PEr testes probatur confidentia.*
2 *Omnia possunt Testibus probari.*
3 *Probatio per Testes est naturalis.*
4 *In ore duorum, vel trium stat omne verbum.*
5 *Probatio per Testes est dignior alijs.*
6 *Viua vox est firmior.*
7 *Viua vox mouet animum Auditoris.*
8 *Plura sunt quæ non possunt, nisi per Testes probari.*
9 *Testificari est actus à lege inuentus.*
10 *Necessarius est vsus testium.*
11 *Ferre testimonium dignitas dicitur.*
12 *Officium testium ad quid versetur.*
13 *Veritas amanda.*
14 *Testes debent deponere per sensum corporis.*
15 *Testes absque Iuramento non probant in confidentia.*
16 *Nullum est dictum Testis absque Iuramento.*
17 *Papa non dispensat, vt credatur testibus absque Iuramento.*
18 *Pars aduersa in receptione testium debet citari.*
19 *Quando Iudex procedit ex officio non est necessaria citatio partis in receptione testium.*
20 *An testes debeant citari ad perhiben. Testimonia.*

QVAESTIO SEXAGESIMAQVINTA ARGVMENTVM:

AN per testes probetur confidentia.

SExagesimo quinto Quæro, an per te-
stes probetur confidentia? Commu-
* nis * opinio omnium Doct est affirmati-
*1 ua, quæ in praxi * tota die † obseruatur,
& probatur, tum auctoritate, tum etiam
ratione: auctoritate, ex d. Constitutio-
ne Pij v. in §. Testes, ratione, quia omnia
2 possunt † testibus probari, Innoc. in c. cum
3 P. de fid. instr. vbi dicit hanc † probatio-
nem naturalem, & congruere cum iure
diuino, Abb. in c. tertio loco, n. 5. vers. vl-
timum tamē dictum, de probat. propter il
4 lud diuinæ vocis testimonium, In † ore
duorum, vel trium stat omne verbum, c.
cum esses, de testam. Et ob id huiusmodi
5 probatio omnibus alijs † validior, & di-
gnior existimatur, Abb. in rub. de testib.
ex cum Ioannes, de fide Instru. Fel. post
Barbat. in rubr. de fid. Instr. n. primo Dec.
* in d. rubr. de testib. & est * communis opi-
nio, vt per Doctor. in d. c. cum P. de fid.
instr. Viuius in com. opin. versic. testis de
* * magis communi attestatur Mascard. de
probat. tom. 1. q. 5. n. 3. Et hoc, tum quia
6 † viua vox firmior est, quam mortua, vt
in authen. de instr. cau. & fid. §. si quis igi-
tur, c. tertio loco de probat. Az. in summ.
tit. de testib. cum viuæ vocis sonus for-
7 tius, ac efficacius permouet † auditoris
animum, l. si in tres, ff. de arbit. l. prima,
C. de sent. ex breui. recit. l. de minore, §.
8 de tormenta, ff. de quæst. & ideo plura
probantur testibus †, quæ non probantur
aliter, vt patet ex citatis per Roman. cōs.
349. incip. dum quæritur Feder. de Sen. q.
211. Oldrad. cons. 199. Bal. in l. sciunt col.
9 2. C. de probat. tum etiam quia † testifica-
ri est actus a lege inuentus, l. quoniam,
circa fin. C. de hæret. propter bonum pu-
blicum, Barbat. in c. 2. de probat. & est
10 munus publicum, & † necessarium, l. pri-
ma, ff. de testib. l. vlt. C. si cert. pet. Barbat.
in c. testimonium, n. 16. de testib. & ideo
11 ferre † testimonium dicitur dignitas, ca.
præceptum 32. q. 5. Specul. de testib. §. ap-
12 ponitur, n. 29. cum officium † testium ver-
setur ad veritatem detegendam, quæ su-
13 per † omnia amari debet, l. cum ita lega-
tum, ff. de cond. & demonstr. c. quisquis
x. q. prima.
14 Qui testes debent causam † afferre in
eorum depositionibus, per illum corpo-
ris sensum, quo percipitur id, de quo
rogantur, l. qui testamento heres institui-
tur, §. vlt. vers. si vel sensu percipiatur, ff.
de testam. Abb. in c. cum causam, de te-
stib. Tindar. in suo tract. de testib. n. 9.
Aliqua tamen dubia oriuntur in hac
materia, quæ sunt necessario explicanda.
Primum erit, an testes absque Iuramen-
to probent in hac materia confidentiæ?
15 Respondeo † negatiue vt in terminis te-
net Gabriel. cons. 184. n. 9. lib. 2. namque
testes, antequam perhibeant testimoni-
um, debent a Iudice arctari Iusiurandi
religione, l. Iusiurandi C. de testib. Spe-
16 cul. eo. tit. in versic. sequitur, alias † nul-
lum est eorum dictum, d. l. Iusiurandi c.
* tuis, de testib. vbi omnes Lanfranc. de
testib. in principio Crot. in eo. tract. par. 7
n. 227. Grauatius Calaber ad Vestr. in sua
praxi c. 2. lib. 6. n. 34. cum sequen. decis.
Pedemon. 79. n. 18. Immo aliqui scribunt
17 summum † Pontificem non dispensare vt
credatur testibus absque iuramento Fel.
in c. constitutus in 6. col. de rescr. Roland.
a Vall. cons. 8. n. 24. lib. 4. August. de An-
con. de potest. Eccles. q. 53. art. 4.
Secundum erit dubium, an pars aduer
sa de-

sa debeat citari in eorum receptionem
18 Respondeo † affirmatiue, vt etiam tenet Gabriell.d.conf.184.n.9.lib.2.& ratio est, quia dicta testium pronihilo reputantur, si pars cuis interest, non fuerit vocata, c. 1.de testib.l.si quando C.eo.l. Iudices C. desid.Instr.Dec.in c.in nomine Domini, n.28.de testib.& communiter * Ita praxis obseruat, teste Viu.in com. opin, versic. Testis.

Limita tamen, vt per Mascard.de probat.tom.primo q.5.n.87.vsque ad n.117. & per eundem Mascard. eo. tract. concl. 431.& per Abb.in c.2.n.7.de testib.vbi a-
19 lij; Et praecipue in casu, quando Iudex procederet ex officio, vt praxis etiam in hac materia obseruat in processu informatiuo, Bal. in l.non dubium, col.6. C. de legib. Io. Andr.in c. vlt. de praesumpt. Fel.d.c.2.col.2.in prima lim.de testib.
20 Tertium dubium, an testes † debeant citari ad perhibendum testimonium? Affirmatiuam opinionem tenuerunt Alex. cons.180.n.7.lib.2.Ruin.cons.10.n.5.lib. 5.& alij multi, Contraria tamen opinio est vera, quam tenent Lanfran. In tract. de testib.in principio sub n.5.vers.quinto quaero, Gl.in l.post legarum, §.his vero, ff.de his quib. vt indig.Bal. in l.presbyteri C.de Epis.& cler. sufficit enim, vt testes producantur ad iudicem, Bal. in auth.sed nono iure, C.si cert.pet. Io. Bapt.Asin.in prax.§.7.c.5. limit.92. & communiter * obseruatur. Et cum hic casus alias fuisset propositus ab ornatissimo & nobilissimo D.Fabritio Caieta Consentino, mihi maxima & antiqua amicitia coniuncto, ita respondi, & postea ita Fuit iudicatum.

Testes autem Inimici, deponentes nimis audacter, suspecti, & Socij criminis non probant, vt dicam infra quaestione sequenti.

Sexagesimae Sextae Quaestionis Summarium.

1 *VBi requiritur legitima probatio, Testes debeut esse omni exceptione maiores.*
2 *Verbum legitime quid importet.*
3 *Sẽper Testes debent esse omni exceptione maiores.*
4 *In causa criminali Testes debent esse luce meridiana clariores.*
5 *In Causa matrimoniali Testes quomodo debent esse.*
6 *In confidentia admittuntur Testes criminosi, & inhabiles.*
7 *In Simonia qualibet persona admittitur.*
8 *Exceptio capitalis inimicitiae admittitur in Simonia.*
9 *Simonia est maius crimen omnibus alijs.*
10 *Qualibet persona admittitur ad probandum heresim.*
11 *Confidentia & Simonia solent committi occulte.*
12 *Quoties aliter veritas haberi non potest Testes minus idonei admittuntur.*
13 *Minor 25.annis in criminalibus admittitur.*
14 *Laicus quando admittatur contra Clericum.*
15 *Meretrices, & lenones quando admittantur.*
16 *Ob atrocitatem delicti licitum est transgredi Iura.*
17 *Hereticus, & paganus non probant Simoniam.*
18 *Iudaeus non probat contra Christianum.*
19 *Deo infidelis est quoque alijs.*
20 *Confidentia probatur per Testes socios criminis.*
21 *In tribus criminibus socius criminis probat.*
22 *Socij criminis & muneris non probant Simoniam.*
23 *Promissio, & datio in Simonia aequiparantur.*
24 *Assassinus etiam ex promissione.*
25 *Testes inimici non probant confidentiam.*
26 *Testes deponentes audacter repelluntur.*
27 *Testes de auditu, & publica voce & fama non probant Simoniam.*

QVAESTIO SEXAGESIMA SEXTA ARGVMENTVM.

AN testes debeant esse omni exceptione maiores.

SExagesimo sexto Quaero, an ad probandam confidentiam testes debeant esse omni exceptione maiores?

Pro affirmatiua primo ponderantur quędam verba posita in d. Constitutione Pij 4.in §.sicque, ibi, *etiam per praesumptiones*
1 *& coniecturas legitimas &c.* verbum enim legitimas videtur requirere †, vt testes sint omni exceptione maiores, Host. Innoc. Io.de Anan. Abb. & alij in c. Fraternitatis, de testib. & est notabilis decisio Rotae, quam ad hoc refert Marsil.cons. 2.n. 51.lib.primo, nam alias non posset dici le
2 gitima probatio ad late tradita per Felin.in c.2.n.12.de testib.verbum enim † legitimae est magnae importantiae vt in casu de quo per Bald.in l.vnica col.9. vers. quaero debitor C.de confess.
3 Secundo affertur, quia regulariter in omni materia debent esse † testes omni exceptione maiores, vt habetur sexcentis in locis, in tit. de testib. in ff.& Doct.
4 in c.2.de testib. & eo magis in causa criminali, vbi probationes debent esse † luce meridiana clariores, l.sciant cuncti, C. de

nia, quam tenent Gl. in c. vlt. 15. q. 3. & in c. si quis Papa, dist. 79. Doct. omnes in c. primo, de testib. lib. 6. Angel. in sum. in verbo testis, cum alijs, vt per Redoan. de Sim. p. 4. c. 5. n. 28. speciale enim est in tribus criminibus exceptis, vt socius crimi-
21 nis admittatur in testem, scilicet † in causa hæresis, læsæ maiestatis, & Simonia, dicto c. primo, de testib. lib. 6. vbi omnes Doct. nam in alijs secus, communis opinio, vt per Io. de Amic. cons. 27. nu. primo, Gl. in l. vlt. C. de accusat. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. quæst. 21. vers. Dictum socij. in confidentia autem pluries resoluit Rota testes socios criminis repelli in vna Aquen. Beneficij Lunæ 17. Maij 1593. coram R. P. D. Blanchetto, & alias, & in simonia fuit dictum in illa Firman. Cappellaniæ de anno 1582. coram S. D. N. Et in illa Tullen. Parrochialis coram Decano veneris 28. Maij 1593.

Et hoc procedit, quoties essent so-
22 cij criminis, & † muneris, nam tunc absque dubio non admitterentur in confidentia, sicuti neque admittuntur hoc casu in simonia, vt fuit resolutum in Rota in vna Pampilonen. Parrochialis de Faterna coram D. Fabio Accoramboni Decano 15. Iunij 1592. teste Caputaq. decis. 244. par. 3. & ratio est, quæ ponitur per Doct. in d. c. primo, de testib. lib. 6. & in c. veniens el primo, de testib. Et quoties agitur ad effectum priuationis, & ita distinguit, Fab. decis. 47. lib. 2. not. in d. Tullen.

Et ampliatur hoc procedere, etiã si ageretur de simonia ciuiliter Redoan. de sim. p. 4. d. c. 5. n. 28. Salicet. in l. quando liberi, n. 6. C. de testib. Dec. in c. 2. de consi.

Ampliatur secundo, procedere, etiam si testes socij criminis, & muneris nihil re-
23 ceperũt, quia sufficit, quod eis fuerit † promissum, vt fuit resolutum in d. Pãpilonẽ. teste Caputaq. citata decis. 244. prg. n. 3. & etiam tradit, Gl. in d. c. primo, de testib. in 6. Dec. in c. veniens el primo, n. 9. ante finem de testib. Ita in simili dicitur assassi-
24 nus, si tantũ fuit † promissum, vt occidat, licet nihil habuerit, Salicet in l. non ideo minus, in fin. C. de accusat. Curt. Sen. cõs. 20. col. 18. vers. omitto postremo, Gramat. vot. 9. col. prima cõmunis opinio, vt late resoluit alios allegando Gabriell. de malef. concl. prima, n. primo, cum sequent.

Et hunc criminis participem a testimonio repelli, scribũt Fulgos, cons. 136. col. 2. in fin. Corn. cons. 112. n. 5. lib. 3. cõs. 58. n. 4. lib. pri. Gramm. decis. 25. n. pri. & deci. 40. n. 16. Car, Paris, cons. 53. n. 15. vol. 4. cũ alijs, vt per Mascar. de probat. concl. 466.

Et reliqua circa materiã hanc vide quæ posui de resig. benef. lib. 14. q. 10. vbi latissime tractaui hanc quæstionem.

25 Testes † autem inimici repellentur, vt fuit resolutum in Rota, in vna Aquen. Lunæ 17. Maij 1593. coram R. P. D. Blanchetto, & in illa Imolen. proxime citãda.

26 Ita † & etiam qui nimis audacter deponunt, ac animose loquuntur, Anch. cons. 227. sub n. 5. Alex. cõs. 5. n. 4. li. 3. Gramm. cons. 12. n. 14. Crau. cons. 1. n. 9. & ita fuit resolutum in vna Imolen. confidentiæ Lunæ 24. Febru. 1592. corã R. P. D. Pãphilio.

27 Ita † pariter non probant testes de auditu, etiam de publica voce, & fama, etiã si cũ hac publica voce, & fama adsit vnus testis, nam pluries fuit resolutum, ex hoc non probari simoniam, in illa Firman. de anno 1582. coram S. D. N. in d. Imolen. & Aquen. Gl. in c. veniens, 1. de testib. Dec. cons. 210. in fin.

Sexagesimæ Septimæ Quæstionis Summarium.

1 *Testis vnus non probat.*
2 *Etiam si esset in dignitate.*
3 *Vbi causa est commissa conscientiæ alicuius vnus Testis non sufficit.*
4 *Plures testes singulares nihil probant.*
5 *Testes singulares probant confidentiam.*
6 *Ob difficultatem probandi sufficit vnus testis.*
7 *In Criminalibus duæ probationes imperfectæ non iunguntur.*
8 *In Ciuilibus secus.*
9 *In crimine vsurarum coniunguntur probationes imperfectæ.*
10 *In confidentia iunguntur præsumptiones.*
11 *Quælibet probatio, quæ iungi debet est semiplene probata.*
12 *Cum agitur de probando quid in genere, sufficiunt testes singulares.*
13 *Iurisditio probatur per testes singulares.*
14 *Consuetudo quoque.*
15 *Possessio etiam.*
16 *Et fama.*
17 *Et hereticus.*
18 *Adulterium.*
19 *Furor.*
20 *Electio sepulturæ.*
21 *Qualibet coniectura probanda per duos Testes.*
22 *Papa potest statuere in certis casibus vt sufficiat dicto vnius Testis.*
23 *De iure Diuino requiruntur duo Testes.*
24 *Papa non potest dispensare super iure diuino.*

(vt in casu nostro) Ant. de Butr. in cap. veniens el. primo, col. vltim. de testib. Gabriell. d. conclus. prima, num. 63. & ideo receptum* est iungi duas præsumptiones ad plenam probationem, Gl. in c. accedens el secundo, vt lit. non contest. & in c. cum causam, in glos. 2. de probat. Ioan. de Anan. cons. 49. col. prima, vers. ex quibus Roman. cons. 7. colum. prima, & cons. 54. in fin. Crau. cons. 35. n. 6. & cons. 73. n. 10. & cons. 159. n. 11.

Accedit, quia hæ præsumptiones, quæ iungũtur in casu nostro, vna quæq. probatur semiplene, & tamẽ probationes imperfectę indistinctè iunguntur, cum quælibet probatio, quæ iungi debet, sit semiplene,
11 † probata, Bar. in l. spadonẽ, §. qui iura, de excus. tut. Paul. de Cast. cons. 92. in fi. li. 2. Anchar. cons. 276. col. prima, Aret. cons. 65. col. 2. Alex. cons. 20. col. prima, vers. finaliter lib. 4. sufficiunt etiã testes singu-
12 lares, cum agitur de probando † quid ingenere, gl. in l. ob carmen, §. vlt. ff. de test. Abb. in c. cum dilecti de elect. Anchar. cons. 277. col. 4. Franc. Curt. cons. 64. col. 2. Grat. cõs. 150. col. 2. lib. 2. Cõmunis* opinio teste Corn. cons. 34. col. pen. & cons. 247. col. 8. lib. 2. vt habemus exemplum in
13 probãdã † iurisdictione, in qua sufficiunt testes singulares, Innoc. in c. qualiter, & quando, de accus. Alex. cons. 3. col. 4. lib. 4. Bal. in l. prima, col. vlt. C. de testib. Soc. Iun. cons. 98. col. 3. lib. 2. Et ad probandã
14 † consuetudinem, Alex. cons. 172. col. 3. lib. 2. Guid. Pap. cons. 116. & cons. 131.
15 Car. Pari. cõs. 25. col. vlt. vol. 4. Et ad † probandam possessionẽ, Fel. in c. licet ex quadam, col. 4. in fi. de testib. Bal. in l. actor. col. 3. C. de probat. Alex. cons. 64. col. prima, lib. 2. Ruin. cons. 44. n. 4. vol. 4. & cõs.
16 67. n. 15. vol. 5. Et ad probandam † famam. Bar. in l. plurimum, §. tormenta, col. 5. de quęst. Corn. cons. 34. col. pen. lib. 1. Alex. cons. 51. col. pen. lib. primo, Franc. Curt. cons. 64. col. 4. Et ad probandum † quem
17 hæreticũ, Io. Anan. in cap. primo, in fi. de hæret. Calcan. cons. 19. col. 6. & seq. Alex. cons. 85. col. vlt. lib. 2. Soc. Iun. cons. 99. col. 3. lib. 2. Ad probandam cõfessionem, Card. Paris. cons. 57. col. pen. vol. primo, ad probandum † adulterium Ias. cons. 11. lib. 2. & stuprum Soc. Iun. d. cons. 99. col. prima, lib. 2. Boer. deci. 23. n. 44. Alex. cons. 13. col. vlt. lib. 7. & probandum censum, Cassan. cons. 16. col. vlt. & ad proban-
19 dum † furorem, Alex. cons. 85. col. vltim. lib. 2. Paris. cons. 87. col. 2. vol. 3. Ruin cons. 67. col. 4. vol. primo, & ad probandũ
20 † electionem sepulturæ, Guid Pap. q. 544 His igitur, & alijs casibus, vt per Mascard. de probat. to. primo, q. 5. n. 118. Gabriell. de test. d. concl. 2. sufficiunt testes singulares, ideo non erit nouum, vt etiam in casu nostro sufficiant ob rationem allegatam supra.
21 Et, licet regulariter quælibet † coniectura sit probanda per duos testes ad minus, Gl. in l. vlt. in verbo, vel inducijs, C. famil. hercisc. cõmunis* opinio teste Soc. cons. 54. n. 2. lib. 4. Io. de Amic. cons. 127. n. 10. vbi dicit, non legisse contradictorẽ, tamen in casu nostro vnus testis probabit vnam coniecturam, ad not. per Clar. lib. 5 recept. sent. §. vlt. q. 22 & dicit Fel. in cap. humilis, n. 7. vers. nõ posse de mai. & obed. in certis casibus posse statui per Papam,
22 vt † stetur dicto vnius testis, Specul. de testib. §. restat, non tamen generaliter statuere hoc in omni casu, cum sit de iure diuino † vt duo testes requirãtur, c. in omni de test. ca. cum esses, c. relatum, de testa. & in his, quæ sunt † iuris diuini, non potest dispensare, c. litteras, & ibi omnes de restit. spoliat, cap. vlt. §. is itaq. dist. 6. Gemin. & Pręposi. in c. sicut dist. 14. D. Thom. 4. quolib. q. 14. & in 4, sent. dist. 27. q. 14.
23 Hodie autem in septimo libro Decretalium in hac parte reformatur constitutio hæc, & statuitur, vt duo testes requirantur, & optima ratione.

Sexagesima Octaua Quæstionis Summarium.

1 *Confidentis probatur confessione partium.*
2 *Confessio est vera, & propria probatio.*
3 *Confessio maior probatio, quam per testes.*
4 *Et validior.*
5 *Confessio superat omnes probationes.*
6 *Confidentia est Simonia conuentionalis.*
7 *Simonia probatur Confessione.*
8 *Confessio superat coniecturas.*
9 *An Confessio resignantis ante resignationem noceat resignatario.*
10 *Resignans quãdo possit præiudicare resignatario.*
11 *An Confessio resignantis post resignationem noceat resignatario, & n. 21.*
12 *Confessio probat contra confitentem.*
13 *An Confessio facta in vno iudicio probet in alio.*
14 *Confessio in iudicio est illa, quæ præiudicat.*

15 *Inimico non creditur.*
16 *Confessio vnius partis in materia confidentiæ an possit diuidi.*
17 *Testes de Confessione resignatarij non probant.*
18 *Dicta testium in dubio interpretrantur contra producentem.*
19 *Inditia in Simonia debent esse concludentia.*
20 *Fama cum Testibus singularibus non probant Simoniam.*
21 *Confessio de Simonia quando probat.*
22 *Ex supplicatione absolutionis a Simonia non probatur Simonia.*

QVAESTIO SEXAGESIMA OCTAVA

ARGVMENTVM.

Confessione quando probetur confidentia.

SExagesimo octauo, Quæro, an confidētia probetur ex confessione partium
1 resignantis vel † resignatarij ? Communis* opinio est affirmatiua, secundū quam fuit resolutum in vna * Cæsaraugust. teste Pelegr. decis. 338. li. 2. in recollect. manus, & tradit R. P. D. Seraphinus decis. 90. lib. primo, manuscr. & colligitur ex Caputaq. decis. 242. p. 3.
2 Primo, probatur, quia † confessio est vera, & propiè probatio Salic. in rubr. C. de probat. col. vlt. Bart. in l. si duo Patroni, §. Idem Iulianus, ff. de petit. hered. Host. in summ. de probat. §. vlt. Speculat. eo tit. §. videndum, & hanc esse veram opinionē attestatur Dec in rubr. ext. de probat. n. 77. & ibi hanc defendi ex pluribus rationibus, & auctoritatibus, cōfutando con-
3 trarias; immo est fortior, probatione † per testes, & instr. Gramm. decis. 36. n. 66. Soc.
4 iun. cons. 39. n. 18. li. 2. & † validior. l. generaliter C. de reb. cred. l. publia in fin. ff. de pos. c. Lotarius. 30. q. 2. Abb. cons. vlt. col. vlt. lib. 2. Bal. in l. Deo nobis in 5. not. C. de Epis. & Cler. Crau. cōs. 60. n. 3. & maior Crau. cons. 117. n. 10. & cons. 121. n. 4. Zas. cons. primo, n. 4. & 5. lib. primo, Menoch. de recuper. poss. rem. primo, n. 217. Tancred. de ordin. Iudic. lib. 3. tit. de confess.
5 & vere † superat omnes alias probationes, Dec. cons. 38. n. 6. Card. Paris. cons. 112. n. 42. vol. 4. Ergo confessione potest probari confidentia cum possit probari testibus, & Instrumentis. Auth. multo magis, C. de Sacros. Eccles.
6 Secundo, quia † confidentia est simonia conuentionalis, vt ex * cōmuni sępius est
7 dictum; sed simonia † probatur per cōfessionem factā in iudicio criminali per eū, qui ante resignationem conuenit cum resignante de dando illi pensionem, & postea beneficium fuit resignatum in manibus Ordinarij simpliciter, & postea Resignatarius consensit pensioni, cum iste tractus sit simoniacus, Bellam. decis. 12. & ita fuit resolutum in vna Vlixbonen. * Quartariæ coram Accorambono Lunæ Die 16. Maij 1552. teste Caputaq. decis. 242. par. tertia, & tradit Bal. cons. 31. n. primo, lib. 3. Mascard. de probat. concl. 1305. n. 7. ex c. præsbiter, 15. q. 5. Et est communis* opinio. Ergo, &c.

Tertio, quia si extrauag. Pij 4. & Pij V. volunt sufficere coniecturas, & præsumptiones ad probandam confidentiam, ergo eo magis sufficiet confessio, quæ non
8 solum superat † coniecturas, sed omnes alias probationes, Dec. cons. 38. n. 6. & communiter* Doct. vt supra adduxi.
9 Dubium tamen † est, an confessio resignantis confitentis de confidentia ante perfectam resignationem noceat resignatario?

Pro negatiua adducitur decis. Put. 6. de cōfes. in recollect. manu. Et ratio est, quia regulariter confessio cedentis non probat contra cessionariū, nec ei nocere potest. Paul. de Castr. cons. 134. n. 3. li. primo, Corn. cons. 139. n. 4. lib. 3. vbi attestantur hanc esse communē* opinionem. Car. Paris cons. 58. n. 8. & 12. & seq. vol. primo, & cons. 19. n. 59. vol. 3. Raf. Cuman. cons. 79. col. prima, Gozzad. cons. 3. n. 8. Afl. deci. 163. in fi. Alciat. in l. prima, §. sed si mihi, n. 41. ff. de verb. oblig. Salicet. in l. vlt. C. de procur. & communiter* Doct. vt per Tiraq. de vtroq. retr. tit. de retr. legn. §. 2. gl. 2. n. 14. Et probatur in l. facta, §. si heres cū ibi plene not. ff. ad Trebell. l. patrē, §. vlt. ff. quemadm. seruit. amitt. & ita fuit resolutum in vna Mediolan. * hospitalis, 8. Iunij 1551. coram Reumano, vt retulit, lib. primo, de resig. benef. quæst. 16. num. 24.

Contraria tamen opinio affirmatiua est vera, vt huiusmodi confessio resignantis noceat resignatario secundū quā iudicauit Rot. * in vna Legionen. Canonicatus, & prębendæ, Die Veneris, 2. Decembris 1569. coram R. P. D. Seraphino, vt ipse attestatur dicta decis. 90. libr. primo, in recoll. manuscr. quamuis Rota die 17. Nouembris 1568. coram Oradinē nihil

nihil resolueri, & in similibus terminis
fuit resolutũ in vna Tirasonen. Archipręs
biteratus coram Marsicano 27. Maij 1541.
teste Put. decis. 141. lib. primo, & ratio est,
quia resignans ante perfectam resignatio
10 nem † potuit resignatario pręiudicare cõ
* munis opinio * teste Caputaq. decis. 93.
n. 4. par. prima, & dixi de resig. benef. lib.
primo, q. 16. num. 20.

Non obstant argumenta in contrariũ
allegata, quia procedunt in confessione
facta post resignationẽ, vt declaraui, d. q.
16. lib. primo, de resig. benef. colum. 2.
& 3.

11 Aliqui ampliant hanc † conclusionem,
vt confessio formalis resignantis de con-
fidentia commissa noceat resignatario,
etiam si sit facta post resignationem, & ita
intelligunt deci. Rot. supra allegatã, cum
aliter non posset verificari: quia confidẽ-
tia committitur in ipso actu cessionis, &
mouentur etiam quia sufficiunt coniectu
ræ, & pręsumptiones ad probandum hoc
crimẽ, ergo eo magis confessio, tum etiã,
quia, cum præsupponamus huiusmodi cõ
fessionem non concernere commodũ ce
dentis, ergo nocebit resignatario, tam
si sit facta ante resignationem, vel in actu
resignationis quam si post; quia fere in his
casibus eadem est ratio, vt egregie decla-
rat Cor. cons. 129. sub n. 4. lib. 3. Doctores
igitur supra allegati dicentes confessiõ-
nem cedentis post cessionem non nocere
cessionario loquuntur in casu, quando il
la confessio tenderet ad commodum re-
signantis, vt per Mascar. de probat. concl.
374. n. 3. sed a cõtraria opinione nõ est re
cedendum, quia ita tenuit Rota sepe, vt
dicam infra n. 22. Et nota, quod omnes
12 in hoc conueniunt, vt confessio † resignã
tis quandocunq. facta contra ipsum indu
cat effectualem probationem, vt tradit
Card. Paris. cons. 58. num. 8. vol. primo,
vbi alios allegat.

Amplia tem procedere si confessio fuis
set facta in alio iudicio nam regulari-
13 ter confessio † facta in vno iudicio pro-
bat in alio nisi contra confessionem il-
lam fuisset iudicatum Alex. in l. 2. nu. 27.
C. de edend. vbi Rip. n. 21. Dec. n. 62. Et
* fuit ita resolutum in vna * Terdonen. Ar-
chipresbyteratus veneris 15. Ian. 1552.
coram D. Capisucco, teste Caputaq. de-
cis. 197. par. prima.

Et quod dictum est de confessione resi
gnantis, vt præiudicet sibi & resignatario.

Intelligitur à Doctoribus in confes-
14 sione facta in iudicio quam † præiudi-
care est tex. in c. vlt. & ea . vestra vbi gl.
de cohab. cleric. c. cũ olim in fin. de verb.
signif. cap. vlt. de test. spol. l. prima, C. de
confess. l. prima, §. diuus, ff. de quæst. l. ge-
neraliter C. de non num. pec. Corn. cons.
124. lib. 4. Salicet. in l. vnica C. de confes.
* communis * opinio, vt per Mascard. de
probat. concl. 348.

Ideo scribit Nauarr. in cons. 66. in tit.
de sim. Incip. Reuerendiss. Pater, nu. 4.
quod est transpositum, fol. 299. tom. 2. nu.
4. quod confessio resignantis dicentis, &
publicantis, quod in tractatibus super re-
signatione interuenerunt illicita pacta,
simoniaca, & confidentialia, non pro-
bet confidentiam, quia emanauit huius-
modi confessio extra iudicium, & nul-
lus præter ipsum id testificetur arg. cap. a
15 nobis de testib. Et quia erat † tunc inimi
cus cui non creditur etiam in crimine si-
moniæ, c. per tuas el grande vers. hæc om
nia de Sim. Et quia contrarium postea in
iudicio deposuit.

Dubium est, si vnus eorũ in iudicio cõ-
fiteatur perceptionem fructuum fuisse fa
ctam post resignationem sed ex tali cau-
sa, an huiusmodi confessio possit diuidi
16 per Iudicem? Pro † vtraq. parte possent
adduci argumenta, & doctrinæ, Rota tã-
* men in vna † Brixien. prætensæ confiden-
tiæ 5. Iunii 1591. coram R. P. D. Pegna vi-
detur tenuisse non debere diuidi ex Abb.
in cap. bone num. 29. de rest. spol.

* Et Rota * in vna Firman. Cappellaniç S.
Mariæ, Lunæ 7. Maij 1582. corã R. P. D. Al
dobrãdino, nũc S. D. N. tenuit quosdã te-
17 stes deponẽtes de cõfessione † resignatarij
de datione factã resignãti nõ probare si-
moniã, cũ specifice nõ deponerẽt causã,
& potuerit esse dedisse causa remunera-
tionis; aut ex alia causa, ex qua exclude-
18 retur delictũ, & dicta † testiũ sęper inter-
pretãtur cõtra producẽtẽ Rot. deci. 6. de
testib. Tiraq. de retr. legn. §. pri. gl. 6. nu. 4.
Dec. in c. veniens 1. de testib. Et in eadem
fuit dictũ indicia, & cõiecturas in criminę
19 simo. debere esse euidentia, & concludẽ-
20 tia, & propterea famam † cũ testibus singu
laribus de confessione non probare sim.
Dec. d. c. veniens. n. 12. in fi. vers. nõ obst.
Put. dec. 171. in fi. de sim. In eadẽ etiã fuit
21 dictũ † confessionẽ cedentis post cessionẽ

nō præiudicare cessionario Paul. de Cast. in l. facta §. si heres ff. ad Trebell. Affli. dec. 165. n. 5. Riminal, cons. 151. n. 12. lib. pri. & cōs. 381. n. 21. & 23. li. 2. Et interminis de
22 † Simonia quod confessio resignātis de Simonia non probet aduersus resignatariū consuluit Alciat. responso 2. lib, primo col. prima, vbi hoc probat pluribus argumentis & fuit resolutum in Rota in* vna Tullen. parochialis coram Decano veneris 28. Maij 1593. per doctrinas allegatas, quibus adde, Caputaq. decis. 185. p. 1. Idem quoque dicendum erit in confidentia, quia viget eadem ratio.

23 Et hanc † conclusionem amplia, etiam si Resignans post resignationem supplicasset Papæ pro absolutione á Simonia commissa cum resignatario, vel à confidentia, nam ex hoc non arguitur & probatur Simonia & confidentia, vt fuit dictum in dicta Tullen. parochialis coram Decano. nam cum ea confessio emanauerit à Resignante, non potest præiudicare resignatario, Bal. in l. in bonæ fidei col. 5. vers. expedita est tertia pars, C. de reb. cred. Fel. in c. si constiterit col. 2. de accusat. Dec. in rub. de const. n. 54.

Immo nec contra ipsum talis confessio petendo absolutionem probat Simoniam & confidentiam vt fuit dictum in vna* Britonorien, Commende Lunæ 12. Decembris 1588. coram Gipsio, quia videtur ad cautelam petere pro scrupulo quem habet, faciunt not. per Angel. in verbo cōscientia n. primo. bonarum mentium enim est, culpam timere, vbi non est c. 2. de obseruat. ieiun.

Sexagesima Nona Quæstionis Summarium.

1 *Delicta non probantur Instrumentis, & scripturis, & n. 7.*
2 *Confidentia probatur per epistolas.*
3 *Oratio declarat factum.*
4 *Literæ probant mentem nostram.*
5 *Ex literis missis ad hostes probatur crimen lesæ Maiestatis*
6 *Ex epistola probatur mandatum ad delictum.*
7 *Conspiratio probatur instrumentis.*
8 *Literæ probant contra scribentem.*
10 *Literæ debent recognosci,*
11 *Literæ amatoriæ repertæ penes mulierem probāt,*
12 *Literæ in cifra scriptæ non probant Simoniam.*

QVAESTIO SEXAGESIMA NONA.

ARGVMENTVM.

Confidentia quando probetur ex Epistolis.

Sexagesimo nono Quæro, an confidentia probetur per literas Resignatarij scriptas resignanti, aut alteri.

Pro negatiua facit, quia delicta non
1 probantur † instrumentis & scripturis, Bar. ind. l. in senatus, n. 1. ff. ad Sen. cons. Turp. Communis* opinio, de qua attestantur Ber, in c. at si Clerici n. 14. de iudic. Curt. Iun. in auth. si quis in aliquo. post n. 34. C. de edend. & seruari in praxi* attestatur Gand. de malef. tit. de pænit. n. 15.

Affirmatiua tamen opinio est vera, &
2 communiter* recepta † pe doctores, & secundum eam in facti contigentia* iudicauit Rota in vna Mindonien. Canonicatus, & præbendæ, coram D. Antonio Augustino die 25. Octobris 1551. teste Caputaq. decis. 200. part. prima. nam ibi resignans habebat debitum 500. ducatorum cum quodam mercatore, pro quo fideiussit resignatarius futurus, & tunc pro cautela, & indemnitate resignatarij, qui fideiusserat resignans constituit Procuratorem ad resignandum libere in manibus Papæ quendam Canonicatum, & præbendam in sui fauorem, qui Canonicatus, & præbenda postea fuerunt resignati per illum procuratorem fideiussori, & in suis literis directis resignanti, resignatarius fatebatur, dicendo sibi fecisse resignare Canonicatum, & Præbendam ex eo, quia ipse resignans non soluerat pecunias,
3 quas debebat, quę ratio † declarat huiusmodi confidentiam l. cum pater, §. dulcissimis, ff. de legat. secundo, & ita resoluit Rota.

Et probatur hæc opinio, primo, quia, si Confidentia probatur per coniecturas, & pręsumptiones, secundum extrauagantes Pij iv. & Pij v. ergo sufficiunt literæ,
4 quę satis clare mentem nostram † aperiunt, dd. in c. post cessionem, de probat. Accedit, quia, cum hoc delictum intra amicos tractetur, literæ debent sufficere, cū aliæ probationes minores sufficiant, dd. in c, propterea, de testib. Mars. in Rub. C. de probat. n. 312. Dec. cons. 543. n. 13.
5 Hinc ex literis missis ad Hostes † committi crimen lęsę maiest. tradunt dd. in l. prima

prima ff. ad leg. Iul. maiest. Boss. de crimin. læs. maiest. n. 12. f. 132. col. 4. Hinc ex
6 literis probari † mandatum datum ad
* committendum delictum receptum * est à doctoribus.

Non obstat argumentum in contrarium adductum, quod delicta non probentur
7 scripturis †, quia respondetur illud procedere quando delictum consistit in facto separato à scriptura, vt est homicidium, furtum, adulterium, & similia, secus autē si delictum consistit in facto coniuncto cum scriptura, vt est hæresis, & Simonia, ac confidentia nam tunc potest scriptura probari, ita notabiliter declarat Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 54. in princ. fol. 146. & est communis opinio
* in * praxi recepta, vt, quoties ex tenore scripturę constat de delicto, tunc probetur ex ea, ita notabiliter Abb. in c. cum in Eccles. n. 2. de maio. & obed. ponens
8 exemplum in obligatione facta † per Canonicos de conspirando in Episcopum, vt ex illo instrumento probetur conjurationis crimen, & alia exempla, vt per ipsum.

Et huiusmodi Conclusio comprobatur, quia regulariter literæ missiuæ pro-
9 bant † contra scribentem, vt per Bal. in rub. C. de fid. instr. Bar. & alijs in l. admonendi ff. de Iur. Iur. Alex. in l. prima C. de eden. Card. Paris. cons. 90. n. 7. & 12. vol. primo.

Declara tamen hanc cōclusionem procedere dummodo illæ literę missiuę fue-
10 rint † recognitæ, vt egregię declarat Card. Paris. cons. 54. n. 6. vol. 4. dicens,
11 quod literæ † amatoriæ repertæ penes mulieres, apertam coniecturam induçunt si fuerint recognitę, l. non epistolis, C. de probat. l. publica, ff. deposit. l. cum de in debito ff. de probat. cum alijs, vt per Fel. in c. scripta n. 12. de fid. instr. Bart. post glo. in l. capite quinto, ff. de adulter. Moder. in rub. C. de Edendo. Declara secundò, dummodo literæ sint claræ, secus si in ci-
12 fra † loquantur, nam hoc casu non probant simoniam & confidentiam, vt
* fuit resolutum in vna * Brittonorien. Commendæ Lunç. 12. Decembris 1588. coram Gipsio & 3. Maij 1589.

Septuagesimæ Quæstionis Summarium.

QVAESTIO SEPTVAGESIMA

ARGVMENTVM.

Instrumentis, an probetur confidentia.

Septuagesimo Quæro, an confidentia probetur Instrumentis? communis
* * opinio omnium doctorum, est affirma-
1 tiua, vt patet † ex his, quæ scribunt Crescent. decis. 78. Moedan. decis. 124. Sarn. decis. 4. lib. 2. Peleg. decis. 81. & 82. omnes in recollectis manuscr. & secūdum hanc opinionem fuit iudicatum in * Rota die 19. Nouembris 1560. teste Caputaq. decis. 142. lib. 2. etiam in recoll. manuscr.

Et hanc Conclusionem primo probo,
2 quia † confidentia est species Simoniæ & dicitur Simonia conuentionalis, Caputaq. decis. 201. n. primo part. prima, Sed
3 Simonia † probatur instrumentis c. placuit 16. q. 3. Decius. col. 118. n. 1. Menoch. cons. 67. n. 8. lib. primo, Mascard. de pro-
* bat. concl. 1305. n. 2. & 3. & est * communis opinio.

Secundò, quia Simonia & confidentia probantur his modis, quibus alia crimina, Redoan. de Simonia p. 4. c. 6. n. primo, Mascard. de probat. concl. 1305. n. primo. sed alia crimina probantur instrumento, quoties delictum consistit in facto incor-
4 porato, vel connexo † ipsi instrumento, vt in vsura, hæresi, & alijs casibus tradit Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 54. in principio, Ergo confidentia poterit probari instrumentis, cum possit esse connexa, & incorporata ipsi instrumento.

Tertio,

nium doctorum sententia recepta etiam
1 in praxi * est † affirmatiua, vt per Caputaq. decis. 200. n. 6. par. prima, Gabriell. cons. 184. n. 10. lib. 2. Nauar. in man. c. 23. sub n. 100.

Quæ sententia primo probatur, in dicta Constitutione Pij IV. §. sicque inpræmissis, ibi, *etiam per præsumptiones, & coniecturas legitimas &c.* & in dicta Constitutione Pij V. inprincipio, & in §. testes, ibi, *præsumptiones, & coniecturas, &c.* & sic, cum habeamus
2 casum legis, nulla † cadit dubitatio, l. ancillæ, de furt. secundo probatur,
3 quia confidentia est species † Simoniæ, & est Simonia conuentionalis, vt sæpe dixi ex * communi, sed Simonia probatur
4 signis †, indicijs, & præsumptionibus, c. sicut, de Simonia, ibi, *mox vt eius signa per aliquam personam &c.* & ibi omnes Doct. Alex. de Neu. cons. 97. inter cons. crim. lib. primo, Oldrad. cons. 324. Sarn. de trienn. q. 18. Diaz. in prax. crim. c 85. Menoch. de præsumpt. lib. primo, q. 58. n. 3. Redoan. de Simon. p. 4. c. 6. n. 24. 25. cum seq communis * opin. teste Clar. lib. 5. recept. sentent. §. Simon. in fin. & dicetur infra. Et ratio est, quia secrete inter coniunctos, & ami-
5 cos tractatur, Ideo præsumptiones †, & coniecturæ sufficiunt, iuxta, quæ scribunt Doct. in c. præterea, de test. Paul. de Castr. cons. 82. visis his col. vlt. & cons. 327. in causa mota, col. 3. Petr. de Anchar. cons. 257. si prædicta col. 2. Alex. cons. 292. visis col. vlt. lib. 7. cum alijs per Dec. cons. 543. n. 13. & 14. Mascard. de probat. concl. 1304. n. 12.

6 Ita Donatio in fraudem fisci, † & creditorum probatur indicijs, & præsumptionibus, l. post contractum, ff. de donar. vbi Bart. & alij Doct. qui tex. loquitur in do-
7 natione †, & sic in causa lucratiua, vt ibi Io. Annibal. num. 115. & omnes alij doctores sequntur, & tamen titulus bene
8 ficialis dicitur † lucratiuus, c. dudum, de præben. lib. 6. vbi Gl. Communiter Doct. Ita tacitum fidei commissum, vt indi-
9 gno †, & incapaci fiat restitutio in fraudem legis, probatur signis, & coniecturis, l. in tacitis, ff. de leg. primo, l. in fraudem, ff. de his quibus, vt indig. vbi Bart. cum alijs, quæ late congerit Mantica in trar. de coniect. vlt. volunt. lib. x. tit. 4.

10 Ita renunciatio † dolo facta in fraudem expectantium signis, & coniecturis probatur, c. 2. de renunt. lib. 6. vbi Doct. & præcipue Gl. in verbo coniecturis, Oldrad.
11 cons. 324. & omnia alia, quæ fiunt † dolo probantur coniecturis, l. dolum C. de dol. cum alijs, vt per Mascard. de probat. con-
12 cl 350. & ideo præsumptiones † afferuntur in testamentis ad dandum, vel adimendum legatum, Peralta, in rubr. ff. de hered. inst. n. 172. vbi multa adducit & ob
13 id contractus † simulatus probatur signis, & coniecturis Archid. in c. quia plerique. 14. q. 3. Paul. de Castr. in l. togasti, §. si tibi, ff. si cert. pet. Archid. cons. 257. n. primo, & secundo Ias. cons. 150. n. primo, lib. 4. Boer. decis. 102 n. 5. Grammat. decis. 76. n. 16. Roland. a Vall. cons. 40. & cons. 92. lib. 2. Guid. Pap. in tract. præsumpr. cum alijs infinitis, quæ congerit Mascard. concl. 447. Confidentia igitur, cum sit de his, quæ dolo, & fraude perpetrantur, non mirum, si coniecturis probatur, Et etiam, quia confidentia est de his, quæ
14 † secrete fiunt, & occulte committuntur, vt in specie Crau. cons. 122. n. 8. Corn. cons. 340. col. pen. ad fin. vol. primo Dec. quē refert, & sequitur Menoch. de Arbitr. Iud. cas. 116. n. 2. Et patet in Constitutione Pij V. inprincipio ibi Vitium quidem confidentiæ occulte irrepsisse &c. vt per Redoan. de Simon. p. 4. c. 6. col. 3. & 4. cum sequent. &, quæ secrete, & occulte
15 fiunt †, sunt difficilis probationis, Ias. cons. 141. col. 3. lib. 4. Boer. decis. 101. n. 3. & 4. Afflic. decis. 57. n. 3. Card. Paris. cons. 57. n. 54. & cons. 54. n. 61. vol. 4. Soc. iun. cons. 32. n. 12. lib. 2. & cons. 90. n. 17. eo lib. 2. & receptum est per * omnes in his, quæ sunt difficilis probationis, admitti pro-
16 barionem † per coniecturas, & præsumptiones, Archid. in c. inter memoratos 16. q. 3. Imol in c. veniens, de verb. signif. Io. Andr. in c. primo de dol. & * communiter lib. 6. Ant. de Butr. in ca. ex ratione de appell. Barbar. in c. si constiterit col. pen. de accusat. Salicet. in l. prima, C. de dilation. Roman. cons. 76. col. 3. communis * omnium Doct. sententia, vt late resoluit, infinitos adducendo, Marsil. in rubr. C. de probat. n. 313. vers. etiam idem Hinc in his, quæ sunt difficilis probatio-
17 nis, fama cum aliquibus † adminiculis plene probat, c. propterea, de testibus, Feder. de Sen. cons. 119. nulli dubium. Host. in c. vlt. quod met. causa. Ant. de butr. in c. veniens 2. de testibus late Alex cons. 53. lib. 2.

Hinc

18 Hinc in antiquis † sufficit probatio per indicia, & coniecturas, Paul. de Castr. cons. 164. in præsenti, col. prima, lib. 2. Anchar cons. 310. & cons. vlt. Alex. cons. 187. n. 3. lib. 2. Soc. Sen. cons. 205. col. 2. vers. quarto, lib. 2. Card. Paris. cons. 104. n. 42. 43. vol. primo & cons. 67. n. 15. & cōs. 83. n. 47. col. 3. Crau. cons. 8. n. primo, & alij omnes. Et hac ratione ad probandam
19 Simoniam sufficiunt † coniecturæ, & præsumptiones, Abb. in c. sicut Simoniaca, per illum tex. de Sim. post Innocent. est etiam tex. vbi Felin. late in c. sicut, eo. tit. Archid. in c. qui studet, in verbo, de templo prima q. prima, Io. And. in c. cum
* contumacia, de hæret. lib. 6. communis * opinio teste Clar. lib. 5. recept. sent. §. Simonia, in fi. Roland. a Vall. cons. 31. n. 17. lib. 3. cum alijs, vt per Mascard. de probat. concl. 1304. n. 9. Menoch. cons. 67. n. 7. lib. primo, Corn. cons. 341. sub. n. 6 lib. primo, Crau. cons. 122. sub. n. 8. licet multi relati per Mascard. loc. cit. sub n. 14. teneant contrarium. Hac ratione adul
20 terium, quia secrete † solet committi, probatur præsumptionibus, c. præterea, de testib. c. tertio loco, & c. literis de probat. Bart. in l. 2. §. vlt. in fin. ff. ad l. Iul. de adult. & in l. prima, ff. de extraord. crim. Brun. de ind. par. prima q. 4. n. 7. & hæresis
21 † etiam, c. cum contumacia, de hæret. lib. 6. vbi Io. Andre. Gl. in c. primo, de testib.
22 lib. 6. Ac crimen † partus suppositi, Boss. in prax. tit. de part. suppos. n. 13. Falsum, Decius in c. porrecta col. prima, de consit. vtil. vel inutil. & cons. 189. col. prima, & alios multos casus refert Menoch. de præsumpt. lib. primo q. 58.

Vnde, licet regulariter in criminibus
23 requirantur † probationes luce meridiana clariores, l. sciant cuncti, C. de pro-
* bat. & est communis * opinio, teste Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 66. vers. debent, tamen in hoc sufficiunt coniecturę, & præsumptiones, propter eius atrocitatem,
24 cum sit de criminibus exceptis †, Simonia etiam commissa tantum in beneficio
* communis * opinio, teste Arct. in c. cum P. Manconella n. 27. de accusat. de communi etiam Clar. d. §. Simonia vers. scias autem, & sic † crimen detestabile, c. sicut Simoniacc, de Simon, & cætera †, quo
25 ad illud, pro nihilo reputantur, c. per tuas de Sim. c. vlt. 1. q. vlt. Diaz in prax. cri. c. 85. in princ. vbi refert terribilia verba Paschalis Papę, Mascard. d. cōcl. 1304. n. 2. & 3. Menoch. cons. 67. lib. primo. Ita etiā
27 in † crimine excepto hęresis sufficiunt præsumptiones & coniecturæ, c. cum contu-
* macia, de hæret. lib. 6. vbi * communiter Doct. c. in fidei, eo. tit. & lib. Abb. in d. c. sicut Simoniacę n. 3. de Simon. communis
* * opinio teste Boss. in prax. tit. de hæreticis n. 5. late Simanc. de heret. c. 5. & est communis opinio.
28 Tertio, comprobatur hæc † sententia, quia probatio per coniecturas, & præsumptiones est vera, & propria probatio, Gl. in l. si Tutor. vbi Bal. C. de peric. tut. Abb. in c. primo, in secundo not. per illum tex. de cler. non resid. & in c. cum dilecti in primo notab. de donat. Fel. n. 3. in rubr. de probat. Dec. n. 149. Tiraq. in l. si vnquam, verbo donatione n. 158. C. de reuoc. do-
* nat. & * communiter alij, vt late deduxi in d. rubr. de probat.
29 Et ideo coniecturæ dicuntur, quia † coniunguntur origini, & sunt quædam connexuræ, & colligaturæ, Bal. in l. non hæc, C. vnde legit. & in rubr. C. de probat. n. 4. & in l. prima col. 3. vers. vnde quæritur, C. de præiuil. dot. Ideo Menoch. de præsumpt. li. primo q. 7. n. 27. dixit, con-
30 iecturam † esse latentis rei indicium, Curt. sen. in l. admonendi, n. 290. ff. de iu. iur. nam per rationes, signa, & tempora,
31 & huiusmodi coniicit, & † colligit, & Bal. in l. ea quidem n. 10. C. de accusat. scriptum reliquit, coniecturam esse repu tationem veri ex aliquo alio sic verisimi-
32 liter ordinato. Et prę sumptiones † dicuntur, quia ante legitimas probationes a liquid sumunt pro vero, Simanc. lib. Catho lic. Inst. tit. 50. de præsumpt. n. 4. & differ-
33* re † a fictione cmnes * conueniunt. nam coniecturæ & pręsumptiones versantur
34 circa rem dubiam, quæ esse † vel non esse potest, Bal. in rubr. C. de probat. Mar. Salamon. in l. Gallus, §. quædam recte, n. 32.
35 ff. de liber. et post. fictio vero in re † certa eius, quod est possibile contra veritatem pro veritate a iure ficti assumptio, Bart. in l. si is qui pro emptore, n. 21. ff. de vsucap. & ibi Ias. n. 169. Alciat. lib. parerg. Iu
36 ris c. primo, Quare fictio † nunquam con uenit cum veritate, coniectura, & præsumptio sæpe, Turrecrem. in c. ferrum, dist. 50. Fel. in c. quanto, n. 2. de præsumpt. Bart. in c. at si clerici, n. 110. de iud. Alex. cons. 158. n. 7. Hinc etiam fictio non admit-

admittit probationem contra se, Soc. sen. in l. cum auus, n. 73. ff. de cond. & demonstr. Gl. in c. 2. de arbitr. lib. 6. alias autem differentias inter præsumptionem, & fictionem ponit Menoch. d. tract. de præsumpt. lib. primo q. 8. per totum.

37 Et coniecturæ, ac præsumptiones † ex
tribus constant, scilicet argumentis, exemplis, & signis, Fab. Quintil. lib. 5. Instit. orator. c. 9. Alex. lib. 5. rector. c. 5. Menoch. d. lib. primo de præsumpt. q. 8. in princ.

38 Argumentum est ratio, † quæ rei du-
biæ facit fidem, vt voluit Tull. in Topica, & in Partitionibus, dixit argumentum esse probabile inuentum ad faciendum fidem, vel secundum Bal. in l. ea quidem n. 9. C. de accusat. est præpositio ex aliquibus existentibus resultans, ad propositum ostendendum, seu concludendum, subdit esse collationem plurium ad
39 vnam conclusionem, nam sumuntur ex †
prius positis, l. 3. §. primo, l. ob carmen, ff. de testib. l. cum res C. de probat. l. non omnes §. a barbaris, ff. de re milit. signum
40 autem † est, quod sub sensum aliquem ca-
dit, & quiddam significat c. signum, de consecr. dist. 2. & ibi Turrecrem. & alij.

Ac huiusmodi præsumptiones, & co-
41 niecturæ † versantur circa decem prædi-
camenta Bal. in l. ex persona, C. de probat. Alciat. in tract. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 25. Euerard. in Cent. legat. in loco a tẽpore ad temp. n. 6. late Menoch. lib. primo tract. præsumpt. q. xiv.

Concludendum igitur est, ex præsumptionibus, & coniecturis, posse iudicem procedere ad condemnationem, & declarare, collationem, præsentationem, confidentiariam, & committentes incidisse in pœnas contentas in dict. Constitutione Pij v. & ita * communiter per omnes obseruatur, ac pratticatur, nam quoties
42 † præsumptio est posita a lege, (vt in ca-
su nostro) tunc ex ea potest sequi condemnatio etiã capitalis, communis * opinio, de qua attestatur Bois. in tit. de conuict. n. 29. Clar. li. 5. recept. sent. §. vlt. q. 20. vers. etiã scias licet regulariter ex præsumptionibus etiam indubitatis non de-
43 beat quis † condemnari, communis * o-
pinio, vt per Dec. cons. 175. post n. 8. Clar. d. q. 20. vers. scias tamen.

Declara, vt probetur confidentia per coniecturas, & præsumptiones positas in hac Constitutione Pij v. in §. ad probandum, vero vbi in quatuor casibus Pius v. ex verisimile præsumit, & habet pro veritate, & confidentia illud factum, do-
44 nec † contrarium probetur, Bal. in rub.
C. de probat. n. 4. & in l. ea quidem n. 5. C. de accus. Alciat. de præsumpt. in tertia par. in prel. n. 5. Menoch. qui refert omnes
45 diffinitiones, præsumptionis † iuris, lib.
primo de præsumpt. q. 4. Quę quidem præsumptiones, & coniecturæ sumuntur in dicto §. ad probandum vero, ex eo quod factum est post resignationem circa perceptionem fructuum, aut alias vt ibi, & regula satis trita est; in iure colligi præ-
46 sumptionem, & coniecturam ex † facto,
l. cum qui, C. de Episc. & Cler. & ibi Bal. & alij l. si tamen §. ei qui, ff. de ædil. edic. l. si vt certo, §. custodiam ff. commod. §. vlt.
47 glos. Inst. de iniur. nam ex gestis † mens &
animus conijcitur, §. pauonum, & ibi Gl. Instit. de rer. diuis. l. Paulus, ff. rem rat.
48 hab. & ex facto sequenti declaratur † vo-
luntas precedens, & e contra l. sed & Iulianus, §. interdum, ff. ad Sen. cons. Maced. l. si concubinam, §. si tes amotas, ff. rer. amot. l. cum quis, in fin. C. de natur. li-
49 ber. & ex præteritis æstimari † solent præ-
sentia, Fab. lib. septimo Instit. orator. c. 3. Alciat. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 25.
50 Ideo ex his, quæ non apparent †, nulla
præsumptio colligitur, Anchar. cons. 302 materia &c. Crau. cons. 201. n. 9. & cons. 319. n. 13. Menoch. cons. 131. n. 84. lib. 2. de præsumpt. lib. primo q. 23. Eoque magis, quia adest causa faciendi id, & resignandi illud beneficium, ob pactam confidentiam, & perceptionem illicitam fru-
51 ctuum, & ex causa † sumi coniecturam cõ-
muniter * est receptum, vt colligit Menoch. d. lib. primo de presumpt. q. 17. & probatur in l. in fundo, in princ. ff. de rei vendic. & in l. vlt. in fin. ff. de act. & oblig.
52 nam causa est illa, quæ significat † an ali-
quid actum sit, vel non, Doct. in l. verum ff. de furt. Bal. in l. siue possidetis, col. vlt. C. de probar.

Declara preterea, vt coniecturæ, ad hoc, vt probent confidentiam, debeant
53 esse † euidentes, ac vrgentes, quæ reũ ip
sũ de tali crimine conuincãt, vt fuit resolutũ in vna * Calaguritan. confidẽtiæ 25. Iunij 1593. corã R. P. D. Pãphilio & nouissime in vna Aretin. * cõfidẽtiæ Lunæ 23. Ianuarij hoc anno 1595. corã Decano.

54 Ita etiam, quamuis † in Simonia co-
niecturę, & indicia sufficiant ad condem
nandũ, c. per tuas, de Simon. c. primo
de testib. in sexto Corn. cons. 342. n. 18.
lib. primo Crauett. cons. 121. n. 8. Clar. in
§. Simoniæ, vers. Item scias, Tamen huius
55 modi coniecturæ debent esse claræ †, &
sufficienter concludentes, Zabarell. in c.
sicut, in fin. de Simon. Alex. de Neuo
cons. 64. n. 2. Caputaq. decis. 202. par. pri-
ma & fuit pluries resolutum in Rota, &
* præsertim in illa * Tullen. parochialis co-
* ram Decano 28. Maij 1593. & in vna
Brittonorien. Commēdæ 12. Decembris
* 1589. coram Gypsio, & illa * Aquen. co-
ram Blanchetto.

Ac Simoniam necessario importáres,
ita, vt nihil aliud importare possint, Fel.
in c. super his, n. 17 de accusat. Natt. cons.
299. n. 13. Nam id, quod dicit textus in
c. sicut, de Simon. quod crimen Simoniæ
56 † probatur per signa, intelligitur de si-
gnis euidentibus, & reum de crimine con-
uincentibus, c. eorum 11. q. 3. c. euidentia,
de accusat. & ita sentiũt Goffred. Ostien.
Io. Andr. Butr. Zabarell. & alij in dicto c.
sicut, qui subaudiunt signa, id est euiden-
tia, & reum conuincentia: & sequitur A-
lexander de Neuo d. cons. 64. n. 2. Quod
* consilium sæpius canonizauit * Rota, vt
fuit dictum in præfata Aretin.

Septuagesimæ Secundæ Quæstionis Summarium.

1. *Coniecturæ probantur per duos testes contestes, & n. 5.*
2. *Coniecturæ in Simonia debent plene probari*
3. *Fama, & testes singulares non probant Simoniam*
4. *Coniecturæ euidentes conuincunt Reum.*
6. *Probatio per duos testes facit plenam probationem.*
7. *Quod probatur duobus testibus, euidenter apparet.*
8. *Confidentia probatur coniecturis probatis per testes singulares.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA SECVNDA

ARGVMENTVM.

An vnicus testis probet vnam coniecturam

Septuagesimo secundo, Quæro, cum sufficiant coniecturæ, & præsumptio-
nes in hoc crimine confidentiæ, quomo-
do debeant probari huiusmodi coniectu
ræ? Videtur prima facie dicendum, ple-
ne esse probandas, primo ex dicta consti-
tutione Pij iv. §. sitque omnino, ibi,
per præsumptiones, & coniecturas legitimas, &c.
ponderato verbum legitimas, quod innuit,
vt coniecturæ debeant legitime, id est ple-
1 ne probari prout de iure requiritur †,
scilicet per duos testes contestes, Gloss.
communiter recepta in l. vlt. C. de fam. her
cisc. cum alijs quæ ad hec congerit Me-
nochi. de præsumptio. lib. primo q. 5. col.
prima & secunda, Secundo quia in Simo-
2 nia coniecturæ †, & indiciæ debent ple-
ne probari, Innoc. in cap. sicut, de Simo.
Innoc. in c. per literas, de præsumpt. Io.
Andr. in c. vt officium §. primo de hæret.
lib. 6. Fel. in d. c. sicut, in principio, Ré-
doan. de Sim. par. 4. c. 6. n. 12. & n. 31. & i-
3 deo non sufficere † publicam famam, &
testes singulares, in terminis scribit Parr.
decis. 191. n. 11. lib. 2. Fel. in c. cum opor-
teat, n. 6. de accusat.
* Tertio Quia * receptum est in iure, vt
illæ præsumptiones, & coniecturæ conuin-
cant reum de crimine, quæ sunt † euiden-
4 tes, Gl. vlt. in c. insinuatum, de Sim. lo-
* quens de Simonia * communis opinio,
teste Alex. de Neuo. cons. 64. n. 2. & seq.
de communi etiam attestatur Clar. lib. 5.
recept. sent. §. Simonia in fine, & tradunt
Corn. cons. 340. col. penult. ad fin. lib. pri-
mo, Crau. cons. 122. n. 8. late Mascard. de
probat. concl. 1304. n. 33. & 34. & fuit re-
* solutum in vna Brittonorien. * commēde
12. Decembris 1588. coram Gipsio Quar-
to quia regulare est, vt quælibet conie-
5 ctura debeat probari † per duos testes
contestes, Glos. in l. vlt. verbo vel indi-
cijs C. Famil. hercisc. communis opinio,
teste Io. de Amicis cons. 127. n. 10. Soc.
cons. 54. n. 2. lib. 4. Clar. lib. 5. recept. sent.
§. vlt. q. 22. Ant. de But. in c. licet ex qua-
dam, de testib. Abb. in c. cum causam, de
probat. cum alijs, vt per Mascil. in rubr.
de probat. n. 312. Bursat cons. 220. n. 126.
& cons. 239. nu. 26. lib. 3. de communi e-
tiam Paris. cons. 13. n. 14. volum. 3. & cons.
34. n. 36 & cons. 94. n. 6. vol. 2. Et huiusmo
6 di probatio per duos testes contestes † fa
cit plenam probationem, Doct. in c. pro-
pterea de testib. Fed. de Sen. cons. 119.
nulli dubium, Bal. in authen. quas actio-
nes, ad fin. C. de sacr. sanc. Eccles. Bart.
in

in l.de pupillo, §.si quis ipsi Prætori in q.
7 6.ff.de per nou.nunc.& id, quod taliter† probatur dicitur euidẽter apparere, Bart in l.licet imperator,ff.de leg. 1. Rom.in l. prima,C.de testa.milit lo de Anan.cons. 3.col.2.& cons.49.Roman.cons.271.

8 His tamẽ nõ obstãtibus†,contraria opinio vera est, quę probatur expresse in d. Constitutione Pij V.in §.testes autem, de quaque te singulares singulas probare valeãt præsumptiones,& cõiecturas,&c. ex quibus verbis clare constat,hodie,stante hac extrauag.præsũptiones,& coniecturas probari per testes singulares, & per cõsequens non requiri plenam probationẽ, nãque dispẽsat in hoc Pius V.& videtur cõtẽtari semiplena probatione, vt latè explicaui adducendo rationes q. 28.

10 Non obstant argumenta in contrariũ adducta. nam ad primum respondetur, Constitutionem Pij V.quatenus requirit probationes legitimas, secũdum opinionem quorumdam, derogari per hãc Cõstitutionem Pij V.quæ est posterior,& habet clausulas derogatorias,& ita etiã respondetur ad alia argumenta adducta, quia illud procedit de iure communi.

Vnde concludendum est, coniecturas, & præsumptiones in crimine confidẽtiæ probari per testes singulares; & non requiri plenam probationem. Et, quia pluries fuit dictum,hanc constitutionem in hoc esse reducendam ad terminos iuris communis,vt duo testes requirantur, Ideo die 5. Augusti 1593. in Congregatione Septimi,fuit resolutum,reformandam hanc constitutionem in hoc, vt dicam infra q.vltima.

Septuagesimæ Tertiæ Quæstionis Summarium.

1 *Vnica coniectura probata per vnum testem non probat confidentiam.*
2 *Vbi plures requiruntur, vna non sufficit.*
3 *Vna coniectura non sufficit in simonia.*
4 *Cõtractus fœneratitius nõ probatur vna cõiectura*
5 *Duæ coniecturæ cõstituunt veram probationem.*
6 *Probationes imprefectæ non iunguntur.*
7 *Duæ præsumptiones quando iunguntur.*
8 *Dictio huiusmodi est similitudinaria.*
9 *Plus creditur duobus Testibus contestibus, quam mille singularibus.*
10 *In Simonia vna præsumptio violenta sufficit ad condemnandum.*
11 *Præsumptio violẽta habetur pro concludente probatione.*
12 *Præsumptio iuris dicitur vera probatio.*
13 *Præsumptio iuris dicitur liquidissima probatio.*
14 *In statuto requirente probationem instrumentalem sufficiunt coniecturæ.*
15 *In statuto requirente probationes apertissimas sufficiunt coniecturæ.*
16 *In præsumptionibus arbitrium Iudicis versatur.*
17 *Arbitrium Iudicis in probationibus.*
18 *Quæ præsumptiones sint fortiores in arbitrio Iudicis.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA TERTIA ARGVMENTVM.

Quot coniecturæ requirantur ad probandam confidentiam.

Septuagesimo tertio, Quæro, an vnica
1 cõiectura,seu præsumptio probata per vnicum testem,iuxta,ea,quę dicta sunt supra,† sufficiat ad plenam probationem cõfidentiæ,vt Iudex possit deuenire ad condemnationem? Negatiue videtur respondendum,vt tenent Nauar.in manu. c. 23. sub n. 110.Mascard.de probat.cõcl.1306 n.17.Gabriell.cons.184.n.10.lib.2.nã ita disposuit Pius V.in dicta eius constitutio
2 ne,in §.testes, ibi, *pluresque huiusmodi præsumptiones,& coniecturæ plenã probationẽ faciant in prædictis &c.* si ergo plures requiruntur, vna† nõ sufficit,Bar.in l.vlt.n.6.ff.de q. Salice. in l. vlt. n. 8. C. eo.tit. Ruin. cons. 168.n. 12.lib. 2. cum alijs, vt per Cesal.cons. 37. n. 39. & cons. 107. n. 4. & cons. 149. n. 6. lib. primo, & hoc æquum esse scribit Nauarr.d. c. 23. sub. n. 110. vers. nono octauo.Nam valde durum videtur, vt vna præsumptio probata per vnum testẽ
3 sufficiat,qualis est prima,8. & quędam alię positę per Pium Quintum,cum neque in grauiori crimine† simonię sufficiẽt, Gl. vlt.in c.insinuatum de sim.quam dicit receptam Alex.de Nemo cons.64.n.2.& absurdum esset,in leuiori crimine durius agere,l.aut facta,ff.de pœn.Authẽ.omnes,
4 vbi Bal C.com.de suc.& hoc esse de iure tradit Gabriell cons.184.n.10.lib.2.

Hinc contractus feneratitius† non probatur vna coniectura,Cæpoll.in tract.de simul.contract. n.108. in quinta conclusione, in nona, & decima Couar. lib. 3. var.resol.c.8.n.4.vers.cæterum Gabriell. cons.74.n.5.vol.primo Menoch.de præsumption.lib.3.præsumpt.122.n.7.

Duæ igitur ad minus præsumptiones, seu coniecturæ probatæ per testes singu-
5 lares sufficiũt, vt Iudex possit pronũciare super confidẽntia, vt disponit Pius. V.& patet ex verbis supra relatis,quia† Iudex

ex illis potest esse certus, cum constituāt plenam probationem, Gl. in c. veniens, el primo, de testib. & in c. cum dilectus, de success. ab intest. Rom. cōs. 54. in fin. Petr. de Anchar. cons. 277.

* Cōmunis* opinio, vt patet ex his, quæ quæ congerit Marsil. in Rub. C. de probat. num. 309.

Et singulare est in hoc crimine, vt probationes imperfectæ iungantur simul ad constituendum plenā probationem, nam quælibet coniectura, attento iure cōmuni, dicitur imperfecte probata, cū sit per testem vnum probata, Mars. cons. 20. nu. 47. nam regulariter in criminalibus pro-
6 bationes imperfectæ non iunguntur† ad constituendā plenā, Doct.* omnes, & præcipue Abb. & Fel. in c. veniens, primo, de testib. Anan. cons. 59. col. 2. Oldr. cons. 192 post mediū Marsil. late in l. de minore, §. plurimum, n. 55. ff. de quæst. Bal. in l. siquis ex argentarijs, §. primo, n. 4. ff. de eden. & in l. 3. §. eiusdem, ff. de testib. Menoch. de præsumpt. lib. primo, q. 20. n. 10. licet in ciuilibus secus, Bart. in l. 2. §. primo, ff. de excus. tut. Alex. cons. 20. lib. 4. Imol. cōs. 138 col. prima, cum alijs, vt per Gabriell. lib. primo, com. concl. tit. de probat. cōcl. pri-
7 ma, n. primo. Et facilius iunguntur† duæ præsumptiones, vt in casu nostro, ad constituendam plenā probationē, quam aliæ probationes imperfectæ, gl. in c. accedēs, el secundo, in verbo oriendum, vt lit. non contest. Roman. cons. 7. col. prima, Crau. cōs. 35. n. 6. & cōs. 73. n. 20. Io. Anā. cōs. 49. col. prima, Paris. cōs. 15. col. 5. vol. 4. Alc. cons. 24. n. 41. lib. 2. Limitant tamē, aliqui hanc conclusionem non procedere, quoties vna præsumptio, seu coniectura esset probata per duos testes cōtestes, nā hoc casu dicunt illā sufficere pro plena probatione, & mouentur Primo, quia, dū Pius v. requirit plures præsumptiones, & coniecturas, intelligit de his, quę probantur
8 per vnū testem, vt colligitur ex dictione† huiusmodi, quæ est similitudinaria. ad nor. in c. sedes, de rescr. in 6. nā inquit, testes singulares valeant probare coniecturas subdit. pluresq. huiusmodi, &c. ergo, quando præsumptio, seu coniectura non est huiusmodi, vt quia est probata per duos testes ad minus, sufficiet.

Secundo, quia de iure cōmuni requirebatur, quod præsūptiones probentur per testes contestes, Gl. in l. vlt. C. fam. hercis.

& tamē Pius v. vult, vt sufficiāt testes singulares, & sic dimidio minori probatione cōtentatur, quā de iure cōmuni requiritur, cū ergo secundū vnā opinionē de iure cōmuni requirātur duæ cōiecturæ probādę per quatuor testes cōtestes, duo pro qualibet, ergo hodie sufficit probare vnā cōiecturā per duos testes cōtestes, cū constitutio contētetur dimidia probatione.

Tertio, quia maior probatio est illa, quę fit per vnā præsumptionē formiter probatā, scilicet per duos testes, vt præsupponimus, quā per duas coniecturas per testes singulares probatas, vt cōtentatur Pius v. cū regulariter de iure cōmuni tantū probāt mille testes singulares, quātum vnus,
9 & duobus testibus† cōtestibus plus creditur, quā decē millibus singularibus, Bal. in l. iusiuran. col. 2. C. de test. Alc. cōs. 18. col. vlt. lib. 4. & cons. 20. & cons. 71. eo lib. 4. Card. Paris. cons. 57. col. 2. vol. primo, Marian. Soc. Iunior cons. 90. n. 8. vol. 2.
10 Quarto, quia in crimine† simoniæ vna præsumptio, si est violenta, sufficit ad condemnandum, Abb. post Gl. in c. insinuatū n. 4. de sim. vbi Fel. & alij omnes Red. de sim. par. 4. c. 6. n. 35. & c. 11. n. 24. & est com
* munis* opinio, quia præsumptio violenta
11 habetur pro concludenti probatione†, etiam in criminalibus, dummodo non agatur de pœna corporali inferenda, c. afferte. vbi communiter de præsumpt. l. indicia C. de rei vendic. Gl. in c. cum contumacia, de heresi, li. 6. Doct. in c. literas, de pręsumpt. Bal. cōs. 264. col. 2. li. 3. Abb. cons. 113. lib. 2. Calder. cons. 22. de const. Bellam. decis. 689. Alex. cons. 15. col. 2. li. primo, cōmunis* opin. de qua attestatur Grat. cons. 136. n. 22. lib. primo, Crau. cōs. 6. n. 42. & cōs. 73. n. 19. Gramm. dec. 42. Gabriell. de probat. cōcl. prima, n. 70. si ergo in simonia sufficit vna violenta, ergo in cōfidentia sufficiet vna probata per duos testes, cum minor probatio stante Bulla Pij v. requiratur in crimine confidentiæ,
12 quam simoniæ.

Quinto, quia, cū pręsupponamus coniecturam illā probatam per duos testes, quam tenemus sufficere pro plena probatione, esse de illis approbatis, & positis a Pio v. in d. Constitutione, sequitur, sufficere duos testes, c. veniēs, c. ius iurandi, c. in nomine Domini, de testi. c. admonere, 33 q. 2. c. cū esses, de testam. cum alijs, vt per Marsil. in Rubr. C. de probat. n. 313.

Magnæ

Magnæ enim importantiæ est, vt cõiecturæ, & præsumptiones sint approbatæ
* à iure, nam tunc ex communi * omnium
12 opinione dicũtur veræ & † propriæ probationes doct. omnes in Rubr. de prob. vbi
13 Fel. n. 2. Dec. n. 149. Et † dicuntur liquidissimæ probationes, l. licet Imperator, ff. de leg. primo, l. si quis locuples, in fine, ff. de manumiss. testam. l. quidam testamento, in fine, ff. de vulg. & pupill.

14 Hinc, si statutum requirat † probationẽ Instrumentalem, sufficiunt coniecturæ approbatæ a iure, Bal. in l. prima, n. 18. C. de fideic. Dec. consf. 54. n. 3. & si statutum requirit probationes liquidissimas, sufficiunt coniecturæ approbatæ à iure, Bal. in l. si tutor, de peric. tut. & si statutum re-
15 quirit probationes apertissimas, † etiam sufficiunt coniecturæ approbatæ a iure, Afflic. decis. 44. n. 15. Tiraq. in rep. l. si vnquam, verbo donatione, n. 158. C. de reuoc. donat. Menoch. de Arbitr. Iudic. cas. 115. nu. 6. Alciat. in tract. præsumpt. prælud. 3. n. 5.

Concludo igitur, vel vnam illarũ præsumptionum probatam per duos testes contestes sufficere, & probare confidentiam, vel duas probatas per testes singulares, Et hoc, donec Septimus Decretaliũ publicetur, vbi in hoc & rectè hæc Constitutio reformatur, vt dicam infra, q. vlt.

*sed a contraria opinione nõ est recedẽdum.

Et non omittam, quod scriptum reliquit Nauarr. in man. c. 23. sub n. 110. vers.
16 noto 8. quod in istis præsumptionibus † arbitrium Iudicis versatur, quod probarem tum ex dicta Constitutione Pij 4. §. sicque in præmissis, ibi, *& eorum arbitrio, &c.* tum etiam, quia in istis pœnis arbitrium
17 iudicis versatur, & in cognoscendis, & † diiudicandis probationibus, l. 3. ff. de testib. Guliel. Maynerius in l. non est nouum, §. quoties, n. 11. ff. de reg. iur. late Menoch. de Arbitr. Iud. lib. primo, q. xi. Et in Iudicis arbitrio etiam erit, an præ-
18 sumptiones pro reo † sint fortiores, Abb. in c. cum R. n. 5. de elect. & in c. accedens. n. 4. de crim. falsf. Menoch. de arbitr. Iud. cas. 472. num. primo, & de præsumpt. lib. primo, q. 29. nu. 2.

Septuagesima Quarta Quæstionis Summarium.

1 *Probitas, et optima conditio excludit confidentiam.*
2 *Bona fama excludit præsumptiones malas.*
3 *Bona fama thesaurus inæstimabilis.*
4 *Diues præsumitur non committere delictum.*
5 *A persona sumitur præsumptio.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA QVARTA ARGVMENTVM.

Quæ præsumptiones moueant iudicem ad excludendam confidentiam.

Septuagesimo quarto, Quærò, quæ præsumptiones possint animum iudicis mouere ad pronunciandum pro non confidentia? Respondeo, plures, scilicet probitas, & optima conditio dan-
1 tis, resignantis, & recipientis beneficium, ita in terminis Gabriell. consil. 172. num. 18. lib. 2. nam facit præsumere non esse verisimile fuisse acceptatum illicite illud beneficium, ad not. in l. vlt.
* ff. de quæstion. receptum * est enim in
2 iure, vt bona fama † excludat præsumptiones malas, late Tiraq. de pœnis tempor. caus. 15. num. 2. Calefat. consil. 108. numer. 9. & tollat præsumptionem delicti, vt late probat Marsil. consil. 74. ex Ang. & August. in tract. de malef. in verbo fama publica, late Grammati. consil. 13. num. 7. & consil. 31. numer.
* 12. & tradunt * communiter Doct. in d. leg. vltim. ff. de quæstion. nam fama bo-
3 na est † thesaurus inæstimabilis, & sicut lilium, dans suauitatem odoris, Bald. in leg. prima, colum. 5. Cod. de Confess. Roland. à Vall. consf. 47. num. 41. lib. primo, Brun. de indic. & tort. par. prima, quæst. 5. nume. 2. Item qualitas dantis, vt, quia sit Episcopus, vel Archiepiscopus, & parua quantitas, ita Gabriell. dic. consf. 172. num. 14. lib. 2. Vt quia etiam dans, vel recipiens sit di-
4 ues, quo † casu non est præsumendum ea le crimen perpetrasse, cum potius pauperes propter egestatem id cogitent. Glos. in leg. prima, Cod. de Comit. & tribun. libr. 12. per text. singularem in leg. cum societas, ff. pro soc. multi enim propter inopiam deliquerunt, vt * habetur Eccles. cap. 27. & Prouerb. cap. 30. tradit late Glos. ordin. ad Thess. 5.
5 à personis enim sumi † præsumptionem, *
* receptissimum * est in iure, leg. in fundo, in principio, ff. de rei vendic. leg. vlt. in fin. de act. & oblig. leg. de minorum, §. de tormenta, ff. de quæstion. leg. non omnes, §. a barbaris, ff. de re milit. capit. decenter, dist. 89. ca. Lotarius, 31. quæst.

 2. late

conf. 2. num. primo, & 3. cum alijs, quæ late post alios congerit Gabriell. de malef. concl. 2. per totam.

Ex quibus patet responsum ad argumentum in contrarium adductum.

Septuagesimæ Sextæ Quæstionis Summarium.

1 *Contra quatuor casus confidentiales positos in Constitutione Pij V. non admittitur probatio in contrarium.*
2 *Præsumptio iuris habetur pro veritate.*
3 *Contra Principis ordinationem non admittitur probatio in contrarium.*
4 *Lex quantumuis dura seruanda est.*
5 *Contra veritatem non admittitur probatio.*
6 *Præsumptio iuris, & de iure quid sit.*
7 *Contra præsumptionem iuris non admittitur probatio in contrarium.*
8 *Præsumptio iuris, & de iure procedit secundum veritatem.*
9 *Præsumptio iuris, & de iure manifestam inducit probationem, & de iure.*
10 *Præsumptio iuris, dicitur indubitata probatio.*
11 *Præsumptio iuris dicitur propria probatio.*
12 *Præsumptio iuris, & de iure comprehenditur in dispositione requirente probationem per modum condicionis.*
13 *Præsumptio iuris dicitur legitima probatio.*
14 *Præsumptio iuris quomodo sumatur.*
15 *Præsumptio iuris vocatur necessaria.*
16 *Ex lacte in mammis præsumitur mulier corrupta.*
17 *Probatio indirecta admittitur contra præsumptionem iuris, & de iure.*
18 *Quomodo probandum contra quatuor casus confidentiales positos per Pium V.*
19 *Quomodo probatur, quod quis non possidet.*
20 *Admittitur probatio contra instrumentum, quod non sit publicum.*
21 *Indirecte aliquando conceditur, quod directe negatur.*
22 *Indirecta probatio contra præsumptiones iuris, & de iure probatur per duos testes.*
23 *Vbi requiruntur instrumenta, admittuntur etiam testes.*
24 *Ob honestatem personæ admittitur probatio contra præsumptionem iuris, & de iure.*
25 *Quinque testes requiruntur contra probationem iuris, & de iure.*
26 *Confessio admittitur contra præsumptionem iuris & de iure.*
27 *Notorium admittitur contra præsumptionem iuris, & de iure.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA SEXTA

ARGVMENTVM.

An admittatur probatio in contrarium contra præsumptiones Constitutionis Pij V.

Septuagesimo sexto, Quæro, an contra quatuor casus confidentiales propositos a Pio V. in sua Constitutione in S. Quare nos volentes vsq. ad S. probandum admittatur probatio in contrarium? Negatiue
1 † est respondendum, Primo, quia in dictis casibus illis concurrentibus Pius V. indu-
2 xit firmum † ius, quod habuit pro veritate iuxta ea, quæ tradit Bal. in l. fin. C. de possideq. tis, n. 6. C. de probat. Fel. in c. quanto, n. 3. de præsumpt. Roman. in l. si duo, n. 8. ff. de acq. hered. Præpos. in c. is qui fidem, col. 3 & 4. de sponsal. & colligitur ex traditis per Abb. Imol. Dec. & Fel. in rub. ex. de const. Sed contra, Principis ordinatio
3 nem †, & mandatum, non admittitur probatio in contrarium, vt tradunt dd. in l. rescripta, C. de precib. Imper. off. Card. Iacobat. de Concil. lib. 7. art. 7. n. 29. Bart. in proœ. ff. & in l. 2. S. Si quis à Principe, ff. ne quid in loco publ.
4 Lex enim quantumuis dura † seruanda est, l. prospexit, ff. qui, & a quib. c. in illis, dist. 4. Natt. cons. 480. n. 9. & præsumitur iusta, ac cum causa lata.
5 Et contra veritatem † non admittitur probatio vulgatis iuribus.

Secundo, quia prædicti quatuor casus confidentiales possunt appellari quatuor præsumptiones iuris, & de iure, Cum Pius V. illos firmet, & statuat ex præsumptionibus habentibus ortum ab humanis prin-
6 cipijs, Nam præsumptio iuris, & de iure †, si credimus Bal. in rub. C. de probat. n. 4. est animi legislatoris applicatio ad verisimile, confirmata sanctione, Curt. Iun. cons. 4. n. 15. & cons. 50. n. 15. & eidem Bal. in leg. ea quidem, n. 6. C. de accus. est status à iure promulgatus ex indubia coniectura, ex l. cum ostendimus, S. vlt. ff. de fideiuss. tut. DD. omnes in rub. ext. de probat. ac Alciat. in tract. præsumpt. p. 2. in prælud. n. 3. est dispositio legis aliquid præsumentis, & super præsumpto, tanquam sibi comperto, statuentis ex cap. is qui fidem, de spons. faciunt tradita per Fel. in c. quanto, col. 2. de præsumpt. post Abb. & alios, sed vulgatum, & * receptum est, cõtra præ

7 sumptionem† iuris, & de iure non admitti probationem in contrarium: Ergo & neque contra prędictos quatuor casus, minorem propositionem recipiunt omnes dd. in l. vlt. in princ. in verbo, pręsumptione, quod metus causa Gl. in c. ferrũ, distinct. 50. & in c. fraternitatem, dist. 54. Abb. Ant. de Butr. Anchar. Fel. Præpos. n. 8. & alij omnes in ca. is qui fidem, de sponsal. Salicet. in rub. C. de prob. Cæpoll. de simul. contrac. n. 17. Curt. iun. cons. 59. n. 5. Vital. de Camban. de clauf. versic. restat, vt videamus n. primo, Guid. Pap. de præsump. vers. quia n. 8. & probat ex pluribus textibus Menoc. de præsump. lib. primo, q. 60. prope finem.

8 Præsumptio enim iuris, & de† iure procedit secundum veritatem, l. vlt. ff. de eo, quod metus causa, l. siue possidetis, C. de probat. Menoc. de præsumpt. lib. primo, præsumpt. 47. n. 5. Et propterea manifeste, & liquide apparere dicitur, quod
9 apparet† præsumptione prædicta, l. si quis locuples, C. manumiss. testam. l. licet Im-
10 perator, ff. de leg. primo. & ideo dicitur† indubitata probatio, ita lege ipsa disponente, Abb. in c. veniens, el secundo, n. 6. & in c. is qui fidem. n. 2. de sponsal. Comen. cons. 109. col. 2. Bal. in l. cum citra C.
11 de iur. dot. Curt. Sen. cons. 4. n. 17. &† proprie probatio, Bal. in c. bone. n. 2. de elect. Aret. in rub. de prob. n. 7. Dec. n. 13. Ber. n. 52. & 55. & ibi hanc sententiam ex
* pluribus defendi, & comprobaui, &* communiter alij, vt per Menochium de præsumpt. lib. primo, præsumpt. 36. vt cõpræhendatur in dispositione requiren-
12 te probationem † per modum condicionis Ber. d. rub. de probat. n. 46. cum alijs, vt per Menochium d. lib. primo, q. 37. &
* * communiter alij, ac legitima probatio,
13 cum à lege † sit recepta, & approbata, Decius in rub. de probat. col. penult. Ber. in c. consuetudo, n. 18. eo. tit. ex l. legitima, ff. de pact. & manifesta veritas, Ias. in l. licet Imperator, n. 15. ff. de leg. primo, & cons. 23. n. 2. lib. primo, Parif. cons. 80. n. 15. & cons 97. n. 6. vol. primo, Crau. cõs. 6. n. 42. Grat. cons. 54. n. 5 2. lib. primo, Tiraq. in l. si vnquam, in verbo donatione, n. 158. C. de reuoc. donat.

Et hæc præsumptio iuris, & de iure, de qua in his quatuor casibus huius Cõstitutionis Pij v. oritur ab humanis principijs, cum sumatur ex indicijs, & co-
14 niecturis † humana lege, & ratione probatis, vt per Bal. in rub. C. de probat. n. 6. vers. exemplum de secundo, Menochius de præsumpt. lib. primo, q. 3. n. 8. & ab ali-
15 quibus vocatur† necessaria Specul. in tit. de præsumpt. §. species, n. 5. Boer. decis. 166. n. 2. Grammat. dec. 42. n. 4. non autem naturalibus principijs, nam de illa affert exemplum Bal. loc. cit. quando probatur,
16 mulierem habere lac in mammis †, nam artificialis probatio, seu pręsumptio necessario oritur, mulierem fuisse corruptam, Fab. lib. 5. instit. orat. c. 9.

Limita, non procedere in probatione indirecta, quæ admittitur contra præsum-
17 ptionem † iuris, & de iure, Gl. in clem. prima. in verbo fecisse, de probat. Ant. de Butr. in c. vlt. n. 22. de success. ab intestar. & in c. vidua, in fin. de regular. Abb. in c. is, qui fidem n. 5. de sponsal. & ibi Præpos. n. 8. Fel. in c. quanto, n. 4. de præsumpt. Couarr. in epit. de sponf. par. prima, c. 4. §. primo, n. 7. Soc. sen. cons. 191. col. 2. & cons. 242. col. etiam 2. lib. 2. Alciat. tract. præsumpt. p. 2. in præl. n. 11. Crau. de antiq. tẽp. in 4. part. quarta, par. princ. n. 14. & communiter* alij sequuntur. Poterit n. probari, quod qualitates requisitæ à Pio v. ad constituendas has quatuor pręsumptiones iuris, & de iure,
18 siue casus confidentiales †, non concurrant omnes, & quod deficiat aliqua ex requisitis qualitatibus, & propterea, quod non simus in tali casu, vt tradit Batt. in l. pri. §. & patui n. 2. ff. quod vi, aut clam, cum alijs, vt per Menoc. cas. 301. & de pręsumpt. lib. primo, præsumpt. 65. n. 2. cum seq. vt quia non adsit pactum tacitum, vel expressum. Alex. in l. à diuortio, §. si pignora n. 4. ff. de re iudic. Român. in l. si duo, n. 12. ff. de acq. hæred. aut similis qualitas, ideo aduersus præsumptionem illã iuris, & de iure præsumi legitimum possessorem, qui possedit à tanto tempore, cuius memoria non extat in contrarium, admittitur probatio per indirectum, vt puta, probando, hunc pos-
19 sessorem tam diu non possedisse, immo † extare memoriam initij suæ vitiosę possessionis Fel. in c. cum nobis n. 18. de præscript. & ibi late Parif. vel fuisse in mala fide, Crau. in tract. de antiq. remp. in quarta particula quartæ partis princ. n. 14. Hinc etiam aduersus præsumptionem iuris, & de iure orientem ex instru-

mento

mento publico admittitur probatio in contrarium per indirectum, quod non
20 † sit publicum, quod sit simulatum Bar. in l. prima, §. & parui n. 2. ff. quod vi, aut clam Ias. in l. cum ea, quę n. 3. C. de transact. Fel. in c. ex parte el secundo, n. 6. versiculo secundo, fallit de off. deleg. Crau. cons. 211. n. 5. Ruin. cons. 78. n. 10. lib. 4. Dec. cons. 356. n. 4. & alia exempla affert Menoc. d. q. 65. quod est valde notandum
21 Nam indirecte conceditur, quod † directe denegatur, & multa huius generis affert Fel. in c. ex parte n. 7. de off. deleg. Anchar. cons. 770. in primo dubio, Alex. cons. 54. lib. 2. Cassan. cons. primo, n. 24.

Et hæc indirecta probatio aduersus quatuor casus confidentiales huius Constitutionis Pij V. & sic præsumptionem iu
22 ris, & de iure poterit probari per duos † testes, Bal. in l. testium n. 2. C. de testib. & in leg. generaliter, C. de non numer. pec. & in l. vlt. n. 7. C. arbitr. tut. Afflic. decis. 13. n. 26. Menoc. d. q. 65. n. 11. eo magis, si testes sunt omni exceptione maiores, nã testimonium horum est valde priuilegiatum, ideo sub dispositione requirente probationem per scripturã, & instrumen
23 tum, admittuntur † testes multum legales, Ant. de Butr. in c. 2. in fin. de prob. & ibi Abb. n. 11. Fel. n. 21. Dec. n. 14. Aret. in l. certi conditio, §. quoniam n. 18. Suc. sen. n. 23. ff. si cert. pet. Tiraq. de pœn. leg. caus. 51. n. 17.

Eoque etiam magis, si persona honesta imputatur de confidentia, nam ob honestatem personæ voluerunt aliqui contra præsumptionem iuris, & de iure etiã
24 admitti directam † probationem, Butr. in c. vidua in fin. de regul. Dec. in c. postremo, n. 7. de appellat. & cons. 575. col. 2. concurrente alia coniectura, Crau. quẽ citat Menoc. de præsumpt. lib primo, q. 64. n. 2. Et q. 63. citat plures dd. volentes, præsumptionem iuris & de iure admitte
25 re contrariam probationem † testimonio quinque testium, Abb. in c. 2. in fin. Dec. n. 14. Fel. n. 20. Ber. n. 70. de probat. Hinc etiam contra præsumptionem iuris, &
26 de iure admittitur probatio † contraria, confessione eius, cui fauet ipsa præsumptio, Gl. in l. vlt. ff. quod metus causa, & in auth. sed iam necessaria C. de donat. ant. nupt. Abb. in c. is, qui fidem n. 5. de sponsal. Fel. in rub. de præsumpt. n. 11. & c. quanto. n. 3. eo. tit. Soc. Sen. in l. cum auus, n. 71. ff. de cond. & administr. & pluribus exemplis exornat, probat & comprobat hanc cõclusionem Menoc. de præsumpt. lib. primo q. 61. & etiam probatio
27 contraria admittitur, quæ oritur, ex † Notorio, Præpos. in c. is qui fidem, n. 8. de spons. Fel. in d. c. quanro n. 3. Alciat. in præl. p. 2. in tract. de præs. num. 14. Card. Paris. cons. 12. n. 53. vol. 2. Curt. Sen. in l. admonendi n. 24. ff. de iur. iur. & ea, quæ oritur ex protestatione, Gl. in c. vidua, de regular. Butr. in c. is qui fidem. col. 2. de sponsal. & in c. vlt. n. 30. de succ. ab intestat. Alciat. loco cit.

Septuagesima Septima Quæstionis Summarium.

1 *Coniectura legis est liquidissima probatio.*
2 *Contra præsumptionem iuris non admittitur probatio in contrarium.*
3 *Præsumptio iuris quæ.*
4 *Coniectura etiam est præsumptio.*
5 *Vbi lex requirit probationem instrumentalem, sufficiunt coniecturæ legis.*
6 *Coniectura legis probat delictum.*
7 *Coniectura habet locum etiam in materia correctoria.*
8 *Contra coniecturas positas in Constitutione Pij V. admittitur probatio in contrarium.*
9 *Quod ex coniectura capitur non propositione sumitur.*
10 *Coniecturæ iuris versantur circa rem dubiam.*
11 *Præsumptio circa quid versetur.*
12 *Præsumptio iuris quid.*
13 *Præsumptio iuris à quibus habeat ortum.*
14 *Contra iuris præsumptionem quando admittatur probatio, & n. 17.*
15 *Vbi fertur vnica sententia probationes debent esse apertæ.*
16 *Coniectura legis non est veritas.*
18 *Contra præsumptionem iuris, & de iure in pluribus casibus admittitur probatio.*
19 *Probatio in contrariũ tollit præsumptionẽ iuris.*
20 *Veritas ex probationibus.*
21 *Probatio per testes præualet aliis.*
22 *Præsumptio validior tollit minus validam.*
23 *Coniectura fortior tollit minus fortem.*
24 *Indicium efficacius tollit minus efficax.*
25 *Duæ præsumptiones tollunt vnam.*
26 *Et vna efficax tollit plures.*
27 *Præsumptio legis tollitur per præsumptionem hominis.*
28 *Probatio contra præsumptionem iuris debet esse sufficiens.*
29 *Debet probari per tres testes.*
30 *In ore duorum omne verbum.*
31 *Præsumptio legis habetur pro veritate, vbi contrarium non probatur.*

32 Natu-

32 *Natura præsumptionis, vt reijciat probandi onus in aduersarium.*
33 *Præsumptio iuris dicitur legitima probatio.*
34 *Lex requirens probationem admittit præsumptionem iuris.*
35 *Præsumptio præualet proprietati sermonis.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA SEPTIMA

ARGVMENTVM.

Contra quattuor coniecturas positas in Constitutione Pij v. an admittatur probatio, & qualis.

Septuagesimo septimo Quæro, an contra quatuor coniecturas positas in §. ad probandum vero, in dicta Constitutione Pij v. ex quibus præsumitur confidẽtia, admittatur probatio in contrariũ?

Pro negatiua facit Primo, Quia coniecturæ legis, vt sunt prædictæ †, liquidissimę probationes sunt l. si quis locuples, ff. de manumiss. testament. in fin. ibi apertissime. Sebast. Sapia in repet. l. prima n. 101. ff. de off. eius, cui mand. est iurisd. & habentur loco plenę probationis, Ias. in l. si quis ex argentarijs, §. Prætor, col. 3. ff. de edend. Ias. in rep. l. non dubium n. 7. ff. de leg. Mascar. de probat. tom. primo in principio q. 14. n. 13. & cõmuniter dd.

2 Secundo, Quia contra † præsumptionem iuris non admittitur probatio in cõtrarium, l. antiquæ, C. ad Vellei. l. vlt. C. ad Macedon. l. a diuo Pio, §. si pignora, ff. de re iudic. Soc. in fall. reg. 384. communis opinio teste Mascar. de probat. tom. primo in principio q. 10. n. 49. Iacob No-
3 uell. in reg. 160. & præsumptio iuris illa † vocatur, quando lex aliquid de aliquo præsumit, l. siue possidetis, C. de probat. l. prima C. ad exhib. l. Quintus Mutius, ff. de donat. inter vir. & vxor. l. pactum, ff. de pact. Bar. in l. sciendum, ff. de verb. oblig. Abb. in c. is qui, de sponsal. & tamen
4 † coniectura etiam est præsumptio, Bal. in l. si constante, §. si maritus, in fin. ff. sol. matr. Cor. cons. 329. n. 38. vol. primo, Fel. in c. si autem, n. 3. de rescript. Hinc coniecturæ positæ à lege sufficiunt etiam in ca-
5 sibus, in quibus † lex requirit probationem instrumentalem, l. quæcunque, iuncta l. prima C. de apoch. publ. lib. x. Bal. in l. prima C. de fidei com. Hinc etiam
6 huiusmodi coniecturæ probãt † delictum, Bal. cons. 364. quinta quæstio lib. 3. Oldrad. cons. 192. viso diligenter, Crau. cõs. 6. n. 42. & procedere in materia pœnali;
7 & correctoria †, scribunt Bar. & Alex. in l. prima, ff. de leg. primo Fulgos. in l. prima C. de testam. milit.
8 His tamen non obstantibus †, contraria opinio est verior, & communiter recepta in praxi, vt videmus tota die, & in terminis firmauit Gabriell. cons. 171. n. 9. & n. 12. lib. 2. & fuit dictum in Rota in vna Cosentin. prætensæ confidentię Die Lunæ 14. Februarij 1591. coram R. P. D. Orano, dum Domini concluserunt, coniecturas positas in d. Constitutione Pij v. non concludere necessario, vt ex illis constet commissum fuisse delictum confidentiæ, & simonię, sed ex vna illarum elicitur præsumptio, ex qua, pluribus alijs coniecturis concurrentibus, vult Pius v. delicti commissi resultare probationem, & fuit resolutum in illa Brixiensi prætensæ confidentiæ 5. Iunij 1591. coram R. P. D. Pegna, vbi in specie fuit dictum, & conclusum, coniecturam illam perceptionis fructuum cessare ex probatione, quod ex alia causa fuerint fructus percepti, & fuit dictum, illas coniecturas non esse præsumptiones iuris, & de
9 iure: Nam, quod ex † coniectura capitur, non proprie sumitur, vt dicit tex. in l. prima ff. si tab. testam. Roman. in l. si cum dotem, in principio, n. 47. ff. sol. matr. Corn. cons. 78. n. 9. vbi dicit illum textum aureum, Lancellot. Dec. in l. omnes populi, n. 17. ff. de iust. & iur. est etiam tex. in c. ad Apostolicam, in verbo indirecte, de his, quæ fiunt à Prælatis sin. cons.
10 cap. & receptum est, coniecturas iuris † versari circa rem dubiam, quæ esse, vel non esse potest, Bal. in rub. C. de probat. & propterea dicit Mar. Salamon. in l. Gallus §. quidam recte, n. 32. C. de lib. & po-
11 sth. præsumptio † versatur circa id, quod est gestum, sed ignoratur, qualiter fuerit gestum.
12 Præsumptio enim iuris † est illa, cum, aliquibus positis verisimiliter, ac ita probabiliter, non autem necessario sequitur, quod intendimus, vt Fabius lib. 5. instit. Orat. c. 9. tradit, quẽ ad hoc refert, & sequitur Menoc. de præsumpt. lib. primo, q. 4. n. primo, & ideo dicit Bal. in rub. C. de probar. n. 4. Præsumptio iuris est animi legis latoris ad verisimile applicatio, onus probandi transferens, & itidem Bal. in l. ea quidem, n. 5. C. de accusat. dicit,

est quedam sufficiens ad rem dubiam, de qua creduntur, credenda, l. iuris gentium §. quod fere, de pact. l. prima, C. de conu. & commit. stipul. Et Alciat. de presumpt. 3. par. in prælud. n. primo, inquit, Præsumptio iuris est probabilis coniectura ex certo signo proueniens, quæ, alio non adducto, pro veritate habetur, sequitur Simanc. lib. Cath. inst. tit. 50. n. 6. Ac Salicetus in Rub. C. de probat. scriptum reliquit, præsumptionem iuris esse animi applicationem quandam ad alteram partium, quem sequutus est Gul. Maynerius in l. in obscuris, n. 4. ff. de reg. iur. & faciunt exempla, quæ colliguntur ex c. tuam, de probat. l. filium, ff. de his, qui sunt sui, vel al. iur. l. si chirographum, ff. de probat. & hæc præsumptio iuris ortum

13 † habet in probabilibus, vt Menoc. d. q. 4. ostendit, & q. 7. in principio. Accedit, quia hoc suadet iuris naturalis ratio, vt possit accusatus, vel inquisitus de hoc crimine se defendere: & tali casu admit-

14 ti † probationem, etiam contra iuris præsumptionem, scripsit Iac. Butrig. in l. siue possidetis, C. de prob. Soc. sen. d. reg. 384. fall. 6. Eoque magis, cum agatur inter Clericos, & sic inter honestas personas, quo casu admitti respondit Dec. cons. 575. col. 2. in principio n. 6. quem sequitur Alb. cons. 95. n. 9. eo etiam magis, quia vnica fertur sententia in hoc crimi-

15 ne †, ad tradita per Gemin. in c. Ordinarij, in verbo libere, de off. ord. in 6. Fel. quem refert Mascard. de probat. tom. primo, in princ. q. 10. n. 66.

Ad argumenta in contrarium adducta respondendum est, & non obstat primum, Quia verum est, coniecturas legis esse proprias probationes, & liquidissimas, Sed consequentia non valet, vt coniectu-

16 ra legis † sit veritas, vt egregie scriptum reliquit Corn. cons. 185. n. 6. vol. 2. & non admittat probationem in contrarium Mascard. loc. cit. q. 14. n. 10. in fin.

Ad secundum respondetur, quod magis ** communis opinio est, vt coniectu-

** ra, & præsumptio iuris admittat † proba-

17 tionem in contrarium, vt patet ex his, quę scribit Mascard. loc. alleg. q. x. col. 4. 5. ac 6. tradit Specul. in tit. de presumpt. §. species sub. n. 4. versiculo Nam contra, dd. in c. proposuisti, de probat. & eodem loco Mascard. n. 48. explicat, quæ dicatur probatio iuris, & de iure, & hanc es-

se communem sententiam attestatur Menoc. de præsumpt. q. 31. n. 2. Accedit quia etiam contra præsumptionem iuris, &

18 de iure in plutibus casibus † admittitur probatio, & exemplum in probatione per confessionem, Ias. in l. cum se n. 7. C. de transf. Corn. cons. 39. col. vlt. lib. 4. Dec. in tub. de probat. n. 160. & n. 161. exemplum etiam in rei euidentia, in Notorio, Rom. cons. 350. col. 8. cum alijs, vt per Fel. in c. Quanto de præsumpt. & in his, quę a partis consensu pendent, & lex eius consensum non perpendat, vt in matrimonio Abb. & alij in c. is qui fidem de spons. Fel. loco citato Ale. quem refert, & sequitur Mascard. d. q. x. n. 54. vbi etiam alias adducit limitationes, & declarationes.

Concludendum est igitur, contra coniecturas confidentiales positas in Constitutione Pij v. admitti probationem in

* contrarium, & ita communiter * seruatur, ac practicatur tota die, & tenetur

* per * omnes.

19 Concludendum est quoque, ipsam † probationem factam in contrarium tollere, & perimere coniecturas prædictas, vt voluerunt Abb. in cons. 61. col. vlt. vers. Item antiquitas, lib. primo, Dec. in l. prima, n. 68. vers. & prædicta in 3. lect. ff. si certum petatur, & cons. 400. n. 8. Crau. de antiq. temp. in 3. parte princ. in principio n. 28. & cons. 238. n. 13. & est ratio, quia,

20 quod probationibus constat, † dicitur ipsa veritas, l. ille, aut ille, §. cum in verbis, ff. de leg. tertio, l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. sed. veritas semper præualet, l. pen. §. mulier, ff. de probat. Bal. in d. filium in prima lectura, n. 4. ff. de his qui sunt sui, vel alien. iur. Card. Paris. cons. 29. n. 8. lib. 7. Ergo: idque eo magis quia fides, quæ a probatione prouenit,

21 dicitur magis certa, & hac ratione † debet præualere, Roman. cons. 156. n. 4. Soc. Sen. cons. 270. col. 2. lib. 2. & cons. 67. n. 2. lib. 3. Paris. cons. 29. n. 85. vol. 2. & expresse hoc colligitur ex l. vlt. C. si minor se maio. dix. ex l. vlt. in principio ff. eo. & l. si chyrographum ac l. cum de indebito, ff. de probat. l. nuptura, in fin. ff. de iur. dot. c. is qui fidem, de sponsal. eo modo, vt induceit Menoc. tract. de præsumpt. lib. primo, q. 31. n. 7. 8. cum seq. Quod comprobatur etiam, quia, si præsumptio va-

22 lidior tollit † minus validam, l. Diuus ff.

de in

de in integr.restit. & ibi Gl.l. non solum. ff.de ritu nupt.l.mater C. de calumniat.c. ex transmissa, qui filij sint legit. Bal. in rub.extra de præsumpr.n.primo,Salicet. in l.prima, in fin.C.qui & aduersus quos

23 & coniectura † fortior tollit minus fortem, l.quia autem, §.non simpliciter, ff. si quis omiss.causa testam. Bald.cons.302 lib. 2. Fulg. cons.173. Et indicium efficacius

24 cius tollit minus† efficax, Bar.in l. prima, §.primo,ff.de quæst.Paris.cons.153.n.54. lib.4. Gramm. vot. 3.n. 15.& hac ratione

25 duæ † præsumptiones tollunt vnam,Bal. in l. non ignorat n. 5. C. qui accus. non poss. Alex. cons.30. n.12.lib.7.Dec.cons. 470 n. 10.& cōs.619.col. vlt.Crau. cons. 149.n.17. Natt.cons.29.n. 14.lib.primo,

26 & vna efficax † tollit plures, quę infirmiores, & debiles essent, Paris. cons.10.n. 25.& cons.11.n.26.& cons. 29.n.84.vol.2. Ergo & huiusmodi probatio.

27 Accedat, quia præsumptio † legis tollitur per præsumptionem hominis, Soc. sen. in l. eum auus, n. 80. vers. 12. ff. de cond. & demonstr. post Bar. quæ citat Ruin. cons. 39. n. 10. & cons.40.n. 4. lib. primo,Soc.Iun. cons.58. n. 7. lib. 2. Dec. cons.15.n.2.

Probatio tamen in contrarium debet esse sufficiens. & aduertant patrocinan-

28 tes, vt sit † validior, iux.ea, quæ habentur in l.vlt.in principio, & ibi Bar. n.primo, ff. quod metus causa, Curr. Iun.in l. prima, n. 28.C. qui admitti, & cons.52. n.7.Alex.cons.99.in fin.lib.3.& vt sit pro-

29 bata per † tres testes idoneos, Specul. in tit.de probat. §. vltim. vers. vltim. Alex. in l. transactionem, n.3. C. de transact. Ias.in l.sciendum, n.10.ff.de verb.oblig. licet secundum aliquos duo sufficiant,

30 iuxta illud, In ore duorum † vel trium stat omne verbum, c.cum esses, & c.relatum, de testam.

Et, si contrarium nō fuerit probatum, quod lex præsumit in istis quatuor con-

31 iecturis, habetur pro veritate †, vt fuerit admissa confidentia, iuxta ea, quæ scribunt Cal.cōs.5.de probat.Guid.Pap. tract.de præsumpt.n.61. Oldrad.cōs.261. Nam hæc est natura præsumptionis iuris,

32 vt reijciat probandi onus in † aduersarium, l. generaliter, § si peritum, in fin. ff.de fidei.libert.l.vlt.in principio, ff. de eo, quod met. causa, l.cum de indebito in princ. ff.de probat. l.siue possidetis,C. eod. tit.c. ex insinuatione, de procur. c. vnico, vt Eccl. benef. Dec. cons. 540. n. 11.Fel. in c.super his n. 16 de accusat.Cefal.cons. 138.n. 18.Crau.de antiq. temp. par. prima, principio part. 11.n.26. Nec

33 mirum, Quia præsumptio iuris † dicitur vera, & propria probatio,Abb. in c. veniens, el secundo, n.6.de sponsal.Aret. in rub. extra de probat.n. 7.& ibi Dec.n. 13. Ber.n.55.Bal. in l.prima, n. 18. C.de fideicom. Ias. in l.licet Imper.n.13.ff. de leg.primo, Card. Paris.cons.80.n.15.& cons.97.n.7.vol.primo, Grat.cons.54.n. 52.lib.primo, quam conclusionem pluribus exemplis comprobat Menoch. de præsumpt.lib.primo, q.36. n.4. cum seq. Et ideo continetur sub dispositione le-

34 gis requirentis † probationes, Roman. in l.prima, n.7.C.de testam.mil. Etiam in vim condicionis,Bal.in l.id quod pauperibus, n. 24. C. de Episc. & Cler. Dec. d. rub.de probat.n.13. & in l.qui accusare, in fi.C.de eden. De qua re late Menoch. d.tract.q.37.& 38.lib.primo;Hinc dicunt

35 dd.præsumptionem† præualere proprietati sermonis, Bal. cons.45.statuto,col. vlt. vers. ad vltimum, lib. primo, Ang. cons.261.col.3.Alex.cons. 55.n.8. lib.3. Crauett. cons.161.n.13.

Septuagesimæ Octauæ Quæstionis Summarium.

1 Remissoria pro examinandis testibus, quando detur.
2 Non debet dari materia calumniandi.
3 Remissoria non datur in prima instantia.
4 In secunda instantia remissoria quando detur.
5 In Simonia non datur remissoria.
6 Ad probandum delictum non datur remissoria.
7 Ad probandum attentata non datur remissoria.
8 In iudicio confidentiæ datur remissoria.
9 Causa confidentiæ est profana.
10 In causis profanis conceditur remissoria.
11 Sine fumo datur remissoria in profanis.
12 Stylus quid in remissorijs.
13 Stylus stricti iuris est.
14 Stylus non excedit terminos.
15 Seruatur ius commune, vbi stylus non intrat.
16 Compulsoriales dantur ad probandum attentata.
17 Ex impedimento conceditur remissoria, vbi alias non datur.
18 Et propter calumniam in his casibus conceditur.
19 Frustra datur, quod non releuat.
20 Post rem iudicatam remissoria numquam conceditur.

11 *Res iudicata imponit finem litibus.*
12 *Ad purgandam innocentiam quando remissoria detur.*
13 *Remissoria solet dari cum rotulo in forma.*
14 *Et quid aliud seruetur.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA OCTAVA

ARGVMENTVM.

IN confidentia an detur remissoria.

SEptuagesimo octauo Quæro, an in Iudicio confidentiæ detur remissoria in partibus ad examinandum testes?
Pro negatiua adducitur stylus* Curiæ Romanæ, vt non dentur remissoriæ pro examinandis testibus in partibus subdi-
1 tis†, vel forsitan in regione aliena, Rot. decis. 10. nota de appellat. in ant. Rot. decis. 7. de appell. eo. lib. ne detur materia
2 † calumniandi & lites prorogandi, Addentes ad decis. 4. Rot. vt lit. pend. in nou. quod elicitur ex iure communi, ex auth. apud eloquentissimum C. de fid. Instr. Fel. in c. cum causam de testib. Rot. decis. 3. de off. deleg. in nou. cum alijs vt per Franc. Hercul. de attent. c. 16. col. prima, Vestr. in prax. Rom. Cur. lib. 6. c. vlt. n. 2. Cassad. decis. 4. de delation. in principio & ita fuit resolutum in vna * Calaguritan. coram R. P. D. Robusterio xi. Aprilis 1567. & est communis* opinio, vt per Lancellot. de attent. 2. part. c. 26. n. 109.
Secundo, affertur recepta conclusio etiam in * praxi remissoriam non dari,
3 quando sumus † in prima instantia in beneficialibus, vt per Put. decis. 54. n. 3. lib.
4 primo, neque etiam in secunda † instantia dari fuit resolutum in * vna Legionen. Archidiaconatus 11. Nouẽbris 1540. teste Put. decis. 42. lib. primo sed in crimine confidentiæ non datur appellatio & sic vnica est instantia, ergo in eo non datur remissoria.
5 Tertio, Quia † pro Simonia non datur remissoria, vt fuit resolutum in vna * Mediolanen. Præpositure coram Cardinali sanctę Crucis 21. Ianuarij 1555. & coram eodem 21. Nouembris 1558. fuit tentum, non esse dandam remissoriam in partibus ad recognoscendum apocham Simoniacam, quæ per vnum testem tantum est recognita, vt habetur. lib. diuers. decis. 142. in manuscr. & habetur per Cassad. decis. 3. & 4. de dilat. Io. Paul. decis. 123. Crescent. decis. 132. in manuscr.
Et in his terminis Simoniæ, vt non detur remissoria, fuit etiam resolutum in vna Tullen. Canonicatus coram D. Decano 18. Ianuarij 1553. teste Caputaq. de
6 cis. 62. par. 3. quia daretur † ad probandum delictum Simoniæ, ad quod non solet dari, & tamen confidentia est species Simoniæ.
Et non dari remissoriam ad proban-
7* dum † attentata, fuit pluries * resolutum in Rota, etiam si constaret de fumo attentatorum in vna Oximen. Archipresbyteratus coram D. Antonio August. sub die 19. Decembris 1545. & 26. Martij 1546. teste eodem August. decis. 4. incipien. fuit dubitatum.
His tamen non obstantibus, contraria
* opinio est verior, & in * praxi obseruata,
8 vt in iudicio confidentiæ † detur remissoria in partibus ad examinandum testes, quam Primo probo, quia causa confiden
9* tiæ est profana, vt † fuit resolutum bis * in Rota teste Cott decis. 387. in manuscr.
10 sed in † causis profanis conceditur remis-
* soria etiam in prima, instantia, vt fuit * resolutum in vna Gerunden. prætensæ priuationis regressus coram Accorambono die 15. Ianuarij 1552. teste Cott. d. decis. 387.
11 Et est regulare, vt † detur in profanis remissoria in qualibet instantia, etiam si-
* ne fumo, vt * fuit pluries resolutum in Rota in vna Oueten Abbatissatus de olero, coram D. Montisfiascon. die Mercurij 26. Octobris 1552. & in vna Valenten. subsidiorum coram D. Capilucco Veneris 7. Aprilis 1552. teste Caputaq. decis. 68. par. 3. & coram Moedan. 11. Nouembris 1542. teste Put. decis. 201. lib. primo.
Secundo, Quia, quod non detur re-
12* missoria, † procedit de stylo *, vt notabiliter explicat Lancellot. d. c. 26. n. 134. cum de iure secus sit, Cassad. decis. 4. n. 2. & seq. de dilat. vbi hoc egregie probat, & præsertim, quia probandi facultas non
13 est coarctanda, sed amplianda: stylus † autem est stricti iuris, Fel. in c. in nostra collor. 21. de rescr. Card. Paris. cons. 112.
14 n. 12. vol. 4. & non excedit † terminos, Bal. cons. 275. col. vlt. lib. 2. & in l. vlt. C. com. retr. Iud.
Ergo, cum non reperiatur introductus in hoc iudicio confidentiæ, seruabitur ius

15 ius † commune, Bellam. decis. 65. & decis.
461. Dec. cons. 72. col. 2. circa medium, &
in simili casu scripsi in tractat. de resig. be
nef. lib. 5. q. 18. n. 75. 76. 77. cum seq.

Quibus stantibus, argumentum primũ,
in contrarium adductum remouetur,

Secundum etiam non obstat cum hæc
sit causa profana, vt conclusit Rota,

Ad tertium respondetur, id esse ex sty-
lo, qui cessat hoc casu, vt dictum est.

Ad quartum, & vltimum, eodem mo-
do respondeo, & illa conclusio limitatur
pluribus modis, vt per Lancellor. d. c. 16.
a n. 113. vsque ad n. 138. & per Hercul. d.
c. 16 & quandoque dantur compulsoria-
16 les speciales ad partes † ad probandum
attentata, vt fuit dictum in vna* Astori-
* cen. Abbatiæ, coram Oradino 18. Ianua-
rij 1555.

His ergo solutis, concludendum est,
remissoriam dari in iudicio confidentiæ,
& id vidi seruari, quod eo magis proce-
dit, cum testes essent in remotissimis re-
gionibus, ita, vt, nisi cum maximo dis-
pendio, ad locum iudicij adduci possent,
vel aliquo iusto impedimento detineren
tur ex morbo, aut alias; nam hoc casu
concedenda est remissoria, etiam in ca-
17 sibus, in quibus ex † stylo non solet con-
cedi, Fel. in c. cum causa, n. 27. & 31. de
testib. Benintend. decis. 74. n. 4. Cassad.
decis. 4. de dilation. Menoch. de recuper.
poss. rem. 15. n. 346. & 348. q. 25. & rem. 17.
q. 15. n. 46.

Et eo etiam magis huiusmodi conclu-
sio procedit, cum constat in petente ca-
18 lumniam abesse, nam hoc casu † conce-
ditur etiam in casibus, in quibus de stylo
non solet concedi, Cassad. decis. 5. de se-
questr. poss. & fruct. & faciunt quæ scribit
Caputaq. decis. 136. p. 1.

Prudens autem & circunspectus iudex
illam dabit, cum iudicauerit illam rele-
19 uantem, quia † frustra expectatur proba-
tio, quę cum probatur non releuaret. Cas
sad. decis. 2. de dilat. Caputaq. decis. 68. &
decis. 70. p. 3. Put. decis. 366. lib. 2. & fuit
* resolutum in vna* Segobien. spolij bene-
ficij coram Guidobono 27. Iunij 1552. te
ste Caputaq. decis. 66. p. 3. & in vna Pam-
pilonen. Prioratus coram Puteo 1. Iunij.
1551. teste Caputaq. decis. 60. par. 3. & hac
20 ratione non conceditur post rem † iudi-
* catam, vt fuit resolutum* in vna Tole-
tan. Die 11. Maij 1551. coram Grass. teste
Caputaq. decis. 51. par. 3. quia per rem iu
21 dicatam est impositus finis † litibus, &
probationes non sunt recipiendæ, c. cum
Bertoldus, de re iudic. & hoc eo maxime,
cum aliter veritas haberi non potest, Soc.
Iunior cons. 60. n. 4. vol. 2. Gabriel. de Ma
lef. concl. 25. n. 7. & cum agitur ad purgan
22 dam innocentiam; nam tali casu † remis-
soria, quæ non conceditur, in criminali-
bus regulariter, datur Abb. in c. cum cau-
sam de testib. col. pen. Archidiac. in c. pręe
sentium, §. testes; col. pen. eo. titulo 6. &
ibi Gemin. in Gl. prima, datur vt innocen
tia purgetur, Salicet. in auth. apud elo-
quentissimum, prope fin. C. de fid. Instrum.
Soc. Iun. d. cons. 60. n. 7. vol. 2. vel quia a-
gitur de crimine ciuiliter Soc. Iun. loc.
cit. Gabriel. d. concl. n. 10.

Et huiusmodi remissoria de stylo solet
23 dari † cum rotolo in forma, iuxta ea, quæ
habentur in c. præsentium, de testib. lib.
6. c. forus, de verb. signif. c. venerabili de
testib. vbi Abb. n. 2. & alij Doct. vel desti-
natur Notarius ad recipiendum proba-
24 tiones vel ad recognoscendum †; & ita
* vidisse obseruare* attestatur Lancellot.
d. tract. de action. d. c. 26. n. 137. & ita etiã
* vidi seruari a Iudice* confidentiæ ann.
1590. cum destinauit Notorium, in causa
Cusentin. prætensæ confidentiæ ad Sere-
nissimum Magnum Ducem Etruriæ ad iu
randum quasdam literas, & in eadem
causa fuerunt datæ remissoriæ ad exami-
nandum testes Cremonæ, & Cosentiæ, &
ita communiter* seruatur.

Septuagesima Nona Quæstionis Summarium.

1 *EPiscopi sunt Ordinarij in earum diocesibus.*
2 *Possunt omnia crimina cognoscere.*
3 *Abbates sunt Ordinarij.*
4 *Auditor Cameræ est Ordinarius.*
5 *Mandatum videtur datum Iudicibus, qui habent facultatem.*
6 *Cum non est reseruata Papæ potestas, videtur con cessa Episcopis.*
7 *Verba referuntur ad intellectum iuris.*
8 *Pius V. sibi reseruauit cognitionem causarum con fidentialium.*
9 *Ex qua causa.*
10 *Delicta non debent remanere impunita.*
11 *Per delictum offenditur Deus, & Respublica.*
12 *Parum est iura condere, nisi debite mandentur exequtioni.*

13 *Idem Pius V. restrinxit dictam auocationem.*
14 *Quibus commiserit huiusmodi causas Pius V.*
15 *Sixtus Quintus erexit officium causarum confidentialium.*
16 *Confidentia solet committi inter potentes viros.*
17 *Iustitia debet ministrari æqua lance.*
18 *Iudex est in exequutionem iuris.*
19 *In causis reseruatis ordinarij nulliter procedunt.*
20 *Sententia lata in causis reseruatis est nulla.*
21 *Per reseruationem limitatur Ordinarij iurisdictio*
22 *Iurisdictio est fundamentum iudicij.*
23 *Iudicatum non dicitur, quod factum fuit ab eo, qui non debet potestatem.*
24 *Nullitas ex defectu iurisdictionis reputatur insanabilis.*
25 *Statutum reijciens nullitatem non comprehendit hanc ex defectu iurisdictionis.*
26 *Vltima attendenda.*
27 *Lex vltima seruanda.*
28 *Vnius inclusio est alterius exclusio.*
29 *Inferior non potest se intromittere vbi Papa ponit manus.*
30 *Episcopi, & alij ordinarij possunt cognoscere in causis confidentialibus.*
31 *Relaxata prohibitione actus potest fieri.*
32 *Fauorabilis iudicatur reductio ad ius commune.*
33 *Exceptio format regulam in casibus non exceptuatis.*
34 *Intellectus ad vitandam correctionem recipiendus.*
35 *Odiosa quatenus loquuntur intelligenda.*
36 *Relatum in referente.*
37 *Cum eisdem qualitatibus.*
38 *Relatio nunquam ad inutilia.*
39 *Generalis dispositio nunquam refertur ad contraria.*
40 *Lex intelligenda, vt alteri non præiudicet.*
41 *Iurisdictio censetur concessa cumulatiue, & non priuatiue.*
42 *Ac etiam per consuetudinem.*
43 *Princeps concedens Iurisdictionem alicui non videtur derogare iurisdictioni ordinarij.*
44 *Etiam si cõcessio sit facta per dictionem taxatiuã.*
45 *Iurisdictioni Ciuitatis non censetur derogatum per deputationes alterius officialis.*
46 *Per deputationem alicuius Visitatoris non prohibetur Episcopus visitare.*
47 *Causæ confidentiariæ, vt plurimum solent in vrbe tractari.*
48 *In causa confidentiali solet dari adiunctus.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA NONA

ARGVMENTVM.

QVis possit cognoscere causis de confidentialibus, & an Episcopi possint.

SEptuagesimo nono, Quæro, quis cognoscat de cõfidentijs beneficialibus? Attento iure communi, esset respondendum, Ordinarios iudices, † vt sũt Episco-
1 pi in earum Diœcesibus, c. cũ Episcopis de off. ord. lib. 6. c. decretum 10. q. 1. c. om-
2 nes 16. q. 7. c. perlectis 25. dist. qui habent fundatam intentionem inquirendi, † cognoscendi, & puniendi omnia, & quæcunque crimina, vt dicit sum. Pont. in c. primo, de off. ordin. vbi Abb. & alij omnes, hoc notant Gl. in cap. peruenit, dist. 95. Dec. in c. post cessionem col. prima, de proba. Bertachin. In tractatu de Episc. pat. secũda, n. 80. q. 35. Carrad. in templ. omniũ Iudic. lib. sec. c. 5. §. 4. de dignitate, & potẽtia Episcopi, n. 4. cum seq. Bursat. cõs. 405.
3 n. 1. & 2. vol. 4. Abbates, † & alij inferiores ordinarij in eorum iurisdictionibus, tex. cum glos. in c. ordinarij verbo locorum, de off. Iudic. in 6. Gl. in c. quamquam in verbo loci ordinario de vsur. lib. 6. Gl. in clem. prima, de sequestr. poss. & fruct. not. in c. cum contingat de off. ord.

Ac iudices ordinarij existentes in Ro.
4 Curia quales sunt † Audit. Cameræ, & alij, vt per Hostiens. in sum. de off. ord. post principium, §. quis possit esse ordinarius, Archid. in cap. experientiæ, post medium 11. q. prima, Glos. prima, in Clem. Aud., & ibi Card. Zabar. num. 5. Bonif. de Vitall. num. 25. de rescr. Mandos. in Gl. facult. §. sane in verbo generalis, & in reg. 7. Cancellariæ, quæst. 2. col. 4. & in tract. de monit. q. 44.

Idque etiam procedit, attenta constitutione Pij Quarti prohibentis, hoc crimen, namque videtur mandare his iudi-
5 cibus, qui de iure habent † hanc facultatem, iuxta ea, quæ habentur in l. Gallus, §. quidam recte, ff. de liber. & post. cum in eius constitutione sibi non reseruaue-
6 rit cognitionem, † & dictarum literarum executionem, Doct. omnes in cap. at si clerici, §. de adulterijs de iud. & verba
7 generalia referuntur ad † intellectum iuris, & de his intelliguntur, cap. 2. de bigam. Baldus, in leg. apertissimum, Cod. de iudic. Dec. d. §. de adulterijs, num. 41.

Sed Pius V. per eius Constitutionem 52. incip. Licet felic. recor. anno secundo
8 auocauit ad se omnes causas † confidentiarum beneficialium, & earundem cognitionem, & literarum Pij iv. executionem sibi, & successoribus reseruauit, etiã contra quoscunque Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Episopos, & alios quocunq. motas pendẽtes, & mouẽdas cotrã quibuscunq. iudicibus, etiã ad hoc spe

 cialiter

cialiter delegatis, etiam Auditoribus Rotæ, & S.R.E. Cardinalibus, cuius Constitutionis tenorem habes in Bullario fol. 1007. vbi potes videre.

Et ratio huius auocationis ponitur in d. constitutione in §. tamen, pro eo, quia:
9 istæ confidentiæ, † vt plurimum inter Cardinales, Archiepiscopos, Episcopos, & alios potentes viros committuntur, quibus pro eorum dignitatibus, gradibus, et officijs, aut potentia inferiores Iudices respectum habent, et ob eandem rationē non reperiuntur instigatores, et accusatores, qui velint propalare iustitiam desuper exhibendam, et ministrādam, ex quo
10 delictum remanet † impunitum, contra l. ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. vbi Bal. dicebat, publicæ disciplinæ fauorē dictare, ac suadere, vt delicta perpetrata puniantur, l. licitatio, §. quod illicite ff. de public. et vectig. l. capitalium, ff. de pœn. c. vt fame, de sent. excom. et ratione posita in leg. prima, Cod. ad l. Iul. repetund. quem textum aureū appellat Iodocus in prax. crimin. in prohem. numer. 9. et habetur per Marian. Soc. sen. in cap. veniens,
11 num. 287. de accusat. nam non solum Deus, sed etiam Respub. offenditur † per delictum. l. si quis ingenuum, § in ciuilibus ff. de capt. et postlim. reuer. Mar. Ant. Blanc. in praxi crimin. §. datis defensionibus, n. 44. et parum est iura condere, nisi
12 debitæ mandentur † exequutioni, ad not. in l. 2. ff. de orig. iur. Soc. in l. si filius, n. 7. ff. de lib. et post. Car. Paris, cons. 104. n. 69 vol. primo, Cephal. cons. 136. n. 18. lib. primo, Ruin. cons. 13. n. 17. vol. 2.

Idem Pius V. in Constitutione 87. relaxauit huiusmodi auocationem causarū confidentialium, et mandauit locorū ordinarijs, vt in suis Diœcesibus, et locis
13 exemptis † studiose attendant, et in delinquentes seuere animaduertant. Quæ relaxatio fuit facta de omnibus causis, prætterquam dependentibus coram eo, et de Cōsistorialibus contra Episcopos, Archiepiscopos, et Cardinales in quibus etiam possunt inquirere, et inquisitionem sigillo obsignatam ad Romanā Sedem transmittere, vt dicitur in §. Nos enim, et in §. quo circa.

Sed quia non poterat d. Pius V. huiusmodi causas cognoscere, et decidere ob
14 ardua, & grauissima † totius Reipub. Christianæ negotia, ideo eas commisit Honuphrio Cameræ Apostolicæ Præsidenti vsque ad sententiam exclusiue, quam sibi & successoribus reseruauit, vt patet in Motu propio 158. incip. Cum sicut accepimus, cuius tenorem habes in Bullario fol. 1165.

Et cum nec etiā posset audire relationem omnium istarum causarum, & postea sententiare, ideo idem Pius V. ampliauit iurisdictionem prædicti Iudicis, vt coniunctim cum alio possit omnes causas audire & decidere, etiam vsque ad sententiam inclusiue, exceptis causis contra Cardinalem, Patriarcham, Archiepiscopum, & Episcopum, vt patet in Motu proprio 159. incip. Cum alias, cuius etiam tenorē habes in Bullario, fol. 1166. Et ita vsque ad annū 1586. fuit seruatum, Namq. à Sum. Pont. pro tempore existenti deputabatur Prælatus doctus, & integerrimus, & inter alios a Gregor. xiij. fel. rec. fuit electus Illustrissimus, & Reuerendissimus D. Benedictus Iustinianus nunc S.R.E. præsbyter Cardinalis amplissimus, qui prudētia, integritate, legum, & literarum scientia, ac rerum agendarum experientia, & dexteritate nulli secundus. Et qui ita deputabatur secundum facultates cōcessas per Piū v. procedebat. Postea vero fel. recor. Six
15 tus v. erexit † officium Auditorarus causarum confidentialium, assignando Auditori decimam partem prouentuum, eiq. cōcedendo familiaritatē, continuamq. cōmensalitatem, & prælaturam domesticā, & facultatem procedendi contra omnes etiam Cardinales, & Auditorem constituit R. P. D. Alexandrum Catalanum pro duobus millibus ducatis auri de Camera, vt patet in Constitutione eiusdem Sixti v. 51. incip. Diuina, ann. secundo, cuius tenorem habes in Bullario. fol. 271. Quo Auditore vita functo, deputatus est R. P. D. Currusaureus.

Sed dubitari cōtingit, an hodie Episcopi, & alij ordinarij possint huiusmodi causas confidentiales cognoscere, & per sententiam diffinitiuam absolutoriam, aut condemnatoriam illas terminare?

Pro negatiua, quam à multis vidi pertinaciter defendi, Primo, adducitur allegata Cōstitutio 52. Pij V. incip. Intolerabilis fel. rec. publicata ann. sec. quā omnes causas confidentiales inter quoscunq. vertētes, & vertendas cognitioni suæ, & successorum Rom. Pont. reseruat, & dicit, quod

Pius

Pius iv. qui confidentias prohibuit, debebat hoc facere, & affert tres rationes. Prima, Quia confidentiæ solent, vt plu-
16 rimum committi † inter potentes viros, & Prælatos in dignitate maxima constitutos, & S.R.E. Cardinales, quarum personarum causæ non possunt ab inferioribus iudicibus cognosci, nec expedit, quia dicti iudices his pro eorum dignitatibus, gradibus, & officijs habent respectum, & propria iustitia non ministra-
17 tur † æqua lance, vt debet, c. Deus noster, dist. 13. Bal. in l. secunda, C. de sent. ex breui. l. recit. & in leg. 2. in 4. not. Cod.
18 de fidei comm. in † executionem iuris, l. ius autem, ff. de leg. l. nam prætorium, ff. de iust. & iur. cap. primo, de sent. & re iudic. c. cum lo. de fid. Inst. c. iudicantem 30. quæst. 5. leg. 2. §. parum est condere, ff. de iust. & iur. Secunda, quia contra tales personas nullus est, qui instigatorem, aut accusatorem se ostendere, aut propalare velit in iustitia desuper exhibenda, & ministranda, ex quo sequitur, delicta remanere impunita, cõtra ea, quæ habentur in l. ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. Tertia, quia iudices minores se reddunt circa puniendos confidentiarios negligentes, & morosi: Qua reseruatione sic stante Ordinarij cognoscere, & decidere non poterunt huiusmodi causas, & inualide, & nulliter procedent, sicut in alijs cau
19 sis † reseruatis, & faciunt quæ habentur in decis. 169. in nou. Bellam. decis. 576. vt per Hostien. de off. deleg. §. quid pertinet, col. 2. Gl. in cap. primo de translat. epis. & in c. quod translationem, de off. leg. Specul. de off. leg. §. nunc ostendendum, in princ. cum seq. col. cum sint iurisdictioni Papæ specialiter reseruatæ, & , si secus faciat sententia ab eo lata ex
20 defectu † suæ potestatis erit inutilis, & nulla, vt egregie scriptum reliquit Hostien. in sum. tit. de sent. §. quis debeat verbo ratione rei, faciũt quę scribit Bart. in l. omnes populi in 3. q. 4. quæst. principalis in fin. de iust. & iur. Bal. in l. pri. C. de iur. aur. annul. Ant. de Butr. in c. per venerabilem, col. 4. & ibi Abb. col. 3. qui fil. sint legit. & reseruatione limitari ordina-
21 riam † iurisdictionem scribit Vant. in tract. de nullit. in tit. de nullit. ex defectu iurisdic. n. 98. & 99. cum seq. & tamen
22 basis, & fundamentum iudicij † reputatur iurisdictio, Bal. in rub. C. si a competen. iudic. Ideo iudicatum dici non potest ab
23 eo, qui ius dicendi † non habuit, l. prima, §. primo, ff. ad Tertull. l. prima, §. hæc autem verba, ff. quod quisque iur. l. 2. in fin. ff. de pen. Hinc huiusmodi nullitas repu-
24 tatur † irreparabilis, & insanabilis defectus, Staphyl. de lit. grat. & iust. fol. 145. secundum primam impressionem, Sarn. quem refert, & sequitur Vant. loco citato, num. 6. & hac ratione dicta nullitas nõ
25 comprehenditur † sub statuto, seu alia dispositione nullitatem reijciente, Gl. vlt. in Clem. vnica de sequestr. poss. & fruct. Angel. in l. non erit, §. daro, ff. de iur. iur. Fel. in cap. ex parte el secundo in septima fall. de off. deleg. & in rubr. de for. compet. vers. tertium fundamentum, & est cõ munis* opinio, teste Alex. cons. 79. in causa, & lite in fin. lib. 7.

Secundo, comprobatur ex alia Constitutione Pij V. 158. incip. Cum sicut accepimus, vbi refert dictam reseruationem a se factam omnium causarum confidentiarum, & illas committit cuidam Prælato, quod etiam subsequens Constitutio 159 probat, & tamen hæ Constitutiones sunt posteriores Constitutione 87. Pij V. vt ordo ipsarum demonstrat, ergo in hoc ipsæ potius attendẽdæ, quã dicta Constitu
26 tio 87. vbi relaxat reseruationem, † præterquam in duobus casibus, l. pacta nouissima, C. de pact. l. si vnus §. pactum ne peteret, ff. eo. tit. Gl. in l. in ciuile, ff. de leg. & ibi Angel. egregie scriptum reliquit, quod, si duæ repugnantes municipales le
27 ges † extent in Statutorum libro, esse cã seruandam, quæ vltimo, loco scripta sit: regulare enim est, vt posterior ordo scripturæ attendatur, Alfan. in l. prima. n. 29. ff. si cert. pet.

Tertio, accedat Constitutio si incip. Diuina Dei prouidentia Sixti V. in pri. lib. suarum extrau. vbi in princ. ita dicit. Cũ itaq. alias fel. rec. Pius Papa V. prædecessor noster omniũ causarum confidentiarum pro tempore mouendarum cognitionem, & decisionem, ac literarũ Apostolicarum a pie mem. Pio Papa 4. etiã prædecessore nostro super huiusmodi confidentijs emanatarum executionem sibi, & successoribus suis reseruauit, &c. ex quibus verbis satis hoc deprehenditur.

Quarto, quia prædictus Sixtus V. præfata constitutione erexit officium iudicis confidẽtiarũ, & vocauit illũ Auditorẽ, cui

per clausulas generales,& facultates,amplissimam omnium causarum cognitionem,& decisionem mandauit, Quare videtur auferre potestatem,quæ potest cōpetere ordinarijs; tamen ex reg.vulgari,
28 Vnius inclusio † est alterius exclusio, l. cum Prætor, ff. de iudic. cum ibi not. tū
29 etiam,quia Papa apposuit manus † ergo inferior non potest se intromittere, c.vt nostrum de appellat.Bal.in cap. primo,§. ad hæc col. 3. de pac. iur. firm. Calder. cons.7.de præben. Roman.cons.335.col. prima,Dec.cons.137.col.2. vers. non ob. & in ca.cum accessissent,n.44.de constit.

His tamen non obstantibus, contrariā sententiam affirmatiuam existimo veriorem,& tenendam,vt Episcopi†, & alij Ordinarij possint hodie omnes causas confidentiales, cognoscere,& decidere,& mouet me P.Constit.dicta 87.Pij v.in §. Nos enim,vbi relaxat huiusmodi reseruationē,& cognitionem dictarū causarum, exceptis duntaxat illis causis, quę tunc coram ipso pendebant,& illis,quarū dispositio ratione Ecclesiarum,& Monasteriorum in Consistorio fieri consueuit,aut debet,& illis,quę cōtra ordinarios collatores Episcopos,& alios Superiores Pręlatos, etiam Cardinales haberi cōtingerit Ideo in§.quo circa,mādat omnibus locorum Ordinarijs,vt seuere in earū iurisdictionibus animaduertant aduersus confidentiarios,& omnes illorū causas,pręter quā dictas reseruatas specialiter,in quibus habeāt nihilominus facultatē inquirendi, & inquisitionem sigillo signatam transmittant ad Sedem Apostolicam,& vt vnusquisque verba possit considerare, illa apponerę placuit. Nos enim singulis Ordinarijs ipsis,prędictos omnes,& quoscunque alios,etiam exemptos,etiā per edictum publicū,constito prius summarie, & extraiudicialiter de nō tuto ad illos accessu,citandi,& monendi, eisque,ac iudicibus ordinarijs, & delegatis, alijsque personis quibuscunque, ne prędictorum executionem quoquo modo impediant, vel alias in illis se se interponāt, etiā per simile edictū inhibendi,eosdemque,ac alios cōtradictores,& rebelles quoscūque p cēsuras,& pœnas Ecclesiasticas, ac omnia alia iuris, & facti remedia opportuna compellendi, auxilium brachij sæcularis quandocunque opus erit,inuocandi,cæteraque in prædictis omnibus,& singulis necessaria faciendi, & exequendi, plenam, & liberam tenore præsentium concedimus facultatem.

Ex quibus verbis aperte patet, Ordinarios posse procedere, & decidere in omnibus, & in exceptuatis inquirere, nam reseruatio facta per eundem Pium
31 v. in Constitutione 52. est relaxata per † hanc, vnde prohibitio, & reseruatio amplius non attenditur, l.si quis priore, ff. ad Trebell. l. si iure ff. de leg. tertio, §. posteriore, Instit. quib. mod. testam. infirm. Et remotio obstaculorum, ac redu-
32 ctio ad ius commune † fauorabilis iudicatur,ca. ab exordio, dist.35.Gl.in c.statutum,de præb. lib.6. Anchar. cons. 131. Cassador. decis. 4. num. 2. de priuil. & faciunt not. in l. si vnus, §. pactum, ne peteret, ff. de pact. Et exceptio facta in illis casibus † firmat regulam in casibus non exceptuatis, l. quæsitum, §. idem respondet, ff. de fund. instrum. leg. nam quod liquide, in fine, ff. de pœn. leg. Silu. consil. 56. num. 10. Dec. in leg. vlt. num. 45. in princ. C. de ædict. Diu. Adrian. tollen.

Concludo igitur, hanc opinionem esse veriorem,vt hodie Ordinarij possint omnes causas confidentiales cognoscere & per sententiam diffinitiuam terminare, præterquam pendentes tunc temporis,Et contra Episcopos,&Cardinales,& de Ecclesijs,& Monasterijs Consistorialibus, in quibus poterunt inquirere,& formare processum, illosq. transmittere ad Sedem Apostolicam.

Non obstant in contrarium allegata. Nam ad primum, de Constitutione 52. Pij v. iam respondimus, illam esse relaxatam per Constitutionē 87. dātem certam formam, & regulam, vnde hæc, & non illa attendenda est, sicut in simili Idem Pius v. suspendit per Constitutionem 42. facultatem Ordinariorum admittendi resignationes beneficiorum, & per Constitutionem 58. relaxat huiusmodi suspēsionem datis quibusdā reguiis, vt late explicaui in tractatu de resig. benef. lib.5.q. 6.

Non obst. secundum de Constitutione Pij v.158.Nam vel respondetur, huiusmodi Bullam esse anteriorem dicta Constitutione 87. eiusdem Pij v. idest ante factā,& publicatam, quamuis in ordine ipsarum Constitutionum sit posterior, quod factū fuit inertia, & ignorātia illius,qui ordinauit

dinauit compilationem,& frequenter ex
perimur in alijs Constitutionibus, idque
comprobatur, quia dicta Constitutio.
158.non habet datam in fine,neque publi
catiouem,cũ sit simplex Motus proprius.
34 Ideo ad euitandam correctionem,&†cõ-
trarietatẽ legum hic intellectus recipiẽ-
dus erit,l.præcipimus,C.de appell.l.pri-
ma,C.de in off. dot.vel etiã dicimus,esto
quod sit posterior loqui respectu aliorũ
iudicum, non tamen ordinariorum. Vel
postremo respondemus,per eam non de-
rogari iurisdictioni ordinariorum, cum
nihil de hoc ibi dicatur,& tamen commu
nis* est conclusio,requiri in hoc deroga-
tionem particularem,cum potestas Ordi-
nariorum sit fauorabilis, & Constitutio
35 loquatur in casu odioso,vnde†quatenus
sonat,& exprimit intelligenda, Dyn. in
reg.odia,de reg.iur.in 6.

Potest insuper dici,quod Pius v.ibi cõ
mittit causas,quas sibi reseruauit,præter
relaxationem factam Ordinarijs,vt intel
ligatur quantum minus potest deroga-
tum iurisdictioni ipsorum.

Non obstat tertio,Constitutio Sixti V.
Nam respondetur,illam Constitutionem
36 referre dictas Constitutiones Pij V.†&
secundum illas erit intelligenda,l.asse to
to,ff. de hered. Instit.not.in l. si ita scrip-
sero, ff. de cond. & demonstr. & in authẽ.
si quis in aliquo documento, C. de eden.
Nam relatum censetur esse in referente
37 cum eisdem †qualitatibus, de quibus in
relato, Dec. cons. 47. num. primo, Paris.
cons. 21.num.39. volu.3. Et relatio num-
quam censetur facta ad ea, quæ, si fieret,
38 dispositio redderetur † inutilis, vel con-
tineret repugnantia, l. cum vulgari, ff.
de doz. præleg. l.vltim. in fin. Cod. de fi-
deic. libert. Bar. in l. prima, §. hoc edi-
cto, ff. de postul.& in l. talis scriptura, §.
vlt.ff. de leg. primo Gozad.cons.87.num.
19. Card. Paris.cons. 41. num. 65.vol.2.
sicuti generalis dispositio nunquam re-
39 fertur † ad contraria, & prohibita, ac inu
tilia, l. Quamquam, ff. de rit. nupt. cap. a
nobis de sent. excomm. cap. primo, de
iur. iur. lib.6. Bart. in l. siquis sub condi-
cione, in fine, ff. de condic. inst. Bal. in
l. vltim. §. in computatione, C. de iur.
delib. Ias. in l. filius a patre, §. vltim. in
secundo, not. ff. de lib.& post. Deputatio
enim Iudicis facta per Pium Quintum,
dicta Constitutione 158. & per Sixtum

Quintũ præfata Constitutione 51. debet
40 intelligi, vt alteri ius, † & præiudicium
non inferat, l. 2.§. quod si a Principe, ff.
ne quid in loc. publ. c. suggestum, de de-
cim.c.cum dilectus, de consuetud. c. du-
dum, de priuil.

Et communis* est conclusio, iurisdictio
41 nem † vni particulariter concessam non
intelligi priuatiue quoad habentem eã,
sed cumulatiue, l. vlti.C. de iurisd.omn.
iud. l. in sacris scriniis, la tertia, C. de
prox. sacr. scrin.lib.12.l.prima,C.Quan-
do Imp.inter pup.& vid.vel miser.pers.co
gnosc.l.prima,C.de off.præf.vrb.c.cum ab
ecclesiarum c. irrefragabili §.excessus de
off. ordin. cap. vt debitus, de appellat.
Roman. cons. 393. n. 3. Aret. cons. 102.
num. 1. & 2. Anchar. consil. 164. num. 5.
Rimin. iun. consil. 164. num. 5. in fin.
Barbat in cap. 2. de off. deleg. Ideo con-
suetudo etiam ita interpretatur, vt per
42 eam acquiratur†iurisdictio cumulatiue,
& non priuatiue, vt latissime deducit Fel.
in c. pastoralis n. 2. de off. ordin. Et regu-
lare est, ac ab omnibus * approbatum, vt
per iurisdictionem, ac potestatem in spe-
43 cie alteri à Principe concessam † iurisdi-
ctioni Ordinarij derogatum non cense-
ri, sed eam accumulatiue tantum tradi-
tam iudicari, Dec. cons. 3. n. 3. & cons.
542. n. 7. Grat. cons. 71. n. 2. & 26. lib. 2.
Ruin. consil. 7. n. 8. vol. 4. Ber. cons. 22.
num. 25. & seq. vol. primo, Ferrett. cons.
142. n. 14. Roland. à Vall. cons. 48. n. 25.
vol. 2. Couar. in c. alma mater par. pri-
ma, §. vltim. num. 3. de sent. excom. lib.
6. & alij de magis ** communi atte-
stantur Aret. cons. 102. Bursat. cons. 591.
num. 15. vol. 4. Quod ampliatur etiam
44 si sit † concessa per dictionem taxatiuam
Tiber. Decian. cons. 35. n. 59. vol. 2. &
cons. 118. num. 21. 22. cum seq. col. 3. &
ita iudicandum, est in Iurisdictione com
petente inferioribus Prælatis in aliqua
Diœcesi docet Ruin. dict. consil. 7. num.
6. qui dicit hanc * communem. Dec. in
cap. cæterum num. 5. de Iud. Couar. d. §.
vlt. num. 3. Ias. in l. quod rerum §. si quis
post num. 6. ff. de leg. 1. late Fel. dicto
cap. pastoralis de offic. deleg. Gram-
mat. vot. 28. nu. 4. & 6. Riminal. sen. con-
sil. 373. Riminal. Iun. in §. primo, nu-
mer. 178. Institut. de act. Et ita alias
consului in quadam Marsican. Ideo Ci-
uitati, quæ potest cognoscere de damnis

datis non derogatur per deputationem alterius officialis super hoc in specie factam, Bened. de Plumbin. & Bald. in l. Thais §. vlt. ff. de fideic. libertat. Barbat. in cap. 2. n. 33. de offic. deleg. Anchar. cons. 153. incip. de iuribus, & efficacia. Hinc ex speciali deputatione vnius visi-
45 tatoris quibusdam religionis facta † non prohibetur Episcopus quoque visitare, Anchar. in cap. tibi, qui de rescr. lib. 6. Barbat. d. cap. 2. num. 37.

Et ita in puncto iuris concluderem, R. Patre. D. ominus Auditor confidentiatum prætendit contrariam sententiam esse veriorem, scilicet, nullum Iudicem præter ipsum posse cognoscere, & decidere has causas, & quod solitus est inhibere omnibus Episcopis, & Rotæ Auditoribus, ac alijs Iudicibus, & ita mihi retulit. Ego autem, respectu sacræ Rotæ Auditorum, & aliorum Iudicum Romæ existentium, sum in sua sententia, respectu autem Ordinariorum, secus, per supradicta, & ratio differentiæ inter Episcopos, & Iudices vrbis, hæc est; Quia Pius. v. d. Constitutioue 87. relaxauit quoad Episcopos, vt patet per verba supra relata: Ergo, quoad alios remanet auocatio, & reseruatio, §. Affinitatis, Instit. de nupt.

Nec omittam referre, quod vidi aliquas sententias quorundam Vicariorum priuantium quosdam ob confidentiam commissam, & ab vna ipsarum, cum fuisset appellatum, locumtenens criminalis Auditoris cameræ absoluit condemnatum.

46 Non negabo tamen, vt plurimum † has causas in vrbe tractari coram dicto Iudice deputato, tum ob præfatam deputationem, tum etiam, quia cum impetrentur à Papa beneficia, in quibus commissa est confidentia, Romæ solet incipi causa ob faciliorem expeditionem; & vsus obtinuit, vt, quoties causa est grauis,
47 Papa ad instantiam partis det Auditori † confidentiarum in ea causa adiunctum aliquem Iudicem, vel vnum ex Auditoribus Rotæ, qui iuxta stylum Rotæ, solet communicare dubium in plena Rota, & a DD. habere votum, quo facto dictus Auditor deuenit ad sententiam, iuxta mentem Rotæ.

Octuagesimæ Quæstionis Summarium.

1. *Quomodo proceditur in Iudicio confidentiarum.*
2. *Literæ pro sumendis inditijs in crimine confidentiæ quomodo fiant.*
3. *Monitorium ad comparendum in crimine confidentiæ quomodo expediatur.*
4. *Sequestrum in causis confidentiæ quomodo fiat.*
5. *Sequestrum, quando & quomodo detur.*
6. *Forma sententiæ condemnatoriæ in crimine confidentiæ.*
7. *Forma sententiæ absolutoriæ.*

QVAESTIO OCTVAGESIMA

ARGVMENTVM.

De modo procedendi in crimine confidentiæ, quomodo sumitur informatio, fit citatio ad comparendum, sequestrum, & datur sententia absolutoria, vel condemnatoria.

Octuagesimo Quæro, quomodo Iudex Confidentiatum procedat in his causis? Stylus * est, quod volens impetrare aliquod Beneficium, super quo
1 commissa fuit confidentia, porrigit † supplicationem R.P.D. Datario, & facit instantiam penes Iudicem confidentiarum à quo, constito sibi de aliquo fumo confidentiæ admissæ, solent concedi litteræ pro sumendis indicijs: quibus receptis, si aliquo modo cõstat, expeditur manda tũ ad personaliter comparendum; & postea datur sequestrum si adest causa, & de mũ causa ventilatur, ac disputatur, & solet dari adiunctus per S. D. N. vel Auditor Rotæ, vel aliquis Prælatus, & seruatis de iure seruandis, fertur sententia absolutoria, vel condemnatoria, & pro totali informatione nouitiorum placuit nobis hic inserere formulas literarum pro sumendis indicijs, pro comparitione personali, & pro sequestro ac formulas sententiæ absolutoriæ, & condemnatoriæ, quas omnes habui à

R. Patre D. Lælio Curtius
aureo V. I. D. inte-
gro Iudice ad
præsens con-
fidentia-
rum.

Die

Die 20. Martij 1592.
Taruisin. Confiden.

Litere pro sumendis indicijs.

LAelius † Currusaureus, &c. Admodū R. P. D. N. N. N. & eorum alteri salutem in Domino, & nostris huiusmodi, imo verius Apostolicis firmiter obedire mandatis Noueritis, qualiter fel. rec. Sixtus Papa Quintus omnes, & singulas causas confidentiales nobis commisit viden. nec non literas, seu constituriones per fel. rec. Pium Quartum, & Pium Papam v. super Confidentijs beneficialibus editas summarie, simpliciter, & de plano, & manu Regia, quacunque appellatione, & alias de Iure admissibili reiecta, & postposita, plenarie, & totaliter exequen. & executioni mandan. & nos ad vniuersas causas in Iudicem, seu Auditorem generalē deputauit, aliaq. fecit, prout in suis desuper sub plumbo expeditis literis plenius continetur, post quas comparuit coram nobis magnificus, & Excellens D. Natalis Rondeninus V. I. D. sanctissimi D. N. Papæ, & R. Cameræ Apostolicę Procurator fiscalis generalis, quęrelanter exponens, ad eius aures peruenisse, qualiter R. D. N. olim prouisus de Beneficio magnæ mansionariæ S. Viralis nuncupat. in Ecclesia Taruisin. confidenter illud resignauit ad fauorem R. D. M. sibi sanguine coniuncti cū pactis, & conuenrionibus infrascriptis, videlicet quod dictus D. M. resignans possit omnes fructus dicti beneficij percipere, & in suos vsus conuertere pro vt illos post dictam resignationē percepit, & qui in eius propria domo ipsum Reuer. D. M. resignatarium retineret, & illi victum subministraret, prout illum retinuit, & victum subministrauit, & non nullas alias pactiones confidentiarias, simoniacam prauitatem sapientes, inter eos super dicto beneficio fecerunt, sententias, censuras, & pœnas tam à sacris Canonibus promulgatas, quam in literis Apostolicis fel. rec. dictorum summorum Pontificum Pij iv. & Pij v. super confidētijs beneficialibus emanatis contentas, temere, & damnabiliter incurrendo. Vt autē prædictæ probationes habeātur, & desuper procedi possit, pro parte dicti D. Procuratoris Fiscalis instanter requisiti. Nos Lælius Auditor antedictus, attenden. requisitionem huiusmodi fore iustam, & rationi consonam, & quod iusta petenti non est denegan. assensus, attento, quod super præmissis ex parte eiusdem D. Procuratoris Fiscalis aliqua informatio data extitit; Vobis D. D. N. N. N. & vestrum cuiuslibet, insolidum, de vestra fide, prudentia, & integritate confisi, ad infrascripta peragen. eligen. duximus. Idcirco, auctoritate Apostolica, nobis concessa, & quę fungimur in hac parte, & in virtute Sanctę obedientiæ, & sub mille ducatorum auri de Camera eidem, Cameræ Apostolicæ applican. & pro illis mādati executiui ac in iuris subsidium excommunicationis quorumcunque beneficiorum, alijsq. Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis per nos imponen. & augendis, statim visis, & receptis, præsentibus, & postquam præsentium vigore requisiti fueritis pro eiusdem d. Procuratoris fiscalis parte accedendo propterea, quo fuerit accedendū quoscunq. testes, qui coram vobis inducti fuerint super præmissis, ac alijs articulis forsan coram vobis pro parte eiusdem D. Procuratoris fiscalis exhibendis, medijs eorū iuramentis, in māibus vestris præstādis, secrete, & diligenter, ac etiā, si opus fuerit, citatis præfatis N. & M. & quibuscūq. interesse hābentibus examinetis, seu per vestrum fidum, & legalem notarium examinari faciatis, ac ab eisdem supradictis testibus quomodolibet inductis eorum dicta fideliter recipiatis, & illos examini se subijcere cōgatis, & compellatis, sub pœnis, & censuris arbitrio vestro imponendis, eorumq. dicta, & dipositiones, postquam in scriptis redacta fuerint, & quæcunq. instrumenta processus, iura, & munimenta, & alias cuiuscunque generis scripturas probationum, & informationum genera præmissorum, seu eorum aliqua quomodolibet concernentia coram vobis pro eiusdem D. Procuratoris fiscalis parte producta recipiatis, & admittatis, & de omnibus fieri, clandique, vestro sigillo sigillari faciatis, & ad nos quāto citius secrete, & fideliter transmittatis. Testes vero, qui se examini subijcere, & Notarios cæterasq. quascumque personas, quæ scripturas, seu informationes dare recusauerint, seu distulerint, per opportuna iuris, & facti remedia, & legitimis

timis habitis processibus per censuras Ecclesiasticas & pœnas pecuniarias arbitrio vestro imponen. & applican. seruata forma à Conc. Trid. prescripta, appellatione postposita, cogatis & compellatis in his vos taliter habentes, qui nota contemptus, siue contumeliæ vobis nullatenus adscribatur In Quorum &c.

Die 20 Mensis Martij 1592.

REuerendus magnificus & Excellens D. Natalis Rondeninus, Procurator Fiscalis generalis, citra, sponte, ac omni meliori modo substituit D. Dionysium N. In Ciuitate Taruisin. commorantem, absentem, ita tamen, specialiter & expresse ad ipsius magnifici D. Procuratoris Fiscalis nomine, & pro eo retroscriptas literas Commissoriales exequen. & suæ debite executioni demandari peten. & obtinen. & omnes actus circa id necessarios, & oportunos facien. & generaliter transferen. Protestans, & super quibus &c. Actum Romæ, in Domo solitæ habit. eiusdem magnifici D. Procuratoris Fiscalis, præsentibus ibidem N. testibus &c.

Die 12. Mensis Februarij 1592.
Aretin. Plebaniæ.

Monitorium ad legitime comparen.

3 LAelius Currusaureus &c. Vniuersis, salutem in Domino, & nostris huiusmodi, immo verius Apostolicis firmiter obedire mandatis. Noueritis, qualiter fil. rec. Sixtus Papa v. omnes, & singulas causas nobis commisit viden. nec non literas seu cõstitutiones per fel. rec. Pium Papam iv. & Pium Papam v. super Confidentijs beneficialibus editas summarie, & nos ad Vniuersas Confidentiarum causas huiusmodi, vt præfertur, audiendas, In Iudicem, & Auditorem generalem deputauit, aliaque voluit, fecit, & decreuit, pro vt in suis de super sub plumbo expeditis literis sub Dat. Romæ Anno Incarnationis Dominicę 1586. Cal. Nouemb. Pōtificatus sui anno 2. plenius cõtinetur: quas quidẽ literas hic breuitatis causa inseri omisimus. Post hæc, cõparuit coram nobis magn. & Exc. Dominus Rondeninus, V. I. D. S. D. N. Papæ & R. C. Apostolicæ Procurator Fiscalis generalis, querelanter exponens, ad eius aures peruenisse, qualiter de anno 1590. & mense Augusti D. N. olim Plebanus Plebaniæ Sancti N. Diocesis N. resignauit dictã Plebaniam ad fauorem D. M. cum pacto quod dictus D. N. posset exigere fructus illos annorũ 1591. & 1592. & quod dictus M. teneretur suis impensis expedire Bullas tam resignationis, quam pensionis scutorum ducatorum auri in aureo ipsi D. N. reseruatę pro vt iam dictus N. fructus Anni præteriti exegit post dictam resignationem, & nonnullas alias pactiones Confidentiarias, simoniacam prauitatem sapien. tam super dicta plebania & illius fructibus, redditibus, & prouentibus, quam super dicta prætensa pensione, inter eos fecerunt sententias censuras, & pœnas, tam a sacris Canonibus promulgatas, quam in literis Apostolicis Fel. rec. Pij iv. & Pij v. super Confidentijs beneficialibus emanatis contentas temere, & dãnabiliter incurrendas, &, qui talia facere suaserit, debitas luāt pœnas, ne, illorum castigatione omissa, similia, vel peiora facere præsumant quare, pro eiusdem D. Procuratoris Fiscalis parte, instanter requisiti, discretioni vestræ, & cuiuslibet vestrum, tenore præsentium, committimus, & mandamus, quatenus, receptis præsentibus, & postquã pro parte supradicti D. Procuratoris Fiscalis præsentium vigore fueritis requisiti, moneatis, & requiratis primo, secundo, & tertio, & peremptoriæ dictum Dominum N. ex aduerso principalem, eidemque præcipiatis, & mandetis, quibus nos etiam tenore præsentium præcipimus, & mandamus, quatenus infra triginta dies post præsentium præsentationem eis faciendam, quorum triginta dierum, decem pro primo, decem pro secundo, decem pro tertio, & peremptorio terminis, & monitione Canonica assignamus, & vos eidem assignetis sub priuatione omnium & singulorum beneficiorum Ecclesiasticorum & officiorum, ac pensionum annuatum, quæ, & quas in eius persona obtinet, & habet, & præsertim dictæ plebaniæ & supradictę pensionis inhabilitatis ad illas, & alia quæcunque beneficia in posterum obtinenda, Confiscatorumq. criminis confidentialis simoniæ huiusmodi perpetuæ infamiæ & mil-

cutiui

le ducatorum aurei eidem R. Cameræ Apostolicæ applica. & pro illis mandati executiui & in subsidiũ excõmunicationis alijsq. Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis legitime debeat Romę coram nobis ad se à pręmissis criminibus, excessibus, & delictis excusandum, & defendendum, & cum dicto D. Procuratore Fiscali tam super pręmissis, quam pœnis, & censuris in pręnarratis literis Apostolicis contentis contra tales inflictis, & promulgatis stare iuri, & iudicatum soluere realiter, & cum effectu comparuisse, & comparere &c. si prædictus Do. N. sic monitus pręmissa omnia & singula, prout ei committitur, & mandatur, nõ adimpleuerit, vel adimplere recusauerit, seu distulerit, eumdem peremptorie citari curetis, prout et nos citamus, quatenus prima, die iuridica, post lapsum dictorum triginta dierum, compareat Romæ legitime coram nobis ad viden. sententias, censuras, & pœnas prædictas incidisse, & incurrisse declarari, & in causa & causis prædictis ad omnes, & singulos actus incumbentes vsque ad sententiam diffinitiuam, & illius exec. inclusiue processuri, & procedi visuri, aliaque dicturi, facturi, allegaturi, ostensuri, & recepturi, quod Iustitia suadebit, & ordo dictauerit rationis, certificantes eumdẽ N. quod, si in dicto citationis termino, vt præmissũ est, cõparere non curauerit, seu si comparuerit, & præmissis non paruerit, nos ad dictarum sententiarum, & pœnarũ incursus declaratoriam procedemus, iustitia mediante, dicti sic moniti & citati contumaciam in aliquo non obstare Diem vero &c. In quorum &c.

Die 22. Mensis Maij 1591. Placentin. Pro compostellan.

Sequestrum pro vt infra.

4 Laelius Curusaureus R. R. dd. Doctor. N. Placentin. Prouinciæ Compostellanæ, & Doctori N. & eorum cuiuslibet in solidum salutem in Domino, & nostris huiusmodi, immo verius Apostolicis firmiter obedire mandatis: Noueritis, qualiter Fel. rec. Sixtus Papa v. per suas sub plumbo expeditas literas omnes singulas causas confidentiarum beneficialium tam motas, & pendentes, quam in futurũ mouendas quomodolibet inter quasuis personas nobis commisit, viden. audien. deciden. & fine debito terminan. nec non literas, seu constitutiones per Fel. rec. Pium iv. & Pium v. super confidentijs beneficialibus editas summarie, simpliciter, & de plano, & manu Regia, quacunque appellatione (etiam de iure admissibili) recepta, & postposita plenariæ, & totaliter exequi voluit, nosque in Iudicem, & Auditorem generalem deputauit, aliaque fecit, pro vt in suis desuper sub plumbo expeditis literis plenius continetur. Pro parte autem & ad Instantiam magnifici D. Io. Iacobi Panici sanctissimi D. N. Papæ, & Reuer. Cameræ Apostolicæ Procuratoris Fiscalis generalis; fuit coram nobis introducta lis, & causa contra R. R. d. d. N. nullius dioc. & N. de, & super confidentia commissa, & pactionibus confidentiarijs, Simoniacam prauitatem sapien. fact. inter ipsos N. & N. de & super annua pensione ducatorum mille, & septingentorum auri in auro impositi super fructibus, redditibus, & forsam distributionibus quotidianis Decanatus Ecclesiæ Placentin. Prouinciæ Compostellanæ sub conditione dandi singulo anno eidem N. ducatos, quingentos aurei, & ad effectum illos exigendi procuratorem irreuocabilẽ, vt in rem propriam, ipse N. eumdem N. constituit in dicto Simoniam committendo de quibus omnibus in actis nostri infrascripti Notarij constat, Decretoque per nos contra eosdem N. & N. pro parte eiusdem D. Procuratoris Fiscalis monitorio extra Rom. curiam & ad partes legitime comparen. & se super præmissis expurgan. pro ut in dicto monitorio continetur, pro parte eiusdem Domini Procuratoris Fiscalis fuimus instanter requisiti, quatenus, stantibus præmissis, ac nullitate dictæ Procuræ, & Pensionis factæ pend. N. infrascriptum, sequestrum decernere, & relaxare dignaremur Nos igitur, attendentes requisitionem huiusmodi fore iustam, & rationi consonam quodque iusta petenti non est denegan. assensus, maxime stante, quod huiusmodi lite pendente nõ videtur honestum, quod D. N. ac alias illicitas pactiones prædictas vlterius exequatur sequestrum prædictum decernendum, & relaxandum duximus pro ut decernimus, & relaxamus per pręsẽtes quo circa

circa vobis R.R.dd. Doctoribus N. & N. prædictis, & vestrum cuiuslibet in solidũ in virtute sanctæ obedientiæ committimus, & mandamus, quatenus statim visis præsentibus, & postquam vigore præsentium fueritis requisiti, seu alter vestrum fuerit requisitus, ex parte nostra, immo verius Apostolica auctoritate, omnes, & singulos fructus, redditus, & prouentus decimales beneficij simplicis loci seu oppidi de locis, quos ipse N. exigere prætendit, & à prædicto N. possessi per quasuis personas hactenus debitos, & in futurum deben. & soluen. respectiue penes & apud quoscunque eos soluere deben. existen. à debitoribus prædicti beneficij simplicis, loci, seu oppidi locos, quibuscunque non obstantibus, auctoritate Apostolica, exigatis, & recuperetis, dictosq. omnes respectiue fructus, redditus, prouentus decimales beneficij simplicis prædicti postquam recuperati fuerint penes Vos, seu alterum vestrum, aut aliam personam fide, & facultatibus idoneam per vos eligendam deponatis, seu deponi faciatis, illosque sub firmo, valido, & arcto sequestro teneatis, & custodiatis nemini, consignan. vel relaxan. sine speciali, & expressa nostra ordinatione, & quoscunque contradictores dictos fructus soluere tradere, & consignare recusan. vel differen. per oportuna iuris, & facti remedia legitimis habitis processibus per pœnas pecuniarias arbitrio nostro imponen. & applican. & in iuris subsidiũ excõmunicationis seruato ordine à Côc. Trid. præscripto etiam per cẽsuras Ecclesiasticas appellatione postposita cogatis, & compellatis ac cogi, & compelli faciatis, & mandetis in præmissis In Quorum, &c.

Aduertendum tamen est Iudicem non debere deuenire ad sequestrationem fructuum de facili, sed cum causa magna
5 & † summaria cognitione causæ Bald. in l. fideiussor. S. vlt. ff. qui satis. cog. & l. prima C. de seque. pec. Abb. in c. dilectus in fin. de seque. possess. Berous in c. quoniam contra numero 157. de probat. cum alijs, vt per Bursat. cons. 423. n. primo. nam regulariter sequestrum, est prohibitum, & de genere prohibitorum a lege, tub. l. prima, & toto tit. ff. C. de prohibita sequestratione, cum alijs, vt per Soc. Iun. consil. 68. num. 163. & est admodum odiosum, & propterea frequenter reuocatur, vt habetur decis. 97. nu. primo, lib. 2. & decis. 29. lib. tertio, & multoties annullatur ex causis vt per Dec. cons. 366. num. 13. Felin. in cap. examinata de Iudic. Viuius com. opin. verbo sequestrum. Iacob. Nouell. reg. 199. idque præsertim in prima instantia in qua pars grauanda non est sequestro, vt habetur deci. 634. n. 4. lib. 3. Decis. Thol. 477. Paris. cons. 41. n. 45. & seq. vol. primo Nat cons. 584. Crauet. cons. 272. n. 13. Berous cons. 116. n. 6. lib. 3. Dari igitur debet cum adest causa legitima, & non alias, vt per Doctores in c. 2. de sequestr. possess. & causas dandi sequestrum ponit Salicet. in l. prima, & ibi late Curt. Sen. in secundo, notab. C. de sequestr. prohibe. per tum & eo casu ob causam cum cautione relaxari debet, vt habetur decis. 16. n. 2. lib. primo, & in stylo, hoc etiam admittit. Et quando ex officio iudex possit apponere sequestrum vide Gaslad. decis. tertia, de restit. spol. in fin. & habes in decis. 469. num. 4. & seq. lib. 3. in impressione noniter. Et in hoc prudens iudex debet esse circumspectus.

Sententia condemnatoria.

CHristi nomine Inuocato &c. Pro Tribunali Seden. & Deum solum præ
6 oculis haben. † per hanc nostram, sententiam diffinitiuam quam de V. dto R. Domini Marci Antonij Episcopi Sorani Vicegerentis Illustrissimi, & Reuerendissimi D. Cardinalis Vicarij de consensu partium per nos deputati virtute memorialium S. D.N. Papæ transmissorum, & iuris peritorum cõsilio ferimus in his scriptis in causa, & causis coram nobis in prima, vel alia veriori verten. instantia Inter magnificũ & Ecc. D. Io. Iacobum Nerottum S. D.N. Papæ, & R. Cameræ Apostolicæ Procuratorem fiscalem, & R. D. N. illi pro omni suo iure, & interesse adheren. ex vna, nec nõ D. N. præsbyterum reum conuentum, & processatum de & super crimine simoniæ, & confidentiæ per ipsum N. commissæ cum quodam N. in resignatione Parochialis Ecclesiæ ad eiusdem N. fauorem alias facta, rebusque alijs in actis causæ, & causarum huiusmodi latius deductis, & expressis, ac illorum occasione partibus ex altera dicimus, pronuntiamus, diffinitiue sententiamus, decernimus, & declaramus

ramus, dictum N. reum conuentum dicto Crimine Simoniæ, seu confidentiæ repertum culpabilem, & de iure punibilem, & incidisse in pœnas, sententias, & censuras in Bullis fel. rec. Pij Papæ iv. & Pij Pape v. super Simonijs & Confidentijs editis contentas & inflictas dictumque beneficium à die commissæ Confidentię vacauisse, & vacare, & illius prouisionem ad Sedem Apostolicam, etiam priuatiue, quo ad omnes spectare, & pertinere, omnesque, & singulos fructus ab eodem à dicta die commissæ Confidentiæ citra perceptos, ad R. Cameram deuolutos, dictoque N. super præmissis omnibus, & singulis perpetuum silentium imponen. fore, & esse, pro. vt in ponimus, eumdemque in expensis coram nobis legitime factis condemnamus quorum fructuum liquidationem, & expensarum taxationem, mandati executiui relaxationem, ac totalem executionem huiusmodi nostræ sententiæ nobis imposterum reseruamus, & ita Dicimus, sententiamus, & pronunciamus, non solum modo predicto, sed alio omni meliori modo, &c.

Ita Pronunciaui Ego Lelius Currufaureus Auditor, de Voto supradicti Reuerendissimi Domini Marci Antonij Episcopi Sorani Vicesgerentis &c.

Sententia absolutoria.

CHristi nomine Inuocato. Pro tribunali sedem, & solum Deum præ ocu-
7 lis habent. Per hanc nostram diffinitiuam, sententiam, quam de iuris peritorum consilio ferimus in his scriptis in causa, et causis coram nobis Inter magnificum D. Io. Iacobum Negotium S. D. N. Papæ et R. Cameræ Apostolicæ Procuratorem Fiscalem, ac R. D. Franciscum N. Instigatorem seu querelantem ex vna, et Nob. virum R. D. Paulum N. reum conuentum et se defendentem de et super prætenso Crimine confidentię vt prætendebatur commisso, et perpetrato inter prædictum D. Paulum, et q. d. Bernardinum N. occasione resignationis perpetuæ cappellaniæ sitæ in Ecclesia Sancti Antonij de Catarzio Portus Naoniæ Cocordien. dioc. ac perpetui simplicis beneficij Ecclesiastici Clericatus nuncupati, et Parrochiali loci de Cóclada Paduanæ dioc. alias per D. Bernardinum in fauorem præ dictia Euli factæ et per fel. rec. Iulium Papam tertium, admissæ, rebusque alijs in actis, et processu causæ, et causarum huiusmodi latius deductis, eorum occasione, partibus ex altera dicimus pronuntiamus, sententiamus, et declaramus prædictum D. Paulum non repertum culpabilem, neque de iure punibilem, propterea ipsum fore liberan. et absoluen. pro vt absoluimus, et liberamus, et pro absoluto, et liberato haberi volumus, et mandamus à prædicta querela, seu imputatione Confidentiæ, et in futurum hac de causa non posse, nec debere amplius molestari; et processum, inquisitionem, querelam, fideiussionis sequestra, et acta quecunque contra ipsum facta & respectiue emanata cum omnibus inde sequutis fore, & esse cassan. circumducen. abolen. & irritan. prout cassamus, circumducimus, & abolemus, ac irritamus, & pro cassatis, & circumductis abolitis, & irritatis haberi volumus, & mandamus, appositiones, perturbationes, vexationes, querelas inquisitiones, & impedimenta quæcunque de & super præmissis dicto D. Paulo factas, & illatas facta, & illata fuisse, & esse temerarias, illicitas, iniquas, indebitas, & iniustas, temerariaque, illicita, iniqua, indebita, & iniusta, ac de facto præsumptas, ac præsumpta, illasque & illa prędictis d. Fiscali & Francisco minime fatere liquisse, nec licere, & propterea de & super illis, & alijs prædictis perpetuum silentium imponen. fore, & esse pro vt imponimus omni meliori modo &c.

Ita Pronunciaui Ego Lelius Currufaureus Auditor &c.

Octuagesima Prima & Vltima Questionis Summarium.

1 VErba Constitutionis Pij iv. super confidentijs.
2 Constitutio Pij iv. super confidentijs quomodo est compilata in settimo libro Decretalium.
3 Verba constitutionis Pij v. super Confidentijs.
4 Sepe fuit tractatum de moderanda hac constitutione.
5 Compilatio huius Constitutionis in settimo libro Decretalium.
6 Scripta sunt submittenda correctioni Sedis Apostolicæ.

QVAE-

QUAESTIO OCTVAGESIMA PRIMA ET VLTIMA

ARGVMENTVM.

Ponuntur verba extrauag. Pij iv. & Pij v. & earum reformatio.

ET, quia supra in quęstione septima erãt ponenda verba Constitut. Pij iv. & Pij v. & fuerunt omissa, ideo, pro cõmoditate habentium hunc librum, placuit in calce huius operis verba ipsarum hic inserere: dicta Constitutio Pij Quart. in Bullario est in ordine 109. cuius hæc sũt

1 verba † Romanum Pontificem in excelsa militantis Ecclesię specula constitutum, vigiles mentis oculos, non solum in absentium extendere, sed potissimum in pręsentium, domesticorumque fratrum & filiorum suorum mores diligenter perscrutandos aliquando reflectere, ac eos, præsertim quos in Apostolicæ sollicitudinis partem euocauit Altissimus, ne dum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab eius omni moda suspicione vacuos, & immunes conseruare decet, vt qui cœteros illustris officij sublimitate antecellunt, eosdem prisco etiam illa morum integritate præstare dignoscantur, Sane, licet, dudum, cum certam simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, etiam Roman. Cur. atq. adeo in sacrum ven. fratrem nostrum S.R.E. Cardinalium Collegium, quasi per cuniculos irrepsisse, ac nonnullos ex ipsis fratribus nimia quadam facilitate, seu potius importunis amicorum familiarumque precibus adductos, beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi recepisse, & frequenter recipere intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ exercendę, seu amicitiæ colendę viam, a tanto saltem Collegio prorsus eliminare cupientes, eosdem fratres in Consistori nostro secreto, non semel admonuerimus, huic aliena beneficia custodiendi modo ne assuescerent, ne ue illa hoc pacto reciperent, vtque sic recepta admitterent nihilominus nuper ad aures nostras peruenit, eorum aliquos, monitionis nostræ, immo potius suimet oblitos, ea, quæ custodienda receperant, beneficia, nondum tamen dimisisse, Et insuper illos, & non nullos alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Camerę Apostolicæ Clericos, Ecclesias, Monasteria, dignitates, & alia beneficia huiusmodi in sui fauorem resignata, cessa, vel alias dimissa, acceptasse, aut de illis per obitum vel alias vacantibus, a nobis, & prædecessoribus nostris, seu etiam ab ordinarijs, & alijs inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum pręsentationem ad alterius commodum sibi prouideri obtinuisse, illaque, ac etiam alia, aliter vacantia: sibi in titulum, commendam, vel administrationem, aut alias dicta auctoritate concessa, quandoque in resignantium, vel cedentium, seu etiam aliorum fauore cessisse, vel alias dimisisse ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, redditus, & prouentus Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, huiusmodi in toto, vel in parte etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem prouisionem, præsentationem, & aliam dispositionem beneficiorum Ecclesiasticorum ad eorumdem Ecclesiarum, Monasteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore existentes, ac alios huiusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, nec non regressus, siue accessus, & ingressus ad Ecclesias etiam Cathedrales, Monasteria, ac alia diuersa beneficia Ecclesiastica, sibi reseruari procurasse, & obtinuisse ad hoc videlicet, vt confidentes sic decimarum Apostolicarum vel communis dicti Collegij & annatæ, aliorumque iurium dictæ Cameræ debitorum solutionem eludant, integrisque beneficiorum, etiam in mensibus Apostolicis vacantium, alias dispositioni Sedis Apostolicę generaliter reseruatorum collatoribus, ac interdum vt beneficia ipsa, tempore procedente in aliquorum tunc forsan de iure inhabilium, & incapacium, vel nõdum adhuc natorum, fauorem cedantur, seu resignentur vel vt personę inhabiles, & incapaces huiusmodi, etiam laici, pensionibus, ac fructibus, redditibus, & prouentibus Ecclesiasticis fruantur, & gaudeant, seu potius illos, & facultate transferendi prædicta abutantur, in animarum suarum periculum, & perniciosum exemplum. Quare nos, hanc Cardinalium eorumdem in

monitionibus nostris parêdo in curiam, & tam illorum, quam cæterorum Prælatorum, etiam Clericorum, ac aliorum quorumcumque indignam fallaciam conniuentibus oculis diutius minime dissimulandam, sed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem esse censentes: Et, quoniam hanc ipsorum, qui monitioni nostræ non parentes beneficia huiusmodi in confidentiam, vt præfertur retinuerunt, & fructus ex eis indebite, vel percipiendo, vel per alios nomime suo etiam per simulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias ac donationes, & remissiones percipi sinendo grauiter excesserunt Cardinalium metam potius, ex immoderata erga suos indulgentia quam aliquo præceptorum nostrorum spretu processisse facile reputamus, iccirco omnes, & singulas Ecclesias etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monasteria etiam Consistorialia, Prioratus, Præposituras, Præpositatus, Dignitates etiam maiores, & principales etiam conuentuales, personatus administrationes, & officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, sæcularia, & quorumuis ordinum, regularia, etiam de iurepatronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illustrium, etiam ex fundatione, & dotatione existentia per eiusdem Romanę Ecclesiæ etiam Episcopos Cardinales, & quoscumque alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos & alios Episcopos, ac etiam eiusdem Cameræ Clericos in titulum, commendam, vel administrationem, aut alios, in huiusmodi confidentiam iure prohibitam cuius personæ, vt præfertur, contemplatione, vel intuitus, quouis modo recepta, illorum liberam collationem, & dispositionem nobis, & Sedi Apostolicæ harum serie reseruantes ipso iure a die receptionis eorumdem vacauisse, & vacare. Ac fructuum, & pensionum, reseruationes, ac facultates transferêdi & collationes beneficiorum concessiones, eis, vt præmittitur, factas, ac regressus, siue accessus, & ingressus concessos huiusmodi cessasse, & cessare, ac extinctos esse, & eosdem Cardinales, seu quosuis alios a prima die receptionis beneficiorum huiusmodi citra fructus, redditus & prouentus earumdem Eccl. Monast. Degnitatum, & aliorum benef. ac pensionis prædictas indebite percipere, suosq. facere nô potuisse, neq. debuisse, sed illos omnes, & singulos ad Camerã eandê deuolutos fuisse, & esse, illique deberi, ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet peruenerunt, & eorum hæredes integram illorum restitutionem in vtroq. foro teneri, & ad id opportunis iuris remedijs compelli debere auctoritate Apostolica tenore præsentium decernimus, & declaramus, & insuper vniuersis, & singulis, iam eiusdem Rom. Ecclesiæ Cardinalibus, & Episcopis, quam Prælatis & Clericis, & alijs prædictis prę sentibus, & futuris ne deinceps vllo vmquam tempore aliquas Ecclesias Monast. Dignitates, vel alia beneficia etiam de dicto iure patronatus vti pręfertur existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus, seu accessus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reseruationum huiusmodi sibi postmodum cedentibus procurandarum, recipere præsumant, Cardinalibus videlicet, & alijs Pręlatis huiusmodi in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, reliquis vero sub maioris excommunicationis latæ sententiæ pœna, per contrafacientes eo ipso incurrenda, a qua, nisi a nobis, aut Romano Pont. pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolui nequeât districtius inhibemus. Ac quascumq. collationes, prouisiones, pręfectiones, commendas reseruationes facultates etiam transferendi, ac regrediendi, siue accedendi, & ingrediêdi, ac alias dispositiones de Eccl. Mon. dignitatibus, & alijs beneficijs, eorumq. fructibus, & beneficiorũ collationibus per nos & alios Rom. Pont. successores nostros, etiã motu proprio, seu consistor. aut etiam per ordinarios & alios infer. collatores etiã ad patronorũ commodũ præsentationem, & alias quomodolibet cum interuentu confidentiæ huiusmodi expresse, siue occulte, ac de iure pręsumpto, & alias cõtra præmissa pro tempore factas, nullas, & inualidas, nulliusq. roboris, vel momenti fore, neque cuiquã suffragari, sed Eccl. Mon. Dignitates, ac alia benef. huiusmodi ipso iure vacare, ac nostræ, & Sedis Apost. dispositioni reseruata fructusque, & pensiones Cameræ Apost. applicatos

vt præfertur esse,& censeri. Sicque in præmissis omnibus,& singulis per quoscunq. Iudices,& camerarios, etiam ipsius Ecclesiæ Rom. Cardinales sublata eis quauis aliter interpretandi,& iudicandi facultate, etiam per præsumptiones,& coniecturas legitimas,& eorum arbitrios (cum alias confidentias huiusmodi in lucē erui, & probari non posse constet) procedendo iudicari,& diffiniri debere: Ac quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum,& inane similiter decernimus. Non obstantibus fel. rec. &c.

Et de hac constitutione: cum fuisset facta mentio in Cōgregatione septimi libri Decretalis in qua ego intersum, fuit per Illustrissimos,& Reuerendiss. D.D. Card. mihi demandatum, vt illam breuibus verbis compilarem non facta mentione de S.R.E. Cardinalibus, & ego illam compi-
2 liaui † breuiter hoc modo.

Vt simoniacæ prauitatis species, quam beneficiorum Confidentiam vocant, penitus tollatur, statuimus omnes,& singulas Ecclesias Metropolitanas, Cathedrales, Monasteria, etiā Consistorialia, Prioratus, cæteraque beneficia Ecclesiastica cum cura,& sine cura, sæcularia, & quorumuis ordinum regularia, per quoscūq. etiam Cardinales in titulum, commendā, etiam administrationem aut alias in confidentiam iure prohibitam data, ac quouismodo recepta, ipso iure, a die receptionis eorundem vacauisse,& vacare,& ipsorum dispositionem ad Sedem Apostolicā spectare. Volumus præterea, prouisiones, collationes, commendas,& alias dispositiones etiam ad præsentationem patronorum, de huiusmodi Ecclesijs, Monasterijs ac beneficijs, nec nō reseruationes fructuum, pensionum cum Interuentu cōfidentiæ factas, nullius momēti fore, nec cuiquam suffragari, ac id perpetrantes esse excommunicatos, teneriq. ad fructuū restitutionem, Decernimus insuper, præsumptiōnes,& coniecturas legitimas sufficere ad detegendum hoc scelus.

Et, cum haberem onus imprimendi dictum librum, ita illam imprimi feci sub libro quinto tit. de Sim. c. 4. ac in Congregatione facta in domo Illustrissimi Cardinalis Pinelli sub die 7. Augusti 1593. cum esset lecta placuit omnibus,& fuit resolutum verbum aliquod non esse addendum, neque minuendum.

Constitutio vero Pij V. in Bullario est
3 in ordine 87. Et hæc sunt eius verba. Intolerabilis † multorū peruersitas, quæ sacrosanctas Cōstitutiones nouis quotidie fraudibus eludere nituntur, sæpe illarum authores in necessitatem adducit cautius prouidendi; quo pertinacium animi ab improbis conatibus, grauiore sanctione proposita, reprimantur. Bene quidem,& prouidenter fel. rec. Pius Papa iv. prædecessor noster, ad tollendam fiduciariæ mācipationis beneficiorum Ecclesiasticorū corruptelam, statuit,& decreuit, vt ipso iure vacarent Ecclesiæ, Monasteria, cæteraque beneficia Ecclesiastica in confidētiam à quibuscumq. etiam S.R.E. Cardinalibus, cuiusuis personæ contemplatione, vel intuitu recepta, liberam illorum dispositionem sibi,& Apostolicæ Sedi reseruando, nec valerent ipsorum collationes, seu concessiones, nec fructuum, nec pensionum reseruationes, nec facultates illas transferendi, nec regrediendi, seu accedendi,& ingrediendi ad Ecclesias, Monasteria,& beneficia supradicta, illaque recipientes, fructus, pensiones,& alias res eorundem indebite perciperent, Prohibens quibuscunque, etiam sub censuris Ecclesiasticis, ne quid huiusmodi amplius auderent, Ac etiā decreuit, omnes,& quascunque prouisiones, præfectiones, collationes cōmendas,& alias dispositiones de Ecclesijs, Monasterijs,& beneficijs nec non reseruationes fructuum, pensionum rerum,& iurium, ac etiam trāsferendi, regrediendi, accedendi,& ingrediendi, aliasque facultates siue per se, siue futuros Romanos Pontifices etiam Motu proprio ac Consistorialiter, siue etiam per ordinarios collatores, etiam ad patronorum præsentationem, cum interuentu confidentię huiusmodi, siue expresse, siue occulte, ac de iure præsumpto, & alias contra prædicta pro tempore factas nullius momenti fore, nec cuiquam suffragari, sed Ecclesias, Monasteria,& beneficia huiusmodi ipso iure vacare, ac prædictæ dispositioni reseruata esse, sicque per quoscunque etiam per præsumptiones,& coniecturas legitimas,& alias eorum arbitrio procedendo (cum alioqui confidentias huiusmodi in lucem erui,& probari non posse constaret) iudicari,& diffiniri debere. Nec non irritum,& inane,

ne, quicquid secus contingeret attentari. Quemadmodum confectis super his literis suis plenius continetur. Verumtamen, propter improbas multorum cupiditates, prædicta, quæ ad purgandam hac pernicie Ecclesiam, & animarum salutem ab ipso prędecessore edita sunt, in multis deprehendimus viam aperuisse grauius delinquendi, siquidem cum frequentibus plurium quærelis pridem concitati, quod iudices in causis huiusmodi confidentiarum expediendis remissiores essent, omnes, & singulas causas ipsas vbicunque, & inter quoscunque motas ad nos aduocauissemus, ac omnimodam huiusmodi causarum præsentium, & futurarum rerumque omnium ex ipsis resultantium cognitionem nobis, & successoribus nostris reseruauissemus, & super quibusdam coram nobis processum fuisset, varijs inde, nec leuibus coniecturis intelleximus, vitium quidem confidentiæ occulte irrepsisse, sed in plerisque causis præsumptiones, & coniecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minime sufficere, eiusq. rei causa plurimos, qui ante literarum prædictarum editionem huiusmodi confidētias exercebāt, vbi cognouerunt obstructam veritatem propter difficultates probandi in iudicio confidentias ipsas, contempta constitutione prædicta, Ecclesias, Monasteria, & beneficia sic recepta, vt prius retinere, alios fructus, pensiones, & alias res accipere: alias, eorum exemplo, ad similia, & grauiora fidentius commoueri. Multi enim, ipsa beneficia iure retinere nequeuntes, alij, ne cogantur ad sacros ordines, ad residentiam, ad incedendum in habitu Clericali, vt ad bellum proficiscantur, vt inimicos occidant; alij, vt alieno nomine lites agant, aut defendāt; alij, propter crimina incapaces; quidam, vt purgato delicto, vel absolutione consecuta, illa recuperant, eadem in alios deponunt, & in plerisque fructus ipsorum, aut eis ministrantur, aut quibus ipsi statuunt, sæpe laicis, & inhabilibus. Plerique, vel senes, vel infirmi, vt beneficia in domibus suis perpetuent, illa renunciarunt, & renunciant in alios, qui vel profanam familiā [illegible] de fructibus Ecclesiasticis alant, vel illa etiam nunc infantibus, aut nascituris asseruent, facto interdum circuitu retrocessionis cū reseruatione fructuum, & aliarum rerum, aut accessu, præsertim ab illis, qui prestandorū iurium Cameręe Apostolicæ sunt immunes: alij aut incapaces, aut alijs beneficijs Ecclesiasticis onusti, aut Ecclesiastico ordini sese mancipare refugientes, aut mere laici beneficia Ecclesiastica alijs conferenda procurant, vt de illis postmodum ad libitum suum disponatur, fructus etiam percipientes illorum. Ad hæc plerique ordinarij, & alij collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda beneficia, vt fructus, seu pensiones capiant eorumdem, alij sue faciant ministrari. Alia item per multa eiuscemodi admittuntur, quibus immaculata rerum diuinarum puritas impie violatur, disciplinæ Ecclesiasticæ neruus derumpitur, & imminens patratur exitium animarum. Quare nos, volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere, præsentium auctoritate statuimus, vt, si quis, quacunque auctoritate, Ecclesiam, vel Monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecunque ex resignatione, vel cessione cuiuscunque personæ simpliciter, aut cū circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu, etiam sola dimittentis intentione receperit, vt illa, vel illud, etiam in euentum regressus, vel accessus, eidem dimittenti, vel alteri postea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alij, vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur ex eisdem, hæc Confidentia censeatur. Item, si ordinarius, vel alius collator contulerit ante hac, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vacās, ea conditione tacita, vel expressa, vt postea in alterum, pro arbitrio Collatoris, seu alterius cuiuscunq. contra iuris communis ordinationem, disponatur, siue vt de eo prouisus, fructus illius, vel partē ad vtilitatem, vel libitum conferentis, vel cedentis, aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionem illi, vel illis, quem, vel quos idem collator, aut cedens, vel alius per se, vel alium scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat, & pariter si a patrono, etiā laico, vel alteri præsentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri. Ad hæc, si Clericus prædictæ Cameręe, aut Cardinalis, aut alius a solutione iurium ipsius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus, post resignationem, vel cessionem alicu-

ius extranei, de Ecclesia, Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se, Apostolica, vel alia auctoritate factam, & admissam, illam, vel illud etiam confectis literis Apostolicis, & possessione apprehensa, in eundem resignantem, vel cedentem, modico spatio interiecto, veluti duorum, aut trium mensium, retrocesserit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ, seu Monasterij, aut beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatum, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam, vel illud, ipsi Clerico, vel Cardinali, aut alij exempto sit, fuerit ve concessus. Postremo, si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum est, denuo receperit, quacumque auctoritate, Ecclesiam, Monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod ante vel post commissum delictum, aut contractam irregularitatem dimiserit, in quouis horum casuum confidentiæ prauitas sit contracta, casusq. huiusmodi literis prædictis comprehendantur, ac si illis specialiter expressi fuissent, licet ipsum confidentiæ crimen alterius tantum partis conscientia sit amissum. Ad probandum vero plene confidentiarũ abusum, inter alias etiam, hę præsumptiones, & coniecturæ habeantur legitimæ videlicet. Si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel Monasterium, aut beneficium, & publicatam resignationem, seu cessionem, captamque a successore possessionẽ, se se in illa, vel illo, seu rebus illius, per se vel alium, seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicunque successor illi, vel eius propinquis ipsum, aut partem aliquam remiserit eorundem. Si recipiens beneficium constituerit dimittentẽ, vel eius parentes, aut propinquos, Procuratores ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi, & illi, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit. Si vel sola procurationis depositione, vel libris rationalibus, mensariorum ex parte dimittentis, expeditio, quæ personam recipientis concernit, pro secura sit, simulque expensæ pro ea necessariæ ab illo factæ fuerint. Denique, si quis pro concessione alioui facta quacunque auctoritate de beneficio Ecclesiastico per se, vel alium, seu alios intercesserit, vel alias in negotio concessionis sese immiscuerit quoquomodo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus possessoris, ac etiã simplicis donationis titulo, perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quãdocumque: Testes autem de quaque re singulares singulas probare valeant præsumptiones, & coniecturas, Pluresque huiusmodi præsumptiones, & coniecturæ plenam probationem faciant in prædictis. Cæterum criminosi, & cæteri omnes, qui ad perhibendum in casibus simoniæ testimonium recipi possunt, ad prædicta omnia admittantur. Sed, ne quisquam, etiam vana fiducia fretus, non intendendi contra se iudicij, in crimine perseueret, vtq. hoc malum grauioris censuræ stimulo vsque quaque prohibeatur, omnes, & singulos, qui hucusque Ecclesias, Monasteria, & beneficia, fructus, pensiones aliasue res, intercedente hoc confidentiæ vitio, receperunt, ac retinent, nisi statim ad se reuersi, & resipiscentes, celeri dimissione sibi prospexerint; & quicquid tale admiserint in futurum, etiam omnibus, & singulis alijs Ecclesijs, Monasterijs, dignitatibus, administrationibus officijs, & beneficijs obtentis quæ pariter sub dicta reseruatione comprehendi volumus, nec non fructibus pensionibus, & alijs rebus Ecclesiasticis, ac etiam Romanæ Curiæ, & alijs officijs temporalibus præsentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles decernimus, & in iuris subsidium excommunicationis sententia innodamus, a qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio, quam à Romano Pontifice, absolutionis beneficium valeat obtinere. Nos enim aduocationem causarum huiusmodi, & reseruationem cognitionis illarum, rerumq. omnium inde emergentium, nobis, & prædictis successoribus, vt prędictum est facta, causis illis dumtaxat exceptis, quæ iam coram nobis pendere noscuntur, ac etiam ijs quas nomine Ecclesiarum, & Monasteriorum, quorum dispositio in Consistorio fieri consueuit, aut debet, itemque contra Ordinarios collatores Episcopos, & alios superiores Prælatos, etiam Cardinales haberi contigerit, vti iam alijs nostris literis statutum est, audiẽdis, decidẽdis, & terminandis, harum serie prorsus relaxata, de-

ta, decernimus, ita deinceps quoscumq. iudices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac prædictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales; sublata eis, & ipsorum cuicumque quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, interpretari, & diffiniri debere; necnon irritum, & inane, quicquid secus in prædictis per quoscumque quauis auctoritate, scienter, vel ignoráter contigerit attentari. Quocirca omnibus locorum Ordinarijs districtius iniungimus, vt in suis quisque Ecclesijs, Ciuitatibus, Dioecesibus, & locis, etiam exemptis, ad prædicta studiose attendant, & quatenus illis relaxauimus, in delinquentes seuere animaduertant, si Diuinæ Maiestatis iudicium, dictæque Sedis censuram voluerint euitare. In cœteris vero causis, & negotijs, nobis, & prædictis successoribus exceptis; eosdem locorum Ordinarios præsentium auctoritate delegamus vt, gratia, et fauore postpositis, pro se quisque, cum venerit vsus, contra prædictos omnes sub ipsa exceptione comprehensos diligenter inquirant, suoque Inquisitiones omnes sigillo obsignatas ad prædictam Sedem quam primum transferát, vt nos, & prædicti successores in causis huiusmodi procedentes, quod iustum fuerit, decernamus. Nos enim singulis Ordinarijs ipsis prædictos omnes, & quoscumque alios etiam exemptos, etiam per edictum publicum, constito prius summarie, & extraiudicialiter de non tuto ad illos accessu citandi, & monendi, eisq. ac iudicibus ordinarijs, & delegatis, alijsque personis quibuscumque, ne prædictorum executionem quoquomodo impediant, vel alias in illis se se interponant, etiam per simile edictum inhibendi, eosdemque, ac alios contradictores, & rebelles quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac omnia alia iuris, & facti remedia oportuna compellendi auxilium brachij sæcularis, quandocumque opus erit, inuocandi, cæteraque in prædictis omnibus, & singulis necessaria faciendi, & exequendi, plenam, & liberam tenore præsentium concedimus facultatem. Non obstan. fel. record. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, alijsque Apostolicis Constitutionibus, & ordinationibus, quodque Episcopis Collatoribus & Prelatis prędictis etiam Cardinalibus, vel quibusuis alijs communiter vel diuisim a prædicta sit Sede indultum vel imposterum indulgere contingat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari aut contra indulta huiusmodi ad iudicium trahi non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, & ad verbum de indulto huiusmodi mentionē & quibuslibet alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorū existant, per quę præsentibus non expressa, aut in totum non inserta, effectus præsentium aut attributæ prædictis ordinarijs iurisdictionis explicatio, seu exercitium vel executio impediri valeat quomodocumque vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis, cæterisque contrarijs quibuscumque, literis prædecessoris huiusmodi nihilominus in suo robore duraturis. Volumus autem, vt præsentium exempla, etiam impressa, edantur, eaq. notarij publici manu, & cuiuscumq. Curiæ Ecclesiasticæ eiusve Prelati sigillo obsignata, eandem illam prorsus fidem in iudicio, & extra vbique locorum faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo.

4 Constitutio ista † Pij v. est proculdubio rigorosa nimis atque terribilis, sed huiusmodi rigor tunc nempe necessarius erat, quando confidentiæ crimen sic vbique locorum vagabatur, vt omnibus fere pro non crimine haberetur; Hodie autem cum propter sancitas pœnas confidentia non sic laxis committatur habenis, imo perpauci sint qui huiusmodi vitio laborent, communis omnium opinio fuit hanc Pij v. constitutionem in quibusdam Iuri communi repugnantibus capitibus reformandam, & iam sub Gregorio xiij. fæl. mem. de hoc tractatum fuit sed nil conclusum: Postea sub Sixto v. fæl. rec. pluries similiter de hoc fuit dictum necnon commissum duobus Rotæ Auditoribus, vt ex illa quæ reformanda viderentur capita elicerent, sed Sixto morte præuento res adnihilum deducta. Demum cum S. D. N. Clemens VIII. Vt septimi Decretalium compilatio ex sacro-

rum Florentin. Lateranen. vltimi, ac Tridentini, Conciliorum textibus & summorum Pontificum constitutionibus per proprios titulos diuisis atque dispositis non intermitteretur iusserit, tres iam sunt anni circa illam consumpti, congregatis vnaquaque hebdomada doctissimis pluribus viris, coram Illustrissimo, & Reuerendissimo D. Cardinali Pinello, doctrina, prudentia & experientia claro, assistentibus etiam Illustrissimis & Reuerendissimis DD. S.R.E. Cardinalibus Eruditissimis Matthæio, & Ascanio Columna, huic autem Congregationi cum & ipse interessem, fuit interdum tractatum de hac Pij v. constitutione, & vt compilationi immisceretur (sed reformata) conclusum. Sed tandem cum multi multa dixissent super hoc, censuit Congregatio vt sub his sequentibus verbis apponeretur, & sic ego curam gerens vt Septimus Decretalium huiusmodi ad ostendendum tantummodo imprimeretur, illam sic apponi curaui sub lib. 5. tit. de sim. c. 5. Nunc Deum optimum rogandum censeo, vt S. D. N. tam vtile quod extat opus totq. laboribus perfectum non sinat occultum sed in lucem emittat, reor enim non minorem illa allaturum vtilitatem, quam attulit Decretalium compilatio sub Gregorio IX. Sexti sub Bonifacio VIII. Clementinarumque sub Clemente V. Hoc enim opus non vtile quidem solum, sed necessarium videtur vt in lucem emittatur, inter tot enim summorum Pontificum constitutiones tribus voluminibus dispositas, multæ sunt peculiares, nonnollæ superfluæ, plurimæ abrogatæ, reiectæ aliquæ: Sperandum igitur est S. D. N. tanta cum vigilantia, prudentia, ac sanctitate Vniuersalis Ecclesiæ ad gubernationem incumbentem non passurum vtilimum necessariumque huiusmodi opus clam esse, eoq. magis quia Illustris. Card. Pinellus, qui magnopere in eo elaborauit id eidem S. D. N. memorare non desistet. Interea hic subijciam tenorem compilationis huius constitutionis Pij v.

5 Quamquam † fel. rec. Pius iv. sapienter prouidit ad tollendã fiduciatiæ mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorũ corruptelam, comperimus tamen plerosque huius criminis probandi difficultatẽ confisos non desistere id patrare.

Quare nos volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere: præsentium auctoritate statuimus, vt si quis quacumque auctoritate Ecclesiam vel Monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecumq. ex resignatione, vel cessione cuiuscumq. personæ simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu, receperit, vt illa, vel illud etiam in euentum regressus, vel accessus dimittenti, vel alteri postea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars illi, vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur, ex eisdem hac confidentia censeatur.

Iidem si ordinarius, vel alius Collator contulerit ante hac, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vacans ea conditione tacita, vel expressa, vt postea in alterum pro arbitrio Collatoris seu alterius cuiuscumque contra iuris communis ordinationẽ disponatur, siue vt de eo prouisus fructus illius, vel partem ad vtilitatem, vel libitum conferentis, vel cedentis aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionem illi, vel illis, quem, vel quos idem collator aut cedens, vel alias per se, vel alium scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat & pariter si a patrono etiã laico, vel alteri præsentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri.

Ad hæc si a solutione iurium ipsius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus post resignationem, vel cessionem alicuius extranei de Ecclesia Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se, Apostolica, vel alia auctoritate factam & admissam illam, vel illud etiam confectis litteris Apostolicis possessione apprehensa in eundem resignanrem, vel cedentem modico spatio interiecto veluti duorum, aut trium mensium retrocesserit aut retrocedat in futurum & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ seu Monasterij, aut beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatum aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam, vel illud ipsi Clerico, vel Cardinali, aut alij exempto sit fueritve concessus.

Postremo si quis crimine aliquo absolutus aut cum quo super irregularitate dispensatum est denuo receperit quacumque auctoritate Ecclesiam Monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod

quod ante, vel post commissum delictum aut contractam irregularitatem dimiserit in quouis horum casuum confidentiæ prauitas sit contracta casusq. huiusmodi literis prædictis comprehendantur ac si illis speciatim expressi fuissent.

Ad probandum vero plene confidentiarum abusum inter alias etiam hę præsumptiones, & coniecturę habeantur legitime, videlicet. Siquis post cessam ab se Ecclesiam, vel Monasterium, aut beneficium, & publicatam resignationem seu cessionem captâque a successore possessionem, se in illa, vel illo, seu rebus illius perse, vel per alium, seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumque successor illi, vel eius propin quis ipsos, aut partem aliquam remiserit eorumdem.

Si recipiens beneficium constituerit dimittentem, vel eius parentes aut propinquos procuratores ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi, & illi vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit.

Si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mensariorum ex parte dimittentis, expeditio, quæ personam recipientis concernit, prosecuta sit simulq. expensę pro ea necessariæ ab illo factæ fuerint.

Denique si quis pro concessione alicui facta quacumque auctoritate de beneficio Ecclesiastico per se, vel aliū, seu alias in negotio concessionis sese immiscuerit quoquomodo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto etiá permanus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocumque.

Testes autem duo singulas probare valeant præsumptiones, & coniecturas. Pluresque huiusmodi præsumptiones, & coniecturæ plenam probationem faciant in prædictis.

Cœterum Criminosi, & cœteri omnes qui ad prohibendum in casibus simoniæ testimonium recipi possunt ad prædicta omnia admittantur.

Vt hoc malum grauioris censuræ stimulo vsquequaque prohibeatur omnes & singulos qui Ecclesias Monasteria Beneficia, fructus pensiones aliasve res intercedente hoc confidentię vitio recepe rint etiam omnibus & singulis alijs Ecclesijs, Monasterijs dignitatibus, administrationibus, officijs, & beneficijs obtentis, quæ reseruata esse volumus necnon fructibus pensionibus, & alijs rebus Ecclesiasticis præsentium auctoritate priuamus & ad futura inhabiles decernimus, & in iuris subsidiū excōmunicationis sen tētia innodamus, a qua nullus nisi in mortis articulo constitutus ab alio quam a Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere.

Et Die 7. Augusti 1593. compilatio placuit omnibus: fuit tādem dictum quod fiat verbum cum S. D. N. circa quattuor coniecturas positas per Pium v. in versiculo ad probandam, nam melius esset illas tollere & remittere hoc sub dispositione iuris cōmunis. Et in hac compilatione sunt sublata illa verba sola dimittētis intētione, & est sublatū vt testes singulares singulas probare valeant coniecturas.

Et ex his sic absolutus iste tractatus de cōfidentijs beneficialibus ad laudē omnipotentis Dei, gloriosissimæ B. Mariæ semper Virginis, ac Beatorum & Sanctorum Io. Baptistæ, & Francisci de Paula Protectorum, cuius omnia dicta submitto correctioni Sedis Apostolicæ, & scripta esse volo præmissa protestatione de qua per Card. Parisium cons. 68. num. 427. vol. 4. & vos lectores attendite alios vtilissimos tractatus quos magno cum labore perfeci ad laudem prædictorum, & vtilitatē communem, illosq. quam primum imprimere faciam.

FINIS.

INDEX LOCVPLETISS. MATERIARVM.

Decisionum, Quæstionum, Memorabilium, ac Omnium, quæ continentur

IN HOC TRACTATV DE CONFIDENTIIS
Excellentissimi, & Præclariss. I. C.

D. FLAMINII PARISII

EPISCOPI BITONTINI,

ET NVPER IN ALMO VRBIS GYMNASIO
Iuris Pontificij interpretis eminentissimi.

Adm-

Conie-

Dictio

G

H

L

Lex

N

O

Præ-

Restitu-

Simo-

Sime-

T

Virtuti

FINIS.

Regeſtum.

* A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee.

Omnes ſunt terniones præter ✻ quod eſt duernio, & E e quod eſt quadernio.

R O M AE,

Ex Typographia Gulielmi Facciotti.

M. D. X C V.

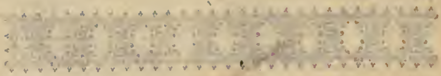

Registrum.

* A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee.

Omnes sunt terniones praeter * quod est duernio, & Ee quod est quaternio.

R O M AE,

Ex Typographia Gulielmi Facciotti.

M. D. X C V.